تفسير ابن كثير

ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ

เล่ม 2

ญุซ 3 - ญุซ 5

อายะฮฺที่ 253 ของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ

ถึง อายะฮฺที่ 147 ของซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ

เรียบเรียง : เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัล-มุบาร็อกฟูรีย์

แปล : อ.ชากิรีน บุญมาเลิศ

مركزالكتب الإسلامية

The Islamic Book Center Bangkok Thailand.

TAFSIR IBN KATHIR (ABRIDGED)

المصباح المنير في تهذيب تفسير ابن كثير

2

تفسير ابن كثير

ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ

เล่ม 2

ญุซ 3 - ญุซ 5
อายะฮฺที่ 253 ของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ
ถึง อายะฮฺที่ 147
ของซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ

เรียบเรียง : เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์
แปล : อ.ชากิรีน บุญมาเลิศ

ISLAMIC BOOK CENTER
ศูนย์หนังสืออิสลาม

مركزالكتب الإسلامية
The Islamic Book Center Bangkok Thailand.

700.-

ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ ผลิต และจัดจำหน่าย

ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ เล่ม 2

อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมัรฺ อิบนิ กะษีรฺ : เขียน

เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์ : เรียบเรียง

อ.ชากีรีน บุญมาเลิศ : แปลภาษาไทย

ISBN : 978-616-7480-51-0

ปีที่พิมพ์ : เมษายน พ.ศ.2559 / ญะมาดิลอาเครฺ ฮ.ศ. 1437

ราคา : 700 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมัรฺ อิบนิ กะษีรฺ.
ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ เล่ม 2.-- กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลามกรุงเทพฯ, 2559.
628 หน้า. -- (ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ).

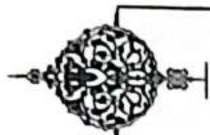
1. กุรอาน. I. ชากีรีน บุญมาเลิศ, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.
297.1227
ISBN 978-616-7480-51-0

พิมพ์ : บริษัท ออฟเซ็ท จำกัด

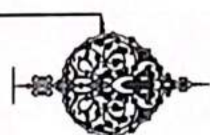
ผู้จัดพิมพ์, จัดจำหน่าย : สำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ
87/2 ถ.รามคำแหง ซอย 2 เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
โทร. 02-318-8085, 089-005-3393, E-mail : muslimthaibook@yahoo.com

Publishers & Distributors
The Islamic Book Center Bangkok
THE FOUNDATION OF ISLAMIC CENTER OF THAILAND

คำนำ สำนักพิมพ์

อัลฮัมดุลิลลาฮฺ บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ ﷻ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ขอความสันติประสบแด่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้เป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย, บรรดาเครือญาติ (อะหฺลุลบัยตฺ), บรรดาสาวก (ศอฮาบะฮฺ) และบรรดาบรรพชนมุสลิมรุ่นแรกในอดีต (สะลัฟ) ที่ได้ชี้แนะทางนำแก่มนุษยชาติ

หนังสือ **ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ** นี้ อ.ซากีรีน บุญมาเลิศ ได้แปลจากต้นฉบับภาษาอาหรับ "อัลมิศบาฮุ้ลมุนีรฺ ฟีตะห์ซีบ ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ" ซึ่งเป็นตัฟซีรฺฉบับที่ เชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย์ เป็นผู้เรียบเรียง (ซึ่งเป็นหนังสือที่สรุปย่อมาจากตัฟซีรอิบนุ กะษีรฺ ฉบับเต็ม) และจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ดารุสสลาม ในประเทศซาอุดิอาระเบีย โดยนำมาจัดพิมพ์เป็นฉบับแปลภาษาไทย จะทำเป็นเล่ม 15 เล่มๆ ละ 2 ญุซ

ในบรรดางานพิมพ์หนังสือทั้งหมด ไม่มีความภาคภูมิใจใดจะเทียบเท่ากับการได้พิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นพระวจนะของอัลลอฮฺ ﷻ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลกที่ทรงประทานลงมาเป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติ

สำหรับการจัดพิมพ์หนังสือตัฟซีรฺฯ เล่มนี้ มีความยุ่งยากในการแปล การจัดพิมพ์ และการตรวจทานเป็นอย่างมาก ซึ่งแน่นอนย่อมหนีไม่พ้นความผิดพลาด ดังนั้น หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นประการใด ผู้จัดพิมพ์กราบขออภัยต่ออัลลอฮฺ ﷻ และขอน้อมรับคำชี้แจงแนะนำจากทุกท่านเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

หากหนังสือเล่มนี้มีความดีประการใด ขออุทิศความดีนี้แด่บิดา มารดา "โอ้ อัลลอฮฺ โปรดทรงเมตตาท่านทั้งสอง เช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย"

สุดท้ายในนามสำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสืออิสลามฯ ขอขอบคุณ อ.ซากีรีน บุญมาเลิศ และทีมงานทุกท่านผู้มีส่วนช่วยเหลือในการที่ทำให้หนังสือเล่มนี้ออกมาสู่สายตาผู้อ่าน ขออัลลอฮฺ ﷻ โปรดตอบแทนความดีแก่ทุกท่าน ทั้งโลกนี้ (ดุนยา) และโลกหน้า (อาคิเราะฮฺ) ด้วยเทอญ *อามีน*

บรรดาการสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก

ไพโรจน์ กาญจนเพ็ญ

สำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ

เราะบีอุลเอาวัล 1436 / มกราคม 2558

คำนำ ผู้แปล

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ به من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا ، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلله فلا هادي له ، أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدا عبده ورسوله ، اللهم صل على محمد وعلى اله وصحبه ومن تبعهم باحسان إلي يوم الدين أما بعد :

อัลฮัมดุลิลลาฮฺ หลังจากที่ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจบและตีพิมพ์ออกไปในครั้งแรก ลงวันที่ 26 มีนาคม 2544 โดยพิมพ์เป็นเล่มเดียวจบ ใช้ชื่อว่า **"อัล-กุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย"** จากนั้นมาจนถึงขณะนี้ ก็เป็นเวลาประมาณ 13 ปี **ในช่วง** 13 ปีที่ผ่านมานั้น "อัล-กุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย" ได้ถูกตีพิมพ์หลายครั้งหลายหน สนองความต้องการของมวลชน และจากนั้นมา ผมเองก็ได้รับจดหมาย โทรศัพท์อยู่เสมอ ขอให้อธิบายความหมายโดยละเอียดของคัมภีร์อัลกุรอาน ผมพยายามคัดเลือกหนังสือตัฟซีร (อธิบายอัลกุรอาน) และในที่สุดก็ได้เลือกเอาหนังสืออธิบายอัลกุรอาน ชื่อ "อัลมิศบาฮุ้ลมุนีร ฟีตะห์ซีบ ตัฟซีรฺ อิบนิ กะษีรฺ ของอิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมัรฺ อิบนิ กะษีรฺ" จัดทำโดย กลุ่มนักวิชาการ ควบคุมโดย อัชเชค ศอฟียุรเราะฮฺมาน อัล-มุบาร็อกฟูรีย์ จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ดารุสสลาม เพื่อการเผยแพร่และจำหน่าย กรุงริยาฎ

เหตุผลที่ผมเลือกเอาหนังสือเล่มนี้ เพราะเห็นว่า :-

- เป็นการอธิบายที่กระชับ ไม่ยืดเยื้อจนเกินไป
- เป็นการนำเอาอัลกุรอาน มาอธิบายอัลกุรอาน
- เป็นการนำเอาฮะดีษของท่านนบี ﷺ มาอธิบาย
- ฮะดีษที่นำมาอธิบายผ่านการตรวจสอบ และใส่สระมาอย่างเรียบร้อย
- นำเอาคำพูดและทรรศนะของชาวสะลัฟศอและฮฺ ที่เป็นศอฮาบะฮฺ และตาบิอีน (ชนรุ่นหลังศอฮาบะฮฺ) มาอธิบายประกอบ
- เห็นว่าสำนวนของหนังสือเล่มนี้ไม่ยากจนเกินไป
- ไม่มีเรื่องเล่าที่เรียกกันว่า อิสรออีลีย๊าต เข้ามาเกี่ยวข้องและปะปน
- เป็นหนังสืออธิบายอัลกุรอานที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับ และแพร่หลายโดยทั่วไปในโลกอิสลาม

ผมหวังว่า หนังสืออธิบายอัลกุรอานชุดนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อพี่น้องมุสลิมในประเทศไทย และผู้ที่สนใจไม่มากก็น้อย ผมทราบดีเป็นอย่างยิ่งว่างานชิ้นนี้เป็นงานที่หนักหนามากทีเดียว ต้องใช้เวลา แต่ก็จะพยายามเป็นที่สุด โดยหวังผลตอบแทนจากอัลลอฮฺ ﷻ และขอความสำเร็จจากพระองค์ และความเมตตาจากพระองค์ แท้จริง พระองค์คือผู้ทรงเมตตาเสมอ

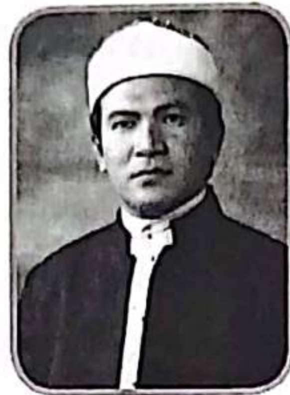
อาจารย์สุพล (ชากีรีน) บุญมาเลิศ

ผู้แปล อธิบาย และเรียบเรียง

1 มกราคม 2558 / 10 เราะบีอุลเอาวัล 1436

ประวัติผู้แปล

ชื่อ – นามสกุล : นายสุพล บุญมาเลิศ

ชื่อมุสลิม : ชากีรีน

วัน และสถานที่เกิด : 1 มกราคม 2490, กรุงเทพฯ

หน้าที่การงานในปัจจุบัน : ผู้จัดการ ห.จ.ก อาราบิก เซนเตอร์

ค่อฏีบมัสญิดฟัตฮุ้ลบารี บางกะปิ กรุงเทพฯ

รองประธานมูลนิธิดารุสสลาม หนองจอก กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา : ประถมศึกษา โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง

- มัธยมศึกษา โรงเรียนบางกะปิ
- อิสลามศึกษา โรงเรียนมิฟตาฮุลอุลูมิดดีนียะห์ บ้านดอน กทม.
- อุดมศึกษา ปริญญาตรี คณะกฎหมายอิสลาม แผนกอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ (Faculty of Law for Islamic & Arabic Studies) มหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์ ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์
- ประกาศนียบัตรขั้นสูง คณะศึกษาศาสตร์ แผนกการศึกษา และจิตวิทยา (Faculty of Education : General Diploma in Education & Psychology) มหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์ ประเทศสาธารณรัฐอาหรับ อียิปต์

สารบัญ

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง	*หน้า*

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง *หน้า*

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง	หน้า

เนื้อเรื่อง **หน้า**

เนื้อเรื่อง *หน้า*

تفسير ابن كثير

คำแปล และอรรถาธิบาย

คัมภีร์อัลกุรอาน

ญุซ 3 - ญุซ 5

อายะฮฺที่ 253 ของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ

ถึง อายะฮฺที่ 147 ของซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ

﴿ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟ فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ ﴾

253. บรรดาศาสนทูตเหล่านั้น เราได้ให้บางคนในหมู่พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคน ในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่อัลลอฮฺตรัสด้วย และได้ทรงยกบางคนในหมู่พวกเขาขึ้นหลายขั้น และเราได้ให้หลักฐานอันชัดแจ้งแก่อีซา บุตรของมัรฺยัม และเราได้สนับสนุนเขาด้วยวิญญาณอันบริสุทธิ์ และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว บรรดาชนหลังจากพวกเขาก็คงไม่ฆ่าฟันกัน หลังจากที่ได้มีหลักฐานอันชัดเจนมายังพวกเขา แต่ทว่า พวกเขาขัดแย้งกัน แล้วในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่ศรัทธา และในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ปฏิเสธศรัทธา และหากว่าอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว พวกเขาก็คงไม่ฆ่าฟันกัน แต่ทว่า อัลลอฮฺนั้นทรงกระทำตามที่พระองค์ทรงประสงค์

นบีบางคนเหนือกว่าอีกบางคน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า รอซูลบางท่านได้รับเกียรติเหนือกว่าอีกบางท่าน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّۦنَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴾

"และโดยแน่นอน เราได้เลือกนบีบางคนให้ดีเด่นกว่าอีกบางคน และเราได้ให้คัมภีร์ซะบูรฺแก่ดาวูด"

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 55)

และ ณ ที่นี้ พระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **บรรดาศาสนทูตเหล่านั้น เราได้ให้บางคนในหมู่**

พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคน ในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่อัลลอฮฺตรัสด้วย ﴾ หมายถึง มูซา และมุฮัมมัด ﷺ และเช่นเดียวกันคือ อาดัม โดยได้มีฮะดีษระบุเอาไว้ที่ถูกรายงานอยู่ในหนังสือ เศาะฮีฮฺอิบนิ ฮิบบาน รายงานโดย อบีซัรรฺ ﷺ **﴿ และได้ทรงยกให้บางคนในหมู่พวกเขาขึ้นหลายขั้น ﴾** ดังปรากฏในฮะดีษที่เกี่ยวกับการอิสรออฺ (การเดินทางในเวลากลางคืน) ของท่านนบี ﷺ ขณะที่ได้พบกับบรรดานบีในชั้นฟ้าต่างๆ ตามตำแหน่งและสถานภาพของพวกเขา ณ อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง

(มีผู้กล่าวว่า) เมื่ออายะฮฺระบุเช่นนี้แล้วอะไรคือคำอธิบายฮะดีษที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง ที่รายงานโดย อบีฮุร็อยเราะฮฺที่ว่า "ชายชาวมุสลิมและชายชาวยิวได้สบประมาทกัน โดยชาวยิวได้กล่าวสาบานว่า ขอสาบานต่อผู้ที่ทรงคัดเลือกให้มูซาดีเด่นกว่าชาวโลกทั้งมวล แล้วชายชาวมุสลิมก็ได้ใช้มือตบไปที่ใบหน้าของชาวยิว แล้วกล่าวว่า ไอ้คนเลว... มุฮัมมัด ﷺ ต่างหากที่อัลลอฮฺได้ให้ดีเด่นกว่าชาวโลกทั้งหมด แล้วชาวยิวคนนั้นก็ได้มาหาท่านนบี ﷺ เพื่อร้องเรียนเรื่องที่มุสลิมคนนั้นกระทำ แล้วท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَا تُفَضِّلُونِي عَلَى الْأَنْبِيَاءِ فَإِنَّ النَّاسَ يَصْعَقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَكُونُ أَوَّلَ مَنْ يَفِيقُ فَأَجِدُ مُوسَى بَاطِشًا بِقَائِمَةِ الْعَرْشِ فَلَا أَدْرِي أَفَاقَ قَبْلِي أَمْ جُوزِيَ بِصَعْقَةِ الطُّورِ؟ فَلَا تُفَضِّلُونِي عَلَى الْأَنْبِيَاءِ)

"พวกท่านจงอย่ายกย่องเชิดชูฉันเหนือบรรดานบีทั้งหลาย เพราะมนุษย์จะตกใจเสมือนถูกสายฟ้าฟาดในวันกิยามะฮฺแล้วฉันจะเป็นคนแรกที่จะฟื้นคืนชีพขึ้น แล้วฉันพบมูซานอนอ่อนล้าอยู่ที่ฐานของบัลลังก์ของอัลลอฮฺ ฉันไม่ทราบเหมือนกันว่าท่านฟื้นคืนชีพมาก่อนฉัน หรือถูกทำให้สลบอยู่ด้วยแรงสั่นของภูเขา ดังนั้นพวกท่านจงอย่ายกฉันอยู่เหนือบรรดานบีทั้งหลาย

(ฟัตฮุลบารี 6/508, มุสลิม 4/43)

และในรายงานหนึ่งระบุว่า

(لَا تُفَضِّلُوْا بَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ)

"พวกท่านจงอย่ายกนบีคนหนึ่งคนใดเหนือผู้อื่นในระหว่างบรรดานบี"

(ฟัตฮุลบารี 6/519, มุสลิม 4/43)

คำตอบก็คือ ฮะดีษได้ห้ามมิให้ยกย่องเชิดชูนบีท่านใดเหนือนบีท่านอื่น ในกรณีที่มีการทะเลาะโต้เถียงกันเช่นนี้ ทั้งนี้ เพราะการตัดสินว่าผู้ใดประเสริฐดีเด่นกว่านั้นไม่ใช่เป็น

หน้าที่ของเราจะมาพูดกัน แต่เป็นเรื่องและเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง สำหรับพวกเราคือ การเชื่อมั่น ศรัทธา และตามคำสั่งของพระองค์เกี่ยวกับบรรดานบีและรอซูลเหล่านั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเราได้ให้หลักฐานอันชัดแจ้งแก่อีซา บุตรของมัรฺยัม** ﴾ คือหลักฐานที่เด็ดขาดถึงสิ่งที่ท่านนำมาสู่ชาวอิสรออีล ที่บอกว่า ความจริงท่านเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ และเป็นศาสนทูตของพระองค์มายังพวกเขา ﴿ **และเราได้สนับสนุนเขาด้วยวิญญาณอันบริสุทธิ์** ﴾ หมายถึงว่า อัลลอฮฺได้ทรงสนับสนุนเขาด้วยญิบรีล عليه السلام ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า ﴿ **และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว บรรดาชนหลังจากพวกเขาก็คงไม่ฆ่าฟันกัน หลังจากที่ได้มีหลักฐานอันชัดเจนมายังพวกเขา แต่ทว่าพวกเขาขัดแย้งกัน แล้วในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่ศรัทธาและในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และหากว่าอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว พวกเขาก็คงไม่ฆ่าฟันกัน** ﴾ คือว่าทั้งหมดมาจากการกำหนดของอัลลอฮฺ และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แต่ทว่า อัลลอฮฺนั้นทรงกระทำตามที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خُلَّةٞ وَلَا شَفَٰعَةٞۗ وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٢٥٤ ﴾

254. โอ้บรรดาผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย จงบริจาคส่วนหนึ่งจากสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า ก่อนที่วันหนึ่งจะมา ซึ่งในวันนั้นไม่มีการซื้อขาย และไม่มีการเป็นมิตร และไม่มีการช่วยเหลือใด ๆ และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น คือพวกที่อธรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์บริจาคในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ให้เป็นเครื่องยังชีพในหนทางของพระองค์ นั่นก็คือหนทางแห่งความดี เพื่อที่พวกเขาจะได้สะสมผลบุญดังกล่าว ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาและเพื่อที่พวกเขาจะได้รีบกระทำมันตั้งแต่ในโลกนี้ ﴿ ***ก่อนที่วันหนึ่งจะมาถึง*** ﴾ หมายถึงวันกิยามะฮฺ ﴿ **ซึ่งในวันนั้นไม่มีการซื้อขาย และไม่มีการเป็นมิตร และไม่มีการช่วยเหลือใด ๆ** ﴾ คือไม่มีใครที่จะไถ่ตัวเองได้ แม้ว่าจะยอมสละทรัพย์สิน

หรือมีทองเต็มแผ่นดิน ก็ไม่มีประโยชน์ ไม่มีเส้นไม่มีสาย ไม่มีมิตรสหายหรือญาติพี่น้องใดๆ ทั้งสิ้นที่จะช่วยเหลือกันได้ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿١٠١﴾ ﴾

"ดังนั้น เมื่อแตรสังข์ได้ถูกเป่าขึ้น ความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างพวกเขาเป็นอันหมดสิ้นในวันนั้น และพวกเขาจะไม่ไต่ถามซึ่งกันและกัน"

(ซูเราะฮฺ อัลมุมินูน อายะฮฺที่ 101)

﴾ **และไม่มีการช่วยเหลือใด ๆ** ﴿ คือไม่มีใครที่จะช่วยเหลือใครได้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ที่ว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้นคือ พวกที่อธรรม** ﴿ ประโยคนี้เริ่มด้วย "มุบตะดา" คำเริ่มต้น คำที่มาให้ได้ใจความคือ "คอบัรฺ" นั้นมีการเจาะจงเฉพาะ คือไม่มีผู้ใดจะอธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่กลับไปหาอัลลอฮฺในวันนั้นในสภาพที่เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา

ได้มีรายงานจาก อิบนิ อบีฮาติม จากอะฏออฺ อิบนิ ดีนารฺ ว่า เขาได้กล่าวว่า การสรรเสริญนั้นเป็นสิทธิแด่อัลลอฮฺ ผู้ตรัสว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้นคือ พวกที่อธรรม** ﴿ โดยไม่กล่าวว่า บรรดาผู้อธรรมนั้นคือ พวกที่ปฏิเสธศรัทธา

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/966)

﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ ﴾

255. อัลลอฮฺนั้น คือ ไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด นอกจากพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงเป็น ผู้ทรงบริหารกิจการทั้งหลาย โดยที่การง่วงนอนและการนอนหลับใด ๆ จะไม่เกิดขึ้นแก่พระองค์ สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินเป็นสิทธิ์ของพระองค์ ใครเล่าจะเป็นผู้ที่จะขอความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น ณ ที่พระองค์ได้ นอกจากด้วยอนุมัติของพระองค์เท่านั้น พระองค์ทรงรู้สิ่งที่อยู่เบื้องหน้าของพวกเขา และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของพวกเขา และพวกเขาจะไม่ล้อมสิ่งใดจากความรู้ของพระองค์ไว้ได้ นอกจากสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์เท่านั้น บัลลังก์ (เดชาและฤทธานุภาพ) ของพระองค์นั้นกว้างขวางทั่วชั้นฟ้าและแผ่นดิน และการรักษามันทั้งสองก็ไม่เป็นภาระหนักแก่พระองค์ และพระองค์นั้นคือ ผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่

ความประเสริฐของ อายะฮฺอัลกุรฺซี

นี่คืออายะฮฺอัลกุรฺซี ซึ่งเป็นอายะฮฺที่มีสถานภาพอันยิ่งใหญ่ ความจริงได้มีฮะดีษที่เศาะฮีฮฺจากท่านรอซูล ﷺ ระบุว่า ที่จริงแล้วมันเป็นอายะฮฺที่ประเสริฐที่สุดในคัมภีร์ของอัลลอฮฺ

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจาก อุบัยยฺ อิบนิ กะอับ ว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ ได้ถามเขาว่า

(أَيُّ آيَةٍ فِي كِتَابِ اللهِ أَعْظَمُ؟ قَالَ: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ فَرَدَّدَهَا مِرَارًا ثُمَّ قَالَ أُبَيٌّ: آيَةُ الْكُرْسِيِّ قَالَ: لِيَهْنِكَ الْعِلْمُ أَبَا الْمُنْذِرِ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ لَهَا لِسَانًا وَشَفَتَيْنِ تُقَدِّسُ الْمَلِكَ عِنْدَ سَاقِ الْعَرْشِ)

"อายะฮฺไหนในคัมภีร์ของอัลลอฮฺที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ? เขาตอบว่า อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ทรงทราบดี แล้วท่านได้ถามซ้ำอยู่หลายครั้ง หลังจากนั้น อุบัยยฺ ก็ตอบว่า อายะฮฺอัลกุรฺซี ท่านได้กล่าว ยินดีกับความรู้ของท่าน โอ้อะบัลมุนซิรฺ ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริง สำหรับอายะฮฺนี้ มันมีลิ้นมีริมฝีปากทั้งสองที่คอยสรรเสริญสดุดีพระผู้อภิบาล ณ ขาบัลลังก์ (ของอัลลอฮฺ)"

(อะหฺมัด 5/141)

และมุสลิมก็ได้รายงานฮะดีษนี้ โดยไม่ได้มีข้อความที่ว่า "ขอสาบานต่อผู้ที่มีชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ ไปจนจบ..."

(มุสลิม 1/556)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอบีอัยยูบ ว่า ปรากฏว่าขณะที่เขากินอินทผลัมอยู่นั้น ชัยฏอนได้มา แล้วหยิบอินทผลัมไป แล้วเขาได้มาร้องเรียนต่อท่านนบี ﷺ แล้วท่านได้กล่าวว่า

(فَإِذَا رَأَيْتَهَا فَقُلْ بِاسْمِ اللهِ أَجِيْــبِيْ رَسُوْلَ اللهِ)

"เมื่อท่านเห็นมัน ก็จงกล่าวว่า ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ เจ้าจงตอบรับ (คำสอน) ของรอซูลของอัลลอฮฺ" เขาเล่าว่า แล้วมันก็มา แล้วเขาก็กล่าวกับมัน แล้วจับมันได้ แล้วมันได้กล่าวว่า ฉันจะไม่กลับมาอีก แล้วเขาก็ปล่อยมันไป แล้วเขาก็มาหาท่านนบี แล้วท่านนบี ﷺ จึงได้กล่าวแก่เขาว่า (مَا فَعَلَ أَسِيْرُكَ) "เชลยของท่านมันทำอะไร ?" เขาเล่าว่า ฉันได้จับมัน แล้วมันกล่าวแก่ฉันว่า ฉันจะไม่กลับมาอีก แล้วฉันก็ปล่อยมันไป ท่านนบีกล่าวว่า "มันจะกลับมาอีก" หลังจากนั้นฉันจับมันได้อีก 2 ครั้ง หรือ 3 ครั้ง ทุกครั้งมันก็จะกล่าวว่า ฉันจะไม่กลับมาอีก และฉันได้มาหาท่านนบี ﷺ แล้วท่านก็ถามว่า "เชลยของท่านมันทำอะไร ?" ฉันก็ตอบว่า ฉันได้จับมัน แล้วมันก็กล่าวว่า ฉันจะไม่กลับมาอีก แล้วท่านก็กล่าวว่า "ที่จริง มันจะกลับมาอีก" หลังจากนั้นฉันก็จับมันได้อีก แล้วมันก็กล่าวว่า ขอท่านได้ปล่อยฉันไปเถิด แล้วฉันจะสอนให้ท่านกล่าวอะไรบางอย่าง ซึ่งจะทำให้ไม่มีสิ่งใดเข้าใกล้ (มาทำร้าย) ท่านได้ คือ อายะฮฺอัลกุรซี แล้วเขาก็มาหาท่านนบี ﷺ และบอกให้ท่านทราบ ท่านก็กล่าวว่า (صَدَقَتْ وَهِيَ كَذُوْبٌ) "มันพูดจริง แม้ว่าในความเป็นจริงแล้วมันคือจอมโกหก"

(อะหฺมัด 5/422)

และอัตติรฺมิซี ได้บันทึกฮะดีษนี้ไว้ในเรื่อง ความประเสริฐของอัลกุรอาน และเขาได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆฺอรีบ

(ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/183)

คำว่า (اَلْغُوْلُ) ในภาษาอาหรับ คือ ญินที่ปรากฏตัวในเวลากลางคืน

ความจริงอัลบุคอรีได้กล่าวเรื่องเช่นเดียวกันนี้ รายงานโดย อบูฮุร็อยเราะฮฺ แล้วเขาได้บันทึกไว้ในเรื่อง "ความประเสริฐของอัลกุรอาน" และในเรื่อง "การมอบหมาย" และ "ลักษณะของอิบลีส" จากหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา ที่รายงานโดย อบูฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้มอบหมายให้ฉันไปดูแลซะกาตในเดือนรอมฎอน แล้วมีผู้มาหาฉัน แล้วมากอบเอาอาหารไป

แล้วฉันได้จับมัน และกล่าวว่า ฉันจะจับเจ้าไปหาท่านรอซูล ﷺ แล้วมันกล่าวว่า ปล่อยฉันไปเถิด ฉันมีความต้องการ ฉันมีลูกมีหลานต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู ฉันต้องการจริงๆ เขาเล่าว่า แล้วฉันก็ปล่อยมันไป แล้วพอถึงเวลาเช้า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า "โอ้อะบาฮุร็อยเราะฮฺ เชลยของท่านทำอะไรเมื่อวานนี้ ?" เขาเล่าว่า ฉันกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มันบอกว่ามันมีลูกมีหลานมาก มีความต้องการจริงๆ ฉันก็เลยสงสารและปล่อยมันไป ท่านกล่าวว่า "ที่จริงแล้วมันโกหกและมันก็จะมาอีก" ฉันจึงรู้ว่ามันจะมา เพราะคำกล่าวของท่านรอซูล ﷺ ที่บอกว่า "มันจะมาอีก" ดังนั้น ฉันจึงวางแผนจับมัน มันเริ่มกอบเอาอาหารไป แล้วฉันก็จับมัน แล้วกล่าวว่า ฉันจะจับเจ้าไปหาท่านรอซูล ﷺ มันกล่าวว่า ปล่อยฉันไปเถิด ฉันมีความต้องการ ฉันมีลูกหลานมาก ฉันจะไม่กลับมาอีก ฉันสงสารมัน แล้วฉันก็ปล่อยมันไป แล้วเมื่อถึงเวลาเช้า ท่านรอซูล ﷺ ก็ได้กล่าวแก่ฉันว่า โอ้อะบาฮุร็อยเราะฮฺ เชลยของท่านมันทำอะไรเมื่อวานนี้ ? ฉันกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มันบอกว่า มันมีความต้องการ มีลูกหลานมาก ฉันจึงสงสารมันและปล่อยมันไป ท่านกล่าวว่า "พึงทราบเถิดว่ามันโกหก และมันจะมาอีก" ฉันจึงวางแผนจับมันเป็นครั้งที่ 3 มันเริ่มกอบเอาอาหารไป ฉันจึงจับมันและกล่าวว่า แน่นอน ฉันจะจับเจ้าไปหาท่านรอซูล ﷺ และนี่เป็นครั้งที่ 3 แล้ว เจ้าบอกว่าเจ้าจะไม่กลับมาแล้ว แต่เจ้าก็กลับมาอีก แล้วมันก็กล่าวว่า ปล่อยฉันไปเถิด ฉันจะบอกให้ท่านทราบถึงประโยคหนึ่งที่อัลลอฮฺจะให้มันเป็นประโยชน์แก่ท่าน ฉันถามว่า มันคืออะไรหรือ? มันกล่าวว่า เมื่อท่านเข้านอนในที่นอนของท่าน ก็จงอ่านอายะฮฺอัลกุรฺซี ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَيُّ ٱلْقَيُّومُ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ ท่านยังคงอยู่ในความดูแลของ อัลลอฮฺ จะไม่มีชัยฏอนตนใดเข้าใกล้ท่านได้จนกระทั่งเวลาศุบฮฺ ฉันจึงปล่อยมันไป เมื่อถึงเวลาเช้า ท่านรอซูล ﷺ ก็ได้กล่าวแก่ฉันว่า "เชลยของท่านทำอะไรเมื่อวานนี้" ฉันตอบว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มันทำจริงจังบอกว่าจะสอนให้ฉันทราบถึงคำกล่าวที่อัลลอฮฺจะทรงให้เป็นประโยชน์แก่ฉัน ฉันจึงปล่อยมันไป ท่านกล่าวว่า "มันคืออะไรเล่า ?" เขาเล่าว่า มันกล่าวแก่ฉันว่า เมื่อท่านเข้าไปยังที่นอนของท่านแล้ว จงอ่านอายะฮฺอัลกุรฺซีจากตอนเริ่มแรกที่ว่า ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَيُّ ٱلْقَيُّومُ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ มันบอกแก่ฉันว่า อัลลอฮฺยังคงให้ความคุ้มครองดูแลท่าน ไม่ว่าชัยฏอนตนใดก็ไม่อาจจะเข้าใกล้ท่านได้เลยจนกระทั่งเวลาศุบฮฺ (ผู้รายงานฮะดีษกล่าวว่า) ทั้งนี้ บรรดาศอฮาบะฮฺต่างเป็นผู้ที่ใฝ่หาความดีงาม แล้วท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "พึงทราบเถิดว่า มันพูดจริงกับท่าน โดยที่ตัวเองมันเป็นจอมโกหก ท่านทราบหรือไม่ว่าผู้ที่ท่านสนทนาด้วยตลอดสามคืนที่ผ่านมาคือใคร โอ้อะบาฮุร็อยเราะฮฺ?" ฉันกล่าวว่า ไม่ ท่านบอกว่า นั่นแหละคือ ชัยฏอน

(ฟัตฮุลบารี 8/672, 4/568 และ 6/386)

และอันนะซาอี ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ไว้ในหนังสือ อัลเยามุ วัลลัยละฮฺ

(อัดดารอมี 532)

พระนามที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งปรากฏในอายะฮฺอัลกุรฺซี

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อัสมาอฺ บุตรีของยะซีด อิบนิ สะกัน ได้กล่าวว่า ดิฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับในสองอายะฮฺที่ว่า ﴿ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴾ และ ﴿ الم ﴿١﴾ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿٢﴾ ﴾ ว่า แท้จริงในทั้งสองอายะฮฺนี้มีพระนามอันยิ่งใหญ่ที่สุดของอัลลอฮฺ

(อะหฺมัด 6/461)

และเช่นเดียวกันได้บันทึกโดย อบูดาวูด, อัตติรฺมิซี และอิบนุมาญะฮฺ โดยอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(อบูดาวูด 2/168, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/447 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1267)

อิบนุมัรฺ ดะวัยฮฺ ได้รายงานมาจาก อบีอุมามะฮฺ โดยถือว่าเป็นฮะดีษมัรฺฟัวะอฺ โดยเขากล่าวว่า

(اِسْمُ اللهِ الأَعْظَمُ الَّذِيْ إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ فِيْ ثَلَاثٍ سُورَةِ الْبَقَرَةِ وَآلِ عِمْرَانَ وَطٰهٰ)

"พระนามของอัลลอฮฺที่ยิ่งใหญ่ที่สุดซึ่งหากมีผู้ใดวิงวอนขอด้วยพระนามเหล่านั้น พระองค์จะทรงตอบรับนั้น อยู่ใน 3 ที่ (คือ) ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ, อาลิอิมรอน และฏอฮา"

(อัฏฏอบารี 8/282)

ฮิชาม คือ อิบนุ อัมมารฺ ซึ่งเป็นคอฏีบแห่งกรุงดามัสกัส ได้กล่าวว่า ส่วนที่อยู่ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ คือ ﴿ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴾ ในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน คือ ﴿ الم ﴿١﴾ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿٢﴾ ﴾ และในซูเราะฮฺ ฏอฮา คือ ﴿ وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ﴾

ในอายะฮฺนี้ประกอบไปด้วย 10 ประโยคที่เอกเทศ

1. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ﴾ พระองค์ทรงบอกให้ทราบว่า พระองค์เป็นผู้ที่สมควรเคารพสักการะเพียงองค์เดียวเท่านั้นในโลกนี้ทั้งหมด

2. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴾ คือ พระองค์ทรงเป็น ไม่มีการตายตลอดไป และทรงบริหารกิจการทั้งมวล ดังนั้น ทุกสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้มีความต้องการต่อพระองค์ พระองค์ทรงมั่งคั่ง ไม่มีความต้องการปัจจัยอะไรทั้งสิ้น จะไม่มีอะไรเกิดขึ้น นอกจากเป็นบัญชาของ

พระองค์ ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ ۚ ﴾

"และส่วนหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินมั่นคงอยู่ตามพระบัญชาของพระองค์"

(ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 25)

3. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾ คือ พระองค์นั้นไม่มีข้อบกพร่องใดๆ ไม่มีการเผอเรอ และไม่มีการหลงลืมเช่นมนุษย์ทั้งหลาย พระองค์ทรงสอดส่องดูการกระทำและผลงานของทุกชีวิต โดยไม่มีสิ่งใดจะซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้ และส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์แบบในการบริหารกิจการก็คือ ไม่มีการง่วงนอนและการนอนสำหรับพระองค์

ส่วนดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ لَا تَأْخُذُهُۥ ﴾ คือไม่อาจจะเข้าไปครอบครองพระองค์ได้ ﴿ سِنَةٌ ﴾ การง่วงเหงาหาวนอน และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ وَلَا نَوْمٌ ﴾ เพราะการนอนหลับนั้นมีสภาพที่หนักกว่าการง่วงนอน เพราะการง่วงนอนยังพอที่จะรับรู้อะไรได้บ้างส่วนการนอนหลับนั้นเป็นเช่นการตายน้อยๆ นั่นเอง

ในหนังสือเศาะฮีฮฺ รายงานโดย อบีมูซา เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ยืนขึ้นในหมู่พวกเรา (และกล่าว) 4 ประโยค โดยท่านได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ لَا يَنَامُ وَلَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ يَنَامَ يَخْفِضُ الْقِسْطَ وَيَرْفَعُهُ يُرْفَعُ إِلَيْهِ عَمَلُ النَّهَارِ قَبْلَ عَمَلِ اللَّيْلِ وَعَمَلُ اللَّيْلِ قَبْلَ عَمَلِ النَّهَارِ حِجَابُهُ النُّورُ أَوِ النَّارُ لَوْ كَشَفَهُ لَأَحْرَقَتْ سُبُحَاتُ وَجْهِهِ مَا انْتَهَى إِلَيْهِ بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ)

"แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่นอน และไม่สมควรแก่พระองค์ที่จะนอน โดยที่พระองค์จะทรงลดและทรงเพิ่มความเที่ยงธรรม การงานที่ทำในช่วงกลางวันจะถูกยกไปสู่พระองค์ก่อนการงานที่ทำในช่วงกลางคืน และการงานที่ทำในช่วงกลางคืน (จะถูกยกไปสู่พระองค์) ก่อนการงานที่ทำในช่วงกลางวัน ม่านกำบังแห่งพระองค์ คือ รัศมีหรือไฟ ถ้าแม้พระองค์ทรงเปิดให้เห็นองค์ของพระองค์แล้ว แน่นอน รัศมีแห่งพระพักตร์ของพระองค์จะเผาผลาญสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในโลกนี้ไปจนสุดสายตา"

(มุสลิม 1/162)

4. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ ﴾ เป็นการบอกให้ทราบว่า มนุษย์ทั้งมวลนั้นเป็นบ่าวของพระองค์ และทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์

อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารของพระองค์ ดังเช่นพระองค์ตรัสว่า

﴿ إِن كُلُّ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِي ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾ ﴾

"ไม่มีผู้ใดในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน เว้นแต่เขาจะมายังพระผู้ทรงกรุณาในฐานะบ่าวคนหนึ่งเท่านั้น แน่นอนที่สุด พระองค์ทรงรอบรู้ถึงพวกเขา และทรงนับพวกเขาอย่างถี่ถ้วนไว้แล้ว และทุกคนในพวกเขาจะมายังพระองค์ในวันกิยามะฮฺอย่างโดดเดี่ยว"

(ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 93-95)

5. ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ﴾ ข้อความนี้ก็ดังเช่นดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغْنِي شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ ﴿٢٦﴾ ﴾

"และมลาอิกะฮฺกี่มากน้อยในบรรดาชั้นฟ้านั้น การช่วยเหลือของพวกเขาจะไม่อำนวยประโยชน์อันใดเลย เว้นแต่หลังจากอัลลอฮฺจะทรงอนุมัติแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และทรงพอพระทัย"

(ซูเราะฮฺ อันนัจญ์มฺ อายะฮฺที่ 26)

และเช่นดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرْتَضَىٰ ﴾

"และพวกเขาจะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใด นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงพอพระทัย"

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 28)

เรื่องนี้เป็นเรื่องความยิ่งใหญ่และสูงส่งของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ แสดงให้เห็นว่าไม่มีใครในโลกนี้ที่จะช่วยเหลือใครได้ นอกจากด้วยการอนุมัติและอนุญาตจากพระองค์ ดังเช่นที่มีระบุอยู่ในฮะดีษที่เกี่ยวกับเรื่องชะฟาอะฮฺ (ความช่วยเหลือ) ที่ว่า

(آتِي تَحْتَ الْعَرْشِ فَأَخِرُّ سَاجِدًا فَيَدَعُنِي مَا شَاءَ اللهُ أَنْ يَدَعَنِي ثُمَّ يُقَالُ

اِرْفَعْ رَأْسَكَ وَقُلْ تُسْمَعْ وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ قَالَ: فَيَحُدُّ لِي حَدًّا فَأُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ)

"ฉันได้มาอยู่ใต้บัลลังก์ แล้วก้มสุญูด (กราบ) แล้วพระองค์ทรงปล่อยฉันตามที่อัลลอฮฺประสงค์ที่จะปล่อยฉัน หลังจากนั้น ก็มีเสียงกล่าวขึ้นว่า ท่านจงเงยศีรษะของท่านขึ้นเถิด และจงพูดมา จะถูกรับฟัง และจงขอความช่วยเหลือ ก็จะได้รับความช่วยเหลือ ท่านเล่าว่า แล้วพระองค์ได้ทรงกำหนดขอบข่ายให้ฉัน แล้วฉันก็ขอให้พวกนั้นเข้าสวรรค์"

(อัฏฏอบารี 12/39)

6. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ﴾ เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่าความรอบรู้ของพระองค์ครอบคลุมไปทั่วทุกสิ่ง ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ดังเช่นดำรัสของพระองค์ที่เกี่ยวกับมลาอิกะฮฺ ว่า

﴿ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُۥ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝٦٤ ﴾

"และเรา (ญิบรีล) มิได้ลงมา เว้นแต่ด้วยพระบัญชาของพระผู้อภิบาลของเจ้า สำหรับพระองค์นั้น (ทรงรอบรู้) สิ่งที่อยู่ระหว่างเบื้องหน้าของเรา และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของเรา และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง และพระผู้อภิบาลของเจ้านั้นมิเคยหลงลืมสิ่งใด"

(ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 64)

7. ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ﴾ คือ ไม่มีคนใดจะรู้สิ่งใดจากความรู้ของอัลลอฮฺได้นอกจากเรื่องที่พระองค์ทรงให้รู้เท่านั้น และอาจจะเป็นได้ว่า ไม่มีใครจะรู้สิ่งใดเกี่ยวกับองค์ของพระองค์ และคุณลักษณะใดๆ ได้ นอกจากสิ่งที่พระองค์ทรงเผยให้รู้เท่านั้น ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا ﴾

"และความรู้ของพวกเขาไม่อาจจะครอบคลุมความรู้ของพระองค์ได้"

(ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 110)

8. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ﴾

วะเกียะอฺได้รายงานไว้ในการอธิบายอัลกุรอาน โดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส ว่า

(اَلْكُرْسِيُّ مَوْضِعُ قَدَمَيْنِ وَالْعَرْشُ لَا يُقَدِّرُ أَحَدٌ قَدْرَهُ)

"(คำว่า) อัลกุรฺซี คือ ที่วางเท้า และ (คำว่า) อัลอัรฺชฺ (บัลลังก์) นั้นไม่มีใครจะกำหนดได้ถึงขนาดของมัน"

(อัฏฏอบารี 12/39)

และอัลฮากิม ได้รายงานไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขาจาก อิบนุ อับบาส โดยเป็นฮะดีษเมากูฟ (สายรายงานสุดแค่ศอฮาบะฮฺ) เช่นเดียวกับฮะดีษนี้ โดยกล่าวว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ เป็นไปตามเงื่อนไขของอัลบุคอรีและมุสลิม โดยที่ทั้งสองท่านมิได้นำเสนอฮะดีษนี้

(อัลฮากิม 2/282)

อัฏเฎาะฮาก ได้เล่าโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส ว่า ถ้าแม้ว่าบรรดาฟ้าทั้งเจ็ด และแผ่นดินทั้งเจ็ดได้แผ่ออกไปจนกระทั่งบางส่วนมาต่อกับอีกบางส่วนแล้ว ก็ยังไม่กว้างเท่ากุรฺซีของพระองค์ นอกจากเป็นเสมือนโล่ซึ่งอยู่ในทุ่งกว้าง

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/981)

9. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ ﴾ คือ ไม่เป็นภาระหนัก และไม่เกิดความลำบากแต่ประการใดสำหรับพระองค์ที่จะดูแลชั้นฟ้าและแผ่นดิน ตลอดจนทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในระหว่างฟ้าและแผ่นดิน มันเป็นเรื่องง่ายสำหรับพระองค์ พระองค์คือ ผู้ทรงดูแลทุกชีวิต ทรงสอดส่องทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีเรื่องใดจะหลุดรอดจากความรู้ของพระองค์ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่องเล็กน้อยมากสำหรับพระองค์ ทุกสิ่งล้วนต้องพึ่งพาพระองค์ ในขณะที่พระองค์ไม่ทรงต้องพึ่งพาผู้ใด พระองค์คือ ผู้ทรงคู่ควรแก่การสรรเสริญสดุดี พระองค์ทรงทำสิ่งใดก็ได้ที่ทรงประสงค์ พระองค์จะไม่ถูกถามในสิ่งที่พระองค์ทรงทำ ในขณะที่บ่าวทั้งหมดจะถูกสอบสวนเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาทำ พระองค์คือ ผู้ทรงเหนือกว่าทุกสิ่ง ผู้ทรงสอบสวนทุกการกระทำ ผู้ทรงยิ่งใหญ่เกรียงไกร ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ ไม่มีผู้อภิบาลใดๆ อื่นจากพระองค์

10. ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴾ ข้อความนี้ก็ดังเช่นข้อความในอัลกุรอานที่ว่า ﴿ ٱلۡكَبِيرُ ٱلۡمُتَعَالِ ﴾ "ผู้ทรงเกรียงไกร ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺดุ อายะฮฺที่ 9)

สำหรับความเข้าใจต่ออายะฮฺเหล่านี้ตลอดจนฮะดีษที่มีความหมายในทำนองเดียวกันนั้น แนวทางที่ดีที่สุดคือ แนวทางและทรรศนะของชาวสะลัฟ กล่าวคือ การศรัทธาตามที่ปรากฏในตัวบท โดยไม่ตีความว่ามีลักษณะเช่นไร หรือเทียบเคียงกับสิ่งใดทั้งสิ้น

﴿ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ
بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا
ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾ ﴾

256. ไม่มีการบังคับใด ๆ ในศาสนาอิสลาม แน่นอน ความถูกต้องนั้นเป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด ดังนั้น ผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัฏฏอฆูต และศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาได้ยึดเอาห่วงอันมั่นคงไว้แล้วโดยไม่มีการแยกออกเกิดขึ้นแก่มัน และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้

ไม่มีการบังคับในศาสนา (อิสลาม)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ไม่มีการบังคับใด ๆ ในศาสนาอิสลาม** ﴾ คือ พวกท่านจงอย่าบังคับผู้ใดให้เข้ารับอิสลาม เพราะอิสลามนั้นมีความชัดเจนอยู่แล้ว มีหลักฐานอย่างแจ่มแจ้ง จึงไม่จำเป็นที่จะต้องบังคับให้ผู้ใดเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ปล่อยเขาตามความสมัครใจ ทั้งนี้ ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่เขา และเปิดใจให้เขาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม เขาก็จะเข้ามาด้วยความมั่นใจ และใครที่อัลลอฮฺยังไม่เปิดใจให้แก่เขา ทำให้หัวใจเขามืดบอดไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญ ก็ไม่มีประโยชน์อันใดที่เขาจะเข้ารับอิสลามในสภาพที่ถูกบังคับและไม่เต็มใจ

บรรดานักวิชาการได้กล่าวถึงสาเหตุแห่งการประทานอายะฮฺนี้ลงมาว่าเกี่ยวกับชาวอันศอรฺกลุ่มหนึ่ง ถึงแม้ว่าข้อชี้ขาดของอายะฮฺนี้จะใช้ได้โดยทั่วไปก็ตาม

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจาก อิบนิ อับบาส ว่า สตรีบางคน (ในสมัยญาฮิลิยะฮฺ) คลอดลูกออกมากี่คนก็เสียชีวิต นางจึงกล่าวคำมั่นไว้ว่า หากลูกของนางมีชีวิตรอดอยู่กับนางสักคนหนึ่ง นางจะให้เขาเป็นยิว หลังจากนั้นเมื่อครั้งที่เผ่าอันนะฎีรฺได้ถูกไล่ออกไป ก็ปรากฏว่าในพวกเขานั้นก็มีส่วนหนึ่งที่เป็นลูกหลานของชาวอันศอรฺปะปนอยู่ด้วย ดังนั้น พวกเขาจึงกล่าวว่าเราจะไม่ปล่อยให้ลูกหลานของเราไปเป็นยิวเป็นอันขาด แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **ไม่มีการบังคับใด ๆ ในศาสนาอิสลาม แน่นอน ความถูกต้องเป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด** ﴾

(อัฏฏอบารี 5/407)

ความจริงอบูดาวูดและอันนะซาอี ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้

(อบูดาวูด 3/132 และอันนะซาอี ในอัลกุบรอ 6/304)

ส่วนฮะดีษที่รายงานโดย อิมามอะหฺมัด (อะหฺมัด 3/181) จากอนัส ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่ชายคนหนึ่ง "เจ้าจงเข้ารับอิสลามเถิด" เขาตอบว่า ความจริง ฉันพบว่าฉันยังไม่ชอบ ท่านกล่าวว่า "(จงเข้ารับอิสลามเถิด) แม้ท่านจะยังไม่ชอบก็ตาม" ฮะดีษบทนี้เป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ แต่ไม่เกี่ยวกับประเด็นที่กำลังพูดถึง เพราะท่านนบีมิได้บังคับให้เขาเข้ารับอิสลาม แต่ท่านเชิญชวนให้เขาเข้ารับอิสลาม โดยชายคนนั้นก็บอกว่าตัวเขายังไม่รู้สึกชอบและยังรู้สึกไม่ดี ท่านจึงกล่าวแก่เขาว่า จงเข้ารับอิสลามเถิด แม้ว่าท่านจะยังไม่รู้สึกชอบแล้วอัลลอฮฺจะทรงทำให้ท่านมีเจตนาที่ดี และมีความบริสุทธิ์ใจ

อัตเตาฮีด (การให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ ﷻ) คือห่วงอันมั่นคง

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น ผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัฏฏอฆูต และศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาได้ยึดเอาห่วงอันมั่นคงไว้แล้ว โดยไม่มีการแยกออกเกิดขึ้นแก่มัน และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้** ﴾ คือผู้ใดสลัดภาคี, เจว็ด และสิ่งที่ชัยฏอนมันเรียกร้องออกไปให้พ้น และหันมาให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ เคารพภักดีต่อพระองค์และปฏิญาณยืนยันว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์เท่านั้น ﴿ **แน่นอน เขาได้ยึดห่วงอันมั่นคงไว้แล้ว** ﴾ คือ เขาได้มั่นคงอยู่ในคำสั่งของพระองค์ ยืนหยัดอยู่บนทางอันดีงามและหนทางที่เที่ยงตรง

อบูกอเซ็ม อัลบาฆอวี ได้รายงานมาจากฮัซซาน อิบนิ ฟาอิด อัลอับซี ว่า อุมัร ﷺ ได้กล่าวว่า คำว่า "อัลญิบตฺ" แปลว่า ไสยศาสตร์ และคำว่า "อัฏฏอฆูต" คือ ชัยฏอน ส่วนความกล้าและความขลาดนั้นเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของผู้ชาย คนที่กล้าหาญจะต่อสู้เพื่อปกป้องคนที่ไม่รู้จัก ส่วนคนขี้ขลาดจะวิ่งหนีไม่ยอมช่วยแม้แต่มารดาของเขาเอง และความมีเกียรติของคนคนหนึ่งนั้นก็ขึ้นอยู่กับระดับการยืนหยัดในศาสนาของเขา และสิ่งที่เชิดหน้าชูตาเขาก็คือมารยาทของเขา แม้ว่าเขาจะเป็นชาวเปอร์เซียหรือชาวนาบาเธียร์ก็ตาม

(อัฏฏอบารี 5/417)

คำกล่าวของอุมัรที่ว่า "ฏอฆูต" คือ ชัยฏอน เป็นทรรศนะที่มีน้ำหนักมาก เพราะมันคลุมไปถึงทุกสิ่งที่ชั่วร้ายที่ชาวอาหรับสมัยญาฮิลียะฮฺกราบไหว้ ให้ความเชื่อมั่นและขอความช่วยเหลือ

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แน่นอน เขาได้ยึดห่วงอันมั่นคงไว้แล้วโดยไม่มีการ**

แยกออกเกิดขึ้นแก่มัน ﴾ คือ เขาได้ยึดเอาศาสนาอิสลามไว้อย่างเหนียวแน่น มั่นคง แข็งแรง เปรียบเสมือนเขายึดห่วงอันมั่นคงไว้ โดยพวกเขาจะไม่หลุดออกจากที่ยึดอันนั้นได้ ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แน่นอน เขาได้ยึดห่วงอันมั่นคงไว้แล้วโดยไม่มีการแยกออกเกิดขึ้นแก่มัน** ﴾

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า คำว่า "อัลอุรฺวะตุลวุสกอ" หมายถึง การอีมานนั่นเอง

(อัฏฏอบารี 5/421)

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า มันคือ ศาสนาอิสลาม

(อัฏฏอบารี 5/421)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก ก็อยสฺ อิบนิ อุบาด เล่าว่า ฉันเคยอยู่ในมัสญิด แล้วชายคนหนึ่งที่ใบหน้าของเขามีร่องรอยแห่งความสำรวมได้มา เขาได้เข้ามาละหมาด 2 รอกะอะฮฺ โดยละหมาดอย่างไม่ยืดเยื้อ แล้วกลุ่มชนก็ได้กล่าวว่า ชายคนนี้ต้องเป็นชาวสวรรค์แน่ แล้วเมื่อเขาออกไป ฉันได้ตามเขาไปจนกระทั่งเขาได้เข้าไปในบ้านของเขา แล้วฉันก็ได้เข้าไปพร้อมกับเขา แล้วพูดคุยกับเขา เมื่อได้สนิทชิดเชื้อกันแล้ว ฉันได้พูดกับเขาว่า แท้จริง กลุ่มชน (ในมัสญิด) นั้น เมื่อท่านได้เข้าไปยังมัสญิด พวกเขาก็พูดกันอย่างนั้นอย่างนี้ เขากล่าวว่า *ซุบฮานัลลอฮฺ* (อัลลอฮฺผู้ทรงมหาบริสุทธิ์) ไม่สมควรที่คนใดจะพูดในสิ่งที่เขาไม่รู้จริง ฉันจะขอบอกกับท่านว่าเพราะอะไร ? ฉันได้ฝันเห็นในสมัยของท่านรอซูล ﷺ แล้วฉันได้เล่าความฝันนั้นให้ท่านฟังว่า ฉันฝันเห็นว่าเสมือนฉันนั้นได้อยู่ในอุทยานที่เขียวชอุ่ม

อิบนุ เอานฺ ได้เล่าว่า เขาได้กล่าวถึงความเขียวชอุ่มของสวน ความกว้างของมัน ตรงกลางที่มีเสาเหล็กต้นหนึ่ง ข้างล่างของเสาอยู่ที่พื้นดิน ปลายเสาอยู่ในท้องฟ้า ที่บนสุดของเสามีห่วงอยู่ แล้วมีเสียงกล่าวแก่ฉันว่า เจ้าจงขึ้นไปเถิด ฉันตอบไปว่า ฉันไม่สามารถจะขึ้นได้ แล้วมีมินศ็อฟ (ผู้ช่วย) คนหนึ่งมาที่ฉัน

อิบนุ เอานฺ ได้เล่าว่า เขาคือ "อัลวะศีฟ" (ผู้ที่คอยช่วยเหลือ) แล้วเขาได้จับเสื้อผ้าของฉันทางด้านหลัง แล้วเขาได้กล่าวว่า จงขึ้นเถิด แล้วฉันได้ไต่ขึ้นไปจนกระทั่งได้จับห่วงได้ แล้วเขาได้กล่าวว่า ท่านจงจับห่วงไว้ให้แน่น แล้วฉันก็ตกใจตื่น เสมือนว่าห่วงนั้นยังอยู่ในมือของฉันเลย แล้วฉันได้ไปหาท่านรอซูล ﷺ แล้วเล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านฟัง แล้วท่านได้พูดว่า "สำหรับสวนนั้นคือ เรือกสวนแห่งอิสลาม แล้วเสานั้นคือหลักอิสลาม ส่วนห่วงนั้นคือ ห่วงที่มั่นคง ท่านนั้นจะอยู่ในศาสนาอิสลามจนกระทั่งตาย" เขาเล่าว่า เขาคนนั้นก็คือ อับดุลลอฮฺ อิบนุ สลาม

(อะหฺมัด 5/452)

อัลบุคอรีและมุสลิมได้นำเสนอไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง

(ฟัตฮุลบารี 7/161, มุสลิม 4/1930)

และอัลบุคอรียังได้นำเสนออีกสายรายงานหนึ่ง

(ฟัตฮุลบารี 2/418)

﴿ ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَـٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّـٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى
ٱلظُّلُمَـٰتِ ۗ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَـٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ ﴾

257. อัลลอฮฺนั้นคือ ผู้ช่วยเหลือบรรดาผู้ที่ศรัทธา โดยนำเอาพวกเขาออกจากความมืดสู่แสงสว่าง และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น บรรดาผู้ช่วยเหลือของเขาคือ อัฏฏอฆูต โดยที่พวกมันจะนำพวกเขาออกจากแสงสว่างไปสู่ความมืด ชนเหล่านี้แหละคือชาวนรก โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนรกตลอดกาล

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้เราทราบว่า พระองค์จะทรงให้ทางนำแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามพระองค์สู่หนทางแห่งความสันติ จะทรงนำบ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธาออกจากความมืดมนแห่งการปฏิเสธ การสงสัย การแคลงใจไปสู่แสงสว่างแห่งสัจธรรมที่ชัดเจน เกิดความสะดวก ส่วนคนปฏิเสธศรัทธาหรือคนกาฟิรฺนั้น ผู้ช่วยเหลือของพวกเขาก็คือ ชัยฏอน มารร้าย มันจะล่อลวงพวกเขาไปสู่ความชั่วร้าย หลงทาง และทางที่ชั่วจะนำพวกเขาออกจากสัจธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นเท็จ ﴾ **ชนเหล่านี้แหละคือ ชาวนรก โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนรกตลอดกาล** ﴿ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงใช้คำว่า "อันนูรฺ" เป็นเอกพจน์ แต่คำว่า "อัซซุลุมาต" เป็นพหูพจน์ เพราะความจริงนั้นมีหนึ่งเดียวเท่านั้น ส่วนการปฏิเสธนั้นมีมากมายหลายชนิด ทั้งหมดนั้นเหลวไหล ใช้ไม่ได้ทั้งสิ้นดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾﴾

"และแท้จริง นี่คือทางของข้าอันเที่ยงตรง พวกเจ้าจงปฏิบัติตามมันเถิด และจงอย่าปฏิบัติตามหลาย ๆทาง เพราะมันจะเป็นเหตุให้พวกเจ้าแยกออกไปจากทางของพระองค์ นั่นแหละคือ สิ่งที่พระองค์ได้สั่งเสียมันไว้แก่พวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 153)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ﴾

"และได้ทรงให้มีความมืดและแสงสว่าง"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 1)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿عَنِ ٱلْيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ﴾

"(เงาของมันจะทอดไป) ทางขวาหรือทางซ้าย"

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 48)

ตลอดจนอายะฮฺต่าง ๆที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา โดยจะใช้คำที่เป็นเอกพจน์กับความจริงหรือสัจธรรมและใช้คำพหูพจน์กับสิ่งที่ไม่จริง เลวร้าย ปฏิเสธศรัทธา เป็นต้น

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾﴾

258. (มุฮัมมัด) เจ้ามิได้มองดูผู้โต้แย้งอิบรอฮีมในเรื่องของพระผู้อภิบาลของเขาดอกหรือ ? นอกจากอัลลอฮฺได้ประทานอำนาจแก่เขา ขณะที่อิบรอฮีมได้กล่าวว่า พระผู้อภิบาลของฉันนั้นคือ ผู้ทรงให้เป็นและทรงให้ตายได้ เขากล่าวว่าข้าก็ให้เป็นและให้ตายได้ อิบรอฮีมกล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงนำดวงอาทิตย์มาจากทิศตะวันออก ท่านจงนำมันมาทางทิศตะวันตกเถิด แล้วผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นก็ได้รับความงงงวย และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ประทานแนวทางอันถูกต้องแก่ผู้อธรรมทั้งหลาย

การโต้แย้งกันระหว่าง นบีอิบรอฮีม กับ กษัตริย์นัมรูด

ผู้ที่โต้แย้งกับอิบรอฮีมเกี่ยวกับเรื่องพระเจ้าของเขาก็คือ กษัตริย์แห่งอาณาจักรบาบิโลน ชื่อ นัมรูด บุตรของกันอาน บุตรของกูซ บุตรของซาม บุตรของนูฮฺ

บางท่านบอกว่า ชื่อ นัมรูด บุตรของฟาลิค บุตรของอาบิร บุตรของชาลิค บุตรของอัรฺฟัคชัซ บุตรของซาม บุตรของนูฮฺ

ความเห็นแรกเป็นความเห็นของมุญาฮิดและคนอื่นๆ โดยมุญาฮิดได้กล่าวว่า กษัตริย์แห่งโลกนี้ที่มีชื่อเสียงร่ำลือไปทั่วทั้งตะวันออกและตะวันตกมี 4 องค์ เป็นผู้ศรัทธา (อิสลาม) 2 องค์ และเป็นกาฟิรฺ 2 องค์ คือ

ที่เป็นผู้ศรัทธา 2 องค์ คือ 1. สุลัยมาน บุตรของดาวูด
2. ซุลก็อรฺนัยนฺ

ส่วนกาฟิรฺ 2 องค์ คือ 1. นัมรูด
2. บุคตะนัสศ็อรฺ

(วัลลอฮุอะอฺลัม)

ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ (มุฮัมมัด) เจ้ามิได้มองดู..... ﴾ คือด้วยหัวใจของท่าน (พิจารณาดู) ﴿ **ผู้ที่โต้แย้งอิบรอฮีมในเรื่องของพระผู้อภิบาลของเขาดอกหรือ?** ﴾ คือในเรื่องการมีพระเจ้า เพราะว่าเขาได้ปฏิเสธที่จะมีพระเจ้าอื่นจากเขาอีก ดังเช่นคนรุ่นหลังจากเขาก็ได้กล่าวเช่นนั้นก็คือ ฟิรฺอาวนฺ ที่ได้เคยกล่าวว่า

﴿مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي﴾

"ฉันไม่เคยรู้จักพระเจ้าอื่นใดของพวกเจ้า นอกจากฉัน"

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 38)

สิ่งที่ทำให้เขาละเมิด ปฏิเสธ ดื้อรั้น ดื้อดึง ก็เพราะว่ามีคนยกย่อง กราบไหว้ หรือมีอำนาจอยู่เป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้ พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **เนื่องจากอัลลอฮฺได้ประทานอำนาจแก่เขา** ﴾ เหมือนกับว่าเขาขอให้อิบรอฮีมนำหลักฐานมาว่ามีพระเจ้าอยู่จริงดังที่เขาเรียกร้องเชิญชวนไปสู่ แล้วอิบรอฮีมได้กล่าวว่า ﴿ **พระผู้อภิบาลของฉันนั้นคือ ผู้ที่ทรงให้เป็น และทรงให้ตายได้** ﴾ คือหลักฐานที่แสดงว่ามีอัลลอฮฺก็คือ มีสิ่งต่าง ๆหลังจากที่ไม่เคยมีมาก่อนและทำให้ไม่มีหลังจากที่มันมีมาแล้ว ซึ่งเป็นหลักฐานบ่งบอกว่าต้องมีผู้กระทำให้มีและไม่มี เพราะทุกอย่างที่มีขึ้นในโลกนี้ต้องมีผู้กระทำ มันจะเกิดมาเองโดยไม่มีผู้ทำไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเล็กหรือใหญ่ ผู้ให้มีนั้นก็คือ พระเจ้าที่มีชื่อว่า อัลลอฮฺนั่นเองเพียงองค์เดียวที่ฉันเรียกร้องไปสู่โดยไม่มีภาคีใด ๆสำหรับพระองค์

แล้วผู้ที่โต้แย้ง คือ กษัตริย์นัมรูด จึงได้กล่าวว่า ﴿ **ข้าก็ให้เป็นและให้ตายได้** ﴾

กอตาดะฮฺ, มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก, อัสสุดดีย์ และคนอื่นๆ ได้กล่าวว่า คือข้าจะนำคน 2 คนมาซึ่งทั้งสองคนสมควรที่จะถูกฆ่าและข้าก็สั่งให้ฆ่าคนคนหนึ่ง แล้วคนคนนั้นก็ถูกฆ่า และให้อภัยต่ออีกคนหนึ่ง เขาจึงไม่ถูกฆ่า คือยังมีชีวิตอยู่ นั่นก็คือ ความหมายของการให้เป็นและการให้ตาย

(อัฏฏอบารี 5/433, 436 และ 437)

ที่ปรากฏชัดเจน อัลลอฮฺทรงทราบดี *(วัลลอฮุอะอฺลัม)* ที่จริงแล้ว เขาคงไม่ได้หมายความเช่นนั้น เพราะมันไม่ใช่คำตอบสำหรับคำกล่าวของอิบรอฮีม และไม่ใช่ความหมายเช่นนั้น กรณีนี้มันเป็นการดื้อดึงและอวดใหญ่อวดโตมากกว่าที่เข้าใจว่าเขาเป็นผู้กระทำว่าเป็นผู้ให้เป็นและให้ตาย ดังเช่นที่ฟิรฺอาวนฺก็ทำเช่นนั้นในคำกล่าวที่ว่า

﴿مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي﴾

"ฉันไม่เคยรู้จักพระเจ้าอื่นใดของพวกเจ้า นอกจากฉัน"

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 38)

ด้วยเหตุนี้ อิบรอฮีม จึงกล่าวแก่เขา อันเนื่องจากที่เขาแสดงความยโสโอหัง ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงนำดวงอาทิตย์มาจากทิศตะวันออก ท่านจงนำมันมาทางทิศ**

ตะวันตกเถิด ﴾ คือ ถ้าท่านทำให้เป็นและให้ตายได้ตามที่ท่านอ้าง ผู้ที่ทำให้เป็นและให้ตายได้นั้นก็ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถจะทำอะไรก็ได้และเป็นผู้ที่บริหารจัดการดวงดาวต่าง ๆให้เคลื่อนไหวไปในทิศทางใดก็ได้ตามแต่ต้องการ ดวงอาทิตย์นี้มันขึ้นทางทิศตะวันออกอยู่ทุกวัน ถ้าท่านเป็นพระเจ้าแล้วละก็ ก็จงทำให้มันขึ้นทางทิศตะวันตกจะได้ไหม ? เขาจึงเกิดอาการงงงวย เพราะรู้อยู่แก่ใจว่าทำไม่ได้ จึงนิ่งเงียบ ไม่ยอมพูดจาอะไรอีก เพราะไม่อาจจะต่อกรกับหลักฐานเหล่านั้นได้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ประทานแนวทางอันถูกต้องแก่ผู้อธรรมทั้งหลาย** ﴾ คือไม่ดลใจให้เขาได้ค้นพบหลักฐานและความกระจ่างชัด เพราะคำพูดของอิบรอฮีมทำให้เขาต้องยุติและยอมจำนนโดยสิ้นเชิงและจะได้รับการลงโทษอย่างเจ็บแสบ

ซึ่งการอธิบายความหมายเช่นนี้ ย่อมดีกว่าที่บรรดานักตรรกวิทยาได้กล่าว คือ การที่อิบรอฮีมได้หันเหออกจากข้อความแรกไปสู่ข้อความที่สอง เป็นการย้ายไปสู่หลักฐานที่ชัดเจนกว่า โดยได้ทำให้กษัตริย์นัมรูดงงงวยไม่อาจจะโต้ตอบได้เช่นข้อความแรก

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า การตอบโต้กันนี้เกิดขึ้นระหว่างอิบรอฮีมกับนัมรูด หลังจากที่อิบรอฮีมได้ออกและรอดพ้นไฟอันร้อนแรงแล้ว โดยที่เขายังไม่ได้พบกับกษัตริย์นอกจากในวันนี้และได้มีการโต้แย้งเกิดขึ้น

﴿ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْيِي
هَٰذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ
قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَىٰ
طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَانظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ
آيَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ
نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾ ﴾

259. หรือเช่นผู้ที่ผ่านเมืองหนึ่ง โดยที่มันพังทับลงมาบนหลังคาของมัน เขาได้กล่าวว่า อัลลอฮฺจะทรงให้เมืองนี้มีชีวิตขึ้นได้อย่างไร หลังจากที่มันได้พังพินาศไปแล้ว และอัลลอฮฺก็ทรงให้เขาตายไปเป็นเวลาร้อยปี ภายหลังพระองค์ทรงทำให้เขาฟื้นคืนชีพ พระองค์ทรงถามว่า เจ้าพักอยู่นานเท่าใด ? เขาตอบว่า ฉันพักอยู่วันหนึ่ง หรือบางส่วนของวันเท่านั้น พระองค์ทรงกล่าวว่า มิได้ เจ้าพักอยู่นานถึงร้อยปี เจ้าจงมองดูอาหารของเจ้าและเครื่องดื่มของเจ้า มันยังไม่บูดเลย และจงมองดูลาของเจ้าสิ เพื่อเราจะให้เจ้าเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษย์ และจงมองดูบรรดากระดูกเหล่านั้น ดูว่าเรากำลังยกมันไว้ ณ ที่ของมัน และประกอบมันขึ้น แล้วให้มีเนื้อหุ้มห่อมันอย่างไร ? ครั้นเมื่อสิ่งเหล่านั้นได้ประจักษ์แก่เขา เขาก็กล่าวว่า ฉันทราบแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

เรื่องราวของ อุซัยรฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ก่อนแล้วว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ ﴾

"(มุฮัมมัด) เจ้ามิได้มองดูผู้โต้แย้งอิบรอฮีมในเรื่องของพระผู้อภิบาลของเขาดอกหรือ ?"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 258)

คือเป็นดำรัสที่หนักแน่นและชัดเจน ที่ว่า ท่านเห็นหรือไม่ผู้ที่โต้แย้งกับอิบรอฮีมในเรื่องพระเจ้าของเขา ด้วยเหตุนี้ อายะฮฺนี้ที่ว่า ﴿ أَوْ كَٱلَّذِى مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا ﴾ ก็ได้อะฏอฟ (เชื่อมต่อ) ที่อายะฮฺดังกล่าวมานั้น

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากนาญิยะฮฺ อิบนิ กะอับ จากอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ว่า เขาได้เล่าว่า นั่นเป็นเรื่องราวของอุซัยรฺ

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฌุอมิดี 3/1009)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากนาญิยะฮฺเช่นเดียวกัน

(อัฏฏอบารี 5/439)

อิบนุ ญะรีรฺ, อิบนุ อบีฮาติม ได้เล่าเรื่องนี้มาจาก อิบนุ อับบาส อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์ และสุลัยมาน อิบนุ บุร็อยดะฮฺ

(อัฏฏอบารี 5/439, 440, อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1009 และ 1010)

มุญาฮิด อิบนุ ญับรฺ ได้กล่าวว่า มันเป็นเรื่องราวของชาวอิสรออีลคนหนึ่ง

ส่วนตำบลนั้นที่ร่ำลือคือ ที่บัยตุลมักดิส โดยที่เขาได้ผ่านไปหลังจากที่บุคตะนัศศอรฺ ได้ทำลายมันอย่างราบคาบ ตลอดจนฆ่าชาวเมืองอีกด้วย ﴿ **คือโดยที่มันพังทับลงมา** ﴾ โดยไม่มีใครรอดตาย และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **บนหลังคาของมัน** ﴾ คือหลังคา ฝาผนังของมันร่วงหล่นลงมากองอยู่กับพื้น เมื่อเขาไปถึงก็ยืนพินิจพิจารณาถึงว่าจะฟื้นฟูบูรณะขึ้นมาได้อย่างไรอีก โดยเขากล่าวว่า ﴿ **อัลลอฮฺจะทรงให้เมืองนี้มีชีวิตขึ้นได้อย่างไร ? หลังจากที่มันได้พังพินาศไปแล้ว** ﴾ อันเนื่องจากเขาเห็นว่ามันพังพินาศไปมากมาย มันจะฟื้นฟูขึ้นมาเป็นเช่นเดิมได้อย่างไร อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺก็ทรงให้เขาตายไปเป็นเวลาร้อยปี ภายหลังพระองค์ทรงทำให้เขาฟื้นคืนชีพ** ﴾ เมืองนั้นได้ถูกฟื้นฟู ทำนุบำรุงหลังจากที่ชายคนนั้นตายไปเป็นเวลา 70 ปี ได้มีคนเข้ามาอาศัยอยู่เต็มไปหมด ชาวอิสรออีลก็ได้กลับเข้ามาอาศัยอยู่ แล้วเมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ได้ให้เขาฟื้นคืนชีพขึ้นมาหลังจากที่เขาตายไปเป็นเวลานาน สิ่งแรกที่อัลลอฮฺทรงให้มีชีวิตขึ้นมาก็คือ ดวงตาทั้งสองข้างของเขา เพื่อที่เขาจะได้มองดูสิ่งที่อัลลอฮฺทรงสร้างขึ้นมา แล้วร่างกายของเขาก็กระดิกได้ แล้วลุกขึ้นยืน อัลลอฮฺได้ตรัสแก่เขาโดยผ่านมลาอิกะฮฺ ว่า ﴿ **เจ้าพักอยู่นานเท่าใด ? เขาตอบว่า ฉันพักอยู่วันหนึ่งหรือบางส่วนของวันเท่านั้น** ﴾ พวกเขาได้ตอบไปเช่นนั้น ก็เพราะว่า เขาตายไปตอนต้นของวัน แล้วอัลลอฮฺได้ให้เขาฟื้นคืนชีพขึ้นมาใหม่ในช่วงท้ายๆ ของวัน แล้วเมื่อเขาเห็นดวงอาทิตย์ยังคงอยู่ เขาก็คิดว่ามันเป็นดวงอาทิตย์ของวันนั้น ดังนั้น เขาจึงกล่าวว่า ﴿ **หรือบางส่วนของวันเท่านั้น พระองค์ทรงกล่าวว่า มิได้ เจ้าพักอยู่นานถึงร้อยปี เจ้าจงมองดูอาหารและเครื่องดื่มของเจ้า มันยังไม่บูดเลย** ﴾ เพราะอาหารดังกล่าวมีทั้งองุ่นสด, มะเดื่อ และน้ำผลไม้คั้น เขาก็พบว่าอาหารยังอยู่ในสภาพเดิม ยังไม่เปลี่ยนแปลงแต่ประการใด น้ำผลไม้คั้นก็ยังไม่กลายสภาพ มะเดื่อก็ยังสดอยู่ ยังไม่เน่าเหม็น องุ่นสดก็ยังไม่เน่าเลย

﴿ **และจงมองดูลาของเจ้าสิ** ﴾ คือ อัลลอฮฺทรงให้มันมีชีวิตได้อย่างไรโดยที่เจ้าก็มองดูอยู่ ﴿ **เพื่อเราจะให้เจ้าเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษย์** ﴾ คือเป็นหลักฐานถึงการกลับมามีชีวิตใหม่ ﴿ **และจงมองดูบรรดากระดูกเหล่านั้น ดูว่าเรากำลังยกมันไว้ ณ ที่ของมัน** ﴾ คือยกขึ้นมาประกอบเป็นรูปร่าง

อัลฮากิม ได้รายงานไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขา มาจาก คอริญะฮฺ อิบนิ ซัยดฺ อิบนิ ษาบิต จากบิดาของเขาว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้อ่านว่า (كَيْفَ نُنْشِزُهَا) ด้วยอักษร "ซัยยฺ" แล้วเขาได้กล่าวว่า สายรายงานของฮะดีษนี้ถูกต้อง โดยที่อัลบุคอรีและมุสลิมมิได้บันทึกฮะดีษนี้เอาไว้

(อัลฮากิม 2/234)

มีบางท่านอ่านว่า (نَنْشُرُهَا) คือทำให้เป็นขึ้น ซึ่งมุญาฮิดได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 5/476)

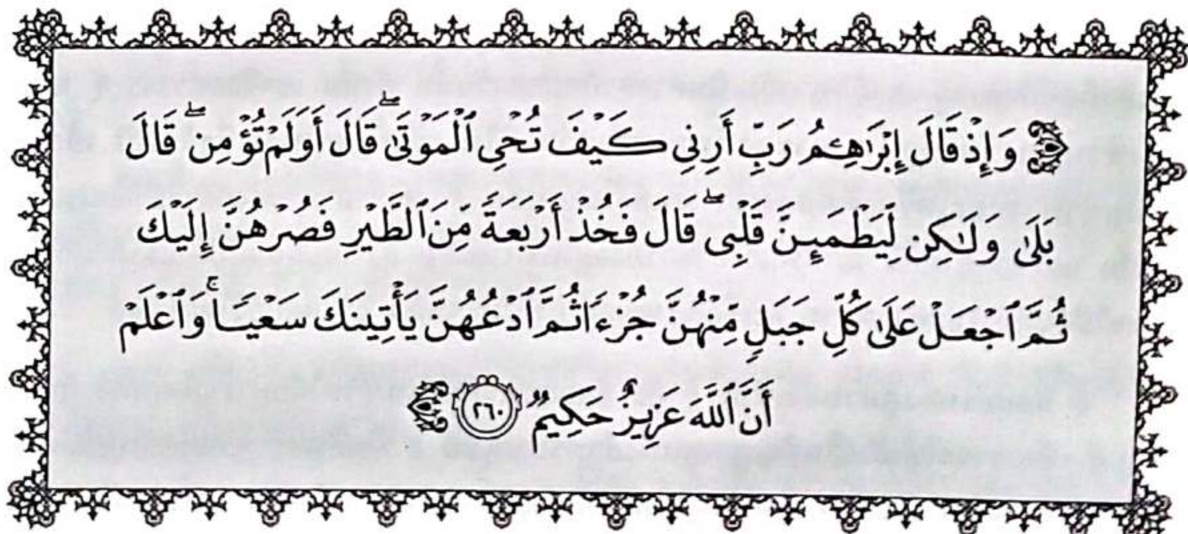
﴾ แล้วให้มีเนื้อหุ้มห่อมันอย่างไร ? ﴿

อัสสุดดีย์ และคนอื่นๆ ได้เล่าว่า กระดูกของลาได้กระจัดกระจายไปทั้งด้านขวาและซ้าย เมื่อมองดูแล้วก็เห็นกระดูกสีขาวๆ อัลลอฮฺได้ให้ลมพัดเอามารวมไว้ในที่เดียวกัน แล้วได้ให้มันประกอบเป็นรูปร่างขึ้น เป็นลายืนขึ้นเป็นโครงกระดูกโดยไม่มีเนื้อหุ้มห่อ แล้วพระองค์ก็ทรงทำให้มีเนื้อ มีหนังและมีเส้นเอ็นต่างๆและเป็นลาที่มีชีวิตชีวา ร้องออกมาโดยอนุมัติของอัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง

(อัฏฏอบารี 5/468)

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นอยู่ในการมองเห็นของอุซัยรฺอยู่ตลอด เมื่อเขาทราบเช่นนั้นแล้ว เขาก็กล่าวว่า **﴾ ฉันทราบแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง ﴿** คือ ฉันทราบเรื่องนั้นดี ฉันเห็นมันด้วยตาของฉันเอง ดังนั้นฉันจึงทราบดีกว่าคนอื่นในสมัยของฉัน

บางคนอ่านว่า (قَالَ اعْلَمْ) ในฐานะเป็นคำกริยาที่เป็นคำสั่งว่า จงทราบเถิด

260. และจงระลึกถึงขณะที่อิบรอฮีมกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ทรงให้ฉันได้เห็นเถิดว่า พระองค์จะทรงให้บรรดาผู้ที่ตายมีชีวิตขึ้นมาอย่างไร ? พระองค์ตรัสว่า เจ้าไม่เชื่อดอกหรือ ? อิบรอฮีมกล่าวว่า หามิได้ แต่ทว่าเพื่อหัวใจของฉันจะได้สงบ พระองค์ตรัสว่า เจ้าจงเอานกมาสี่ตัว แล้วจงเลี้ยงมันให้คุ้นแก่เจ้าและสับมันเป็นท่อน ๆ ภายหลัง เจ้าจงวางส่วนหนึ่งไว้บนภูเขาทุกลูก แล้วเจ้าจงเรียกมัน มันก็จะมายังเจ้าโดยรีบเร่งและพึงทราบเถิดว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ

นบีอิบรอฮีม عليه السلام ขอต่อพระผู้อภิบาลอยากจะได้เห็นการให้สิ่งที่ตายไปแล้วฟื้นคืนชีพขึ้นมา

บรรดานักวิชาการได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้อิบรอฮีมขอต่ออัลลอฮฺให้ได้เห็นสิ่งที่ตายแล้วฟื้นคืนชีพขึ้นมา ซึ่งส่วนหนึ่งจากนั้นก็คือที่เขากล่าวแก่นัมรูด ว่า ﴾ **พระผู้อภิบาลของฉันนั้น คือผู้ที่ทรงให้เป็น และทรงให้ตายได้** ﴿ คือเขาต้องการให้เกิดความมั่นใจเป็นที่สุดและต้องการที่จะเห็นด้วยตาตนเอง ดังนั้น เขาจึงกล่าวว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ทรงให้ฉันเห็นเถิดว่า พระองค์จะทรงให้บรรดาผู้ตายมีชีวิตขึ้นมาอย่างไร ? พระองค์ตรัสว่า เจ้าไม่เชื่อดอกหรือ ? อิบรอฮีม กล่าวว่า หามิได้ แต่ทว่าเพื่อหัวใจของฉันจะได้สงบ** ﴿

ส่วนอะดีษที่บันทึกโดยอัลบุคอรี ขณะที่อธิบายอายะฮฺนี้ ซึ่งรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ رضي الله عنه ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(نَحْنُ أَحَقُّ بِالشَّكِّ مِنْ إِبْرَاهِيْمَ إِذْ قَالَ: رَبِّ أَرِنِيْ كَيْفَ تُحْيِي الْـمَوْتَى قال: أَوْ لَـمْ تُؤْمِنْ؟ قَالَ: بَلَى وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِيْ)

"เราสมควรที่จะสงสัยยิ่งไปกว่าอิบรอฮีมเสียอีก ขณะที่เขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ได้โปรดให้ฉันเห็นเถิดว่า พระองค์จะให้สิ่งที่ตายไปแล้วเป็นขึ้นมาอย่างไร ? พระองค์ตรัสว่า หรือเจ้าไม่เชื่อ ? อิบรอฮีม ตอบว่า หามิได้ แต่เพื่อให้หัวใจของฉันเกิดความมั่นใจ"

(ฟัตฮุลบารี 8/49)

ความหมายก็คือ พวกเรานั้นสมควรยิ่งที่จะขอความมั่นใจยิ่งกว่า

พระองค์ทรงตอบสนองการขอของ อิบรอฮีม อัลค่อลีล

พระดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **พระองค์ตรัสว่า เจ้าจงเอานกมาสี่ตัว แล้วจงเลี้ยงมันให้คุ้นแก่เจ้า แล้วสับมันเป็นท่อน ๆ** ﴿ บรรดานักอธิบายอัลกุรอานได้มีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องจำนวน 4 นั้นมันคืออะไร โดยที่ไม่มีความจำเป็นที่จะไปเจาะจงเช่นนั้น ถ้าแม้ว่าการเจาะจงดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญแล้วละก็อัลกุรอานจะต้องระบุเอาไว้

ส่วนข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴾ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ﴿ คือให้สับมันเป็นท่อนๆ

อิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ , สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อบูมาลิก, อบุลอัสวัด อัดดีลีย์, วะฮฺบุบนุ มุนับบิฮฺ, อัลฮะซัน, อัสสุดดีย์ และคนอื่นๆ ได้ให้ความหมายเช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1039 และ 1040)

โดยพวกเขากล่าวว่า นบีอิบรอฮีมได้นำนกมา 4 ตัว แล้วเชือดมัน ถอนขน สับมันให้ละเอียดรวมกัน แล้วเอาส่วนแยกไปไว้บนภูเขาต่างๆ ซึ่งบางท่านบอกว่า บนภูเขา 4 ลูก บางท่านบอกว่า 7 ลูก

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า อิบรอฮีมได้เก็บส่วนหัวของนกทั้งหมดไว้ด้วยมือของท่านเอง แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้ใช้ให้เขาเรียกมันมา แล้วอิบรอฮีมก็ได้เรียกมันตามที่อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งใช้ แล้วเขาเริ่มมองดูขนซึ่งมันจะบิน หรือเคลื่อนไปรวมกัน เลือดก็ไปรวมกัน เนื้อก็ไปรวมกัน ตลอดจนส่วนต่างๆ ของนกก็ไปรวมกัน ประกอบขึ้นมาเป็นตัวนกแต่ละตัว แล้วมันก็เดินมาหาเขาอย่างรวดเร็วเพื่อที่จะได้เห็นอย่างชัดเจนตามที่เขาขอ โดยนกแต่ละตัวมาเพื่อมาเอาหัวของมันที่อยู่ในมือของอิบรอฮีม ﵇ เมื่ออิบรอฮีมมอบหัวซึ่งไม่ใช่หัวของมัน มันก็ไม่ยอม แล้วเมื่อท่านมอบหัวที่ถูกต้องให้ มันก็เข้าประกอบกับร่างของมันด้วยพลังและอำนาจของอัลลอฮฺ ﷻ

(อัลกุรฏุบี 3/300)

ด้วยเหตุนี้ เขาจึงกล่าวว่า ﴾ **และพึงทราบเถิดว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴿ คือทรงเดชานุภาพ ไม่มีสิ่งใดจะเหนือพระองค์ได้ และไม่มีสิ่งใดจะขัดขวางพระองค์ได้ สิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ย่อมไม่มีผู้ขัดขวางใดๆ เพราะพระองค์ทรงยิ่งใหญ่เหนือทุกสิ่ง ทรงปรีชาญาณทั้งในคำพูด การกระทำ การวางบทบัญญัติ และทรงสามารถยิ่ง

อับดุรรอซซาก ได้เล่าว่า มะอฺมัรฺได้บอกให้เราทราบจากอัยยูบ เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ที่ว่า ﴿ **แต่ทว่า เพื่อหัวใจของฉันจะได้สงบ** ﴾

เขากล่าวว่า อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า สำหรับฉันแล้วไม่มีอายะฮฺใดในอัลกุรอานที่ให้ความหวังมากไปกว่าอายะฮฺนี้อีกแล้ว

(อัฏฏอบารี 5/489)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานโดยเอามาจากมุฮัมมัด อิบนุล มุนกะดิรฺ ว่า เขาได้กล่าวว่า อับดุลลอฮฺ อิบนุ อับบาส และอับดุลลอฮฺ อิบนุ อัมริบนิลอาศ ได้พบกัน แล้วอิบนุ อับบาส ได้กล่าวกันอิบนุ อัมริบนิลอาศ ว่า อายะฮฺไหนในอัลกุรอานที่ถือเป็นอายะฮฺที่ให้ความหวังมากที่สุดสำหรับท่าน แล้วอับดุลลอฮฺ อิบนุ อัมริบนิลอาศ ได้ตอบว่า คือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ ۞ قُلْ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ ......الآية ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้ปวงบ่าวของข้าที่เป็นผู้ละเมิดต่อตัวของพวกเขาเอง พวกเจ้าอย่าได้หมดหวัง....." จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 53)

แล้วอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า แต่สำหรับฉันแล้ว ฉันเห็นว่าเป็นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่กล่าวว่า

﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۖ قَالَ بَلَىٰ ﴾

"และจงระลึกถึงขณะที่อิบรอฮีม กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ทรงให้ฉันได้เห็นเถิดว่า พระองค์จะทรงให้บรรดาผู้ที่ตายมีชีวิตขึ้นมาอย่างไร พระองค์ตรัสว่า เจ้าไม่เชื่อดอกหรือ ? อิบรอฮีม กล่าวว่า หามิได้"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 260)

คำที่ว่า ﴿ بَلَىٰ ﴾ นั้นเป็นคำกล่าวยอมรับจากอิบรอฮีม อิบนุ อับบาส กล่าวว่า คำตอบนี้เพื่อมิให้จิตใจคัดค้าน และป้องกันชัยฏอนมิให้เข้ามาสร้างความสงสัยในใจได้

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1032)

อัลฮากิม ก็ได้รายงานเช่นเดียวกันนี้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขา โดยเขาได้กล่าวว่า สายรายงานถูกต้อง แต่อัลบุคอรีและมุสลิมมิได้นำเสนอเอาไว้

(อัลฮากิม 4/260)

مَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِى كُلِّ سُنۢبُلَةٍ مِّا۟ئَةُ حَبَّةٍ ۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾

261. อุปมาบรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในทางของอัลลอฮฺนั้น ดังเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งที่งอกขึ้นเป็นเจ็ดรวง ซึ่งในแต่ละรวงนั้น มีจำนวนร้อยเมล็ด และอัลลอฮฺนั้นทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้

ผลตอบแทนการบริจาคไปในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ

ในเรื่องนี้ก็เช่นเดียวกัน อัลลอฮฺได้ยกตัวอย่างให้เห็นในการเพิ่มผลตอบแทนเป็นหลายเท่า สำหรับผู้ที่บริจาคทรัพย์สินของเขาไปในทางของอัลลอฮฺ และแสวงหาความโปรดปรานจากพระองค์ โดยความดีหนึ่งนั้นจะเพิ่มเป็น 10 เท่าจนถึง 700 เท่า ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **อุปมาบรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในทางของอัลลอฮฺนั้น** ﴿

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ ได้กล่าวว่า หมายถึงในเรื่องที่เป็นการภักดีต่ออัลลอฮฺ

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1047)

มักฮูล ได้กล่าวว่า หมายถึงการใช้จ่ายไปในการญิฮาด (ต่อสู้) การตรึงกำลังเพื่อปกป้องดินแดน การจัดเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์ และอื่นๆ

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1047)

การอุปมาเช่นนี้ มันมีความหมายลึกซึ้งในจิตใจยิ่งไปกว่าการกล่าวถึงจำนวน 700 เท่า เพราะที่กล่าวมานี้ เป็นการบ่งบอกให้ทราบว่า แท้จริง การงานที่ดีๆ นั้น อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงให้มันมีความเพิ่มพูนแก่ผู้ที่ปฏิบัติ เช่นเดียวกับการเพาะปลูกพืช มันจะให้ความเพิ่มพูนแก่ผู้ที่หว่านมันลงไปในดินที่ดี

ทั้งนี้ซุนนะฮฺได้ระบุถึงการเพิ่มพูนความดีไปจนถึง 700 เท่า

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอบีมัสอูด ว่า แท้จริง ชายคนหนึ่งได้บริจาคอูฐตัวเมียตัวหนึ่งซึ่งมีเชือกจูง ในหนทางของอัลลอฮฺ แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวว่า

(لَتَأْتِيَنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِسَبْعِمائَةِ نَاقَةٍ مَخْطُوْمَةٍ)

"ในวันกิยามะฮฺ มันจะกลายเป็นอูฐที่มีเชือกจูง 700 ตัว"

(อะหฺมัด 4/121)

และมุสลิมและอันนะซาอี ได้บันทึกฮะดีษนี้ไว้ด้วย โดยถ้อยคำเป็นของมุสลิมว่า ชายคนหนึ่งได้นำอูฐตัวเมียตัวหนึ่งซึ่งมีเชือกจูง แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันขอบริจาคมันเพื่อหนทางของอัลลอฮฺ แล้วท่านได้กล่าวว่า

(لَكَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَبْعُمِائَةِ نَاقَةٍ)

"ในวันกิยามะฮฺ มันจะกลายเป็นของท่านจำนวน 700 ตัว"

(มุสลิม 3/1505, อันนะซาอี 6/49)

(ฮะดีษอีกบทหนึ่ง) อะหฺมัดได้รายงานมาจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمائَةِ ضِعْفٍ إِلَى مَا شَاءَ اللهُ، يَقُولُ اللهُ إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدَعُ طَعَامَهُ وَشَهْوَتَهُ مِنْ أَجْلِي وَلِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ، وَلَخُلُوْفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ اَلصَّوْمُ جُنَّةٌ اَلصَّوْمُ جُنَّةٌ)

"งานของมนุษย์ทุกอย่าง ความดีจะถูกเพิ่มเป็น 10 เท่าไปจนถึง 700 เท่า ไปจนถึงตามแต่อัลลอฮฺทรงประสงค์ อัลลอฮฺตรัสว่า ยกเว้นการถือศีลอด เพราะความจริงมันเป็นของข้าและข้าจะตอบแทนมันด้วย เขาได้ละทิ้งอาหารและอารมณ์ทางเพศเพื่อข้า สำหรับผู้ถือศีลอดจะดีใจสองครั้ง ครั้งหนึ่งขณะที่จะละศีลอดและอีกครั้งหนึ่งขณะที่เขาพบพระผู้อภิบาลของเขา และแน่นอน กลิ่นปากของผู้ถือศีลอดนั้นดี ณ ที่อัลลอฮฺยิ่งกว่ากลิ่นของชะมดเชียงเสียอีก การถือศีลอดนั้นเป็นเกราะป้องกันตัว การถือศีลอดนั้นเป็นเกราะป้องกันตัว"

(อะหฺมัด 2/443)

และเช่นเดียวกันบันทึกโดยมุสลิม

(มุสลิม 2/807)

และดำรัสของพระองค์ในที่นี้ที่ว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴿ คือขึ้นอยู่กับความบริสุทธิ์ใจในการงานของเขา ﴾ **และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้** ﴿ คือความโปรดปรานของพระองค์นั้นทรงกว้างขวางอย่างมากมาย พระองค์ทรงรอบรู้ว่าใครสมควรจะได้รับและใครไม่สมควรจะได้รับ

﴿ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَآ أَنفَقُوا۟ مَنًّا
وَلَآ أَذًى ۙ لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
﴿٢٦٢﴾ ۞ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَآ أَذًى ۗ وَٱللَّهُ
غَنِىٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُبْطِلُوا۟ صَدَقَٰتِكُم بِٱلْمَنِّ
وَٱلْأَذَىٰ كَٱلَّذِى يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۖ
فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٌ فَتَرَكَهُۥ صَلْدًا ۖ
لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَىْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

262. บรรดาผู้บริจาคทรัพย์ของเขาไปในทางของอัลลอฮฺ แล้วพวกเขามิได้ติดตามสิ่งที่พวกเขาบริจาคไปซึ่งการลำเลิกและการก่อความเดือดร้อนใด ๆ นั้น พวกเขาจะได้รับรางวัลของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาโดยไม่มีความกลัวใด ๆ แก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ

263. คำพูดที่ดีและการให้อภัยนั้นดียิ่งกว่าทานที่ก่อความเดือดร้อนติดตามมา และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงมั่งคั่ง ผู้ทรงหนักแน่นเสมอ

264. โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าให้บรรดาทานของพวกเจ้าไร้ผลด้วยการลำเลิก และก่อความเดือดร้อน เช่นผู้ที่บริจาคทรัพย์ของเขา

เพื่ออวดผู้อื่น และเขาก็ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และวันปรโลก ดังนั้นอุปมาของผู้นั้น ดังหินเกลี้ยงที่มีฝุ่นจับอยู่ แล้วมีฝนตกหนักลงมาประสบแก่มัน แล้วได้ทิ้งมันไว้ในสภาพเกลี้ยง พวกเขาไม่สามารถที่จะได้สิ่งหนึ่งสิ่งใดจากที่พวกเขาขวนขวายไว้ และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงให้ทางนำแก่กลุ่มชนที่ปฏิเสธศรัทธา

ห้ามมิให้ติดตามการบริจาคด้วยการลำเลิก (ทวงบุญคุณ) และก่อความเดือดร้อน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงชมเชยบรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์สินของพวกเขาไปในหนทางของพระองค์ แล้วไม่ติดตามการบริจาคไปในหนทางแห่งความดีด้วยการทวงบุญคุณทั้งโดยคำพูดและการกระทำ

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และไม่ก่อความเดือดร้อนใด ๆ** ﴾ คือจะต้องไม่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้ที่เขาทำดีด้วย ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้สัญญากับพวกเขาว่าจะตอบแทนความดีให้อย่างมากมายในเรื่องดังกล่าว แล้วพระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **พวกเขาจะได้รับรางวัลของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา** ﴾ คือผลตอบแทนของพวกเขานั้นขึ้นอยู่กับอัลลอฮฺ โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ใดอื่นจากพระองค์ ﴿ **โดยไม่มีความหวาดกลัวใด ๆ แก่พวกเขา** ﴾ ที่พวกเขาจะต้องเผชิญกับความโกลาหลในวันกิยามะฮฺ ﴿ **และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ** ﴾ คือไม่เสียใจที่ต้องจากลูก ๆ ของพวกเขาไป และไม่เสียใจต่อสิ่งที่เขาพลาดไปจากความสุขสำราญแห่งชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ พวกเขาไม่เสียใจที่ต้องจากสิ่งเหล่านั้นไป เพราะพวกเขากำลังมุ่งหน้าไปสู่สิ่งที่ดียิ่งกว่าความสุขเหล่านั้น

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **คำพูดที่ดี** ﴾ ไม่ว่าจะเป็นคำพูดที่ดี ๆ หรือการขอพรให้แก่มุสลิม ﴿ **และการให้อภัยนั้น** ﴾ คือการอภัยโทษต่อคำพูดที่ไม่ดี และการกระทำที่ไม่ดี ﴿ **ดียิ่งกว่าทานที่ก่อความเดือดร้อนติดตามมา** ﴾ ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงมั่งคั่ง** ﴾ กว่าทุกสิ่งในโลกนี้ ﴿ **ผู้ทรงหนักแน่นเสมอ** ﴾ คือพระองค์ทรงขันติ อภัยโทษ ให้อภัย ไม่เอาเรื่องต่อพวกเขา

ทั้งนี้ ได้มีฮะดีษหลายบทห้ามมิให้ทวงบุญคุณในการบริจาคทาน

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานโดยอบีซัรรฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ الْمَنَّانُ بِمَا أَعْطَى وَالْمُسْبِلُ إِزَارَهُ وَالْمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلِفِ الْكَاذِبِ)

"(คน) 3 คนที่อัลลอฮฺจะไม่ตรัสแก่พวกเขาในวันกิยามะฮฺ จะไม่มองดูพวกเขา และจะไม่ทำให้พวกเขาบริสุทธิ์ โดยพวกเขาจะได้รับโทษอันเจ็บแสบ คือผู้ที่ทวงบุญคุณในสิ่งที่เขาให้ไป คนที่ปล่อยผ้านุ่งของเขายาวกรอมพื้น และคนที่ขายสินค้าของเขาไปด้วยการสาบานเท็จ"

(มุสลิม 1/102)

โดยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ❮ **โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าให้บรรดาทานของพวกเจ้าไร้ผลด้วยการลำเลิก และก่อความเดือดร้อน** ❯ พระองค์ได้บอกให้ทราบว่าการบริจาคทานนั้นจะเสียหายโดยไม่ได้ผลบุญด้วยการลำเลิกบุญคุณ และก่อความเดือดร้อนติดตามมา กล่าวคือ ผลบุญของการบริจาคนั้นไม่อาจเทียบได้กับความผิดจากการลำเลิกและการก่อความเดือดร้อน ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า ❮ **เช่นผู้ที่บริจาคทรัพย์ของเขาเพื่ออวดผู้อื่น** ❯ คือ พวกท่านจงอย่าได้ทำให้การบริจาคทานของพวกท่านต้องเสียหายด้วยการลำเลิก และการก่อความเดือดร้อนเช่นเดียวกับการบริจาคทานจะเสียหายด้วยการโอ้อวดผู้คนแล้วแสร้งทำเป็นว่ากระทำไปเพื่ออัลลอฮฺ แต่จุดมุ่งหมายจริงๆ เพื่อชื่อเสียงและเพื่อให้คนสรรเสริญชมเชยว่าเป็นคนใจบุญและด้วยเหตุผลในทำนองเดียวกันที่เป็นเป้าหมายทางดุนยาโดยไม่คำนึงถึงความพึงพอพระทัยของอัลลอฮฺ หรือผลบุญที่พระองค์ทรงเตรียมไว้ให้ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ❮ **และเขาก็ไม่ได้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก** ❯

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ยกอุทาหรณ์เกี่ยวกับการบริจาคเพื่อให้ผู้คนเห็น อัฎเฎาะฮากได้กล่าวว่า ผู้ที่ติดตามการบริจาคด้วยการลำเลิก ทวงบุญคุณ และสร้างความเดือดร้อน

(อัฏฏอบารี 5/527)

แล้วพระองค์ได้ตรัสว่า ดังนั้น อุปมาของผู้นั้น ดังหินเกลี้ยง

คำว่า (صفوان) เป็นพหูพจน์ของคำว่า (صفوانة) แต่นักวิชาการบางท่านบอกว่าคำว่า (صفوان) นั้นใช้เป็นเอกพจน์ด้วย คือมาจากคำว่า (الصفا) คือหินที่ลื่น ไม่ขรุขระ ❮ **ที่ไม่มีฝุ่นจับอยู่ แล้วมีฝนตกหนักลงมาประสบแก่มัน** ❯ คำว่า (وَابِلٌ) แปลว่าฝนที่ตกหนัก ตกมาก ตกรุนแรง ❮ **แล้วได้ทิ้งมันไว้ในสภาพที่เกลี้ยง** ❯ คือฝนที่ตกหนักทำให้หินนั้นสะอาดเกลี้ยง ไม่มีฝุ่นติดอยู่เลย เช่นเดียวกัน ผลงานของผู้ที่ต้องการให้คนเห็น

จะสูญหายไป ไม่มีอะไรหลงเหลืออยู่ ณ ที่อัลลอฮฺ และถึงแม้ว่าผลงานจะปรากฏให้ผู้คนเห็นก็ตาม ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **พวกเขาไม่สามารถที่จะได้สิ่งหนึ่งสิ่งใดจากที่พวกเขาขวนขวายไว้ และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงให้ทางนำแก่กลุ่มชนที่ปฏิเสธศรัทธา** ﴾

﴿ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ ﴾

265. และอุปมาบรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์สินของพวกเขาไปเพื่อแสวงหาความพึงพอใจจากอัลลอฮฺ และเพื่อให้เกิดความมั่นคงต่อตัวของพวกเขาเองนั้น ดังสวนแห่งหนึ่ง ณ ที่เนินสูง ซึ่งมีฝนตกหนักลงมาประสบแก่มัน แล้วก็นำมาซึ่งผลของมันเป็นสองเท่า แต่ถ้ามิได้มีฝนหนักตกลงมาประสบแก่มัน ก็มีฝนปรอย ๆ และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

นี่คือ อุปมาของบรรดาผู้ศรัทธาที่บริจาคทรัพย์สินของพวกเขาไปเพื่อแสวงหาความโปรดปรานและความพอพระทัยของอัลลอฮฺต่อพวกเขา ﴿ **และเพื่อให้เกิดความมั่นคงต่อตัวของพวกเขาเองนั้น** ﴾ คือ พวกเขามีความมุ่งมั่นว่าอัลลอฮฺจะทรงตอบแทนให้แก่พวกเขาอย่างเต็มเปี่ยม โดยที่เรื่องนี้เทียบได้กับความหมายของคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ในฮะดีษอิมามอัลบุคอรีและมุสลิมมีความเห็นตรงกันว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺที่ว่า

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْـــمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَلَهُ تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

ผู้ใดได้ถือศีลอดในเดือนรอมฎอนโดยเป็นผู้ศรัทธา และหวังความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ เขาจะได้รับการอภัยความผิดที่เคยทำมาแต่ก่อน

(ฟัตฮุลบารี 4/300)

คือ เขาศรัทธาว่าอัลลอฮฺได้ทรงบัญญัติไว้เช่นนั้น และเขาหวังผลตอบแทน ณ ที่อัลลอฮฺ ﷻ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังสวนแห่งหนึ่ง ณ ที่เนินสูง** ﴾ คือ ดังอุปไมยสวนแห่งหนึ่งที่อยู่บนเนินสูง คือ ตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ คือ สถานที่ที่อยู่ในระดับสูงกว่าแผ่นดินทั่วไป

และอิบนุ อับบาส และอัฎเฎาะฮากได้รายงานเพิ่มเติมว่า มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่ด้วย

(อัฏฏอบารี 0/537)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ซึ่งมีฝนตกหนักลงมาประสบแก่มัน** ﴾ คือ ดั่งอุปไมยสวนแห่งหนึ่งที่ได้รับฝนอย่างมากมาย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ﴿ **แล้วก็นำมาซึ่งผลของมันเป็นสองเท่า** ﴾ คือ มีผลไม้ออกผลอย่างมากมายมากกว่าสวนอื่นเป็นสองเท่า ﴿ **แล้วถ้ามิได้มีฝนหนักตกลงมาประสบแก่มันก็มีฝนปรอย ๆ** ﴾

อัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวว่า คำว่า "ฏ็อลลุน" คือ ฝนเบาๆ ไม่ตกหนัก คือ สวนที่อยู่ในที่สูงนั้น มันจะดูดซับน้ำเอาไว้เพราะว่าที่สูงถึงแม้จะไม่มีฝนหนักตกลงที่มัน เพียงแต่ฝนปรอยก็เป็นการพอเพียงสำหรับมันและเช่นเดียวกัน ผลงานของผู้ศรัทธานั้นจะไม่เสียหาย อัลลอฮฺจะทรงรับมันเอาไว้จะทรงเพิ่มมันให้มากขึ้น ให้มันงอกงามขึ้น โดยที่ผู้ที่ทำดีทุกคนก็จะได้แก่ตัวของเขาเองอย่างล้นเหลือ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴾ คือ ผลงานของบ่าวของพระองค์ จะไม่มีการขาดตกบกพร่อง และถูกซ่อนเร้นแต่ประการใด

﴿ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ
ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ
ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ ﴾

266. มีคนใดในพวกเจ้าชอบบ้างไหมที่จะมีสวนอินทผลัม และองุ่น ซึ่ง

เบื้องล่างของสวนนั้นมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน ผลไม้ในสวนทั้งหมดเป็นของเขา และความชราภาพได้ประสบแก่เขา และเขาก็ยังมีลูก ๆที่ยังอ่อนแออยู่ แต่แล้วได้มีลมพายุประสบแก่สวนนั้น ซึ่งลมพายุนั้นมีไฟด้วย แล้วมันก็เผามอดไหม้ไป ในทำนองนั้นแหละ อัลลอฮฺจึงทรงแจกแจงอายะฮฺทั้งหลายให้พวกเจ้าทราบ เพื่อพวกเจ้าจะได้ใคร่ครวญ

ตัวอย่างการที่ความดีสูญหายไปด้วยความชั่ว

อัลบุคอรี ได้รายงานขณะที่อธิบายอายะฮฺนี้ โดยเอามาจากอิบนิ อับบาส และจากอุบัยดฺ อิบนิ อุมัยรฺ ว่า แท้จริง อุมัรฺ อิบนัล ค็อฏฏ็อบ ได้กล่าวในวันหนึ่งแก่บรรดาสาวกของท่านนบี ﷺ ว่าอายะฮฺต่อไปนี้ถูกประทานลงมาโดยกล่าวถึงผู้ใด?

﴿ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ ﴾

“มีคนใดในพวกเจ้าชอบบ้างไหม ที่จะมีสวนอินทผลัมและองุ่น”

พวกเขาตอบว่า อัลลอฮฺทรงทราบดี อุมัรฺจึงโกรธ แล้วกล่าวว่า พวกท่านจงตอบว่า เรารู้หรือเราไม่รู้ แล้วอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า สำหรับฉันมีสิ่งหนึ่งที่คิดอยู่ในใจ โอ้ท่านผู้นำของบรรดาผู้ศรัทธา อุมัรฺจึงกล่าวว่า โอ้หลานเอ๋ย พูดออกมาเถิด อย่าดูถูกตัวของเจ้าเอง อิบนุ อับบาส ﷺ จึงได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้เป็นการอุปมาเปรียบเทียบกับการงานอย่างหนึ่ง อุมัรฺถามว่า เป็นงานอะไร ? อิบนุ อับบาส กล่าวว่า การงานอย่างหนึ่ง อุมัรฺจึงกล่าวว่า เป็นการอุปมาอุปไมย สำหรับชายที่ร่ำรวยทำไปด้วยกับการภักดีต่ออัลลอฮฺ หลังจากนั้น อัลลอฮฺก็ได้ส่งชัยฏอนมาหาเขา แล้วเขาก็ทำความชั่ว จนกระทั่งงานของเขาล่มจมไปหมด”

(ฟัตฮุลบารี 8/49)

ในฮะดีษบทนี้ถือเป็นการพอเพียงแล้วในการอธิบายอายะฮฺนี้ และอธิบายถึงอุทาหรณ์เกี่ยวกับผู้ที่กระทำงานที่ดีในตอนแรก แล้วหลังจากนั้นก็ดำเนินชีวิตไปในทางตรงข้าม บรรดาความดีก็ถูกแทนที่ด้วยความชั่วต่าง ๆ ขออัลลอฮฺได้โปรดคุ้มครองพวกเราด้วย งานแรกที่ดี ๆ ก็เสียหายไปด้วยงานที่สองที่ไม่ดี ดังนั้น เขาจึงไม่ได้อะไรเลย ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า **﴾ และความชราภาพได้ประสบแก่เขา และเขาก็ยังมีลูก ๆ ที่ยังอ่อนแออยู่ แต่แล้วก็ได้มีลมพายุประสบแก่สวนนั้น ﴿** ซึ่งเป็นลมที่พัดอย่างรุนแรง **﴾ ซึ่งลมพายุนั้น**

มีไฟด้วย แล้วมันเผามอดไหม้ไป ﴾ คือเผาผลไม้ในสวนและต้นไม้ในสวนถูกทำลายไปหมด แล้วจะมีสภาพอย่างไรที่ยิ่งไปกว่านี้อีก ?

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากอัลเอาฟี จากอิบนิ อับบาส ว่า อัลลอฮฺได้ยกตัวอย่างและอุทาหรณ์ให้เห็นเป็นอย่างดี และทุกตัวอย่างก็เหมาะสมดี โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **มีคนใดในพวกเจ้าชอบบ้างไหมที่จะมีสวนอินทผลัมและองุ่น ซึ่งเบื้องล่างของสวนนั้นมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน ผลไม้ในสวนทั้งหมดเป็นของเขา ?** ﴾ อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า เขาได้ทำลายมันให้เสียหาย ในขณะที่เขายังหนุ่มอยู่ ﴿ **และความชราภาพได้ประสบแก่เขา** ﴾ โดยที่ลูก ๆ และหลาน ๆ ของเขาก็ยังอ่อนแออยู่ในช่วงท้ายชีวิตของเขา แล้วลมพายุก็ได้พัดกระหน่ำสวนของเขาซึ่งทำให้เกิดไฟลุกไหม้สวนของเขาเสียหายไปหมด และเขาก็ไม่มีกำลังที่จะปลูกมันขึ้นมาใหม่ได้ และไม่มีลูก ๆ ผู้สืบสกุลที่ดีไปกว่านั้นอีก เช่นเดียวกับผู้ปฏิเสธศรัทธา ในวันกิยามะฮฺเขาถูกให้กลับคืนไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ โดยไม่มีผลงานดี ๆ ติดตัวเขาไปเลย ดังนั้น เขาจึงถูกตำหนิเช่นเดียวกันเขาก็ไม่มีกำลังและหนทางที่จะทำมันขึ้นมาใหม่อีก ดังนั้นผลตอบแทนจึงถูกห้ามแก่เขา ในเวลาที่เขามีความต้องการผลบุญมากที่สุด เช่นเดียวกัน สวรรค์ของอัลลอฮฺจึงถูกห้ามแก่เขา เขาจึงไม่ได้เข้าสวรรค์

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1074)

อัลฮากิม ได้รายงานไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขาเช่นเดียวกันว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวขอพรว่า

(اَللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوْسَعَ رِزْقِكَ عَلَيَّ عِنْدَ كِبَرِ سِنِّيْ وَانْقِضَاءِ عُمُرِيْ)

"โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดประทานเครื่องยังชีพให้แก่ฉันมากที่สุด ขณะที่ฉันชราภาพและขณะสิ้นอายุขัยด้วย"

(อัลฮากิม 1/542)

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **ในทำนองนั้นแหละ อัลลอฮฺจึงทรงแจกแจงอายะฮฺทั้งหลายให้พวกเจ้าทราบ เพื่อพวกเจ้าจะได้ใคร่ครวญ** ﴾ คือ จงพินิจพิจารณาทำความเข้าใจกับอุทาหรณ์นั้นและเข้าใจความหมายและจุดประสงค์อย่างถ่องแท้ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَآ إِلَّا ٱلْعَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾

"และเหล่านี้คือ อุปมาทั้งหลายที่เราได้เปรียบเทียบมันสำหรับมนุษย์ แต่ไม่มีผู้ใด

ตระหนักมันดอก นอกจากผู้มีความรู้เท่านั้น"

(ซูเราะฮฺ อัลอังกะบูต อายะฮฺที่ 43)

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنفِقُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبۡتُمۡ وَمِمَّآ
أَخۡرَجۡنَا لَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِۖ وَلَا تَيَمَّمُواْ ٱلۡخَبِيثَ مِنۡهُ تُنفِقُونَ وَلَسۡتُم
بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغۡمِضُواْ فِيهِۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ٢٦٧
ٱلشَّيۡطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلۡفَقۡرَ وَيَأۡمُرُكُم بِٱلۡفَحۡشَآءِۖ وَٱللَّهُ يَعِدُكُم
مَّغۡفِرَةٗ مِّنۡهُ وَفَضۡلٗاۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ٢٦٨ يُؤۡتِي ٱلۡحِكۡمَةَ مَن
يَشَآءُۚ وَمَن يُؤۡتَ ٱلۡحِكۡمَةَ فَقَدۡ أُوتِيَ خَيۡرٗا كَثِيرٗاۗ وَمَا
يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٢٦٩

267. โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริจาคส่วนหนึ่งจากบรรดาสิ่งดี ๆ ของสิ่งที่พวกเจ้าได้แสวงหาไว้ และจากสิ่งที่เราได้ให้ออกมาจากดินสำหรับพวกเจ้า และพวกเจ้าจงอย่ามุ่งเอาในสิ่งที่ไม่ดีมาบริจาคทั้ง ๆ ที่พวกเจ้าเองก็จะไม่เป็นผู้ที่รับมันไว้ นอกจากว่าพวกเจ้าจะหลับตารับมันไว้เท่านั้น และพึงทราบเถิดว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงมั่งคั่ง ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ

268. ชัยฏอนนั้นมันจะขู่พวกเจ้าให้กลัวความยากจน และจะใช้พวกเจ้าให้กระทำความชั่ว และอัลลอฮฺนั้นทรงสัญญาแก่พวกเจ้าไว้ซึ่งการอภัยโทษและความกรุณาจากพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้

269. พระองค์ประทานความรู้ให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดที่ได้รับความรู้ แน่นอน เขาก็ได้รับความดีอันมากมาย และจะไม่มีใครระลึกได้ นอกจากบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้น

ส่งเสริมให้บริจาคทรัพย์ที่ดีๆ ไปในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้บ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธาให้ใช้จ่าย โดยจุดมุ่งหมายในที่นี้ก็คือการบริจาคทานนั่นเอง ดังที่ อิบนุ อับบาส ได้กล่าวไว้ ﴿ **จากบรรดาสิ่งดี ๆ** ﴾ จากทรัพย์ที่อัลลอฮฺได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพที่พวกเขาได้ขวนขวายมาได้ และจากผลไม้หรือสิ่งเพาะปลูกที่มันงอกเงยขึ้นมาจากพื้นดิน

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า พระองค์ทรงใช้ให้พวกเขาใช้จ่ายจากทรัพย์ที่ดีๆ ที่สะอาด และได้ห้ามมิให้พวกเขาเอาทรัพย์ที่ไม่ดีปนเปื้อนมาบริจาค เพราะว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้ที่มีแต่ความดีงาม พระองค์จึงไม่ทรงรับสิ่งใดนอกจากของที่ดีๆ ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงอย่ามุ่งเอาสิ่งที่ไม่ดี** ﴾ คือตั้งใจ หรือจงใจเอาของที่ไม่ดี ﴿ **มาบริจาคทั้ง ๆ ที่พวกเจ้าเองก็จะไม่เป็นผู้ที่รับมันไว้** ﴾ คือถ้ามีคนให้สิ่งนั้นแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็คงไม่อยากจะรับ เว้นแต่จะปิดตารับอย่างไม่เต็มใจ ทั้งนี้ อัลลอฮฺทรงมั่งคั่งยิ่งไปกว่าพวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าจงอย่าทำเพื่ออัลลอฮฺในสิ่งที่พวกเจ้าเองก็ไม่ชอบ

บางท่านบอกว่า ความหมายของประโยคที่ว่า ﴿ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ ﴾ คือ พวกเจ้าจงอย่าหันออกไปจากทรัพย์ที่ฮะลาล และมุ่งไปเอาทรัพย์ที่ฮะรอม แล้วกำหนดเอามันมาเป็นทรัพย์ที่จะใช้จ่ายออกไป

อิบนุ ญะรีรฺ ﵀ ได้รายงานมาจากอัลบะรออฺ อิบนิ อาซิบ ﵁ เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ที่ว่า ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ .....الآية ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ ว่าอายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับชาวอันศอรฺ คือปรากฏว่าชาวอันศอรฺ เมื่อถึงช่วงเก็บผลอินทผลัม พวกเขาจะเอาทะลายอินทผลัมมาไว้ข้างๆ มัสญิด และเอาเชือกผูกแขวนไว้ระหว่างเสาสองเสาที่มัสญิดของท่านรอซูล ﷺ แล้วชาวมุฮาญิรีน (ผู้อพยพ) ที่ยากจนก็จะมาเก็บกิน ที่นี้มีบางคนตั้งใจที่จะเอาอินทผลัมที่ไม่ค่อยดีมายึดและแขวนแทรกเอาไว้ด้วย โดยคิดว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นที่อนุญาต แล้วอัลลอฮฺจึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาเกี่ยวกับผู้ที่ทำเช่นนั้นว่า ﴿ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ ﴾

(อัฏฏอบารี 5/559)

อะลี อิบนุ อบีฏอลฮะฮฺ ได้เล่าโดยเอามาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺที่ว่า ﴿ وَلَسْتُم بِآخِذِيهِ إِلَّا أَن تُغْمِضُوا فِيهِ ﴾ ว่า ถ้าหากมีคนคนหนึ่งเป็นหนี้คนใดในหมู่พวกท่าน แล้วเขาชดใช้ให้ในลักษณะที่น้อยกว่าสิทธิที่ท่านควรจะได้กันอยู่ แน่นอนว่าท่านก็คงไม่ยอมรับสิ่งนั้นเป็นการชดใช้หนี้ และต้องถือว่าเป็นการชดใช้ที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และยังคงเหลือหนี้สินที่จะต้องจ่ายให้ครบถ้วน ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **นอกจากว่าพวกเจ้าจะหลับตา**

รับมันไว้เท่านั้น ﴾ แล้วพวกเจ้าจะพอใจให้ข้ารับในสิ่งที่พวกเจ้ายังไม่พอใจสำหรับพวกเจ้าเอง อย่างนั้นหรือ? ทั้งที่สิทธิของข้าเหนือพวกเจ้านั้น คือ พวกเจ้าต้องบริจาคทรัพย์ที่ดี และมีค่าซึ่งพวกเจ้าครอบครองอยู่ อะดีษนี้รายงานโดย อิบนุ อบีฮาติม และอิบนุ ญะรีรฺ และเขาได้รายงานเพิ่มอีกว่า นั่นคือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿لَن تَنَالُوا۟ ٱلۡبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا۟ مِمَّا تُحِبُّونَ﴾

"พวกเจ้าจะยังไม่ประสบกับคุณธรรม จนกว่าพวกเจ้าจะบริจาคจากสิ่งที่พวกเจ้าชอบ"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 92)

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1088 และอัฏฏอบารี 5/565)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพึงทราบเถิดว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงมั่งคั่ง ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ** ﴾ คือ การที่พระองค์ทรงใช้พวกท่านให้บริจาคทาน และให้เอาของที่ดี ๆนั้น พระองค์มิได้ทรงต้องการมัน และดังกล่าวนั้นมิใช่อะไรอื่น นอกจากเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างคนรวยกับคนจน ดังที่พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقۡوَىٰ مِنكُمۡ﴾

"เนื้อของมันและเลือดของมันจะไม่ถึงอัลลอฮฺแต่อย่างใด แต่การยำเกรงของพวกเจ้าจะถึงพระองค์"

(ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 37)

คือ พระองค์ทรงมั่งคั่ง ไม่ต้องการอะไรจากสิ่งที่พระองค์สร้าง แต่สิ่งที่พระองค์สร้างมาทั้งหมดต้องการและต้องพึ่งพระองค์ ซึ่งพระองค์นั้นทรงมีความล้นเหลืออย่างกว้างขวางมากมาย สิ่งที่มีอยู่ที่พระองค์นั้นไม่มีวันหมด ดังนั้น ผู้ใดบริจาคสิ่งดี ๆที่ขวนขวายมานั้น ก็พึงทราบเถิดว่า แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงมั่งคั่ง ทรงใจบุญ โดยพระองค์จะตอบแทนให้แก่เขาและเพิ่มพูนให้อย่างมากมายและพระองค์ทรงได้รับการสรรเสริญสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นการกระทำ คำพูด การบัญญัติและการกำหนดของพระองค์ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ และไม่มีผู้อภิบาลใด ๆ นอกจากพระองค์เท่านั้น

การกระซิบกระซาบของชัยฏอนในเรื่องการบริจาคทาน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ชัยฏอนนั้นมันจะขู่พวกเจ้าให้กลัวความยากจน และจะใช้พวกเจ้าให้กระทำความชั่ว และอัลลอฮฺนั้นทรงสัญญาแก่พวกเจ้าไว้ซึ่งการอภัยโทษ**

และความกรุณาจากพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้ ﴿

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ อิบนุ มัสอูด ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إن لِلشَّيْطَانِ لَـمَّةً بِابْنِ آدَمَ وَلِلْمَلَكِ لَـمَّةً فَأَمَّا لَـمَّةُ الشَّيْطَانِ فَإِيْعَادٌ بِالشَّرِّ وَتَكْذِيْبٌ بِالْحَقِّ وَأَمَّا لَـمَّةُ الْـمَلَكِ فَإِيْعَادٌ بِالْـخَيْرِ وَتَصْدِيْقٌ بِالْـحَقِّ فَمَنْ وَجَدَ ذٰلِكَ فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مِنَ اللهِ فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَمَنْ وَجَدَ الْأُخْرَى فَلْيَتَعَوَّذْ مِنَ الشَّيْطَانِ ثُمَّ قَرَأَ: ﴿ الشَّيْطانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشاءِ وَاللهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا ﴾)

"แท้จริง สำหรับชัยฏอนนั้น จะมีความใกล้ชิดกับมนุษย์ และสำหรับมลาอิกะฮฺก็มีความใกล้ชิด (เช่นเดียวกัน) ส่วนความใกล้ชิดของชัยฏอนนั้น มันจะสัญญาด้วยความชั่วและโกหกต่อความจริง แต่ความใกล้ชิดของมลาอิกะฮฺนั้น มันจะสัญญาด้วยความดีและให้เชื่อความจริง ดังนั้น ผู้ใดพบดังที่กล่าวมานั้น เขาจงทราบเถิดว่า ความจริงมันมาจากอัลลอฮฺ ดังนั้น เขาจงสรรเสริญอัลลอฮฺเถิด และถ้าใครพบอีกอย่างหนึ่ง เขาจงขอความคุ้มครองให้พ้นไปจากชัยฏอนเถิด ต่อจากนั้น เขาก็อ่าน (อายะฮฺที่มีความว่า) ﴾ **ชัยฏอนนั้นมันจะขู่พวกเจ้าให้กลัวความยากจน และจะใช้พวกเจ้าให้กระทำความชั่ว และอัลลอฮฺนั้นทรงสัญญาแก่พวกเจ้าไว้ซึ่งการอภัยโทษและความกรุณาจากพระองค์** ﴿ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ *อย่างนี้แหละที่รายงานโดย อัตติรฺมิซี, อันนะซาอี"*

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลหุมิดี 3/1090)

และความหมายของดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ชัยฏอนนั้นมันจะขู่พวกเจ้าให้กลัวความยากจน** ﴿ คือ มันหาทางทำให้พวกเจ้ากลัวความยากจน เพื่อที่จะยั้งมือจากการบริจาคทานเพื่อความพอพระทัยของอัลลอฮฺ ﴾ **และจะใช้พวกเจ้าให้กระทำความชั่ว** ﴿ โดยขัดขวางมิให้พวกเจ้าบริจาคทาน หรือใช้จ่ายออกไปโดยเน้นให้พวกเจ้ากลัวความยากจนพร้อมกับใช้ให้พวกเจ้าทำความชั่ว ทำบาป ทำสิ่งที่ต้องห้ามและละเมิดสิทธิของผู้อื่น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงสัญญาแก่พวกเจ้าไว้ซึ่งการอภัยโทษ** ﴿ คือ ตรงกันข้ามกับที่ชัยฏอนใช้นั่นเอง ﴾ **และความกรุณาจากพระองค์** ﴿ ซึ่งก็ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ชัยฏอนขู่เอาไว้ นั่นคือให้กลัวความยากจน ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้** ﴿

ความหมายของคำว่า “อัลฮิกมะฮฺ”

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **พระองค์ประทานความรู้ให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้เล่าโดยเอามาจากอิบนุ อับบาส ว่า คำว่า “อัลฮิกมะฮฺ ” นั้น หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานในด้านสิ่งที่มายกเลิก สิ่งที่ถูกยกเลิก เรื่องที่ชัดเจน เรื่องที่เป็นรายละเอียด อายะฮฺที่ลงมาก่อน อายะฮฺที่ลงมาทีหลัง เรื่องที่ฮาลาล เรื่องที่หะรอม (ต้องห้าม) และการเปรียบเปรย

(อัฏฏอบารี 5/576)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อิบนิ มัสอูด ว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللهُ حِكْمَةً ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا)

“ไม่มีการอิจฉาริษยากันยกเว้นใน 2 ประการ คือ ชายคนหนึ่งอัลลอฮฺได้ประทานทรัพย์สินให้แก่เขา แล้วเขาก็เอามันไปใช้จนหมดไปในเรื่องความจริงหรือสัจธรรม และชายคนหนึ่ง อัลลอฮฺได้ประทานความรู้ให้แก่เขา เขาก็เอามันไปใช้และเอามันไปสอน (ผู้คน)”

(อะหฺมัด 1/432)

และเช่นเดียวกันที่อัลบุคอรี, มุสลิม, อันนะซาอี และอิบนุมาญะฮฺ ได้บันทึก

(ฟัตฮุลบารี 1/199, มุสลิม 1/559, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 3/426 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1407)

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และไม่มีใครจะระลึกได้ นอกจากบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้น** ﴾

การแนะนำตักเตือนและการเตือนให้ระลึกจะไม่เกิดประโยชน์ นอกจากแก่ผู้ที่มีสติสัมปชัญญะเท่านั้น

۞ وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥ ۗ
وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا
هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ
عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

270. และสิ่งบริจาคใด ๆ ก็ดีที่พวกเจ้าบริจาคไป หรือสิ่งที่บนบานใดก็ดี ที่พวกเจ้าบนบานไว้นั้น แท้จริง อัลลอฮฺทรงรู้มันดี และสำหรับบรรดาผู้อธรรมทั้งหลายนั้น ย่อมไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ

271. หากพวกเจ้าเปิดเผยสิ่งที่ให้เป็นทาน มันก็เป็นเรื่องที่ดีอยู่ และถ้าหากพวกเจ้าปกปิดมันเอาไว้ และให้มันแก่บรรดาผู้ยากจน มันก็เป็นเรื่องที่ดีแก่พวกเจ้ายิ่งกว่า และพระองค์จะทรงลบล้างออกจากพวกเจ้าซึ่งบางส่วนจากบรรดาความผิดของพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้เป็นอย่างดีในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า แท้จริง พระองค์นั้นทรงรอบรู้ทุกสิ่งที่เป็นความดี ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคของท่านและการบนบานต่างๆ โดยที่พระองค์จะทรงตอบแทนให้อย่างคุ้มค่า เพราะพวกเขามุ่งมั่นที่จะกระทำตามที่ได้ให้คำสัญญาเอาไว้และพระองค์ได้สัญญาว่า คนที่ไม่ภักดีต่อพระองค์ ฝ่าฝืนคำสั่งของพระองค์ โกหกต่อพระองค์และเคารพภักดีสิ่งอื่นร่วมกับพระองค์ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และสำหรับผู้ที่อธรรมทั้งหลายนั้น ย่อมไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ** ﴿ หมายถึงในวันกิยามะฮฺ ไม่มีใครจะช่วยเหลือให้พ้นไปจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้

ความประเสริฐในการเปิดเผยเรื่องการบริจาคทาน และการปกปิดเอาไว้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ถ้าหากพวกเจ้าเปิดเผยสิ่งที่ให้เป็นทาน มันก็เป็นเรื่องที่ดีอยู่** ﴿ คือประกาศออกไปหรือพูดออกไป ไม่ใช่ในทำนองที่โอ้อวดถือเป็นเรื่องดี เป็นแบบอย่างให้คนอื่นทำตาม

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และถ้าหากพวกเจ้าปกปิดมันเอาไว้ และให้มันแก่บรรดาผู้ยากจน มันก็เป็นเรื่องที่ดีแก่พวกเจ้ายิ่งกว่า** ﴾ ในเรื่องนี้เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่าการปกปิดการบริจาคทานเอาไว้โดยไม่แจ้งให้ใครรู้ย่อมดีกว่าการเปิดเผย เพราะมันจะทำให้ห่างไกลจากการโอ้อวด นอกจากว่าการเปิดเผยนั้นมีประโยชน์มากมาย เช่น ทำให้มีผู้คนทำตาม

ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(الْجَاهِرُ بِالْقُرْآنِ كَالْجَاهِرِ بِالصَّدَقَةِ وَالْـمُسِرُّ بِالْقُرْآنِ كَالْـمُسِرِّ بِالصَّدَقَةِ)

"ผู้ที่อ่านอัลกุรอานเสียงดัง (เพื่อให้คนอื่นได้ยินและชื่นชม) นั้น ก็เหมือนกับผู้ที่เปิดเผยการบริจาคทาน และผู้ที่อ่านอัลกุรอานเสียงค่อยนั้น ก็เปรียบได้กับผู้ที่ปกปิดการบริจาคทาน"

(อบูดาวูด 2/83)

ตามพื้นเดิมแล้ว การปกปิดเอาไว้นั้นย่อมประเสริฐกว่า โดยมีอายะฮฺนี้เป็นหลักฐาน

และอันเนื่องจากได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ إِمَامٌ عَادِلٌ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللهِ وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ بِالْـمَسْجِدِ إِذَا خَرَجَ مِنْهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْهِ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللهَ رَبَّ الْعَالَمِيْنَ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ)

"เจ็ด (ประเภท) ที่อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาอยู่ในร่มเงาของพระองค์ในวันที่ไม่มีร่มเงาใดๆ นอกจากร่มเงาของพระองค์ (คือ) ผู้นำที่มีความเที่ยงธรรม, ชายหนุ่มที่เติบโตขึ้นมาอยู่ในการภักดีต่ออัลลอฮฺ, ชายสองคนรักกันในหนทางของอัลลอฮฺอยู่ร่วมกันเพื่อพระองค์และแยกกันเพื่อพระองค์, ชายคนหนึ่งซึ่งหัวใจของเขาเกี่ยวพันอยู่กับมัสญิด เมื่อเขาได้ออกไปจากมัสญิดจนกว่าเขาจะเข้ามายังมัสญิด, ชายคนหนึ่งได้ระลึกถึงอัลลอฮฺ อยู่คนเดียว ดวงตาทั้งสองของเขานองไปด้วยน้ำตา, ชายคนหนึ่งมีหญิงที่มีฐานะและความสวยมาชวนให้เขาไป แล้วเขาได้กล่าวว่า ฉันกลัวอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก และชายคนหนึ่งได้บริจาคแล้วเขาได้

ปกปิดจนกระทั่งมือซ้ายไม่ทราบถึงสิ่งที่มือขวาบริจาคไป"

(ฟัตฮุลบารี 3/344, มุสลิม 2/715)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และพระองค์จะทรงลบล้างออกจากพวกเจ้า ซึ่งบางส่วนจากบรรดาความผิดของพวกเจ้า** ﴿ คือ เป็นการทดแทนการบริจาคทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าปกปิดไว้เป็นความลับ เขาก็จะได้รับความดีเพิ่มพูนเป็นหลายเท่า และยังได้รับการลบล้างความผิดอีกด้วย และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้เป็นอย่างดีในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴿ คือ จะไม่มีอะไรซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้ และพระองค์ก็จะตอบแทนให้แก่พวกท่าน

۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا
تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ
ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾
لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ
ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا
تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

272. หาใช่เป็นหน้าที่ของพวกเจ้าไม่ ในการแนะนำพวกเขา (ให้เกิดความศรัทธา) แต่ทว่า อัลลอฮฺต่างหากที่จะแนะนำใครก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์ สิ่งดีใด ๆ ที่พวกเจ้าได้บริจาคไปก็ย่อมได้แก่ตัวของพวกเจ้าเอง และพวกเจ้าจะไม่บริจาคสิ่งใดไปนอกจากเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺเท่านั้น และสิ่งดีใด ๆ ที่พวกเจ้าบริจาคไปมันก็จะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วนแก่พวกเจ้าโดยพวกเจ้าจะไม่

ถูกอยุติธรรมเลย

273. (ให้บริจาคทาน) แก่บรรดาผู้ที่ยากจนที่ถูกจำกัดตัวให้อยู่ในหนทางของอัลลอฮฺ โดยที่พวกเขาไม่สามารถจะเดินทางไปในดินแดนอื่น ๆ (เพื่อประกอบอาชีพ) ได้ ผู้ที่ไม่รู้คิดว่าพวกเขาเป็นผู้มั่งมี อันเนื่องจากความสงบเสงี่ยมเจียมตัว โดยที่เจ้าจะรู้จักพวกเขาได้ด้วยเครื่องหมายของพวกเขา โดยพวกเขาจะไม่ขอจากผู้คนในสภาพเซ้าซี้ และสิ่งดีใด ๆที่พวกเจ้าได้บริจาคไปนั้น แท้จริง อัลลอฮฺทรงรู้ดีในสิ่งนั้น

274. บรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาทั้งกลางคืนและกลางวัน ทั้งโดยปกปิดและเปิดเผย พวกเขาจะได้รับรางวัลของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา โดยไม่มีความกลัวใด ๆแก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ

การบริจาคทานแก่พวกมุชริกีน

อบูอับดุรเราะฮฺมาน อันนะซาอี ได้เล่า โดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส ว่า พวกเราไม่ชอบที่จะให้อะไรแก่พวกมุชริกีน แล้วพวกเขาก็มาขอ ก็ได้รับการผ่อนผันให้แก่พวกเขา แล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมาที่ว่า ❮ **หาใช่เป็นหน้าที่ของพวกเจ้าไม่ในการแนะนำพวกเขา (ให้เกิดความศรัทธา) แต่ทว่า อัลลอฮฺต่างหากที่จะแนะนำใครก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์ สิ่งดีใด ๆที่พวกเจ้าบริจาคไปก็ย่อมได้แก่ตัวของพวกเจ้าเอง และพวกเจ้าจะไม่บริจาคสิ่งใดไปนอกจากเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺเท่านั้น และสิ่งดีใด ๆที่พวกเจ้าบริจาคไป มันก็จะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วนแก่พวกเจ้า โดยพวกเจ้าจะไม่ถูกอยุติธรรมเลย** ❯

ส่วนดำรัสของพระองค์ที่ว่า ❮ **สิ่งดีใด ๆ ที่พวกเจ้าบริจาคไปก็ย่อมได้แก่ตัวของพวกเจ้าเอง** ❯ ก็เช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ❮ مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ ❯ ซึ่งมีความหมายว่า “ผู้ใดกระทำความดีก็จะได้แก่ตัวของเขาเอง” (ซูเราะฮฺ ฟุศศิลัต อายะฮฺที่ 46) ซึ่งในอัลกุรอานมีอายะฮฺในทำนองคล้ายกันนี้อยู่จำนวนมาก

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ❮ **และพวกเจ้าจะไม่บริจาคสิ่งใดไป นอกจากเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺเท่านั้น** ❯

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่า การใช้จ่ายของผู้ศรัทธานั้นก็เพื่อตัวของเขาเองเท่านั้น และผู้ศรัทธานั้นหากเขาจะใช้จ่ายอะไรไปก็เพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺเท่านั้น

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆฺอมิดี 3/1115)

อะฏออฺ อัลคุรอซานี ได้กล่าวว่า หมายถึง เมื่อท่านได้ให้ไปเพื่ออัลลอฮฺ ดังนั้น จึงไม่มีอะไรแก่ท่านตราบที่งานนั้นเป็นของพระองค์

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆฺอมิดี 3/1115)

ข้อความนี้มีความหมายดี สรุปก็คือ แท้จริง ผู้บริจาคนั้น เมื่อเขาได้บริจาคไปเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ผลตอบแทนของเขาก็เป็นหน้าที่ของอัลลอฮฺ จึงไม่จำเป็นต้องกังวลว่าผู้รับนั้นในความเป็นจริงแล้วเขาจะเป็นคนดีหรือคนชั่ว เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมที่จะรับสิ่งนั้น โดยเขาจะได้รับผลตอบแทนตามที่เขาได้ตั้งเจตนาเอาไว้ ซึ่งความหมายนี้ยืนยันโดยส่วนท้ายของอายะฮฺนี้ คือ ﴿ **และสิ่งดีใด ๆที่พวกเจ้าบริจาคไป มันจะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วนแก่พวกเจ้า โดยพวกเจ้าจะไม่ถูกอยุติธรรมเลย** ﴾

และฮะดีษที่ได้ถูกนำเสนอไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง (อัลบุคอรีและมุสลิม) รายงานโดยอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(قَالَ رَجُلٌ لَأَتَصَدَّقَنَّ اللَّيْلَةَ بِصَدَقَةٍ فَخَرَجَ بِصَدَقَتِهِ فَوَضَعَهَا فِي يَدِ زَانِيَةٍ فَأَصْبَحَ النَّاسُ يَتَحَدَّثُونَ تُصُدِّقَ عَلَى زَانِيَةٍ فَقَالَ: اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى زَانِيَةٍ لَأَتَصَدَّقَنَّ اللَّيْلَةَ بِصَدَقَةٍ فَوَضَعَهَا فِي يَدِ غَنِيٍّ فَأَصْبَحُوا يَتَحَدَّثُونَ تُصُدِّقَ اللَّيْلَةَ عَلَى غَنِيٍّ، قَالَ: اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى غَنِيٍّ لَأَتَصَدَّقَنَّ اللَّيْلَةَ بِصَدَقَةٍ فَخَرَجَ بِصَدَقَتِهِ فَوَضَعَهَا فِي يَدِ سَارِقٍ فَأَصْبَحُوا يَتَحَدَّثُونَ تُصُدِّقَ اللَّيْلَةَ عَلَى سَارِقٍ، فَقَالَ: « اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى زَانِيَةٍ وَعَلَى غَنِيٍّ وَعَلَى سَارِقٍ فَأُتِيَ فَقِيلَ لَهُ أَمَّا صَدَقَتُكَ فَقَدْ قُبِلَتْ وَأَمَّا الزَّانِيَةُ فَلَعَلَّهَا أَنْ تَسْتَعِفَّ بِهَا عَنْ زِنَاهَا وَلَعَلَّ الْغَنِيَّ يَعْتَبِرُ فَيُنْفِقُ مِمَّا أَعْطَاهُ اللهُ وَلَعَلَّ السَّارِقَ أَنْ يَسْتَعِفَّ بِهَا عَنْ سَرِقَتِهِ »)

“ชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า แน่นอน ฉันจะบริจาคทานในคืนนี้ แล้วเขาได้เอาทรัพย์ที่เขาจะบริจาคออกไป แล้วเอามันไปวางไว้ในมือของหญิงที่ทำซินา แล้วในตอนเช้าผู้คนก็พูดกันว่า ทรัพย์ได้ถูกบริจาคให้กับหญิงที่ทำซินา เขาได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ การสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์ที่มีต่อหญิงที่ทำซินา แน่นอน ฉันจะบริจาคทาน

ให้คืนนี้ แล้วเขาก็ได้เอาทรัพย์ที่เขาจะบริจาคออกไป แล้วเอามันไปวางไว้ในมือของคนรวย แล้วในตอนเช้าผู้คนก็พูดกันว่า เมื่อคืนนี้ทรัพย์ถูกบริจาคให้คนร่ำรวย เขากล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ การสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์ที่มีต่อคนร่ำรวย แน่นอนฉันจะบริจาคทานในคืนนี้ แล้วเขาก็เอาทรัพย์ที่เขาจะบริจาคออกไป แล้วไปวางไว้ในมือของคนขโมย แล้วในตอนเช้าผู้คนก็พูดกันว่า เมื่อคืนนี้ทรัพย์ได้ถูกบริจาคให้คนขโมย เขาจึงกล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ การสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺที่มีต่อหญิงที่ทำซินา ต่อคนร่ำรวย และต่อคนลักขโมย แล้วเขาก็ถูกนำมา และมีเสียงกล่าวแก่เขาว่า สำหรับทานของท่านนั้น ความจริงได้ถูกรับแล้ว ส่วนหญิงที่ทำซินานั้นหวังว่านางจะสงวนตัวจากการทำซินาของนางด้วยเงินบริจาคนั้น และหวังว่าคนร่ำรวยจะได้คิด และบริจาคสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานมาให้แก่เขา และหวังว่าขโมยคนนั้น จะงดเว้นจากการขโมยของเขาได้"

(ฟัตฮุลบารี 3/340, มุสลิม 2/709)

ใครที่มีสิทธิ์ได้รับการบริจาค

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **(ให้บริจาคทาน) แก่บรรดาผู้ที่ยากจนที่ถูกจำกัดตัวให้อยู่ในหนทางของอัลลอฮฺ** ﴾ หมายถึงพวกมุฮาญิรีน (พวกอพยพ) ไปสู่อัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ และพำนักอยู่ที่เมืองมะดีนะฮฺ โดยไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้พวกเขาได้อาศัยอยู่อย่างสุขสบาย ﴿ **โดยที่พวกเขาไม่สามารถจะเดินทางไปในดินแดนอื่น ๆ (เพื่อประกอบอาชีพ)** ﴾ หมายถึงเดินทางออกไปเพื่อแสวงหาปัจจัยยังชีพ คำว่า (اَلضَّرْبُ فِي الأَرْضِ) ก็คือ การเดินทาง อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا۟ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ ﴾

"และเมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในผืนแผ่นดิน ก็ไม่มีบาปใด ๆ แก่พวกเจ้าในการที่จะย่อละหมาด"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 101)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَءَاخَرُونَ يُقَـٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ ﴾

"พระองค์ทรงรู้ดีว่าอาจมีบางคนในหมู่พวกเจ้าเป็นคนป่วย และอีกบางคนต้องเดินทางไปดินแดนอื่น เพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺ และอีกบางคนต้องต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ"

(ซูเราะฮฺ อัลมุซซัมมิล อายะฮฺที่ 20)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ผู้ที่ไม่รู้คิดว่าพวกเขาเป็นผู้มั่งมี อันเนื่องจากความสงบเสงี่ยมเจียมตัว** ﴾ คือ คนที่ไม่รู้เรื่องของพวกเขา และสภาพของพวกเขาคิดว่าพวกเขาเป็นคนร่ำรวยมั่งมี อันเนื่องจากพวกเขามีความสงบเสงี่ยมเจียมตัว ในการแต่งตัว การพูดจา และอุปนิสัย ในความหมายเช่นนี้ก็มีฮะดีษที่นักวิชาการมีความเห็นตรงกันว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ รายงานโดยอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(لَيْسَ الْمِسْكِينُ بِهَذَا الطَّوَّافِ الَّذِي تَرُدُّهُ التَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ وَاللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ وَالْأُكْلَةُ وَالْأُكْلَتَانِ وَلٰكِنِ الْمِسْكِينُ الَّذِي لَا يَجِدُ غِنًى يُغْنِيهِ وَلَا يُفْطَنُ لَهُ فَيُتَصَدَّقُ عَلَيْهِ وَلَا يَسْأَلُ النَّاسَ شَيْئًا)

"คนขัดสนที่แท้จริงนั้นไม่ใช่คนที่เดินเที่ยวขอคนนั้นคนนี้ ได้อินทผลัมผลหนึ่งหรือสองผล อาหารคำหนึ่งหรือสองคำ หรืออาหารมื้อหนึ่งหรือสองมื้อก็กลับไปอย่างพอใจแล้ว แต่คนขัดสนนั้นคือ ผู้ที่ไม่มีปัจจัยยังชีพที่เพียงพอต่อการประทังชีวิต และไม่เป็นที่สังเกตเด่นชัดขนาดที่จะได้รับบริจาค โดยเขาจะไม่ขอสิ่งใดจากผู้คนเลย"

(ฟัตฮุลบารี 3/399 โดยที่อะหฺมัด ก็ได้รายงานฮะดีษนี้จากฮะดีษที่รายงานโดย อิบนุ มัสอูด, อะหฺมัด 1/384)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **โดยที่เจ้าจะรู้จักพวกเขาได้ด้วยเครื่องหมายของพวกเขา** ﴾ คือ ลักษณะของพวกเขาได้ปรากฏให้เห็นสำหรับผู้มีสติปัญญา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم﴾

"เครื่องหมายของพวกเขา จะปรากฏอยู่บนใบหน้าของพวกเขา"

(ซูเราะฮฺ อัลฟัตฮฺ อายะฮฺที่ 29)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَلَتَعۡرِفَنَّهُمۡ فِي لَحۡنِ ٱلۡقَوۡلِۚ ﴾

"และแน่นอน เจ้าจะรู้จักพวกเขาได้ในน้ำเสียงที่พูด"

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 30)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **โดยพวกเขาจะไม่ขอจากผู้คนในสภาพเซ้าซี้** ﴿ คือ จะไม่ขอแบบพร่ำเพรื่อและเคี่ยวเข็ญ ดังนั้น ผู้ใดขอทั้งที่ตนเองมีความพอเพียงอยู่แล้ว ก็ถือว่าเป็นการขอที่พร่ำเพรื่อ

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีสะอีดว่า คุณแม่ของฉันได้เคี่ยวเข็ญให้ฉันไปหาท่านรอซูล ﷺ เพื่อให้ฉันไปขอสิ่งของจากท่าน แล้วฉันก็มาหาท่านและนั่งลง ท่านได้กล่าวว่ามานั่งตรงหน้าฉันนี้ แล้วท่านได้กล่าวว่า

(مَنِ اسْتَغْنَى أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَعَفَّ أَعَفَّهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَكَفَّ كَفَاهُ اللهُ وَمَنْ سَأَلَ وَلَهُ قِيمَةُ أُوقِيَّةٍ فَقَدْ أَلْحَفَ قَالَ: فَقُلْتُ نَاقَتِي الْيَاقُوتَةُ خَيْرٌ مِنْ أُوقِيَّةٍ فَرَجَعْتُ وَلَمْ أَسْأَلْهُ)

"ผู้ใดรู้สึกเพียงพอ (กับสิ่งที่อัลลอฮฺให้) อัลลอฮฺจะทรงให้เขามีความเพียงพอ ผู้ใดละเว้นการขอจากผู้อื่น อัลลอฮฺจะทรงให้เขามีเกียรติมีศักดิ์ศรีไม่ต้องขอผู้ใด และผู้ใดเลือกที่จะอยู่อย่างพอใจกับสิ่งที่มี อัลลอฮฺก็จะให้เขาอยู่ได้โดยไม่ต้องขอจากผู้อื่น และผู้ใดขอผู้อื่นโดยที่เขาเองก็มีทรัพย์สินมูลค่าเท่ากับอูกียะฮฺ ก็ถือว่าเป็นคนขอโดยไม่จำเป็นแล้ว" เขาเล่าว่า ฉันจึงกล่าวว่า อูฐตัวเมียของฉันที่ชื่อ ยากูตะฮฺ นั้นมีมูลค่ายิ่งกว่าอูกียะฮฺเสียอีก ดังนั้น ฉันจึงกลับไปโดยไม่ได้ขอสิ่งใดจากท่าน

(อะหฺมัด 3/9)

และฮะดีษเช่นเดียวกันนี้ อบูดาวูด และอันนะซาอี ก็ได้รายงานไว้

(อบูดาวูด 2/279, อันนะซาอี 5/98)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และสิ่งดีใด ๆที่พวกเจ้าได้บริจาคไปนั้น แท้จริง อัลลอฮฺทรงรู้ดีในสิ่งนั้น** ﴿ คือ จะไม่มีสิ่งใดซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้และพระองค์จะตอบแทนอย่างครบสมบูรณ์ในวันกิยามะฮฺ

บรรดาผู้บริจาคจะได้รับการชมเชย

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขา ทั้งกลางคืนและกลางวัน ทั้งโดยปกปิดและเปิดเผย พวกเขาจะได้รับรางวัลของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา โดยไม่มีความกลัวใด ๆแก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ** ﴾ อายะฮฺนี้เป็นการสรรเสริญชมเชยจากอัลลอฮฺ ﷻ แก่ผู้ใช้จ่ายทรัพย์ไปในหนทางของอัลลอฮฺ และแสวงความพอพระทัยของพระองค์ ในทุกๆ เวลาทั้งกลางวันและกลางคืนและทุกๆ สภาพ ทั้งเร้นลับและเปิดเผย แม้กระทั่งการให้ค่าใช้จ่ายแก่ครอบครัวก็เข้าอยู่ในเรื่องดังกล่าวเช่นเดียวกัน ดังที่มีระบุอยู่ในฮะดีษเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่สะอัด อิบนิ อบีวักกอศ ขณะที่ท่านได้มาเยี่ยมเขาป่วยในปีแห่งชัยชนะและในรายงานหนึ่งว่า ในปีที่ท่านมาทำฮัจญ์แห่งการอำลา ว่า

(وَإِنَّكَ لَنْ تُنْفِقَ نَفَقَةً تَبْتَغِي بِهَا وَجْهَ اللهِ إِلَّا ازْدَدْتَ بِهَا دَرَجَةً وَرِفْعَةً حَتَّى مَا تَجْعَلُ فِي فِي امْرَأَتِكَ)

"และแท้จริง ท่านนั้นจะไม่ใช้จ่ายค่าใช้จ่ายใด ๆ ไปเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ นอกจากท่านจะได้ความเพิ่มพูนจากมันเป็นขั้นหนึ่งและได้รับการเทิดเกียรติ แม้กระทั่งสิ่งที่ท่านให้ภรรยาของท่านรับประทาน"

(ฟัตฮุลบารี 3/196, มุสลิม 4/1250)

อิมามอะหุมัด ได้รายงานจากอบีมัสอูด ﷺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا أَنْفَقَ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً يَحْتَسِبُهَا كَانَتْ لَهُ صَدَقَةً)

"แท้จริง มุสลิมนั้น เมื่อเขาได้ใช้จ่ายให้แก่ครอบครัวของเขา โดยที่เขาหวังในผลบุญตอบแทน สิ่งนั้นก็ถือเป็นการบริจาคทานสำหรับเขา"

(อะหุมัด 4/122)

โดยที่อัลบุคอรีและมุสลิม ก็ได้นำเสนอฮะดีษนี้ด้วย

(ฟัตฮุลบารี 1/55, มุสลิม 2/695)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พวกเขาจะได้รับรางวัลของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ ตามการใช้จ่ายที่พวกเขาได้กระทำไปซึ่งเป็นการภักดีต่ออัลลอฮฺ ﴿ **โดยไม่มีความหวาดกลัวใด ๆ แก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ** ﴾ ซึ่งได้อธิบายมาแล้ว

ﭐلَّذِينَ يَأْكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِي يَتَخَبَّطُهُ
ٱلشَّيْطَٰنُ مِنَ ٱلْمَسِّ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْبَيْعُ مِثْلُ ٱلرِّبَوٰاْ ۗ وَأَحَلَّ
ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْ ۚ فَمَن جَآءَهُۥ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا
سَلَفَ وَأَمْرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ عَادَ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾

275. **บรรดาผู้กินดอกเบี้ยนั้น พวกเขาจะไม่ทรงตัวขึ้น นอกจากจะทรงตัวขึ้นเช่นเดียวกับผู้ที่ชัยฏอนทำร้าย นั่นก็เพราะว่า พวกเขากล่าวว่า ที่จริงการค้าขายก็เหมือนกับการเอาดอกเบี้ยนั่นเอง และอัลลอฮฺนั้นทรงอนุญาตการค้าขาย และทรงห้ามการเอาดอกเบี้ย ดังนั้น ผู้ใดที่การตักเตือนจากพระผู้อภิบาลของเขาได้มายังเขาแล้ว เขาก็เลิกสิ่ง (ดอกเบี้ย) ที่ล่วงมาแล้วก็เป็นสิทธิ์ของเขา และเรื่องของเขานั้นก็ย่อมกลับไปสู่อัลลอฮฺ และผู้ใดกลับไป (กระทำ) อีก ชนเหล่านี้แหละคือ ชาวนรก โดยที่พวกเขาอยู่ในนรกนั้นตลอดกาล**

ตำหนิบรรดาผู้ที่กินดอกเบี้ย

เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงความดีของบรรดาผู้ที่ใช้จ่ายทรัพย์สิน ผู้จ่ายซะกาต บรรดาผู้ที่ช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการและญาติที่ใกล้ชิด ในทุกเวลาและสถานที่แล้ว พระองค์ก็เริ่มกล่าวถึงผู้กินดอกเบี้ยและทรัพย์สินของผู้คนโดยมิถูกต้อง และประเภทของสิ่งที่คลุมเครือต่างๆ โดยพระองค์ได้กล่าวถึงวันที่พวกเขาจะฟื้นคืนชีพขึ้นมาจากสุสาน หรือหลุมฝังศพ เพื่อไปสู่การสอบสวน พระองค์ตรัสว่า ﴿ **บรรดาผู้กินดอกเบี้ยนั้น พวกเขาจะไม่ทรงตัวขึ้น นอกจากจะทรงตัวขึ้นเช่นเดียวกับผู้ที่ชัยฏอนทำร้าย** ﴾ คือ พวกเขาจะไม่ขึ้นมาจากสุสานของพวกเขา นอกจากในสภาพที่ถูกชัยฏอนครอบงำ และอยู่ในสภาพที่น่าเกลียด

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า คนที่กินดอกเบี้ยนั้นจะถูกให้ฟื้นคืนชีพมาในวันกิยามะฮฺเหมือนเช่นคนบ้า มือะไรรัดคออยู่

(อัฏฏอบารี 6/9)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานฮะดีษบทนี้ โดยกล่าวว่า ได้ถูกรายงานมาจากเอาฟฺ อิบนุ มาลิก และสะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อัสสุดดีย์, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส, กอตาดะฮฺ และมุกอติล อิบนุ ฮัยยาน เช่นเดียวกัน

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดยอัลฆุอมิดี 3/1130 และ 1131)

ความจริง อัลบุคอรี ได้รายงานมาจากสะมุเราะฮฺ อิบนุ ญุนดุบ ในฮะดีษที่เกี่ยวกับการนอนที่ยาว (ความฝัน) ที่ว่า

(فَأَتَيْنَا عَلَى نَهْرٍ – حَسِبْتُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ – أَحْمَرَ مِثْلِ الدَّمِ وَإِذَا فِي النَّهْرِ رَجُلٌ سَابِحٌ يَسْبَحُ وَإِذَا عَلَى شَطِّ النَّهْرِ رَجُلٌ قَدْ جَمَعَ عِنْدَهُ حِجَارَةً كَثِيرَةً وَإِذَا ذَلِكَ السَّابِحُ يَسْبَحُ ثُمَّ يَأْتِي ذَلِكَ الَّذِي قَدْ جَمَعَ الْحِجَارَةَ عِنْدَهُ فَيَفْغَرُ لَهُ فَاهُ فَيُلْقِمُهُ حَجَرًا)

"แล้วเราได้มาที่แม่น้ำ - ฉันว่าเขาเคยกล่าวว่า - สีแดงคล้ายเลือด และขณะนั้นในแม่น้ำนั้นมีชายคนหนึ่งกำลังว่ายน้ำอยู่และบนฝั่งของแม่น้ำนั้นมีชายคนหนึ่งเก็บก้อนหินมารวมไว้ที่เขามากมาย ชายคนที่ว่ายน้ำคนนั้นว่ายไปมาอยู่อย่างนั้น เสร็จแล้วคนที่เก็บก้อนหินรวบรวมเอาไว้นั้นได้มาที่เขา แล้วเปิดปากของเขา แล้วได้เอาหินใส่ปากของเขาให้กินหินแทน"

เขาได้กล่าวในการอธิบายกุรอานอายะฮฺนี้ ว่า แท้จริง ชายคนนั้นคือ คนที่กินดอกเบี้ย

(ฟัตฮุลบารี 3/295)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **นั้นก็เพราะว่า พวกเขากล่าวว่า ที่จริงการค้าขายก็เหมือนกับการเอาดอกเบี้ยนั่นเอง และอัลลอฮฺนั้นทรงอนุญาตการค้าขาย และทรงห้ามการเอาดอกเบี้ย** ﴾ คือที่พวกเขาต้องรับโทษเช่นนั้น เพราะพวกเขาคัดค้านข้อชี้ขาดและบัญญัติของอัลลอฮฺ สิ่งนี้ไม่ได้เป็นการอนุมานจากพวกเขาว่า ดอกเบี้ยนั้นเช่นเดียวกับการค้าขาย เพราะว่ามุชริกีนนั้นไม่ยอมรับบัญญัติการค้าขายที่อัลลอฮฺระบุไว้ในอัลกุรอาน และถ้าปรากฏว่าพวกเขายอมรับว่ามันเป็นเรื่องการอนุมาน แน่นอน พวกเขาก็ต้องกล่าวว่า "แท้จริง ดอกเบี้ยนั้นเช่นเดียวกับการค้าขาย" แต่ที่พวกเขากล่าวก็คือ "ที่จริง การค้าขายก็เหมือนกับการเอาดอกเบี้ยนั่นเอง" คือ เป็นสิ่งที่เหมือนกัน แล้วเพราะอะไรจึงห้ามอย่างนี้ และอนุญาตอย่างนั้น ? นี่เป็นเรื่องที่พวกเขาคัดค้านต่อบทบัญญัติ คือ นี่เหมือนกับนี่ แต่ความจริงอัลลอฮฺทรงอนุมัตินี่และทรงห้ามนี่ และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงอนุญาตการค้าขาย และทรงห้ามการเอาดอกเบี้ย** ﴾ เป็นไปได้ว่าข้อความนี้เป็นการทำให้ประโยค

สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นการตอบโต้สิ่งที่พวกเขาพูดคัดค้าน ทั้งๆ ที่พวกเขาก็รู้ดีว่าอัลลอฮฺทรงแยกข้อชี้ขาดระหว่าง 2 อย่าง พระองค์ทรงรอบรู้ ทรงปรีชาญาณ ซึ่งไม่มีใครจะมาวิจารณ์ได้ จะไม่มีใครถามถึงสิ่งที่พระองค์ทำ แต่มนุษย์จะถูกสอบสวน พระองค์ทรงรอบรู้ข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ อะไรเป็นประโยชน์และอะไรเป็นโทษ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์แก่บ่าวของพระองค์ พระองค์ก็ทรงอนุญาต และอะไรเป็นโทษ พระองค์ก็ทรงห้ามแก่พวกเขา พระองค์ทรงเมตตาแก่พวกเขายิ่งกว่าความเมตตาของแม่ที่มีต่อลูกๆเสียอีก

และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น ผู้ใดที่การตักเตือนจากพระผู้อภิบาลของเขาได้มายังเขาแล้ว เขาก็เลิกสิ่ง (ดอกเบี้ย) ที่ล่วงมาแล้วก็เป็นสิทธิของเขา และเรื่องของเขานั้นก็ย่อมกลับไปสู่อัลลอฮฺ** ﴾ คือใครที่ข้อห้ามของอัลลอฮฺเกี่ยวกับดอกเบี้ยไปถึงเขาแล้ว เขาก็ยุติ และเลิกกระทำดังกล่าว ส่วนที่ผ่านมาแล้วก็แล้วกันไป เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا سَلَفَ ﴾

"อัลลอฮฺได้ทรงอภัยให้จากสิ่งที่ได้ผ่านมาแล้ว"

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 95)

และเช่นเดียวกัน ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวในวันพิชิตเมืองมักกะฮฺว่า

(وَكُلُّ رِبًا فِي الْجَاهِلِيَّةِ مَوْضُوعٌ تَحْتَ قَدَمَيَّ هَاتَيْنِ وَأَوَّلُ رِبًا أَضَعُ رِبَا الْعَبَّاسِ)

"และทุกๆ ดอกเบี้ยในสมัยญาฮิลียะฮฺ ถูกวางไว้ใต้เท้าทั้งสองของฉันนี้ และดอกเบี้ยแรกที่ฉันจะเอาวางไว้ (ห้าม) คือ ดอกเบี้ยของอัลอับบาส"

(อบูดาวูด 3/628)

โดยที่ท่านมิได้ใช้พวกเขาเอาส่วนที่เก็บเกินมาในสมัยญาฮิลียะฮฺคืน แต่ท่านได้อภัยให้ในสิ่งที่ผ่านมาแล้ว ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวเอาไว้ว่า ﴿ **สิ่ง (ดอกเบี้ย) ที่ล่วงมาแล้วก็เป็นสิทธิของเขา และเรื่องของเขานั้นก็ย่อมกลับไปสู่อัลลอฮฺ** ﴾

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ และอัสสุดดีย์ได้กล่าวว่า ﴿ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ ﴾ นั้นคือ ดอกเบี้ยที่ได้กินไปก่อนที่จะมีการห้าม

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดยอัลฆุอมิดี 3/1135)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดกลับไป (กระทำ) อีก** ﴾ คือกลับไปสู่การกินดอกเบี้ยอีก โดยเขากลับไปกินดอกเบี้ย หลังจากที่ทราบว่าอัลลอฮฺทรงห้ามแล้ว ก็จะต้อง

ถูกลงโทษ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสว่า ﴾ **ชนเหล่านี้แหละ คือชาวนรก โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนรกตลอดกาล** ﴿

อบูดาวูด ได้รายงานฮะดีษจากญาบิรฺ ระบุว่า เมื่ออายะฮฺที่ว่า ﴾ **บรรดาผู้กินดอกเบี้ยนั้น พวกเขาจะไม่ทรงตัวขึ้น นอกจากจะทรงตัวขึ้นเช่นเดียวกับผู้ที่ชัยฏอนทำร้าย** ﴿

ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ لَمْ يَذَرِ الْـــمُخَابَرَةَ فَلْيُؤْذِنْ بِحَرْبٍ مِنَ اللهِ وَرَسُولِهِ)

"ใครที่ยังไม่เลิกอัลมุคอบะเราะฮฺ เขาจงรับรู้ถึงสงครามจากอัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์เถิด"

(อบูดาวูด 3/695)

และอัลฮากิมได้รายงานฮะดีษไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขาด้วย โดยเขากล่าวว่าถูกต้องตามเงื่อนไขของมุสลิม แต่อัลบุคอรี และมุสลิมไม่ได้รายงานฮะดีษนี้

ที่จริงแล้ว "อัลมุคอบะเราะฮฺ" ได้ถูกห้าม อัลมุคอบะเราะฮฺ คือ การให้เช่าที่ทำเกษตร โดยกำหนดเงื่อนไขว่าเจ้าของที่จะต้องได้ผลผลิตที่ออกจากที่ส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง และให้ผู้ที่เพาะปลูกได้จากอีกส่วนหนึ่ง "อัลมุซาบะนะฮฺ" ก็ถูกห้าม ซึ่งก็คือการซื้อขายอินทผลัมที่ยังอยู่บนต้น กับอินทผลัมแห้งที่เก็บมาแล้ว และ "อัลมุฮากอละฮฺ" ก็เช่นกัน ซึ่งก็คือซื้อขายเมล็ดพืชที่ยังอยู่ที่รวงของมันในท้องทุ่งกับเมล็ดที่แยกออกจากรวงแล้ว ที่จริงแล้วการห้ามสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว และที่คล้ายๆ กัน เพราะมันทำให้เกิดดอกเบี้ยได้ เพราะเราไม่ทราบว่า 2 อย่างนั้นเท่ากันหรือเปล่า ก่อนที่มันจะแห้งและเรื่องดอกเบี้ยนั้นถือเป็นเรื่องที่ยากและเป็นปัญหามากที่สุดเรื่องหนึ่งสำหรับนักวิชาการจำนวนมาก

ความจริงผู้นำของบรรดาผู้ศรัทธา คือ อุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ رضي الله عنه ได้กล่าวว่า

(ثَلَاثٌ وَدِدْتُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَهِدَ إِلَيْنَا فِيهِنَّ عَهْدًا نَنْتَهِيْ إِلَيْهِ: الْجَدُّ وَالْكَلَالَةُ وَأَبْوَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الرِّبَا)

"มีอยู่ 3 ประการที่ฉันอยากที่จะให้ท่านรอซูล ﷺ ให้คำอธิบายไว้อย่างชัดเจน คือ เรื่องมรดกปู่ เรื่องอัลกะลาละฮฺ (มรดกของผู้ที่ตายไปโดยที่ไม่มีบุพการีหรือทายาทสืบทอด) และบางเรื่องที่อาจจะเข้าข่ายดอกเบี้ย"

(ฟัตฮุลบารี 10/48, มุสลิม 4/2322)

ดังกล่าวนี้หมายถึง เรื่องบางอย่างที่อาจจะเข้าข่ายดอกเบี้ย โดยที่หลักศาสนบัญญัติได้ยืนยันว่าทุกอย่างที่เป็นสิ่งต้องห้ามนั้น วิธีการอันเป็นสื่อนำไปสู่สิ่งนั้นก็ถือว่าต้องห้ามด้วย เช่นเดียวกับหลักที่ว่า “สิ่งที่เป็นวาญิบ (จำเป็น) จะไม่สมบูรณ์นอกจากด้วยสิ่งนั้นก็ถือเป็นวาญิบด้วย”

ความจริงได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานจากอันนัวะอฺมาน อิบนิ บะชีรฺ ว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(إِنَّ الْـــحَلَالَ بَيِّنٌ وَ إِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ وَبَيْنَ ذٰلِكَ أُمُوْرٌ مُشْتَبِهَاتٌ فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِيْنِهِ وَعِرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ)

“แท้จริง ของฮาลาลนั้นปรากฏชัดเจนแล้ว และแท้จริง ของหะรอมนั้นปรากฏชัดเจนแล้ว และระหว่างดังกล่าวนั้นมีเรื่องต่างๆ ที่ไม่กระจ่างชัด ดังนั้น ผู้ใดระมัดระวังของที่ไม่กระจ่างชัดนั้น เขาได้ทำให้ศาสนาของเขาและเกียรติของเขาบริสุทธิ์ และถ้าผู้ใดตกอยู่บนสิ่งที่ไม่ชัดเจน เขาก็ตกอยู่ในสิ่งหะรอมก็เสมือนคนเลี้ยงสัตว์ที่เลี้ยงสัตว์อยู่รอบๆเขตหวงห้าม มันก็ใกล้ที่จะไปเล็มหญ้ากินในเขตหวงห้ามนั้น”

(ฟัตฮุลบารี 1/153, มุสลิม 1/1219)

ในหนังสืออัสสุนัน รายงานจากอัลฮะซัน อิบนุ อะลี ﷺ ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(دَعْ مَا يُرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ)

“ท่านจงละทิ้งสิ่งที่ทำให้ท่านสงสัย แล้วทำสิ่งที่ไม่ทำให้ท่านสงสัย”

(ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/221, อันนะซาอี 8/328)

อิบนุมาญะฮฺ ได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلرِّبَا سَبْعُونَ حُوْبًا اَيْسَرُهَا أَنْ يَنْكِحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ)

“ดอกเบี้ยนั้นมี 70 ความผิด อย่างเบาที่สุดก็เท่ากับบาปของผู้ที่แต่งงานกับแม่ของเขา”

(อิบนุมาญะฮฺ 3/764 และเช่นเดียวกัน อัลฮากิมในหนังสือ มุสตัดร็อก 2/37 โดยกล่าวว่า เป็นฮะดีษที่เศาะฮีฮฺตามเงื่อนไขของอัลบุคอรีและมุสลิม โดยที่ทั้งสองมิได้นำเสนอ)

เกี่ยวกับเรื่องเดียวกันนี้ หมายถึง เรื่องการห้ามสื่อที่จะนำไปสู่สิ่งที่ต้องห้าม มีฮะดีษที่รายงานโดยอิมามอะหฺมัด จากอาอิชะฮฺว่า เมื่อบรรดาอายะฮฺที่อยู่ท้ายของซูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺถูกประทานลงมาเกี่ยวกับดอกเบี้ย ท่านรอซูล ﷺ จึงได้ออกไปยังมัสญิดและท่านได้อ่านอายะฮฺเหล่านั้น แล้วท่านได้ห้ามการค้าขายสุรา

(อะหฺมัด 6/46)

ความจริงกลุ่มผู้บันทึกฮะดีษได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย ยกเว้นอัตติรฺมิซี

(ฟัตฮุลบารี 8/51, มุสลิม 3/1206, อบูดาวูด 3/759, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/306 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1122)

ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวไว้ในฮะดีษที่มีความเห็นตรงกันว่า

(لَعَنَ اللهُ الْيَهُوْدَ حُرِّمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ فَجَمَلُوْهَا فَبَاعُوْهَا وَأَكَلُوْا أَثْمَانَهَا)

"อัลลอฮฺได้ทรงสาปแช่งชาวยิว ไขมันสัตว์ได้ถูกห้ามแก่พวกเขา แล้วเขาได้รวบรวมมัน แล้วเอามันไปขายและเอาราคาของมันมาใช้จ่าย"

(ฟัตฮุลบารี 6/572, มุสลิม 3/1207)

ความจริงได้มีระบุอยู่ในฮะดีษที่รายงานโดยอะลี อิบนิ มัสอูด และคนอื่นจากทั้งสองในการสาปแช่งผู้ดำเนินการ โดยท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَعَنَ اللهُ آكِلَ الرِّبَا وَمُوْكِلَهُ وَشَاهِدَيْهِ وَكَاتِبَهُ)

"อัลลอฮฺทรงสาปแช่งผู้ที่กินดอกเบี้ย ผู้ที่ให้ดอกเบี้ย พยานทั้งสองคนและผู้บันทึก"

(มุสลิม 3/1291)

นักวิชาการกล่าวว่า การที่มีพยานและมีการจดบันทึก แสดงว่าเป็นสัญญาดอกเบี้ยที่ทำประหนึ่งว่าเป็นสัญญาที่ถูกต้องตามหลักศาสนา ทั้งที่เนื้อแท้แล้วเป็นสัญญาที่ผิดและใช้ไม่ได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาคือ เจตนารมณ์ที่แท้จริงของสัญญา มิใช่รูปแบบภายนอก ทั้งนี้เนื่องจากการงานทุกอย่างนั้นขึ้นอยู่กับเจตนา

يَمۡحَقُ ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرۡبِي ٱلصَّدَقَٰتِۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ
لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

276. อัลลอฮฺจะทรงให้ดอกเบี้ยลดน้อยลง และหมดความจำเริญ และจะทรงให้บรรดาที่เป็นทานเพิ่มพูนขึ้น และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงชอบผู้เนรคุณ ผู้กระทำบาปทุกคน

277. แท้จริง บรรดาผู้ที่ศรัทธา และประกอบความดีทั้งหลาย และดำรงละหมาด และจ่ายซะกาตนั้น พวกเขาจะได้รับผลตอบแทน ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา และไม่มีความกลัวใด ๆ แก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ

อัลลอฮฺ ﷻ จะไม่ให้ความเพิ่มพูนในดอกเบี้ย

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า พระองค์จะทำให้ดอกเบี้ยนั้นสูญไป โดยอาจจะให้สูญไปทั้งหมดจากมือเจ้าของดอกเบี้ย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นไม่มีสิริมงคล ดังนั้น เขาก็จะไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากดอกเบี้ย ในทางตรงกันข้าม อัลลอฮฺจะทรงลงโทษเขาในโลกนี้เพราะดอกเบี้ยดังกล่าว และจะลงโทษเขาในวันกิยามะฮฺด้วย ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ قُل لَّا يَسۡتَوِي ٱلۡخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ كَثۡرَةُ ٱلۡخَبِيثِۚ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า สิ่งเลวกับสิ่งดีนั้นย่อมไม่เท่าเทียมกัน และแม้ว่าความมากมายของสิ่งชั่วนั้นได้ทำให้เจ้าพึงพอใจก็ตาม"

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 100)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَيَجۡعَلَ ٱلۡخَبِيثَ بَعۡضَهُۥ عَلَىٰ بَعۡضٖ فَيَرۡكُمَهُۥ جَمِيعٗا فَيَجۡعَلَهُۥ فِي جَهَنَّمَۚ ﴾

"และจะทรงให้คนเลวซึ่งบางส่วนของพวกเขาอยู่บนอีกบางส่วน โดยจะสุมพวกเขา

ทั้งหมดไว้เป็นกองพะเนิน แล้วพระองค์จะทรงให้พวกเขาอยู่ในนรกญะฮันนัม"

(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 37)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَآ ءَاتَيۡتُم مِّن رِّبٗا لِّيَرۡبُوَاْ فِيٓ أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرۡبُواْ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَآ ءَاتَيۡتُم مِّن زَكَوٰةٖ تُرِيدُونَ وَجۡهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُضۡعِفُونَ ﴿٣٩﴾ ﴾

"และสิ่งที่พวกเจ้าจ่ายออกไปจากทรัพย์ดอกเบี้ย เพื่อให้มันเพิ่มพูนในทรัพย์สินของมนุษย์ มันจะไม่เพิ่มพูน ณ ที่อัลลอฮฺ และสิ่งที่พวกเจ้าจ่ายไปจากซะกาต โดยพวกเจ้าปรารถนาพบพระพักตร์ของพระองค์ ชนเหล่านั้นแหละ คือผู้ได้รับการตอบแทนอย่างทวีคูณ"

(ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 39)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿يَمۡحَقُ ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ﴾ ข้อความนี้มีทำนองเดียวกันกับฮะดีษที่ได้รายงานโดย อับดุลลอฮฺ อิบนิ มัสอูด จากท่านนบี ﷺ ว่า

(الرِّبَا وَإِنْ كَثُرَ فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى قُلٍّ)

"ดอกเบี้ยนั้น ถึงแม้จะมาก แต่บั้นปลายของมันนั้นจะกลายเป็นน้อยนิด"

(อัฏฏอบารี 6/51 และอิมามอะหฺมัดได้รายงานไว้ในหนังสือมุสนัด ของเขาเช่นเดียวกัน, อะหฺมัด 1/395)

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงดูแลทานที่บริจาคไปให้เพิ่มพูน ดังเช่นที่คนหนึ่งในหมู่พวกท่านได้ดูแลม้าของเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แต่จะทรงให้บรรดาที่เป็นทานเพิ่มพูนขึ้น** ﴾ คือ งอกงามขึ้น บางท่านบอกว่า พระองค์จะทรงดูแลมัน ดังที่อัลบุคอรีได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดยอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ تَصَدَّقَ بِعَدْلِ تَمْرَةٍ مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ وَلَا يَقْبَلُ اللهُ إِلَّا الطَّيِّبَ فَإِنَّ اللهَ يَتَقَبَّلُهَا بِيَمِيْنِهِ ثُمَّ يُرَبِّيْهَا لِصَاحِبِهَا كَمَا يُرَبِّي أَحَدُكُمْ فَلُوَّهُ حَتَّى تَكُوْنَ مِثْلَ الْجَبَلِ)

“ใครที่บริจาคอินทผลัมเพียงผลเดียวซึ่งได้มาจากทรัพย์สินที่หามาได้โดยหนทางที่ถูกต้อง โดยที่อัลลอฮฺจะไม่ทรงรับ นอกจากของที่ดี ๆ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะทรงรับมันด้วยพระหัตถ์ขวาของพระองค์ หลังจากนั้น พระองค์จะทรงดูแลมันไว้ให้แก่เจ้าของมัน ดังเช่นที่คนหนึ่งในหมู่พวกท่านดูแลม้าของเขาจนกระทั่งมันโตเช่นภูเขา”

(ฟัตฮุลบารี 3/326, 13/426)

มุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้ไว้ในเรื่องซะกาต

(มุสลิม 2/702)

คนกาฟิรฺที่ทำบาปจะได้รับความโกรธกริ้ว ณ อัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงชอบผู้เนรคุณ ผู้กระทำบาปทุกคน** ﴾ คือ พระองค์ไม่ชอบผู้ที่หัวใจปฏิเสธอัลลอฮฺ มีคำพูดและการกระทำที่เป็นบาป สาเหตุที่พระองค์ทรงให้อายะฮฺนี้ลงท้ายเช่นนี้ ก็เพราะว่าผู้ที่กินดอกเบี้ยนั้นไม่พอใจในทรัพย์สินฮะลาลที่อัลลอฮฺทรงกำหนดให้เขา และไม่รู้สึกเพียงพอกับการแสวงหาปัจจัยยังชีพด้วยวิธีการอันเป็นที่อนุมัติ โดยเขายังคงแสวงหาหนทางที่จะได้มาซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยวิธีการที่ไม่เป็นธรรมและไม่ถูกต้อง การกระทำดังกล่าวนี้ถือเป็นการปฏิเสธความโปรดปรานที่อัลลอฮฺทรงประทานให้แก่เขา ทั้งยังเป็นการอธรรมและเป็นบาป เพราะเป็นการกินทรัพย์สินของผู้อื่นโดยที่เขาไม่มีสิทธิ์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสรรเสริญบรรดาผู้กตัญญูรู้คุณ

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสสรรเสริญบรรดาผู้ศรัทธาต่อพระผู้อภิบาลของเขา ที่เชื่อฟังคำสั่งของพระองค์ กตัญญูรู้คุณพระองค์ เป็นคนดีด้วยการปฏิบัติละหมาด จ่ายซะกาต และทรงบอกถึงความโปรดปรานต่างๆ ที่พระองค์ทรงเตรียมไว้สำหรับพวกเขา และทรงสัญญาว่าในวันกิยามะฮฺพวกเขาจะปลอดภัยจากการลงโทษและทุกข์ภัยทั้งปวง โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ศรัทธา และประกอบความดีทั้งหลาย และดำรงละหมาด และจ่ายซะกาตนั้น พวกเขาจะได้รับผลตอบแทน ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา และไม่มีความกลัวใด ๆแก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เสียใจ** ﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَذَرُواْ مَا بَقِيَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ
إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ
﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُواْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ
فِيهِ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

278. โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และจงงดดอกเบี้ยที่เหลืออยู่เสีย หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา

279. และถ้าพวกเจ้ามิได้ปฏิบัติตาม ก็พึงรับรู้ไว้ด้วย ซึ่งสงครามจากอัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์ และหากพวกเจ้าสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวแล้ว สำหรับพวกเจ้าก็ได้ต้นทุนแห่งทรัพย์ของพวกเจ้าคืน โดยที่พวกเจ้าจะไม่อธรรมและไม่ถูกอธรรม

280. และหากเขา (ลูกหนี้) เป็นผู้ยากไร้ ก็จะให้มีการรอคอยจนกว่าจะถึงคราวสะดวกและการที่พวกเจ้าจะให้เป็นทานนั้น ย่อมเป็นการดีแก่พวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้

281. และพวกเจ้าจงยำเกรงวันหนึ่ง ซึ่งพวกเจ้าจะถูกนำกลับไปยังอัลลอฮฺในวันนั้น แล้วแต่ละชีวิตจะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วน ตามที่ได้ขวนขวายไว้โดยพวกเขาจะไม่ถูกอธรรมเลย

จงมีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ﷻ และออกห่างจากดอกเบี้ย

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสใช้ให้บ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธาให้ยำเกรงต่อพระองค์ ทรงห้ามมิให้พวกเขากระทำ สิ่งที่จะทำให้พระองค์กริ้ว โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด** ﴿ คือ ให้เกรงกลัวพระองค์และระมัดระวังการกระทำทุกอย่าง อย่าให้

ละเมิดและฝ่าฝืนต่อคำสั่งของพระองค์ ﴿ **และจงงดดอกเบี้ยที่เหลืออยู่เสีย** ﴾ คือ ละทิ้งดอกเบี้ยหรือทรัพย์ที่เกินจากเงินที่ให้กู้ยืมไป หลังจากได้รับข้อตักเตือนนี้แล้ว ﴿ **หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา** ﴾ ตามที่อัลลอฮฺทรงบัญญัติใช้พวกท่านที่อนุญาตให้ทำการค้า ห้ามกินดอกเบี้ยและอื่นๆ

ซัยดฺ อิบนุ อัสลัม, อิบนุ ญุเรจญ์, มุกอติล อิบนุ ฮัยยาน และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่าที่จริงแล้วเรื่องนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับตระกูลอัมรฺ อิบนิ อุมัยรฺ ซึ่งอยู่ที่ษะกีฟ และตระกูลอัลมุฆีเราะฮฺแห่งเผ่ามัคซูม ซึ่งทั้งสองตระกูลมีเรื่องดอกเบี้ยกันมาในสมัยญาฮิลียะฮฺ แล้วเมื่ออิสลามได้อุบัติขึ้น พวกเขาได้เข้ารับอิสลาม ชาวเผ่าษะกีฟก็ขอทวงสิ่งที่ยังค้างคาอยู่คืน แล้วพวกเขาก็ได้ปรึกษาหารือกัน แล้วตระกูลอัลมุฆีเราะฮฺก็กล่าวว่าเราจะไม่ให้ดอกเบี้ย ขณะที่เราเข้ารับอิสลามแล้ว ดังนั้น อัตตาบ อิบนุ อะซีด ข้าหลวงประจำเมืองมักกะฮฺ จึงได้เขียนสารไปหาท่านรอซูล ﷺ ในเรื่องที่เกิดขึ้น และอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงได้เขียนสารไปถึงเขาว่า ﴿ **โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และจงงดดอกเบี้ยที่เหลืออยู่เสีย หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา และถ้าพวกเจ้ามิได้ปฏิบัติตาม ก็พึงรับรู้ไว้ด้วย ซึ่งสงครามจากอัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์** ﴾ พวกเขาจึงกล่าวว่า เราขอกลับตัวกลับใจสู่อัลลอฮฺ ส่วนดอกเบี้ยที่ยังค้างอยู่ เราของดมันและยกเลิกทั้งหมด อายะฮฺนี้เป็นการย้ำสำทับและเป็นสัญญาการลงโทษอย่างหนักแก่ผู้ที่ยังกินดอกเบี้ยอยู่ หลังจากที่มีข้อเตือนมาถึงแล้ว

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆอมิดี 3/1140, 1141)

การกินดอกเบี้ยนั้นเป็นการประกาศสงครามกับอัลลอฮฺ ﷻ และรอซูลของพระองค์

อิบนุ ญุเรจญ์ ได้กล่าวว่า อิบนุ อับบาส ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴿فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ﴾ คือ พวกเจ้าจงมั่นใจเถิดว่า นั่นเป็นสงครามที่มาจากอัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์เป็นแน่

(อัฏฏอบารี 6/26)

และรายงานจากอิบนิ อับบาสอีกว่า ในวันกิยามะฮฺจะมีเสียงกล่าวแก่ผู้กินดอกเบี้ยอีกว่า จงจับอาวุธของเจ้าออกรบเถิด ต่อจากนั้นเขาก็อ่านข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **และถ้าหากพวกเจ้ามิได้ปฏิบัติตามก็พึงรับรู้ไว้ด้วย ซึ่งสงครามจากอัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้เล่าโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับข้อความอัลกุรอาน

ที่ว่า ﴿ **และถ้าหากพวกเจ้ามิได้ปฏิบัติตามก็พึงรับรู้ไว้ด้วย ซึ่งสงครามจากอัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์** ﴾ แล้วถ้าผู้ใดยังคงกินดอกเบี้ยอยู่ยังไม่ถอนตัวออก ก็เป็นหน้าที่ของอิมามหรือเจ้าเมืองตักเตือนให้เขากลับตัวกลับใจเสีย ถ้ามิเช่นนั้นก็ให้ตัดคอได้

(อัฏฏอบารี 6/25)

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และหากเจ้าสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวแล้ว สำหรับพวกเจ้าก็ได้ต้นทุนแห่งทรัพย์ของพวกเจ้าคืน โดยที่พวกเจ้าจะไม่อธรรม** ﴾ คือ ด้วยการเอาเกิน ﴿ **และไม่ถูกอธรรม** ﴾ คือ จะได้รับเงินต้นทุนคืน พวกเจ้าให้ไปเท่าไหร่ก็จะได้คืนมาโดยไม่เกินและไม่ขาด

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอัมรฺ อิบนิลอะฮฺวัศ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวปราศรัยในวันฮัจญ์แห่งการอำลาว่า

(أَلَا إِنَّ كُلَّ رِبًا كَانَ فِي الْـجَاهِلِيَّةِ مَوْضُوْعٌ عَلَيْكُمْ كُلُّهُ لَكُمْ رُؤُوْسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُونَ وَأَوَّلُ رِبًا مَوْضُوْعٍ رِبَا الْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْـمُطَّلِبِ مَوْضُوْعٌ كُلُّهُ)

"พึงทราบเถิดว่า แท้จริง ดอกเบี้ยทุกอย่างในสมัยญาฮิลียะฮฺนั้นถูกวางไว้ (ถูกห้าม) สำหรับพวกเจ้าคือเงินต้น (ที่ให้ยืมไป) ของพวกเจ้าโดยไม่อธรรม และไม่ถูกอธรรม และดอกเบี้ยแรกที่ถูกเอาวางไว้คือดอกเบี้ยของอัลอับบาส บุตรของอับดิลมุฏฏอลิบจะถูกวาง (ห้าม) ทั้งหมดเลย"

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลมุอมิดี 3/1147)

การทำดีต่อคนยากลำบาก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และหากเขา (ลูกหนี้) เป็นผู้ยากไร้ ก็จงให้มีการรอคอยจนกว่าจะถึงความสะดวก และการที่พวกเจ้าจะให้เป็นทานนั้น ย่อมเป็นการดีแก่พวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้** ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้มีความอดทนต่อผู้ยากไร้และผู้ยากลำบาก ที่ยังไม่พบหนทางที่จะใช้เงินคืนได้ ถ้าเขายืมไปโดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และถ้าหากเขา (ลูกหนี้) เป็นผู้ยากไร้ ก็จงให้มีการรอคอยจนกว่าจะถึงคราวสะดวก** ﴾ ไม่ใช่ดังเช่นชาวญาฮิลียะฮฺ ที่คนหนึ่งในหมู่พวกเขาได้กล่าวแก่ลูกหนี้ของเขา เมื่อถึงกำหนดต้องชดใช้หนี้ก็มีอยู่สองทาง คือ 1.ให้ชดใช้ 2.ให้เพิ่มจำนวนเป็นหนี้เข้าไปคือทบไปอีก ต่อจากนั้น อัลลอฮฺได้ส่งเสริมให้เจ้าของหนี้ยกหนี้เป็นทานไปย่อมเป็นการดีกว่า และพระองค์จะตอบแทนผลบุญให้อย่าง

มากมาย โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และการที่พวกเจ้าจะให้เป็นทานนั้น ย่อมเป็นการดีแก่พวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้** ﴿ คือ ถ้าท่านไม่เอาเงินต้นคืนเลย โดยให้เป็นทานย่อมเป็นการดียิ่งกว่า

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากสุลัยมาน อิบนุ บุร็อยดะฮฺ จากบิดาของเขาว่า ฉันได้ยินท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

(مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلُهُ صَدَقَةٌ)

"ผู้ใดรอคอยคนยากไร้ (ใช้หนี้) สำหรับเขาในแต่ละวันนั้น ถือเป็นการบริจาคทานเช่นเดียวกัน"

เขาเล่าว่า หลังจากนั้นฉันได้ยินท่านกล่าวว่า

(مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلَاهُ صَدَقَةٌ)

"ผู้ใดรอคอยคนยากไร้ (ใช้หนี้) สำหรับเขาในแต่ละวันนั้น ถือเป็นการบริจาคทานเป็นสองเท่า"

ฉันจึงกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันได้ยินท่านกล่าวว่า "ผู้ใดรอคอยคนยากไร้ (ใช้หนี้) สำหรับเขาในแต่ละวันนั้น ถือเป็นการบริจาคทานเช่นเดียวกัน" หลังจากนั้น ฉันได้ยินท่านกล่าวอีกว่า "ผู้ใดรอคอยคนยากไร้ (ใช้หนี้) สำหรับเขาในแต่ละวันนั้นถือเป็นการบริจาคทานเป็นสองเท่า" ท่านตอบว่า สำหรับในแต่ละวันนั้น ถือเป็นการบริจาคทานเช่นเดียวกัน คือ ก่อนที่จะครบกำหนดชำระหนี้ แต่ถ้าถึงกำหนดชำระหนี้แล้วเขายังรอคอยอยู่สำหรับเขาในแต่ละวันนั้นถือเป็นการบริจาคทานเป็นสองเท่า"

(อะหฺมัด 5/360)

อะหฺมัด ได้รายงานจากมุฮัมมัด อิบนิ กะอับ อัลกุรอซี ว่า แท้จริง อะบากอตาดะฮฺ เคยมีหนี้สินกับชายคนหนึ่ง และปรากฏว่า เขามาหาชายคนนั้นเพื่อตกลงหนี้สินกัน แต่ชายคนนั้นหลบหน้าเขา แล้วในวันหนึ่งเขาก็มา แล้วเด็กคนหนึ่งได้ออกมาจากบ้านของเขา แล้วเขาได้ถามเกี่ยวกับชายคนนั้น แล้วเด็กตอบว่า ครับ เขาอยู่ในบ้านกำลังกินอาหารชนิดที่เรียกคอซีเราะฮฺอยู่ แล้วเขาก็ร้องเรียก โดยกล่าวว่า โอ้ชายคนนั้น ออกมาหน่อย ฉันทราบว่า ท่านอยู่ในบ้านนั้น แล้วชายคนนั้นก็ออกมา แล้วอะบากอตาดะฮฺ ถามว่า อะไรทำให้ท่านหลบหน้าจากฉัน ? เขาตอบว่า ที่จริงฉันยากไร้มาก ฉันไม่มีอะไรเลย อะบากอตาดะฮฺ กล่าวว่า โอ้ อัลลอฮฺ ท่านกำลังยากไร้หรือ ? เขาตอบว่า ใช่แล้ว อบูกอตาดะฮฺก็ร้องไห้ แล้วกล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(مَنْ نَفَّسَ عَنْ غَرِيمِهِ أَوْ مَحَا عَنْهُ كَانَ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)

"ใครที่ปัดเป่า (ความทุกข์ยาก) ออกจากลูกหนี้ของเขา หรือลบหนี้ออกจากเขา ในวันกิยามะฮฺ เขาจะได้อยู่ในร่มเงาแห่งบัลลังก์ของอัลลอฮฺ"

(อะหฺมัด 5/380)

และมุสลิมได้บันทึกอะดีษนี้ไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา

(มุสลิม 4/2074)

อัลฮาฟิซ อบูยะอฺลา อัลมูซิลี ได้รายงานมาจากฮุซัยฟะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أُتِيَ اللهُ بِعَبْدٍ مِنْ عَبِيْدِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَالَ: مَاذَا عَمِلْتَ لِي فِي الدُّنْيَا؟ مَا عَمِلْتُ لَكَ يَا رَبِّ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي الدُّنْيَا أَرْجُوْكَ بِهَا - قَالَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - قَالَ الْعَبْدُ عِنْدَ آخِرِهَا: يَا رَبِّ إِنَّكَ كُنْتَ أَعْطَيْتَنِيْ فَضْلَ مَالٍ وَكُنْتُ رَجُلًا أُبَايِعُ النَّاسَ، وَكَانَ مِنْ خُلُقِي الْجَوَازُ فَكُنْتُ أُيَسِّرُ عَلَى الْمُوسِرِ وَأُنْظِرُ الْـمُعْسِرَ قَالَ: فَيَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنَا أَحَقُّ مَنْ يُيَسِّرُ ادْخُلِ الْجَنَّةَ)

"บ่าวคนหนึ่งจากบรรดาบ่าวของพระองค์ ได้ถูกนำมาที่อัลลอฮฺในวันกิยามะฮฺ พระองค์ถามว่า อะไรที่เจ้าทำเพื่อข้าในโลกดุนยาบ้าง ? เขาตอบว่า ฉันไม่ได้ทำอะไรเพื่อพระองค์แม้เพียงผงธุลีในโลกดุนยาที่จะทำให้ฉันหวังในความเมตตาของพระองค์ได้ เขากล่าวเช่นนั้นสามครั้ง โดยในครั้งสุดท้ายเขากล่าวว่า แท้จริง พระองค์ได้เคยให้ฉันเป็นผู้ที่มีทรัพย์สินล้นเหลือ ฉันเคยเป็นคนที่ทำการค้ากับผู้คน และอุปนิสัยของฉันเคยเป็นคนอะลุ้มอล่วย ฉันเคยให้ความสะดวกกับคนมั่งมี และรอคอยแก่คนยากไร้ ท่านนบีกล่าวว่า แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ก็ตรัสว่า ข้าคือ ผู้ที่สมควรจะให้ความสะดวกที่สุด เจ้าจงเข้าสวรรค์เถิด"

อัลบุคอรี, มุสลิม และอิบนุมาญะฮฺ ได้นำเสนอฮะดีษบทนี้ โดยรายงานจากฮุซัยฟะฮฺ โดยมุสลิมได้เพิ่มเติมว่า และรายงานจากอุกบะฮฺ อิบนุ อามิรฺ และอบีมัสอูด อัลบัดรี จากท่านนบี ﷺ เช่นเดียวกันนี้

(ฟัตฮุลบารี 6/570, มุสลิม 3/1195 และอิบนุมาญะฮฺ 2/808)

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตือนบ่าวของพระองค์ ให้พวกเขาระลึกถึงความสูญสลายของโลกนี้ ทรัพย์สิน เงินทอง และอื่นๆ และการมาถึงของโลกอาคิเราะฮฺ มนุษย์ทุกคนจะต้องกลับไปหาพระองค์ ไปรับการชำระสอบสวนถึงผลงานที่ได้กระทำ และตอบแทนความดีความชั่ว

ตามสภาพของพวกเขา และพระองค์ได้เตือนพวกเขาถึงการลงโทษโดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าจงยำเกรงวันหนึ่ง ซึ่งพวกเจ้าจะถูกนำกลับไปยังอัลลอฮฺในวันนั้น แล้วแต่ละชีวิตจะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วนตามที่ได้ขวนขวายไว้ โดยพวกเขาจะไม่ถูกอธรรม** ﴿ ได้มีรายงานมาว่า แท้จริง อายะฮฺนี้ถือเป็นอายะฮฺสุดท้ายที่ถูกประทานลงมาจากอัลกุรอาน

ความจริงอันนะซาอี ได้รายงานฮะดีษนี้มาจากอับดุลลอฮฺ อิบนุ อับบาส โดยกล่าวว่า สิ่งสุดท้ายที่ถูกประทานลงมา คือ

﴿ وَٱتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾ ﴾

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/307)

และเช่นเดียวกันอัฏเฏาะฮาก, อัลเอาฟีก็ได้รายงานฮะดีษบทนี้มาจาก อิบนุ อับบาส
(อัฏฏอบารี 6/40)

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَٱكْتُبُوهُ
وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ بِٱلْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا
عَلَّمَهُ ٱللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا
يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔا فَإِن كَانَ ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا
يَسْتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُۥ بِٱلْعَدْلِ وَٱسْتَشْهِدُواْ شَهِيدَيْنِ
مِن رِّجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَٱمْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ
مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَىٰهُمَا ٱلْأُخْرَىٰ وَلَا
يَأْبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْ وَلَا تَسْـَٔمُوٓاْ أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰٓ
أَجَلِهِۦ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِندَ ٱللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدْنَىٰٓ أَلَّا تَرْتَابُوٓاْ إِلَّآ
أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ

أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوٓا۟ إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ
وَإِن تَفْعَلُوا۟ فَإِنَّهُۥ فُسُوقٌۢ بِكُمْ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُ ۗ
وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

282.โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าต่างมีหนี้สินกัน จะด้วยหนี้สินใดก็ตาม จนถึงกำหนด เวลาใช้หนี้ที่ระบุไว้ ก็จงบันทึกหนี้สินนั้นไว้ และผู้เขียนก็จงบันทึกระหว่างพวกเจ้าโดยเที่ยงธรรม และผู้เขียนคนหนึ่งคนใดจงอย่าปฏิเสธที่จะบันทึก ตามที่อัลลอฮฺได้ทรงสอนเขา ดังนั้น เขาจงบันทึกเถิด และจงให้ผู้ที่มีสิทธิ์เหนือเขาบอกให้บันทึก และเขาจงยำเกรงอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเขา และจงอย่าให้บกพร่องแต่อย่างใดจากสิทธินั้น และถ้าผู้มีสิทธิ์เหนือเขาเป็นคนโง่ หรือเป็นผู้อ่อนแอ หรือไม่สามารถที่จะบอกให้บันทึกได้ ก็จงให้ผู้ปกครองของเขาบอกด้วยความเที่ยงธรรม และพวกเจ้าจงให้มีพยานขึ้นสองคนจากผู้ชายในหมู่พวกเจ้า แต่ถ้ามิปรากฏว่าพยานทั้งสองนั้นเป็นชาย ก็ให้มีผู้ชายคนหนึ่งกับผู้หญิงสองคนจากผู้ที่พวกเจ้าพึงพอใจในหมู่พยานทั้งหลาย เพื่อว่าหญิงใดในสองคนนั้นหลงไปคนหนึ่งในสองคนนั้นจะได้เตือนอีกคนหนึ่งได้ และบรรดาพยานนั้นก็จงอย่าได้ปฏิเสธ เมื่อพวกเขาถูกเรียกร้อง และพวกเจ้าจงอย่าเบื่อหน่ายที่บันทึก (หนี้สินนั้น) ไม่ว่าน้อยหรือมากก็ตาม จนกว่าจะถึงกำหนดเวลาของมัน นั่นแหละคือสิ่งที่ยุติธรรมยิ่งกว่า ณ ที่อัลลอฮฺและเที่ยงตรงยิ่งกว่าสำหรับเป็นหลักฐานยืนยัน และเป็นสิ่งใกล้เคียงยิ่งกว่าที่พวกเจ้าจะไม่สงสัย นอกจากว่ามันเป็นสินค้าที่ปรากฏต่อหน้า ซึ่งพวกเจ้าซื้อขายแลกเปลี่ยนมันในระหว่างพวกเจ้าก็ไม่มีโทษอันใดแก่พวกเจ้าที่พวกเจ้าจะไม่บันทึกมัน และพวกเจ้าจงให้มีพยานเมื่อพวกเจ้าค้าขายกัน และผู้เขียนก็จงอย่าก่อความเดือดร้อนรวมทั้งผู้เป็นพยานด้วย และหากว่าพวกเจ้ากระทำ แน่นอนมันก็เป็นการฝ่าฝืนด้วยสาเหตุจากพวกเจ้า และพวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และอัลลอฮฺนั้นจะทรงให้ความรู้แก่พวกเจ้าเสมอ และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ในทุกสิ่ง

จงบันทึกธุรกรรมที่ไม่มีผลทันที

อายะฮฺอัลกุรอานอายะฮฺนี้ เป็นอายะฮฺที่ยาวที่สุดของอัลกุรอาน อิมามอบูญะอฺฟัรฺ อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากสะอีด อิบนิลมุซัยยับ ว่า แท้จริง ได้มีข่าวมาถึงเขาว่า อัลกุรอานล่าสุดที่อยู่ที่อะรัชนั้น คือ อายะฮฺที่เกี่ยวกับหนี้สิน

(อัฏฏอบารี 6/41)

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าต่างมีหนี้สินกันจะด้วยหนี้สินใดก็ตาม จนถึงกำหนดเวลาใช้หนี้ที่ระบุไว้ก็จงบันทึกหนี้สินนั้นไว้** ﴾ นี่เป็นการชี้แนะจากอัลลอฮฺ ﷻ ให้แก่บ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธาเมื่อเขามีการกระทำ หรือตกลงกันโดยไม่ส่งผลทันที ก็จะต้องมีการบันทึกเอาไว้ เพราะจะทำให้จดจำจำนวน วันเวลาได้อย่างชัดเจนและให้มีพยานยืนยันเอาไว้ ซึ่งความจริงแล้ว อัลลอฮฺได้ทรงเตือนไว้ในตอนท้ายของอายะฮฺ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **นั่นแหละคือสิ่งที่ยุติธรรมยิ่งกว่า ณ ที่อัลลอฮฺ และเที่ยงตรงยิ่งกว่าสำหรับเป็นหลักฐานยืนยัน และเป็นสิ่งที่ใกล้เคียงยิ่งกว่าที่พวกเจ้าจะไม่สงสัย** ﴾

ได้มีปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า ท่านนบี ﷺ ได้เข้ามาที่เมืองมะดีนะฮฺ โดยที่ชาวเมืองนั้นจะซื้อขายผลไม้ล่วงหน้าในเวลา 2 และ 3 ปี แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

(مَنْ أَسْلَفَ فَلْيُسْلِفْ فِي كَيْلٍ مَعْلُومٍ وَوَزْنٍ مَعْلُومٍ، إِلَى أَجَلٍ مَعْلُومٍ)

"ใครที่ขาย (ผลไม้หรือสิ่งของ) ล่วงหน้า เขาจงขายล่วงหน้าด้วยการตวงที่เป็นที่ทราบกัน และชั่งด้วยเครื่องชั่งที่เป็นที่ทราบกันดี เป็นระยะเวลาที่เป็นที่ทราบกันดี"

(ฟัตฮุลบารี 4/105 และมุสลิม 1226)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ก็จงบันทึกหนี้สินนั้นไว้** ﴾ เป็นคำสั่งจากอัลลอฮฺ ﷻ ให้บันทึกเอาไว้เพื่อให้มั่นใจและจดจำเอาไว้

อิบนุ ญุเรจญ์ ได้กล่าวว่า ใครที่กู้หนี้ยืมสินกัน ก็จงบันทึกเอาไว้และใครซื้อขายกันก็จงให้มีพยาน

(อัฏฏอบารี 6/47)

อบูสะอีด, อัชชะอฺบี, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส, อัลฮะซัน, อิบนุ ญุเรจญ์, อิบนุ ซัยดฺ และคนอื่นๆ ได้กล่าวว่า ก่อนนั้นเคยเป็นเรื่องวาญิบ (จำเป็น) ต่อมาก็ถูกยกเลิกด้วยดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ ﴾

"แต่ถ้าบางคนในหมู่พวกเจ้าไว้ใจอีกบางคน ผู้ที่ได้รับความไว้ใจ (ลูกหนี้) ก็จงคืนสิ่งที่ถูกไว้ใจของเขาเสีย"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 283)

(อัฏฏอบารี 6/47, 49 และ 50)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผู้เขียนก็จงบันทึกระหว่างพวกเจ้าโดยเที่ยงธรรม** ﴿ คือด้วยความยุติธรรม เที่ยงตรงและตามความเป็นจริงและจงอย่าเขียนอย่างอื่น นอกจากตามที่ได้ตกลงกันโดยไม่ขาด และไม่เกิน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และผู้เขียนคนหนึ่งคนใดจงอย่าปฏิเสธที่จะบันทึกตามที่อัลลอฮฺได้ทรงสอนเขา ดังนั้น เขาจงบันทึกเถิด** ﴿ คือ คนที่รู้การเขียนจงอย่าปฏิเสธเมื่อถูกขอร้องให้เขียน แต่ไม่จำเป็นสำหรับเขาในเรื่องดังกล่าว แต่ในเมื่ออัลลอฮฺได้ทรงสอนให้เขารู้ หลังจากที่เขาเคยไม่รู้มาก่อน ก็เป็นการสมควรสำหรับเขาที่จะช่วยเขียนให้ผู้อื่นที่ไม่ถนัดเรื่องการเขียนหนังสือ ดังที่ปรากฏในฮะดีษว่า

(إِنَّ مِنَ الصَّدَقَةِ أَنْ تُعِيْنَ صَانِعًا أَوْ تَصْنَعَ لِأَخْرَقَ)

"แท้จริง ถือเป็นส่วนหนึ่งจากการบริจาคทาน คือการที่ท่านได้ช่วยผู้ใดผู้หนึ่งทำงานยังชีพ หรือช่วยทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดแก่ผู้ที่ไร้ความสามารถ"

(ฟัตฮุลบารี 5/176)

และในฮะดีษอีกบทหนึ่งว่า

(مَنْ كَتَمَ عِلْمًا يَعْلَمُهُ أُلْجِمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ)

"ใครที่ปกปิดความรู้ที่เขารู้มันดีเอาไว้ ในวันกิยามะฮฺ เขาจะถูกสนสะพายที่ทำจากไฟนรก"

(อัฏฏ็อบรอนี 11/5)

มุญาฮิด และอะฏออฺ ได้กล่าวว่า จำเป็นแก่ผู้เขียนที่จะต้องเขียน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจงให้ผู้มีสิทธิ์เหนือเขาบอกให้บันทึก และเขาจงยำเกรงอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเขา** ﴿ คือลูกหนี้จงบอกให้ผู้บันทึกได้บันทึกหนี้สินของเขา โดยที่เขาจะต้องยำเกรงอัลลอฮฺ ในเรื่องนี้ ﴾ **และจงอย่าให้บกพร่องแต่อย่างใด** ﴿ คือจะ

ต้องไม่มีการปกปิดสิ่งใดเอาไว้เลย ﴿ **และถ้าผู้มีสิทธิ์เหนือเขาเป็นคนโง่** ﴾ เป็นคนสติปัญญาไม่ปกติ มีข้อบกพร่อง และที่คล้ายๆ กัน ﴿ **หรือเป็นผู้อ่อนแอ** ﴾ คือยังเด็กอยู่หรือเป็นบ้า ﴿ **หรือไม่สามารถที่จะบอกให้บันทึกได้** ﴾ บางทีเพราะตาบอด หรือไม่รู้ แยกไม่ออกว่าอย่างไหนถูกและอย่างไหนผิด ﴿ **ก็จงให้ผู้ปกครองของเขาบอกด้วยความเที่ยงธรรม** ﴾

จงมีพยานในการบันทึก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงให้มีพยานขึ้นสองคนจากผู้ชายในหมู่พวกเจ้า** ﴾ คือ ใช้ให้มีพยานในการบันทึกด้วย เพื่อจะให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น ﴿ **แต่ถ้ามิปรากฏว่าพยานทั้งสองนั้นเป็นชาย ก็ให้มีผู้ชายคนหนึ่งกับผู้หญิงสองคน** ﴾ ถ้าหากว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือมีจุดมุ่งหมายเพื่อทรัพย์สินเงินทอง ที่จริงแล้วให้มีผู้หญิงสองคนแทนผู้ชายหนึ่งคน ก็เพราะว่าสติปัญญาของผู้หญิงนั้นอาจจะน้อยกว่าผู้ชาย ดังที่อิมามมุสลิมได้บันทึกไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า ความจริงท่านได้กล่าวว่า

(يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ وَأَكْثِرْنَ الاِسْتِغْفَارَ فَإِنِّي رَأَيْتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ » فَقَالَتِ امْرَأَةٌ مِنْهُنَّ جَزْلَةٌ: وَمَا لَنَا يَا رَسُولَ اللهِ أَكْثَرُ أَهْلِ النَّارِ؟ قَالَ: « تُكْثِرْنَ اللَّعْنَ وَتَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلٍ وَدِينٍ أَغْلَبَ لِذِي لُبٍّ مِنْكُنَّ » قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا نُقْصَانُ الْعَقْلِ وَالدِّينِ؟ قَالَ « أَمَّا نُقْصَانُ عَقْلِهَا فَشَهَادَةُ امْرَأَتَيْنِ تَعْدِلُ شَهَادَةَ رَجُلٍ فَهَذَا نُقْصَانُ الْعَقْلِ وَتَمْكُثُ اللَّيَالِيَ لَا تُصَلِّي وَتُفْطِرُ فِي رَمَضَانَ فَهَذَا نُقْصَانُ الدِّينِ)

“โอ้บรรดาสตรีทั้งหลาย พวกเธอจงบริจาคทาน และขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺให้มากๆ ความจริง ฉันเห็นพวกเธอเป็นจำนวนมากที่เป็นชาวนรก แล้วหญิงคนหนึ่งในหมู่พวกนางก็กล่าวถามอย่างชัดเจนว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ พวกเราเป็นอย่างไรถึงเป็นชาวนรกจำนวนมาก ? ท่านกล่าวตอบว่า พวกเธอจำนวนมากชอบแช่ง (คนอื่น) และชอบปฏิเสธสามี ฉันเห็นพวกเธอที่สติปัญญา และศาสนาบกพร่องสามารถเอาชนะบุรุษผู้ที่มีสติปัญญาสมบูรณ์ได้ นางถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ อะไรคือสติปัญญา และศาสนาบกพร่องเล่า ? ท่านกล่าวตอบว่า ส่วนสติปัญญาของนางบกพร่องก็คือ การเป็นพยานของผู้หญิงสองคนเท่ากับ

ผู้ชายหนึ่งคน นี่คือ การบกพร่องทางสติปัญญา และนางใช้ชีวิตหลายวันโดยไม่ละหมาด ทั้งยังจำเป็นต้องละศีลอดในเดือนรอมฎอนอีกด้วย ซึ่งนี่คือ การบกพร่องทางศาสนา

(มุสลิม 1/87)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จากผู้ที่พวกเจ้าพึงพอใจในหมู่พยาน** ﴿ ในข้อความนี้เป็นหลักฐานให้เห็นว่า ความเที่ยงธรรมเป็นเงื่อนไขข้อหนึ่งของผู้เป็นพยาน และดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴾ **เพื่อว่าหญิงใดในสองคนนั้นหลงไป** ﴿ หมายถึงจากหญิงสองคน เมื่อเกิดการลืมเลือน ﴾ **คนหนึ่งในสองคนนั้นจะได้เตือนอีกคนหนึ่งได้** ﴿ คือเมื่อนึกได้และเตือนหญิงอีกคนหนึ่งให้ระลึกถึงได้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และบรรดาพยานนั้นก็จงอย่าได้ปฏิเสธเมื่อพวกเขาถูกเรียกร้อง** ﴿

บางท่านกล่าวว่า ความหมาย คือเมื่อพวกเขาถูกเรียกร้องให้มาเป็นพยานก็ให้พวกเขาตอบรับ ซึ่งเป็นทรรศนะของกอตาดะฮฺ อัรฺรอเบียะอฺ อิบนิ อนัส และประโยคนี้ก็เช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และผู้เขียนคนหนึ่งคนใดจงอย่าปฏิเสธที่จะบันทึกตามที่อัลลอฮฺทรงสอนเขา ดังนั้น เขาจงบันทึกเถิด** ﴿ จากจุดนี้เราได้รับประโยชน์ ว่า การรับผิดชอบเป็นพยานนั้นเป็นฟัรฺฎูกิฟายะฮฺ ซึ่งบางท่านบอกว่า จุดมุ่งหมายของดำรัสที่ว่า ﴾ **และบรรดาพยานนั้น ก็จงอย่าได้ปฏิเสธเมื่อพวกเขาถูกเรียกร้อง** ﴿ ซึ่งนี่เป็นทรรศนะของปวงปราชญ์ส่วนใหญ่

(อัฏฏอบารี 6/68)

คือให้แถลงคำให้การ เพราะข้อเท็จจริงของคำที่ว่า (الشهداء) และ (الشاهد) เพราะพยานนั้นคือ ผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์ ดังนั้น เมื่อเขาถูกเรียกให้แถลงคำให้การ เขาก็ต้องตอบรับหากมีการระบุเจาะจงตัวเขา แต่ถ้าไม่ได้เจาะจงมาโดยตรงก็ถือเป็นฟัรฺฎูกิฟายะฮฺ *วัลลอฮุอะอฺลัม*

มุญาฮิด, อบูมิจญลัซ และคนอื่นๆ ได้กล่าวว่า เมื่อท่านได้รับการร้องขอให้เป็นพยานท่านก็มีสิทธิ์เลือกว่าจะยอมมาเป็นพยานหรือไม่ หากท่านรับเป็นพยานแล้วได้รับการร้องขอให้แถลงคำให้การ ก็จงตอบรับเถิด

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลมุอมิดี 3/1181, อัฏฏอบารี 6/71)

ได้มีรายงานจากอิบนิ อับบาส และอัลฮะซัน อัลบัศรี ว่าที่จริงแล้วมันครอบคลุมไปทั้งสองสภาพเลย คือ การรับเป็นพยานและการแถลงคำให้การในฐานะพยาน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงอย่าเบื่อหน่ายที่จะบันทึก (หนี้สินนั้น) ไม่ว่าจะน้อย หรือมากก็ตาม จนกว่าจะถึงกำหนดของมัน** ﴾ ข้อความนี้เป็นส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์ของข้อแนะนำ นั่นก็คือ ใช้ให้มีการบันทึกสิทธิ ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ น้อยหรือมากก็ตาม โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **พวกเจ้าจงอย่าเบื่อหน่าย** ﴾ คืออย่าเบื่อที่จะบันทึกในทุกสภาพไม่ว่าจะมากหรือน้อยไปจนครบกำหนดของมัน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **นั่นแหละคือสิ่งที่ยุติธรรมยิ่งกว่า ณ อัลลอฮฺ และเที่ยงตรงยิ่งกว่าสำหรับหลักฐานยืนยัน และเป็นสิ่งใกล้เคียงยิ่งกว่าที่พวกเจ้าจะไม่สงสัย** ﴾ คือเรื่องที่เราได้ใช้พวกเจ้าให้กระทำนั้นเป็นเรื่องที่ยุติธรรมยิ่ง ณ ที่อัลลอฮฺ เป็นหลักฐานยืนยันอย่างชัดเจน เมื่อได้เห็นลายมือของผู้เขียน ซึ่งบางทีนานๆ อาจจะลืมเลือนได้ และจะได้ไม่เกิดความสงสัยใดๆ เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งกัน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **นอกจากว่ามันเป็นสินค้าที่ปรากฏต่อหน้าซึ่งพวกเจ้าซื้อขายแลกเปลี่ยนมันในระหว่างพวกเจ้า ไม่มีโทษอันใดแก่พวกเจ้าที่จะไม่บันทึกมัน** ﴾ คือถ้าปรากฏว่าเป็นการซื้อขายกันโดยทันที เอาสินค้ามาแล้ว เอาเงินไป เช่นนี้แล้วหากจะไม่บันทึกก็ไม่เป็นไร เพราะการไม่บันทึกในกรณีเช่นนี้มิได้เป็นสาเหตุที่จะนำมาซึ่งปัญหาแต่อย่างใด

ส่วนการเป็นพยานกันในการค้าขาย อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงให้มีพยานเมื่อพวกเจ้าซื้อขายกัน** ﴾ ซึ่งคำสั่งนี้ได้ถูกยกเลิกไปด้วยดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ أَمَـٰنَتَهُۥ ﴾

"แต่ถ้าบางคนในพวกเจ้าไว้ใจอีกบางคน ผู้ที่ได้รับความไว้ใจ (ลูกหนี้) ก็จงคืนสิ่งที่ถูกไว้ใจของเขาเสีย"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 283)

หรืออาจถือว่าอายะฮฺดังกล่าวนี้เป็นการแนะนำและส่งเสริมให้กระทำโดยไม่ถือเป็นเรื่องจำเป็น หลักฐานในเรื่องนี้ก็คือ ฮะดีษที่รายงานโดยคุซัยมะฮฺ อัลอันซอรี ที่ว่าแท้จริง ลุงของเขาซึ่งเป็นสาวกของท่านนบี ﷺ ได้เล่าให้เขาฟังว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ ได้ซื้อม้าตัวหนึ่งมาจากอาหรับชนบท แล้วท่านได้รีบติดตามเขาไป เพื่อจะได้จ่ายราคาของม้าให้แก่เขา ขณะที่ท่านได้รีบตามเขานั้น อาหรับคนนั้นก็ชะลอความเร็วลง แล้วชายจำนวนหนึ่งก็เข้ามาขวางเขาไว้ แล้วพวกเขาก็เสนอราคามาตัวนั้นให้สูงกว่า โดยที่พวกเขาไม่รู้ว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ ได้ซื้อมันไปแล้ว จนกระทั่งบางคนในหมู่พวกเขาได้เสนอราคาม้าตัวนั้นให้สูงกว่าที่ท่านนบีได้ซื้อ แล้วอาหรับชนบทคนนั้นได้ตะโกนบอกท่านนบี ﷺ ว่า หากท่านต้องการซื้อก็จงซื้อมันไปเกิด ถ้ามิฉะนั้น ฉันจะขายมันไป แล้วท่านนบี ﷺ ได้ลุกขึ้นยืนเมื่อได้ยินเสียง

ชาวอาหรับเรียก โดยท่านได้กล่าวว่า (ฉันยังไม่ได้ซื้อจากท่านหรือ ?) ชาวอาหรับตอบว่า ยังขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ฉันยังไม่ได้ขายให้กับท่านเลย แล้วท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า (แต่ฉันได้ซื้อมันมาจากท่านแล้ว) แล้วผู้คนก็เข้ามามุงดูระหว่างท่านนบี ﷺ กับชาวอาหรับชนบท โดยที่ทั้งสองนั้นกำลังพูดคุยเจรจาความกันอยู่ แล้วชาวอาหรับคนนั้นได้เริ่มกล่าวว่า ท่านจงรีบหาพยานมายืนยันซิว่า ฉันได้ขายให้กับท่านแล้ว จากนั้นทุกคนต่างก็พากันกล่าวแก่ชาวอาหรับชนบทคนนั้นว่า ขอความหายนะจงประสบแก่เจ้า ท่านนบี ﷺ นั้น จะพูดแต่ความจริงเท่านั้น จนกระทั่งคุซัยมะฮฺ ได้มาถึง เขาได้ฟังและทบทวนคำพูดของท่านนบี ﷺ และคำพูดของอาหรับชนบท อาหรับคนนั้นได้พูดว่า รีบเอาพยานมายืนยันว่า ฉันได้ขายมันให้แก่ท่าน คุซัยมะฮฺ ได้กล่าวว่า "ฉันขอยืนยันว่า เจ้าได้ขายมันให้แก่ท่านนบีไปแล้ว" และท่านนบี ﷺ จึงได้หันไปทางคุซัยมะฮฺ แล้วกล่าวว่า (ท่านมีอะไรมายืนยัน ?) เขาตอบว่า โดยการเชื่อท่าน โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงได้ทำให้การเป็นพยานของคุซัยมะฮฺ นั้น เทียบเท่ากับการเป็นพยานของชายสองคน

(อะหฺมัด 5/215)

และฮะดีษนี้ยังได้รายงานโดย อบูดาวูด และอันนะซาอีอีกด้วย

(อบูดาวูด 4/31 และอันนะซาอี 7/301)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และผู้เขียนก็จงอย่าก่อความเดือดร้อน รวมทั้งผู้เป็นพยานด้วย** ﴾ ความหมายก็คือผู้เขียนและพยานจะต้องไม่ก่อความเดือดร้อน โดยการเขียนไม่ตรงกับที่บอกให้เขียนและเป็นพยานต่างกับที่ได้ยินมา หรือปกปิดเอาไว้ ซึ่งเป็นทรรศนะของอัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และคนอื่นจากทั้งสอง

(อัฏฏอบารี 6/85 และ 86)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และหากว่าพวกเจ้ากระทำ แน่นอน มันก็เป็นการฝ่าฝืนด้วยสาเหตุจากพวกเจ้า** ﴾ คือหากพวกเจ้าฝ่าฝืนสิ่งที่พวกเจ้าถูกใช้ และกระทำสิ่งที่พวกเจ้าถูกห้าม ก็ถือเป็นความชั่วแก่พวกเจ้าที่จะติดตัวพวกเจ้าไป

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด** ﴾ คือกลัวเกรงอัลลอฮฺ และจงระมัดระวังปฏิบัติตามคำสั่งให้ดี อย่าได้ฝ่าฝืนเป็นอันขาด ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นจะทรงให้ความรู้แก่พวกเจ้าเสมอ** ﴾ อายะฮฺนี้ก็ดังดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย หากพวกเจ้ายำเกรงต่ออัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงให้มีแก่

พวกเจ้า สิ่งที่จำแนกระหว่างความจริง และความเท็จ"

(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 29)

และดังเช่นดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ نُورٗا تَمۡشُونَ بِهِۦ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยำเกรงอัลลอฮฺ และจงศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์เถิด พระองค์จะประทานความเมตตาของพระองค์ให้แก่พวกเจ้าเป็นสองเท่า และจะทรงให้มีแสงสว่างแก่พวกเจ้าเพื่อพวกเจ้าจะได้ดำเนินชีวิตต่อไป"

(ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 28)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ในทุกสิ่ง** ﴾ คือทรงรอบรู้ถึงข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ อรรถประโยชน์และบั้นปลายของมันเป็นอย่างดี ไม่มีสิ่งใดจะซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้ แต่ความรู้ของพระองค์ครอบคลุมทุกสิ่งในโลกนี้เอาไว้ทั้งหมด

﴿ وَإِن كُنتُمۡ عَلَىٰ سَفَرٖ وَلَمۡ تَجِدُواْ كَاتِبٗا فَرِهَٰنٞ مَّقۡبُوضَةٞۖ فَإِنۡ أَمِنَ بَعۡضُكُم بَعۡضٗا فَلۡيُؤَدِّ ٱلَّذِي ٱؤۡتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥۗ وَلَا تَكۡتُمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَۚ وَمَن يَكۡتُمۡهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٞ قَلۡبُهُۥۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ ٢٨٣ ﴾

283. และถ้าพวกเจ้าอยู่ในระหว่างเดินทาง และไม่พบผู้เขียนคนใดเลย ก็ให้มีสิ่งค้ำประกันยึดถือเอาไว้ แต่ถ้าบางคนในพวกเจ้าไว้ใจอีกบางคน ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ (ลูกหนี้) ก็จงคืนสิ่งที่ถูกไว้ใจของเขาเสีย และเขาจงยำเกรงอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเขาเถิด และพวกเจ้าจงอย่าปกปิดพยานหลักฐาน และถ้าผู้ใดปกปิดมันไว้ แน่นอน หัวใจของเขาก็มีบาป และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

อธิบายถึงการค้ำประกัน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และถ้าพวกเจ้าอยู่ในระหว่างเดินทาง** ﴿ คือในขณะเป็นผู้เดินทาง และได้มีการกู้หนี้ยืมสินกันโดยมีกำหนดระยะเวลา ﴾ **และไม่พบผู้เขียนคนใดเลย** ﴿ ที่จะเป็นผู้บันทึกให้พวกเจ้า

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า หรือมีผู้เขียน แต่ไม่มีกระดาษหรือน้ำหมึก หรือปากกาที่จะบันทึก ก็ให้มีสิ่งของค้ำประกันไว้ให้เจ้าหนี้แทนการเขียนบันทึก

อายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **ก็ให้มีสิ่งค้ำประกันยึดถือเอาไว้** ﴿ ได้ถูกอ้างเป็นหลักฐานว่าสิ่งของค้ำประกันนั้นจะมีผลบังคับก็ต่อเมื่อได้มีการรับเอามาอยู่ในการครอบครอง

ทั้งนี้ ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอนัส ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้เสียชีวิตลง โดยที่โล่ของท่านถูกค้ำประกันอยู่ที่ชาวยิวคนหนึ่งเป็นมูลค่า 30 วะซัก จากข้าวฟ่าง เพื่อเอาอาหารมาให้ครอบครัวของท่าน

ในรายงานหนึ่งบอกว่า ผู้นั้นเป็นชาวยิวแห่งนครมะดีนะฮฺ

(ฟัตฮุลบารี 4/354, มุสลิม 3/1226 โดยรายงานจากอาอิชะฮฺ)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แต่ถ้าบางคนในพวกเจ้าไว้ใจอีกบางคน ผู้ที่ได้รับความไว้ใจ (ลูกหนี้) ก็จงคืนสิ่งที่ถูกไว้ใจของเขาเสีย** ﴿

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานด้วยสายรายงานที่ดีจากอบีสะอีด อัลคุดรี ว่าความจริงเขาได้เล่าว่า อายะฮฺ นี้ได้มายกเลิกสิ่งที่อยู่ก่อนหน้านี้

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1202)

อัชชะอฺบี ได้กล่าวว่า เมื่อบางคนได้รับความไว้วางใจจากบางคนก็ไม่เป็นไรที่จะไม่บันทึกหรือมีพยานยืนยัน

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1203)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเขาจงยำเกรงอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเขาเถิด** ﴿ หมายถึงให้ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจยำเกรงอัลลอฮฺ ดังเช่นที่มีระบุอยู่ในฮะดีษที่รายงานโดยอิมามอะหฺมัด และเจ้าของหนังสือสุนัน รายงานโดยกอตาดะฮฺ จากอัลฮะซัน จากสะมุเราะฮฺ ว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(عَلَى الْيَدِ مَا أَخَذَتْ حَتَّى تُؤَدِّيَهُ)

"จำเป็นแก่มือที่ (จะต้องคืน) สิ่งที่ได้เอาไป"

(อะหฺมัด 5/13, อบูดาวูด 3/822, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/482, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 3/411 และอิบนุมาญะฮฺ 2/802)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงอย่าปกปิดพยานหลักฐาน** ﴾ คือ พวกเจ้าจงอย่าซ่อนเร้นปกปิดและแอบแฝงพยานหลักฐานเอาไว้

อิบนุ อับบาส และคนอื่นๆ ได้กล่าวว่า การเป็นพยานเท็จนั้นถือเป็นหนึ่งในบาปใหญ่ และการปกปิดเอาไว้ก็เช่นเดียวกัน

(อัฏฏ็อบารี 6/100)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และถ้าผู้ใดปกปิดมันไว้ แน่นอน หัวใจของเขาก็มีบาป** ﴾

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า หมายถึง หัวใจของเขาเลวชั่ว

(อัฏฏ็อบารี 6/100)

ข้อความอย่างนี้ ก็เช่นเดียวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَلَا نَكْتُمُ شَهَـٰدَةَ ٱللَّهِ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ ٱلْـَٔاثِمِينَ ﴾

"และเราจะไม่ปกปิดหลักฐานของอัลลอฮฺ (ถ้ามิเช่นนั้น) แน่นอน เราก็จะอยู่ในหมู่ผู้ทำบาปโดยทันที"

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 106)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ ۞ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوا۟ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ
وَٱلْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُوا۟ ۚ وَإِن
تَلْوُۥٓا۟ أَوْ تُعْرِضُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเป็นผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม จงเป็นพยานเพื่ออัลลอฮฺ และแม้ว่าจะเป็นภัยแก่ตัวของพวกเจ้าเอง หรือผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และญาติ

ที่ใกล้ชิด หากเขาเป็นคนมั่งมีหรือยากจน อัลลอฮฺก็สมควรยิ่งกว่า ทั้งสองกรณี ดังนั้น จงอย่าปฏิบัติตามความใคร่ใฝ่ต่ำในการที่พวกเจ้าจะยุติธรรม และหากพวกเจ้าเล่นลิ้นหรือผินหลังให้ แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 135)

และเช่นเดียวกันนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ ณ ที่นี้ ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงอย่าปกปิดพยานหลักฐาน และถ้าผู้ใดปกปิดมันไว้ แน่นอน หัวใจของเขาก็มีบาป และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴾

۞ لِّلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۗ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ قَدِيرٌ ٢٨٤

284. สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้น เป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และถ้าหากพวกเจ้าเปิดเผยสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า หรือปกปิดมันเอาไว้ก็ตาม อัลลอฮฺจะทรงนำมันสอบสวนแก่พวกเจ้า แล้วพระองค์จะทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะลงโทษผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงคิดบัญชีของบ่าว ต่อสิ่งที่พวกเขาซ่อนมันไว้ในหัวอกของพวกเขาหรือไม่?

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า แท้จริง สำหรับอัลลอฮฺนั้นทรงมีอำนาจครอบครองบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดิน ตลอดจนสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินและสิ่งที่อยู่ในช่วงต่างๆ ของมัน พระองค์ทรงเป็นผู้สอดส่องสิ่งที่อยู่ในมัน ไม่ว่าสิ่งที่เปิดเผย และซ่อนเร้นอยู่ ไม่อาจจะหลบซ่อนไปจากพระองค์ได้ และยังบอกให้ทราบอีกว่า พระองค์จะทรงสอบสวนบ่าวของพระองค์ในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำ ซ่อนเร้นมันไว้ในใจและในหัวอกของพวกเขา ดังเช่นที่พระองค์ ผู้ทรง

สูงส่งได้ตรัสว่า

﴿ قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกเจ้าปกปิดสิ่งอยู่ในหัวอกของพวกเจ้า หรือเปิดเผยมันก็ตาม อัลลอฮฺย่อมรู้สิ่งนั้นดี และทรงรู้สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และอัลลอฮฺนั้นทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 29)

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ يَعْلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخْفَى ﴾

"พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งซ่อนเร้น"

(ซูเราะฮฺ ฏอฮา อายะฮฺที่ 7)

บรรดาอายะฮฺที่เกี่ยวกับเรื่องนี้มีมากมาย และพระองค์ยังแจ้งให้ทราบอีกว่า พระองค์ทรงรอบรู้อย่างกว้างขวางและพระองค์จะทรงสอบสวนในเรื่องดังกล่าว และด้วยเหตุนี้ เมื่ออายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมา ทำให้บรรดาศอฮาบะฮฺ ﷺ กังวลมากและหวาดกลัวเป็นอย่างยิ่ง ในการที่อัลลอฮฺจะทรงสอบสวนพวกเขาทั้งเรื่องใหญ่และเรื่องเล็ก ทั้งนี้ก็เพราะว่าพวกเขามีศรัทธาที่แรงกล้าและเชื่อมั่นในคำสัญญาของพระองค์

อิมามอะหฺมัดได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า เมื่อได้ถูกประทานลงมาแก่ท่านรอซูล ﷺ ว่า ﴿ **สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้น เป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และถ้าหากพวกเจ้าเปิดเผยสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า หรือปกปิดมันเอาไว้ก็ตาม อัลลอฮฺจะทรงนำมันมาสอบสวนแก่พวกเจ้า แล้วพระองค์จะทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะลงโทษผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴾

อายะฮฺนี้ ทำให้เกิดความหนักใจต่อบรรดาศอฮาบะฮฺของท่านรอซูล ﷺ เป็นอย่างยิ่ง แล้วพวกเขาก็มาหาท่านรอซูล ﷺ แล้วพากันนั่งคุกเขา และกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของ อัลลอฮฺ พวกเราได้เคยถูกใช้ให้ทำสิ่งที่เราสามารถจะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการละหมาด ถือศีลอด การต่อสู้ หรือการบริจาคทาน แต่เมื่ออายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาให้แก่ท่าน เราพบว่าเราไม่มีความสามารถพอที่จะทำได้ ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

(أَتُرِيدُونَ أَنْ تَقُولُوْا كَمَا قَالَ أَهْلُ الْكِتَابَيْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا؟ بَلْ قُوْلُوْا: سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)

"พวกท่านต้องการที่จะกล่าวดังเช่นชาวคัมภีร์ทั้งสองก่อนจากพวกเจ้าได้กล่าวกระนั้นหรือ ? ที่ว่า เราได้ยินแล้ว และเราได้ฝ่าฝืนแล้ว ? แต่พวกท่านจงกล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และได้ปฏิบัติตามแล้ว การอภัยโทษของพระองค์เท่านั้นที่พวกเราปรารถนา โอ้พระผู้อภิบาลของเรา และยังพระองค์เท่านั้นที่พวกเราจะกลับไป"

แล้วเมื่อพวกเขาได้ยอมรับ และลิ้นของพวกเขาก็ค่อยสงบลง อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอายะฮฺต่อมาว่า

﴿ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥ ﴾

"ศาสนทูตนั้นได้ศรัทธาต่อสิ่งที่ได้ถูกประทานลงมาแก่เขาจากพระผู้อภิบาลของเขา และผู้ศรัทธาทั้งหลายก็ศรัทธาด้วย ทุกคนศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์ และบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์ โดยพวกเขากล่าวว่า เราจะไม่แยกระหว่างท่านหนึ่งท่านใดจากบรรดาศาสนทูตของพระองค์ และพวกเขาได้กล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และได้ปฏิบัติตามแล้ว การอภัยโทษจากพระองค์เท่านั้นที่พวกเราปรารถนา โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา และยังพระองค์เท่านั้น ที่พวกเราจะกลับไป"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 285)

แล้วเมื่อพวกเขาได้ปฏิบัติตามแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานอายะฮฺมายกเลิกข้อความดังกล่าวว่า

﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ .... ﴾

"อัลลอฮฺจะไม่ทรงบังคับชีวิตหนึ่งชีวิตใด นอกจากตามความสามารถของชีวิตนั้นเท่านั้น ชีวิตนั้นจะได้สิ่งตอบแทนในสิ่งที่เขาขวนขวายไว้ และชีวิตนั้นจะได้รับการลงโทษสิ่งชั่วที่เขาขวนขวยไว้ โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าเอาโทษแก่เราเลย หากพวกเราลืม หรือผิดพลาดไป......." ไปจนจบอายะฮฺ

และมุสลิมก็ได้บันทึกฮะดีษเช่นเดียวกัน โดยมีข้อความดังนี้ เมื่อพวกเขาได้ปฏิบัติไปเช่นนั้น อัลลอฮฺก็ได้ยกเลิกอายะฮฺ ดังกล่าว แล้วพระองค์ก็ได้ประทานอายะฮฺลงมาว่า ﴾ **อัลลอฮฺจะไม่ทรงบังคับชีวิตหนึ่งชีวิตใดนอกจากตามความสามารถของชีวิตนั้นเท่านั้น ชีวิตนั้นจะได้สิ่งตอบแทนที่ดีในสิ่งที่เขาขวนขวายไว้ และชีวิตนั้นจะได้รับการลงโทษในสิ่งที่เขาขวนขวายไว้ โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าเอาโทษแก่เราเลย หากพวกเราลืมหรือผิดพลาดไป** ﴿ พระองค์ตรัสว่า ใช่แล้ว ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าได้วางบรรดาภาระหนักใด ๆ แก่พวกเรา เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ทรงบรรทุกมันแก่บรรดาผู้ที่อยู่ก่อนหน้าพวกเรามาแล้ว** ﴿ พระองค์ตรัสว่า ใช่แล้ว ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าให้พวกเราแบกสิ่งที่พวกเราไม่มีกำลังที่จะแบกมันได้** ﴿ พระองค์ตรัสว่า ใช่แล้ว ﴾ **และทรงได้โปรดอภัยแก่พวกเรา และยกโทษให้แก่พวกเรา และเมตตาต่อพวกเราด้วยเถิด พระองค์นั้นคือ ผู้ปกครองของพวกเรา ดังนั้น โปรดได้ช่วยเหลือพวกเราให้ได้รับชัยชนะเหนือบรรดากลุ่มชนที่ปฏิเสธศรัทธาด้วยเถิด** ﴿ พระองค์ตรัสว่า ใช่แล้ว

(มุสลิม 1/115)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากมุญาฮิด ว่า ฉันได้เข้าไปหาอิบนิ อับบาส แล้วกล่าวว่า โอ้อะบา อับบาส ฉันเคยอยู่กับอิบนุ อุมัรฺ แล้วเขาได้อ่านอายะฮฺนั้น แล้วเขาก็ร้องไห้ เขาถามว่า อายะฮฺไหน ? ฉันตอบว่า ﴿وَإِن تُبْدُوا مَا فِي أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ﴾ อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า แท้จริง อายะฮฺนี้ ขณะที่ได้ถูกประทานลงมานั้น บรรดาศอฮาบะฮฺของท่านรอซูล ﷺ รู้สึกกังวลกันมาก และเป็นทุกข์เป็นที่สุด และพวกเขาได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ พวกเราแย่แล้ว หากพวกเราถูกเอาโทษในสิ่งที่เราพูด และที่เราทำก็ไม่แปลก แต่หัวใจของเรานั้นไม่ได้อยู่ในมือของเรา แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวแก่พวกเขาว่า พวกท่านจงกล่าวว่า เราได้ยินแล้วและปฏิบัติตามแล้ว แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า เราได้ยินแล้วและปฏิบัติตามแล้ว แล้วก็ได้ถูกยกเลิกด้วยอายะฮฺนี้ ที่ว่า

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ﴾

ไปจนถึง

﴿لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ﴾

แล้วสิ่งที่นึกคิดอยู่ในจิตใจก็เป็นที่อนุโลมให้ แต่บรรดาการกระทำจะถูกเอาโทษ

(อะหฺมัด 1/332)

กลุ่มผู้บันทึกฮะดีษได้รายงานไว้ในหนังสือของพวกเขาทั้งหก จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ تَجَاوَزَ لِي عَنْ أُمَّتِيْ مَا حَدَّثَتْ بِهِ أَنْفُسَهَا مَا لَمْ تَكَلَّمْ أَوْ تَعْمَلْ)

"เพื่อเป็นเกียรติแก่ฉัน อัลลอฮฺทรงอนุโลมแก่ประชาชาติของฉันในสิ่งที่พวกเขาได้พูดกับตัวเอง (นึกคิดอยู่ในใจ) ตราบที่พวกเขาไม่พูดออกมาและยังไม่ได้กระทำ"

(ฟัตฮุลบารี 9/300, มุสลิม 1/117, อบูดาวูด 2/657, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/361, อันนะซาอี 6/156 และอิบนุมาญะฮฺ 1/658)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานโดยอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(قَالَ اللهُ: إِذَا هَمَّ عَبْدِي بِسَيِّئَةٍ فَلَا تَكْتُبُوهَا عَلَيْهِ فَإِنْ عَمِلَهَا فَاكْتُبُوهَا سَيِّئَةً وَإِذَا هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا فَاكْتُبُوهَا حَسَنَةً فَإِنْ عَمِلَهَا فَاكْتُبُوهَا عَشْرًا)

"อัลลอฮฺ ตรัสว่า เมื่อบ่าวของข้าคิดที่จะทำความชั่ว ก็จงอย่าเพิ่งบันทึกมันแก่เขา แล้วถ้าเขาทำมัน ก็จงบันทึกมันเพียงความชั่วเดียว และถ้าเขาคิดที่จะทำความดี แล้วเขายังมิได้ทำมัน จงบันทึกให้เขาหนึ่งความดี แล้วถ้าเขาทำมัน ก็จงบันทึกมันเป็น 10 ความดี"

(ฟัตฮุลบารี 13/473 และมุสลิม 1/117)

۞ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ
وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ
سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ
نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَآ إِصۡرًا
كَمَا حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا
بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآۚ أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى
ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٨٦

285. ศาสนทูตนั้นได้ศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่เขา จากพระผู้อภิบาลของเขา และผู้ศรัทธาทั้งหลายก็ศรัทธาด้วย ทุกคนศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์ และบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์ โดยพวกเขากล่าวว่า เราจะไม่แยกระหว่างท่านหนึ่งท่านใดจากบรรดาศาสนทูตของพระองค์ และพวกเขาได้กล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และได้ปฏิบัติตามแล้ว การอภัยโทษจากพระองค์เท่านั้นที่พวกเราปรารถนา โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา และยังพระองค์เท่านั้นที่พวกเราจะกลับไป

286. อัลลอฮฺจะไม่ทรงบังคับชีวิตหนึ่งชีวิตใด นอกจากตามความสามารถของชีวิตนั้นเท่านั้น ชีวิตนั้นจะได้สิ่งตอบแทนที่ดีในสิ่งที่เขาขวนขวายไว้ และชีวิตนั้นจะได้รับการลงโทษในสิ่งชั่วที่เขาขวนขวายไว้ โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าเอาโทษแก่เราเลย หากพวกเราลืมหรือผิดพลาดไป โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าได้วางภาระหนักใด ๆ แก่พวกเราเช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ทรงวางมันแก่บรรดาผู้ที่อยู่ก่อนหน้าพวกเรามาแล้ว โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา โปรดอย่าให้พวกเราแบกสิ่งที่พวกเราไม่มีกำลังที่จะแบกมันได้ และทรงได้โปรดอภัยแก่พวกเรา และยกโทษให้แก่พวกเรา และเมตตาต่อพวกเราด้วยเถิด พระองค์นั้นคือ ผู้ปกครองของพวกเรา ดังนั้นโปรดได้ช่วยเหลือพวกเราให้ได้รับชัยชนะเหนือบรรดากลุ่มชนที่ปฏิเสธศรัทธาด้วยเถิด

กล่าวถึงบรรดาฮะดีษที่อธิบายถึงความประเสริฐของสองอายะฮฺนี้ ขออัลลอฮฺ ﷻ ได้ให้มันทั้งสองเป็นประโยชน์แก่พวกเราด้วยเถิด

อัลบุคอรี ได้รายงานจากอบีมัสอูด ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ قَرَأَ بِالْآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ)

"ใครได้อ่านสองอายะฮฺจากท้ายสุดของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ในคืนหนึ่ง

ก็ทำให้เขาพอเพียงแล้ว"

(ฟัตฮุลบารี 8/672)

ความจริงกลุ่มที่บันทึกอะดีษคนอื่นๆ ก็นำเสนอเช่นเดียวกัน

(มุสลิม 1/555, อบูดาวูด 2/118, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/188, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/14 และอิบนุมาญะฮฺ 1/435)

คือได้ระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง มาจากสายรายงานต่างๆ หลายสาย

(ฟัตฮุลบารี 8/712 และ 7/369, มุสลิม 1/554)

และเช่นเดียวกัน รายงานโดยอะหฺมัด อิบนุ ฮัมบัล

(อะหฺมัด 4/118)

มุสลิมได้รายงานจากอับดุลลอฮฺ ว่าเมื่อท่านนบี ﷺ ได้ถูกให้เดินทางไปในยามค่ำคืน จนไปถึงที่ซิดรอตุลมุนตะฮา ซึ่งอยู่ที่ฟ้าชั้นที่ 6 ที่นั้นคือ ที่ๆ ท่านนบีถูกให้เมียะอฺรอจญ์ขึ้นไปสุดจากพื้นดิน และจากนั้นท่านก็ไปรับบัญญัติจากพระองค์ ที่ตรัสว่า

﴿ إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٦﴾ ﴾

"(ขณะนั้น) สิ่งที่ปกคลุม (แสงประกาย) ได้ปกคลุมต้นพุทรา"

(ซูเราะฮฺ อันนัจญ์มฺ อายะฮฺที่ 16)

เขากล่าวว่า มันเป็นที่นอนที่ทำจากทองคำ

เขาเล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้รับ 3 อย่าง คือ 1. บัญญัติละหมาดฟัรฎู 5 เวลา 2. ช่วงสุดท้ายของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ และ 3. คนที่ไม่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺจากประชาชาติของท่านจะได้รับการอภัยโทษ

(มุสลิม 1/157)

ความจริงได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับความประเสริฐของซูเราะฮฺ อัลฟาติฮะฮฺ รายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า ขณะที่ญิบรีลอยู่กับท่านรอซูล ﷺ ก็บังเอิญได้ยินเสียงดังมาจากด้านบน ญิบรีลก็ได้แหงนหน้ามองไปบนฟากฟ้า แล้วกล่าวว่า นี่เป็นประตูที่ถูกเปิดจากฟากฟ้า โดยไม่เคยถูกเปิดมาก่อนเลย เขาเล่าว่า แล้วมลาอิกะฮฺ ตนหนึ่งก็ลงมาจากฟากฟ้ามาหาท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวว่า (มุฮัมมัด) จงดีใจกับสองรัศมีเถิดที่ทั้งสองได้ถูกประทานมาให้แก่ท่าน ซึ่งไม่เคยถูกประทานมาให้แก่นบีท่านใดก่อนจากท่านเลย นั่นคือ ฟาติฮะตุลกิตาบ (บทอัลฟาติฮะฮฺ) และช่วงสุดท้ายของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ไม่ว่าพยัญชนะใดที่ท่านอ่าน ท่านจะได้รับผล

ตอบแทนอย่างมากมาย บันทึกโดยมุสลิม และอันนะซาอี และนี่เป็นถ้อยคำของเขา

(มุสลิม 1/554 และอันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/12)

คำอธิบายอายะฮฺทั้งสอง (คือ 285 และ 286)

ต่อจากนั้นพระองค์ได้บอกให้ทั้งหมดทราบโดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **ทุกคนศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์ และบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์ โดยพวกเขากล่าวว่า เราจะไม่แยกระหว่างท่านหนึ่งท่านใดจากบรรดาศาสนทูตของพระองค์** ﴾ บรรดาผู้ศรัทธาจะศรัทธา ว่าแท้จริง อัลลอฮฺนั้นมีองค์เดียว ทรงเอกะ องค์เดียวเท่านั้นที่เป็นที่พึ่งพา ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์เท่านั้น ไม่มีพระผู้อภิบาลอื่นจากพระองค์ และพวกเขาเชื่อต่อบรรดานบี และรอซูลทั้งมวล และคัมภีร์ที่ถูกประทานจากฟากฟ้าให้แก่บรรดาบ่าวของอัลลอฮฺที่เป็นรอซูล และนบี โดยพวกเขาจะไม่แยกระหว่างคนหนึ่งคนใดในหมู่ท่านเหล่านั้น แล้วเป็นเหตุให้ศรัทธาเพียงบางส่วนและปฏิเสธอีกบางส่วนก็หาไม่ แต่พวกเขาเชื่อมั่นว่าทุกท่านเป็นผู้มีความสัจจริง เป็นคนดี เฉลียวฉลาด ได้รับทางนำและเป็นผู้ชี้นำสู่หนทางแห่งความดี และถึงแม้ปรากฏว่าบทบัญญัติที่บางคนในหมู่พวกท่านนำมาจะยกเลิกบทบัญญัติก่อนหน้าด้วยความประสงค์ของอัลลอฮฺ กระทั่งท้ายที่สุดแล้วบทบัญญัติทั้งหมดก็ถูกยกเลิกด้วยบทบัญญัติที่นำมาโดยมุฮัมมัดผู้ซึ่งเป็นนบีและรอซูลท่านสุดท้าย และกลุ่มหนึ่งจากประชาชาติของท่านยังคงยืนหยัดอยู่บนสัจธรรมตลอดไป และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาได้กล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และได้ปฏิบัติตามแล้ว** ﴾ คือได้ยินคำพูดของพระองค์แล้ว โอ้พระผู้อภิบาลของเรา เข้าใจมันแล้ว ได้ดำเนินการแล้ว และทำตามเป้าหมายแล้ว ﴿ **การอภัยโทษจากพระองค์เท่านั้นที่พวกเราปรารถนา โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา** ﴾ เป็นการขออภัยโทษ ขอความเมตตา และขอความอะลุ้มอล่วย

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **อัลลอฮฺจะไม่ทรงบังคับชีวิตหนึ่งชีวิตใด นอกจากตามความสามารถของชีวิตนั้นเท่านั้น** ﴾ คือพระองค์จะไม่บังคับผู้หนึ่งผู้ใดเกินความสามารถของเขา อย่างนี้ถือเป็นความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ﷻ ต่อสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง เป็นความเมตตาพวกเขาและทำดีต่อพวกเขา อายะฮฺนี้ถือว่ามาปลดเปลื้องสิ่งที่บรรดาศอฮาบะฮฺคิดว่ามันหนักต่อเขามาก นั่นก็คืออายะฮฺที่ว่า

﴿وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ﴾

"และถ้าหากพวกเจ้าเปิดเผยสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า หรือปกปิดมันเอาไว้ก็ตาม

อัลลอฮฺจะทรงนำมันสอบสวนแก่พวกเจ้า"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 284)

คือ ถ้าหากพระองค์สอบสวนและถามไถ่ แต่ก็ยังไม่ถูกลงโทษ นอกจากกับสิ่งที่มนุษย์มีอำนาจที่จะผลักดัน หรือปกป้องได้เท่านั้น ส่วนสิ่งที่เขาไม่สามารถจะปกป้อง หรือผลักดันได้ เป็นเสียงกระซิบกระซาบในหัวใจ และความคิดพาไป อย่างนี้ถือว่ามนุษย์จะไม่ถูกบังคับจะไม่ถูกเอาโทษ ทั้งนี้ การปฏิเสธและรังเกียจเสียงกระซิบกระซาบที่ไม่ดี ถือเป็นส่วนหนึ่งของศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ชีวิตนั้นจะได้สิ่งตอบแทนที่ดีในสิ่งที่เขาขวนขวายไว้** ﴾ คือในเรื่องความดี ﴿ **และชีวิตนั้นจะได้รับการลงโทษในสิ่งซึ่งที่เขาขวนขวายไว้** ﴾ คือทำความชั่ว ดังกล่าวนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากงานที่เข้าอยู่ภายใต้การบังคับ

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงกล่าว แนะนำบ่าวของพระองค์ถึงวิธีการขอพร โดยพระองค์ค้ำประกันว่าจะได้รับการตอบรับ ซึ่งพระองค์ได้แนะนำพวกเขา และสอนพวกเขาให้พวกเขากล่าวว่า ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าเอาโทษแก่เราเลย หากพวกเราลืม หรือผิดพลาดไป** ﴾ คือ หากพวกเราละทิ้งสิ่งที่เป็นที่บังคับแก่เรา โดยที่เราลืม หรือกระทำสิ่งที่เป็นที่ต้องห้ามโดยลืม หรือกระทำผิดพลาดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ต่อบัญญัติศาสนา

ได้มีกล่าวไว้ในเศาะฮีฮฺมุสลิม เป็นฮะดีษที่รายงานโดยอบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่า (قَالَ اللهُ : نَعَمْ) อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ใช่แล้ว

(มุสลิม 1/115)

และในฮะดีษที่รายงานโดยอิบนุ อับบาส ว่า (قَالَ اللهُ: قَدْ فَعَلْتُ) อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ข้าได้กระทำแล้ว

(มุสลิม 1/116)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าได้บรรทุกภาระหนักใด ๆ แก่พวกเรา เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ทรงบรรทุกมันแก่บรรดาผู้ที่อยู่ก่อนหน้าพวกเรามาแล้ว** ﴾ คือขอพระองค์ได้โปรดอย่าบังคับให้เราทำงานหนัก ถึงแม้เราจะสามารถกระทำได้ก็ตาม ดังเช่นที่พระองค์ได้ลงบัญญัติแก่ประชาชาติในอดีตก่อนหน้าพวกเรา ให้เป็นภาระหนักอึ้งแก่พวกเขา และพระองค์ได้ส่งนบีนี้มา คือ มุฮัมมัด ﷺ ให้เป็นนบีแห่งความเมตตาพร้อมกับบัญญัติที่มีความอะลุ้มอล่วยสะดวกสบาย

ได้มีระบุอยู่ในเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานโดยอบูฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านรอซูล ﷺ ที่ว่า "อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ใช่แล้ว"

(มุสลิม 1/115)

และยังได้มีระบุอยู่ในฮะดีษหลายสายรายงาน จากท่านรอซูล ﷺ ว่า ท่านได้กล่าวว่า

(بُعِثْتُ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ)

"ฉันได้ถูกแต่งตั้งมาด้วยทางสายกลางที่เที่ยงตรง ซึ่งมีการอะลุ้มอล่วย"

(อะหฺมัด 5/266, 6/116 และ 233)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา โปรดอย่าให้พวกเราแบกสิ่งที่พวกเราไม่มีกำลังที่จะแบกมันได้** ﴿ ไม่ว่าจะเป็นข้อบังคับ ภยันตรายต่างๆ ตลอดจนการทดสอบจากพระองค์ ขอได้โปรดอย่าได้ทดสอบพวกเราด้วยกับสิ่งที่พวกเรารับมันไม่ไหว

มักฮูล ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา โปรดอย่าให้พวกเราแบกสิ่งที่พวกเราไม่มีกำลังที่จะแบกมันได้** ﴿ ว่ามันคือ ความโดดเดี่ยวอ้างว้าง และตัณหา อารมณ์ทางเพศที่รุนแรง

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจทานโดย อัลฆุอมิดี 3/1235)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานว่า "อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ใช่แล้ว" และในอีกฮะดีษหนึ่งว่า "อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ข้าได้กระทำแล้ว"

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และทรงได้โปรดอภัยแก่พวกเรา** ﴿ ในสิ่งที่เป็นข้อปฏิบัติระหว่างพวกเรากับพระองค์ อันเนื่องจากความพลั้งพลาด หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของพวกเรา ﴾ **และยกโทษให้แก่พวกเรา** ﴿ ในข้อปฏิบัติระหว่างพวกเรากับพระองค์ท่าน และขออย่าให้ความผิดพลาดเกิดขึ้นเลย ﴾ **และเมตตาต่อพวกเราด้วยเถิด** ﴿ ในอนาคตข้างหน้าขออย่าให้เราได้กระทำความผิดอีกเลย และด้วยเหตุนี้ มีคำกล่าวว่า คนที่ทำผิดนั้นมีความต้องการ 3 ประการ คือ

1. ให้อัลลอฮฺอภัยให้
2. ขอให้อัลลอฮฺปกปิดเอาไว้ อย่าได้ประจาน
3. ขอให้อัลลอฮฺคุ้มครองอย่าให้เกิดซ้ำเช่นนั้นอีก

ความจริงได้มีฮะดีษระบุไว้ว่า "อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ใช่แล้ว" ส่วนอีกฮะดีษหนึ่งว่า "ข้าได้ปฏิบัติแล้ว"

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **พระองค์นั้นคือ ผู้ปกครองของเรา** ﴿ คือพระองค์เป็นผู้คุ้มครองเรา ช่วยเหลือเรา และเราขอมอบหมายต่อพระองค์ ดังนั้น พระองค์จึงเป็นผู้ช่วยเหลือ

และผู้รับการมอบหมายที่ดียิ่ง เราไม่มีพลัง และอำนาจใดๆ นอกจากด้วยพระองค์เท่านั้น ﴿ **ดังนั้น โปรดได้ช่วยเหลือพวกเราให้ได้รับชัยชนะเหนือบรรดากลุ่มชนที่ปฏิเสธศรัทธาด้วยเถิด** ﴾ คือบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศาสนาของพระองค์ ปฏิเสธความเป็นเอกะของพระองค์ ปฏิเสธสาสน์แห่งนบีของพระองค์ กราบไหว้อื่นจากพระองค์ ตั้งภาคีในการกราบไหว้พระองค์ ดังนั้น ขอพระองค์ได้โปรดช่วยเราให้ได้รับชัยชนะต่อพวกเหล่านั้น ได้โปรดบันดาลให้เรามีบั้นปลายที่ดีทั้งในโลกนี้และโลกหน้า "อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ใช่แล้ว" และในอีกฮะดีษหนึ่งที่บันทึกโดยมุสลิมรายงานโดย อิบนุ อับบาส ว่า "อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ข้าได้กระทำแล้ว"

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอบีอิสฮาก ว่า มุอาซ ﷺ เคยอ่านซูเราะฮฺนี้จนถึงข้อความที่ว่า ﴿ فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴾ เขาก็กล่าวว่า (آمين) ขอพระองค์ได้โปรดรับคำขอด้วยเถิด

(อัฏฏอบารี 6/146)

تَفْسِيرُ سُورَةِ آلِ عِمْرَانَ

อธิบาย ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน

ซึ่งเป็นซูเราะฮฺ มะดะนียะฮฺ

เพราะว่าตั้งแต่ต้นของซูเราะฮฺไปจนถึงอายะฮฺ 83 ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับผู้แทนแห่งเมืองนัจญรอน โดยที่พวกเขาเดินทางเข้ามาในปีฮิจญเราะฮฺศักราชที่ 9 ดังที่จะมีรายละเอียดเมื่อได้มีการอธิบายถึงอายะฮฺที่เกี่ยวกับอัลมุบาฮะละฮฺ (การท้าให้สาบาน) อินชาอัลลอฮฺ ความจริงซูเราะฮฺนี้เราได้กล่าวมาบ้างแล้วถึงความประเสริฐของมันพร้อมกับซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ เมื่อตอนเริ่มอธิบายซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

الٓمٓ ﴿١﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ﴿٣﴾ مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَأَنزَلَ ٱلْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ
ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾

1. **อะลิฟ ลาม มีม**
2. **อัลลอฮฺนั้น (เป็นพระเจ้า) ซึ่งไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆ นอกจากพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงเป็นอยู่เสมอ ผู้ทรงบริหารกิจการทั้งหลาย**
3. **พระองค์ได้ประทานคัมภีร์นั้นลงมาแก่เจ้าด้วยความจริง เพื่อยืนยันคัมภีร์ที่อยู่เบื้องหน้าคัมภีร์นั้น และได้ประทานคัมภีร์เตารอต และคัมภีร์อินญีล**
4. **ให้มีมาก่อน ในฐานะเป็นทางนำสำหรับมนุษย์ และได้ประทานอัลฟุรฺกอนมาด้วย แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่ออายะฮฺของอัลลอฮฺ พวกเขาจะได้รับโทษอันรุนแรง และอัลลอฮฺนั้น เป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงตอบโต้ (การลงโทษ) ที่ดียิ่ง**

เราได้เคยกล่าวถึงฮะดีษที่มีมาที่ว่า แท้จริง พระนามของอัลลอฮฺที่ยิ่งใหญ่ที่สุดใน 2 อายะฮฺนี้ที่ว่า

1. ﴿ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴾
2. ﴿ الم ۝١ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝٢ ﴾

ขณะที่อธิบายอายะฮฺ อัลกุรฺซี

และความจริงได้พูดมาแล้ว ถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿الم﴾ ในตอนต้นของซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องกลับมาพูด และอธิบายอีก

และเช่นเดียวกันที่ได้อธิบายถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴾ ไว้ในการอธิบายอายะฮฺอัลกุรฺซี แล้วเช่นกัน

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พระองค์ได้ประทานคัมภีร์นั้นลงมาแก่เจ้าด้วยความจริง** ﴾ หมายความว่าอัลลอฮฺได้ประทานคัมภีร์อัลกุรอานมาให้ท่านด้วยความสัจจริง โอ้มุฮัมมัด โดยไม่มีข้อสงสัย และคลางแคลงใจใด ๆ ทั้งสิ้น มันถูกประทานลงมาจากอัลลอฮฺ พระองค์ได้ประทานลงมาด้วยความรอบรู้ของพระองค์ โดยมลาอิกะฮฺเป็นพยานยืนยัน และถือว่า

เพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงยืนยันเอาไว้ และพระองค์ตรัสว่า ﴿ **เพื่อยืนยันคัมภีร์ที่อยู่เบื้องหน้าคัมภีร์นั้น** ﴾ หมายถึง บรรดาคัมภีร์จากฟากฟ้าที่ถูกประทานลงมาก่อนหน้านั้น ให้แก่บรรดานบีและรอซูลของพระองค์ ถือเป็นการยืนยันด้วยกับสิ่งที่พระองค์ทรงบอกกล่าวเอาไว้ และเป็นการแจ้งข่าวดีเอาไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สอดคล้องกับสัญญาที่อัลลอฮฺทรงให้ไว้ นั่นก็คือ การส่งนบีมุฮัมมัด ﷺ มาเป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย และประทานคัมภีร์อัลกุรอานลงมาให้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และได้ประทานคัมภีร์เตารอต** ﴾ ให้แก่มูซา บุตรของอิมรอน ﴿ **และคัมภีร์อินญีล** ﴾ ให้แก่อีซา บุตรของนางมัรฺยัม ﷺ ﴿ **(ให้มี) มาก่อน** ﴾ คือประทานลงมาก่อนหน้าคัมภีร์อัลกุรอาน ﴿ **ในฐานะเป็นทางนำสำหรับมนุษย์** ﴾ ในสมัยของทั้งสองนั้น ﴿ **และได้ประทานอัลฟุรกอนมาด้วย** ﴾ คือเป็นคัมภีร์ที่จำแนกระหว่างทางนำที่ถูกต้องกับความหลงผิดระหว่างความจริงกับความเท็จ ความอธรรมและทางนำอันชาญฉลาด โดยที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ระบุถึงบรรดาเหตุผล รายละเอียด หลักฐานอันชัดแจ้งและหลักฐานขั้นเด็ดขาด พระองค์ได้อธิบายมันไว้อย่างชัดเจน ยืนยัน ชี้แนะและให้ข้อสังเกตเอาไว้เป็นอย่างดีในเรื่องดังกล่าว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่ออายะฮฺของอัลลอฮฺนั้น** ﴾ คือ ปฏิเสธไม่ยอมรับ และกลับไปสู่ความไม่ถูกต้อง ﴿ **พวกเขาจะได้รับโทษอันรุนแรง** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ** ﴾ มีอำนาจที่ยิ่งใหญ่ในทุก ๆด้าน ﴿ **ผู้ทรงตอบโต้ (การลงโทษ) ที่ดียิ่ง** ﴾ กับผู้ที่ปฏิเสธและโกหกต่อบรรดาอายะฮฺของพระองค์ ฝ่าฝืนต่อบรรดารอซูล ผู้ทรงเกียรติและบรรดานบีทั้งหลาย

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَىْءٌ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٥﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُصَوِّرُكُمْ فِى ٱلْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦﴾ ﴾

5. **แท้จริง อัลลอฮฺนั้น ไม่มีสิ่งใดในแผ่นดิน และฟากฟ้าที่จะซ่อนเร้นพระองค์ไปได้**

6. **พระองค์คือผู้ทรงทำให้พวกท่านเป็นรูปร่างขึ้นในมดลูกตามที่พระองค์ทรงประสงค์ ไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ**

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับที่อยู่ในฟากฟ้าและแผ่นดิน ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้เลย ﴿ **พระองค์คือผู้ทรงทำให้พวกท่านเป็นรูปร่างขึ้นในมดลูกตามที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾ คือทรงสร้างและบังเกิดพวกเจ้าในมดลูกตามที่พระองค์ทรงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นเพศชายและเพศหญิง ดีหรือน่าเกลียด เป็นคนชั่วและเป็นคนดี ﴿ **ไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾ คือพระองค์เป็นผู้ทรงบังเกิดและสมควรที่จะได้รับการเคารพในฐานะเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียว โดยไม่มีภาคีใด ๆสำหรับพระองค์ เดชานุภาพเป็นของพระองค์ โดยไม่มีอะไรมาเปรียบเทียบได้ มีความปรีชาญาณ และความเด็ดขาดในการตัดสินชี้ขาด อายะฮฺนี้เป็นอายะฮฺที่มาคั่นแต่ก็ชัดเจนว่า อีซา บุตรของมัรฺยัมนั้นเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ถูกบังเกิดมาอย่างแน่นอน ดังเช่นที่อัลลอฮฺทรงบังเกิดมนุษย์โดยทั่วไป เพราะอัลลอฮฺทรงให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นในครรภ์เช่นเดียวกัน และพระองค์ทรงบังเกิดเขาตามที่พระองค์ทรงประสงค์ แล้วเขาจะเป็นพระเจ้าตามที่ชาวคริสต์เชื่อได้อย่างไร ขอให้พวกเขาได้รับการสาปแช่งจากอัลลอฮฺ ความจริงเขาได้พลิกไปพลิกมาอยู่ในถุงน้ำคร่ำและเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَخۡلُقُكُمۡ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ خَلۡقٗا مِّنۢ بَعۡدِ خَلۡقٖ فِي ظُلُمَٰتٖ ثَلَٰثٖۚ ﴾

"พระองค์ทรงสร้างพวกเจ้าในครรภ์มารดาของพวกเจ้า เป็นการสร้างครั้งแล้วครั้งเล่าในความมืดสามชั้น (ท้อง, มดลูก และถุงน้ำคร่ำ)"

(ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 6)

﴿ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ
مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ
وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ
قُلُوبَنَا بَعۡدَ إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ﴿٨﴾

رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٍ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ﴿٩﴾

7. พระองค์ คือผู้ประทานคัมภีร์ลงมาให้เจ้า โดยที่ส่วนหนึ่งนั้นมีบรรดาอายะฮฺที่มีข้อความรัดกุมชัดเจน ซึ่งอายะฮฺเหล่านั้น คือรากฐานของคัมภีร์ และมีอายะฮฺอื่น ๆอีกที่มีข้อความเป็นนัย ส่วนบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาเอนเอียงออกจากความจริงนั้น พวกเขาจะติดตามอายะฮฺที่เป็นนัยของคัมภีร์ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาความวุ่นวาย และเพื่อการตีความในอายะฮฺนั้น และไม่มีใครรู้การตีความอายะฮฺนั้นได้ นอกจากอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ที่มั่นคงในความรู้เท่านั้น ที่พวกเขาจะกล่าวว่าพวกเราศรัทธาต่ออายะฮฺนั้นแล้ว ทั้งหมดนั้นมาจากที่พระผู้อภิบาลของเราทั้งสิ้น และจะไม่มีใครได้รับคำแนะนำตักเตือน นอกจากบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้น

8. โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา โปรดอย่าให้หัวใจของเราเอนเอียงออกจากความจริงเลย หลังจากที่พระองค์ได้ทรงให้ทางนำแก่พวกเราแล้ว และได้โปรดประทานความเอ็นดูเมตตาจากพระองค์ให้แก่พวกเราด้วยเถิด แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ประทานให้อย่างมากมาย

9. โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา แท้จริง พระองค์นั้น เป็นผู้ชุมนุมมนุษย์ทั้งหลายในวันหนึ่ง ซึ่งไม่มีการสงสัยใดในวันนั้น แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงผิดสัญญา

อธิบายอายะฮฺที่มีข้อความเป็นนัย และอายะฮฺที่มีข้อความรัดกุมชัดเจน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า แท้จริง ในอัลกุรอานนั้น มีอายะฮฺที่มีความหมายรัดกุมชัดเจน ซึ่งถือเป็นแม่บทแห่งคัมภีร์ มีรายละเอียดเป็นหลักฐานชัดเจน ไม่มีข้อคลุมเครือแก่ผู้ใด และอายะฮฺอีกบางส่วนมีข้อความเป็นนัยแก่ผู้คนบางคน หรือคนส่วนใหญ่ ดังนั้น จงนำมันลงไปสู่ความชัดเจนแจ่มแจ้ง ขจัดความคลุมเครือออกไปได้ และตรงเป้าหมาย เขาก็ได้รับ

ทางนำ แต่ผู้ใดทำตรงกันข้าม เขาก็จะหลงออกไปจากทางที่เที่ยงตรง ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ซึ่งอายะฮฺเหล่านั้น คือรากฐาน (ของคัมภีร์)** ﴾ คือเป็นพื้นฐานที่ทุกคนจะต้องกลับไปสู่มันเมื่อเกิดความสงสัย หรือคลุมเครือ ﴿ **และมีอายะฮฺอื่น ๆอีกที่มีความหมายเป็นนัย** ﴾ คือบางทีอาจจะเข้าใจตรงตามเป้าหมาย แต่บางทีก็ถูกตีความไปเป็นอย่างอื่นไม่ตรงเป้าหมายทั้งในด้านคำที่ใช้และประโยค

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก อิบนุ ยะซารฺ รอฮิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อความที่ว่า ﴿ **โดยที่ส่วนหนึ่งนั้นมีบรรดาอายะฮฺที่มีข้อความรัดกุมชัดเจน** ﴾ ซึ่งในอายะฮฺเหล่านั้นเป็นหลักฐานแห่งพระผู้เป็นเจ้าและให้ความคุ้มครองต่อบ่าว ปกป้องการทะเลาะเบาะแว้ง และการเกิดความเสียหาย ไม่มีการตีความและบิดเบือนไปจากความเป็นจริง เขากล่าวอีกว่าส่วนอายะฮฺที่มีความหมายเป็นนัยนั้น จะมีการตีความและเกิดการบิดเบือนได้ ซึ่งอัลลอฮฺได้ทดสอบบ่าวของพระองค์ด้วยอายะฮฺเหล่านั้น ดังเช่นที่พระองค์ทรงทดสอบพวกเขาในเรื่องฮะลาล (สิ่งที่อนุมัติ) และเรื่องฮะรอม (สิ่งที่ต้องห้าม) เพื่อมิให้หันเหไปสู่สิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหาย และบิดเบือนออกไปจากความจริง

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ส่วนบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาเอนเอียงออกจากความจริงนั้น** ﴾ คือเอนเอียงไปสู่ความผิดเสียหาย และออกไปจากความจริง ไปสู่ความเท็จ และความไม่จริง ﴿ **พวกเขาก็จะติดตามอายะฮฺที่เป็นนัยของคัมภีร์** ﴾ คือจะไปนำเอาอายะฮฺที่เป็นนัย ซึ่งอาจจะทำให้พวกเขาตีความและบิดเบือน เปลี่ยนแปลงไปสู่จุดมุ่งหมายที่ชั่วร้าย โดยให้พวกเขาตกอยู่ในสภาพอันเลวร้ายนั้น เพราะความหมายของภาษาอาจจะทำให้คิดไปเช่นนั้นได้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ทั้งนี้เพื่อแสวงหาความวุ่นวาย** ﴾ คือทำให้ผู้ที่ตามพวกเขาหลงผิด และหลงทางโดยทำให้พวกเขาเข้าใจอย่างคลุมเครือว่า สิ่งที่พวกเขาอ้างเป็นหลักฐานในการกระทำของพวกเขานั้นมีระบุอยู่ในอัลกุรอานนี่ถือเป็นหลักฐานที่เป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเขา ไม่ได้เป็นหลักฐานเข้าข้างพวกเขา ดังเช่นชาวคริสต์อ้างหลักฐานว่า คัมภีร์อัลกุรอานนั้นได้ระบุว่า นบีอีซา (พระเยซู) นั้นเป็นวิญญาณของอัลลอฮฺ และเป็นดำรัสของพระองค์ที่พระองค์นำมาใส่ไว้ที่นางมัรฺยัม โดยพวกเขาละทิ้งหลักฐานที่เป็นดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ ﴾

“เขา (อีซา) มิใช่ใครอื่น นอกจากเป็นบ่าวคนหนึ่ง ซึ่งเรา (อัลลอฮฺ) ได้ให้ความโปรดปรานแก่เขา”

(ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 59)

และดำรัสของพระองค์ ที่ว่า

﴿ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ ﴾

"แท้จริง อุปมาอีซา ณ อัลลอฮฺนั้น ดังเช่นอาดัม พระองค์ทรงบังเกิดเขามาจากดิน แล้วได้ทรงประกาศิตแก่เขาว่า จงเป็นขึ้นเถิด แล้วเขาก็เป็นขึ้น"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 59)

และอายะฮฺอื่นๆจากนี้ ซึ่งเป็นอายะฮฺที่ระบุอย่างชัดเจนว่า เขาเป็นสิ่งที่พระองค์ได้บังเกิดเขามาเป็นบ่าวและเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และเพื่อการตีความในอายะฮฺนั้น** ﴿ หมายถึง บิดเบือนอายะฮฺนั้นให้ตรงกับสิ่งที่พวกเขาต้องการ

ความจริงอิมามอะหฺมัด ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานจากอาอิชะฮฺ ﵂ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้อ่านอายะฮฺที่ว่า

﴿ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ ﴾

ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿ แล้วท่านได้กล่าวว่า

(فَإِذَا رَأَيْتُمُ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْهِ فَهُمُ الَّذِيْنَ عَنَى اللهُ فَاحْذَرُوْهُمْ)

"ดังนั้น ถ้าพวกท่านเห็นบรรดาผู้ที่โต้เถียงกันในเรื่องอัลกุรอาน พวกเขาก็คือบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺหมายความถึง พวกท่านจงระวังพวกเขา"

(อะหฺมัด 6/48)

อัลบุคอรี ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วยขณะที่ได้ มีการอธิบายอายะฮฺนี้ มุสลิมได้รายงานไว้ในเรื่องอัลกอดัรฺ ในหนังสือเศาะฮีฮฺของพวกเขา อบูดาวูด ในเรื่องอัซซุนนะฮฺ ในหนังสือสุนันของเขา โดยทั้งสามคนได้รายงานจากอาอิชะฮฺ ﵂ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้อ่านอายะฮฺนี้

﴿ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ ﴾

ไปจนถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴾

นางเล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ أُولٰئِكَ الَّذِيْنَ سَمَّى اللهُ فَاحْذَرُوْهُمْ)

"เมื่อท่านได้เห็นบรรดาผู้ที่ติดตามอายะฮฺที่เป็นนัยของคัมภีร์ แล้วละก็ พวกเหล่านั้นคือ บรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงขนานนามไว้ ดังนั้น พวกท่านจงระวังพวกเขาเถิด" *ข้อความเป็นของอัลบุคอรี*

(ฟัตฮุลบารี 8/57, มุสลิม 4/2053, อบูดาวูด 5/6)

ไม่มีใครจะรู้การตีความอายะฮฺที่มีความหมายเป็นนัย นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และไม่มีใครรู้การตีความอายะฮฺนั้นได้นอกจากอัลลอฮฺ** ﴿

บรรดานักอ่านอัลกุรอานได้มีความเห็นแตกต่างกันในการอ่านหยุดตรงนี้ คือหยุดตรงสุดข้อความนี้ ﴾وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ﴿

บางท่านบอกว่าให้หยุดตรงที่คำว่า "อัลลอฮฺ" เพราะมันเป็นคำที่สูงส่ง (ลัฟซุลญะลาละฮฺ) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจากอิบนิ อับบาส رضي الله عنهما โดยเขาได้กล่าวว่า การอธิบายอัลกุรอานนั้น มี 4 แนวทาง คือ

1. การอธิบายที่คนหนึ่งคนใดไม่ลำบากที่จะเข้าใจ
2. การอธิบายที่ชาวอาหรับทราบดีในภาษาของพวกเขา
3. การอธิบายที่ผู้ที่มั่นคงในความรู้ทราบดี
4. การอธิบายที่ไม่มีใครทราบได้ นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น

(อัฏฏอบารี 1/57)

ซึ่งได้มีรายงานคำพูดนี้จากอาอิชะฮฺ, อุรฺวะฮฺ, อะบิชชะอฺซาอฺ, อบีนะฮีก และคนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

และนักอ่านอัลกุรอานบางคนอ่านหยุดตรงคำดำรัสที่ว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่มั่นคงในความรู้เท่านั้น** ﴿ ซึ่งนักอธิบายอัลกุรอานจำนวนมากได้ยึดถือตามพวกเขา โดยพวกเขากล่าวว่า คำพูดด้วยกับสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดความเข้าใจนั้น มันเป็นเรื่องที่ห่างไกลมาก

อิบนุ อบีนะเญียะฮฺ ได้รายงานจากมุญาฮิด จากอิบนุ อับบาส ว่า ความจริงเขาได้กล่าวว่า ฉันเป็นคนหนึ่งจากบรรดาผู้ที่มั่นคงในความรู้ ซึ่งทราบถึงการตีความคัมภีร์ของอัลลอฮฺ

(อัฏฏอบารี 6/203)

ในฮะดีษระบุว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ขอดุอาอฺให้อิบนิ อับบาส โดยท่านได้กล่าวว่า

(اللَّهُمَّ فَقِّهْهُ فِي الدِّينِ وَعَلِّمْهُ التَّأْوِيلَ)

"โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ได้โปรดให้เขาเข้าใจในศาสนา และได้โปรดสอนให้รู้การตีความคัมภีร์อัลกุรอาน"

(ฟัตฮุลบารี 1/205)

คำว่า "อัตตะวีล" คือ การตีความในอัลกุรอาน คำนี้มี 2 ความหมายด้วยกันคือ :-

ความหมายแรก คือ ข้อเท็จจริงของสิ่งหนึ่งสิ่งใด และผลสุดท้ายของสิ่งนั้น ดังดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿يَٰٓأَبَتِ هَٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَٰىَ مِن قَبْلُ﴾

"และกล่าวว่า โอ้พ่อของฉัน นี้คือ การทำนายฝันของฉันแต่ครั้งก่อน"

(ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 100)

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُۥ يَوْمَ يَأْتِى تَأْوِيلُهُۥ﴾

"เขาเหล่านั้นมิได้คอยอะไร นอกจากผลสุดท้ายแห่งคัมภีร์นั้นเท่านั้น วันที่ผลสุดท้ายแห่งคัมภีร์จะมานั้น"

(ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 53)

คำว่า ﴿تَأْوِيلُهُۥ﴾ ในที่นี้คือ ข้อเท็จจริงตามที่พวกเขาได้รับทราบมาเกี่ยวกับวันกิยามะฮฺ

ดังนั้น เมื่อเราอ่านหยุดที่คำว่า ﴿ٱللَّهُ﴾ ในข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴿وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ﴾ ข้อความต่อไปที่ว่า ﴿وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ﴾ จึงตกในตำแหน่งเป็น "มุบตะดา" และข้อความที่ว่า ﴿يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ﴾ จึงอยู่ในตำแหน่งคอบัรฺ

แต่ถ้าคำว่า "ตะวีล" (تأويل) คือ อธิบายให้รายละเอียด เช่นดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴿نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِۦٓ﴾ ซึ่งมีความหมายว่า **"จงบอกเราถึงการทำนายฝันด้วย"** *(ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 36)*

แล้วถ้าต้องการความหมายนี้ การหยุดก็ให้หยุดที่ข้อความนี้ ﴿ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ ﴾ เพราะพวกเขา (คือพวกที่มั่นคงในความรู้) จะเป็นผู้ที่ทราบดี เข้าใจดีถึงสิ่งที่อัลลอฮฺตรัส ในกรณีนี้ข้อความในดำรัสของ อัลลอฮฺที่ว่า ﴿ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ ﴾ ตกเป็น "ฮาล" บ่งบอกสภาพของพวกเขา และมันจะเป็นตัวที่นำไปเชื่อมโดยไม่มีตัวที่ถูกเชื่อม ดังเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ لِلۡفُقَرَآءِ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأَمۡوَٰلِهِمۡ ﴾..... ﴿ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا وَلِإِخۡوَٰنِنَا ﴾

"(สิ่งที่ยึดมาได้จากชาวยิว) เป็นของบรรดาผู้อพยพที่ขัดสน ซึ่งถูกขับไล่ออกจากบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา และทอดทิ้งทรัพย์สินของพวกเขาไปจนกระทั่งถึงข้อความที่ว่า (โดยพวกเขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา ได้โปรดอภัยโทษให้แก่พวกเราและพี่น้องของเรา)" ไปจนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลฮัชรฺ อายะฮฺที่ 8-10)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلۡمَلَكُ صَفّٗا صَفّٗا ٢٢ ﴾

"(และพระผู้อภิบาลของเจ้าเสด็จมาพร้อมทั้งมลาอิกะฮฺเป็นแถว ๆ) คือมลาอิกะฮฺก็มาด้วย ยืนเป็นแถว ๆอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย"

(ซูเราะฮฺ อัลฟัจญ์รฺ อายะฮฺที่ 22)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบถึงพวกเขาว่า ﴿ **ที่พวกเขาจะกล่าวว่า พวกเราศรัทธาต่ออายะฮฺนั้นแล้ว** ﴾ คือบรรดาอายะฮฺที่มีข้อความเป็นนัย ﴿ **ทั้งหมดนั้นมาจากที่พระผู้อภิบาลของเราทั้งสิ้น** ﴾ คือทั้งอายะฮฺที่มีข้อความรัดกุมชัดเจน และอายะฮฺที่มีความหมายเป็นนัย เป็นสัจธรรมและเป็นข้อเท็จจริง แต่ละส่วนมันจะทำให้เกิดความสัจจริงต่ออีกส่วนหนึ่งและยืนยันซึ่งกันและกัน เพราะทั้งหมดนั้นมาจากอัลลอฮฺ ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มาจากอัลลอฮฺจะแตกต่างและขัดแย้งกันเป็นเด็ดขาด เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ٨٢ ﴾

"พวกเขาไม่พิจารณาดูคัมภีร์อัลกุรอานบ้างหรือ ? และหากว่าอัลกุรอานมาจากผู้ที่ไม่ใช่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอน พวกเขาก็จะพบว่าในนั้นมีความขัดแย้งกันมากมาย"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 82)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

﴿وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ﴾

"และไม่มีใครจะระลึกได้ นอกจากบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้น"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 269)

คือที่จริงแล้ว ผู้ที่มีสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเท่านั้น ที่จะระลึกได้ และพินิจพิจารณาด้วยความรอบคอบและถี่ถ้วนเท่านั้น

อิบนุล มุนชิรฺ ได้รายงานไว้ในการอธิบายอายะฮฺของเขา โดยเอามาจากนาเฟียะอฺ อิบนุ ยะซีด กล่าวกันว่า บรรดาผู้ที่มั่นคงในความรู้นั้นคือ บรรดาผู้ที่นอบน้อมต่ออัลลอฮฺอย่างแท้จริง ยอมจำนนอยู่ในความพอพระทัยของพระองค์ ไม่ทะเยอทะยานที่อยากจะไปเทียบกับคนที่เหนือกว่าพวกเขาและไม่ดูถูกคนที่ต่ำกว่าพวกเขา

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับพวกเขาโดยบอกให้ทราบว่าที่จริงแล้ว พวกเขาได้ขอพรต่อพระผู้อภิบาลของเขาว่า ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอย่าให้หัวใจของเราเอนเอียงออกจากความจริงเลย หลังจากที่พระองค์ได้ทรงให้ทางนำแก่พวกเราแล้ว** ﴾ คือโปรดอย่าให้เราหันเหออกไปจากทางนำที่ถูกต้องเลย หลังจากที่พระองค์ได้ให้มันแก่พวกเราแล้ว และขออย่าให้เราเป็นดังเช่นบรรดาผู้ที่หัวใจของเขาเอนเอียงออกไปโดยปฏิบัติตามสิ่งที่คลุมเครือ ไม่เข้าใจอย่างชัดเจน แต่ขอพระองค์ได้โปรดให้หัวใจของพวกเรามั่นคงอยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรง อยู่ในศาสนาของพระองค์ท่าน ﴿ **และได้โปรดประทานความเอ็นดูเมตตาจากพระองค์ให้แก่พวกเราด้วยเถิด** ﴾ เพื่อให้หัวใจของเรามั่นคงต่อพระองค์เพิ่มการอีมานและความมั่นใจแก่เราด้วยเถิด ﴿ **แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ประทานให้อย่างมากมาย** ﴾

อิบนุ อบีฮาติม และอิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจาก อุมมิสะละมะฮฺ ว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ เคยกล่าวว่า

(يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ)

"โอ้ผู้ทรงเปลี่ยนแปลงหัวใจ ขอพระองค์ได้โปรดทำให้หัวใจของฉันมั่นคงอยู่บนศาสนาของพระองค์ด้วยเถิด"

เสร็จแล้วท่านได้อ่านอายะฮฺอัลกุรอาน ที่ว่า

﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾﴾

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 8) *(อิบนุ อบีฮาติม 2/84 และอัฏฏอบารี 6/213)*

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ชุมนุมมนุษย์ทั้งหลายในวันหนึ่ง ซึ่งไม่มีการสงสัยใด ๆในวันนั้น** ﴿ โดยพวกเขากล่าวในการขอพรของพวกเขาว่าแท้จริงพระองค์นั้น โอ้พระผู้อภิบาลของเรา พระองค์จะรวบรวมผู้ที่พระองค์ทรงบังเกิดในวันที่พระองค์ได้กำหนดแก่พวกเขา และพระองค์จะจำแนกระหว่างพวกเขาพิพากษาตัดสินสิ่งที่พวกเขาได้ขัดแย้งกัน ตอบแทนผลงานที่พวกเขาได้กระทำไว้ในโลกนี้ทั้งความดีและความชั่ว

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾ كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾﴾

10. แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น ทรัพย์สมบัติของพวกเขาและลูก ๆของพวกเขานั้นจะไม่ทำให้พวกเขาพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้เลย และชนเหล่านี้แหละคือ เชื้อเพลิงแห่งไฟนรก

11. เช่นเดียวกับสภาพความเคยชินของวงศ์วานของฟิรฺอาวนฺ และบรรดาคนรุ่นก่อนจากพวกเขา ซึ่งพวกเขาได้ปฏิเสธบรรดาอายะฮฺของเรา แล้วอัลลอฮฺก็ได้ทรงลงโทษพวกเขา เพราะความผิดของพวกเขาเอง และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้ลงโทษอย่างรุนแรง

ในวันกิยามะฮฺนั้นทรัพย์สินและลูกหลานจะไม่อำนวยประโยชน์อันใดได้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบเกี่ยวกับคนกาฟิรฺ (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) ว่า พวกเขานั้นจะเป็นเชื้อไฟนรก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعۡذِرَتُهُمۡۖ وَلَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ٥٢ ﴾

"วันที่การแก้ตัวของพวกอธรรมจะไม่อำนวยประโยชน์แก่พวกเขา และสำหรับพวกเขาจะได้รับการสาปแช่ง และสำหรับพวกเขาจะมีที่พำนักอันเลวร้าย"

(ซูเราะฮฺ ฆอฟิร อายะฮฺที่ 52)

ทรัพย์ที่ได้มาจากโลกนี้และลูกหลาน ก็ไม่ให้ประโยชน์อันใดแก่พวกเขา ณ ที่อัลลอฮฺได้ และจะไม่ทำให้พวกเขาพ้นจากการลงโทษอันรุนแรงและเจ็บแสบได้ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ว่า

﴿ فَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ٥٥ ﴾

"ดังนั้น จงอย่าให้ทรัพย์สมบัติของพวกเขา และลูก ๆของพวกเขาเป็นที่พึงพอใจแก่เจ้า แท้จริง อัลลอฮฺทรงต้องการลงโทษพวกเขาด้วยสิ่งเหล่านั้นในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้ และจะให้ชีวิตของพวกเขาออกจากร่างไปขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเท่านั้น"

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 55)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ ١٩٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ ثُمَّ مَأۡوَىٰهُمۡ
جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٩٧ ﴾

"อย่าให้การเคลื่อนไหวของบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาในเมืองลวงเจ้าเป็นอันขาด มันเป็นสิ่งอำนวยประโยชน์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และที่อยู่ของพวกเขานั้นคือ นรกญะฮันนัม มันช่างเป็นที่พักนอนอันเลวร้ายจริง ๆ"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 196-197)

เช่นเดียวกับที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า **﴾ แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ﴿** คือปฏิเสธศรัทธาต่อบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ และกล่าวว่า บรรดารอซูลของพระองค์โกหก ฝ่าฝืนต่อคัมภีร์ของพระองค์ และไม่นำประโยชน์ต่อบรรดาคำสอนที่ผ่านมาทางบรรดานบีของพระองค์ **﴾ ทรัพย์สมบัติของพวกเขา และลูก ๆของพวกเขาจะไม่ทำให้พวกเขาพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้เลย และชนเหล่านี้แหละคือ เชื้อเพลิงแห่งไฟนรก ﴿** คือเป็นเสมือนที่ใช้เผาไหม้ในนรก

และเช่นเดียวกับคำตรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ ﴾

"แท้จริง พวกเจ้า (พวกบูชาเจว็ด) และสิ่งที่พวกเจ้าเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮฺ ทั้งหมดนั้นเป็นเชื้อเพลิงของนรกโดยพวกเจ้าจะเข้าไปอยู่ในนั้น"

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 98)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เช่นเดียวกับสภาพความเคยชินของวงศ์วานของฟิรฺอาวนฺ** ﴾

อัฎเฎาะฮาก ได้เล่าโดยเอามาจากอิบนิ อับบาสว่า เช่นเดียวกับการกระทำของวงศ์วานฟิรฺอาวนฺ

(อัฏฏอบารี 6/224)

ในทำนองเดียวกันได้มีรายงานจากอิกริมะฮฺ, มุญาฮิด, อบีมาลิก, อัฎเฎาะฮาก และคนอื่นๆ ซึ่งในจำนวนนั้นมีผู้กล่าวว่า เช่นเดียวกับแบบอย่างของวงศ์วานฟิรฺอาวนฺ และการกระทำของฟิรฺอาวนฺ และเหมือนกับวงศ์วานของฟิรฺอาวนฺ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/92)

คำต่างๆนั้นมีความหมายใกล้เคียงกัน

คำว่า (اَلدَّأْبُ) "อัดดะบฺ" แปลว่า การกระทำ สภาพเรื่อง คำสั่ง และประเพณี เช่นกล่าวกันว่า (لَا يَزَالُ هٰذَا دَأْبِيْ وَدَأْبَكَ) ซึ่งมีความหมายว่า เรื่องนี้ยังคงเป็นเรื่องของฉันและเรื่องของท่าน

ส่วนความหมายในอายะฮฺก็คือ แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ทรัพย์สินและลูกๆ ไม่อาจช่วยอะไรพวกเขาได้ โดยพวกเขาจะประสบกับหายนะและจะถูกอัลลอฮฺลงโทษ ดังเช่นที่ได้เกิดขึ้นกับวงศ์วานของฟิรฺอาวนฺ และคนรุ่นก่อนๆจากพวกเขาที่เป็นผู้ปฏิเสธต่อบรรดารอซูลของอัลลอฮฺ ดังที่ได้มีระบุอยู่ในอายะฮฺต่างๆของอัลลอฮฺในคัมภีร์อัลกุรอาน ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้ลงโทษอย่างรุนแรง** ﴾ คือรุนแรงในการลงโทษ เป็นการลงโทษที่เจ็บแสบ โดยไม่มีผู้ใดจะมาขัดขวางได้และไม่มีการตกหล่นเลย แต่พระองค์จะเป็นผู้ลงโทษตามที่พระองค์ทรงประสงค์ มีอำนาจเหนือทุกสิ่ง ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในอำนาจของพระองค์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระองค์ และไม่มีพระผู้อภิบาลใดๆ นอกจากพระองค์เท่านั้น

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ
ٱلْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ فِى فِئَتَيْنِ ٱلْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَٰتِلُ فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْىَ ٱلْعَيْنِ ۚ
وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِۦ مَن يَشَآءُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُو۟لِى
ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿١٣﴾

12. (มุฮัมมัด) จงกล่าวแก่ผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาว่า พวกเจ้าจะได้รับความปราชัย และ (ในวันปรโลก) พวกเจ้าจะถูกต้อนไปสู่นรกญะฮันนัม และเป็นที่พำนักอันเลวร้ายยิ่ง

13. แน่นอน ได้มีสัญญาณหนึ่งปรากฏแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งอยู่ในสองฝ่ายที่เผชิญหน้ากัน ฝ่ายหนึ่งต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา ซึ่งเห็นเขาเหล่านั้นด้วยตาตนเองเป็นสองเท่าของพวกเขา แต่อัลลอฮฺนั้นจะทรงสนับสนุนผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ด้วยการช่วยเหลือของพระองค์ แท้จริง ในสิ่งที่กล่าวมานั้นย่อมเป็นข้อเตือนสติแก่ผู้ที่มีดวงตาทั้งหลาย

เตือนสำทับชาวยิวว่า พวกเขาจะปราชัยและเน้นให้พวกเขาได้คิดถึงวันสงครามบะดัรฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า มุฮัมมัดจงบอกพวกปฏิเสธศรัทธาว่า ﴾ **พวกเจ้าจะได้รับความปราชัย** ﴿ ในโลกนี้ ﴾ **และพวกเจ้าจะถูกต้อนไป** ﴿ ในวันปรโลก ﴾ **ที่นรกญะฮันนัม และเป็นที่พำนักอันเลวร้ายยิ่ง** ﴿

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก อิบนุ ยะซารฺ ได้เล่าโดยนำมาจากอาศิม อิบนิ อุมัรฺ อิบนิ กอตาดะฮฺ ว่า แท้จริงท่านรอซูล ﷺ นั้น เมื่อท่านได้จัดการกับชาวบะดัรฺเรียบร้อยแล้ว ท่านก็กลับเข้ามายังเมืองมะดีนะฮฺ แล้วท่านได้เรียกชาวยิวมารวมตัวกันที่ตลาดบนีก็อยนุกออฺ แล้วกล่าวว่า "โอ้ชาวยิวทั้งหลาย พวกเจ้าจงเข้ารับอิสลามเถิด ก่อนสิ่งที่ประสบแก่พวกกุเรช

จะประสบแก่พวกเจ้า” พวกเขากล่าวตอบว่า “มุฮัมมัดเอ๋ย เจ้าอย่าได้หลงทะนงตัวไปกับการที่เจ้าได้สังหารพวกกุเรชเพียงไม่กี่คน ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่ไร้เดียงสา สู้รบไม่เป็น ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ หากเจ้าสู้รบกับพวกเรา เจ้าจะได้รู้ว่าพวกเรานี่แหละคือลูกผู้ชายที่แท้จริง ชนิดที่เจ้าไม่เคยพบเจอมาก่อน” อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานอายะฮฺ ﴾ **จงกล่าวแก่ผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาว่า..** ﴿ จนจบอายะฮฺที่ว่า ﴾ **..แก่ผู้ที่มีดวงตาทั้งหลาย** ﴿

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แน่นอน ได้มีสัญญาณหนึ่งปรากฏแก่พวกเจ้าแล้ว** ﴿ โอ้ชาวยิวทั้งหลาย ได้มีสัญญาณหนึ่งปรากฏขึ้นแก่พวกเจ้าแล้ว คือหลักฐานที่บ่งบอกว่า อัลลอฮฺนั้นทรงสนับสนุนศาสนาของพระองค์ ช่วยเหลือรอซูลของพระองค์ ให้คำเรียกร้องของพระองค์ปรากฏเห็นได้ชัด ﴾ **ซึ่งอยู่ในสองฝ่าย** ﴿ คน 2 กลุ่ม ﴾ **ที่เผชิญหน้ากัน** ﴿ เพื่อการสู้รบ ﴾ **ฝ่ายหนึ่งต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ** ﴿ คือบรรดามุสลิม ﴾ **และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา** ﴿ คือ พวกมุชริกูนชาวกุเรชในวันสมรภูมิบะดัรฺ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ﴾ **ซึ่งเห็นเขาเหล่านั้นด้วยตาตนเองเป็นสองเท่าของพวกเขา** ﴿ คือพวกมุชริกูนเห็นบรรดามุสลิมมากเป็นจำนวนสองเท่าของพวกเขาในวันสงครามบะดัรฺ ด้วยตาของพวกเขาเอง คืออัลลอฮฺให้พวกเขาเห็นเป็นเช่นนั้น และเป็นสาเหตุให้ชัยชนะในวันนั้นเป็นของฝ่ายมุสลิม

นักอธิบายอัลกุรอานบางท่านกล่าวว่า ความหมายของดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ซึ่งเห็นเขาเหล่านั้นด้วยตาตนเองเป็นสองเท่าของพวกเขา** ﴿ คือฝ่ายมุสลิมเห็นฝ่ายผู้ปฏิเสธมีจำนวนเป็นสองเท่าของพวกเขา ถึงอย่างนั้นก็ตาม อัลลอฮฺก็ทรงให้ฝ่ายมุสลิมชนะฝ่ายปฏิเสธ

อับดุลลอฮฺ อิบนุ มัสอูด ได้เล่าว่า ความจริง พวกเราได้มองฝ่ายมุชริกูนมีจำนวนมากกว่าพวกเรา แต่หลังจากนั้นเมื่อเรามองพวกเขาอีกครั้ง เรากลับเห็นว่าพวกเขาไม่ได้มีจำนวนมากไปกว่าพวกเราเลยแม้แต่คนเดียว

ซึ่งก็เป็นดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ ٱلْتَقَيْتُمْ فِىٓ أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِىٓ أَعْيُنِهِمْ ﴾

“และจงระลึกถึงขณะที่พระองค์ทรงให้พวกเจ้าเห็นพวกเขามีจำนวนน้อยในสายตาของพวกเจ้าขณะได้เผชิญหน้ากัน และทรงให้พวกเจ้ามีจำนวนน้อยในสายตาของพวกเขา...... ”

(อัฏฏอบารี 6/234)

อบูอิสฮาก ได้เล่าโดยเอามาจากอบีอุบัยดะฮฺ จากอับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด ว่า ความจริงพวกเขามีจำนวนน้อยในสายตาของเรา จนกระทั่งฉันได้พูดกับชายคนหนึ่งข้างฉันว่า ท่านเห็นพวกเขามีจำนวน 70 คนใช่ไหม ? เขาตอบว่า ฉันเห็นพวกเขามีจำนวน 100 คน เขาเล่าว่า แล้วเราได้จับคนหนึ่งในหมู่พวกเขามาเป็นเชลย แล้วเราถามว่า พวกท่านมีจำนวนเท่าไหร่ เขาตอบว่า มีจำนวน 1,000 คน

(อัฏฏอบารี 6/236)

และขณะที่ทั้งสองฝ่ายมองเห็นกันได้อย่างชัดเจน บรรดามุสลิมจึงได้เห็นมุชริกีนเป็นสองเท่าของพวกเขา คือมากกว่าพวกเขาถึงเท่าตัว เพื่อที่พวกเขาจะได้มอบหมายต่ออัลลอฮฺ มุ่งต่อพระองค์และขอความช่วยเหลือจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งและพวกมุชริกูนก็เห็นพวกมุอฺมินเช่นเดียว เพื่อพวกเขาจะได้เกิดการหวาดกลัวพวกมุสลิมและเกิดความกระวนกระวาย เมื่อเกิดการประชิดกัน ทั้งสองฝ่ายเผชิญหน้ากัน อัลลอฮฺจึงทำให้พวกนั้นน้อยในสายตาของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อที่แต่ละฝ่ายจะได้จู่โจมเข้าหากัน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ لِيَقْضِيَ ٱللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ﴾

“เพื่อที่อัลลอฮฺนั้นจะทรงให้งานหนึ่งเสร็จสิ้นไป ซึ่งงานนั้นได้ถูกกระทำไว้แล้ว”

(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 42)

คือเพื่อที่พระองค์จะทรงแยกความจริงออกจากความเท็จ ให้คำอีมานปรากฏชัดเหนือการกุฟรฺ (การปฏิเสธ) ให้บรรดาผู้ศรัทธาแข็งแกร่ง ให้พวกปฏิเสธศรัทธาตกต่ำ ดังที่พระองค์ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ ﴾

“และความจริง อัลลอฮฺได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าที่สมรภูมิบะดัรฺมาแล้ว ทั้ง ๆที่พวกเจ้ามีกำลังน้อยกว่า ”

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 123)

และในที่นี้ พระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **แต่พระองค์นั้น จะทรงสนับสนุนผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ด้วยการช่วยเหลือของพระองค์ แท้จริง ในสิ่งที่กล่าวมานั้นย่อมเป็นข้อเตือนสติแก่ผู้ที่มีดวงตาทั้งหลาย** ﴿ คือในการนั้นเป็นข้อควรคิดแก่ผู้ที่มีสายตากว้างไกลได้รับทางนำไปสู่ความโปรดปรานของอัลลอฮฺ การกระทำของพระองค์ และเดชานุภาพของพระองค์ที่ได้ช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธาในชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้และในวันที่จะเกิดขึ้นในภาคหน้า

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلْبَنِينَ وَٱلْقَنَٰطِيرِ
ٱلْمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلْفِضَّةِ وَٱلْخَيْلِ ٱلْمُسَوَّمَةِ وَٱلْأَنْعَٰمِ
وَٱلْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ
ٱلْمَـَٔابِ ﴿١٤﴾ ۞ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْ ۚ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ عِندَ رَبِّهِمْ
جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ
وَرِضْوَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿١٥﴾

14. ได้ถูกกระทำให้ลุ่มหลงแก่มนุษย์ ซึ่งความรักในบรรดาสิ่งที่มีเสน่ห์อันได้แก่สตรี และลูกชาย ทองและเงินอันมากมาย และม้าดี และปศุสัตว์ และไร่นา ดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกชั่วคราวในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้เท่านั้น แต่อัลลอฮฺนั้น ณ ที่พระองค์ คือที่กลับอันสวยงาม

15. (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่าจะให้ฉันบอกแก่พวกเจ้าถึงสิ่งที่ดียิ่งกว่านั้นไหม ? คือว่าสำหรับบรรดาผู้ที่ยำเกรงนั้น ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา พวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล และจะได้รับคู่ครองที่บริสุทธิ์ และความพึงพอใจจากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นบ่าวทั้งหลาย

อธิบายถึงชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบถึงสิ่งที่ทำให้มนุษย์ ลุ่มหลงในโลกนี้มีหลายอย่างด้วยกัน เช่น ลุ่มหลงสตรีเพศ และลูกชาย โดยพระองค์ได้เริ่มเอาสตรีเพศไว้ก่อน เพราะความยุ่งเหยิงปั่นป่วนในเรื่องสตรีเพศนั้นรุนแรงมาก ดังที่ปรากฏในฮะดีษเศาะฮีฮฺ ว่าท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا تَرَكْتُ بَعْدِيْ فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ)

"ฉันไม่ได้ทิ้งความปั่นป่วนอะไรหลังจากฉันได้จากไปแล้วที่เป็นอันตรายต่อบรรดาผู้ชายยิ่งไปกว่าผู้หญิง"

(ฟัตฮุลบารี 9/41)

ส่วนที่ปรากฏว่าจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับนางคือ การสงวนเนื้อสงวนตัว และการมีบุตรมาก เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องการและส่งเสริม ดังที่ปรากฏในฮะดีษหลาย ๆบทส่งเสริมให้นางแต่งงาน และมีลูกมาก ๆก็คือฮะดีษที่ว่า

(وَإِنَّ خَيْرَ هٰذِهِ الأُمَّةِ مَنْ كَانَ أَكْثَرَهَا نِسَاءً)

"แท้จริง ความดีที่สุดแห่งประชาชาตินี้ก็คือ คนที่ปรากฏว่ามีสตรีมาก"

(ฟัตฮุลบารี 9/15)

และท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلدُّنْيَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِهَا الْـــمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ إِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِنْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِنْ غَابَ عَنْهَا حَفِظَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ)

"โลกนี้เป็นความสุข และความสุขที่ดีที่สุดของโลกนี้ก็คือ สตรีที่ดี หากเขามองไปยังนาง นางก็ทำให้เขาพึงพอใจ และหากเขาใช้นาง นางก็เชื่อฟังเขา และหากเขาหายหน้าไปจากนาง นางก็รักษาไว้ให้แก่เขาซึ่งเนื้อตัวของนางและทรัพย์สินของเขา"

(มุสลิม 2/1090)

และท่านนบี ﷺ ได้กล่าวไว้ในอีกฮะดีษหนึ่งว่า

(حُبِّبَ إِلَيَّ النِّسَاءُ وَالطِّيْبُ وَجُعِلَتْ قُرَّةُ عَيْنِيْ فِي الصَّلَاةِ)

"ถูกให้เป็นที่รักแก่ฉัน คือ สตรีและเครื่องหอม และมันได้ถูกทำให้รื่นรมย์แก่สายตาของฉันในการละหมาด"

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/280)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ได้เล่าว่า

(لَمْ يَكُنْ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا الْخَيْلَ)

"ไม่มีสิ่งใดที่เป็นที่รักแก่ท่านรอซูล ﷺ มากไปกว่าสตรี นอกจากม้า"

ในบางรายงานว่า (مِنَ الْخَيْلِ إِلَّا النِّسَاءَ) "มากไปกว่าม้า นอกจากสตรี"

(อันนะซาอี 6/217 และ 7/61 รายงานจากอนัส)

ความรักของลูกผู้ชาย บางครั้งเกิดขึ้นเพราะการโอ้อวด และความสวยงาม ความหล่อ ซึ่งก็เข้าอยู่ในเรื่องนี้ และบางครั้งก็เกิดขึ้นเพราะการมีผู้สืบสกุลมาก และการกระทำให้ประชาชาติของมุฮัมมัด ﷺ มีจำนวนมาก มีผู้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียวมาก และไม่ตั้งภาคีต่อพระองค์ ซึ่งเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องดี น่าชมเชย ดังมีปรากฏในฮะดีษว่า

(تَزَوَّجُوا الْوَدُوْدَ الْوَلُوْدَ فَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمُ الْأُمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)

"พวกท่านจงแต่งงานกับหญิงที่น่ารัก มีบุตรได้ เพราะความจริง ฉันจะเอาพวกท่านไปประชันกับประชาชาติต่าง ๆในวันกิยามะฮฺ"

(อิบนุฮิบบาน 6/134)

การรักทรัพย์สินก็เช่นเดียวกัน บางครั้งก็เป็นไปเพื่อความโอ้อวด ยโสโอหังต่อคนยากจน เรื่องนี้เป็นที่น่าตำหนิ และบางครั้งก็เพื่อใช้จ่ายไปในหนทางดีเพื่อเชื่อมสัมพันธ์เครือญาติ และเป็นการภักดีต่ออัลลอฮฺ เรื่องนี้เป็นที่น่าสรรเสริญชมเชยตาม ศาสนบัญญัติ

บรรดานักอธิบายอัลกุรอานได้มีความเห็นแตกต่างกันถึงจำนวนปริมาณของคำว่า "อัลกินฏอรฺ" เป็นหลายทรรศนะด้วยกัน ที่พอจะสรุปได้ก็คือ "ทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก" ตามที่อัฏเฏาะฮาก และคนอื่นๆได้บอกไว้

(อัฏฏอบารี 6/250)

การรักม้านั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เจ้าของเลี้ยงมันไว้เพื่อเตรียมพร้อมในหนทางของอัลลอฮฺ เมื่อมีความจำเป็นต้องออกสงครามปกป้องอิสลาม อย่างนี้ถือว่า ได้ผลานิสงส์ ได้รับผลบุญตอบแทนจากอัลลอฮฺ

2. เจ้าของเลี้ยงมันไว้เพื่อการโอ้อวดผู้คน อย่างนี้เจ้าของผู้เลี้ยงมีบาปเพราะมีเจตนาไม่ดี

3. เจ้าของเลี้ยงมันไว้เพื่อรักษาสายพันธุ์ของมันโดยไม่ลืมสิทธิของอัลลอฮฺที่มีต่อเขา อย่างดีมันจะคอยปกป้องเจ้าของได้ คือเจ้าของจะได้รับประโยชน์ โดยจะขอนำฮะดีษเกี่ยวกับเรื่องนี้มาเพื่อได้อธิบายดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ﴾

"และพวกเจ้าจงตระเตรียมกำลังและม้าเอาไว้สำหรับ (ป้องกัน) พวกเขาตามที่พวกเจ้าสามารถ"

(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 60)

ส่วนคำว่า "อัลมุเซาวะมะฮฺ (اَلْمُسَوَّمَةِ) นั้นมีรายงานจากอิบนิ อับบาส ﷺ มาว่า เป็นม้าดีที่เลี้ยงเอาไว้ และเชื่องด้วย และเช่นเดียวกันยังมีรายงานจากมุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อับดุรเราะฮฺมาน อิบนุ อับดิลลาฮฺ อิบนุ อับซา อัสสุดดีย์, อัรฺรอเบียะอฺ, อิบนุ อนัส, อบีสินาน และคนอื่นๆ อีกด้วย

(อิบนุ อบีฮาติม 2/123-125)

มักฮูลได้กล่าวว่า คำว่า "อัลมุเซาวะมะฮฺ " คือ รอยด่างขาวที่หน้าและเท้า

(อิบนุ อบีฮาติม 2/127)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอบีซัรรฺ ﷺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَيْسَ مِنْ فَرَسٍ عَرَبِيٍّ إِلَّا يُؤْذَنُ لَهُ مَعَ كُلِّ فَجْرٍ يَدْعُو بِدَعْوَتَيْنِ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَوَّلْتَنِيْ مِنْ بَنِيْ آدَمَ فَاجْعَلْنِيْ مِنْ أَحَبِّ مَالِهِ وَأَهْلِهِ إِلَيْهِ – أَوْ أَحَبِّ أَهْلِهِ وَمَالِهِ إِلَيْهِ)

"ไม่ว่าม้าอาหรับตัวใดนอกจากมันจะได้รับอนุญาตให้ขอพรสองอย่างในทุกๆเช้า โดยมันจะกล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ความจริงพระองค์ท่านได้ให้สิทธิแก่ฉันในหมู่มนุษย์ ดังนั้น ขอพระองค์ได้โปรดให้ฉันเป็นทรัพย์ที่รักที่สุดของเขา และครอบครัวของเขาก็รักมัน หรือกล่าวว่า เป็นที่รักยิ่งแก่ครอบครัวของเขา และเป็นทรัพย์สินของเขา"

(อะหฺมัด 5/170)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿وَالْأَنْعَامِ﴾ หมายถึง อูฐ, วัว, แพะ และแกะ และคำว่า ﴿وَالْحَرْثِ﴾ หมายถึง พื้นดินที่ใช้เป็นที่เพาะปลูก และทำเกษตรกรรม

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **ดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกชั่วคราวในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้เท่านั้น** ﴿ คือ ที่จริงแล้วมันเป็นสิ่งประดับประดาความเป็นอยู่ในโลกนี้ เป็นความสวยงามที่สูญสลาย ﴾ **แต่อัลลอฮฺนั้น ณ ที่พระองค์ คือที่กลับอันสวยงาม** ﴿ คือเป็นที่กลับที่ดี และได้รับผลบุญตอบแทน

ผลตอบแทนของบรรดาผู้ยำเกรงอัลลอฮฺนั้น ดีกว่าความสุขในโลกนี้ทั้งมวล

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่าจะให้ฉันบอกแก่พวกเจ้าถึงสิ่งที่ดียิ่งกว่านั้นไหม ?** ﴾ คือมุฮัมมัด จงกล่าวแก่ผู้คนเถิดว่า จะให้ฉันบอกให้พวกเจ้าทราบถึงสิ่งที่ดีกว่าการที่มนุษย์ถูกทำให้ลุ่มหลงในชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ เพลิดเพลินไปกับสิ่งยั่วยวนต่างๆ และความสุขที่ไม่จีรังยั่งยืนเอาไหม ต่อจากนั้นพระองค์ก็แจ้งให้ทราบโดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **สำหรับบรรดาผู้ที่ยำเกรงนั้น ณ พระผู้อภิบาลองพวกเขา พวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง** ﴾ คือ มีแม่น้ำไหลอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของสวรรค์ ซึ่งเป็นแม่น้ำที่เป็นประเภทเครื่องดื่มต่างๆ เช่น น้ำผึ้ง, น้ำนม, น้ำจัณฑ์, น้ำจืด และอื่นๆโดยที่สายตาของมนุษย์ไม่เคยเห็นมาก่อน หูไม่เคยได้ยินมาก่อน และใจไม่เคยคิดมาก่อน ﴿ **โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล** ﴾ คือเข้าพำนักอยู่ตลอดไป ไม่มีการย้ายไปที่อื่น ﴿ **และจะได้รับคู่ครองที่บริสุทธิ์** ﴾ ปราศจากสิ่งสกปรก เปรอะเปื้อน เป็นอันตราย ไม่มีเลือดประจำเดือน และเลือดอื่นๆเหมือนกับสตรีโดยทั่วไป ﴿ **และความพึงพอใจจากอัลลอฮฺด้วย** ﴾ โดยพระองค์จะไม่โกรธกริ้วพวกเขาหลังจากนั้นเลย และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสไว้ในอีกอายะฮฺหนึ่งในซูเราะฮฺบะรออะฮฺ หรืออัตเตาบะฮฺ ว่า ﴿ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ คือความพึงพอใจจากอัลลอฮฺยิ่งใหญ่กว่าความโปรดปรานอันถาวรที่พระองค์ประทานแก่พวกเขา ต่อจากนั้นพระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นบ่าวทั้งหลาย** ﴾ คือ พระองค์จะประทานให้แต่ละคนตามที่สมควรจะได้รับ

﴿ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلصَّـٰبِرِينَ وَٱلصَّـٰدِقِينَ وَٱلْقَـٰنِتِينَ وَٱلْمُنفِقِينَ وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ ﴾

16. **คือบรรดาผู้ที่กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา แท้จริง เราได้ศรัทธากันแล้ว ดังนั้น โปรดทรงอภัยโทษให้แก่พวกเราด้วยเถิด ซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา และโปรดได้ปกป้องพวกเราให้พ้นจากการลงโทษของนรกด้วยเถิด**
17. **บรรดาผู้ที่อดทนและบรรดาผู้ที่พูดจริง และบรรดาผู้ที่ภักดี และบรรดาผู้ที่บริจาค และบรรดาผู้ที่ขออภัยโทษในยามใกล้รุ่ง**

คำขอพรของบรรดาผู้ที่ยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ﷻ และลักษณะของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกถึงลักษณะบรรดาบ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธาที่พระองค์ได้ให้สัญญาว่า จะตอบแทนผลบุญให้อย่างมากมาย โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **คือบรรดาผู้ที่กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา แท้จริง เราได้ศรัทธาแล้ว** ﴾ คือศรัทธาต่อพระองค์ ต่อคัมภีร์ของพระองค์ และต่อรอซูลของพระองค์ ﴿ **ดังนั้น ได้โปรดทรงอภัยโทษให้แก่พวกเราด้วยเถิด ซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา** ﴾ คือด้วยการที่พวกเราศรัทธาต่อพระองค์ และต่อสิ่งที่พระองค์ได้บัญญัติให้แก่พวกเรา ขอพระองค์ได้โปรดอภัยความผิด ให้แก่พวกเรา อภัยความหย่อนยานของพวกเรา ด้วยความล้นเหลือ โปรดปรานและเมตตาจากพระองค์ด้วยเถิด ﴿ **และโปรดได้ปกป้องพวกเราให้พ้นจากการลงโทษของพระองค์ด้วยเถิด** ﴾

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่อดทน** ﴾ ในการดำรงไว้ซึ่งการภักดีและละทิ้งสิ่งที่ต้องห้าม ﴿ **และบรรดาผู้ที่พูดจริง** ﴾ ในสิ่งที่พวกเขาได้แสดงออกเกี่ยวกับการศรัทธาของพวกเขา ด้วยการที่พวกเขายืนหยัดต่อพระองค์ ด้วยการทำงานด้วยความยากลำบาก ﴿ **และบรรดาผู้ที่ภักดี** ﴾ ด้วยการยอมจำนนโดยสิ้นเชิง ﴿ **และบรรดาผู้ที่บริจาค** ﴾ ทรัพย์สินของพวกเขาไปตามที่พระองค์ทรงบัญชาใช้ด้วยการภักดี ติดต่อวงศาคณาญาติ อุดช่องว่าง เป็นการปลอบใจต่อผู้ที่มีความต้องการ ﴿ **และบรรดาผู้ที่ขออภัยโทษในยามใกล้รุ่ง** ﴾ ข้อความนี้ชี้ให้เห็นถึงความประเสริฐของการขออภัยในเวลาใกล้รุ่ง (เวลาสะฮูรฺ)

มีบางรายงานกล่าวว่า นบียะอฺกู๊บ عليه السلام นั้น เมื่อท่านได้กล่าวแก่ลูกๆว่า "ฉันจะขออภัยโทษต่อพระผู้อภิบาลของฉันให้แก่พวกเจ้า" ท่านได้ขอให้พวกเขาล่าไปจนถึงเวลาใกล้รุ่ง

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง และหนังสืออื่นๆทั้งมีชื่อว่า มุสนัด และสุนันต่างๆ หลายสายรายงานจากศอฮาบะฮฺกลุ่มหนึ่งว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(يَنْزِلُ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي كُلِّ لَيْلَةٍ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا حِيْنَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرُ فَيَقُوْلُ: هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ؟ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَسْتَجِيْبَ لَهُ؟ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؟)

"อัลลอฮฺ ผู้ทรงสิริมงคล ผู้ทรงสูงส่งจะลงมาที่ฟ้าชั้นหนึ่งทุกคืน ขณะที่เหลือเวลา 1/3 ของคืนในช่วงท้าย พระองค์ก็จะตรัสว่า มีผู้ขอคนใดอีกไหม ? (ถ้ามี) ข้าก็จะให้แก่เขา มีผู้ร้องขอคนใดอีกไหม ? (ถ้ามี) ข้าก็จะตอบรับให้แก่เขา และมีผู้ขออภัยโทษคนใดอีกไหม ? (ถ้ามี) ข้าก็จะอภัยโทษให้แก่เขา......" จนจบฮะดีษ

(ฟัตฮุลบารี 11/133, มุสลิม 1/521, อบูดาวูด 2/77, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/471, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/123, อิบนุมาญะฮฺ 1/435, อะหฺมัด 2/487)"

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองมีฮะดีษที่รายงานโดยอาอิชะฮฺ ﵂ ว่า

(مِنْ كُلِّ اللَّيْلِ قَدْ أَوْتَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ مِنْ أَوَّلِهِ وَأَوْسَطِهِ وَآخِرِهِ فَانْتَهَى وِتْرُهُ إِلَى السَّحَرِ)

"จากทุกคืน ความจริงท่านรอซูล ﷺ เคยทำละหมาดวิตรฺในช่วงแรกของคืน ช่วงกลางของคืน และช่วงท้ายของคืน แล้ววิตรฺของท่านจะไปเสร็จสิ้นในเวลาใกล้รุ่ง "

(ฟัตฮุลบารี 2/564 และมุสลิม 1/512)

อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุมัรฺ เคยละหมาดในช่วงกลางคืน แล้วเขาก็กล่าวว่า โอ้นาเฟียะอฺเอ๋ย เข้าเวลาใกล้รุ่งหรือยัง ? ถ้าเขาตอบว่า เข้าแล้ว เขาก็มุ่งขอดุอาอฺและขออภัยโทษจนกระทั่งเข้าเวลาศุบฮิ บันทึกโดย อิบนุ อบีฮาติม

(อิบนุ อบีฮาติม 2/145)

﴿ شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِىَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ ۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّۦنَ ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُوا۟ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ ﴾

18. อัลลอฮฺทรงยืนยันว่า แท้จริง ไม่มีพระเจ้าที่ควรได้รับการเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์เท่านั้น มลาอิกะฮฺ และผู้มีความรู้ที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมนั้น ก็ยืนยันด้วยว่าไม่มีพระเจ้าที่ควรได้รับ

การเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณเท่านั้น

19. แท้จริง ศาสนา ณ ที่อัลลอฮฺนั้น คือ ศาสนาอิสลาม และบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์มิได้ขัดแย้งกัน นอกจากหลังจากที่ได้มีความรู้มายังพวกเขาเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากความอิจฉาริษยาระหว่างพวกเขาเอง และผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่อบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺแล้วไซร้ แน่นอน อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รวดเร็วในการสอบสวน

20. แล้วถ้าพวกเขาโต้แย้งเจ้า ก็จงกล่าวว่าฉันได้มอบใบหน้าของฉันแด่อัลลอฮฺแล้ว และผู้ที่ปฏิบัติตามฉัน (ก็มอบ) ด้วย และเจ้าจงกล่าวแก่บรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ และบรรดาผู้ที่อ่านเขียนไม่เป็นว่า พวกเจ้ามอบตัว (ต่ออัลลอฮฺ) แล้วหรือ ? ถ้าหากพวกเขาได้มอบแล้ว แน่นอน พวกเขาก็ได้รับแนวทางอันถูกต้องแล้ว และถ้าหากพวกเขาผินหลังให้ แท้จริง หน้าที่ของเจ้านั้นเพียงประกาศให้พวกเขาทราบเท่านั้น และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้เห็นปวงบ่าวทั้งหลาย

การยืนยันให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเป็นพยานยืนยัน และถือเป็นการพอเพียงแล้วที่พระองค์ทรงเป็นพยาน โดยที่พระองค์นั้นทรงเป็นที่เชื่อถือที่สุดในบรรดาพยานทั้งหลาย ยุติธรรมที่สุด ดำรัสของพระองค์สัจจริงเป็นที่สุด ﴿ **แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรได้รับการเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์เท่านั้น** ﴾ ผู้ทรงเอกะในการเป็นพระเจ้าให้แก่ทุกสิ่งในโลกนี้ทั้งมวล โดยที่ทั้งหมดเป็นบ่าวของพระองค์ ที่พระองค์ได้ทรงให้บังเกิดมา ทั้งหมดต้องพึ่งพิงอาศัยพระองค์ โดยที่พระองค์ไม่มีความต้องการสิ่งอื่นใด ดังเช่นที่พระองค์ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า

﴿ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشْهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُۥ بِعِلْمِهِۦ ﴾

"แต่ทว่า อัลลอฮฺนั้นทรงยืนยันในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานลงมาแก่เจ้าว่า พระองค์ได้ประทานสิ่งนั้นลงมาด้วยความรู้ของพระองค์ "

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 166)

ต่อจากนั้น พระองค์ทรงเอาการเป็นพยานของมลาอิกะฮฺและของผู้รู้มารวมไว้กับการเป็นพยานของพระองค์ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **มลาอิกะฮฺ และผู้มีความรู้** ﴿ ข้อความนี้เป็นการเจาะจงให้ความสำคัญต่อบรรดาผู้มีความรู้เป็นอย่างยิ่ง ﴾ **ที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ก็ยืนยันด้วยว่า ไม่มีพระเจ้าที่ควรได้รับการเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์** ﴿ เป็นการย้ำข้อความที่ก่อนนั้น ﴾ **ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณเท่านั้น** ﴿ คำว่า "อัลอะซีซ" หมายความว่าทรงยิ่งใหญ่ เดชานุภาพ ไม่มีใครมาเสมอเหมือนได้ คำว่า "อัลฮะกีม" ผู้ทรงปรีชาญาณทั้งคำพูด การกระทำ การวางบทบัญญัติ ฯลฯ

ศาสนาในที่นี้ คือ ศาสนาอิสลาม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง ศาสนา ณ ที่อัลลอฮฺ คือ ศาสนาอิสลาม** ﴿ ข้อความนี้เป็นการแจ้งให้ทราบจากอัลลอฮฺ ﷻ ว่า ไม่มีศาสนาใด ๆที่อัลลอฮฺจะยอมรับนอกจากอิสลาม ซึ่งเป็นศาสนาที่บรรดารอซูล ที่อัลลอฮฺได้แต่งตั้งมาในทุกยุคทุกสมัยปฏิบัติตาม จนมาถึงสุดท้ายที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ดังนั้น ผู้ใดที่ไปพบอัลลอฮฺ หลังจากที่นบีมุฮัมมัดได้ถูกแต่งตั้งมาแล้ว โดยยึดมั่นอยู่ในศาสนาอื่นจะไม่ถูกรับรองเป็นอันขาด ดังอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾

"และผู้ใดแสวงหาศาสนาหนึ่ง ศาสนาใดอื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด และในปรโลกนั้น เขาจะอยู่ในหมู่ผู้ที่ขาดทุน"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 85)

และพระองค์ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺนี้โดยแจ้งให้ทราบว่า ศาสนาที่อัลลอฮฺ เจาะจงยอมรับนั้น คือ อิสลามเท่านั้นที่ว่า ﴾ **แท้จริง ศาสนา ณ ที่อัลลอฮฺนั้น คือศาสนาอิสลาม** ﴿

ต่อจากนั้น พระองค์ได้บอกให้ทราบว่า บรรดาคนที่ได้รับคัมภีร์รุ่นแรก ๆนั้น ที่จริงแล้ว พวกเขาได้ขัดแย้งกันหลังจากที่ได้มีการส่งบรรดารอซูลมายังพวกเขา และประทานคัมภีร์มาให้แล้ว โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์มิได้ขัดแย้งกัน นอกจากหลังจากที่ได้มีความรู้มายังพวกเขาเหล่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากความอิจฉาริษยาระหว่างพวกเขาเอง** ﴿ คือ พวกเขาต่างอิจฉาริษยากันเอง จึงขัดแย้งกันในข้อเท็จจริง เพราะการอิจฉากันเอง โกรธกันเอง หันหลังให้กันเอง จึงทำให้ต่างฝ่ายต่างไม่ลงรอยกันทั้งคำพูดและการกระทำ ถึงแม้ว่ามันจะเป็นข้อเท็จจริงก็ตาม ต่อจากนั้นพระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่อบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺแล้วไซร้** ﴿ คือผู้ใดปฏิเสธสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานมาอยู่ในคัมภีร์ของพระองค์ ﴾ **แน่นอน อัลลอฮฺนั้นทรงรวดเร็วในการสอบสวน** ﴿ คือ อัลลอฮฺจะ

ทรงตอบแทนในเรื่องดังกล่าว คิดบัญชีกับคนที่โกหก ลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน ไม่ยอมปฏิบัติตามคัมภีร์ของพระองค์

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **แล้วถ้าพวกเขาโต้แย้งเจ้า** ﴿ คือ โต้เถียงกับเจ้าในเรื่องการให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ ﴾ **ก็จงกล่าวว่า ฉันได้มอบใบหน้าของฉันต่ออัลลอฮฺแล้ว และผู้ที่ปฏิบัติตามฉัน (ก็มอบด้วย)** ﴿ คือ จงกล่าวเถิดว่า ฉันได้ให้ความบริสุทธิ์ใจ จริงใจในการภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียวแล้ว โดยไม่มีภาคีใดๆต่อพระองค์ ไม่มีผู้เสมอเหมือนพระองค์ ไม่มีลูกสำหรับพระองค์ และไม่มีภรรยาสำหรับพระองค์อย่างแน่นอน ﴾ **และผู้ที่ปฏิบัติตามฉัน (ก็มอบ) ด้วย** ﴿ คือ คนที่อยู่ในศาสนาของฉันก็จะกล่าวเช่นเดียวกับคำกล่าวของฉัน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى ۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า นี่คือแนวทางของฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮฺด้วยหลักฐานอันชัดเจน ทั้งตัวฉัน และผู้ปฏิบัติตามฉัน และอัลลอฮฺผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ ฉันมิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี "

(ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 108)

อิสลามเป็นศาสนาของมนุษย์ทั้งมวล และนบีมุฮัมมัด ﷺ นั้น ถูกแต่งตั้งมายังมนุษย์ทั้งมวลด้วย

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสใช้บ่าวของพระองค์ และรอซูลของพระองค์ คือ มุฮัมมัด ﷺ ให้เรียกร้อง เชิญชวนไปสู่ทางนำของพระองค์ และศาสนาที่พระองค์ทรงรับรอง และเข้าสู่บัญญัติของพระองค์ ตลอดจนการที่อัลลอฮฺได้ทรงแต่งตั้งท่านมาสู่ชาวคัมภีร์ทั้งสอง และพวกที่อ่านไม่ออก เขียนไม่เป็น ที่เป็นพวกมุชริกีน โดยอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเจ้าจงกล่าวแก่บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ และบรรดาผู้ที่อ่านเขียนไม่เป็น ว่า พวกเจ้ามอบ (ตัวต่ออัลลอฮฺ) แล้วหรือ ? ถ้าหากพวกเขาได้มอบตัวแล้ว แน่นอน พวกเขาก็ได้รับแนวทางอันถูกต้องแล้ว และถ้าหากพวกเขาผินหลังให้ แท้จริง หน้าที่ของเจ้านั้นเพียงประกาศให้พวกเขาทราบเท่านั้น** ﴿ คือ อัลลอฮฺนั้น จะเป็นผู้คิดบัญชีแก่พวกเขา และยังพระองค์เท่านั้นที่พวกเขาจะกลับไปหาพระองค์ พระองค์นั้นจะเป็นผู้ให้ทางนำที่ถูกต้องแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะให้หลงทางแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้เห็น**

ปวงบ่าวทั้งหลาย ﴾ คือพระองค์ เป็นผู้ทรงทราบเป็นอย่างดีว่าใครสมควรจะได้อยู่ในทางนำ และใครสมควรที่จะหลงออกไปจากทางนำ และพระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ ﴾

"พระองค์จะไม่ทรงถูกสอบสวนในสิ่งที่พระองค์ทรงปฏิบัติ แต่พวกเขาต่างหากที่จะถูกสอบสวน "

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 23)

อายะฮฺนี้และอายะฮฺที่คล้ายๆกันเป็นหลักฐานที่ชัดเจน ว่า ท่านนบีมุฮัมมัดได้รับแต่งตั้งมาสู่มนุษย์ทั้งมวล ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีในศาสนา และดังเช่นที่อัลกุรอานและซุนนะฮฺของท่านนบีก็ได้บ่งชี้เอาไว้ในหลายๆอายะฮฺและในฮะดีษ ส่วนหนึ่งจากนั้นคือ ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้มนุษย์ทั้งหลาย แท้จริง ฉัน คือ ศาสนทูตของอัลลอฮฺมายังพวกเจ้าทั้งหลาย "

(ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 158)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ ﴾

"ความจำเริญยิ่งแด่พระองค์ ผู้ประทานอัลฟุรกอนแก่บ่าวของพระองค์ (มุฮัมมัด) เพื่อเขาจะได้เป็นผู้ตักเตือนแก่ปวงบ่าวทั้งมวล "

(ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 1)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง และหนังสืออื่นๆได้ปรากฏฮะดีษหลายบทระบุว่า ท่านนบี ﷺ ได้ส่งสาสน์ไปเรียกร้องเชิญชวนเจ้าเมือง, กษัตริย์ และผู้นำต่างๆ ทั้งที่เป็นชาวอาหรับและไม่ใช่ชาวอาหรับ ชาวคัมภีร์ และชาวอื่นๆเข้ารับอิสลาม ทั้งนี้ เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺในเรื่องนี้

(ฟัตฮุลบารี 1/42, มุสลิม 4/1993)

อับดุรฺร็อซซาก ได้รายงานมาจากมะอฺมัรฺ จากฮัมมาม จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า ท่านได้กล่าวว่า

(وَالَّذِي نَفْسِيْ بِيَدِهِ لَا يَسْمَعُ بِيْ أَحَدٌ مِنْ هٰذِهِ الْأُمَّةِ يَهُوْدِيٌّ وَلَا نَصْرَانِيٌّ وَمَاتَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِيْ أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ)

"ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ ไม่มีคนจากประชาชาตินี้ที่ฟังฉัน ไม่ว่าจะเป็นชาวยิวและชาวคริสต์ แล้วเขาได้ตายไปโดยมิได้ศรัทธาต่อสิ่งที่ฉันได้ถูกให้นำมา นอกจากปรากฏว่าเขาเป็นชาวนรก"

(มุสลิม 1/134)

ท่านนบี ﷺ กล่าวอีกว่า

(بُعِثْتُ إِلَى الْأَحْـــمَرِ وَالْأَسْوَدِ)

"ฉันถูกส่งมายังคนผิวแดง และผิวดำ"

และท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่าไว้อีกว่า

(كَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً)

"ปรากฏนบีก่อนๆนั้น ถูกส่งมายังกลุ่มชนของเขาโดยเฉพาะ แต่ฉันนั้นถูกส่งมายังมนุษย์ทั้งมวล"

(มุสลิม 1/370, อัลบุคอรี 335)

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيۡرِ حَقّٖ وَيَقۡتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡقِسۡطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٢١ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٢ ﴾

21. แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาต่ออายะฮฺทั้งหลายของอัลลอฮฺ และฆ่าบรรดานบี โดยปราศจากความเป็นธรรม และฆ่าบรรดาผู้ที่ใช้ให้มีความยุติธรรมจากหมู่ประชาชนนั้น เจ้า (มุฮัมมัด) จงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขาเถิดด้วยการลงโทษอันเจ็บแสบ

22. ชนเหล่านี้แหละ ที่บรรดาการงานของพวกเขาไร้ผลทั้งในโลกนี้ และปรโลก และจะไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆสำหรับพวกเขาเลย

ชาวคัมภีร์ได้รับการตำหนิในการที่พวกเขาปฏิเสธศรัทธา และฆ่าบรรดานบีและคนดีๆทั้งหลาย

อายะฮฺนี้เป็นการตำหนิจากอัลลอฮฺ ﷻ แก่ชาวคัมภีร์ที่กระทำผิด กระทำสิ่งที่ต้องห้าม ฝ่าฝืน โกหกต่ออายะฮฺของอัลลอฮฺทั้งคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ในเรื่องที่รอซูลนำไปบอกแก่เขา ทั้งนี้เพราะความยโสโอหัง ดื้อดึง ทำตัวใหญ่โต ขัดขวางผู้ที่จะปฏิบัติตามตลอด และฆ่าบรรดานบีเมื่อเอาบัญญัติของอัลลอฮฺไปบอกโดยไม่มีสาเหตุ และไม่มีการขัดข้องหมองใจกัน นอกจากสาเหตุเดียว คือ เรียกร้องเชิญชวนพวกเขาไปสู่ความจริง ﴿ **และฆ่าบรรดาผู้ที่ใช้ให้มีความยุติธรรมจากหมู่ประชาชนนั้น** ﴾ ในเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่ายโสโอหังเป็นที่สุด ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلْكِبْرُ بَطَرُ الْحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ)

"ความยโสโอหัง คือการปฏิเสธความจริง และดูถูกผู้คน"

(มุสลิม 1/93)

ด้วยเหตุนี้ เมื่อพวกเขาโอหังต่อความจริงและแสดงความยโสต่อมนุษย์ อัลลอฮฺได้ทรงให้พวกเขาประสบกับความตกต่ำ และต่ำต้อยในโลกนี้ และจะได้รับการลงโทษอย่างสาหัสในโลกหน้า โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขาเถิดด้วยการลงโทษอันเจ็บแสบ** ﴾ ﴿ **ชนเหล่านี้แหละ ที่บรรดาการงานของพวกเขาไร้ผลทั้งในโลกนี้ และปรโลก และจะไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆสำหรับพวกเขาเลย** ﴾

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَـٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَـٰبِ ٱللَّهِ
لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ

قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ
كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

23. เจ้า (มุฮัมมัด) มิได้มองดูบรรดาผู้ที่ได้รับส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ดอกหรือ ? โดยที่พวกเขาถูกเชิญชวนไปสู่คัมภีร์ของอัลลอฮฺ เพื่อคัมภีร์นั้นจะได้ตัดสินระหว่างพวกเขา แล้วกลุ่มหนึ่งในหมู่พวกเขาก็ผินหลังให้โดยพวกเขาก็กำลังผินหลังให้อยู่

24. นั่นก็เพราะพวกเขากล่าวว่า ไฟนรกนั้น จะไม่แตะต้องพวกเราเลย นอกจากบรรดาวันที่ถูกนับไว้ และสิ่งที่พวกเขากุขึ้นมาในศาสนาของพวกเขานั้น ได้หลอกลวงพวกเขาให้หลงเชื่อ

25. แล้วจะเป็นอย่างไรเล่า เมื่อเราได้ชุมนุมพวกเขาไว้ สำหรับวันหนึ่งซึ่งในวันนั้นไม่มีการสงสัยใด ๆแต่ละชีวิตจะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วนในสิ่งที่ชีวิตนั้นได้ขวนขวายไว้ โดยที่พวกเขาจะไม่ถูอธรรมเลย

ตำหนิชาวคัมภีร์ที่ไม่ใช้คัมภีร์ของอัลลอฮฺตัดสิน

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวตำหนิชาวยิว และชาวคริสต์ที่ยึดมั่นตามที่พวกเขากล่าวอ้างตามคัมภีร์ทั้งสองเล่มที่อยู่ในมือของพวกเขา คือ คัมภีร์เตารอต และคัมภีร์อินญีล และเมื่อพวกเขาได้ถูกร้องเรียกให้ใช้ข้อชี้ขาดที่อยู่ในคัมภีร์ทั้งสอง เพื่อเป็นการเชื่อฟังต่ออัลลอฮฺ โดยที่พระองค์ได้ใช้ไว้ในคัมภีร์ทั้งสองให้ปฏิบัติตามมุฮัมมัด ﷺ พวกเขาก็ไม่ยอม และผินหลังให้คัมภีร์ทั้งสองโดยทันที ซึ่งนี่เป็นการตำหนิพวกเขาอย่างรุนแรงที่สุด และเป็นการแสดงให้เห็นถึงการดื้อดึงและดื้อรั้นของพวกเขา ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **นั่นก็เพราะพวกเขากล่าวว่าไฟนรกนั้นจะไม่แตะต้องพวกเราเลย นอกจากบรรดาวันที่ถูกนับได้** ﴿ ที่จริงแล้วสิ่งที่ทำให้พวกเขากลัวที่จะฝ่าฝืนข้อเท็จจริงก็คือ การที่พวกเขาตลบตะแลงต่ออัลลอฮฺ ในสิ่งที่พวกเขากล่าวอ้างเข้าข้างตัวเองเท่านั้น ว่าพวกเขาจะถูกทำโทษในไฟนรกเพียง 7 วัน เท่านั้นจากทุก ๆพันปี ซึ่งได้เคยอธิบายมาแล้วในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และสิ่งที่พวกเขากุขึ้นมาในศาสนาของพวกเขานั้น ได้หลอกลวงพวกเขาให้หลงเชื่อ** ﴾ คือ ทำให้พวกเขายึดมั่นอยู่ในศาสนาของพวกเขาที่ผิด ๆที่ทำให้พวกเขาหลงตัวเองว่า ไฟนรกจะไม่สัมผัสพวกเขาต่อความผิดที่พวกเขากระทำ นอกจากเพียงไม่กี่วันเท่านั้น ซึ่งเรื่องดังกล่าวนั้น พวกเขาอ้างเอาเอง และคิดเอาเองโดยที่อัลลอฮฺไม่ได้กล่าวอะไรไว้ในเรื่องนี้

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวเตือนพวกเขาว่า ﴿ **แล้วจะเป็นอย่างไรเล่า เมื่อเราได้ชุมนุมพวกเขาไว้สำหรับวันหนึ่ง ซึ่งในวันนั้นไม่มีการสงสัยใด ๆ** ﴾ คือสภาพของพวกเขาจะเป็นอย่างไรเล่า ในเมื่อพวกเขาได้โกหกในสิ่งที่อัลลอฮฺมิได้บอกไว้ และพวกเขายังปฏิเสธบรรดารอซูล สังหารบรรดานบี และอุละมาอ์ที่เป็นกลุ่มชนของพวกเขาเอง ผู้ซึ่งกำชับใช้ให้ทำความดีและห้ามปรามความชั่ว อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงสอบสวนพวกเขาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ทั้งหมด และจะทรงคิดบัญชีและลงโทษพวกเขาอย่างสาสม ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วจะเป็นอย่างไรเล่า เมื่อเราได้ชุมนุมพวกเขาไว้สำหรับวันหนึ่ง ซึ่งในวันนั้นไม่มีการสงสัยใด ๆ** ﴾ คือ ไม่ต้องสงสัยเลย มันต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ﴿ **และแต่ละชีวิตจะถูกตอบแทนอย่างครบถ้วนในสิ่งที่ชีวิตนั้น ๆได้ขวนขวายไว้ โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรมเลย** ﴾

﴿ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ
مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ
ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٢٧﴾ ﴾

26. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้อัลลอฮฺ ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งอำนาจทั้งปวง พระองค์นั้นจะประทานอำนาจแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงถอดถอนอำนาจจากผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงให้เกียรติแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงยังความต่ำต้อย

แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ ความดีทั้งหลายอยู่ที่พระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง

27. พระองค์ทรงให้กลางคืนเข้าไปในกลางวัน และทรงให้กลางวันเข้าไปในกลางคืน และทรงให้สิ่งมีชีวิตออกจากสิ่งที่ไม่มีชีวิต และทรงให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตออกจากสิ่งที่มีชีวิต และทรงให้ปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์โดยปราศจากการคิดคำนวณ

การแนะนำไปสู่การกตัญญูรู้คุณ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด)** ﴿ โดยที่เจ้าให้ความยิ่งใหญ่ต่อพระผู้อภิบาลของเจ้า และขอบคุณต่อพระองค์มอบหมายต่อพระองค์ ว่า ﴾ **โอ้อัลลอฮฺ ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งอำนาจทั้งปวง** ﴿ คืออำนาจเป็นของพระองค์ทั้งหมด ﴾ **พระองค์นั้นจะประทานอำนาจแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงถอดถอนอำนาจจากผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงให้เกียรติแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และจะทรงยังความต่ำต้อยแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴿ คือพระองค์เป็นผู้ประทานให้ เป็นผู้ทรงขัดขวางไม่ประทานให้ ถ้าพระองค์ประสงค์ก็จะเป็น ถ้าพระองค์ไม่ประสงค์ก็ไม่เป็น ในอายะฮฺนี้เป็นการเตือน และชี้แนะสู่การกตัญญูรู้คุณต่อความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ﷻ ให้แก่ศาสนทูตของพระองค์ และแก่ประชาชาตินี้ เพราะอัลลอฮฺผู้ทรงสูงส่งได้เปลี่ยนตำแหน่งการเป็นนบีจากวงศ์วานอิสรออีล มาสู่นบีที่เป็นชาวอาหรับ ตระกูลกุเรชที่อยู่ในนครมักกะฮฺ และเป็นผู้ที่อ่านไม่ออก เขียนไม่เป็น ตลอดจนเป็นนบีท่านสุดท้าย เป็นรอซูล มาสู่มนุษย์และญินเป็นผู้ที่อัลลอฮฺได้รวมเอาความดีทั้งมวลเอาไว้ที่ท่านเมื่อเทียบกับบรรดานบีก่อนๆจากท่าน ได้ประทานความพิเศษให้ไว้ที่ท่านโดยที่พระองค์ไม่เคยประทานให้แก่บรรดานบีก่อนหน้านั้น และบรรดารอซูลก่อนหน้านั้นเลยในเรื่องความรู้เกี่ยวกับอัลลอฮฺ และบทบัญญัติต่างๆให้ทราบถึงสิ่งเร้นลับทั้งในอดีตและอนาคต เปิดเผยให้ทราบถึงข้อเท็จจริงแห่งโลกอาคิเราะฮฺ โดยให้แจ้งให้ประชาชาติของท่านได้ทราบไปทั้งหมด จนเปิดเผยศาสนาที่ให้ท่านนำมา บทบัญญัติต่างๆให้แก่ชาวศาสนาอื่นได้ทราบโดยทั่วกัน ขอให้อัลลอฮฺได้ประทานความเมตตาและความสันติแก่ท่านตลอดไปจวบจนวันอวสานของโลกทั้งกลางวันและกลางคืน

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้อัลลอฮฺ ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งอำนาจทั้งปวง** ﴿ จนจบอายะฮฺ คือ พระองค์ทรงเป็นผู้ดำเนินการแก่ผู้ที่พระองค์

ทรงบังเกิดมา ทรงกระทำตามที่พระองค์ทรงประสงค์ ดังเช่นที่พระองค์ทรงตอบโต้ผู้ที่ถืออำนาจในคำสั่งของพระองค์ โดยพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ ﴾

"และพวกเขากล่าวว่า ทำไมอัลกุรอานจึงไม่ถูกประทานลงมาให้แก่ชายผู้มีความสำคัญแห่งสองเมืองนี้" (หมายถึง อัลวะลีด อิบนุลมุฆีเราะฮฺ แห่งเมืองมักกะฮฺ และอุรฺวะฮฺ อิบนุ มัสอูด แห่งเมืองฏออิฟ)

(ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 31)

คือ เราจะดำเนินการแก่ผู้ที่เราบังเกิดเขามาตามที่เราประสงค์โดยไม่มีข้อขัดขวาง และอุปสรรคใดๆ เพราะเรามีความรอบรู้เป็นอย่างดีมีเหตุผลที่สมบูรณ์ในเรื่องดังกล่าว อย่างนี้แหละที่เราได้มอบตำแหน่งการเป็นนบีแก่ผู้ที่เราประสงค์ ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ﴾

"อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่ง ณ ที่ที่พระองค์จะทรงให้มีสาสน์ของพระองค์ "

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 124)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ﴾

"จงดูเถิด เราได้ทำให้บางคนในหมู่พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคนอย่างไร ? ...." *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 21)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **พระองค์ทรงให้กลางคืนเข้าไปในกลางวัน แล้วทรงให้กลางวันเข้าไปในกลางคืน** ﴿ คือเอาส่วนที่มันมีเวลายาว และเพิ่มส่วนที่มันสั้นไป ดังนั้นมันทั้งสองจึงเท่าๆกัน ต่อจากนั้นก็เอาจากนี่ไปไว้ในนั่น ดังนั้น ทั้งสองจึงมีการเหลื่อมล้ำกัน ต่อจากนั้นให้มันเท่ากัน อย่างนี้แหละจึงเกิดฤดูในรอบปีเป็นฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และทรงให้สิ่งมีชีวิตออกจากสิ่งที่ไม่มีชีวิต และทรงให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ออกจากสิ่งที่มีชีวิต** ﴿ คือให้เมล็ดออกมาจากพืช และให้พืชออกมาจากเมล็ด ให้ต้นอินทผลัมออกมาจากเมล็ด และเมล็ดออกมาจากต้น ให้ผู้ศรัทธาออกมาจากกาฟิรฺ และให้กาฟิรฺออกมาจากผู้ศรัทธา ให้ไก่ออกมาจากไข่และให้ไข่ออกมาจากแม่ไก่ และเป็น

อย่างที่กล่าวมานี้ในหลาย ๆสิ่ง ﴿ **และทรงให้ปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์โดยปราศจากการคิดคำนวณ** ﴾ คือทรงให้ทรัพย์สินแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ โดยไม่มีการนับหรือคำนวณแต่ประการใด และให้ความคับแค้นแก่คนอื่น อันเนื่องจากความปรีชาญาณ ความปรารถนา ความต้องการ และความเที่ยงธรรมของพระองค์

﴿ لَا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ ﴾

28. ผู้ศรัทธาทั้งหลายนั้น จงอย่าได้ยึดเอาบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตรอื่นมาจากผู้ศรัทธา และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาย่อมไม่อยู่ในศาสนาที่มาจากอัลลอฮฺ นอกจากพวกเจ้าจะป้องกันจากพวกเขาจริง ๆเท่านั้น และอัลลอฮฺทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์ และยังอัลลอฮฺนั้นคือการกลับไป

ห้ามมิให้สนับสนุนพวกมุชริกีน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามมิให้บ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธาให้การสนับสนุนบรรดาผู้ปฏิเสธการศรัทธา และอย่าเอาพวกเขาเป็นเพื่อนสนิทชิดเชื้อให้ความสนิทสนมนอกจากบรรดาผู้ศรัทธา ต่อจากนั้นพระองค์ได้เตือนเอาไว้อย่างชัดเจนว่า ﴿ **และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาย่อมไม่อยู่ในศาสนาที่มาจากอัลลอฮฺ** ﴾ คือ ผู้กระทำหรือฝ่าฝืนข้อห้ามของอัลลอฮฺในเรื่องนี้ แน่นอน เขาก็พ้นไปจากอัลลอฮฺ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ عَدُوِّى وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَآءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ ﴾

—إِلَى أَنْ قَالَ ﴿ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าอย่าได้คบศัตรูของข้า และศัตรูของพวกเจ้าเป็นมิตร

โดยให้ความรักใคร่แก่พวกเขา – ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า – "และผู้ใดในหมู่พวกเจ้ากระทำเช่นนั้น แน่นอน เขาได้หลงออกจากทางอันเที่ยงธรรมแล้ว" "

(ซูเราะฮฺ อัลมุมตะฮินะฮฺ อายะฮฺที่ 1)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าได้ยึดเอาบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตร โดยไม่เอาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าต้องการที่จะให้อัลลอฮฺมีหลักฐานอันชัดเจนจัดการแก่พวกเจ้า กระนั้นหรือ ?"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 144)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلْيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าได้ยึดเอาชาวยิว และชาวคริสต์เป็นมิตร บางส่วนของพวกเขาคือมิตรของอีกบางส่วน และผู้ใดในหมู่พวกเจ้า เอาพวกเขามาเป็นมิตรแล้วไซร้ แน่นอน ผู้นั้นก็เป็นคนหนึ่งในหมู่พวกเขา"

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 51)

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสหลังจากที่ได้กล่าวถึงการที่ผู้ศรัทธาเอาผู้ศรัทธาด้วยกันเป็นมิตร เช่น ชาวมุฮาญิรีน ชาวอันศอรฺ และชาวอาหรับชนบท โดยพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِى ٱلْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ ﴾

"และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น บางส่วนของพวกเขาย่อมเป็นผู้ช่วยเหลืออีกบางส่วน หากพวกเจ้าไปทำในสิ่งนั้นแล้ว ความวุ่นวาย และความเสียหาย

อันใหญ่หลวงก็จะเกิดขึ้นในแผ่นดิน"

(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 73)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **นอกจากพวกเจ้าจะป้องกันจากพวกเขาจริง ๆเท่านั้น** ﴾ คือ ยกเว้นผู้ที่กลัวอันตรายจากพวกเขาในบางประเทศ หรือบางเวลา ก็ให้หาทางเอาตัวรอดจากพวกเขา โดยภายนอกทำดีกับพวกเขาโดยที่ในใจไม่ยอมรับ ดังที่อัลบุคอรี ได้เล่ามาจาก อะบิดดัรฺดาอฺ ว่า

(إِنَّا لَنَكْشِرُ فِي وُجُوْهِ أَقْوَامٍ وَقُلُوْبُنَا تَلْعَنُهُمْ)

"ความจริงเราได้แสดงตัวว่าทำเป็นดีต่อหน้ากลุ่มชนหลาย ๆกลุ่ม โดยที่ในใจของเราสาปแช่งพวกเขา "

(ฟัตฮุลบารี 10/545)

อัลบุคอรี เล่าว่า อัลฮะซันได้กล่าวว่า

(اَلتَّقِيَّةُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)

"การอำพรางตัวนั้น (ใช้ได้) ไปจนถึงวันกิยามะฮฺ "

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์** ﴾ คือ ทรงเตือนพวกเจ้าให้ระมัดระวังอย่าได้ฝ่าฝืน และให้กลัวการลงโทษของพระองค์แก่ผู้ที่ให้การสนับสนุนกับศัตรูของพระองค์ และศัตรูของผู้ที่พระองค์รัก ต่อจากนั้น พระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **และยังอัลลอฮฺนั้น คือการกลับไป** ﴾ คือเราต้องกลับไปหาพระองค์ โดยทุกคนจะถูกสอบสวน และได้รับผลตอบแทนต่อการกระทำของตนเอง

قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ
كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوٓءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ
بَيْنَهَا وَبَيْنَهُۥٓ أَمَدًۢا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ

بِٱلۡعِبَادِ ﴿٣٠﴾

29. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกเจ้าปกปิดสิ่งที่อยู่ในหัวอกของพวกเจ้า หรือเปิดเผยมันก็ตาม อัลลอฮฺย่อมรู้สิ่งนั้นดี และทรงรู้สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และอัลลอฮฺนั้นทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง

30. วันที่แต่ละชีวิตจะได้พบกับความดีที่ตนได้ประกอบไว้ถูกนำมาอยู่ต่อหน้า และความชั่วที่ตนได้ประกอบไว้ด้วย แต่ละชีวิตนั้นชอบหากว่าระหว่างตนกับความชั่วนั้นจะมีระยะทางที่ห่างไกล และอัลลอฮฺนั้นทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงปรานีต่อปวงบ่าว

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอก และการงานของบ่าวทุกอย่าง จะถูกนำมาต่อหน้าในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งให้บ่าวของพระองค์ ได้ทราบว่า พระองค์ทรงรู้สิ่งเร้นลับ สิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในหัวใจ และสิ่งที่เปิดเผย ไม่มีสิ่งใดจะซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้ ตรงกันข้ามความรอบรู้ของพระองค์ทรงล้อมทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้ทั้งหมดทุกกาลเวลาและทุกขณะ ทั้งที่อยู่บนฟากฟ้าและในแผ่นดิน ไม่มีแม้แต่เพียงปรมาณูเดียวที่จะรอดพ้นไปจากความรู้ของพระองค์ได้ แม้จะอยู่ในห่วงลึกของมหาสมุทรก็ตาม ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴾ คือเดชานุภาพของพระองค์ทรงอยู่เหนือทุกสิ่ง ข้อความนี้เป็นการเตือนให้บ่าวของพระองค์ให้ยำเกรง และหวาดกลัวพระองค์ ดังนั้น เขาจะต้องไม่ละเมิด และฝ่าฝืนสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม ไม่หย่อนยานต่อสิ่งที่พระองค์ทรงบัญชาใช้

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **วันที่แต่ละชีวิตจะได้พบกับความดีที่ตนได้ประกอบไว้ถูกนำมาอยู่ต่อหน้า** ﴾ หมายความว่าในวันกิยามะฮฺผลงานของบ่าวทั้งที่เป็นความดีและความชั่วจะถูกนำมาให้ปรากฏต่อหน้า ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يُنَبَّؤُاْ ٱلۡإِنسَٰنُ يَوۡمَئِذِۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ ﴾

“วันนั้น มนุษย์จะถูกแจ้งให้ทราบถึงสิ่งที่ได้กระทำไว้ก่อนและในภายหลัง ”

(ซูเราะฮฺ อัลกิยามะฮฺ อายะฮฺที่ 13)

คือ เมื่อเขาพบว่าเป็นการงานที่ดี เขาก็จะดีใจ แล้วถ้าพบว่ามันเป็นการงานที่ไม่ดี เขาก็จะเสียใจ และเศร้าสลด โดยที่เขาอยากที่จะสลัด มันทิ้งไปให้พ้นไป และอยู่ห่างไกลจากมันให้ไกลลิบลับ ดังเช่นที่เขาจะกล่าวแก่ชัยฏอนที่อยู่ใกล้ๆเขาในโลกนี้ โดยที่มันชักจูงให้เขาทำความไม่ดีว่า

﴿ يَـٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ ﴾ ٣٨

“โอ้อนิจจา ถ้าระหว่างฉันกับเจ้ามีระยะห่างกัน เช่น ทิศตะวันออกกับทิศตะวันตกก็จะดี สหายนี้ช่างชั่วช้าแท้ๆ”

(ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 38)

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสย้ำกำชับ และขู่สำทับว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์** ﴿ คือ ทรงเตือนให้พวกเจ้าหวาดกลัวการลงโทษของพระองค์

แล้วพระองค์ทรงให้ความหวังแก่บ่าวของพระองค์ เพื่อที่พวกเขาจะได้ไม่หมดหวังต่อความเมตตาของพระองค์ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงปรานีต่อปวงบ่าว** ﴿

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่าถือเป็นส่วนหนึ่งจากความอ่อนโยนของพระองค์ ในการที่พระองค์ได้เตือนพวกเขาให้ยำเกรงพระองค์

ส่วนคนอื่นๆกล่าวว่า พระองค์เป็นผู้ทรงเมตตาต่อผู้ที่พระองค์ทรงบังเกิดเขามา รักที่จะให้พวกเขายืนหยัดอย่างมั่นคงบนหนทางที่เที่ยงตรง อยู่ในศาสนาของพระองค์ และปฏิบัติตามรอซูลผู้ทรงเกียรติของพระองค์

﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٣١ قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ
لَا يُحِبُّ ٱلْكَـٰفِرِينَ ٣٢ ﴾

31. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกเจ้ารักอัลลอฮฺ ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮฺก็จะทรงรักพวกเจ้า และจะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเจ้า ซึ่งโทษทั้งหลายของพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

32. จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า พวกเจ้าจงเชื่อฟังอัลลอฮฺ และรอซูลเถิด แต่ถ้าพวกเจ้าผินหลังให้ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นไม่ทรงชอบผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย

รักอัลลอฮฺ ก็ต้องปฏิบัติตามรอซูล

อายะฮฺที่ประเสริฐนี้ได้ชี้ขาดให้ได้ทราบว่า ทุกคนที่อ้างว่ารักอัลลอฮฺ แต่เขามิได้ปฏิบัติตามทางนำของมุฮัมมัด ก็แสดงว่าคำกล่าวอ้างของเขานั้น โกหก ในความเป็นจริงแล้ว ถ้าเขากล่าวอ้างเช่นนั้น จะไม่เป็นจริงได้ นอกจากเขาต้องปฏิบัติตามบัญญัติที่มุฮัมมัดได้นำมา และตามศาสนาที่ท่านนบีมุฮัมมัดนำมาปฏิบัติตามทั้งคำพูด และการกระทำของท่าน ดังที่มีปรากฏในฮะดีษเศาะฮีฮฺ โดยรายงานมาจากท่านรอซูล ﷺ ว่า แท้จริงท่านได้กล่าวว่า

(مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ)

"ใครที่ทำงานหนึ่งงานใด ซึ่งไม่มีในเรื่องของเรา (ศาสนาของเรา) งานนั้นจะต้องถูกตีกลับ"

(ฟัตฮุลบารี 5/355)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าหากพวกเจ้ารักอัลลอฮฺ ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮฺก็จะทรงรักพวกเจ้า** ﴿ คือพวกท่านจะได้รับผลตอบแทนเกินกว่าที่พวกท่านต้องการเสียอีก ด้วยการที่พวกท่านรักอัลลอฮฺ คืออัลลอฮฺก็รักพวกท่านซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าเสียอีก

อัลฮะซัน อัลบัศรี และคนอื่นๆที่เป็นชาวสะลัฟ กล่าวว่า

"กลุ่มชนหนึ่งคิดว่าพวกเขารักอัลลอฮฺ ดังนั้น อัลลอฮฺได้ทรงทดสอบพวกเขาด้วยอายะฮฺนี้ โดยพระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกเจ้ารักอัลลอฮฺ**

ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮฺก็จะทรงรักพวกเจ้า ﴾"

(ฟัตฮุลบารี 5/355)

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และจะทรงอภัยให้แก่พวกเจ้าซึ่งโทษทั้งหลายของพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾ คือโดยการที่พวกเจ้าปฏิบัติตามท่านรอซูล ﷺ พวกเจ้าก็จะได้รับความดีทุกประการจากการปฏิบัติตามนั้น

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ตรัสใช้ทุกคนในทุกระดับว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าพวกเจ้าจงเชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลเถิด แต่ถ้าหากพวกเขาผินหลังให้** ﴾ โดยการฝ่าฝืน ﴿ **แท้จริงอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงชอบผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย** ﴾ ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่ฝ่าฝืนดังกล่าวนั้นเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธากลายเป็นคนกาฟิรฺไปแล้ว ซึ่งอัลลอฮฺไม่ทรงรักผู้ที่มีลักษณะดังกล่าว แม้จะอ้างและเข้าใจว่าตัวเองรักอัลลอฮฺก็ตาม จนกว่าเขาจะปฏิบัติตามรอซูล ซึ่งเป็นรอซูลมาสู่มวลมนุษย์ และญิน และเป็นรอซูลท่านสุดท้ายด้วย การปฏิบัติตามรอซูลนั้นคือ เชื่อฟังท่าน ภักดีต่อท่าน ปฏิบัติตามบัญญัติที่ท่านได้นำมา โดยจะมีรายละเอียดนำเสนอต่อไป เมื่อถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَـٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ *อินชาอัลลอฮฺ* (หากเป็นพระประสงค์ของอัลลอฮฺ)

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحًا وَءَالَ إِبْرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمْرَٰنَ عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنۢ بَعْضٍ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ ﴾

33. **แท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงคัดเลือกอาดัม, นูฮฺ, วงศ์วานอิบรอฮีม และวงศ์วานของอิมรอนให้เหนือกว่าประชาชาติทั้งหลาย**

34. **โดยเป็นเผ่าพันธุ์ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากกันและกัน และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้**

บรรดาผู้ที่ถูกคัดเลือกบนพื้นแผ่นดิน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า พระองค์ได้ทรงคัดเลือกวงศ์วานเหล่านี้ที่เป็นชาวโลก ทรงคัดเลือกอาดัม عليه السلام ทรงบังเกิดเขาด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง ทรงเป่าวิญญาณเข้าไป

ด้วยวิญญาณที่มาจากพระองค์ ทรงให้บรรดามลาอิกะฮฺแสดงคารวะต่อเขา ทรงสอนนามของสิ่งต่างๆให้เขาทราบ ทรงให้เขาพำนักอยู่ในสวนสวรรค์ ต่อจากนั้นก็ให้ลงมาอาศัยอยู่ในโลกใบนี้ ด้วยความปรีชาญาณของพระองค์ พระองค์ทรงเลือกนูฮฺ عليه السلام ทรงแต่งตั้งให้เป็นรอซูล (ศาสนทูต) ท่านแรกมาสู่ชาวโลก อันเนื่องจากมนุษย์ได้กราบไหว้เจว็ด สร้างภาคีขึ้นในศาสนาของอัลลอฮฺ พระองค์ทรงให้เขายืนหยัดเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เรียกร้องเชิญชวนกลุ่มชนของเขาไปสู่อัลลอฮฺทั้งกลางวันและกลางคืน ทั้งที่ลับและเปิดเผย แต่พวกเขาก็ไม่ตอบรับคำเรียกร้องเชิญชวน นอกจากเพียงไม่กี่คนเท่านั้น เขาจึงขอให้อัลลอฮฺลงโทษพวกเขา ดังนั้นอัลลอฮฺจึงให้พวกเขาจมน้ำตายไม่รอดชีวิต นอกจากคนที่ปฏิบัติตาม ยอมรับศาสนาที่นูฮฺได้นำมาเรียกร้องเชิญชวนเท่านั้น

และพระองค์ทรงเลือกเอาวงศ์วานอิบรอฮีม ซึ่งในจำนวนนั้นมีนายแห่งมนุษยชาติ และนบีท่านสุดท้ายคือ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ

และทรงเลือกเอาวงศ์วานอิมรอน ซึ่งอิมรอนในที่นี้ก็คือ บิดาของนางมัรฺยัม บุตรีของอิมรอน มารดาของท่านนบีอีซา บุตรของมัรฺยัม عليها السلام นั่นก็คือ อีซา (เยซู) عليه السلام ซึ่งก็เป็นลูกหลานของอิบรอฮีม โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องนี้ ในซูเราะฮฺ อัลอันอาม *อินชาอัลลอฮฺ*

إِذْ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ عِمْرَٰنَ رَبِّ إِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّى وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّىٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

35. จงรำลึกถึงขณะที่ภรรยาของอิมรอน กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน แท้จริง ฉันได้บนบานไว้ว่า ให้สิ่งที่อยู่ในครรภ์ของฉันถูกเจาะจงให้อยู่ในฐานะผู้เคารพภักดีต่อพระองค์ และรับใช้พระองค์เท่านั้น ดังนั้น ขอพระองค์ได้โปรดรับจากฉันด้วยเถิด แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้

36. ครั้นเมื่อนางได้คลอดบุตร นางก็กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน แท้จริง ฉันได้คลอดบุตรเป็นหญิง และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ดียิ่งกว่าถึงบุตรที่นางได้คลอดมา และใช่ว่าเพศชายนั้นจะเหมือนกับเพศหญิงก็หาไม่ และฉันก็ได้ตั้งชื่อเขาว่า "มัรฺยัม" แล้วฉันขอต่อพระองค์ให้ทรงคุ้มครองนาง และลูกของนางให้พ้นจากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง

เรื่องการคลอดมัรฺยัม

ภรรยาของอิมรอนคนนี้ คือ แม่ของมัรฺยัม ﷺ นางชื่อฮันนะฮฺ บุตรีของฟากูด

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้เล่าว่า นางฮันนะฮฺ เป็นหญิงที่ไม่ตั้งครรภ์ แล้วในวันหนึ่งนางได้เห็นนกตัวหนึ่งกำลังฟักไข่อยู่ ก็ทำให้นางอยากมีบุตร ดังนั้น นางจึงขอต่ออัลลอฮฺ ﷻ ให้นางมีบุตรชายสักคนหนึ่งเถิด แล้วอัลลอฮฺก็ตอบรับคำขอของนาง แล้วสามีของนางก็ได้ร่วมหลับนอนกับนาง แล้วทำให้นางตั้งครรภ์ เมื่อนางได้ตั้งครรภ์แล้ว นางก็บนบานว่า ลูกที่เกิดมานั้นจะให้เป็นผู้รับใช้พระเจ้า และรับใช้บัยตุลมักดิส ซึ่งนางได้กล่าวว่า ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน แท้จริง ฉันได้บนบานไว้ว่า ให้สิ่งที่อยู่ในครรภ์ของฉันถูกเจาะจงให้อยู่ในฐานะผู้เคารพภักดีต่อพระองค์ และรับใช้พระองค์เท่านั้น ดังนั้น ขอพระองค์ได้โปรดรับจากฉันด้วยเถิด แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้** ﴾ คือ ทรงได้ยินคำขอของฉัน ทรงรอบรู้ ความตั้งใจของฉัน โดยที่นางไม่ทราบว่า สิ่งที่อยู่ในครรภ์ของนางนั้น เป็นชายหรือเป็นหญิง ? ﴿ **ครั้นเมื่อนางได้คลอดบุตร นางก็กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน แท้จริง ฉันได้คลอดบุตรเป็นหญิง และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ดียิ่งกว่าถึงบุตรที่นางได้คลอดมา และใช่ว่าเพศชายนั้นจะเหมือนกับหญิงก็หาไม่** ﴾ คือในเรื่องพลกำลัง และการอดทนในการทำอิบาดะฮฺ และรับใช้อยู่ในมัสญิดอักซอ ﴿ **และฉันก็ได้ตั้งชื่อเขาว่า "มัรฺยัม"** ﴾ ในเรื่องนี้เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่า อนุญาตให้ตั้งชื่อในวันคลอดได้ ตามที่ปรากฏในข้อความแห่งบัญญัติของประชาชาติของพวกเรา ซึ่งความจริงได้มีเรื่องเล่ายืนยันเช่นนั้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีซุนนะฮฺระบุจากท่านรอซูล ﷺ ว่า

(وُلِدَ لِي اللَّيْلَةَ وَلَدٌ سَمَّيْتُهُ بِاسْمِ أَبِي إِبْرَاهِيمَ)

"ในคืนนี้ฉันได้ลูกชาย ซึ่งฉันได้ตั้งชื่อตามชื่อบิดา (บรรพบุรุษ) ของฉัน นั่นคือ

อิบรอฮีม" ได้บันทึกฮะดีษโดยสองท่าน

(ฟัตฮุลบารี 3/306 และมุสลิม 4/1807)

และเช่นเดียวกัน ปรากฏอยู่ในหนังสือของทั้งสอง ว่าแท้จริง อนัส อิบนุ มาลิก ได้นำน้องชายของเขา หลังจากที่แม่ของเขาได้คลอดเขาออกมา ไปหาท่านรอซูล ﷺ แล้วท่านได้ทำตะฮฺนีกให้น้องชายของเขา และได้ตั้งชื่อให้เขาว่า "อับดุลลอฮฺ"

(ฟัตฮุลบารี 9/501)

เช่นเดียวกัน ได้ปรากฏว่า ท่านได้ตั้งชื่อเด็กคนอื่นๆในวันที่เด็กคลอดออกมาอีกด้วย

ส่วนฮะดีษที่รายงานโดยกอตาดะฮฺ จากอัลฮะซัน อัลบัศรี จากซะมุเราะฮฺ อิบนิ ญุนดุบ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(كُلُّ غُلَامٍ رَهِيْنٌ بِعَقِيْقَتِهِ يُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ سَابِعِهِ وَيُسَمَّى وَيُحْلَقُ رَأْسُهُ)

"เด็กที่เกิดมาทุกคนจะยังคงติดค้าง จนกว่าจะได้มีการทำอะกีเกาะฮฺให้แก่เขาโดยการเชือดในวันที่เจ็ด (หลังจากการคลอด) ตั้งชื่อ และโกนผม" ฮะดีษนี้บันทึกโดยอะหฺมัด และเจ้าของหนังสือสุนัน

(อะหฺมัด 5/7, อบูดาวูด 3/259, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/115, อันนะซาอี 7/166 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1057)

อัตติรฺมิซี ถือว่าฮะดีษนี้เศาะฮีฮฺด้วยถ้อยคำนี้

และมีรายงานว่า "วะยุดัมมา" และมีการหลั่งเลือด (เชือดสัตว์อะกีเกาะฮฺ) โดยเป็นรายงานที่ปรากฏชัดเจน และเป็นที่จดจำมากกว่า *วัลลอฮุอะอฺลัม*

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นการบอกให้ทราบว่ามารดาของมัรฺยัม ว่านางได้กล่าวว่า **﴾ แล้วฉันขอต่อพระองค์ให้ทรงคุ้มครองนาง และลูกของนางให้พ้นจากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง ﴿** คือ นางได้ขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺ ﷻ ให้ลูกของนางพ้นจากความชั่วร้ายของชัยฏอน และขอความคุ้มครองให้ลูกของนางซึ่งก็คือ อีซา عليه السلام ด้วย แล้วอัลลอฮฺก็ได้ตอบรับคำขอความคุ้มครองของนางดังกล่าว ดังเช่นที่ได้มีฮะดีษที่รายงานโดยอับดุรฺร็อซซาก จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا مِنْ مَوْلُوْدٍ يُوْلَدُ إِلَّا مَسَّهُ الشَّيْطَانُ حِيْنَ يُوْلَدُ فَيَسْتَهِلُّ صَارِخًا مِنْ مَسِّهِ إِيَّاه إِلَّا مَرْيَمَ وَابْنَهَا)

"ไม่ว่าเด็กคนใดที่ถูกคลอดออกมา นอกจากชัยฏอนได้สัมผัสเขาขณะที่ถูกคลอดออกมา ดังนั้น เด็กจึงส่งเสียงร้องอันเนื่องจากการสัมผัสของชัยฏอนต่อเด็ก ยกเว้น มัรฺยัม และลูกของนาง"

ต่อจากนั้น อบูฮุร็อยเราะฮฺ จึงกล่าวว่า ดังนั้น พวกท่านจงอ่าน หากประสงค์ว่า

(وَإِنِّيْ أُعِيْذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ)

(อับดุรฺร็อซซาก 1/119, อัลบุคอรี 8/60 และมุสลิม 4/1838)

﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقًا ۖ قَالَ يَٰمَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾ ﴾

37. แล้วพระผู้อภิบาลของนางก็ทรงรับนางไว้อย่างดี และทรงให้นางเจริญวัยอย่างดีด้วย และได้ทรงให้ซะกะรียาอุปการะนาง คราใดที่ซะกะรียาเข้าไปหานางที่อัลเมียะฮฺรอบ เขาก็พบปัจจัยยังชีพอยู่ที่นาง เขากล่าวว่า โอ้มัรฺยัม เธอได้สิ่งนี้มาอย่างไร ? นางกล่าวว่า มันมาจากอัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงประทานปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ โดยปราศจากการคำนวณ

การเจริญเติบโตของมัรฺยัม โดยนางได้รับเกียรติจากอัลลอฮฺ ﷻ

พระผู้อภิบาลของเราได้บอกให้เราทราบว่า พระองค์ได้ตอบรับคำขอของนาง ตามที่นางได้บนบานเอาไว้ โดยพระองค์ได้บอกให้ทราบว่า ﴾ **และทรงให้นางเจริญวัยอย่างดีด้วย** ﴿ คือ พระองค์ทรงให้นางเกิดมามีรูปร่างน่ารัก น่าชม ใครเห็นก็เป็นที่ยอมรับ เติบโตอยู่ในหมู่

คนดีๆนางได้เรียนรู้จากเขาเหล่านั้น สิ่งที่ดีๆความรู้ต่างๆและหลักการศาสนา ﴾ **และได้ทรงให้ซากะรียาอุปการะนาง** ﴿ คือพระองค์ทรงให้ซะกะรียาเป็นผู้ดูแล และอุปการะนาง ที่จริงแล้ว การที่อัลลอฮฺกำหนดให้ซะกะรียาเป็นผู้อุปการะดูแล ก็เพื่อที่นางจะได้เอาความรู้ที่เป็นประโยชน์จากเขา เอาแบบการงานที่ดี และเพราะว่าซะกะรียานั้นเป็นสามีน้าสาวของนาง ตามที่อิบนุ อิสฮาก, อิบนุ ญะรีรฺ และคนอื่นๆได้กล่าวไว้

บางท่านบอกว่า เขาเป็นพี่เขยของนาง ดังที่ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺว่า

(فَإِذَا بِيَحْيَى وَعِيسَى وَهُمَا ابْنَا الْخَالَةِ)

"ดังนั้น ยะฮฺยา และอีซา โดยที่ทั้งสองเป็นลูกชายของน้าสาว "

(ฟัตฮุลบารี 6/539)

บางทีได้ใช้ข้อความตามที่ อิบนุ อิสฮาก เรียกเช่น ก็ถือเป็นการอนุโลม ด้วยเหตุนี้ มัรฺยัมจึงอยู่ในการเลี้ยงดูของน้าสาวของนาง

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้ตัดสินให้อุมาเราะฮฺ บุตรี ฮัมซะฮฺ อยู่ในการอุปการะของน้าสาวของนาง ซึ่งเป็นภรรยาของญะอฺฟัรฺ บุตรของอบี ฏอลิบ โดยท่านรอซูลได้กล่าวว่า

(اَلْخَالَةُ بِمَنْزِلَةِ الأُمِّ)

"น้าสาวนั้นอยู่ในฐานะแม่"

(ฟัตฮุลบารี 7/571)

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบว่า นางนั้นมีความมุ่งมั่น มุมานะ และสูงส่งในการประกอบอิบาดะฮฺ ภักดีต่ออัลลอฮฺ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **คราใดที่ซะกะรียาเข้าไปหานางที่อัลเมียะฮฺรอบ เขาก็พบปัจจัยยังชีพอยู่ที่นาง** ﴿ มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อบุชชะอฺซาอฺ, อิบรอฮีม อันนาคออี, อัฏเฏาะฮาก, กอตาดะฮฺ, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส, อะฏียะฮฺ อัลเอาฟี และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า หมายถึงพบผลไม้ฤดูร้อนในฤดูหนาว และผลไม้ฤดูหนาวในฤดูร้อนอยู่ที่นาง

(อิบนุ อบีฮาติม 2/227 – 229)

แล้วเมื่อซะกะรียา ได้เห็นอย่างนั้นที่นาง ﴾ **เขากล่าวว่า โอ้มัรฺยัม เธอได้สิ่งนี้มาอย่างไร ?** ﴿ คือ เขาถามว่า เธอได้สิ่งนี้มาจากไหน ? ﴾ **นางกล่าวว่า มันมาจากอัลลอฮฺ**

แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงประทานปัจจัยยังชีพแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ โดยปราศจากการคำนวณ ﴾

﴿ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥ قَالَ رَبِّ هَبْ لِى مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُصَلِّى فِى
ٱلْمِحْرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًۢا بِكَلِمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا
وَنَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَقَدْ بَلَغَنِىَ
ٱلْكِبَرُ وَٱمْرَأَتِى عَاقِرٌ قَالَ كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ
ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا
وَٱذْكُر رَّبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِٱلْعَشِىِّ وَٱلْإِبْكَٰرِ ﴿٤١﴾ ﴾

38. ที่โน่นนะ ซะกะรียาได้วิงวอนต่อพระผู้อภิบาลของเขา โดยกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ประทานแก่ฉัน ซึ่งบุตรที่ดีคนหนึ่งจากที่พระองค์ แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงได้ยินคำวิงวอน

39. และมลาอิกะฮฺได้เรียกเขาขณะที่กำลังยืนละหมาดอยู่ในอัลเมียะฮฺรอบ ว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงแจ้งข่าวดีแก่ท่านด้วยยะฮฺยา โดยที่จะเป็นผู้ยืนยันดำรัสหนึ่งจากอัลลอฮฺ และจะเป็นผู้นำ และผู้รักษาความบริสุทธิ์ และเป็นศาสนทูตท่านหนึ่งจากหมู่ชนที่เป็นคนดี

40. เขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะมีบุตรได้อย่างไร โดยที่ความชราภาพได้ประสบแก่ฉันแล้ว และภรรยาของฉันก็เป็นหมันด้วย เขากล่าวว่า กระนั้นก็ตาม อัลลอฮฺจะทรงกระทำตามที่พระองค์ทรงประสงค์

41. เขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ทรงให้มีสัญญาณหนึ่งแก่ฉันด้วยเถิด พระองค์ตรัสว่าสัญญาณของเจ้านั้น คือเจ้าจะไม่สามารถพูดคุยกับผู้คนเป็นเวลาสามวัน นอกจากด้วยการแสดงท่าทางเท่านั้น และจงระลึกถึงพระผู้อภิบาลของเจ้าให้มาก ๆ และจงกล่าวให้ความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ทั้งในยามเย็นและยามเช้า

คำวิงวอนของซะกะรียา และข่าวดีด้วยการเกิดของยะฮฺยา

เมื่อซะกะรียา ﷺ ได้เห็นว่าอัลลอฮฺประทานปัจจัยยังชีพแก่มัรฺยัม ﷺ โดยประทานผลไม้ฤดูหนาวให้ในฤดูร้อน และผลไม้ฤดูร้อนให้ในฤดูหนาว ก็อยากจะมีลูกบ้างในขณะนั้น โดยที่เขานั้นเป็นคนชราภาพ กระดูกก็อ่อนแอแล้ว ผมบนศีรษะก็ขาวโพลนแล้ว และภรรยาของเขาก็เช่นเดียวกัน แก่ชรามากแล้ว ทั้งๆที่เป็นอย่างนั้น เขาก็วิงวอนขอต่ออัลลอฮฺ โดยเขากล่าวว่า **﴾ โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ประทานแก่ฉัน ซึ่งบุตรที่ดีคนหนึ่งจากที่พระองค์ แท้จริง พระองค์เป็นผู้ทรงได้ยินคำวิงวอน ﴿**

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **﴾ และมลาอิกะฮฺ ได้เรียกเขาขณะที่กำลังยืนละหมาดอยู่ในอัลเมียะฮฺรอบ ว่า ﴿** คือ มลาอิกะฮฺ ได้พูดแก่เขา ซึ่งเขาก็ได้ยินคำพูดนั้น ขณะที่เขากำลังยืนละหมาดอยู่ในอัลเมียะฮฺรอบและอยู่คนเดียว ซึ่งอัลเมียะฮฺรอบนั้น เป็นห้องทำอิบาดะฮฺและวิงวอนขอต่ออัลลอฮฺ

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงแจ้งให้ทราบถึงเรื่องที่มลาอิกะฮฺมาแจ้งข่าวดีแก่เขาว่า **﴾ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงแจ้งข่าวดีแก่ท่านด้วยยะฮฺยา ﴿** คือเป็นลูกชายที่เกิดจากท่านและภรรยาของท่านมีชื่อว่า ยะฮฺยา

กอตาดะฮฺ และคนอื่นๆกล่าวว่า ที่จริงแล้ว ถูกตั้งชื่อว่า ยะฮฺยา เพราะอัลลอฮฺทรงให้เขาเกิดมาและมีชีวิตอยู่ในการอีมานศรัทธาต่ออัลลอฮฺ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/235)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **﴾ โดยที่จะเป็นผู้ยืนยันดำรัสหนึ่งจากอัลลอฮฺ ﴿**

อัลเอาฟีและคนอื่นๆได้รายงานมาจากอิบนุ อับบาสว่า อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อิกริมะฮฺ,

มุญาฮิด, อะบุชชะอฺษาอฺ, อัสสุดดีย์, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส, อัฏเฎาะฮาก และคนอื่น ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ ﴿مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ﴾

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿وَسَيِّدًا﴾

อบุลอาลียะฮฺ, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส, กอตาดะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ และคนอื่นๆ ได้กล่าวว่า คำดังกล่าว แปลว่า สุขุม, รอบคอบ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/238)

อิบนุ อับบาส, อัษเษารี และอัฏเฎาะฮาก กล่าวว่า คำว่า อัซซัยยิด คือ เป็นผู้รอบรู้และยำเกรงต่ออัลลอฮฺ

(อัฏฏอบารี 6/375 และ 376)

สะอีด อิบนุลมุซัยยับ กล่าวว่า อัซซัยยิด คือ ผู้มีความรู้ทางด้านนิติศาสตร์ และรอบรู้เป็นอย่างดี

อะฏียะฮฺ กล่าวว่า คือ ผู้เป็นนายในด้านมารยาท และศาสนา

อิกริมะฮฺ กล่าวว่า เขาเป็นคนที่ไม่โกรธใคร อดทน

อิบนุ ซัยดฺ กล่าวว่า คือ ผู้ที่มีเกียรติ

มุญาฮิด และคนอื่นๆกล่าวว่า เป็นคนที่ใจบุญในเรื่องของอัลลอฮฺ

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿وَحَصُورًا﴾ ในที่นี้มิได้หมายความว่าท่านไม่มีความสัมพันธ์กับสตรี แต่หมายความถึงว่า เป็นผู้ชายที่ได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากความชั่ว และสิ่งสกปรกต่างๆ แต่ไม่ได้หมายความว่าท่านไม่ได้แต่งงานมีความสัมพันธ์ หรือมีลูกกับสตรีซึ่งเป็นที่อนุมัติ ตรงกันข้ามเราสามารถเข้าใจจากอายะฮฺนี้ ว่าท่านมีลูกหลานจากการขอดุอาอฺของซะกะรียา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยที่เขากล่าวว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ประทานแก่ฉัน ซึ่งบุตรที่ดีคนหนึ่งจากที่พระองค์** ﴿ เสมือนกับเขาได้ขอว่า เป็นลูกที่จะได้มีลูกหลานสืบต่อไปในอนาคต ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ทรงทราบดี

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿وَنَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾ อายะฮฺนี้เป็นการแจ้งให้ทราบว่า เป็นข่าวดีประการที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับการเป็นนบีของยะฮฺยา หลังจากข่าวดีที่ว่ายะฮฺยาจะคลอดออกมาซึ่งถือเป็นข่าวที่ดียิ่งกว่าข่าวแรก ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับมารดาของมูซา ว่า

﴿إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

"แท้จริง เราจะให้เขากลับไปหาเธอ และเราจะให้เขาเป็นหนึ่งในบรรดาศาสนทูต "

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 7)

และเมื่อซะกะรียา ได้รับข่าวดีนี้อย่างแน่นอนแล้ว เขาเริ่มประหลาดใจในการที่จะมีบุตรในยามแก่เฒ่า ดังที่ข้อความของอัลกุรอานระบุว่า ﴾ **เขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะมีบุตรได้อย่างไร โดยที่ความชราภาพได้ประสบกับฉันแล้ว และภรรยาของฉันก็เป็นหมันด้วย เขา (หมายถึงมลาอิกะฮฺ) กล่าวว่า กระนั้นก็ตาม อัลลอฮฺจะทรงกระทำตามที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴿ คือ อย่างนี้แหละ คำสั่งของของอัลลอฮฺนั้น ยิ่งใหญ่เสมอ ไม่มีสิ่งใดจะขัดขวางคำสั่งของพระองค์ได้ และไม่มีอะไรจะยิ่งใหญ่ไปกว่าพระองค์ได้ ﴾ **เขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดได้ทรงให้มีสัญญาณหนึ่งแก่ฉันด้วยเถิด** ﴿ คือ ให้มีเครื่องหมายที่บ่งชี้ว่า ฉันจะมีบุตรด้วย ﴾ **พระองค์ตรัสว่า สัญญาณของเจ้านั้นคือ เจ้าจะไม่สามารถพูดคุยกับผู้คนเป็นเวลา 3 วัน นอกจากด้วยการแสดงท่าทางเท่านั้น** ﴿ คือเพียงแต่ทำท่าทางเป็นสัญญาณ ไม่สามารถจะพูดได้ ทั้งๆที่เจ้าก็เป็นคนปกติดี ดังเช่น ดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ ثَلَٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿

"(อย่าพูดกับผู้คน) เป็นเวลา 3 คืน ทั้งๆที่เจ้าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์"

(ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 10)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้เขาซิกรุลลอฮฺ ขอบคุณ และกล่าวตัสเบียะฮฺให้มากๆ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และจงระลึกถึงพระผู้อภิบาลของเจ้าให้มาก ๆและจงกล่าวให้ความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ทั้งในยามเย็นและยามเช้า** ﴿ โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องนี้ในตอนต้นซูเราะฮฺมัรฺยัม *อินชาอัลลอฮฺ*

وَإِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ
وَٱصْطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَٰمَرْيَمُ ٱقْنُتِى لِرَبِّكِ وَٱسْجُدِى
وَٱرْكَعِى مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا
كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَٰمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنتَ

لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

42. และจงระลึกขณะที่มลาอิกะฮฺ กล่าวว่า โอ้มัรฺยัม แท้จริง อัลลอฮฺ ได้ทรงเลือกเธอ และทรงทำให้เธอบริสุทธิ์ และได้ทรงเลือกเธอไว้เหนือบรรดาสตรีแห่งประชาชาติทั้งหลาย

43. โอ้มัรฺยัม จงภักดีต่อพระผู้อภิบาลของเธอเถิด และจงสุญูด และรุกัวะอฺ ร่วมกับบรรดาผู้รุกัวะอฺทั้งหลาย

44. นั่นคือส่วนหนึ่งจากบรรดาข่าวในเรื่องเร้นลับ ซึ่งเราได้ชี้แจงให้เจ้าทราบ และเจ้ามิได้อยู่ ณ ที่พวกเขา ขณะที่พวกเขาโยนเครื่องเสี่ยงทายของพวกเขา (เพื่อทราบว่า) ใครในหมู่พวกเขาจะได้อุปการะมัรฺยัม และเจ้ามิได้อยู่ ณ ที่พวกเขา ขณะที่พวกเขาโต้เถียงกัน

มัรฺยัมประเสริฐกว่าหญิงในสมัยเดียวกัน

เรื่องดังกล่าวนี้ เป็นการบอกกล่าวจากอัลลอฮฺ ﷻ ถึงการที่มลาอิกะฮฺได้โต้ตอบกับมัรฺยัม ؓ ว่าอัลลอฮฺได้ทรงคัดเลือกเธอ เพราะเธอเป็นคนที่ทำอิบาดะฮฺมาก สมถะ และพระองค์ทรงทำให้เธอมีเกียรติและบริสุทธิ์ จากข้อตำหนิต่างๆและมีจิตใจมั่นคง นี่เป็นประการแรก ส่วนประการที่สองที่อัลลอฮฺทรงเลือกก็คือ นางมีคุณลักษณะที่เด่นและสูงส่งกว่าสตรีในโลก

ฮิชาม อิบนิ อุรฺวะฮฺ ได้รายงานจากอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ؓ ได้เล่าว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(خَيْرُ نِسَائِهَا مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَخَيْرُ نِسَائِهَا خَدِيْجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ)

"หญิงที่ดีที่สุดในสมัยของนาง คือ มัรฺยัม บุตรีของอิมรอน และหญิงที่ดีที่สุดในสมัยของนาง คือ คอดีญะฮฺ บุตรีของคุวัยลิด"

(ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 10/388)

และทั้งสองคือ อัลบุคอรี และมุสลิมได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย

(ฟัตฮุลบารี 6/542, มุสลิม 4/1886)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอบีมูซา อัลอัชอะรี ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(كَمُلَ مِنَ الرِّجَالِ كَثِيرٌ وَلَمْ يَكْمُلْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَآسِيَةُ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ)

"คนที่สมบูรณ์แบบจากผู้ชายนั้น มีเป็นจำนวนมาก และจากผู้หญิงยังไม่สมบูรณ์ นอกจากมัรฺยัม บุตรีของอิมรอน และอาซียะฮฺ ภรรยาของฟิรฺอาวนฺ เท่านั้น"

(อัฏฏอบารี 6/397)

กลุ่มผู้บันทึกฮะดีษ ก็ได้บันทึกฮะดีษดังกล่าวนี้ ยกเว้นอบูดาวูด

(ฟัตฮุลบารี 6/542, มุสลิม 4/1886, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/563, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/93 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1091)

ส่วนสำนวนของอัลบุคอรี ระบุว่า

(كَمُلَ مِنَ الرِّجَالِ كَثِيرٌ وَلَمْ يَكْمُلْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا آسِيَةُ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ وَمَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَإِنَّ فَضْلَ عَائِشَةَ عَلَى النِّسَاءِ كَفَضْلِ الثَّرِيْدِ عَلَى سَائِرِ الطَّعَامِ)

"คนที่สมบูรณ์แบบจากผู้ชายนั้น มีเป็นจำนวนมาก และจากผู้หญิงยังไม่สมบูรณ์ นอกอาซียะฮฺ ภรรยาของฟิรฺอาวนฺ และมัรฺยัม บุตรีของอิมรอน และแท้จริง ความประเสริฐของอาอิชะฮฺ เมื่อเทียบกับผู้หญิงโดยทั่วไปแล้ว ก็ดังเช่นความประเสริฐของษะรีด เหนืออาหารโดยทั่วๆไป"

(ฟัตฮุลบารี 7/133)

ฉันได้ตรวจสอบสายรายงานของฮะดีษบทนี้ และคำรายงานในเรื่องของอีซา อิบนุ มัรฺยัม ﷺ ในหนังสือของเรา คือ "อัลบิดายะฮฺ วันนิฮายะฮฺ" *อัลฮัมดุลิลลาฮฺ*

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับมลาอิกะฮฺ ว่าพวกเขาได้บอกให้นางประกอบอิบาดะฮฺมากๆ สำรวมตัว ยอมจำนนต่ออัลลอฮฺ สุญูด รุกัวะอฺ มุ่งมั่นประกอบการงานตามที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ ตามที่ปรากฏในอัลกุรอาน ว่า ﴾ **โอ้มัรฺยัม จงภักดีต่อพระผู้อภิบาลของเธอเถิด และจงสุญูด และรุกัวะอฺ ร่วมกับบรรดาผู้รุกัวะอฺทั้งหลาย** ﴿ คำว่า "อัลกุนูต" (ซึ่งผันมาจาก คำว่า "อุกนุตี") มีความหมายว่า การภักดีอยู่ในการสำรวมตัว ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ بَل لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴾

“แต่สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดินนั้นเป็นของพระองค์ทั้งสิ้น โดยที่ทั้งหมดนั้นเป็นผู้ศรัทธานอบน้อมต่อพระองค์ ”

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 116)

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวแก่รอซูลของพระองค์ หลังจากได้เปิดเผยให้ทราบถึงเรื่องสำคัญนี้แล้วว่า ﴾ **นั่นคือส่วนหนึ่งจากบรรดาข่าวในเรื่องสิ่งเร้นลับ ซึ่งเราได้ชี้แจงให้เจ้าทราบ** ﴿ คือเล่าให้เจ้าฟัง ﴾ **และเจ้ามิได้อยู่ ณ ที่พวกเขา ขณะที่พวกเขาโยนเครื่องเสี่ยงทายของพวกเขา (เพื่อทราบว่า) ใครในหมู่พวกเขาจะได้อุปการะมัรฺยัม และเจ้ามิได้อยู่ ณ ที่พวกเขาขณะที่เขาได้โต้เถียงกัน** ﴿ คือ มุฮัมมัด ท่านก็มิได้อยู่ ณ ที่พวกเขา แล้วท่านจะมาเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นแก่พวกเขาให้ใครฟังได้ แต่อัลลอฮฺได้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวให้เจ้าทราบ เสมือนท่านปรากฏอยู่ ณ ที่นั่น และเห็นสภาพของพวกเขาขณะที่พวกเขาเสี่ยงทายกันในเรื่องของมัรฺยัมว่าใครจะเป็นอุปการะดูแลโดยหวังในผลบุญ

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอิกริมะฮฺ ว่าหลังจากนั้นมารดาของนางมัรฺยัม ได้นำนางออกไปยังตระกูลอัลกาฮิน อิบนิ ฮารูน พี่ชายของมูซา ﷺ ซึ่งขณะนั้นเขาเป็นผู้ดูแลบัยตุลมักดิส เช่นเดียวกับผู้ที่ดูแลอัลกะอฺบะฮฺ แล้วแม่ของนางได้กล่าวแก่พวกเขาว่า ลูกสาวของฉันคนนี้ ฉันได้เคยบนบานไว้ว่า จะให้นางเป็นผู้รับใช้สถานที่แห่งนี้ เป็นผู้ประกอบอิบาดะฮฺอยู่ ณ สถานที่แห่งนี้ โดยจะไม่เอานางกลับไปบ้านกับฉันอีก แล้วพวกเขาก็กล่าวว่า เด็กหญิงคนนี้เป็นลูกสาวของอิมามของเรา โดยที่ปรากฏว่า ในขณะนั้นอิมรอนเป็นอิมามนำละหมาดของพวกเขา แล้วซะกะรียา ได้กล่าวว่า จงไปพานางมาที่ฉันซิ เพราะน้าสาวของนางเป็นภรรยาของฉัน แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า เราไม่สบายใจเลย เพราะเธอเป็นลูกสาวของอิมามของเรา ซึ่งดังกล่าวนั้นได้เกิดการเสี่ยงทายกันด้วยปากกาที่พวกเขาใช้เขียนคัมภีร์เตารอต แล้วซะกะรียาก็ชนะในการเสี่ยงทายเขาจึงเป็นอุปการะดูแลนาง

(อิบนุ ญะรีรฺ 6/351)

อิกริมะฮฺ ได้เล่าไว้อีกเช่นเดียวกัน

(อิบนุ อบีฮาติม 2/266)

อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส และคนอื่นก็เล่าอย่างนั้นเช่นเดียวกัน

(อิบนุ อบีฮาติม 2/267 และ 268)

โดยฮะดีษที่เล่าโดยบางคนมีส่วนคล้ายกับอีกบางคนว่า พวกเขาได้เข้าไปที่แม่น้ำ

จอร์แดน และทำการเสี่ยงทายกันที่นั่น โดยพวกเขาโยนปากกาของพวกเขาลงไป โดยที่ของใครปรากฏแน่นิ่งอยู่ในการไหลของน้ำ เขาก็จะเป็นผู้ดูแลนาง ดังนั้น พวกเขาก็โยนมันลงไปในแม่น้ำ แต่น้ำก็พาไหลไปหมดยกเว้นของซะกะรียาที่มันปักแน่นอยู่ ดังนั้น เขาจึงเป็นผู้ดูแลและอุปการะนาง ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ซะกะรียาเองก็เป็นผู้สูงอายุที่สุด เป็นหัวหน้าของพวกเขา เป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นผู้นำ และเป็นนบีของพวกเขาอีกด้วย ขอความเมตตาและความสันติจากอัลลอฮฺ จงประสบแก่เขา และบรรดานบีทุกคน

إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ
ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ٤٥
وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٤٦ قَالَتۡ رَبِّ
أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكِ ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ إِذَا
قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٤٧

45. **จงระลึกถึงขณะที่มลาอิกะฮฺ กล่าวว่า โอ้มัรฺยัม แท้จริง อัลลอฮฺทรงแจ้งข่าวดีแก่เธอ ซึ่งดำรัสหนึ่งจากพระองค์ ชื่อของเขา คือ อัลมะซีฮฺ อีซา บุตรของมัรฺยัม โดยที่เขาจะเป็นผู้มีเกียรติในโลกนี้ และปรโลก และจะอยู่ในหมู่ผู้ใกล้ชิด**

46. **และเขาจะพูดกับผู้คนในขณะที่เขานอนอยู่ในเบาะ และในวัยกลางคน และจะอยู่ในหมู่คนดี**

47. **นางกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะมีบุตรได้อย่างไร ทั้ง ๆที่ไม่มีชายใดแตะต้องตัวฉัน พระองค์ตรัสว่า กระนั้นก็ตาม อัลลอฮฺจะทรงบังเกิดสิ่งที่พระองค์ประสงค์ เมื่อพระองค์ชี้ขาดงานใดแล้ว พระองค์ก็เพียงประกาศิตสิ่งนั้นว่า จงเป็นขึ้นเถิด แล้วมันก็จะเป็นขึ้น**

อัลลอฮฺ ﷻ แจ้งข่าวดีแก่มัรฺยัมผู้ซื่อสัตย์ด้วยกับอีซา ﵇

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ให้มลาอิกะฮฺ ไปแจ้งข่าวดีแก่มัรฺยัม ﵇ ว่า นางจะมีลูก ซึ่งจะมีสถานภาพอันสูงส่ง มีเกียรติ โดยอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จงระลึกถึงขณะที่มลาอิกะฮฺ กล่าวว่า โอ้มัรฺยัม แท้จริง อัลลอฮฺทรงแจ้งข่าวดีแก่เธอ ซึ่งดำรัสหนึ่งจากพระองค์** ﴿ คือ มีเด็กคนหนึ่งเกิดมาจากพระดำรัสของอัลลอฮฺ โดยพระองค์ตรัสว่า จงเป็น แล้วเด็กคนนั้นก็เกิดขึ้นมา อายะฮฺนี้เป็นการอธิบายดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴾ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ ﴿ **"โดยที่จะเป็นผู้ยืนยันดำรัสหนึ่งจากอัลลอฮฺ"** *(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 39)* ดังที่นักอธิบายอัลกุรอานส่วนใหญ่ได้กล่าวเอาไว้ ﴾ **ชื่อของเขา คือ อัลมะซีฮฺ อีซา บุตรของมัรฺยัม** ﴿ คือ เขาจะเป็นที่รู้จักในโลกด้วยชื่อนี้ ซึ่งบรรดามุมินก็ทราบเป็นอย่างดี ที่เขาถูกเรียกว่า อัลมะซีฮฺ ก็เพราะว่า เมื่อเขาสัมผัสกับคนทุพพลภาพ คนคนนั้นก็จะหายป่วย โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ ﷻ ส่วนดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴾ **อีซา บุตรของมัรฺยัม** ﴿ เป็นการพาดพิงไปยังมารดาของเขา เพราะเขาเกิดมาโดยไม่มีบิดา ﴾ **โดยที่เขาจะเป็นผู้มีเกียรติในโลกนี้ และปรโลก และจะอยู่ในหมู่ผู้ใกล้ชิด** ﴿ คือ จะมีอำนาจและสถานภาพ ณ ที่อัลลอฮฺในโลกนี้ โดยที่อัลลอฮฺจะประทานบทบัญญัติลงมาให้ ประทานคัมภีร์ลงมาให้ และในโลกอาคิเราะฮฺ เขาจะช่วยเหลือผู้ที่อัลลอฮฺ ทรงอนุญาตให้แก่เขา โดยเขาเองได้ถูกขนานนามอยู่ในกลุ่มอุลุลอัซมฺด้วย ขอความเมตตาและความสันติจงประสบแด่พวกเขาด้วย

อีซา ﵇ พูดกับผู้คนขณะแบเบาะ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเขาจะพูดกับผู้คนในขณะที่เขานอนอยู่ในเบาะ และในวัยกลางคน** ﴿ เรียกร้องผู้คนให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ ในขณะที่เขายังเยาว์วัยอยู่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนั้น ถือเป็นมัวะอฺญิซาต (สิ่งมหัศจรรย์) และเป็นสัญญาณบ่งบอกอย่างหนึ่ง และในขณะที่เขาอยู่ในวัยกลางคน ขณะที่อัลลอฮฺ ﷻ วะฮีย์ให้แก่เขา

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้รายงานมาจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا تَكَلَّمَ مَوْلُوْدٌ فِيْ صِغَرِهِ إِلَّا عِيْسَى وَصَاحِبَ جُرَيْجٍ)

"ไม่มีเด็กทารกคนใดพูดได้ขณะยังแบเบาะ นอกจากอีซา และเด็กที่ปรากฏในเรื่องราวของญุร็อยญ์"

(อิบนุ อบีฮาติม 2/272 และ 273)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า

﴿لَمْ يَتَكَلَّمْ فِي الْمَهْدِ إِلَّا ثَلَاثَةٌ: عِيسَى وَصَبِيٌّ كَانَ فِي زَمَنِ جُرَيْجٍ وَصَبِيٌّ آخَرُ﴾

"ไม่เคยมีใครพูดขณะแบเบาะอยู่ในเปลได้ ยกเว้น 3 คน คือ อีซา, เด็กที่อยู่ในสมัยของญุร็อยญ์ และเด็กอีกคนหนึ่ง"

(อิบนุ อบีฮาติม 2/272, อัลบุคอรี 3436 และมุสลิม 2550)

﴾ **และจะอยู่ในหมู่คนดี** ﴿ ทั้งคำพูด และการกระทำ

การสร้างอีซา ﷺ ให้เกิดมาโดยไม่มีพ่อ

เมื่อมัรฺยัมได้ฟังข่าวดีจากอัลลอฮฺที่มลาอิกะฮฺแจ้งให้ทราบแล้ว นางก็ได้กล่าววิงวอนพระองค์ว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะมีบุตรได้อย่างไร ทั้ง ๆที่ไม่มีชายใดแตะต้องตัวฉัน** ﴿ โดยนางถามว่า ฉันจะมีลูกคนนี้ได้อย่างไร โดยที่ฉันยังไม่เคยมีสามี และฉันเองก็ยังไม่เคยคิดที่จะแต่งงานเลย และดิฉันเองก็ไม่ได้เป็นหญิงชั่ว เป็นสิ่งที่คิดว่ามันเป็นไปไม่ได้ แล้วมลาอิกะฮฺ ได้ตอบกับนางตามคำตอบจากอัลกุรอาน ว่า ﴾ **กระนั้นก็ตาม อัลลอฮฺจะทรงบังเกิดสิ่งที่พระองค์ประสงค์** ﴿ คืออย่างนี้แหละงานของอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่ โดยที่ใครไม่สามารถจะทำได้ ณ ที่นี้พระองค์ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน ว่า ﴾ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ﴿ ซึ่งมีความหมายว่า "บังเกิด" โดยไม่ได้ใช้คำว่า (يَفْعَلُ) ที่แปลว่า "ทำ" ดังที่ระบุอยู่ในเรื่องของซะกะรียา ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความคลุมเครือ และพระองค์ยังได้ย้ำไว้ในตอนท้ายของอายะฮฺ ว่า ﴾ **เมื่อพระองค์ชี้ขาดงานใดแล้ว พระองค์ก็เพียงประกาศิตสิ่งนั้นว่า จงเป็นขึ้นเกิด แล้วมันก็จะเป็นขึ้น** ﴿ โดยไม่ล่าช้าแต่ประการใด แต่จะเกิดขึ้นหลังจากคำสั่งทันทีโดยไม่รีรอ ดังเช่นพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَمَآ أَمْرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٌ كَلَمْحٍۭ بِٱلْبَصَرِ ۝٥٠ ﴾

"และกิจการของเรา (ในการสร้าง) นั้นเพียง (บัญชา) ครั้งเดียว คล้ายกับชั่วพริบตาเดียว"

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะมัรฺ อายะฮฺที่ 50)

คือ เราสั่งเพียงครั้งเดียว ไม่มีครั้งที่ 2 มันก็จะมีขึ้นเพียงชั่วพริบตา

وَيُعَلِّمُهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ﴿٤٨﴾
وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنِّى قَدْ جِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّىٓ أَخْلُقُ
لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِ ٱللَّهِ
وَأُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ وَأُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا
تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِى بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ
لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ
فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَٰطٌ
مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾

48. พระองค์ก็จะทรงสอนเขาซึ่งการเขียน และความรู้อันถูกต้อง และสอนคัมภีร์เตารอต และคัมภีร์อัลอินญีล

49. และให้เขาเป็นทูตไปยังวงศ์วานอิสรออีล (โดยที่เขาจะกล่าวว่า) แท้จริง ฉันนั้นได้นำสัญญาณหนึ่งจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้ามายังพวกเจ้าแล้ว โดยที่ฉันจะจำลองขึ้นจากดินให้แก่พวกเจ้าดังรูปนก แล้วฉันก็จะเป่าวิญญาณ เข้าไปในมัน แล้วมันก็จะกลายเป็นนกโดยอนุมัติของอัลลอฮฺ และฉันจะรักษาคนตาบอดมาแต่กำเนิด และคนเป็นโรคเรื้อน และฉันจะให้ผู้ตายไปแล้วมีชีวิตขึ้นด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ และฉันจะบอกถึงสิ่งที่พวกเจ้าบริโภคกัน และสิ่งที่พวกเจ้าสะสมไว้ในบ้านของพวกเจ้า แท้จริงในเรื่องนั้น เป็นสัญญาณหนึ่งแก่พวกเจ้า หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา

50. และฉันจะเป็นผู้มายืนยันสิ่งที่อยู่เบื้องหน้าของฉัน อันได้แก่คัมภีร์เตารอต และเพื่อที่ฉันจะได้อนุมัติแก่พวกเจ้า ซึ่งบางสิ่งที่ถูกห้ามแก่พวกเจ้า และฉันได้นำสัญญาณหนึ่งมาจากพระผู้อภิบาลของเจ้ามายังพวกเจ้าแล้ว ดังนั้น พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และจงเชื่อฟังฉัน

51. แท้จริง อัลลอฮฺ นั้นคือ พระผู้อภิบาลของฉัน และพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า ดังนั้น จงเคารพภักดีต่อพระองค์เถิด นี่แหละคือทางอันเที่ยงตรง

คุณลักษณะของอีซา ﷺ ความมหัศจรรย์ของท่าน และการเรียกร้องเชิญชวนของท่าน

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับอีซา บุตรของมัรฺยัม ว่า แท้จริง อัลลอฮฺได้สอนให้เขารู้ถึง ﴿ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ ﴾ จุดมุ่งหมายของคำว่า "อัลกิตาบ" ในที่นี้ คือ "การเขียน" ส่วนคำว่า "อัลฮิกมะฮฺ " เคยกล่าวมาแล้ว ในการอธิบายคำนี้ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ และ ﴿ **คัมภีร์เตารอต และคัมภีร์อินญีล** ﴾ อัตเตารอต คือ คัมภีร์ที่อัลลอฮฺประทานให้แก่มูซา บุตรของอิมรอน ส่วนอัลอินญีล คือ คัมภีร์ที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่อีซา บุตรของมัรฺยัม ﷺ โดยที่อีซา ﷺ นั้นได้จดจำคัมภีร์ทั้งสองนั้น

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และให้เขาเป็นทูตไปยังวงศ์วานอิสรออีล** ﴾ คือ ให้เขาเป็นทูตไปยังวงศ์วานอิสรออีล โดยให้กล่าวแก่พวกเขาว่า ﴿ **แท้จริง ฉันนั้นได้นำสัญญาณหนึ่งจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้ามายังพวกเจ้าแล้ว โดยที่ฉันจะจำลองขึ้นจากดินให้แก่พวกเจ้าดังรูปนก แล้วฉันก็จะเป่าวิญญาณเข้าไปในมัน แล้วมันก็จะกลายเป็นนกโดยอนุมัติของอัลลอฮฺ** ﴾ อย่างนั้นแหละที่เขาทำจำลองให้เป็นรูปนก แล้วเป่าวิญญาณเข้าไป แล้วมันก็กลายเป็นนกเห็นชัดด้วยสายตา โดยอนุมัติของอัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง ซึ่งดังกล่าวนั้น ถือเป็นมัวะอฺญิซาต (สิ่งมหัศจรรย์) ที่บ่งบอกว่า เขาเป็นรอซูลที่อัลลอฮฺส่งเขามา ﴿ **และฉันจะรักษาคนตาบอดมาแต่กำเนิด** ﴾ คือคนที่เกิดมาโดยตาบอด ซึ่งความหมายเช่นนี้ให้ความหมายที่ลึกซึ้งยิ่งกว่าสิ่งมหัศจรรย์เสียอีก ﴿ **และคนเป็นโรคเรื้อน** ﴾ คือโรคที่เป็นที่ทราบกันดี ﴿ **และฉันจะให้ผู้ตายไปแล้วมีชีวิตขึ้นมาใหม่ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ** ﴾

อุละมาอฺส่วนใหญ่ได้กล่าวว่า อัลลอฮฺได้ทรงแต่งตั้งรอซูลมาพร้อมด้วยมัวะอฺญิซาตที่เหมาะสมกับคนในสมัยนั้นๆ ซึ่งปรากฏว่าในสมัยของนบีมูซา ﷺ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นไสยศาสตร์ และให้ความสำคัญต่อไสยศาสตร์ ดังนั้น อัลลอฮฺจึงให้มัวะอฺญิซาต เป็นไปในรูปที่ทึ่งต่อสายตา นักไสยศาสตร์จึงเกิดการตะลึงงัน แล้วเมื่อพวกเขาเชื่อว่า มัวะอฺญิซาตนั้นมาจากอัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ก็ทำให้พวกเขายอมจำนนต่ออิสลามเข้ารับอิสลาม ดังนั้น พวกเขาจึงกลายเป็นคนดี

ส่วนนบีอีซา ﷺ นั้น ท่านได้ถูกส่งมาในช่วงสมัยของการเจริญรุ่งเรืองทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ดังนั้น มัวะอฺญิซาตของท่านจึงมาในลักษณะที่ไม่มีผู้ใดสามารถจะทำได้ เว้นแต่จะได้รับการสนับสนุนจากอัลลอฮฺ กล่าวคือผู้เป็นหมอจะสามารถทำให้วัตถุไร้ชีวิตกลับกลายเป็นมีชีวิตขึ้นมาได้หรือ? และจะสามารถรักษาคนตาบอดแต่กำเนิด หรือผู้ป่วยโรคเรื้อนได้หรือ? และจะสามารถทำให้ผู้ที่นอนตายอยู่ในหลุมศพฟื้นคืนชีพได้หรือ?

ในสมัยนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นยุคของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและสำนวนโวหาร มีนักโคลงนักกลอนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น มัวะอฺญิซาตของมุฮัมมัด จึงมาในรูปแบบของคัมภีร์อัลกุรอานที่ท้าทาย สำนวนโวหารท้าทายนักภาษาศาสตร์ในสมัยนั้นเป็นอย่างยิ่ง เป็นคัมภีร์ซึ่งหากแม้ว่ามนุษย์และญินทั้งหมดมาชุมนุมปรึกษาระดมสมองกันเพื่อทำสิ่งที่เลียนแบบอัลกุรอานทั้งฉบับ หรือแม้แต่เพียงสิบซูเราะฮฺ หรือสักสิบอายะฮฺ พวกเขาก็ไม่มีวันจะทำได้เป็นอันขาด แม้ว่าพวกเขาจะช่วยเหลือเกื้อกูลกันสักเพียงใดก็ตาม ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะพจนารถของพระผู้อภิบาลนั้น ย่อมไม่มีทางเหมือนกับคำพูดที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และฉันจะบอกถึงสิ่งที่พวกเจ้าบริโภคกัน และสิ่งที่พวกเจ้าสะสมไว้ในบ้านของพวกเจ้า** ﴿ คือฉันจะบอกให้พวกเจ้าทราบถึงสิ่งที่คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ากินกันอยู่ในขณะนี้ และสิ่งที่เขาสะสมเอาไว้ในบ้านในวันพรุ่งนี้ ﴾ **แท้จริงในเรื่องนั้น** ﴿ คือ ในเรื่องที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ﴾ **เป็นสัญญาณหนึ่งแก่พวกเจ้า** ﴿ ถึงความสัตย์จริงในสิ่งที่ฉันได้นำมันมาเรียกร้องเชิญชวนพวกเจ้าให้ยอมรับ ﴾ **หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา** ﴿

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และฉันจะเป็นผู้มายืนยันสิ่งที่อยู่เบื้องหน้าของฉันอันได้แก่คัมภีร์เตารอต** ﴿ คือ มาย้ำมายืนยัน ﴾ **และเพื่อที่ฉันจะได้อนุมัติแก่พวกเจ้าซึ่งบางสิ่งที่ถูกห้ามแก่พวกเจ้า** ﴿ ในอายะฮฺนี้เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่า ท่านนบีอีซา ﷺ ได้ยกเลิกบัญญัติบางอย่างในคัมภีร์เตารอต และเปิดเผยสิ่งที่คลุมเครือที่พวกเขาขัดแย้งกัน ดังที่ได้กล่าวไว้ในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴾ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ﴿

"และเพื่อฉันจะได้ชี้แจงแก่พวกเจ้าให้กระจ่างแจ้งในบางเรื่องที่พวกเจ้าขัดแย้งกัน"

(ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 63)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และฉันได้นำสัญญาณหนึ่งมาจากพระผู้อภิบาลของเจ้ามายังพวกเจ้าแล้ว** ﴿ คือหลักฐานอันชัดแจ้งถึงความสัตย์จริงในสิ่งที่ฉันได้พูดกับพวกเจ้า ﴾ **ดังนั้น พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และจงเชื่อฟังฉัน แท้จริง อัลลอฮฺนั้น คือพระผู้อภิบาลของฉันและพระผู้อภิบาลของเจ้า ดังนั้น จงเคารพภักดีต่อพระองค์เถิด** ﴿ คือฉันและ

พวกเจ้าอยู่ในสถานภาพเดียวกัน ที่จะต้องเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ จำนนต่อพระองค์ และพึ่งพาต่อพระองค์ ❬ **นี่แหละคือทางอันเที่ยงตรง** ❭

۞ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ ٱلْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾ رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلْتَ وَٱتَّبَعْنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكْتُبْنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُوا۟ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾

52. ครั้นเมื่ออีซารู้สึกว่ามีการปฏิเสธศรัทธาเกิดขึ้นในหมู่ของพวกเขา จึงได้กล่าวว่า ใครบ้างจะเป็นผู้ช่วยเหลือฉันไปสู่อัลลอฮฺ บรรดาสาวกผู้ที่บริสุทธิ์ใจกล่าวว่าพวกเราคือผู้ช่วยเหลือ (ศาสนาของ) อัลลอฮฺ พวกเราศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว และท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริง พวกเรานั้นคือ ผู้นอบน้อม

53. โอ้พระผู้อภิบาลของเรา เราได้ศรัทธาแล้วต่อสิ่งที่พระองค์ประทานลงมา และพวกเราได้ปฏิบัติตามศาสนทูตแล้ว โปรดทรงบันทึกพวกเราให้อยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่กล่าวปฏิญาณยืนยันทั้งหลายด้วยเถิด

54. และพวกเขาได้วางแผน และอัลลอฮฺก็ทรงวางแผนด้วย และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้วางแผนที่ดีเยี่ยม

บรรดาสาวกผู้บริสุทธิ์ใจคอยให้ความช่วยเหลืออีซา عليه السلام

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ❬ **ครั้นเมื่ออีซารู้สึกว่ามีการปฏิเสธ** ❭ คือรู้สึกว่าพวกกลุ่มชนเหล่านั้นยังคงดื้อดึงอยู่ในการปฏิเสธ ไม่ยอมรับคำสอน ยังคงหลงผิดอยู่ ท่านก็กล่าวว่า ❬ **ใครบ้างจะเป็นผู้ช่วยเหลือฉันไปสู่อัลลอฮฺ** ❭ มุญาฮิด กล่าวว่า ใครที่ปรารถนาจะไปสู่อัลลอฮฺบ้าง *(อิบนุ อบีฮาติม 3/290)*

ที่ปรากฏชัดก็คือ ท่านหมายถึงใครต้องการเรียกร้องเชิญชวนร่วมกับฉันไปสู่อัลลอฮฺบ้าง ? ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ก็เคยกล่าวเช่นนั้นในเทศกาลฮัจญ์ ก่อนที่จะอพยพไปสู่นครมะดีนะฮฺ ว่า

(مَنْ رَجُلٌ يُؤْوِيْنِي حَتَّى أُبَلِّغَ كَلَامَ رَبِّي فَإِنَّ قُرَيْشًا قَدْ مَنَعُوْنِيْ أَنْ أُبَلِّغَ كَلَامَ رَبِّيْ)

"ใครคือผู้ที่จะให้ที่พักพิงแก่ฉันเพื่อที่ฉันจะได้เผยแผ่พระดำรัสของพระผู้อภิบาลของฉัน เพราะแท้จริง ชาวกุเรชนั้นได้ขัดขวางฉันไม่ให้ฉันเผยแผ่พระดำรัสของพระผู้อภิบาลของฉัน"

(อะหฺมัด 3/322)

จนกระทั่งท่านได้พบกับชาวอันศอรฺได้ให้ที่พักพิงและช่วยเหลือท่าน ดังนั้น ท่านจึงได้อพยพไปสู่พวกเขา และเช่นเดียวกันนี้แหละที่อีซา อิบนุ มัรฺยัม ﷺ ได้รับการสนับสนุนจากวงศ์วานอิสรออีลกลุ่มหนึ่งที่ศรัทธาต่อเขา สนับสนุนช่วยเหลือเขา และปฏิบัติตามทางนำที่เขาได้นำมา ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสแจ้งให้พวกเขาทราบว่า ﴿ **บรรดาสาวกผู้ที่บริสุทธิ์ใจกล่าวว่า พวกเราคือผู้ช่วยเหลือ (ศาสนาของ) อัลลอฮฺ พวกเราศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว และท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริง พวกเรานั้นคือ ผู้นอบน้อม โอ้พระผู้อภิบาลของเรา เราได้ศรัทธาแล้วต่อสิ่งที่พระองค์ประทานลงมา และพวกเราได้ปฏิบัติตามศาสนทูตแล้ว โปรดทรงบันทึกพวกเราให้อยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่กล่าวปฏิญาณยืนยันทั้งหลายด้วยเถิด** ﴾"

คำว่า "อัลฮะวารียูน" นั้น

บางท่านบอกว่า พวกเขาเป็นกลุ่มชนหนึ่งโดยเฉพาะแต่ที่ปรากฏชัด และที่ถูกต้องนั้น คำว่า "อัลฮะวารี" คือ ผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนท่านนบีอีซา ﷺ

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง ว่า ท่านรอซูล ﷺ นั้น เมื่อท่านได้ประกาศไปยังผู้คนเพื่อหาอาสาสมัครในสมรภูมิอัลอะหฺซาบ อัซซุบัยรฺ ก็ตอบรับทำหน้าที่ เมื่อท่านประกาศไปอีก อัซซุบัยรฺก็รับอาสาอีก แล้วท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า

(إِنَّ لِكُلِّ نَبِيٍّ حَوَارِيًّا وَحَوَارِيِّيْ الزُّبَيْرُ)

"แท้จริง นบีแต่ละคนนั้น มี ฮะวารี (ผู้ช่วยเหลืออยู่) และฮะวารีของฉันก็คือ อัซซุบัยรฺ"

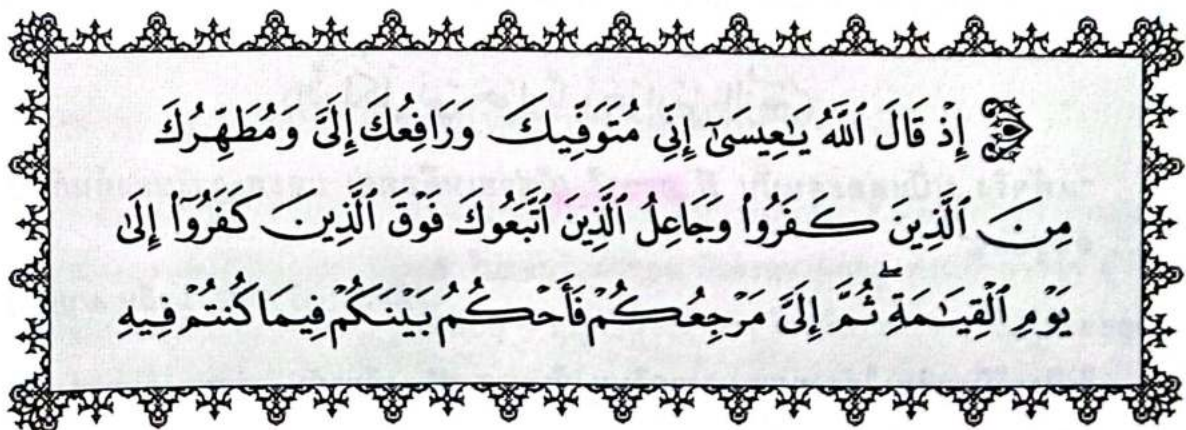
(ฟัตฮุลบารี 6/63, มุสลิม 4/1879)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากอิบนุ อับบาส ﷺ เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ

ที่ว่า ﴿ **โปรดทรงบันทึกพวกเราให้อยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่กล่าวปฏิญาณยืนยันทั้งหลายด้วยเถิด** ﴾ โดยเขากล่าวว่า ให้อยู่พร้อมกับประชาชาติของมุฮัมมัด ﷺ (ฮะดีษนี้สายรายงานดี) *(อิบนุ อบีฮาติม 2/294)*

ชาวยิวตั้งใจที่จะสังหารนบีอีซา عليه السلام

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้เราทราบเกี่ยวกับวงศ์วานอิสรออีล ว่า พวกเขาตั้งใจที่คิดร้ายต่อนบีอีซา عليه السلام คือ ต้องการที่จะทำร้าย และเอาท่านมัดติดกับไม้กางเขน ขณะที่พวกเขาวางแผน อยู่นั้น พวกเขาได้ใส่ร้ายเขาไปยังกษัตริย์องค์หนึ่งในสมัยนั้นซึ่งเป็นกาฟิรฺ โดยกล่าวหาว่า ที่นี่มีชายคนหนึ่งที่พยายามชักจูงทำให้คนหลงงมงาย และขัดขวางผู้คนไม่ให้เชื่อฟังต่อกษัตริย์ ทำร้ายประชาชน และทำให้พ่อลูกแตกแยกมีปัญหา และกล่าวหาว่าท่านเป็นบุตรของสตรีที่ผิดประเวณี ตลอดจนข้อกล่าวหาอื่นๆที่พวกเขากุขึ้นอันเป็นเรื่องเท็จทั้งสิ้น จนทำให้กษัตริย์กริ้ว และให้บริวารมาจับไปลงโทษและตรึงไม้กางเขนเสีย เมื่อกษัตริย์ได้ส่งคนมาล้อมบ้านเพื่อจับตัวท่าน และคิดว่าพวกเขาทำสำเร็จ อัลลอฮฺก็ได้ทรงคุ้มครองท่าน และช่วยเหลือให้รอดพ้นไปได้ โดยให้ท่านหนีออกทางปล่องของบ้านหลังนั้นแล้วยกท่านขึ้นสู่ชั้นฟ้า และทำให้คนหนึ่งซึ่งอยู่ในบ้านขณะนั้นมีรูปร่างหน้าตาคล้ายกับท่าน เมื่อพวกเขากรูเข้าไปในบ้านก็พบชายคนนั้น ท่ามกลางความมืด พวกเขาก็คิดว่าชายคนนั้นคืออีซา จึงจับตัวไปทำร้าย เอาไปมัดไว้กับไม้กางเขน แล้ววางหนามไว้บนศีรษะของเขา ซึ่งนี่เป็นแผนการของอัลลอฮฺที่ทำให้พวกเขาหลงเข้าใจผิด โดยพระองค์ได้ทรงให้อีซาปลอดภัยจากการกระทำดังกล่าว และยกท่านขึ้นไปบนฟากฟ้า โดยปล่อยให้พวกเขาหลงเข้าใจว่าเป็นอีซาที่พวกเขากำลังตามหา แล้วอัลลอฮฺก็ทรงให้หัวใจของพวกเขามีความหยาบกระด้าง และดื้อดึงไม่ยอมรับสัจธรรม และทรงให้พวกเขาต่ำต้อยไร้เกียรติไปตราบจนวันสิ้นโลก ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และพวกเขาได้วางแผน และอัลลอฮฺ ก็ทรงวางแผนด้วย และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้วางแผนที่ดีเยี่ยม** ﴾

تَخۡتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَٰلِكَ نَتۡلُوهُ
عَلَيۡكَ مِنَ ٱلۡأٓيَٰتِ وَٱلذِّكۡرِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

55. จงระลึกถึงขณะที่อัลลอฮฺ ตรัสว่า โอ้อีซา ข้าจะเป็นผู้ที่รับเจ้าไป และจะเป็นผู้ที่ยกเจ้าขึ้นไปยังข้า และจะเป็นผู้ที่ทำให้เจ้าบริสุทธิ์ พ้นจากบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และจะเป็นผู้ทำให้บรรดาที่ปฏิบัติตามเจ้าเหนือผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลายจนกระทั่งถึงวันกิยามะฮฺ และยังข้านั้นคือการกลับไปของพวกเจ้า แล้วข้าจะตัดสินระหว่างพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าขัดแย้งกัน

56. ส่วนบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น ข้าจะลงโทษพวกเขาอย่างรุนแรงทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า และจะไม่มีบรรดาผู้ช่วยเหลือใด ๆสำหรับพวกเขา

57. และส่วนบรรดาผู้ศรัทธา และกระทำความดีทั้งหลายนั้น พระองค์จะทรงตอบแทนแก่เขาอย่างครบถ้วนซึ่งรางวัลของพวกเขา และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงชอบผู้ที่อธรรม

58. ดังกล่าวนั้นแหละ เราอ่านมันให้เจ้าฟัง อันได้แก่อายะฮฺต่าง ๆ และคำเตือนให้ระลึกที่รัดกุมชัดเจน

ความหมายของคำว่า مُتَوَفِّيكَ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ ข้าจะเป็นผู้ที่รับเจ้าไป และจะเป็นผู้ที่ยกเจ้าขึ้นไปยังข้า ﴿ จุดมุ่งหมายของคำว่า “มุตะวัฟฟี” หรือคำว่า “อัลวะฟาต” ในที่นี้คือ การให้นอนหลับ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَهُوَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيۡلِ .... ﴾

“และพระองค์คือ ผู้ที่ทรงให้พวกเจ้าตายในเวลากลางคืน (ให้นอนหลับ) ประหนึ่งคนตาย”

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 60)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَاۖ .... ﴾

“อัลลอฮฺทรงปลิดชีวิต (ให้หลับ) ในยามที่มันจะตาย และมันจะยังไม่ตายในขณะนอนหลับ....... ”

(ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 42)

และปรากฏว่าท่านนบี ﷺ นั้น ท่านจะกล่าวเมื่อลุกขึ้นมาจากการนอน ว่า

(اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُوْرُ)

“การสรรเสริญเป็นสิทธิ์แด่อัลลอฮฺ ผู้ทรงให้เราเป็น (ตื่นนอน) หลังจากที่ให้เราตาย (นอนหลับ) ไป และยังพระองค์ที่เราจะต้องกลับไป ”

(ฟัตฮุลบารี 11/134)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَبِكُفۡرِهِمۡ وَقَوۡلِهِمۡ عَلَىٰ مَرۡيَمَ بُهۡتَٰنًا عَظِيمٗا ١٥٦ وَقَوۡلِهِمۡ إِنَّا قَتَلۡنَا ٱلۡمَسِيحَ عِيسَى
ٱبۡنَ مَرۡيَمَ رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمۡۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ لَفِي
شَكّٖ مِّنۡهُۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينَۢا ١٥٧ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيۡهِۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ١٥٨ وَإِن مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤۡمِنَنَّ بِهِۦ قَبۡلَ مَوۡتِهِۦۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ شَهِيدٗا ١٥٩ ﴾

“และเนื่องจากการที่พวกเขาปฏิเสธศรัทธา และกล่าวให้ร้ายแก่มัรฺยัม ซึ่งความเท็จอันใหญ่หลวง และการที่พวกเขากล่าวว่า แท้จริง พวกเราได้ฆ่า อัลมะซีฮฺ อีซา บุตรของมัรฺยัม รอซูลของอัลลอฮฺ และพวกเขาหาได้ฆ่าอีซาไม่ และหาได้ตรึงเขาบนไม้กางเขนไม่ แต่ทว่า เขาถูกทำให้เหมือนแก่พวกเขา และแท้จริง

บรรดาผู้ที่ขัดแย้งกันในตัวเขานั้น แน่นอน ย่อมอยู่ในความสงสัยเกี่ยวกับเขา พวกเขาหาได้มีความรู้ใด ๆต่อเขาไม่ นอกจากคล้อยตามความนึกคิดเท่านั้น และพวกเขามิได้ฆ่าเขาอย่างแน่นอน หามิได้ อัลลอฮฺได้ทรงยกเขา (อีซา) ขึ้นไปยังพระองค์ต่างหาก และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ และไม่มีชาวคัมภีร์คนใด นอกจากเขาจะต้องศรัทธาแน่นอนต่อท่านนบีอีซาก่อนที่เขาจะตาย และในวันกิยามะฮฺนั้น เขา (อีซา) จะเป็นพยานยืนยันแก่พวกเขาเหล่านั้น”

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 156 – 159)

คำสรรพนามในดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ ﴿قَبْلَ مَوْتِهِ﴾ กลับไปหาอีซา عليه السلام คือ และไม่มีชาวคัมภีร์คนใดนอกจากเขาจะต้องศรัทธาแน่นอนต่ออีซา ก่อนที่อีซาจะตาย ดังกล่าวนั้นก็คือขณะที่เขาจะลงมายังโลกนี้ก่อนที่จะเกิดวันกิยามะฮฺ ตามที่จะอธิบายต่อไป แล้วขณะนั้น ชาวคัมภีร์ทั้งหมดก็จะศรัทธาต่อเขา เพราะท่านจะกำหนดภาษีบุคคลโดยจะไม่ยอมรับ นอกจากศาสนาอิสลามเท่านั้น

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอัลฮะซัน ว่า เขาได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿إِنِّي مُتَوَفِّيكَ﴾ หมายถึง การนอนหลับ อัลลอฮฺทรงยกเขาขึ้นไปในขณะที่เขานอนหลับนั่นเอง

(อิบนุ อบีฮาติม 2/296)

มีการบิดเบือนในศาสนาที่อัลมะซีฮฺ ได้นำมา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจะเป็นผู้ทำให้เจ้าบริสุทธิ์พ้นจากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา** ﴾ คือ ในการที่ข้าได้ยกเจ้าขึ้นไปบนฟากฟ้า ﴿ **และจะเป็นผู้ทำให้บรรดาที่ปฏิบัติตามเจ้าเหนือผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามาทั้งหลายจนกระทั่งถึงวันกิยามะฮฺ** ﴾ ซึ่งอย่างนี้แหละได้เกิดขึ้นแล้ว เพราะอัลมะซีฮฺ عليه السلام นั้น เมื่ออัลลอฮฺได้ทรงยกท่านขึ้นไปบนฟากฟ้า บรรดาสาวกของท่านก็ได้แตกออกเป็นกลุ่มเป็นก๊ก ซึ่งบางกลุ่มก็ได้ศรัทธาตามที่อัลลอฮฺได้ทรงส่งท่านมาคือเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ เป็นศาสนทูตของพระองค์ และเป็นลูกของหญิงคนหนึ่ง ในขณะที่บางกลุ่มก็ยกย่องเชิดชูจนเกิดเหตุเกินความจริง โดยบอกว่าท่านเป็นบุตรของอัลลอฮฺ และบางกลุ่มก็บอกว่าท่านเป็นพระเจ้าไปเลย บางกลุ่มก็กล่าวว่า เป็น 1 ใน 3 (ตรีเอกานุภาพ) ซึ่งความจริงอัลลอฮฺได้เล่าถึงคำพูดพวกเขาไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และตอบโต้กับทุก ๆกลุ่ม พวกเขายังคงเป็นอย่างนั้นเป็นเวลาเกือบ 300 ปี หลังจากนั้นก็มีกษัตริย์ชาวกรีกคือ คอนสแตนตินเข้ารับนับถือศาสนาคริสต์ บางทรรศนะระบุว่า เขาเข้ารับศาสนาโดยมีแผนการที่จะทำลายศาสนา ซึ่งก่อน

หน้านั้นเขาเป็นนักปรัชญา แต่บางทรรศนะระบุว่าเป็นเพราะความโง่เขลาเบาปัญญาของเขา แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ การบิดเบือนศาสนาที่อัลมะซีฮฺนำมา โดยต่อเติม และตัดทอนบัญญัติศาสนา และมีการวางกฎและข้อบัญญัติขึ้นมาใหม่ ได้มีการอนุญาตให้รับประทานเนื้อสุกรได้ในสมัยนั้น และสวดโดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีการวาดรูปภาพในโบสถ์ ได้มีการเพิ่มการถือศีลอีก 10 วัน เพื่อลบล้างบาปที่เขากระทำตามการกล่าวอ้างของพวกเขา ดังนั้น ศาสนาที่อัลมะซีฮฺนำมาจึงกลายเป็นศาสนาของกษัตริย์คอนสแตนตินไป นอกจากนั้น เขายังสร้างโบสถ์ขึ้นเป็นจำนวนมากถึง 12,000 กว่าโบสถ์ และยังสร้างเมือง โดยใช้ชื่อของเขาด้วย โดยกษัตริย์องค์ต่อๆมาก็ได้ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยที่พวกเขาได้กดขี่ข่มเหงพวกยิวด้วย

แล้วเมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ได้แต่งตั้งนบีมุฮัมมัด ﷺ มา ก็ปรากฏว่าผู้ศรัทธาที่ศรัทธาต่อท่านนั้นจะต้องศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ต่อบรรดามลาอิกะฮฺ ต่อบรรดาคัมภีร์ และศรัทธาต่อบรรดารอซูลของพระองค์ ตามแนวที่ถูกต้อง ซึ่งพวกเขานั้นคือพวกที่ปฏิบัติตามทุกๆนบีบนหน้าแผ่นดิน โดยที่พวกเขาเชื่อท่านรอซูลที่เป็นนบีที่อ่านไม่ออกเขียนไม่เป็น เป็นรอซูลท่านสุดท้าย เป็นนายแห่งลูกๆของอาดัม ผู้ซึ่งเชิญชวนพวกเขาให้ศรัทธาต่อทุกสิ่งที่เป็นสัจธรรม ดังนั้น พวกเขาจึงเหมาะสมที่จะเป็นสหายผู้ศรัทธาต่อนบีทุกท่านยิ่งกว่าประชาชาติของท่านเหล่านั้นที่กล่าวอ้างว่าตนอยู่ในศาสนาและแนวทางของพวกท่าน แต่กลับบิดเบือนแก้ไขศาสนา และถึงแม้จะมิได้เป็นเช่นนั้นก็ตาม อย่างไรเสียอัลลอฮฺก็ได้ทรงกำหนดให้บทบัญญัติของท่านนบีมุฮัมมัดยกเลิกบทบัญญัติของรอซูลทุกท่าน เพราะพระองค์ได้ทรงแต่งตั้งมุฮัมมัดมาพร้อมกับศาสนาอันเที่ยงตรง ซึ่งจะไม่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง และจะยังคงเป็นศาสนาที่ยืนหยัดอยู่ได้อย่างโดดเด่นเหนือศาสนาอื่นใดตราบจนวันกิยามะฮฺ

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ให้พวกเขาทำการพิชิตทั้งทางตะวันออกและทางตะวันตก ได้ทำให้อาณาจักรกิสรอพังพินาศ และจำกัดขอบเขตให้แก่อาณาจักรโรมัน ซึ่งทรัพย์สินของอาณาจักรเหล่านั้นได้ถูกนำออกมาใช้จ่ายในหนทางของอัลลอฮฺ ดังที่นบีของพวกเขาได้แจ้งให้พวกเขาทราบถึงเรื่องราวดังกล่าว โดยอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ كَمَا
ٱسۡتَخۡلَفَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ دِينَهُمُ ٱلَّذِي ٱرۡتَضَىٰ لَهُمۡ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ
بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ أَمۡنٗاۚ يَعۡبُدُونَنِي لَا يُشۡرِكُونَ بِي شَيۡـٔٗاۚ وَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٥٥ ﴾

"อัลลอฮฺทรงสัญญากับบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ที่กระทำความดี

ทั้งหลายว่า แน่นอน พระองค์จะทรงให้พวกเขาเป็นตัวแทนสืบช่วงในแผ่นดิน เสมือนที่พระองค์ทรงให้บรรดาชนรุ่นก่อน พวกเขาเป็นตัวแทนสืบช่วงมาก่อนแล้ว และพระองค์จะทรงให้ศาสนาของพวกเขา ซึ่งพระองค์ทรงโปรดปรานเป็นที่มั่นคงแก่พวกเขา และแน่นอน พระองค์จะทรงเปลี่ยนแปลงให้พวกเขาได้รับความปลอดภัย หลังจากความกลัวของพวกเขาโดยที่พวกเขาจะเคารพภักดีข้า ไม่ตั้งภาคีต่อข้า และผู้ใดปฏิเสธศรัทธาหลังจากนั้น ชนเหล่านั้นคือ ผู้ฝ่าฝืน"

(ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 55)

นั่นก็เพราะว่า พวกเขาเป็นผู้เชื่อฟังในเรื่องของอัลมะซีฮฺ พวกเขาได้จัดการกับพวกนะศอรอในแคว้นชาม ไล่ให้พวกเขากลับไปยังกรุงโรม และอิสลามและชาวมุสลิมยังคงเหนือกว่าพวกเขาไปจวบจนวันกิยามะฮฺ ความจริงท่านนบี ﷺ ได้บอกให้ประชาชาติของท่านได้ทราบว่า พวกเขาจะพิชิตอาณาจักรคอนสแตนติโนเปิลและได้ทรัพย์สินมามากมาย จะฆ่าชาวโรมันตายเป็นเบือ โดยที่ผู้คนไม่เคยพบเคยเห็นมาก่อน

การขู่พวกปฏิเสธศรัทธาว่าจะถูกลงโทษทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และจะเป็นผู้ทำให้บรรดาที่ปฏิบัติตามเจ้าเหนือผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย จนกระทั่งถึงวันกิยามะฮฺ และยังข้านั้นคือการกลับไปของพวกเจ้า แล้วข้าจะตัดสินระหว่างพวกเจ้าในสิ่งที่เจ้าขัดแย้งกัน ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ข้าจะลงโทษพวกเขาอย่างรุนแรงทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และจะไม่มีบรรดาผู้ช่วยเหลือใด ๆ สำหรับพวกเขา** ﴿

เช่นนั้นแหละที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กระทำต่อชาวยิวที่ปฏิเสธอัลมะซีฮฺ และชาวคริสต์ที่คลั่งไคล้และเทิดทูนท่านจนเกินขอบเขตของความพอดี โดยพระองค์จะทรงลงโทษพวกเขาในโลกนี้ด้วยการถูกฆ่า และถูกจับเป็นเชลย ถูกยึดทรัพย์สิน และถูกลดทอนอำนาจ ส่วนในปรโลกนั้นพวกเขาจะถูกลงโทษสถานหนัก และรุนแรงยิ่งกว่า โดยพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴾

"และสำหรับพวกเขาไม่มีผู้คุ้มกันจาก (การลงโทษของ) อัลลอฮฺ"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺดุ อายะฮฺที่ 34)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และส่วนบรรดาผู้ที่ศรัทธา และกระทำความดีทั้งหลายนั้น พระองค์จะทรงตอบแทนแก่พวกเขาอย่างครบถ้วนซึ่งรางวัลของพวกเขา** ﴿ ทั้งในโลกนี้และปรโลก ในโลกนี้ก็โดยให้ได้รับชัยชนะ ส่วนในปรโลกนั้น ก็ด้วยสวรรค์ชั้นดีเยี่ยม ﴾ **และ**

อัลลอฮฺนั้นไม่ทรงชอบผู้ที่อธรรม ﴾

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ดังกล่าวนั้นแหละ เราอ่านมันให้เจ้าฟัง อันได้แก่อายะฮฺต่าง ๆและคำเตือนให้ระลึกที่รัดกุมชัดเจน** ﴾ คือสิ่งที่เราได้เล่าให้ท่านฟังในเรื่องของนบีอีซา ขณะที่ท่านเกิดมาใหม่ ๆตลอดจนวิธีการที่เป็นคำสั่งนั้น โอ้มุฮัมมัด คือส่วนหนึ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้แจ้งให้ท่านทราบโดยแบ่งอายะฮฺที่ประทานมาให้แก่ท่าน ดังนั้น ท่านไม่ต้องสงสัยใด ๆทั้งสิ้น ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในซูเราะฮฺ มัรฺยัม ว่า

﴿ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ قَوۡلَ ٱلۡحَقِّ ٱلَّذِي فِيهِ يَمۡتَرُونَ ٣٤ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٖۖ
سُبۡحَٰنَهُۥٓۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٣٥ ﴾

"นั่นคือ อีซาบุตรของมัรฺยัม มันเป็นคำพูดที่จริง ซึ่งพวกเขายังมีความสงสัยอยู่ ไม่เป็นการถูกต้องสำหรับอัลลอฮฺที่พระองค์จะทรงเอาผู้ใดเป็นพระบุตร พระองค์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ เมื่อพระองค์ทรงกำหนดกิจการใด ๆแล้ว พระองค์จะตรัสแก่มันว่า "จงเป็น" แล้วมันก็เป็นขึ้นมา"

(ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 34 และ 35)

และ ณ ที่นี้ พระองค์ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า

﴿ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٖ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ
كُن فَيَكُونُ ٥٩ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ٦٠ فَمَنۡ حَآجَّكَ
فِيهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ فَقُلۡ تَعَالَوۡاْ نَدۡعُ أَبۡنَآءَنَا وَأَبۡنَآءَكُمۡ
وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمۡ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمۡ ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَتَ
ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰذِبِينَ ٦١ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡقَصَصُ ٱلۡحَقُّۚ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّا
ٱللَّهُۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦٢ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ
بِٱلۡمُفۡسِدِينَ ٦٣ ﴾

59. แท้จริง อุปมาของอีซา ณ ที่อัลลอฮฺนั้น ดังเช่นอาดัม พระองค์ทรงบังเกิดเขาจากดิน แล้วได้ทรงประกาศิตแก่เขาว่า จงเป็นขึ้นเถิด แล้วเขาก็เป็นขึ้น

60. ความจริงนั้นมาจากพระผู้อภิบาลของเจ้า ดังนั้น เจ้าอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้ที่สงสัยเป็นอันขาด

61. ดังนั้น ผู้ใดที่โต้เถียงเจ้าในเรื่องของเขาหลังจากที่ได้มีความรู้มายังเจ้าแล้ว จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงมาเถิด เราก็จะเรียกลูก ๆของเรา และลูก ๆของพวกเจ้า และบรรดาผู้หญิงของเรา และบรรดาผู้หญิงของพวกเจ้า และตัวของพวกเรา และตัวของพวกเจ้า แล้วเราก็จะวิงวอนกันด้วยความนอบน้อม โดยที่เราจะทำให้การสาปแช่งของอัลลอฮฺพึงประสบแก่บรรดาผู้ที่พูดโกหก

62. แท้จริง เรื่องนี้ เป็นเรื่องจริง และไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น และแท้จริง อัลลอฮฺนั้น คือผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ

63. แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รู้ดีต่อผู้ที่ทำความชั่วทั้งหลาย

ความคล้ายคลึงกันในการบังเกิดอาดัม ﵇ และอีซา ﵇

อัลลอฮฺ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อุปมาของอีซา ณ ที่อัลลอฮฺนั้น** ﴾ ในด้านความสามารถของพระองค์โดยที่พระองค์ได้ทรงบังเกิดเขามาโดยปราศจากพ่อ ﴿ **ดังเช่นอาดัม** ﴾ เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงบังเกิดเขาโดยไม่มีทั้งพ่อและแม่ แต่ ﴿ **พระองค์ทรงบังเกิดเขาจากดิน แล้วได้ทรงประกาศิตแก่เขาว่า "จงเป็นขึ้นเถิด" แล้วเขาก็เป็นขึ้น** ﴾ ดังนั้น ผู้ที่ได้บังเกิดอาดัมโดยไม่มีพ่อและแม่ ย่อมต้องสามารถที่จะสร้างอีซาได้อย่างไม่ต้องสงสัยเพราะเป็นการสร้างที่ง่ายกว่า ดังนั้น ถ้าจะกล่าวอ้างว่าอีซาเป็นบุตรของอัลลอฮฺเพราะท่านถูกสร้างขึ้นโดยปราศจากพ่อ เช่นนี้แล้วอาดัมย่อมสมควรจะถูกกล่าวอ้างเช่นนั้นเสียยิ่งกว่า ซึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่าการกล่าวอ้างเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องอย่างแน่นอน ทั้งนี้ การกล่าวว่าอีซาเป็นบุตรของอัลลอฮฺนั้นร้ายแรงยิ่งกว่าเสียอีก แต่อัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งนั้น ประสงค์

ที่จะให้เห็นเดชานุภาพของพระองค์ในการบังเกิดและการสร้าง ดังนั้น พระองค์จึงบังเกิดอาดัม โดยไม่ได้มาจากผู้ชายหรือผู้หญิง ได้บังเกิดฮาวาอ์มาจากผู้ชายเท่านั้น และบังเกิดอีซามาจากผู้หญิงเท่านั้น และเช่นเดียวกันได้บังเกิดคนอื่นๆมาจากเพศชายและเพศหญิง ด้วยเหตุนี้ พระองค์ผู้ทรงสูงส่ง ได้ตรัสไว้ในซูเราะฮฺ มัรฺยัม ว่า

﴿ وَلِنَجْعَلَهُۥٓ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ﴾

"และเพื่อเราจะได้ให้เขาเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษย์"

(ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 21)

และพระองค์ได้ตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า ﴾ **ความจริงนั้นมาจากพระผู้อภิบาลของเจ้า ดังนั้น เจ้าอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้ที่สงสัยเป็นอันขาด** ﴿ คือคำพูดดังกล่าวนี้เป็นความจริงในเรื่องของอีซาที่ปฏิเสธไม่ได้ และไม่มีอย่างอื่นที่จะถูกต้องไปกว่านี้อีก และไม่มีอะไรหลังจากความจริงนี้อีกแล้ว นอกจากความหลงผิดเท่านั้น

การเรียกร้องเชิญชวนให้มาร่วมวิงวอนขอความจริงโดยพร้อมเพรียงกันในเรื่องของอีซา عليه السلام

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงใช้ให้รอซูลของพระองค์ ﷺ เรียกร้องเชิญชวนผู้ที่ดื้อดึงปฏิเสธสัจธรรมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอีซาภายหลังจากหลักฐานต่างๆได้ประจักษ์แจ้งแล้ว มาวิงวอนขอ (มุบาฮะละฮฺ) ด้วยกันในเรื่องของอีซา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น ผู้ใดที่โต้เถียงเจ้าในเรื่องของเขา หลังจากที่ได้มีความรู้มายังเจ้าแล้ว จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงมาเถิด เราก็จะเรียกลูกๆของเรา และลูกๆของพวกเจ้า และบรรดาผู้หญิงของเรา และบรรดาผู้หญิงของพวกเจ้า และตัวของพวกเรา และตัวของพวกเจ้า** ﴿ คือเราจะให้พวกเขามาปรากฏตัวโดยพร้อมเพรียงกัน ในขณะที่วิงวอนขอสาปแช่ง ﴾ **แล้วเราก็จะวิงวอนกันด้วยความนอมน้อม** ﴿ คือขอให้อัลลอฮฺสาปแช่ง ﴾ **โดยที่เราจะทำให้การสาปแช่งของอัลลอฮฺพึงประสบแก่บรรดาผู้ที่พูดโกหก** ﴿ ทั้งจากพวกเรา และจากพวกท่านด้วย

การประทานอัลกุรอานในเรื่อง อัลมุบาฮะละฮฺ (วิงวอนขออัลลอฮฺให้สาปแช่ง) และอายะฮฺที่อยู่ก่อนจากนี้ ตั้งแต่ต้นซูเราะฮฺจนกระทั่งถึงตรงนี้ เกี่ยวกับคณะชาวคริสต์แห่งเมืองนัจญรอน นั่นก็เพราะชาวนะศอรอ (ชาวคริสต์) นั้น เมื่อพวกเขาได้เดินทางเข้ามา ก็เริ่มโต้เถียงกันในเรื่องของนบีอีซา พวกเขาจะอ้างตามที่พวกเขาอ้างว่าเป็นบุตรของอัลลอฮฺ และเป็นพระเจ้าด้วย

ดังนั้น อัลลอฮฺจึงได้ประทานอัลกุรอานตอนต้นของซูเราะฮฺนี้ลงมาเพื่อเป็นการตอบโต้คำกล่าวอ้างของพวกเขา ดังที่อิมามมุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก อิบนุ ยะซารฺ และคนอื่นๆได้กล่าวเอาไว้ อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวไว้ในหนังสือซีเราะฮฺของเขาที่เป็นที่รู้จักกันดีว่า ตัวแทนของชาวคริสต์นัจญรอนกลุ่มหนึ่งประมาณ 60 คน ได้เข้ามาที่ท่านนบี ﷺ ซึ่งในจำนวนนั้นมีบุคคลสำคัญอยู่จำนวน 14 คน ซึ่งได้รับมอบหมายจากกลุ่มของพวกเขา และเป็นหัวหน้าของกลุ่มต่างๆด้วย คือ

อัลอากิบ เรียกกันว่า อับดุลมะซีฮฺ
อัซซัยยิด คือ อัลอัยฮัม
อบูฮาริษะฮฺ บุตรของอัลกอมะฮฺ เป็นพี่น้องของบักรฺ อิบนุ วาอิล
อุวัยสฺ อิบนุล ฮาริษ
เซด
ก็อยสฺ
ยะซีด
นบีฮฺ
คุวัยลิด
อัมรฺ
คอลิด
อับดุลลอฮฺ
ยุฮันนัส
และอีกคนหนึ่งโดยมิได้ระบุชื่อ

โดยที่เรื่องของพวกเขาได้มอบหมายให้ 3 คนเป็นหัวหน้า คือ

อัลอากิบ ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่ม เป็นผู้ที่มีความคิดความอ่านดี และเป็นผู้ให้คำปรึกษาในกิจการต่างๆของพวกเขา โดยพวกเขาจะเชื่อฟังเขา

อัซซัยยิด ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้รับผิดชอบในการเดินทาง

อบูฮาริษะฮฺ บุตรอัลกอมะฮฺ เป็นนักการศาสนา เป็นบาทหลวง ซึ่งเขาเองเป็นชาวอาหรับจากตระกูลบักรฺ อิบนุ วาอิล แต่เขาเปลี่ยนไปรับนับถือศาสนาคริสต์ โดยที่ชาวโรมันให้การสนับสนุนให้เกียรติ และก่อสร้างโบสถ์ให้ พร้อมทั้งให้เงินทองสนับสนุน และจัดหาคนรับใช้ดูแลเขาเป็นอย่างดี เพราะทราบว่าเขาเป็นคนยืนหยัด แข็งแกร่ง เคร่งครัดในศาสนาของพวกเขา *(อิบนุ ฮิชาม 2/222)* และปรากฏว่าเขาคนนี้รู้เรื่องของท่านรอซูล ﷺ เป็นอย่างดีรู้ถึงลักษณะ

ของท่านด้วย อันเนื่องจากเรียนรู้มาจากคัมภีร์ก่อนๆแต่ความเขลาทำให้เขายังคงยืนหยัดอยู่ในศาสนาคริสต์ อันเนื่องจากได้รับการยกย่องจากคนโดยทั่วไป และได้รับอำนาจมากมาย

อิบนุ อิสฮาก ได้เล่าว่า มุฮัมมัด อิบนุ ญะอฺฟัรฺ อิบนุซ ซุบัยรฺ ได้เล่าให้ฉันฟังว่า พวกเขาได้เดินทางเข้ามาที่ท่านรอซูล ﷺ ที่เมืองมะดีนะฮฺ แล้วได้เข้าไปในมัสญิดของท่านรอซูล ขณะที่ท่านละหมาดอัศริเสร็จแล้ว โดยพวกเขาแต่งชุดบาทหลวง ทุกคนมีย่าม และผ้าคลุม ดูแล้วเจริญหูเจริญตา ตามแบบผู้ชายแห่งตระกูลอัลฮาริษ อิบนุ กะอับ เล่ากันว่า บรรดาสาวกของท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า เราไม่เคยเห็นคณะใดเช่นพวกเขาอีกเลย ขณะนั้นได้เวลาสวดของพวกเขา พวกเขาจึงทำการสวดในมัสญิดของท่านรอซูล ซึ่งท่านรอซูลก็บอกว่า “ปล่อยให้พวกเขาสวดไป” ทั้งนี้ พวกเขาสวดโดยหันไปทางทิศตะวันออก หลังจากนั้นก็มีบางคนในกลุ่มพวกเขาพูดคุยกับท่านรอซูล ﷺ ซึ่งในจำนวนนั้นก็มี อบูฮาริษะฮฺ บุตรของอัลกอมะฮฺ, อัลอากิบ อับดุลมะซีฮฺ หรืออัซซัยยิด อัลอัยฮัม ซึ่งพวกเขาทั้งหมดนับถือศาสนาคริสต์ แต่พวกเขาพูดแตกต่างกัน บางคนบอกว่า “อัลมะซีฮฺ (อีซา) คือ อัลลอฮฺ บางทีก็บอกว่าเป็นบุตรของอัลลอฮฺ หรือบางทีก็บอกว่าเป็นภาคหนึ่งในสามภาคของอัลลอฮฺ โดยที่อัลลอฮฺนั้นทรงสูงส่งกว่าคำพูดของพวกเขา

ซึ่งเหล่านี้คือความเชื่อของชาวคริสต์ โดยพวกเขาได้อ้างว่าหลักฐานที่บ่งบอกว่า “อัลมะซีฮฺ” คือ อัลลอฮฺ ก็คือเขาสามารถทำให้คนตายฟื้นคืนชีพขึ้นมาได้ เขาสามารถรักษาคนตาบอด โรคเรื้อน และโรคต่างๆให้หายได้ รู้สิ่งเร้นลับ เอาดินปั้นให้เป็นนกและบินได้ ที่จริงแล้วที่พวกเขากล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นคำสั่งของอัลลอฮฺให้เขาทำได้ เพื่อเป็นสัญญาณแก่มนุษย์ถึงการเป็นศาสนทูตของเขา

และการที่เขาอ้างว่าเป็นบุตรของอัลลอฮฺ พวกเขากล่าวว่า เขาไม่มีพ่ออย่างที่ใครๆทราบ เขาพูดขณะแบเบาะโดยที่ไม่เคยมีใครทำเช่นนั้นมาก่อน

และการที่เขาอ้างว่า เป็นหนึ่งในสามภาค เพราะอัลลอฮฺ ตรัสว่า (فَعَلْنَا وَأَمَرْنَا وَخَلَقْنَا وَقَضَيْنَا) (ในรูปพหูพจน์) โดยพวกเขากล่าวว่า ถ้าแม้ว่าพระองค์มีเพียงองค์เดียวแล้วละก็ จะต้องกล่าวว่า (فَعَلْتُ وَقَضَيْتُ وَأَمَرْتُ وَخَلَقْتُ) (ในรูปเอกพจน์) ที่กล่าวเช่นนั้น ก็เพราะว่า คือ พระองค์ อีซา และมัรฺยัม – ที่จริงแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบริสุทธิ์จากคำพูดดังกล่าวของพวกเขา

ต่อจากนั้น อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวอธิบายไว้ว่า แล้วเมื่อการบอกกล่าวของอัลลอฮฺได้มาถึงท่านรอซูล ﷺ เพื่อเป็นการชี้ขาดระหว่างท่านกับพวกเขา พระองค์ทรงให้มีการวิงวอนขอสาปแช่ง ต่ออัลลอฮฺให้กับผู้ที่พูดโกหก โดยให้เชิญชวนพวกนั้นมาร่วมวิงวอนด้วย พวกเขาจึงกล่าวว่า โอ้อะบัลกอเซ็ม ขอให้เราได้พิจารณาในเรื่องของพวกเราดูก่อน แล้วเรา

จะแจ้งให้ท่านทราบถึงจุดยืนของพวกเราต่อคำเชิญชวนของท่าน และเชิญชวนเรา แล้วพวกเขาก็ขอตัวออกไป แล้วพวกเขาก็อยู่ลำพังกับอัลอากิบ ซึ่งเป็นคนออกความคิด โดยพวกเขากล่าวว่า โอ้อับดัลมะซีฮฺ ท่านเห็นว่าเป็นอย่างไร ? เขาจึงกล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พวกท่านก็ทราบดีว่ามุฮัมมัดเป็นนบีที่ถูกส่งมา ซึ่งเขาก็ได้นำข้อชี้ขาดเกี่ยวกับสหายของพวกท่าน (อีซา) มาแจ้งแล้ว พวกท่านก็รู้ว่าไม่มีกลุ่มชนใดกล่าวท้าสาบานกับนบี ให้อัลลอฮฺสาปแช่งแล้วมีชีวิตอยู่รอดต่อไปได้เลย ถ้าพวกท่านทำเช่นนั้นก็เท่ากับเป็นการถอนรากถอนโคนกลุ่มชนตัวเองชัดๆ ดังนั้น หากว่าพวกท่านยังคงยืนยันที่จะยึดถือศาสนาของพวกท่านอย่างเป็นสุข และเชื่อในอีซาเช่นเดิมเหมือนที่เคยเชื่อถือกันมา ก็จงสงบศึกกับชายคนนี้ (มุฮัมมัด) เสีย และจงกลับไปยังบ้านเมืองของพวกท่าน แล้วพวกเขาก็เข้าไปหาท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้อาบัลกอเซ็ม พวกเราเห็นว่า เราขอไม่ร่วมวิงวอนสาปแช่งกับท่านจะดีกว่า ไม่ขอเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับศาสนาของท่าน เราขอกลับไปอยู่ในศาสนาของเรา แต่ขอให้ท่านส่งชายคนหนึ่งที่เป็นสาวกของท่านไปกับเรา เพื่อไปตัดสินในเรื่องที่เห็นไม่ตรงกันในเรื่องทรัพย์สินของเรา ซึ่งสำหรับเราแล้ว เรายอมรับท่าน

(อิบนุ ฮิชาม 2/233)

อัลบุคอรี ได้รายงานจากฮุซัยฟะฮฺ ﷺ ว่า อัลอากิบ และอัซซัยยิด ชาวคริสต์แห่งเมืองนัจญรอนสองคน ได้มาหาท่านรอซูล ﷺ โดยต้องการที่จะมาท้าสาบานให้อัลลอฮฺสาปแช่งกับท่านนบี ﷺ เขาเล่าว่า แล้วคนหนึ่งในทั้งสองได้กล่าวแก่เพื่อนของเขาว่า อย่าทำเช่นนั้นเลย ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ถ้าหากปรากฏว่า เขาเป็นนบีจริง แล้วเราก็ไปท้าสาบานให้อัลลอฮฺสาปแช่งย่อมก็ให้เกิดความเสียหายแก่พวกเราและลูกหลานของพวกเราเป็นแน่แท้ ทั้งสองจึงกล่าวว่า เรายอมท่านตามที่ท่านขอ แต่ขอท่านได้ส่งชายคนหนึ่งที่ซื่อสัตย์ไปกับเรา ท่านอย่าได้ส่งผู้ใดไปนอกจากคนซื่อสัตย์เท่านั้น แล้วท่านนบีจึงกล่าวว่า "แน่นอน เราจะส่งชายคนหนึ่งที่ซื่อสัตย์จริงไปพร้อมกับพวกท่าน" แล้วบรรดาสาวกของท่านรอซูล ﷺ จึงได้พูดกันว่า ใครจะได้รับเกียรติอันนี้ แล้วท่านนบี ﷺ จึงได้กล่าวว่า "โอ้อะบาอุบัยดะฮฺ อิบนัล ญัรฺรอฮฺ จงลุกขึ้นยืน" เมื่อเขาได้ลุกขึ้นยืนแล้ว ท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวว่า "คนนี้แหละ คือ ผู้ที่ซื่อสัตย์แห่งประชาชาตินี้"

(ฟัตฮุลบารี 7/695)

อัลบุคอรี ได้รายงานจากอนัส ว่า จากท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لِكُلِّ أُمَّةٍ أَمِينٌ وَأَمِيْنُ هٰذِهِ الْأُمَّةِ أَبُوْ عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ)

"ทุกๆประชาชาตินั้น มีผู้ที่ซื่อสัตย์ และผู้ที่ซื่อสัตย์แห่งประชาชาตินี้ คือ อบูอุบัยดะฮฺ บุตรอัลญัรฺรอฮฺ"

(ฟัตฮุลบารี 7/696)

อิมามอะหุมัด ได้รายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า อบูญะฮัล (ขออัลลอฮฺจงให้ความน่าเกลียดแก่เขาด้วย) ได้กล่าวว่า หากฉันเห็นว่า มุฮัมมัดละหมาดอยู่ที่อัลกะอฺบะฮฺ แน่นอนฉันต้องไปหาเขา เพื่อที่ฉันจะเอาเท้าเหยียบลงบนคอเขา "เขาเล่าว่า แล้วมีผู้กล่าวว่า ถ้าหากเจ้าทำเช่นนั้น แน่นอน มลาอิกะฮฺต้องจัดการกับท่านต่อหน้า "ผู้คนเลย" แล้วถ้าชาวยิวอยากตาย แน่นอน พวกเขาก็ต้องตาย และพวกเขาจะได้เห็นที่พำนักของพวกเขาในไฟนรก และบรรดาผู้ที่มาร่วมวิงวอนสาปแช่งกับท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ﷺ กลับออกไปแล้ว แน่นอนพวกเขาจะต้องกลับไปโดยไม่มีทรัพย์สินและครอบครัว

(อะหุมัด 1/248)

อัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง เรื่องนี้เป็นเรื่องจริง** ﴾ คือเรื่องที่เราได้เล่ามันให้เจ้าฟังเกี่ยวกับนบีอีซา โอ้มุฮัมมัดมันเป็นเรื่องจริงอย่างแน่นอน ไม่มีการคลาดเคลื่อนแต่ประการใด และจะเป็นอื่นจากนี้ไปไม่ได้ ﴿ **และไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆ นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น คือ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾ ﴿ **แล้วหากพวกเขาผินหลังให้** ﴾ ไม่ยอมเชื่อเรื่องนี้ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รู้ดีต่อผู้ที่ทำความชั่วทั้งหลาย** ﴾ คือผู้ใดหันเหออกจากความจริงไปสู่ความเท็จ เขาก็เป็นคนชั่ว โดยที่อัลลอฮฺทรงทราบดี และจะทรงตอบแทนผู้นั้นอย่างชั่วร้ายที่สุด โดยที่พระองค์ทรงสามารถไม่มีอะไร หรือสิ่งใดจะมาขัดขวางพระองค์ได้

﴿ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا
نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا
مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ ﴾

64. (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกันระหว่างเราและพวกเจ้า คือว่าเราจะไม่เคารพสักการะนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น และเราจะไม่ให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเราบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคน

เป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริง พวกเราเป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ

เรื่องการให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ ﷻ นั้น เป็นที่ทราบกันดีทุกคน

เรื่องนี้คลุมไปทั่วทั้งชาวคัมภีร์ทั้งที่เป็นชาวยิว ชาวคริสต์ และผู้ที่ดำเนินตามแนวทางของพวกเขา โดยอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิด โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย จงมายังถ้อยคำหนึ่ง** ﴾ ถ้อยคำดังกล่าวนั้นคือเป็นประโยคที่สมบูรณ์ได้ใจความ ดังเช่นที่มีกล่าวไว้ ณ ที่นี้ ต่อจากนั้นพระองค์ได้บอกถึงลักษณะของคำๆนั้น ด้วยดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **ซึ่งเท่าเทียมกันระหว่างเราและพวกเจ้า** ﴾ คือมีความเท่าเทียมกัน ครึ่งต่อครึ่ง ต่อจากนั้นพระองค์ได้ทรงอธิบายว่า ﴿ **คือว่า เราจะไม่เคารพสักการะนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น และเราจะไม่ให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์** ﴾ โดยเราจะไม่กราบไหว้เจว็ด ไม้กางเขน และรูปปั้น สิ่งกราบไหว้อื่น, ไฟ และสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่เราจะยอมรับการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียว โดยไม่ตั้งภาคีใดๆต่อพระองค์ ดังกล่าวนี้เป็นคำเรียกร้องเชิญชวนของบรรดารอซูลทั้งมวล อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ ﴾

"และเรามิได้ส่งศาสนทูตคนใดมาก่อนหน้าพวกเจ้า นอกจากเราได้วะฮีย์แก่เขาว่า แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากข้า ดังนั้น พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้าเถิด "

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 25)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ﴾

"และโดยแน่นอน เราได้ส่งศาสนทูตมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญชาว่า) พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และจงออกห่างจากพวกเจว็ด "

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 36)

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴿ **และพวกเราบางคนก็จะไม่นับถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ** ﴾

อิบนุ ญุร็อยญ์ ได้กล่าวว่า หมายถึง ส่วนหนึ่งเชื่อฟังอีกส่วนหนึ่งอยู่ในการฝ่าฝืนอัลลอฮฺ

﴿ **แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริง พวกเราเป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ** ﴾ คือหากพวกเขาผินหลังให้ไม่ยอมรับกับจำนวนครึ่งหนึ่ง และการเรียกร้องเชิญชวนนั้น พวกเจ้าก็จงเป็นพยานต่อพวกเขาด้วย พวกเจ้านั้นยังคงอยู่ในศาสนาอิสลามซึ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ลงบัญญัติมาให้แก่พวกเจ้า

ในสาส์นที่ท่านนบี ﷺ ได้เขียนไปถึงเฮราคลีอุส ว่า

(بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللهِ إِلَى هِرَقْلَ عَظِيْمِ الرُّوْمِ سَلَامٌ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى أَمَّا بَعْدُ، فَأَسْلِمْ تَسْلَمْ وَأَسْلِمْ يُؤْتِكَ اللهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ فَإِنْ تَوَلَّيْتَ فَإِنَّ عَلَيْكَ إِثْمَ الْأَرِيْسِيِّيْنَ وَ ﴿ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ كَلِمَةٖ سَوَآءِۭ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمۡ أَلَّا نَعۡبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشۡرِكَ بِهِۦ شَيۡـٔٗا وَلَا يَتَّخِذَ بَعۡضُنَا بَعۡضًا أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُولُواْ ٱشۡهَدُواْ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ﴾)

"ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ จากมุฮัมมัด ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ถึงเฮราคลีอุส ผู้ยิ่งใหญ่แห่งอาณาจักรโรมัน ขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ปฏิบัติตามทางนำที่ถูกต้อง อนึ่ง ขอท่านจงเข้ารับอิสลาม ท่านก็จะปลอดภัย ท่านจงเข้ารับอิสลาม อัลลอฮฺจะประทานผลตอบแทนแก่ท่านเป็นสองเท่า แล้วถ้าท่านผินหลังให้ก็จำเป็นแก่ท่านจะต้องได้รับโทษดังเช่นผู้นำทั้งหลาย และ **โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกันระหว่างเราและพวกเจ้า คือว่า เราจะไม่เคารพสักการะนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น และเราจะไม่ให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเราบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ก็จงกล่าวเถิดว่าพวกเจ้าจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริง พวกเราเป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ"**

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก และคนอื่นๆได้กล่าวว่า ตอนต้นของซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน ไปจนถึงอายะฮฺที่ 80 กว่า ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับตัวแทนแห่งเมืองนัจญรอน

อัซซุฮฺรี ได้กล่าวว่า พวกเขาเป็นคนกลุ่มแรกที่ยอมเสียภาษีหัว และไม่มีการขัดแย้งกันที่ว่า แท้จริง อายะฮฺที่เกี่ยวกับภาษีหัวนั้นได้ถูกประทานลงมาหลังจากพิชิตมักกะฮฺแล้ว ดังนั้น จะประสานกันได้อย่างไรระหว่าง สาส์นของท่านนบี ﷺ ที่เขียนเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ไปถึงเฮราคลีอุส ก่อนพิชิตมักกะฮฺ และระหว่างสิ่งที่มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก และอัซซุฮฺรี ได้กล่าวเอาไว้ ?

คำตอบก็คือ แท้จริง กลุ่มตัวแทนของชาวเมืองนัจญรอนได้เดินทางเข้ามาก่อนสนธิสัญญาอัลฮุดัยบียะฮฺ และการดำเนินการเรียกร้องเชิญชวนให้มาวิงวอนขอการสาปแช่งจากอัลลอฮฺ และสิ่งที่พวกเขามอบให้นั้นเป็นการประนีประนอมและสงบศึก มิใช่ภาษีแต่อย่างใด และการประทานอายะฮฺที่เกี่ยวกับภาษีหัวหลังจากนั้นก็ถือเป็นการสอดคล้องกัน ดังเช่น ที่ได้มีระบุเกี่ยวกับข้อบังคับการจ่ายเศษหนึ่งส่วนห้า และสี่ส่วนในเศษหนึ่งส่วนห้า สอดคล้องกับที่อับดุลลอฮฺ อิบนุ ญะฮฺชิน ได้จัดการในเรื่องสงครามน้อยๆก่อนสงครามบะดัรฺ ต่อจากนั้น ฟัรฎในการแบ่งที่สอดคล้องกับดังกล่าวก็ได้ถูกประทานลงมา และเป็นไปได้ว่า การที่ท่านรอซูล ﷺ ขณะที่ท่านได้สั่งให้เขียนสาส์นไปถึงเฮราคลีอุส ยังไม่ได้มีการประทานอายะฮฺเกี่ยวกับเรื่องนั้น หลังจากนั้นอัลกุรอานก็ประทานลงมาสอดคล้องกับที่ท่านนบี ﷺ ได้กระทำดังเช่นที่อัลกุรอานประทานลงมาสอดคล้องกับความคิดของอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ ในเรื่องฮิญาบ และในเรื่องเชลยสงคราม และในการที่ไม่ละหมาดให้แก่พวกมุนาฟิกีน และในอายะฮฺที่ว่า

﴿ وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلًّىۖ ﴾

"และพวกเจ้าจงยึดเอาจากมะกอม (ที่ยืน) ของอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาดเถิด"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 125)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبۡدِلَهُۥٓ أَزۡوَٰجًا خَيۡرًا مِّنكُنَّ مُسۡلِمَٰتٖ مُّؤۡمِنَٰتٖ قَٰنِتَٰتٖ تَٰٓئِبَٰتٍ
عَٰبِدَٰتٖ سَٰٓئِحَٰتٖ ثَيِّبَٰتٖ وَأَبۡكَارٗا ٥ ﴾

"หากเขาหย่าพวกนาง บางทีพระผู้อภิบาลของเขา ก็จะทรงเป็นผู้เปลี่ยนแปลงให้แก่เขามีภรรยาที่ดีกว่าพวกนาง เป็นหญิงที่นอบน้อมถ่อมตน เป็นหญิงผู้ศรัทธา เป็นหญิงผู้ภักดี เป็นหญิงผู้กลับเนื้อกลับตัว เป็นหญิงที่มั่นต่อการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นหญิงที่มั่นต่อการถือศีลอด เป็นหญิงที่เป็นหม้าย และที่เป็นหญิงสาว"

(ซูเราะฮฺ อัตตะฮฺรีม อายะฮฺที่ 5)

﴿ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوۡرَىٰةُ
وَٱلۡإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٥ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ
حَٰجَجۡتُمۡ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞۚ
وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٦٦ مَا كَانَ إِبۡرَٰهِيمُ يَهُودِيّٗا وَلَا نَصۡرَانِيّٗا
وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفٗا مُّسۡلِمٗا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٦٧ إِنَّ أَوۡلَى
ٱلنَّاسِ بِإِبۡرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۗ وَٱللَّهُ
وَلِيُّ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٦٨ ﴾

65. โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดเล่าพวกเจ้าจึงโต้เถียงกันในเรื่องของอิบรอฮีม และคัมภีร์เตารอตและอินญีลนั้นมิได้ถูกประทานลงมานอกจากหลังจากเขา แล้วพวกเจ้าไม่ใช้ปัญญาดอกหรือ ?

66. พวกเจ้านี้แหละ ได้โต้เถียงกันในสิ่งที่พวกเจ้ามีความรู้ในสิ่งนั้นแล้ว แล้วก็เหตุไฉนเล่าพวกเจ้าจึงโต้เถียงกันในสิ่งที่พวกเจ้าไม่มีความรู้ และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ แต่พวกเจ้าไม่รู้

67. อิบรอฮีม ไม่เคยเป็นยิว และไม่เคยเป็นคริสต์ แต่ทว่า เขานั้นเป็นผู้หันออกจากความเท็จสู่ความจริง เป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ และเขาไม่เคยอยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ

68. แท้จริง คนที่สมควรยิ่งต่ออิบรอฮีมนั้น ย่อมได้แก่บรรดาที่ปฏิบัติตามเขา และปฏิบัติตามนบีนี้ และบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย และอัลลอฮฺนั้นทรงคุ้มครองผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย

ชาวยิว และชาวคริสต์โต้เถียงกันในเรื่องศาสนาของนบีอิบรอฮีม عليه السلام

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ปฏิเสธต่อชาวยิว และชาวคริสต์ในการที่พวกเขาโต้เถียงกันเกี่ยวกับ

อิบรอฮีม อัลคอลีล عليه السلام โดยที่แต่ละฝ่ายได้อ้างว่า ท่านเป็นพวกของฝ่ายตนเอง ดังที่มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก อิบนุ ยะซารฺ ได้รายงานมาจากอิบนุ อับบาส رضي الله عنهما ว่าชาวนะศอรอ (คริสต์) แห่งเมืองนัจญรอน และบาทหลวงชาวยิวได้มาพบกัน ณ ท่านรอซูล ﷺ และได้พูดจาขัดแย้งกัน ต่อหน้าท่าน พวกบาทหลวงได้พูดว่า นบีอิบรอฮีม ไม่ได้เป็นอะไรอื่นนอกจากเป็นชาวยิว พวกนะศอรอ ก็บอกว่า นบีอิบรอฮีมนั้น เป็นชาวคริสต์ แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานอายะฮฺลงมาว่า ﴾ **โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดเล่าพวกเจ้าจึงโต้เถียงกันในเรื่องของอิบรอฮีม** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ โอ้ชาวยิวเอ๋ย พวกเจ้า มาอ้างว่าอิบรอฮีมนั้นเป็นชาวยิวได้อย่างไร โดยที่ปรากฏว่าช่วงเวลาของอิบรอฮีมอยู่ก่อนที่อัลลอฮฺจะประทานคัมภีร์เตารอตมาให้แก่นบีมูซาเสียอีก โอ้ชาวนะศอรอเอ๋ย พวกเจ้ามาอ้างว่า อิบรอฮีมเป็นชาวคริสต์ได้อย่างไร ? (อัฏฏอบารี 6/490) ที่จริงแล้ว ชาวคริสต์เกิดขึ้นหลังจากเวลาของอิบรอฮีมนานมากๆ ? และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แล้วพวกเจ้าไม่ใช้ปัญญาดอกหรือ ?** ﴿

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **พวกเจ้านี้แหละ ได้โต้เถียงกันในสิ่งที่พวกเจ้ามีความรู้ในสิ่งนั้นแล้ว แล้วก็เหตุไฉนเล่าพวกเจ้าจึงโต้เถียงกันในสิ่งที่พวกเจ้าไม่มีความรู้ ....** ﴿ นี่ถือเป็นการตำหนิผู้ที่โต้เถียงกันในสิ่งที่พวกเขาไม่มีความรู้ เพราะชาวยิว และชาวคริสต์ได้โต้เถียงกันเกี่ยวกับอิบรอฮีมโดยที่พวกเขาไม่มีความรู้ และถ้าหากพวกเขาโต้เถียงกันในเรื่องที่พวกเขารู้ หรือเกี่ยวพันกับศาสนาที่เป็นบัญญัติแก่พวกเขาก็ยังจะดีกว่า ดังนั้น อัลลอฮฺจึงทรงตำหนิพวกเขา และใช้ให้พวกเขากลับไปหาผู้ที่ทรงรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งเปิดเผย รอบรู้ข้อเท็จจริงอย่างถ่องแท้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ แต่พวกเจ้าไม่รู้** ﴿ ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **อิบรอฮีมไม่เคยเป็นยิว และไม่เคยเป็นคริสต์ แต่ทว่า เขานั้นเป็นผู้หันเหออกจากความเท็จสู่ความจริง เป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ** ﴿ คือหันเหออกจากการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ และมุ่งสู่การอีมาน ﴾ **และเขาก็ไม่เคยอยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ** ﴿ อายะฮฺนี้ก็คล้ายกับอายะฮฺที่ได้กล่าวมาแล้ว ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ที่ว่า

﴿ وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ تَهْتَدُوا ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ ﴾

“และพวกเขากล่าวว่า พวกท่านจงเป็นยิว หรือเป็นคริสต์เถิด พวกเจ้าก็จะได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า หาใช่เช่นนั้นไม่ แต่เป็นแนวทางของอิบรอฮีมผู้ใฝ่หาความจริงต่างหาก และเขาไม่เคยเป็นผู้บูชาเจว็ด”

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 135)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง คนที่สมควรยิ่งต่ออิบรอฮีมนั้น ย่อมได้แก่บรรดาที่ปฏิบัติตามเขา และปฏิบัติตามนบีนี้ และบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย และอัลลอฮฺนั้นทรงคุ้มครองผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย** ﴾ คืออัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่าคนที่สมควรมีสิทธิ์เป็นพิเศษที่จะปฏิบัติตามนบี อิบรอฮีมมากกว่าใครๆทั้งหมด คือคนที่ปฏิบัติตามแนวทางของเขาและท่านนบีท่านนี้คือ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ตลอดจนบรรดาผู้ศรัทธาที่เป็นสาวกของท่านนบีมุฮัมมัด ทั้งที่เป็นชาวมุฮาญิรีนและชาวอันศอรฺ และบรรดาผู้ที่เจริญรอยตามพวกเขาในช่วงต่อๆมาด้วย

สะอีด อิบนุ มันซูรฺ ได้รายงานมาจาก อิบนิ มัสอูด ﷺ ว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

«إِنَّ لِكُلِّ نَبِيٍّ وُلَاةً مِنَ النَّبِيِّينَ، وَإِنَّ وَلِيِّي مِنْهُمْ أَبِي وَخَلِيلُ رَبِّي ﷻ »
ثُمَّ قَرَأَ: ﴿ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ ﴾ ...الآية»

"แท้จริง สำหรับนบีทุกท่านนั้น มีผู้ที่สมควรยิ่งจากบรรดานบีทั้งหลาย และแท้จริงผู้ที่สมควรยิ่งของฉัน ในจำนวนนั้นก็มีบิดาของฉัน และคนที่เป็นที่รักยิ่งแห่งพระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง เสร็จแล้วท่านได้อ่านอายะฮฺที่ว่า ﴿ แท้จริง คนที่สมควรยิ่งต่ออิบรอฮีมนั้นย่อมได้แก่บรรดาที่ปฏิบัติตามเขา... ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ และดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴿ และอัลลอฮฺนั้นทรงคุ้มครองผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย ﴾ คือทรงคุ้มครองบรรดาผู้ศรัทธาต่อรอซูลของเขาทั้งมวล"

وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ
أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَلْبِسُونَ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ
وَتَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ
ءَامِنُوا۟ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓا۟ ءَاخِرَهُۥ

لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤۡمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمۡ قُلۡ إِنَّ ٱلۡهُدَىٰ
هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ أَوۡ يُحَآجُّوكُمۡ عِندَ رَبِّكُمۡۗ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿٧٣﴾ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ
مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

69. กลุ่มหนึ่งจากผู้ที่ได้รับคัมภีร์นั้นชอบ หากพวกเขาจะทำให้พวกเจ้าหลงผิด และพวกเขาจะไม่ทำให้ใครหลงผิดนอกจากตัวของพวกเขาเอง แต่พวกเขาไม่รู้สึก

70. โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดพวกเจ้าจึงปฏิเสธบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่พวกเจ้าเป็นพยานยืนยันอยู่

71. โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เหตุใดพวกเจ้าจึงปะปนความจริงไว้ด้วยความเท็จ และปกปิดความจริงไว้ทั้ง ๆที่พวกเจ้าก็รู้ดีอยู่

72. และกลุ่มหนึ่งจากบรรดาชาวคัมภีร์กล่าวว่า พวกเจ้าจงศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่บรรดาผู้ศรัทธาในตอนเริ่มแรกของกลางวัน และจงปฏิเสธศรัทธาในตอนสุดท้ายของมัน เพื่อว่าพวกเขาจะได้กลับใจ

73. และพวกเจ้าจงอย่าเชื่อ นอกจากแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามศาสนาของพวกเจ้าเท่านั้น (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า แท้จริง คำแนะนำที่ถูกต้องนั้น คือ คำแนะนำของอัลลอฮฺเท่านั้น (จงอย่าเชื่อว่า) จะมีผู้ใดได้รับเยี่ยงที่พวกเจ้าได้รับ หรือ (อย่าเชื่อว่า) เขาเหล่านั้นจะโต้แย้งพวกเจ้า ณ พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าเลย (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า แท้จริง ความโปรดปรานนั้นอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะประทานมันให้แก่ผู้ที่พระองค์ประสงค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้

74. พระองค์จะทรงเจาะจงความเมตตาของพระองค์แก่ผู้ที่พระองค์ประสงค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่

ชาวยิวอิจฉาบรรดามุสลิม และกระทำเล่ห์กลแก่พวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งให้ทราบ ชาวยิวนั้นอิจฉาริษยาบรรดาผู้ศรัทธา ต้องการให้พวกเขาหลงผิด และพระองค์ทรงบอกให้ทราบว่า สภาพดังกล่าวนั้นที่จริงแล้วมันจะกลับไปเป็นผลเสียต่อชาวยิวเอง โดยที่พวกเขาไม่รู้สึกว่ามันเกิดผลเสียต่อต้านพวกเขาเอง ต่อจากนั้น อัลลอฮฺทรงไม่ยอมรับการกระทำของพวกเขา โดย พระองค์ตรัสว่า ﴾ **โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดพวกเจ้าจึงปฏิเสธบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่พวกเจ้าเป็นพยานยืนยันอยู่** ﴿ คือ พวกเจ้าทราบดีว่ามันเป็นความจริง โดยที่พวกเจ้าก็ยอมรับความจริงอันนั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เหตุใดพวกเจ้าจึงปะปนความจริงไว้ด้วยความเท็จและปกปิดความจริงเอาไว้ทั้ง ๆที่พวกเจ้าก็รู้ดีอยู่** ﴿ คือ ปกปิดลักษณะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งมีระบุอยู่ในคัมภีร์ของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้ารู้ถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นอย่างดี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾ **และกลุ่มหนึ่งจากบรรดาชาวคัมภีร์กล่าวว่า พวกเจ้าจงศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่บรรดาผู้ศรัทธาในตอนเริ่มแรกของกลางวัน และจงปฏิเสธศรัทธาในตอนสุดท้ายของมัน** ﴿ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ อายะฮฺนี้เป็นเล่ห์กลที่พวกเขาพยายามทำเพื่อสร้างความสับสนแก่คนที่มีความรู้น้อยในเรื่องศาสนา คือพวกเขาตกลงกันว่าจะแสร้งทำเป็นผู้ที่มีอีมานศรัทธาในตอนเช้า เข้าร่วมละหมาดศุบฮฺกับบรรดามุสลิม แล้วพอถึงเวลาเย็น ก็กลับไปนับถือศาสนาของพวกเขาเช่นเดิม เพื่อที่จะให้คนรู้น้อยเกิดความสับสนและพูดว่า ที่เขากลับออกไปยังศาสนาเดิมก็เพราะพวกเขาพบว่า ศาสนาอิสลามมีความบกพร่อง ด้วยเหตุนี้ พวกเขาจึงกล่าวว่า ﴾ **เพื่อว่าพวกเขาจะได้กลับใจ** ﴿

อิบนุ อบีนะญีฮฺ ได้เล่าโดยเอามาจากมุญาฮิด เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ว่า เป็นการบอกให้ชาวยิวทราบเกี่ยวกับอายะฮฺ หมายถึงชาวยิวที่ได้ละหมาดศุบฮฺร่วมกับท่านนบี ﷺ ทราบว่า พวกเขาจะเป็นผู้ปฏิเสธในช่วยท้ายของวัน ซึ่งเป็นเล่ห์กลของพวกเขา เพื่อจะทำให้ผู้คนเห็นว่านั่นพวกเขาหลงผิดไปที่ไปตามเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 6/508)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าจงอย่าเชื่อ นอกจากแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามศาสนาของพวกเจ้าเท่านั้น** ﴿ คือ พวกเจ้าจงอย่าไว้ใจ และจงอย่าเปิดเผยความลับของพวกเจ้าแก่พวกเขา นอกจากแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามศาสนาของพวกเจ้าเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า แท้จริง คำแนะนำที่ถูกต้องนั้น คือคำแนะนำของอัลลอฮฺเท่านั้น** ﴿ พระองค์ คือผู้ที่จะแนะนำหัวใจของบรรดาผู้ศรัทธาไปสู่การอีมานที่สมบูรณ์ตามที่

พระองค์ได้ประทานมันให้แก่บ่าวและศาสนทูตของพระองค์ คือ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อันได้แก่อายะฮฺต่าง ๆ และหลักฐานขั้นเด็ดขาดที่ปรากฏอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าพวกเจ้า โอ้ชาวยิวทั้งหลายจะปกปิดข้อมูลที่อยู่ในมือของพวกเจ้าที่ระบุอยู่ในคัมภีร์ของพวกเจ้าก็ตามที่พวกเจ้าได้รับมาจากบรรดานบีของพวกเจ้า และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **(จงอย่าเชื่อว่า) จะมีผู้ใดได้รับเยี่ยงที่พวกเจ้าได้รับ หรือ (อย่าเชื่อว่า) เขาเหล่านั้นจะโต้แย้งพวกเจ้า ณ พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าเลย** ﴾ คือพวกเขา (ชาวยิว) กล่าวว่า พวกเจ้าจงอย่าเปิดเผยความรู้ที่พวกเจ้าได้รับรู้มาแก่บรรดามุสลิม แล้วพวกเขาก็จะได้รับความรู้จากพวกเจ้า แล้วพวกเขาก็จะเท่าเทียมกับพวกเจ้า ณ พระผู้อภิบาลได้ ซึ่งจะเป็นหลักฐานที่เป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเจ้าได้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า แท้จริง ความโปรดปรานนั้นอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะประทานมันให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾ คือเรื่องทุกอย่างนั้นอยู่ภายใต้การดำเนินการของพระองค์ ซึ่งเป็นทั้งผู้ประทานให้แก่ผู้ที่ขัดขวางเอาไว้ โดยพระองค์จะทรงโปรดปรานประทานให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ ทั้งนี้ อันเนื่องจากการที่พวกเขาศรัทธา มีความรู้ และมีวิสัยทัศน์ที่ดี และจะให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์หลงทางให้ตาให้ใจบอด ให้หูไม่ได้ยิน โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้ โดยพระองค์จะทรงเจาะจงความเมตตาของพระองค์แก่ผู้ที่พระองค์ประสงค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่** ﴾ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย พระองค์ทรงเจาะจงความโปรดปรานอย่างไม่มีขอบเขตให้แก่พวกท่าน อันเนื่องจากการที่พวกท่านได้ปฏิบัติตามนบีของพวกท่านนั่นเอง

۞ وَمِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ
إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟
لَيْسَ عَلَيْنَا فِى ٱلْأُمِّيِّۦنَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ
﴿٧٥﴾ بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

75. **และจากบรรดาชาวคัมภีร์นั้น มีผู้ที่หากเจ้าฝากทรัพย์สมบัติอันมากมายไว้แก่เขา เขาก็จะคืนมันแก่เจ้า และจากพวกเขานั้นมีผู้ที่**

หากเจ้าฝากเขาไว้เพียงเหรียญทองหนึ่ง เขาก็จะไม่คืนมันแก่เจ้า นอกจากจะยืนเฝ้าทวงเขาเท่านั้น นั่นก็เพราะว่าพวกเขากล่าวว่า ในหมู่ผู้ที่อ่านเขียนไม่เป็นนั้น ไม่มีทางที่จะเป็นโทษแก่พวกเราได้ และพวกเขากล่าวความเท็จให้แก่อัลลอฮฺ ทั้งที่พวกเขารู้กันดีอยู่

76. มิใช่เช่นนั้นดอก ผู้ใดที่รักษาสัญญาของเขาอย่างครบถ้วน และยำเกรงอัลลอฮฺแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺทรงชอบผู้ที่ยำเกรงทั้งหลาย

อธิบายถึงสภาพความไว้เนื้อเชื่อใจของชาวยิว

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้เราทราบเกี่ยวกับชาวยิวนั้น ชาวยิวที่จะบิดพลิ้ว หักหลัง และคดโกง พระองค์ทรงเตือนให้บรรดามุสลิมได้ทราบเพื่อที่จะไม่หลงกลลวงของพวกเขา เพราะบางคนในหมู่พวกเขานั้น ﴾ **มีผู้ที่หากเจ้าฝากทรัพย์สมบัติอันมากมายไว้แก่เขา เขาก็จะคืนมันแก่เจ้า** ﴿ ซึ่งพวกนี้เป็นคนดี ﴾ **และจากพวกเขานั้นมีผู้ที่หากเจ้าฝากไว้เพียงเหรียญทองหนึ่ง เขาก็จะไม่คืนมันแก่เจ้า นอกจากจะยืนเฝ้าทวงเขาเท่านั้น** ﴿ คือทวงคืนอยู่เสมอๆ และดังกล่าวนี้เป็นการกระทำของพวกเขาที่ปรากฏอยู่ในโลกนี้ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดี และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นั่นก็เพราะว่า พวกเขากล่าวว่า ในหมู่ผู้ที่อ่านเขียนไม่เป็นนั้น ไม่มีทางที่จะเป็นโทษแก่พวกเราได้** ﴿ การที่พวกเขาไม่ยอมคืนสิทธิให้ ก็เพราะว่าพวกเขากล่าวว่าศาสนาของเราถือว่าไม่เป็นไรที่จะโกงทรัพย์สินของพวกที่ไม่รู้หนังสือ หมายถึงพวกอาหรับ เพราะอัลลอฮฺอนุญาตให้เราโกงได้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และพวกเขากล่าวความเท็จให้แก่อัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่พวกเขารู้กันดีอยู่** ﴿ คือพวกเขาสร้างความเท็จขึ้นมาด้วยตัวของพวกเขาเองและอ้างว่าอัลลอฮฺอนุญาต ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว อัลลอฮฺทรงห้ามมิให้พวกเขาโกงทรัพย์สินของผู้อื่น พวกเขาช่างเป็นกลุ่มชนที่พูดเท็จ

อับดุรฺร็อซซาก ได้รายงานมาจาก เศาะอฺซออะฮฺ บุตรของยะซีดว่า มีชายคนหนึ่งได้ถามอิบนุ อับบาสว่า ฉันมีส่วนได้ในสงครามจากทรัพย์สินของชาวซิมมะฮฺ ที่เป็นแม่ไก่และแกะ อิบนุ อับบาสได้กล่าวว่า แล้วพวกท่าน พูดกันว่าอย่างไร ? เขาตอบว่า พวกเราพูดกันว่าเรื่องดังกล่าวไม่มีอะไร สำหรับเรา อิบนุ อับบาสจึงกล่าวว่า อย่างนี้ก็เช่นเดียวกับชาวคัมภีร์ที่กล่าวว่า ﴾ **ในหมู่ผู้อ่านเขียนไม่เป็นนั้น ไม่มีทางที่จะเป็นโทษแก่พวกเราได้** ﴿ เพราะว่าพวกเขานั้น เมื่อพวกเขาจ่ายค่าภาษีทั้งทรัพย์ของพวกเขาก็ไม่เป็นที่อนุญาตแก่พวกเจ้า นอกจากที่พวกเขา จ่ายด้วยความถูกต้องของพวกเขา

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **มิใช่เช่นนั้นดอก ผู้ใดที่รักษาสัญญาของเขาอย่างครบถ้วน และยำเกรงอัลลอฮฺ** ﴾ คือผู้ใดที่ปฏิบัติตามสัญญาอย่างครบถ้วน และเป็นผู้ที่ระวังรักษาสัญญาที่มีต่ออัลลอฮฺโดยให้ศรัทธาต่อมุฮัมมัด ﷺ เมื่อเขาได้ถูกแต่งตั้งมาดังที่พระองค์ได้เอาสัญญา และข้อผูกพันกับบรรดานบี และประชาชาติของนบีเหล่านั้น และพวกเขาได้ยำเกรงต่อข้อห้ามของอัลลอฮฺ ﷻ ปฏิบัติตามบัญญัติของพระองค์ที่ได้มอบให้แก่นบีท่านสุดท้ายและเป็นผู้มีเกียรติที่สุดแห่งมนุษยชาติ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงชอบผู้ที่ยำเกรงทั้งหลาย** ﴾

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَأَيۡمَٰنِهِمۡ ثَمَنٗا قَلِيلًا أُوْلَٰٓئِكَ
لَا خَلَٰقَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيۡهِمۡ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٧٧ ﴾

77. แท้จริง บรรดาผู้ที่นำสัญญาของอัลลอฮฺ และการสาบานของพวกเขาไปขายด้วยราคาอันเล็กน้อย ชนเหล่านี้แหละ ไม่มีส่วนได้ใด ๆแก่พวกเขาในปรโลก และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงพูดกับพวกเขา และจะไม่ทรงมองดูพวกเขาในวันปรโลก และจะไม่ทำให้พวกเขาพ้นมลทินด้วย และพวกเขาจะได้รับโทษอันเจ็บแสบ

ผู้ที่ผิดสัญญาต่ออัลลอฮฺ ﷻ จะไม่มีส่วนได้ใดๆในโลกอาคิเราะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า บรรดาผู้ที่นำเอาสัญญาที่พวกเขาให้ไว้กับอัลลอฮฺว่าจะปฏิบัติตามท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และอธิบายชี้แจงให้ผู้คนได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน แลกกับทรัพย์สินเงินทองเพียงเล็กน้อย ที่เป็นเพียงเครื่องประดับไร้ค่าสำหรับชีวิตในดุนยาที่รอวันสูญสลาย ทั้งยังกล้าให้คำสาบานที่เป็นเท็จอย่างสิ้นเชิงนั้น ﴿ **ชนเหล่านั้นแหละ ไม่มีส่วนได้ใด ๆแก่พวกเขาในปรโลก** ﴾ คือ ไม่มีส่วนดีใด ๆในโลกอาคิเราะฮฺ ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงพูดกับพวกเขา และจะไม่ทรงมองดูพวกเขาในวันปรโลก** ﴾ คือ พระองค์จะไม่พูดกับพวกเขาอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน และไม่มองดูพวกเขาด้วยความเอ็นดูเมตตา ﴿ **และจะไม่**

ทำให้พวกเขาพ้นมลทินด้วย ﴾ คือบริสุทธิ์จากบาปและความผิดต่างๆ และจะสั่งให้เขาลงนรก ﴿ **และพวกเขาจะได้รับโทษอันเจ็บแสบ** ﴾

ได้มีฮะดีษหลายบทที่เกี่ยวพันกับอายะฮฺนี้ โดยเราจะขอนำมากล่าวเป็นบางส่วน

ฮะดีษที่ 1 อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีซัรรฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ قُلْتُ يَا رَسُوْلَ اللهِ مَنْ هُمْ خَابُوْا وَخَسِرُوْا قَالَ: وَأَعَادَهُ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ قَالَ: الْـمُسْبِلُ وَالْـمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلِفِ الْكَاذِبِ وَالْـمَنَّانُ)

"3 คนที่อัลลอฮฺจะไม่พูดกับพวกเขา ไม่มองดูพวกเขาในวันกิยามะฮฺ จะไม่ทำให้พวกเขาพ้นมลทิน และพวกเขาจะถูกลงโทษอย่างเจ็บแสบ ฉันได้ถาม โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ พวกเขาเป็นใครที่ผิดหวังและขาดทุนเช่นนั้น เขาเล่าว่า และท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวทวนถึง 3 ครั้ง ท่านได้กล่าวว่า คนที่สวมผ้ายาวลากดิน ผู้ที่ขายสินค้าของเขาออกไปด้วยการสาบานที่โกหก และคนที่ลำเลิกบุญคุณ"

(บันทึกโดย มุสลิม และเจ้าของหนังสือสุนัน, อะหฺมัด 5/148, มุสลิม 1/102, อบูดาวูด 4/346, ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/401, อันนะซาอี 7/245 และอิบนุมาญะฮฺ 2/744)

ฮะดีษที่ 2 อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอะดี บุตรของอุมัยเราะฮฺ อัลกินดี เล่าว่า ชายคนหนึ่งจากเมืองกินดะฮฺ เรียกกันว่าอิมรุอุลก็อยสฺ อิบนุ อาบิส ได้ทะเลาะกับชายคนหนึ่งจากเมืองฮัฎรอเมาตฺ แล้วพากันมาหาท่านรอซูล ﷺ เกี่ยวกับที่ดินแปลงหนึ่ง ท่านได้ตัดสินให้ชาวฮัฎรอเมาตฺหาพยานมา และให้อุมรุอุลก็อยสฺกล่าวสาบาน แต่ชาวฮัฎรอเมาตฺไม่มีพยาน เขาจึงกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลุลลอฮฺ ขอสาบานต่อพระผู้เป็นเจ้าของกะอฺบะฮฺ ถ้าหากท่านอนุญาตให้เขาสาบานได้ ฉันก็คงต้องเสียที่ดินของฉันไปอย่างแน่นอน แล้วท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า

(مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِيْنٍ كَاذِبٍ لِيَقْتَطِعَ بِهَا مَالَ أَحَدٍ لَقِيَ اللهَ ﷻ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ)

"ผู้ใดได้สาบานเท็จ เพื่อที่จะเอาทรัพย์สินของคนใดมาด้วยการสาบานนั้น เขาต้องได้พบกับอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง โดยที่พระองค์ทรงโกรธกริ้วแก่เขา"

รอญาอฺ ผู้รายงานฮะดีษคนหนึ่งได้รายงานว่าท่านรอซูล ﷺ ก็ได้อ่านอายะฮฺที่ว่า

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَأَيْمَـٰنِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا ﴾

แล้วอิมรุอุลก็อยสฺจึงได้กล่าวว่า แล้วผู้ที่ละเว้นการสาบานเท็จจะได้รับสิ่งใดตอบแทนหรือ? โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ท่านตอบว่า "สวนสวรรค์" เขาได้กล่าวว่า ขอท่านจงเป็นพยานให้ด้วยว่า ฉันไม่เอามันทั้งหมดและขอยกมันทั้งหมดให้แก่เขา

(อะหฺมัด 4/191, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 3/486)

ฮะดีษที่3 อะหฺมัด ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ هُوَ فِيْهَا فَاجِرٌ لِيَقْتَطِعَ بِهَا مَالَ امْرِئٍ مُسْلِمٍ لَقِيَ اللهَ ﷻ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ)

"ผู้ใดที่สาบานเท็จ โดยที่ในการสาบานมีความคิดที่ชั่วอยู่เพื่อที่จะเอาทรัพย์ของคนมุสลิมด้วยการสาบานนั้น เขาต้องพบกับอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งโดยที่พระองค์โกรธกริ้วต่อเขา"

แล้วอัลอัชอัษได้เล่าว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เรื่องดังกล่าวนั้นได้เกิดขึ้นกับฉัน กล่าวคือฉันเคยมีข้อขัดแย้งเรื่องที่ดินซึ่งอยู่ติดกับที่ของชายชาวยิวคนหนึ่ง แล้วเขาก็ปฏิเสธ ฉันจึงได้นำเรื่องดังกล่าวนั้นไปยังท่านรอซูล ﷺ แล้วท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่ฉันว่า ﴿ **เจ้ามีหลักฐานยืนยันไหม?** ﴾ ฉันตอบว่าไม่มี แล้วท่านได้กล่าวแก่ชาวยิวว่า ﴿ **เจ้าจงสาบาน** ﴾ แล้วฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ถ้าปล่อยให้เขาสาบาน ฉันก็คงต้องสูญเสียทรัพย์สินไปแน่นอน แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานอายะฮฺลงมาว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่นำสัญญาของอัลลอฮฺ และการสาบานของพวกเขาไปขายด้วยราคาอันเล็กน้อยนั้น.....** ﴾ *ไปจนจบอายะฮฺ*

(บันทึกโดย อัลบุคอรี และมุสลิม, อะหฺมัด 1/379, ฟัตฮุลบารี 5/336, มุสลิม 1/122)

ฮะดีษที่ 4 อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ: رَجُلٌ مَنَعَ ابْنَ السَّبِيْلِ فَضْلَ مَاءٍ عِنْدَهُ، وَرَجُلٌ حَلَفَ عَلَى سِلْعَةٍ

بَعْدَ الْعَصْرِ - يَعْنِي كَاذِبًا - وَرَجُلٌ بَايَعَ إِمَامًا فَإِنْ أَعْطَاهُ وَفَى لَهُ، وَإِنْ لَمْ يُعْطِهِ لَمْ يَفِ لَهُ)

"3 คนที่อัลลอฮฺจะไม่พูดกับพวกเขาในวันกิยามะฮฺ ไม่มองดูพวกเขา และไม่ทำให้พวกเขาพ้นมลทิน โดยที่พวกเขาจะถูกลงโทษอย่างเจ็บแสบ คือคนหนึ่งห้ามมิให้น้ำที่เหลือใช้ ณ ที่เขาแก่ผู้เดินทาง คนหนึ่งสาบานเกี่ยวกับสินค้าหลังเวลาอัศรฺ คือสาบานเท็จ และคนหนึ่งได้ให้สัตยาบันต่อผู้นำ ถ้าผู้นำให้ (ทรัพย์สิน) แก่เขา เขาก็ปฏิบัติตามอย่างครบถ้วน แต่ถ้าไม่ให้อะไรแก่เขา เขาก็ไม่ปฏิบัติตามเขา"

(บันทึกโดย อบูดาวูด, อัตติรฺมิซี โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ, อะหฺมัด 2/480, อบูดาวูด 3/749 , ตัวะฮฺฟุตุลอะฮฺวะซี 5/218)

﴿ وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ ﴾

78. และแท้จริง ในหมู่พวกเขานั้น มีกลุ่มหนึ่งบิดลิ้นของพวกเขาในการอ่านคัมภีร์ เพื่อที่พวกเจ้าจะได้คิดว่า มันมาจากคัมภีร์ ทั้ง ๆที่มันมิได้มาจากคัมภีร์ และพวกเขากล่าวว่า มันมาจากที่อัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่มันมิใช่มาจากอัลลอฮฺ โดยที่พวกเขากล่าวความเท็จให้แก่อัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่พวกเขาก็รู้กันดีอยู่

ชาวยิวบิดเบือนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ โดยการบิดลิ้นของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้เราทราบถึงเรื่องของชาวยิว ว่าในพวกเขานั้นมีกลุ่มหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงดำรัสของอัลลอฮฺไปจากที่ของมัน ทำให้เฉออกไปจากเป้าหมาย เพื่อต้องการที่จะทำให้คนรู้น้อย หรือคนโง่เข้าใจว่านั่นเป็นคัมภีร์ของอัลลอฮฺ โดยการพาดพิงไปถึงอัลลอฮฺ ทั้งที่พวกเขาก็รู้ดีว่ามันเป็นสิ่งที่พวกเขาโกหกทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า **﴾ โดยที่พวกเขากล่าวความเท็จให้แก่อัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่พวกเขารู้กันดีอยู่ ﴿**

มุญาฮิด, อัชชะอฺบี, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และอัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส ได้กล่าวว่า ﴿ يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ ﴾ คือ ทำการบิดเบือนนั่นเอง

(อิบนุ อบีฮาติม 2/361)

และเช่นเดียวกัน อัลบุคอรี ได้รายงานจากอิบนิ อับบาสว่า พวกเขาได้ทำการบิดเบือนและเพิ่มเติม โดยที่ไม่มีสักคนทำอย่างนั้น นอกจากพวกเขาที่ทำการบิดเบือน ตีความไปเป็นอย่างอื่น

วะฮฺบ์ อิบนุ มุนับบิฮฺ ได้กล่าวว่า แท้จริง คัมภีร์อัตเตารอต และอินญีล ก็เป็นไปตามที่อัลลอฮฺได้ประทานทั้งสองลงมา โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่ประการใด แต่พวกเขาได้ทำให้มันหลงออกไปจากทางอันเที่ยงตรงด้วยการบิดเบือนและตีความไปเป็นอย่างอื่น โดยพวกเขาเขียนมันขึ้นมาด้วยตัวของพวกเขาเอง ﴿ **และพวกเขากล่าวว่ามันมาจากที่อัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่มันมิใช่มาจากอัลลอฮฺ** ﴾ ส่วนที่อัลลอฮฺทรงบันทึกเอาไว้นั้น มันถูกรักษาไว้เป็นอย่างดี ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

(บันทึกโดย อิบนุ อบีฮาติม)

ส่วนคัมภีร์ที่อยู่ในมือพวกเขานั้น ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลง บิดเบือน เพิ่มเติมและตัดทอนเป็นส่วนใหญ่

﴿ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ
لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّۦنَ بِمَا كُنتُمْ
تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟
ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّۦنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾ ﴾

79. **ไม่เคยปรากฏแก่บุคคลใดที่อัลลอฮฺประทานคัมภีร์ และข้อตัดสิน และการเป็นนบีแก่เขา แล้วเขากล่าวแก่ผู้คนว่า พวกเจ้าจงเป็นบ่าวของฉันอื่นจากอัลลอฮฺ หากแต่ (เขาจะกล่าวว่า) พวกเจ้าจงเป็นผู้ที่ผูกพันกับพระเจ้าเถิด เนื่องจากการที่พวกเจ้าเคยสอนคัมภีร์**

และเคยศึกษาคัมภีร์มาก่อน

80. และเขาจะไม่ใช้พวกเจ้าให้ยึดเอามลาอิกะฮฺ และบรรดานบีเป็นพระเจ้า เขาจะใช้ให้พวกเจ้าปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่พวกเจ้าเป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺแล้วกระนั้นหรือ ?

นบีนั้นจะไม่ทำการเรียกร้องเชิญชวนให้เคารพภักดีต่อตัวเอง และต่อผู้อื่นนอกจากอัลลอฮฺ ﷻ

คือไม่สมควรแก่มนุษย์คนใดที่อัลลอฮฺได้ประทานคัมภีร์ ข้อตัดสินชี้ขาด และการเป็นนบีแก่เขา ที่จะกล่าวแก่ผู้คนว่า พวกท่านจงเคารพภักดีต่อฉัน พร้อมกับการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ แล้วเมื่อปรากฏว่าเรื่องดังกล่าวนั้นไม่สมควรแก่นบีและรอซูลแล้ว ยิ่งไม่สมควรแก่คนอื่นๆซึ่งบรรดาบาทหลวงและนักบวชตลอดจนผู้รู้ที่นำพาผู้คนสู่ความหลงผิดบิดเบือน ก็เข้าข่ายผู้ที่สมควรถูกตำหนิในอายะฮฺดังกล่าวนี้ ซึ่งต่างกับบรรดารอซูลและผู้ที่ปฏิบัติตามรอซูล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างถ่องแท้ พวกเขาจะปฏิบัติและใช้ให้กระทำตามพระบัญชาของอัลลอฮฺเท่านั้น และจะห้ามมิให้กระทำในสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม เพราะบรรดารอซูลทั้งมวลนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างอัลลอฮฺกับมนุษย์ตามเป้าหมายแห่งสาสน์ของพระองค์ และเป็นผู้ที่เอาข้อเท็จจริงมาแจ้งแก่มนุษย์ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **หากแต่ (เขาจะกล่าวว่า) พวกเจ้าจงเป็นผู้ที่ผูกพันกับพระเจ้าเถิด เนื่องจากการที่พวกเขาเคยสอนคัมภีร์ และเคยศึกษาคัมภีร์มาก่อน** ﴿ คือรอซูลจะกล่าวแก่ผู้คนว่าพวกท่านจงเป็นผู้ที่ผูกพันอยู่กับพระเจ้า

อิบนุ อับบาส อบูรอซีน และคนอื่นๆได้กล่าวว่า มันหมายถึง ผู้ที่มีความชาญฉลาดผู้มีความรู้และผู้ที่อดทนด้วย

(อิบนุ อบีฮาติม 2/365)

อัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เนื่องจากการที่พวกเจ้าเคยสอนคัมภีร์ และเคยศึกษาคัมภีร์มาก่อน** ﴿ สมควรแก่ผู้ที่ศึกษาอัลกุรอานที่จะมีความรู้ทางด้านนิติศาสตร์อิสลามด้วย และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเคยศึกษาคัมภีร์มาก่อน** ﴿ คือ พวกท่านจะได้ท่องจำคำของอัลกุรอานด้วย

ต่อจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และเขาจะไม่ใช้พวกเจ้าให้ยึดเอามลาอิกะฮฺและบรรดานบีเป็นพระเจ้า** ﴾ คือไม่ใช้ให้ผู้คนเคารพภักดีต่อคนหนึ่งคนใด นอกจากอัลลอฮฺ ไม่ว่าจะเป็นนบี, รอซูล หรือมลาอิกะฮฺ ﴿ **เขาจะใช้ให้พวกเจ้าปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่พวกเจ้าเป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺแล้วกระนั้นหรือ?** ﴾ คือเขาจะไม่ทำเช่นนั้นอย่างเด็ดขาด เพราะว่าผู้ใดที่เรียกร้องเชิญชวนไปสู่การเคารพภักดีอื่นจากอัลลอฮฺ แน่นอน เขาผู้นั้นได้เรียกร้องเชิญชวนไปสู่การปฏิเสธแล้ว บรรดานบีนั้นจะไม่ทำเช่นนั้นเป็นอันขาด เพราะพวกเขาถูกใช้ให้ศรัทธาก็จะเรียกร้องผู้คนไปสู่การศรัทธา นั่นก็คือการอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียวไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ٢٥ ﴾

“และเรามิได้ส่งศาสนทูตคนใดมาก่อนหน้าพวกเจ้า นอกจากเราได้วะฮีย์แก่พวกเขาว่า แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากข้า ดังนั้น พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้าเถิด”

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 25)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ ﴾

“และโดยแน่นอน เราได้ส่งศาสนทูตมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญชาว่า) พวกเจ้าจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และจงออกห่างจากพวกเจว็ด”

(ซูเราะฮฺ อันนะหฺลิ อายะฮฺที่ 36)

อัลลอฮฺ ﷻตรัสว่า

﴿ وَسۡـَٔلۡ مَنۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلۡنَا مِن دُونِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ءَالِهَةٗ يُعۡبَدُونَ ٤٥ ﴾

“และเจ้าจงถามผู้ที่เราได้ส่งมาก่อนเจ้าจากบรรดาศาสนทูตของเราว่า เราได้ตั้งพระเจ้าองค์อื่นจากพระผู้ทรงกรุณาเพื่อเคารพบูชา กระนั้นหรือ ?”

(ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 45)

พระองค์ได้ตรัสเป็นการบอกให้ทราบเกี่ยวกับบรรดามลาอิกะฮฺว่า

﴿ وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّىٓ إِلَـٰهٌ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾

"และผู้ใดในหมู่พวกเขา (มลาอิกะฮฺ) ที่กล่าวว่า แท้จริง ฉันคือ พระเจ้าอื่นจากพระองค์ ดังกล่าวนั้น เราจะลงโทษเขาด้วยนรก เช่นนั้นแหละ เราจะตอบแทนแก่บรรดาผู้อธรรม"

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 29)

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَـٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَـٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّـٰهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَـٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾

81. และจงระลึก ขณะที่อัลลอฮฺได้ทรงเอาข้อสัญญาแก่นบีทั้งหลายว่า สิ่งที่ข้าได้ให้แก่พวกเจ้านั้น ไม่ว่าจะเป็นคัมภีร์ และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในบัญญัติศาสนาก็ดี ภายหลังได้มีรอซูลท่านใดมายังพวกเจ้า ซึ่งเป็นผู้มายืนยันในสิ่งที่มีอยู่กับพวกเจ้าแล้ว แน่นอนพวกเจ้าจะต้องศรัทธาต่อเขาและช่วยเหลือเขา พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้ายอมรับและเอาข้อสัญญาของข้าดังกล่าวแล้วใช่ไหม ? พวกเขากล่าวว่า พวกเรายอมรับแล้ว พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้าจงเป็นพยานเถิด และข้าก็อยู่ในหมู่ผู้เป็นพยานร่วมกับพวกเจ้าด้วย

82. แล้วผู้ใดที่ผินหลังให้หลังจากนั้น ชนเหล่านี้แหละ คือ ผู้ละเมิด

อัลลอฮฺ ﷻ ได้เอาสัญญาจากบรรดานบี ให้ศรัทธาต่อนบีของเรา คือ มุฮัมมัด ﷺ

อัลลอฮฺ ﷻ ได้แจ้งให้เราทราบว่าพระองค์ได้เอาสัญญากับนบีทุกท่านที่พระองค์ได้แต่งตั้งมาตั้งแต่นบีอาดัม عليه السلام มาจนถึงนบีอีซา عليه السلام ว่า แม้ว่าพระองค์จะทรงประทานคัมภีร์และความรู้แก่พวกท่าน และแม้ว่าพวกท่านจะมีสถานะสูงส่งเพียงใด แต่ถ้ามีรอซูลคนใหม่ถูกส่งมาหลังจากพวกท่าน พวกท่านก็จะศรัทธาต่อรอซูลคนใหม่ และจะให้ความช่วยสนับสนุนและปฏิบัติตาม แม้ว่าตนเองก็มีความรู้และเป็นนบีอยู่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และจงระลึกถึงขณะที่อัลลอฮฺได้ทรงเอาข้อสัญญาแก่นบีทั้งหลายว่า สิ่งที่ข้าได้ให้แก่พวกเจ้านั้น ไม่ว่าจะเป็นคัมภีร์ และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในบัญญัติศาสนาก็ดี** ﴿ คือบางท่าน อัลลอฮฺได้ประทานคัมภีร์มาให้ และบางท่านก็มีข้อบัญญัติข้อปฏิบัติมาให้ ﴾ **ภายหลังได้มีรอซูลท่านใดมายังพวกเจ้า ซึ่งเป็นผู้ที่มายืนยันในสิ่งที่มีอยู่กับพวกเจ้าแล้ว แน่นอน พวกเจ้าจะต้องศรัทธาต่อเขา และช่วยเหลือเขา พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้ายอมรับและเอาข้อสัญญาของข้าดังกล่าวแล้วใช่ไหม ?** ﴿

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัรฺรอเบียะอฺ, กอตาดะฮฺ และอัสสุดดีย์ได้กล่าวว่า มันหมายถึงข้อสัญญาของข้า

(อิบนุ อบีฮาติม 2/373 และ374)

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก กล่าวว่า คำว่า (إِصْرِيْ) คือ ภาระอันหนักอึ้งที่พวกเจ้าแบกมันไว้ นั่นคือ ข้อสัญญาของข้า ซึ่งเป็นข้อสัญญาที่หนักมาก *(อิบนุ อบีฮาติม 2/273)* ﴾ **พวกเขากล่าวว่า พวกเรายอมรับแล้ว พระองค์ตรัสว่า พวกเจ้าจงเป็นพยานเถิด และข้าก็อยู่ในหมู่ผู้เป็นพยานร่วมกับพวกเจ้าด้วย แล้วผู้ใดที่ผินหลังให้หลังจากนั้น** ﴿ คือหลังจากได้ยอมรับต่อข้อสัญญานั้นแล้ว ﴾ **ชนเหล่านั้นคือ ผู้ละเมิด** ﴿

อะลี อิบนุ อบีฏอลิบ และลูกของลุงของท่าน คืออับดุลลอฮฺ อิบนุ อับบาส رضي الله عنهما ได้กล่าวว่า ไม่ว่านบีท่านใดที่อัลลอฮฺได้ส่งมา พระองค์ได้เอาข้อสัญญาว่า หากพระองค์ได้ส่งมุฮัมมัดมาโดยที่เขายังมีชีวิตอยู่ เขาจะต้องศรัทธาต่อมุฮัมมัด และช่วยเหลือเขา *(อัฏฏอบารี 6/555)* และพระองค์ยังได้สั่งให้เขาเอาข้อสัญญากับประชาชาติของเขาด้วยว่า หากมุฮัมมัดถูกแต่งตั้งมาโดยที่พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ก็ให้พวกเขาศรัทธาต่อท่านและช่วยเหลือท่านด้วย

ฏอวูส, อัลฮะซัน อัลบัศรี และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่าอัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงเอาข้อสัญญาแก่บรรดานบีทั้งหลายให้เชื่อเช่นนั้น ซึ่งเรื่องนี้ไม่ค้านกับสิ่งที่อะลี และอิบนุ อับบาสได้กล่าวเอาไว้

ท่านรอซูล มุฮัมมัดนั้น เป็นนบีท่านสุดท้ายในโลกนี้จวบจนถึงวันกิยามะฮฺ ท่านเป็นอิมามที่สำคัญยิ่ง หากได้พบอยู่ในสมัยใดก็ตาม ก็เป็นหน้าที่แก่ทุกคนที่จะต้องเชื่อฟัง คำพูดของ

ท่านต้องเอาไว้ก่อนบรรดานบีทั้งมวล และด้วยเหตุนี้ จึงปรากฏว่าอิมามของบรรดานบีทั้งหลายในคืนอัลอิสรออฺ เมื่อพวกเขามาร่วมชุมนุมกันที่บัยตุลมักดิส เช่นเดียวกันท่านจะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือในวันที่ถูกสอบสวนต่อหน้าพระผู้อภิบาล ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง ในวันที่มีการพิพากษาตัดสินบรรดาบ่าวของพระองค์ ท่านจะอยู่ในสถานภาพที่สูงส่งและเป็น 1 ใน 5 ของบรรดารอซูลที่เป็นอุลุลอัซมุ ดังนั้น ท่านต้องเป็นคนพิเศษอย่างแน่นอน

﴿ أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾ قُلْ ءَامَنَّا
بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ
وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ
وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ
مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ
فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾

83. อื่นจากศาสนาของอัลลอฮฺกระนั้นหรือที่พวกเขาแสวงหา? และแด่พระองค์นั้น ผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ได้นอบน้อมกันทั้งด้วยการสมัครใจ และฝืนใจ และยังพระองค์นั้นพวกเขาจะถูกนำกลับไป

84. (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า เราได้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว และได้ศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานแก่เรา และสิ่งที่ถูกประทานแก่อิบรอฮีม และอิสมาอีล และอิสฮาก และยะอฺกู๊บ และบรรดาผู้ที่สืบเชื้อสาย (จากยะอฺกู๊บ) และศรัทธาในสิ่งที่มูซา และอีซา และนบีทั้งหลายได้รับจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา โดยที่เราจะไม่แยกระหว่างคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเขา และพวกเรานั้นเป็นผู้นอบน้อมต่อพระองค์

85. และผู้ใดแสวงหาศาสนาหนึ่งศาสนาใดอื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นขาด และในปรโลกนั้น เขาจะอยู่ในหมู่ผู้ที่ขาดทุน

ศาสนาที่อัลลอฮฺ คือศาสนาอิสลาม โดยพระองค์จะไม่รับอื่นจากนั้น

อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวปฏิเสธผู้ที่ปรารถนาศาสนาอื่นจากศาสนาของอัลลอฮฺ ที่พระองค์ได้ประทานคัมภีร์มาให้ และส่งรอซูลของพระองค์มานั่นก็คือ ศาสนาที่ต้องเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ โดยที่ ﴾ **แด่พระองค์นั้น ผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดินได้นอบน้อมกัน** ﴿ คือผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดินได้ยอมจำนนทั้งสมัครใจ และฝืนใจ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا ﴾

"และผู้ที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดินต่างก็กราบต่ออัลลอฮฺด้วยความภักดีและความจำยอม"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺดุ อายะฮฺที่ 15)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيْءٍ يَتَفَيَّؤُا ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدًا لِّلَّهِ وَهُمْ
دَٰخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ مِن دَآبَّةٍ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ
وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۩ ﴿٥٠﴾ ﴾

"และพวกเขามิได้มองไปยังสิ่งที่อัลลอฮฺทรงสร้างบ้างดอกหรือว่า เงาของพวกมันจะทอดไปทางขวาหรือทางซ้ายเพื่อกราบต่ออัลลอฮฺ โดยที่พวกมันนอบน้อมต่อพระองค์ และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินที่เป็นสัตว์โลกทั้งหลาย และมลาอิกะฮฺจะกราบต่ออัลลอฮฺโดยที่พวกเขาจะไม่หยิ่งผยอง พวกมันจะกลัวพระผู้อภิบาลของพวกมันผู้ทรงอำนาจ โดยจะปฏิบัติตามสิ่งที่พวกมันถูกบัญชาใช้"

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 48-50)

ดังนั้น ผู้ศรัทธาจะยอมจำนนต่ออัลลอฮฺทั้งหัวใจและจิตใจ ส่วนคนปฏิเสธนั้นจะยอมจำนนต่ออัลลอฮฺ โดยจำยอมเพราะเขาอยู่ภายใต้การบังเกิด การบังคับและอำนาจของพระองค์

วะเกียะอฺ ได้รายงานไว้ในการอธิบายของเขาโดยเอามาจากมุญาฮิด เกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และแด่พระองค์นั้น ผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินได้นอบน้อมกัน** ﴾ เพราะว่ามันก็คล้ายกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ﴾

"และถ้าเจ้าถามพวกเขา ใครเป็นผู้สร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน แน่นอนพวกเขาจะกล่าวว่า อัลลอฮฺ"

(ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 25)

(อัฏฏอบารี 6/565)

มีรายงานจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺที่ว่า ﴿ **และแด่อัลลอฮฺนั้น ผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดิน ได้นอบน้อมกันทั้งด้วยความสมัครใจและฝืนใจ** ﴾ ว่า ขณะที่พวกเขาเอาข้อสัญญา

(อัฏฏอบารี 6/565)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และยังพระองค์นั้น พวกเขาจะถูกนำกลับไป** ﴾ คือในวันถูกกำหนดเอาไว้ โดยทุกคนจะได้รับการตอบแทนตามผลงานของเขา

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า เราได้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺแล้ว และได้ศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานแก่เรา** ﴾ หมายถึงอัลกุรอาน ﴿ **และสิ่งที่ถูกประทานแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีล และอิสฮาก และยะอฺกู๊บ** ﴾ คือจากคัมภีร์และอายะฮฺต่างๆ ﴿ **และบรรดาผู้ที่สืบเชื้อสาย (จากยะอฺกู๊บ)** ﴾ โดยที่พวกเขามาจากครรภ์ต่างๆ ที่เป็นลูกเป็นหลานของวงศ์วานอิสรออีล อันได้แก่ยะอฺกู๊บ และลูกๆอีก 12 คน ﴿ **และศรัทธาในสิ่งที่มูซาและอีซา** ﴾ อันหมายถึงคัมภีร์เตารอต และอินญีล ﴿ **และนบีทั้งหลายได้รับจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา** ﴾ คือพวกเราจะศรัทธาต่อบรรดานบีทั้งมวล ﴿ **โดยที่เราจะไม่แยกระหว่างคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเขา** ﴾ ไม่มีการแยกศรัทธาต่อท่านหนึ่งท่านใดและไม่ศรัทธาต่อท่านหนึ่งท่านใด ﴿ **และพวกเรานั้นเป็นผู้นอบน้อมต่อพระองค์** ﴾ บรรดามุมิน (ผู้ศรัทธา) ในประชาชาตินี้จะต้องศรัทธายอมรับต่อบรรดานบีทุกท่านที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งมาและศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ทุกเล่มทุกฉบับที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่บรรดานบีต่างๆ โดยไม่มีการปฏิเสธแต่ประการใด

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดแสวงหาศาสนาหนึ่งศาสนาใดอื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด...** ﴾ คือผู้ใดเดินไปในหนทางหนึ่งที่ไม่ใช่อยู่ในบัญญัติที่อัลลอฮฺได้ประทานมาให้ หนทางนั้นก็จะไม่เป็นที่ยอมรับ ณ อัลลอฮฺ ﴿ **และในปรโลกนั้น เขาจะอยู่ในหมู่ผู้ที่ขาดทุน** ﴾ ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวไว้ในฮะดีษเศาะฮีฮฺว่า

(مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ)

"ใครที่ทำงานซึ่งงานนั้นมิได้อยู่ในเรื่องของเรา (ศาสนาของเรา) แล้ว งานนั้นจะถูกตีกลับ"

(ฟัตฮุลบารี 5/355)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอัลฮะซัน ว่า อบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าให้เราฟัง ขณะนั้นเราอยู่ที่เมืองมะดีนะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(تَجِيْءُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَتَجِيْءُ الصَّلَاةُ فَتَقُولُ: يَا رَبِّ، أَنَا الصَّلَاةُ فَيَقُولُ إِنَّكِ عَلَى خَيْرٍ وَتَجِيْءُ الصَّدَقَةُ فَتَقُولُ: يَا رَبِّ، أَنَا الصَّدَقَةُ فَيَقُولُ إِنَّكِ عَلَى خَيْرٍ، ثُمَّ يَجِيءُ الصِّيَامُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ، أَنَا الصِّيَامُ، فَيَقُولُ: إِنَّكَ عَلَى خَيْرٍ، ثُمَّ تَجِيءُ الْأَعْمَالُ كُلُّ ذَلِكَ يَقُولُ اللهُ تَعَالَى: إِنَّكَ عَلَى خَيْرٍ، ثُمَّ يَجِيءُ الْإِسْلَامُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ، أَنْتَ السَّلَامُ وَأَنَا الْإِسْلَامُ، فَيَقُولُ اللهُ تَعَالَى: إِنَّكَ عَلَى خَيْرٍ، بِكَ الْيَوْمَ آخُذُ وَبِكَ أُعْطِي، قَالَ اللهُ فِي كِتَابِهِ ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴾)

"การงานต่าง ๆจะมาปรากฏในวันกิยามะฮฺแล้วการละหมาดก็มา มันกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาล ฉันคือละหมาด แล้วพระองค์ตรัสว่า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนความดี และการจ่ายซะกาตก็มา มันกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาล ฉันคือซะกาต แล้วพระองค์ตรัสว่า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนความดี แล้วการถือศีลอดก็มา มันกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาล ฉันคือการถือศีลอด แล้วพระองค์ตรัสว่า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนความดี แล้วการงานต่าง ๆก็มา ทั้งหมดนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนความดี แล้วอัลอิสลามก็มา มันกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาล พระองค์คือผู้ทรงสันติ และฉันคืออัลอิสลาม แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า แท้จริง เจ้านั้นอยู่บนความดี ในวันนี้

ด้วยเจ้านั้นข้าจะรับเอาและด้วยเจ้านั้นข้าจะให้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ว่า ﴾ **และผู้ใดแสวงหาศาสนาหนึ่งศาสนาใดอื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นจะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด และในปรโลกนั้น เขาจะอยู่ในหมู่ผู้ที่ขาดทุน** ﴿ *(อะหฺมัดได้บันทึกฮะดีษนี้เพียงคนเดียว 2/362)*

﴿ كَيْفَ يَهْدِى ٱللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَـٰنِهِمْ وَشَهِدُوٓا۟ أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقٌّ وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَـٰتُ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَـٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ ﴾

86. อย่างไรเล่าที่อัลลอฮฺ จะทรงให้ทางนำแก่พวกใดพวกหนึ่งที่ปฏิเสธศรัทธา หลังจากที่พวกเขาได้ศรัทธาแล้ว และยังยืนยันด้วยว่า แท้จริงรอซูลนั้นเป็นความจริง และได้มีหลักฐานต่าง ๆอันชัดแจ้งมายังพวกเขาด้วย และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงให้ทางนำแก่ผู้ที่อธรรม

87. ชนเหล่านี้แหละ การตอบแทนแก่พวกเขาคือ การสาปแช่งจากอัลลอฮฺ จากมลาอิกะฮฺ และจากมนุษย์ทั้งมวลนั้นจะตกอยู่แก่พวกเขา

88. โดยที่พวกเขาจะอยู่ในการสาปแช่งนั้นตลอดกาล โดยที่การลงโทษนั้นจะไม่ถูกผ่อนปรนแก่พวกเขา และพวกเขาจะไม่ถูกประวิงเวลาอีกด้วย

89. นอกจากบรรดาผู้ที่สำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวภายหลังจากนั้น และได้ปรับปรุงแก้ไข แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

อัลลอฮฺ ﷻ จะไม่ทรงให้ทางนำแก่กลุ่มชนหนึ่งกลุ่มชนใดที่ปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่เคยศรัทธาแล้ว นอกจากผู้ที่กลับตัวกลับใจ

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอิบนิ อับบาสว่า ปรากฏว่ามีชาวอันศอรฺคนหนึ่งได้เข้ารับอิสลาม หลังจากนั้นก็ออกจากอิสลามและกระทำการชิริก ต่อจากนั้นเขารู้สึกเสียใจในสิ่งที่เกิดขึ้น เขาได้ส่งคนไปยังกลุ่มชนของเขาเพื่อช่วยให้ถามท่านรอซูลในเรื่องดังกล่าวแทนเขาด้วยว่า เขาจะมีทางกลับตัวกลับใจไหม ? เขาเล่าว่า แล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมาว่า ﴿ **อย่างไรเล่าที่อัลลอฮฺจะทรงให้ทางนำแก่พวกใดพวกหนึ่งที่ปฏิเสธศรัทธา หลังจากที่พวกเขาได้ศรัทธาแล้ว** ﴾ ไปจนถึงข้อความที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾ ท่านรอซูลได้ส่งคนในเผ่าของเขาไปบอกเขาเช่นนั้น แล้วเขาก็มารับอิสลามดังเดิม

(อัฏฏอบารี 6/572)

อย่างนี้แหละที่บันทึกโดยอันนะซาอี, อัลฮากิม และอิบนุ ฮิบบาน

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/311, อัลฮากิม 4/366 และอิบนุ ฮิบบาน 6/323)

อัลฮากิม กล่าวว่า สายรายงานถูกต้องแต่อัลบุคอรีและมุสลิม มิได้นำเสนอฮะดีษบทนี้

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **อย่างไรเล่าที่อัลลอฮฺจะทรงให้ทางนำแก่พวกใดพวกหนึ่งที่ปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่พวกเขาได้ศรัทธาแล้ว และยังยืนยันด้วยว่า แท้จริงรอซูลนั้นเป็นความจริง และได้มีหลักฐานต่าง ๆอันชัดแจ้งมายังพวกเขาแล้ว** ﴾ คือมีหลักฐานและความจริงมายืนยันแล้วถึงสิ่งที่ท่านรอซูลได้นำมายังพวกเขา อธิบายให้พวกเขาได้ทราบอย่างชัดเจนแล้ว หลังจากนั้นพวกเขาก็ออกไปกระทำชิริกอีก แล้วพวกเหล่านั้นจะสมควรหรือมีสิทธิ์ได้รับทางนำได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงให้ทางนำแก่ผู้ที่อธรรม** ﴾ ต่อจากนั้น อัลลอฮฺก็ตรัสอีกว่า ﴿ **ชนเหล่านี้แหละการตอบแทนแก่พวกเขาคือ การสาปแช่งจากอัลลอฮฺ จากมลาอิกะฮฺและจากมนุษย์ทั้งมวลนั้นจะตกอยู่แก่พวกเขา** ﴾ คืออัลลอฮฺจะสาปแช่งพวกเขาและสิ่งที่พระองค์ทรงบังเกิดก็จะสาปแช่งพวกเขาด้วย ﴿ **โดยที่พวกเขาจะอยู่ในการสาปแช่งนั้นตลอดกาล** ﴾ โดยจะถูกสาปแช่งตลอดไป ﴿ **โดยที่การลงโทษนั้นจะไม่ถูกผ่อนปรนแก่พวกเขา และพวกเขาจะไม่ถูกประวิงเวลาอีกด้วย** ﴾ คือ ไม่มีช่วงเวลาหยุดการลงโทษพวกเขาและไม่มีการผ่อนปรนแม้แต่ชั่วโมงเดียว ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **นอกจากบรรดาผู้ที่สำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวภายหลังจากนั้น และได้ปรับปรุงแก้ไข แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾ เรื่องนี้เป็นการอนุโลม ความใจดีและความเมตตาจากพระองค์ให้แก่ผู้ที่กลับตัวกลับใจ และขออภัยต่อพระองค์เท่านั้น

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَـٰنِهِمْ ثُمَّ ٱزْدَادُوا۟ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن
يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَـٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ﴿٩١﴾ ﴾

90. แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่พวกเขาได้ศรัทธา แล้วยังได้ทวีการปฏิเสธศรัทธาขึ้นอีกนั้น การสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวของพวกเขาจะไม่ถูกรับเป็นอันขาด และชนเหล่านี้แหละคือ ผู้ที่หลงทาง

91. แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาและได้ตายไปในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ทองเต็มแผ่นดินก็จะไม่ถูกรับจากคนใดในพวกเขาเป็นอันขาด และแม้ว่าเขาจะใช้ทองนั้นไถ่ตัวเขาก็ตาม ชนเหล่านี้แหละ สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ โดยจะไม่มีบรรดาผู้ช่วยเหลือใด ๆสำหรับพวกเขาเลย

การกลับตัวกลับใจของคนกาฟิรฺจะไม่ถูกรับขณะใกล้จะตายและไม่มีการไถ่ตัวใดๆสำหรับเขาในวันกิยามะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสโดยให้คำสัญญาและปูพื้นฐานสำหรับผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา หลังจากที่ได้ศรัทธาแล้ว และยังเพิ่มความปฏิเสธไปอีกจนกระทั่งเขาได้สิ้นชีวิตลง โดยบอกให้ทราบว่าการขอกลับตัวกลับใจของพวกเขาจะไม่ได้รับการตอบรับขณะที่พวกเขากำลังจะตาย ดังเช่นที่พระองค์ ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า

﴿ وَلَيْسَتِ ٱلتَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ
ٱلْمَوْتُ قَالَ إِنِّى تُبْتُ ٱلْـَٔـٰنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ
أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾ ﴾

"การสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัว (ที่อัลลอฮฺจะทรงรับ) นั้น มิใช่สำหรับบรรดาผู้ที่กระทำความชั่วต่าง ๆจนกระทั่งเมื่อความตายได้มายังคนหนึ่งในหมู่พวกเขาแล้ว เขาก็กล่าวว่า บัดนี้แหละ ฉันขอสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัว และมิใช่สำหรับบรรดาผู้ที่ตายในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธด้วย ชนเหล่านี้แหละ เราได้เตรียมไว้แล้วสำหรับพวกเขาซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 18)

ด้วยเหตุนี้ พระองค์ได้ตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า ﴿ **การสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวของพวกเขาจะไม่ถูกรับเป็นอันขาด และชนเหล่านี้แหละคือ ผู้ที่หลงทาง** ﴾ คือออกไปจากแนวทางที่เป็นสัจธรรมไปสู่หนทางที่หายนะ

อัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลบัซซารฺ ได้รายงานมากจากอิบนิ อับบาส ว่า มีชนกลุ่มหนึ่งได้เข้ารับอิสลาม หลังจาก นั้นก็ออกไปจากอิสลาม ต่อมาก็เข้ารับอิสลามอีก แล้วก็ออกจากอิสลามไปอีก แล้วเขาได้ส่งคนไปถามเรื่องนี้ต่อท่านรอซูล ﷺ แล้วอัลกุรอานอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่พวกเขาได้ศรัทธา แล้วยังได้ทวีการปฏิเสธศรัทธาขึ้นอีกนั้น การสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวของพวกเขาจะไม่ถูกรับเป็นอันขาด** ﴾ สายรายงานของฮะดีษนี้ดี

(อัดดุรรุลมันซูรฺ 2/258)

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และได้ตายไปในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ทองเต็มแผ่นดินก็จะไม่ถูกรับจากคนใดในพวกเขาเป็นอันขาด และแม้ว่าเขาจะใช้ทองนั้นไถ่ตัวของเขาก็ตาม** ﴾ หมายถึงผู้ที่ตายไปในสภาพที่ปฏิเสธศรัทธา (เป็นกาฟิรฺ) ความดีใด ๆจากเขาจะไม่ถูกรับเป็นอันขาด ถึงแม้จะปรากฏว่าเขาเคยบริจาคทองเต็มแผ่นดินก็ตาม ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ถูกถามถึงอับดุลลอฮฺ อิบนุ ญุดอาน โดยที่ปรากฏว่า เขาเป็นคนให้การต้อนรับแขก ช่วยเหลือคนขัดสน ให้อาหารแก่คนยากจน ดังที่กล่าวมานั้นจะเป็นประโยชน์แก่เขาไหม ? แล้วท่านได้ตอบว่า ไม่เป็นประโยชน์เลย เขาไม่ได้กล่าวแม้เพียงวันหนึ่งในชีวิต โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ขอได้โปรดอภัยความผิดให้แก่ฉันในวันแห่งการตัดสินด้วยเถิด

(มุสลิม 1/196)

เช่นเดียวกัน แม้ว่าเขาจะเอาทองคำทั้งแผ่นมาไถ่ตัวก็จะไม่ถูกรับ ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنفَعُهَا شَفَٰعَةٌ ﴾

“และค่าไถ่ถอนใด ๆจะไม่ถูกรับจากชีวิตนั้น และความช่วยเหลือใด ๆก็หาได้มีประโยชน์แก่ชีวิตนั้นไม่”

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 123)

﴿ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ ﴾

“(ก่อนที่วันหนึ่งจะมาถึง) ซึ่งไม่มีการซื้อขายในวันนั้น และไม่มีการเป็นมิตรใด ๆ”

(ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 31)

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفۡتَدُواْ بِهِۦ مِنۡ عَذَابِ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٣٦﴾ ﴾

“แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น หากพวกเขามีสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินทั้งหมด และมีเยี่ยงนั้นอีกรวมกัน เพื่อจะใช้มันไถ่ตัวให้พ้นจากการลงโทษในวันกิยามะฮฺ มันก็จะไม่ถูกรับจากพวกเขา และสำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ”

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 36)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาและได้ตายไปในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ทองเต็มแผ่นดินก็จะไม่ถูกรับจากคนใดในพวกเขาเป็นอันขาด และแม้ว่าเขาจะใช้ทองนั้นไถ่ตัวเขาก็ตาม** ﴾ ข้อความที่ว่า ﴿ وَلَوِ افْتَدَى بِهِ ﴾ นั้นเชื่อมข้อความที่อยู่ก่อนหน้านี้ ซึ่งจะเป็นการดีกว่า ว่า อักษร (و) นั้นเป็นการเพิ่มเข้ามาในประโยคเฉยๆ และความหมายก็คือ พวกเขาจะไม่สามารถรอดพ้นไปจากการลงโทษของอัลลอฮฺไปได้ ถึงแม้จะปรากฏว่าเขาจะจ่ายเป็นทองคำเต็มแผ่นดินก็ตาม หรือไถ่ถอนตัวของเขาด้วยทองคำที่มีน้ำหนักเท่าภูเขา หรือมากเป็นจำนวนฟองน้ำในมหาสมุทรก็ตาม

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอนัส ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(يُؤْتَى بِالرَّجُلِ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَقُولُ لَهُ: يَا ابْنَ آدَمَ، كَيْفَ وَجَدْتَ مَنْزِلَكَ؟ فَيَقُولُ: أَيْ رَبِّ خَيْرَ مَنْزِلٍ، فَيَقُولُ: سَلْ وَتَمَنَّ، فَيَقُولُ: مَا أَسْأَلُ وَلَا أَتَمَنَّى إِلَّا أَنْ تَرُدَّنِي إِلَى الدُّنْيَا فَأُقْتَلَ فِي سَبِيلِكَ عَشْرَ مِرَارٍ، لِمَا يَرَى مِنْ فَضْلِ

الشَّهَادَةِ، وَيُؤْتَى بِالرَّجُلِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَيَقُولُ لَهُ: يَا ابْنَ آدَمَ، كَيْفَ وَجَدْتَ مَنْزِلَكَ؟ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ شَرَّ مَنْزِلٍ، فَيَقُوْلُ لَهُ: تَفْتَدِيْ مِنِّي بِطِلَاعِ الْأَرْضِ ذَهَبًا؟ فَيَقُولُ: أَيْ رَبِّ نَعَمْ، فَيَقُولُ: كَذَبْتَ، قَدْ سَأَلْتُكَ أَقَلَّ مِنْ ذَلِكَ وَأَيْسَرَ فَلَمْ تَفْعَلْ، فَيُرَدُّ إِلَى النَّارِ)

"ชายที่เป็นชาวสวรรค์ได้ถูกนำมา แล้วพระองค์ได้กล่าวแก่เขาว่า โอ้มนุษย์ เจ้าพบว่าที่พำนักของเจ้าเป็นอย่างไร ? แล้วเขาตอบว่า โอ้พระผู้อภิบาล มันเป็นที่พำนักที่ดีมาก แล้วพระองค์ตรัสว่า เจ้าจงขอและหวังเถิด เขากล่าวว่า ฉันจะไม่ขอและไม่หวังอะไรอีก นอกจากขอให้พระองค์ให้ฉันกลับไปยังโลกดุนยาอีก แล้วถูกฆ่าในหนทางของพระองค์สัก 10 ครั้ง อันเนื่องจากเห็นถึงความประเสริฐในการชะฮีด และชายที่เป็นชาวนรกได้ถูกนำมา แล้วพระองค์จึงกล่าวแก่เขาว่า โอ้มนุษย์ เจ้าพบว่าที่พำนักของเจ้าเป็นอย่างไร ? เขาตอบว่า โอ้พระผู้อภิบาล มันเป็นที่พำนักที่เลวมาก แล้วพระองค์ได้ตรัสแก่เขาว่า เจ้าจะเอาทองคำทั้งแผ่นดินมาไถ่ตัวจากข้าไหม ? เขาตอบว่า ครับ โอ้พระผู้อภิบาล พระองค์ตรัสว่า เจ้าโกหก ความจริงข้าได้ขอให้เจ้าทำน้อยกว่านี้มากและง่ายกว่าเสียอีก แต่เจ้าก็ไม่ทำ ดังนั้น เขาจึงถูกนำกลับไปสู่นรก"

(อะหฺมัด 3/207)

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ชนเหล่านี้แหละ สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ โดยจะไม่มีบรรดาผู้ช่วยเหลือใด ๆสำหรับพวกเขาเลย** ﴾ คือสำหรับพวกเขาแล้วจะไม่มีผู้ใดที่จะช่วยให้เขารอดพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้ และไม่มีผู้ใดจะปกป้องพวกเขาให้พ้นไปจากความเจ็บปวดของการลงโทษของพระองค์ได้

﴿ لَن تَنَالُوا۟ ٱلْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا۟ مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِن شَىْءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾ ﴾

92. พวกเจ้าจะยังไม่ได้ประสบกับคุณธรรม จนกว่าพวกเจ้าจะบริจาคจากสิ่งที่พวกเจ้าชอบ และสิ่งใดที่พวกเจ้าบริจาคไป แท้จริง อัลลอฮฺทรงรู้สิ่งนั้นดี

การบริจาคทรัพย์สินที่เรารักที่สุดนั้นถือเป็นความดี

วะเกี๊ยะอฺ ได้รายงานไว้ในการอธิบายอัลกุรอานของเขาจากอัมรฺ อิบนิ มัยมูน ว่า "พวกเจ้าจะยังไม่ได้ประสบกับคุณธรรม" เขากล่าวว่า คือ สวรรค์

(อัฏฏอบารี 6/587)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อนัส อิบนิ มาลิก กล่าวว่าปรากฏว่า อบูฏ็อลฮะฮฺ นั้นเป็นชาวอันศอรฺแห่งเมืองมะดีนะฮฺ ที่มีทรัพย์มากที่สุด และปรากฏว่าทรัพย์ที่เป็นที่รักที่สุดของเขานั้นคือสวนที่ชื่อ บัยรุฮาอ์ (بَيْرُحَاء) โดยเป็นสวนที่ด้านหน้าตรงมัสญิด ท่านนบี ﷺ เคยเข้าไปในสวนของเขา และดื่มน้ำในสวนที่ใสสะอาด อนัสเล่าว่า แล้วเมื่ออายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **พวกเจ้าจะยังไม่ได้ประสบกับคุณธรรม จนกว่าพวกเจ้าจะบริจาคจากสิ่งที่พวกเจ้าชอบ** ﴿ อบูฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺตรัสว่า ﴾ **พวกเจ้าจะยังไม่ได้ประสบกับคุณธรรมจนกว่าพวกเจ้าจะบริจาคจากสิ่งที่พวกเจ้าชอบ** ﴿ และแท้จริงทรัพย์ที่ฉันชอบที่สุดนั้นคือสวนที่ชื่อ บัยรุฮาอ์ ฉันจะขอบริจาคมันเพื่ออัลลอฮฺ โดยหวังความดีและหวังว่ามันจะเป็นเสบียง ณ ที่อัลลอฮฺ ﷻ โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอท่านได้เอาไปดำเนินการตามที่อัลลอฮฺทรงเห็นด้วยเถิด แล้วท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า "ดีจัง ดีจัง นั่นเป็นทรัพย์ที่มีกำไร นั่นเป็นทรัพย์ที่มีกำไร ความจริงฉันได้ยินแล้ว ฉันเห็นว่าให้ท่านจัดการให้ญาติที่ใกล้ชิดจะดีกว่า" แล้วอบูฏ็อลฮะฮฺจึงกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันจะดำเนินการเช่นนั้น แล้วอบูฏ็อลฮะฮฺก็ได้แบ่งมันแก่บรรดาญาติที่ใกล้ชิด และลูกพี่ลูกน้องของเขา

(อะหฺมัด 3/141 และทั้งสองได้บันทึกฮะดีษนี้คือ ฟัตฮุลบารี 8/71 และมุสลิม 2/663)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองระบุว่า แท้จริง อุมัรฺได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันไม่เคยได้ทรัพย์สินใดๆเลยที่จะดีที่สุดสำหรับฉัน ยิ่งไปกว่าสวนของฉันที่อยู่ที่ค็อยบัรฺ แล้วท่านจะใช้ให้ฉันทำอะไรกับมันดี ? ท่านตอบว่า

(حَبِّسِ الْأَصْلَ وَسَبِّلِ الثَّمَرَةَ)

"ท่านจงเก็บที่ดินดั้งเดิมเอาไว้ (ให้เป็นที่วะกัฟ) และจงบริจาคผลไม้ไปในหนทางของอัลลอฮฺ"

(มุสลิม 3/1256 และอันนะซาอี 6/232)

﴿ كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ
إِسْرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوْرَىٰةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا۟ بِٱلتَّوْرَىٰةِ
فَٱتْلُوهَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ ٱللَّهُ ۗ فَٱتَّبِعُوا۟ مِلَّةَ
إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾ ﴾

93. อาหารทุกชนิดนั้นเคยเป็นที่อนุมัติแก่วงศ์วานอิสรออีลมาแล้ว นอกจากสิ่งที่อิสรออีล (นบียะอฺกู๊บ) ให้เป็นที่ต้องห้ามแก่ตัวเขาเอง ก่อนจากที่คัมภีร์เตารอตจะถูกประทานลงมา (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงนำเอาคัมภีร์เตารอตมา และจงอ่านมันดู หากพวกเจ้าเป็นผู้พูดจริง

94. แล้วผู้ใดที่อุปโลกน์ความเท็จแก่อัลลอฮฺหลังจากนั้น ชนเหล่านี้แหละคือผู้อธรรม

95. (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า อัลลอฮฺนั้นตรัสจริงแล้ว ดังนั้น พวกเจ้าจงปฏิบัติตามแนวทางของอิบรอฮีม ผู้หันออกจากความเท็จสู่ความจริง และเขาไม่เคยเป็นผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ

คำถามต่างๆที่ชาวยิวถามแก่มุฮัมมัด ﷺ นบีของเรา

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส โดยกล่าวว่า ชาวยิวกลุ่มหนึ่งได้มาหานบีของอัลลอฮฺ ﷺ แล้วกล่าวว่า ขอท่านได้เล่าให้เราฟังถึงลักษณะพิเศษต่างๆที่เราจะขอถามท่านถึงเรื่องนั้นโดยที่ไม่มีใครจะรู้มันได้ นอกจากนบีเท่านั้น ท่านได้กล่าวว่า "พวกท่านจงถามฉันมาเถิดตามที่พวกท่านประสงค์ แต่พวกท่านจงให้ฉันตอบที่ฉันมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ๆมีต่ออัลลอฮฺ และตามที่นบียะอฺกู๊บได้เอาสัญญากับลูกหลานของเขาไว้ หากฉันเล่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ท่านฟังแล้ว พวกท่านทราบดีแล้ว แน่นอน พวกท่านจะต้องปฏิบัติตามฉันในการเข้ารับอิสลาม" พวกเขาตอบว่า ดังกล่าวนั้นเป็นสิทธิของท่าน ท่านได้กล่าวว่า "ดังนั้น

พวกท่านจงถามฉันตามที่พวกท่านประสงค์เถิด" พวกเขากล่าวว่า "ขอท่านได้ให้พวกเราทราบถึง 4 ลักษณะพิเศษนั้นเถิด คือ บอกให้พวกเราทราบว่า (1) อาหารใดที่อิสรออีล (นบียะอฺกู๊บ) ได้ห้ามแก่ตัวของพวกเขาเอง (2) อสุจิของผู้หญิง และผู้ชายเป็นอย่างไร ? เด็กที่จะเกิดมาเป็นผู้ชาย และผู้หญิงอย่างไร ? (3) ขอได้บอกให้เราทราบว่า นบีผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่เป็นนี้จะนอนอย่างไร และ (4) มลาอิกะฮฺท่านไหนจะเป็นผู้ดูแลคุ้มครอง ? "

แล้วท่านนบี ก็ได้ขอสัญญากับพวกเขา หากท่านบอกให้เขาทราบพวกเขาจะต้องปฏิบัติตามท่าน แล้วท่านได้กล่าวว่า "ขอยืนยันต่อหน้าพวกท่านด้วยกับผู้ที่ประทานคัมภีร์เตารอดมาให้แก่ท่านนบีมูซา ว่าพวกท่านทราบหรือไม่ว่าอิสรออีล (นบียะอฺกู๊บ) ป่วยหนัก และป่วยเป็นเวลานาน ดังนั้น ท่านจึงบนบานต่ออัลลอฮฺว่า ถ้าอัลลอฮฺให้ท่านหายจากการป่วย ท่านจะงดเครื่องดื่มและอาหารที่ท่านชอบมากที่สุด โดยปรากฏว่าอาหารที่ท่านชอบมากที่สุดคือเนื้ออูฐ และเครื่องดื่มที่พวกเขาชอบมากที่สุดคือ นมอูฐ" แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ มันเป็นเรื่องจริง ท่านนบีได้กล่าวว่า "โอ้อัลลอฮฺขอพระองค์ทรงเป็นพยานต่อพวกเขาด้วย"

และท่านนบี ได้กล่าวว่า "ขอยืนยันต่อหน้าพวกท่านด้วยกับอัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ท่าน ซึ่งได้ประทานคัมภีร์เตารอดให้แก่นบีมูซา พวกท่านทราบหรือไม่ว่าอสุจิของผู้ชายนั้นสีขาวข้น และอสุจิของผู้หญิงนั้นสีเหลืองใส แล้วอันหนึ่งอันใดในทั้งสองน้ำหลั่งออกมาก่อนเด็กที่จะเกิดมาก็จะเป็นเพศนั้น และมีส่วนคล้ายกับคนนั้น ดังนั้น ถ้าอสุจิของผู้ชายหลั่งออกมาก่อนของผู้หญิง เด็กก็จะออกมาเป็นผู้ชาย ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ และถ้าอสุจิของผู้หญิงหลั่งออกมาก่อนของผู้ชาย เด็กที่จะเกิดมาก็จะเป็นผู้หญิงด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ ? " พวกเขาตอบว่า ถูกต้องแล้ว ท่านนบีได้กล่าวว่า "โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงเป็นพยานต่อพวกเขาด้วย"

ท่านนบีกล่าวว่า "ขอยืนยันต่อหน้าพวกท่านด้วยกับผู้ที่ประทานคัมภีร์เตารอดให้แก่นบีมูซา พวกท่านทราบหรือไม่ว่า แท้จริง ท่านนบี ผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่เป็นคนนี้ ดวงตาทั้งสองของท่านจะนอนหลับ แต่หัวใจของท่านไม่หลับ" พวกเขากล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ จริงครับ ท่านนบีได้กล่าวว่า "โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงเป็นพยานต่อพวกเขาด้วย"

พวกเขากล่าวว่า ขณะนี้ขอท่านได้บอกให้เราทราบถึงมลาอิกะฮฺ ที่เป็นผู้ดูแลคุ้มครองท่านด้วย ? แล้วเราจะได้ตัดสินใจว่าเราจะศรัทธาต่อท่าน หรือจะไปจากท่าน ท่านนบีกล่าวว่า "แท้จริง ผู้ดูแลคุ้มครองฉันคือ ญิบรีล และไม่ว่านบีใดที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งมา ต่างก็มีญิบรีลคุ้มครองทั้งสิ้น" พวกเขากล่าวว่า ถ้าเป็นเช่นนั้น เราคงต้องไปจากท่าน และไม่ขอศรัทธาแม้ว่าผู้ดูแลคุ้มครองท่านเป็นคนอื่น เราก็จะปฏิบัติตามท่านอย่างแน่นอน ในเรื่องดังกล่าวนี้อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **มุฮัมมัด จงกล่าวเถิดว่า ใครที่เป็นศัตรูกับญิบรีล** ﴾ *ไปจนจบอายะฮฺ*

(อะหฺมัด 1/278)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ก่อนจากที่คัมภีร์เตารอตจะถูกประทานลงมา** ﴿ คือ ท่านทำในสิ่งดังกล่าวนั้นเป็นที่ต้องห้ามแก่ตัวท่านเอง ก่อนจากที่คัมภีร์เตารอตจะถูกประทานลงมา ฉันขอกล่าวว่า ตามสภาพแวดล้อม หลังจากที่กล่าวมาแล้วนั้น จะมีสิ่งที่สอดคล้องกัน 2 ประการ คือ

1. แท้จริง อิสรออีล (นบียะอฺกู๊บ) ได้ห้ามสิ่งที่ชอบที่สุดและงดมันเพื่ออัลลอฮฺ ซึ่งดังกล่าวนั้นปรากฏเป็นที่ทราบกันดีในบัญญัติของพวกเขาซึ่งในเรื่องนี้มันสอดคล้องหลังจากคำสั่งของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ لَن تَنَالُوا۟ ٱلْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا۟ مِمَّا تُحِبُّونَ ﴾

"พวกเจ้าจะยังไม่ประสบกับคุณธรรม จนกว่าพวกเจ้าจะบริจาคจากสิ่งที่พวกเจ้าชอบ"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 92)

นี่เป็นบัญญัติหนึ่งที่ถูกตราขึ้น ณ ที่พวกเรา นั่นก็คือการบริจาคเพื่อเป็นการภักดีต่ออัลลอฮฺ ในสิ่งที่บ่าวรักและอยากได้ ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ﴾

"และบริจาคทรัพย์ ทั้ง ๆที่มีความรักในทรัพย์นั้น"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 177)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัส ว่า

﴿ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ﴾

"และพวกเขาให้อาหารเนื่องด้วยความรักต่อพระองค์".....จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลอินซาน อายะฮฺที่ 8)

2. อันเนื่องจากบริบทของประโยคที่ได้กล่าวมานั้น เป็นการโต้ตอบแก่ชาวคริสต์ และความเชื่อที่ผิด ๆของพวกเขาในเรื่องพระเยซู (นบีอีซา) และอธิบายให้ทราบถึงความคิดที่จอมปลอมที่พวกเขายึดถือ และข้อเท็จจริง และความแน่นอนได้ปรากฏชัดออกมาในเรื่องของนบีอีซา และบรรดาสาวกของท่านว่า อัลลอฮฺทรงบังเกิดเขามาอย่างไรด้วยเดชานุภาพ และความประสงค์ของพระองค์ และทรงแต่งตั้งท่านไปยังวงศ์วานของอิสรออีล เพื่อเรียกร้องเชิญชวนพวกเขาไปสู่การเคารพภักดีต่อพระผู้อภิบาลของเขา ผู้ทรงสิริมงคล ผู้ทรงสูงส่ง พระองค์ก็ทรงเริ่มตอบโต้ต่อชาวยิว และอธิบายให้ทราบถึงการยกเลิกบัญญัติบางประการที่

พวกเขาไม่ยอมรับว่า มันเกิดขึ้นได้ ซึ่งความจริงอัลลอฮฺ ﷻ ได้ระบุไว้ในคัมภีร์เตารอตของพวกเขาที่ว่า นบีนัวฮฺ ﷺ เมื่อท่านได้ออกมาจากเรือ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงอนุญาตให้บริโภคสัตว์ที่อยู่บนแผ่นดินทั้งหมดได้ หลังจากนั้น อิสรออีล (นบียะอฺกู๊บ) ได้ให้การรับประทานเนื้ออูฐและนมอูฐเป็นที่ต้องห้ามแก่ตัวเอง และลูกหลานของท่านก็ปฏิบัติตามท่าน และคัมภีร์เตารอตก็ลงมาห้ามเรื่องดังกล่าว และสิ่งอื่นๆเพิ่มเติมไปอีก

อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งเคยอนุญาตให้อาดัม ﷺ ให้นำลูกชายแต่งงานกับลูกสาวได้และหลังจากนั้นก็ได้มีคำสั่งห้ามดังกล่าว

และปรากฏว่าการนำทาสมาเป็นภรรยาตนโดยที่มีภรรยาอยู่แล้วเป็นเรื่องที่อนุญาตในบทบัญญัติของนบีอิบรอฮีม ﷺ โดยที่อิบรอฮีมได้รับเอานางฮาญัรฺซึ่งเป็นทาสรับใช้มาเป็นภรรยา ขณะที่มีนางซาเราะฮฺเป็นภรรยาอยู่แล้วและการกระทำเช่นนั้นก็ได้ถูกห้ามไว้ในคัมภีร์เตารอต

เช่นเดียวกับการเอาหญิงสองคนพี่น้องมาเป็นภรรยาในเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในสมัยนั้น โดยที่นบียะอฺกู๊บ ﷺ ก็เคยทำเช่นนั้น แล้วหลังจากนั้นก็ได้มีการห้ามเอาไว้ในคัมภีร์เตารอต

เรื่องที่กล่าวมานี้ทั้งหมด มีระบุอยู่ที่พวกเขาในคัมภีร์เตารอต ซึ่งก็เป็นตัวอย่างเรื่องการยกเลิกบทบัญญัติ ในกรณีของอีซา ﷺ ก็เช่นเดียวกัน อัลลอฮฺก็ได้ทรงให้บทบัญญัติของท่านมาเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติก่อนหน้าในคัมภีร์เตารอต โดยอนุญาตบางสิ่งที่เคยเป็นที่ต้องห้ามและห้ามบางสิ่งที่เคยเป็นที่อนุมัติ แล้วเพราะอะไรพวกเขาจึงไม่ปฏิบัติตาม ? โดยที่พวกเขาไม่ยอมรับและฝ่าฝืน

และเช่นเดียวกัน อัลลอฮฺได้ทรงส่งนบีมุฮัมมัด ﷺ มาพร้อมด้วยศาสนาที่เที่ยงตรงแนวทางที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นศาสนาที่บรรดาบิดาของพวกเขาคือนบีอิบรอฮีม แล้วทำไมพวกเขาจึงไม่ศรัทธาเล่า ?

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **อาหารทุกชนิดเคยเป็นที่อนุมัติแก่วงศ์วานอิสรออีลมาแล้ว นอกจากสิ่งที่อิสรออีล (ยะอฺกู๊บ) ให้เป็นที่ต้องห้ามแก่ตัวเขาเอง ก่อนที่คัมภีร์เตารอตจะถูกประทานลงมา** ﴾ คืออาหารทั้งหมดเคยเป็นที่อนุมัติแก่พวกเขา ก่อนที่คัมภีร์เตารอตจะถูกประทานลงมา ยกเว้นที่อิสรออีล (ยะอฺกู๊บ) ให้เป็นที่ต้องห้ามแก่ตัวเขาเอง หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงนำเอาคัมภีร์เตารอตมา แล้วจงอ่านมันดู หากพวกเจ้าเป็นผู้พูดจริง** ﴾ เพราะว่าคัมภีร์เตารอตนั้นพูดตามที่เราได้พูด ﴿ **แล้วผู้ใดที่อุปโลกน์ความเท็จแก่อัลลอฮฺหลังจากนั้น ชนเหล่านั้นแหละคือ**

ผู้ที่อธรรม ﴾ คือผู้ใดกล่าวอ้างในสิ่งที่อัลลอฮฺมิได้ตรัส โดยอ้างว่าพระองค์ทรงบัญญัติให้วันเสาร์เป็นวันหยุดพักผ่อนสำหรับพวกเขา หรืออ้างว่า พระองค์ทรงใช้ให้ยึดมั่นในคัมภีร์เตารอตตลอดไป โดยไม่มีนบีคนใดได้รับการแต่งตั้งเพื่อเชิญชวนไปสู่อัลลอฮฺ ด้วยหลักฐานและเหตุผลที่ชัดเจนอีก (หลังจากมูซา) ทั้งที่เราก็ได้ชี้แจงอย่างชัดเจนแล้วว่าการยกเลิกบทบัญญัติเดิมนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ﴿ **ชนเหล่านี้แหละคือ ผู้ที่อธรรม** ﴾

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า อัลลอฮฺนั้นตรัสจริงแล้ว** ﴾ โอ้มุฮัมมัด จงกล่าวเถิดว่า อัลลอฮฺนั้นตรัสสมจริงแล้ว ตามที่ท่านนบีได้บอกให้ทราบและในสิ่งที่พระองค์ได้ให้เป็นบัญญัติไว้ในอัลกุรอาน ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงปฏิบัติตามแนวทางของอิบรอฮีม ผู้หันออกจากความเท็จสู่ความจริงเถิด และเขาไม่เคยเป็นผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ** ﴾ คือพวกท่านจงปฏิบัติตามแนวทางของอิบรอฮีมที่อัลลอฮฺได้ทรงบัญญัติมันไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผ่านท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เถิด เพราะมันเป็นความจริงที่ไม่มีการสงสัย และคลางแคลงใด ๆ ทั้งสิ้น มันเป็นวิถีทางที่ไม่มีนบีท่านหนึ่งท่านใดที่ได้นำมาอย่างสมบูรณ์แบบเช่นนี้ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ قُلْ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง ฉันนั้น พระผู้อภิบาลของฉันได้แนะนำฉันไปสู่ทางอันเที่ยงตรง เป็นศาสนาอันเที่ยงตรง อันเป็นแนวทางของอิบรอฮีม ผู้ใฝ่หาความจริง และเขาไม่เคยเป็นผู้ที่อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 161)

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

﴿ ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ ﴾

"แล้วเราได้ประทานอายะฮฺแก่เจ้าว่า จงปฏิบัติตามศาสนาของอิบรอฮีม ผู้เที่ยงธรรมเถิด และเขามิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี"

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 123)

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِى بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَٰلَمِينَ
(٩٦) فِيهِ ءَايَٰتٌۢ بَيِّنَٰتٌ مَّقَامُ إِبْرَٰهِيمَ ۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنًا ۗ وَلِلَّهِ عَلَى
ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ
عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ (٩٧)

96. แท้จริง บ้านหลังแรกที่ถูกตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์ (เพื่อการเคารพภักดี) นั่นคือบ้านที่บักกะฮฺ โดยเป็นที่ถูกให้มีความจำเริญ และเป็นทางนำแก่ประชาชาติทั้งหลาย

97. ในบ้านหลังนั้น มีหลายสัญญาณที่ชัดแจ้ง คือ มะกอมอิบรอฮีม และผู้ใดเข้าไปในบ้านหลังนั้น เขาก็จะเป็นผู้ปลอดภัย และเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺที่มีแก่มนุษย์ นั่นคือ การประกอบพิธีฮัจญ์ที่บ้านหลังนั้น อันได้แก่ผู้ที่สามารถเดินทางไปยังบ้านหลังนั้นได้ และผู้ใดปฏิเสธศรัทธา แท้จริง อัลลอฮฺนั้นไม่ทรงพึ่งพาสิ่งใด ๆทั้งสิ้น

อัลกะอฺบะฮฺ เป็นบ้านหลังแรกที่ได้ถูกตั้งขึ้นเพื่อการภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้เราทราบว่า ﴾ **แท้จริง บ้านหลังแรกที่ได้ถูกตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์** ﴿ คือสำหรับมนุษย์โดยทั่วไปทั้งมวล เพื่อให้พวกเขาทำการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และประกอบศาสนกิจ โดยการฏอวาฟ (เดินเวียนรอบ), ละหมาด และเอี๊ยะอฺติก๊าฟ (ตั้งเจตนาพำนักอยู่ในนั้น) (นั่นก็คือบ้านที่บักกะฮฺ) หมายถึง อัลกะอฺบะฮฺที่สร้างขึ้นโดยนบีอิบรอฮีม عليه السلام และชาวยิวต่างพากันอ้างว่าพวกเขาเป็นกลุ่มชนที่เจริญรอยตามศาสนาและแนวทางของท่าน แต่แล้วพวกเขาไม่ได้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ ที่บ้านหลังนั้น ที่อิบรอฮีมสร้างขึ้นโดยคำสั่งของอัลลอฮฺ และท่านได้เรียกร้องให้ผู้คนไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่นั่น ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **โดยเป็นที่ถูกให้มีความจำเริญ** ﴿ คือถูกสร้างขึ้นมาให้มีความจำเริญ ความสิริมงคล ﴾ **และเป็นทางนำแก่ประชาชาติทั้งหลาย** ﴿

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานมาจากอบีบักรฺ رضي الله عنه ว่า ฉันได้กล่าวว่า

(يَارَسُوْلَ اللهِ، أَيُّ مَسْجِدٍ وُضِعَ فِيْ الأَرْضِ أَوَّلًا ؟ قَالَ : اَلْمَسْجِدُ الْحَرَامُ
قُلْتُ ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ : اَلْمَسْجِدُ الأَقْصَى قُلْتُ : كَمْ بَيْنَهُمَا ؟ قَالَ : أَرْبَعُوْنَ سَنَةً
قُلْتُ ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ : ثُمَّ حَيْثُ اَدْرَكْتَ الصَّلَاةَ فَصَلِّ فَكُلُّهَا مَسْجِدٌ)

"โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มัสญิดใดที่ถูกตั้งขึ้นในโลกนี้เป็นแห่งแรก ท่านตอบว่า มัสญิดฮะรอม ฉันถามอีกว่าแล้วหลังไหนอีก ท่านตอบว่า มัสญิดอักศอ ฉันถามว่า ทั้งสองแห่งนั้นระยะเวลาห่างกันเท่าไร ท่านตอบว่า 40 ปี ฉันถามอีกว่า แล้วอะไรอีก ท่านตอบว่า แล้ว ณ ที่ใด ที่ท่านได้ประสบกับการละหมาด ท่านก็จงละหมาดเถิด เพราะพื้นดินทั้งหมดนั้นเป็นที่สุญูด"

(บันทึกโดย อะหฺมัด 5/150, อัลบุคอรี, ฟัตฮุลบารี 6/469 และมุสลิม 1/370)

สาเหตุที่เรียกว่า บักกะฮฺ และชื่ออื่นๆของมักกะฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **นั่นคือ บ้านที่บักกะฮฺ** ﴿

คำว่า "บักกะฮฺ" เป็นชื่อหนึ่งของมักกะฮฺ ตามทรรศนะที่ร่ำลือ

บางท่านกล่าวว่าที่เรียกชื่ออย่างนั้น เพราะว่าเมืองนั้นผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายต้องนอบน้อมถ่อมตัว ณ ที่นั้น

บางท่านกล่าวว่า เพราะเมืองนั้น ผู้คนจะเบียดเสียดกัน เช่นในเทศกาลฮัจญ์

บรรดาผู้รู้ได้กล่าวว่าเมืองมักกะฮฺนั้น มีเรียกหลายชื่อด้วยกันเช่น มักกะฮฺ, บักกะฮฺ, อัลบัยตุลอะตีก, อัลบัยตุลฮะรอม, อัลบะละดุล อะมีน, อัลมะมูน, อุมมุรุฮฺมิน, อุมมุลกุรอ, ศ่อลาฮฺ, อัลอัรฺช และอัลกอดิส เพราะมันเป็นเมืองที่ชำระล้างบาป, อัลมุก็อดดะซะฮฺ, อันนาซซะฮฺ, อัลบาซซะฮฺ, อัลฮาฏิมะฮฺ, อันนัซซาซะฮฺ, อัรฺเราะสฺ, กูษะ, อัลบัลดะฮฺ, อัลบะนิยะฮฺ และอัลกะอฺบะฮฺ

มะกอมอิบรอฮีม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ในบ้านหลังนั้นมีหลายสัญญาณที่ชัดแจ้ง** ﴿ คือมีสิ่งบ่งชี้อย่างชัดเจนว่า มันเป็นบ้านที่สร้างโดยนบีอิบรอฮีม โดยที่อัลลอฮฺทรงให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบ้านหลังนั้น

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **คือมะกอม อิบรอฮีม** ﴿ หมายถึงที่ที่อิบรอฮีมใช้ยืนเพื่อช่วยในการก่อสร้างที่สูงเพื่อส่งก้อนหิน หรือวัสดุขึ้นไปใช้ในการก่อสร้าง และรับสิ่งของจากลูกชายของท่านคืออิสมาอีล เดิมมะกอมนี้ตั้งอยู่ติดกับผนังบัยตุลลอฮฺ จนกระทั่งมาถึงสมัยการปกครองของอุมัรฺ ﷺ ได้ให้ย้ายออกมาอยู่ห่างออกไปจากที่เดิมไปทางด้านตะวันออกเพื่อที่ผู้คนได้ทำการฏอวาฟได้สะดวกขึ้น และเพื่อที่จะได้ไม่เบียดเสียดกันมาก และสะดวกต่อผู้ที่จะละหมาดหลังมะกอม เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ وَٱتَّخِذُوا۟ مِن مَّقَامِ إِبْرَٰهِـۧمَ مُصَلًّى ﴿

"และพวกเจ้าจงยึดเอาจากมะกอมของอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาดเถิด"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 125)

และความจริง เราได้กล่าววถึงฮะดีษในเรื่องนี้ไว้แล้วซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องนำมากล่าวอีก ณ ที่นี้ การสรรเสริญเป็นสิทธิ์แด่อัลลอฮฺ

และอัลเอาฟีย์ ได้เล่าโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴾ **ในบ้านหลังนั้นมีหลายสัญญาณที่ชัดแจ้ง คือมะกอมอิบรอฮีม** ﴿ และส่วนหนึ่งจากสัญญาณเหล่านั้นคือ มะกอมอิบรอฮีม และสถานที่ที่ปฏิบัติศาสนกิจ

(อัฏฏอบารี 7/26)

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า มีรอยเท้าทั้งสองของท่านที่มะกอมเป็นเครื่องหมายที่ชัดเจนอย่างหนึ่ง

(อัฏฏอบารี 7/27)

และเช่นเดียวกันได้มีรายงานจาก อุมัรฺ อิบนิ อับดิล อะซีซ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์, มุกอติล อิบนิ ฮัยยาน และคนอื่นอีก

(อิบนุ อบีฮาติม 2/412, 413)

และอบูฏอลิบ ได้กล่าวไว้ในกอศีดะฮฺ อัลลามียะฮฺ ของเขาที่รำลือว่า

และรอยเท้าของอิบรอฮีม ในหินก้อนนั้นยังใหม่ๆอยู่เลย ซึ่งเป็นเท้าเปล่าทั้งสองของเขาโดยไม่สวมรองเท้า

อัลฮะรอม ถือเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดเข้าไปในบ้านหลังนั้น เขาก็จะเป็นผู้ที่ปลอดภัย** ﴿ หมายถึง ฮะรอมมักกะฮฺนั้น เมื่อผู้ที่หวาดกลัวเข้าไปอยู่ในนั้น เขาก็จะปลอดภัยจากอันตราย

ต่าง ๆเช่นเดียวกับสภาพในสมัยญาฮิลียะฮฺ ดังเช่น อัลฮะซัน อัลบัศรีและคนอื่นได้กล่าวว่า มีชายคนหนึ่งได้ฆ่าคน แล้วเขาก็เอาขนสัตว์พันคอเอาไว้ และเข้าไปในฮะรอม แล้วลูกของคนที่ถูกฆ่าได้พบเขา โดยที่ไม่ได้ต่อว่าอะไร จนกระทั่งเขาออกไป

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ﴾

"พวกเขาไม่เห็นดอกหรือว่า เรากำหนดเขตหวงห้ามให้เป็นที่ปลอดภัย ขณะที่ผู้คนรอบ ๆพวกเขาถูกลักพาตัวไป"

(ซูเราะฮฺ อัลอังกะบูต อายะฮฺที่ 67)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ﴿٣﴾ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾ ﴾

"ดังนั้น พวกเขาจงเคารพภักดีพระผู้อภิบาลแห่งบ้านหลังนี้เถิด (คืออัลกะอฺบะฮฺ) ผู้ทรงให้อาหารแก่พวกเขาให้พ้นจากความหิว และทรงให้ความปลอดภัยแก่พวกเขาให้พ้นจากความหวาดกลัว"

(ซูเราะฮฺ กุเรช อายะฮฺที่ 3 และ 4)

และส่วนหนึ่งจากสิ่งที่ต้องห้ามอีกก็คือห้ามล่าสัตว์ ห้ามไล่สัตว์ออกไปจากที่ของมัน ห้ามตัดต้นไม้ ถอนหญ้า ดังที่ได้มีบรรดาฮะดีษระบุเอาไว้โดยรายงานมาจากบรรดาศอฮาบะฮฺกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีทั้งฮะดีษมัรฺฟัวะอฺ และฮะดีษเมากูฟ

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง ข้อความเป็นของมุสลิม รายงานจากอิบนิ อับบาส رضي الله عنهما ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวในวันพิชิตมักกะฮฺ ว่า

(لاَ هِجْرَةَ وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ ، وَإِذَا اسْتُنْفِرْتُمْ فَانْفِرُوْا)

"ไม่มีการอพยพ (ออกไปจากมักกะฮฺ) อีกแล้ว แต่มีการต่อสู้ และการตั้งเจตนา และเมื่อพวกเจ้าถูกเกณฑ์ออกไป พวกเจ้าก็จงออกไป"

และท่านได้กล่าวในวันพิชิตมักกะฮฺ อีกว่า

(إِنَّ هَذَا ٱلْبَلَدَ حَرَّمَهُ اللهُ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَٱلْأَرْضَ ، فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللهِ إِلَى يَوْمِ ٱلْقِيَامَةِ، وَإِنَّهُ لَمْ يَحِلَّ ٱلْقِتَالُ فِيْهِ لِأَحَدٍ قَبْلِيْ ، وَلَمْ يَحِلَّ لِي إِلاَّ فِيْ سَاعَةٍ مِنْ نَهَارٍ ، فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللهِ إِلَى يَوْمِ ٱلْقِيَامَةِ لاَ يُعْضَدُ شَوْكُهُ ، وَلاَ يُنَفَّرُ صَيْدُهُ وَلاَ يَلْتَقِطُ لُقَطَتَهُ إِلاَّ مَنْ عَرَّفَهَا وَلاَ يُخْتَلَى خَلاَهَا) فَقَالَ ٱلْعَبَّاسُ : يَارَسُوْلَ اللهِ ، إِلاَّ ٱلاِذْخِرَ ، فَإِنَّهُ لِقَيْنِهِمْ وَلِبُيُوْتِهِمْ ، فَقَالَ (إِلاَّ ٱلإِذْخِرَ)

"แท้จริง เมืองนี้ อัลลอฮฺได้ทรงให้เป็นที่ต้องห้าม ตั้งแต่วันที่อัลลอฮฺทรงสร้างบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดิน ดังนั้น มันจึงเป็นที่ต้องห้าม โดยการห้ามของอัลลอฮฺไปจนถึงวันกิยามะฮฺ และที่จริงแล้ว ไม่อนุญาตให้ทำสงครามในเมืองนั้นแก่ผู้ใดก่อนจากฉัน และไม่อนุญาตแก่ฉัน นอกจากในชั่วโมงหนึ่งในเวลากลางวัน ดังนั้น มันจึงเป็นที่ต้องห้าม โดยการห้ามของอัลลอฮฺ ไปจนถึงวันกิยามะฮฺ พุ่มไม้หนามจะไม่ถูกตัด, สัตว์จะไม่ถูกไล่ล่า ของตกหล่นจะไม่ถูกเก็บเอาไป ยกเว้นผู้ที่จะเอาไปแจ้งหาเจ้าของ ต้นไม้ใบหญ้าจะไม่ถูกตัด" แล้วอัลอับบาสได้ กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ยกเว้นอัลอิษคิรฺ เพราะมันถูกใช้สำหรับช่างตีเหล็ก และชาวบ้านแล้วท่านได้กล่าวว่า ยกเว้นต้นอัลอิษคิรฺ"

และมีบันทึกของอัลบุคอรีและมุสลิม แต่สำนวนนี้เป็นของมุสลิมอีก โดยรายงานจากอบีชุร็อยฮฺ อัลอะดะวีย์ว่า เขาได้กล่าวแก่อัมรฺ อิบนิ สะอีด ขณะที่อัมรฺ กำลังจัดทัพเพื่อมุ่งหน้าสู่เมืองมักกะฮฺว่า หูทั้งสองข้างของฉันได้ยินท่าน หัวใจของฉันจดจ่อ และดวงตาทั้งสองของฉันก็มองดูอยู่ ขณะที่ท่านนบีพูด โดยท่านได้สรรเสริญ และชมเชยอัลลอฮฺ หลังจากนั้นท่านก็กล่าวว่า

(إِنَّ مَكَّةَ حَرَّمَهَا اللهُ ، وَلَمْ يُحَرِّمْهَا النَّاسُ، فَلاَ يَحِلُّ لِامْرِئٍ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلآخِرِ أَنْ يَسْفِكَ بِهَا دَمًا ، وَلاَ يَعْضِدَ بِهَا شَجَرَةً ، فَإِنْ أَحَدٌ تَرَخَّصَ بِقِتَالِ رَسُوْلِ اللهِ فِيْهَا فَقُوْلُوْا لَهُ: إِنَّ اللهَ أَذِنَ لِرَسُوْلِهِ وَلَمْ يَأْذَنْ لَكُمْ ، وَإِنَّمَا أَذِنَ لِيْ سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ ، وَقَدْ عَادَتْ حُرْمَتُهَا ٱلْيَوْمَ كَحُرْمَتِهَا بِالأَمْسِ فَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ ٱلْغَائِبَ)

"แท้จริงเมืองมักกะฮฺนั้น อัลลอฮฺทรงให้เป็นที่ต้องห้าม โดยที่มนุษย์ไม่ได้ให้มันเป็นที่ต้องห้าม ดังนั้น จึงไม่อนุญาตให้คนหนึ่งคนใดที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และ

วันอาคิเราะฮฺที่จะหลั่งเลือดกันที่นั่น จะไม่มีการตัดต้นไม้ที่นั่น หากคนหนึ่งคนใดใช้การสู้รบกับท่านรอซูล ที่นั่น เพื่อเป็นข้ออ้างผ่อนปรนในการสู้รบ พวกท่านก็จงกล่าวแก่เขาเถิดว่า แท้จริง อัลลอฮฺทรงอนุญาตให้แก่รอซูลของพระองค์ และไม่เคยอนุญาตให้แก่พวกเจ้า ที่จริงพระองค์ได้อนุญาตให้แก่ฉันเพียงช่วงเวลาหนึ่งในเวลากลางวันเท่านั้น และในวันนี้การเป็นที่ต้องห้ามของเมืองนี้ ก็กลับมาเช่นเดิมดังเช่นการเป็นเมืองต้องห้ามก่อนหน้านี้ ดังนั้น ผู้ที่ปรากฏอยู่จงบอกให้ผู้ที่ไม่ได้มาให้ทราบด้วย"

มีผู้กล่าวแก่อบีชุร็อยฮฺ ว่า อัมรฺได้กล่าวอะไรแก่ท่าน ? เขาตอบว่าฉันรู้ดีในเรื่องดังกล่าวมากกว่าท่าน โอ้อะบาชุร็อยฮฺ แท้จริง อัลฮะรอมนั้นจะไม่ปกป้องช่วยเหลือผู้ที่กระทำความผิด และคนที่หนีอันเนื่องด้วยการไปฆ่าคนอื่น และคนที่หนีมาอันเนื่องด้วยไปสร้างความเสียหายให้คนอื่น

(มุสลิม 2/987)

มีรายงานจากญาบิรฺ ﷺ ได้กล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(لاَ يَحِلُّ لِأَحَدِكُمْ اَنْ يَحْمِلَ بِمَكَّةَ السِّلاَحَ)

"ไม่อนุญาตให้แก่คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าที่จะแบกอาวุธที่เมืองมักกะฮฺ"

(บันทึกโดย มุสลิม 2/989)

และรายงานจาก อับดิลลาฮฺ อิบนิ อะดีย์ อิบนิล ฮัมรออฺ อัซซุฮฺรีย์ ว่าความจริงเขาได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวขณะที่ท่านยืนอยู่ที่ย่านอัลฮัซวะเราะฮฺ ในตลาดแห่งเมืองมักกะฮฺ ว่า

(وَاللهِ إِنَّكِ لَخَيْرُ أَرْضِ اللهِ ، وَأَحَبُّ أَرْضِ اللهِ إِلَى اللهِ ، وَلَوْلاَ أَنِّيْ أُخْرِجْتُ مِنْكِ مَا خَرَجْتُ)

"ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ แท้จริง เจ้านั้นเป็นแผ่นดินของอัลลอฮฺที่ดีที่สุด และเป็นแผ่นดินของอัลลอฮฺที่เป็นที่รักยิ่งแก่อัลลอฮฺมากที่สุด และถ้าฉันมิถูกบีบคั้นให้ออกไปจากเจ้า ฉันคงไม่ออกไป"

(บันทึกโดย อิมามอะหฺมัด 4/305)

และนี่เป็นคำรายงานของอิมามอะหฺมัด และยังมีบันทึกโดยอัตติรฺมิซี, อันนะซาอี และอิบนุมาญะฮฺ โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษ ฮะซันเศาะฮีฮฺ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 10/426, อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 2/479, และอิบนุมาญะฮฺ 2/1037)

คำอธิบายวาญิบต้องทำฮัจญ์

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺที่มีแก่มนุษย์ นั่นคือ การประกอบพิธีฮัจญ์ที่บ้านหลังนั้น อันได้แก่ผู้ที่สามารถเดินทางไปยังบ้านหลังนั้นได้** ﴾ นี่เป็นอายะฮฺที่ระบุว่า การประกอบพิธีฮัจญ์นั้น เป็นวาญิบ (ภารกิจ) ต้องกระทำ และความจริงได้มีฮะดีษรายงานมาหลายบทว่า การทำฮัจญ์นั้น ถือเป็นหลักการหนึ่งของอิสลาม โดยที่บรรดามุสลิมถือเป็นมติที่เห็นพ้องต้องกัน ว่าเป็นเรื่องที่จำเป็นโดยบังคับแก่ผู้ที่มีเงื่อนไขครบในชีวิตเพียงครั้งเดียวด้วยหลักฐานที่เป็นตัวบทและเป็นมติของปวงปราชญ์

อิมามอะหฺมัด ﵀ ได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวปราศรัยโดยท่านได้กล่าวว่า

(أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ فُرِضَ عَلَيْكُمُ الْحَجُّ فَحُجُّوْا) فَقَالَ رَجُلٌ : أَكُلَّ عَامٍ يَا رَسُوْلَ اللهِ ؟ فَسَكَتَ حَتَّى قَالَهَا ثَلاَثًا ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ : « لَوْ قُلْتُ : نَعَمْ لَوَجَبَتْ وَلَـــمَا اسْتَطَعْتُمْ » ثُمَّ قَالَ : « ذَرُوْنِيْ مَا تَرَكْتُكُمْ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِكَثْرَةِ سُؤَالِهِمْ وَاخْتِلاَفِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ ، وَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ ، فَأْتُوْا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ ، وَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَدَعُوْهُ »)

“โอ้มนุษย์ทั้งหลาย การประกอบพิธีฮัจญ์ได้ถูกบังคับแก่พวกท่านแล้ว ดังนั้นพวกท่านจงไปประกอบพิธีฮัจญ์เถิด แล้วชายคนหนึ่งได้ถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ (ต้องทำ) ทุกๆปีไหม ? ท่านนิ่งไม่ตอบจนกระทั่งเขาถามถึง 3 ครั้ง แล้วท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า ถ้าฉันกล่าวว่า ใช่แล้ว การฮัจญ์ก็จะเป็นเรื่องจำเป็น และพวกท่านก็จะไม่สามารถ หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า พวกท่านจงปล่อยฉันในสิ่งที่ฉันปล่อย (ไม่ได้กล่าว) แก่พวกท่าน ที่จริงแล้วคนรุ่นก่อนจากพวกท่านนั้นได้พินาศมาแล้ว อันเนื่องจากถามมาก และทำไม่ตรงกับบรรดานบีของพวกเขา และเมื่อฉันได้ใช้ให้พวกท่านทำสิ่งใด พวกท่านก็จงนำมาปฏิบัติเท่าที่พวกท่านสามารถ และเมื่อฉันได้ห้ามสิ่งใดแก่พวกท่าน พวกท่านก็จงละทิ้งมันเสีย”

(บันทึกโดย มุสลิม 2/975 และอะหฺมัด 2/508)

ความหมายของคำว่า "อัลอิสติฏออะฮฺ" (ความสามารถ)

คำว่า "อัลอิสติฏออะฮฺ" นั้นมีหลายอย่าง

- บางทีบุคคลนั้นเป็นผู้มีความสามารถด้วยตัวของเขาเอง
- บางทีก็ต้องอาศัยคนอื่น ดังที่มีระบุอยู่ในหนังสือที่เป็นข้อชี้ขาด

อบูอีซา อัตติรฺมิซีได้บันทึกรายงานจาก อิบนิ อุมัรฺ ได้เล่าว่า ชายคนหนึ่งได้ลุกขึ้นยืนไปยังท่านรอซูล ﷺ แล้วถามว่า

(مَنِ الْحَاجُّ يَارَسُوْلَ اللهِ ، قَالَ : « اَلشَّعِثُ التَّفِلُ »)

"ใครคือผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ? ท่านตอบว่า 'ผู้ที่ผมเผ้ายุ่งเปื้อนฝุ่น และไม่ใช้น้ำหอม' "

แล้วอีกคนหนึ่งลุกขึ้นยืนแล้วถามว่า

(أَيُّ الْحَجِّ أَفْضَلُ يَارَسُوْلَ اللهِ ؟ قَالَ : « اَلْعَجُّ وَالثَّجُّ »)

"ฮัจญ์เช่นใดที่ประเสริฐที่สุด โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ? ท่านตอบว่า 'ส่งเสียงดังในการกล่าวตัลบิยะฮฺ และการเชือดสัตว์' "

แล้วอีกคนหนึ่งลุกขึ้นยืน แล้วถามว่า

(مَا السَّبِيْلُ يَارَسُوْلَ اللهِ ؟ قَالَ : « الزَّادُ وَالرَّاحِلَةُ »)

"อะไรคือทาง (ที่จะเป็นเช่นนั้น) โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ? ท่านตอบว่า 'เสบียงและพาหนะ' "

(จากหนังสือ ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/348
และเช่นเดียวกันฮะดีษที่บันทึกโดย อิบนุมาญะฮฺ 2/96)

อัลฮากิม ได้บันทึกรายงานจากอนัส ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ นั้นได้ถูกถามเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾

มีผู้ถามว่า อะไรคือ อัสสะบีล ? ท่านตอบว่า

(اَلزَّادُ وَالرَّاحِلَةُ)

"เสบียง และพาหนะ"

หลังจากนั้น เขา (อัลฮากิม) ได้กล่าวว่า ฮะดีษนี้ถูกต้องตามเงื่อนไขของมุสลิม โดยที่ทั้งสอง (คืออัลบุคอรี และมุสลิม) มิได้นำเสนอฮะดีษนี้

(อัลฮากิม 1/442)

อะหฺมัด ได้บันทึกรายงานอีก โดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ أَرَادَ الْحَجَّ فَلْيَتَعَجَّلْ)

"ผู้ใดประสงค์จะไปทำฮัจญ์ เขาจงรีบเร่ง"

(บันทึกโดย อบูดาวูด 2/350 และอะหฺมัด 1/225)

ผู้ปฏิเสธการทำฮัจญ์เป็นกาฟิรฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **"และผู้ใดปฏิเสธศรัทธา แท้จริง อัลลอฮฺนั้นไม่ทรงพึ่งประชาชาติทั้งหลาย"**

อิบนุ อับบาส มุญาฮิด และคนอื่นๆได้กล่าวว่า ผู้ใดปฏิเสธฟัรฎูการทำฮัจญ์ เขาเป็นกาฟิรฺอย่างแน่นอน และอัลลอฮฺก็ไม่มีความต้องการสิ่งใดจากเขา

อบูบักรฺ อัลอิสมาอีลีย์ อัลฮาฟิซ ได้รายงานโดยเอามาจากอุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏ็อบ ؓ ว่า

(مَنْ أَطَاقَ الْحَجَّ فَلَمْ يَحُجَّ ، فَسَوَاءٌ عَلَيْهِ مَاتَ يَهُوْدِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا)

"ใครที่สามารถไปทำฮัจญ์ แต่ไม่ไปทำฮัจญ์ (แล้วถ้าเขาตายไป) ก็เท่ากับเขาตายไปเหมือนสภาพการเป็นยิวและคริสต์"

ฮะดีษนี้รายงานถูกต้องไปถึงอุมัรฺ ؓ

(จากหนังสือ อัลฮิลยะฮฺ 9/252)

﴿ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا
تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
مَنْ ءَامَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنتُمْ شُهَدَآءُ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ ﴾

98 (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดพวกเจ้าจึงปฏิเสธศรัทธาต่อบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นจะทรงเป็นพยานยืนยันในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

99 (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า โอ้ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย เพราะเหตุใดพวกเจ้าจึงขัดขวางผู้ศรัทธา จากทางของอัลลอฮฺ โดยที่พวกเจ้าปรารถนาจะให้ทางของพระองค์คดเคี้ยว ทั้ง ๆที่พวกเจ้าก็เป็นพยานยืนยันอยู่ และอัลลอฮฺนั้นมิใช่เป็นผู้ทรงลืมในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิชาวคัมภีร์อย่างรุนแรง ในการที่พวกเขาปฏิเสธศรัทธา และขัดขวางหนทางของอัลลอฮฺ

อายะฮฺนี้เป็นการตำหนิจากอัลลอฮฺ ﷻ อย่างรุนแรงต่อชาวคัมภีร์ (ยิวและคริสต์) ที่ดื้อรั้นต่อการปฏิเสธไม่ยอมเชื่ออายะฮฺของอัลลอฮฺ และขัดขวางบรรดาผู้ศรัทธาไปสู่หนทางของอัลลอฮฺอย่างเต็มที่ ทั้ง ๆที่พวกเขารู้ดีว่าสิ่งที่มุฮัมมัดนำมานั้นเป็นสัจธรรมที่มาจากอัลลอฮฺ โดยที่พวกเขาได้ทราบก่อนแล้วจากบรรดานบี และรอซูลก่อน ๆนั้น ตลอดจนสิ่งที่ท่านนบีมุฮัมมัดที่เป็นชาวอาหรับ และเป็นนบีท่านสุดท้ายได้นำมาแจ้งให้พวกเขาทราบ ซึ่งอัลลอฮฺได้ทรงคาดโทษพวกเขาไว้ที่พวกเขาไม่ยอมเชื่อ ไม่ยอมศรัทธา ทั้ง ๆที่รู้ดีอยู่ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้บอกให้พวกเขาทราบว่า พระองค์ไม่ลืมสิ่งที่พวกเขากระทำเป็นแน่ โดยพระองค์จะจัดการกับพวกเขาในเรื่องดังกล่าวในวันหนึ่งที่พระองค์ตรัสไว้ว่า

﴿ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ ﴾

"วันที่ทรัพย์สมบัติ และลูกหลานจะไม่อำนวยประโยชน์อันใดได้เลย"

(ซูเราะฮฺ อัชชุอะรออฺ อายะฮฺที่ 88)

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تُطِيعُوا۟ فَرِيقًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَـٰنِكُمْ كَـٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَـٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُۥ ۗ وَمَن يَعْتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدْ هُدِىَ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾ ﴾

100. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย หากพวกเจ้าเชื่อฟังคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดในหมู่ผู้ที่ได้รับคัมภีร์แล้ว พวกเขาจะให้พวกเจ้ากลับไปเป็นผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาอีกหลังจากที่พวกเจ้าศรัทธาแล้ว

101. และอย่างไรเล่าที่พวกเจ้าจะปฏิเสธศรัทธา ทั้ง ๆที่พวกเจ้านั้นมีบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺถูกอ่านแก่พวกเจ้าอยู่ และยังมีรอซูลของพระองค์อยู่ในหมู่พวกเจ้าด้วย และใครยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ แน่นอน เขาย่อมได้รับคำแนะนำไปสู่หนทางที่เที่ยงตรง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตือนบรรดามุสลิมมิให้เชื่อฟังชาวคัมภีร์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตือนบ่าวของพระองค์ที่ศรัทธามิให้เชื่อฟังกลุ่มหนึ่งที่เป็นชาวคัมภีร์ที่อิจฉาริษยาบรรดาผู้ศรัทธา อันเนื่องจากความโปรดปรานที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่พวกเขา แต่งตั้งรอซูลมาจากคนในหมู่พวกเขา ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَـٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم ﴾

"ชาวคัมภีร์จำนวนมากชอบหากพวกเขาทำให้พวกเจ้ากลับไปเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาอีก ทั้งนี้ เพราะความอิจฉาริษยาที่เกิดจากตัวพวกเขาเอง"......จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 109)

และเช่นเดียวกัน พระองค์ได้ตรัสไว้ ณ ที่นี้ ว่า ﴿ **หากพวกเจ้าเชื่อฟังคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดในหมู่ผู้ได้รับคัมภีร์แล้ว พวกเขาจะให้พวกเจ้ากลับไปเป็นผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาอีกหลังจากที่**

พวกเจ้าศรัทธาแล้ว ﴾

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า **﴿ และอย่างไรเล่าที่พวกเจ้าจะปฏิเสธศรัทธา ทั้ง ๆที่พวกเจ้านั้นมีบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺถูกอ่านแก่พวกเจ้าอยู่ และยังมีรอซูลของพระองค์อยู่ในหมู่พวกเจ้าด้วย ﴾**

หมายความว่าการปฏิเสธศรัทธานั้น มันห่างไกลจากพวกเจ้ามากและพวกเจ้าต้องขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺให้พ้นไปจากมันด้วย เพราะว่าบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺได้ถูกประทานลงมาแก่รอซูลของพระองค์ ทั้งกลางวันและกลางคืน โดยที่รอซูลของพระองค์ได้อ่านให้พวกเจ้าฟังอยู่และประกาศให้พวกเจ้าทราบ

และนี่คือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَٰقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ ﴾

"และไฉนเล่าพวกเจ้าจึงไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่รอซูลได้เรียกร้องให้พวกเจ้าศรัทธาต่อพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า และแน่นอน พระองค์ได้ทรงเอาสัญญากับพวกเจ้าแล้ว หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา"

(ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 8)

และเช่นเดียวกันได้มีระบุอยู่ในฮะดีษว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวในวันหนึ่งแก่บรรดาสาวกของท่านว่า

(« أَيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ أَعْجَبُ إِلَيْكُمْ إِيْمَانًا » قَالُوْا : اَلْمَلاَئِكَةُ قَالَ : « وَكَيْفَ لاَ يُؤْمِنُوْنَ وَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ » ؟ وَذَكَرُوْا الْأَنْبِيَاءَ ، قَالَ « وَكَيْفَ لاَ يُؤْمِنُوْنَ وَالْوَحْيُ يَنْزِلُ عَلَيْهِمْ ؟ » قَالُوْا : فَنَحْنُ قَالَ : « وَكَيْفَ لاَ تُؤْمِنُوْنَ وَأَنَا بَيْنَ اَظْهُرِكُمْ؟ » قَالُوْا: فَأَيُّ النَّاسِ أَعْجَبُ إِيْمَانًا؟ قَالَ : « قَوْمٌ يَجِيْئُوْنَ مِنْ بَعْدِكُمْ يَجِدُوْنَ صُحُفًا يُؤْمِنُوْنَ بِمَا فِيْهَا »)

บรรดาผู้ศรัทธาประเภทไหนที่การศรัทธาของพวกเขาเป็นที่ประหลาดใจแก่พวกท่าน ? พวกเขาตอบว่า บรรดามลาอิกะฮฺ ท่านกล่าวว่า พวกเขาจะไม่ศรัทธาได้อย่างไรในเมื่อพวกเขาอยู่ ณ ที่พระผู้อภิบาลของพวกเขา ? และพวกเขาได้กล่าว

ว่าบรรดานบี ท่านกล่าวว่า พวกเขาจะไม่ศรัทธาได้อย่างไรในเมื่อวะฮีย์ได้ลงมาที่พวกเขา ? พวกเขากล่าวว่า อย่างนั้นก็พวกเรา ท่านกล่าวว่า พวกท่านจะไม่ศรัทธาได้อย่างไรในเมื่อฉันนั้นปรากฏอยู่ต่อหน้าของพวกท่าน พวกเขาถามว่า แล้วมนุษย์ประเภทไหนที่การศรัทธา (ของเขา) น่าทึ่งมาก ? ท่านตอบว่า (คือ) กลุ่มชนหนึ่งที่มาหลังจากพวกท่าน มาพบคัมภีร์ พวกเขาศรัทธาต่อสิ่งที่มีอยู่ในคัมภีร์นั้น

(อัฏฏอบารี 4/22, 23)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และใครยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ แน่นอน เขาย่อมได้รับคำแนะนำไปสู่หนทางที่เที่ยงตรง** ﴿

คือ พร้อมกันนี้ การยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ ﷻ และการมอบหมายต่อพระองค์ ถือเป็นหลักสำคัญสำหรับทางนำที่ถูกต้อง เป็นการเตรียมตัวในการออกจากทางไม่ดีและเป็นสื่อไปสู่ข้อแนะนำที่ดี เป็นหนทางที่มั่นคงและบรรลุเป้าหมาย

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم
مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَٱعْتَصِمُوا۟ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا۟ۚ وَٱذْكُرُوا۟
نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم
بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَاۗ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ ﴾

102. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยำเกรงอัลลอฮฺอย่างแท้จริงเถิด และพวกเจ้าจงอย่าตายเป็นอันขาด นอกจากในฐานะผู้เป็นมุสลิมเท่านั้น

103. และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮฺโดยพร้อมเพรียงกัน และจงอย่าแตกแยกกัน และจงระลึกถึงความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อพวกเจ้า ขณะที่พวกเจ้าเป็นศัตรูกัน แล้วพระองค์ได้ทรงประสานหัวใจของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็กลายเป็นพี่น้องกันโดยความเมตตาของพระองค์ และพวกเจ้าเคยอยู่บนปากหลุมแห่งไฟนรก

แล้วพระองค์ก็ทรงช่วยพวกเจ้าให้พ้นจากปากหลุมแห่งไฟนรกนั้น ในทำนองนั้นแหละ อัลลอฮฺจะทรงอธิบายแก่พวกเจ้าซึ่งบรรดาอายะฮฺของพระองค์ เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับทางนำที่ถูกต้อง

อะไรคือ การยำเกรงอัลลอฮฺ ﷻ อย่างแท้จริง ?

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **จงยำเกรงอัลลอฮฺอย่างแท้จริง** ﴿ โดยเขากล่าวว่า ให้เชื่อฟังโดยไม่ฝ่าฝืน ให้ระลึกถึงพระองค์โดยไม่ลืม และขอบคุณพระองค์โดยไม่เนรคุณ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/446)

เรื่องนี้สายรายงานถูกต้องเป็นฮะดีษเมากูฟ (สายรายงานสุดแค่ศอฮาบะฮฺ)

และอัลฮากิมได้บันทึกฮะดีษไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขารายงานจากอิบนิ มัสอูด เป็นฮะดีษมัรฺฟัวะอฺ (สายรายงานถึงนบี) หลังจากนั้นเขาได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺตามเงื่อนไขของอัลบุคอรีและมุสลิม แต่ทั้งสองไม่ได้นำเสนอฮะดีษนี้ ดังนั้น เขาจึงกล่าวว่าที่ปรากฏชัดนั้น ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษเมากูฟ *วัลลอฮุอะอฺลัม*

(อัลฮากิม 2/294)

มีรายงานจากอนัส ว่า เขากล่าวว่า บ่าวจะยังไม่ยำเกรงต่ออัลลอฮฺอย่างแท้จริง จนกว่าลิ้น (ปาก) ของเขาจะถูกเก็บเข้าคลัง (คือสงบปากสงบคำ)

(อิบนุ อบีฮาติม 2/448)

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเจ้าจงอย่าตายเป็นอันขาด นอกจากในฐานะผู้เป็นมุสลิมเท่านั้น** ﴿ คือพวกท่านจงระวังรักษาอิสลามเอาในสภาพที่พวกท่านมีสุขภาพดี มีความปลอดภัยเป็นที่สุด เพื่อที่ท่านจะได้ตายในอิสลาม เพราะโดยทั่วไปแล้วอัลลอฮฺ ﷻ จะทรงให้คนที่มีชีวิตด้วยสิ่งหนึ่ง ตายบนสิ่งนั้น และคนที่ตายด้วยสิ่งนั้น ก็จะถูกให้ฟื้นคืนชีพมาด้วยสิ่งนั้น ดังนั้น เราจึงขอความคุ้มครองจากอัลลอฮฺ ﷻ มิให้ตายไปเป็นอื่น

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากมุญาฮิด ว่าแท้จริง ผู้คนนั้นกำลังฏอวาฟกันอยู่ที่บัยตุลลอฮฺ ขณะที่อิบนุ อับบาส กำลังนั่งอยู่โดยถือไม้เท้าหัวงออยู่ด้วย แล้วเขาได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยำเกรงอัลลอฮฺอย่าง**

แท้จริงเถิด และพวกเจ้าจงอย่าตาย นอกจากในฐานะผู้เป็นมุสลิมเท่านั้น ﴾ โดยท่านได้กล่าว ถ้าแม้ว่าหยดหนึ่งจากต้นซักกูม (ต้นไม้ในนรก) ได้ถูกหยดลงมา แน่นอน มันจะทำให้ความขมของมันมีผลกระทบต่อการมีชีวิตของคนบนแผ่นดิน แล้วคนที่ไม่มีอาหารจะกิน นอกจากต้นซักกูมนั้นจะเป็นอย่างไร

(อะหฺมัด 1/300)

และเช่นเดียวกันนี้ ได้บันทึกโดยอัตติรฺมิซี, อันนะซาอี, อิบนุมาญะฮฺ และอิบนุ ฮิบบาน ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา, อัลฮากิม ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขา โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ และอัลฮากิมได้กล่าวว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของอัลบุคอรีและมุสลิม แต่ทั้งสองมิได้นำเสนอฮะดีษนี้

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/307)

และอิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานอีก จากญาบิรฺ ได้เล่าว่าฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวก่อนที่ท่านจะเสียชีวิตสามวัน ว่า

(لاَيَـــمُوْتَنَّ أَحَدُكُمْ إِلاَّ وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللهِ عَزَّ وَجَلَّ)

"คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านจงอย่าตาย นอกจากเขาต้องคิดดีต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง"

(อะหฺมัด 3/315, มุสลิม 4/2205)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(يَقُوْلُ اللهُ : أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِيْ بِيْ)

"อัลลอฮฺ ตรัสว่า ข้านั้นอยู่ที่ความนึกคิดของบ่าวของข้าที่มีต่อข้า"

(ฟัตฮุลบารี 13/395, มุสลิม 4/2061)

ใช้ให้ยึดมั่นสายเชือก (ศาสนา) ของอัลลอฮฺ ﷻ และอยู่กับชนกลุ่มใหญ่

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงยึดสายเชือก (ศาสนา) ของอัลลอฮฺโดยพร้อมเพรียงกัน และจงอย่าแตกแยกกัน** ﴾

บางท่านกล่าวว่า คำว่า **"ฮับลิลลาฮฺ"** หมายถึง พันธสัญญาที่มีต่ออัลลอฮฺ ดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺหลังจากนั้น ว่า

﴿ ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلذِّلَّةُ أَيۡنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا بِحَبۡلٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبۡلٖ مِّنَ ٱلنَّاسِ ﴾

"ความต่ำช้าได้ถูกกระหน่ำลงบนพวกเขา ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเขาถูกพบ นอกจากด้วยสายเชือกแห่งอัลลอฮฺ และสายเชือกจากมนุษย์ (คือด้วยพันธสัญญา และภาระรับผิดชอบ"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 112)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และจงอย่าแตกแยกกัน** ﴾ คือ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้พวกเขาอยู่กันเป็นกลุ่ม ห้ามมิให้พวกเขาแตกแยกกัน

และความจริงได้มีฮะดีษหลายบท ห้ามมิให้แตกแยกกัน และใช้ให้อยู่รวมกัน สามัคคีกลมเกลียวกัน ดังที่มีระบุอยู่ในเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานโดยอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ يَرْضَى لَكُمْ ثَلاَثًا ، وَيَسْخَطُ لَكُمْ ثَلاَثًا ، يَرْضَىْ لَكُمْ اَنْ تَعْبُدُوْهُ وَلاَ تُشْرِكُوْا بِهِ شَيْئًا ، وَاَنْ تَعْتَصِمُوْا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيْعًا وَلاَ تَفَرَّقُوْا ، وَأَنْ تُنَاصِحُوْا مَنْ وَلاَّهُ اللهُ أَمْرَكُمْ ، وَيَسْخَطُ لَكُمْ ثَلاَثًا : قِيْلَ وَقَالَ ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ ، وَإِضَاعَةَ الْمَالِ)

"แท้จริง อัลลอฮฺทรงยินยอมให้พวกท่าน 3 ประการ และทรงกริ้วพวกท่าน 3 ประการ พระองค์ทรงยินยอมให้พวกท่านเคารพภักดีต่อพระองค์ โดยไม่เอาสิ่งใดมาเป็นภาคีต่อพระองค์ ให้พวกเจ้ายึดสายเชือกของอัลลอฮฺ โดยพร้อมเพรียงกัน และจงอย่าแตกแยกกัน และให้พวกท่านตักเตือนผู้ที่อัลลอฮฺทรงใช้เขาปกครองพวกท่าน พระองค์จะทรงกริ้วพวกท่าน 3 ประการ คือ พูดอย่างนั้น พูดอย่างนี้ ถามมากๆและทำให้ทรัพย์สินเสียหาย"

(มุสลิม 3/1340)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และจงระลึกถึงความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อพวกเจ้า ขณะที่พวกเจ้าเป็นศัตรูกัน แล้วพระองค์ได้ทรงประสานหัวใจของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็กลายเป็นพี่น้องกันโดยความเมตตาของพระองค์** ﴾ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ

ข้อบ่งชี้ในอายะฮฺนี้ก็คือเกี่ยวกับเผ่าเอาสฺ และคือซร็อจญ์ ซึ่งทั้งสองเผ่านั้นเคยสู้รบกันมาในสมัยญาฮิลียะฮฺเป็นเวลานานและเป็นศัตรูกันอย่างรุนแรง แล้วเมื่ออัลลอฮฺได้ให้ท่านนบี

นำอิสลามมาเผยแผ่พวกเขา พวกเขาก็เข้ารับอิสลาม แล้วพวกเขาก็ได้กลายมาเป็นพี่น้องในศาสนาเดียวกัน รักกัน อันเนื่องจากความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ﷻ ร่วมมือสมัครสมานสามัคคีกัน กระทำความดี ด้วยการยำเกรงอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِۦ وَبِٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ۚ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا مَّآ أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ ﴾

"พระองค์ คือผู้ที่ได้ให้การสนับสนุนท่านด้วยความช่วยเหลือของพระองค์ และผู้ศรัทธาทั้งหลายอีกด้วย และได้ทรงให้สนิทสนมระหว่างหัวใจของพวกเขา หากเจ้าได้จ่ายสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินทั้งหมดไป เจ้าก็ไม่สามารถที่จะสร้างความสนิทสนมระหว่างหัวใจของพวกเขาได้ แต่ทว่า อัลลอฮฺนั้นได้ทรงให้ความสนิทสนมระหว่างพวกเขา".......*ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลอัมฟาล อายะฮฺที่ 62 และ 63)

และพวกเขาเคยอยู่บนปากหลุมแห่งไฟนรก อันเนื่องจากพวกเขาเคยปฏิเสธศรัทธา แล้วอัลลอฮฺก็ช่วยให้พวกเขารอดพ้นมาโดยให้ทางนำแก่พวกเขาโดยการที่พวกเขาศรัทธา และท่านรอซูลได้ให้ความกรุณาแก่พวกเขาในวันที่ได้มีการแบ่งทรัพย์สินจากสงครามฮุเนน ซึ่งก็มีคนตำหนิพวกเขา อันเนื่องจากพวกเขาได้ส่วนแบ่งมากมายตามที่อัลลอฮฺทรงเห็นชอบ แล้วท่านนบีก็ได้กล่าวคำปราศรัยแก่พวกเขา โดยท่านได้กล่าวว่า

(يَا مَعْشَرَ الْأَنْصَارِ أَلَمْ أَجِدْكُمْ ضُلاَّلاً فَهَدَاكُمُ اللهُ بِيْ ، وَكُنْتُمْ مُتَفَرِّقِيْنَ فَأَلَّفَكُمُ اللهُ بِيْ ، وَعَالَةً فَأَغْنَاكُمُ اللهُ بِيْ)

"โอ้ชาวอันศอรฺเอ๋ย ฉันมิได้พบพวกเจ้าหลงทาง แล้วอัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่พวกเจ้าโดยฉันมิใช่หรือ และพวกเจ้าเคยแตกแยกกัน แล้วอัลลอฮฺทรงให้พวกเจ้าสนิทสนมกันด้วยฉันมิใช่หรือ และพวกเจ้ายากจน แล้วอัลลอฮฺทรงให้พวกเจ้าร่ำรวยโดยฉันมิใช่หรือ ? ทุกครั้งที่ท่านพูดสิ่งใดออกไป พวกเขาก็กล่าวว่า อัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ ทรงให้ความกรุณา"

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/91)

وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ
عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ
تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٞ ﴿١٠٥﴾ يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡوَدَّتۡ
وُجُوهُهُمۡ أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ
﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ
﴿١٠٧﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا
لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ
ٱلۡأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

104. และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดี และใช้ให้กระทำสิ่งที่ชอบ และห้ามกระทำในสิ่งที่มิชอบ และชนเหล่านี้แหละ คือผู้ที่ได้รับความสำเร็จ

105. และพวกเจ้าจงอย่าเป็นเช่นบรรดาผู้ที่แตกแยก และขัดแย้งกัน หลังจากที่บรรดาหลักฐานอันชัดแจ้งได้มายังพวกเขาแล้ว และชนเหล่านี้แหละสำหรับพวกเขา คือการลงโทษอันใหญ่หลวง

106. วันซึ่งบรรดาใบหน้าจะขาวผ่อง และวันซึ่งบรรดาใบหน้าจะดำคล้ำ ส่วนบรรดาผู้ที่ใบหน้าของพวกเขาดำคล้ำนั้น (พวกเขาจะถูกถามว่า) พวกเจ้าได้ปฏิเสธศรัทธา หลังจากที่พวกเจ้าได้ศรัทธาแล้วกระนั้นหรือ ดังนั้น พวกเจ้าจงชิมการลงโทษเถิด เนื่องจากการที่พวกเจ้าปฏิเสธศรัทธา

107. และส่วนบรรดาผู้ที่ใบหน้าของพวกเขาขาวผ่อง พวกเขาจะอยู่ในความเมตตาของอัลลอฮฺ โดยที่พวกเขาจะอยู่ในความเมตตานั้นตลอดกาล

108. นั่นคือบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ โดยที่เราจะอ่านอายะฮฺเหล่านั้นแก่เจ้าด้วยความจริง และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงประสงค์การอธรรมใด ๆ แก่ประชาชาติทั้งหลาย

109. และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ และยังอัลลอฮฺนั้น กิจการทั้งหลายจะถูกนำกลับไป

คำสั่งใช้ให้ลุกขึ้นมาเรียกร้องเชิญชวนไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้าซึ่งคณะหนึ่ง** ﴾ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำเนินการตามคำสั่งของอัลลอฮฺ ในการเรียกร้องเชิญชวนไปสู่ความดี ใช้ให้ทำความดีและห้ามปรามจากความชั่ว ﴿ **และชนเหล่านี้แหละคือ ผู้ได้รับความสำเร็จ** ﴾

อัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวว่า พวกเขาคือ เฉพาะบรรดาศอฮาบะฮฺ และผู้รายงานฮะดีษ หมายถึง บรรดาผู้ที่ต่อสู้ และบรรดานักปราชญ์

จุดมุ่งหมายจากอายะฮฺนี้ก็คือ ให้มีคณะหนึ่งจากประชาชาติให้ลุกขึ้นมาดำเนินการในเรื่องนี้ ถึงแม้ว่าดังกล่าวมานั้นจะเป็นเรื่องจำเป็นแก่ทุกคนในประชาชาติก็ตาม ดังเช่นที่ปรากฏในเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ رَأَىٰ مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَٰلِكَ أَضْعَفُ الْإِيْمَانِ)

"ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเห็นสิ่งที่ไม่ดี เขาจงเปลี่ยนแปลงมันด้วยมือของเขา แล้วถ้าเขาไม่สามารถก็ด้วยลิ้นของเขา แล้วถ้าเขาไม่สามารถ ก็ด้วยหัวใจของเขา โดยดังกล่าวนั้น ถือว่าอีมานอ่อนที่สุด"

ในรายงานหนึ่งว่า

(وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَٰلِكَ مِنَ الْإِيْمَانِ حَبَّةُ خَرْدَلٍ)

"และหลังจากนั้นแล้ว ถือว่าอีมานไม่มีเลยแม้เท่าเมล็ดผักกาด"

(มุสลิม 1/69 – 70)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากฮุซัยฟะฮฺ อิบนิล ยะมาน ว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(وَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ ، لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ ، أَوْ لَيُوْشِكَنَّ اللهُ اَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا مِنْ عَنْدِهِ ، ثُمَّ لَتَدْعُنَّهُ فَلاَ يَسْتَجِيْبَ لَكُمْ)

"ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ แน่นอน พวกท่านจะต้องใช้ให้ทำความดีและห้ามมิให้ทำความชั่ว หรือมิเช่นนั้น ก็ใกล้แล้วที่อัลลอฮฺจะส่งการลงโทษจากพระองค์มายังพวกท่าน หลังจากนั้นพวกท่านจะขอพรจากพระองค์ พระองค์ก็จะไม่ตอบรับแก่พวกท่านอย่างแน่นอน"

(อะหฺมัด 5/38)

และอัตติรฺมิซีได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วยและกล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซัน

บรรดาฮะดีษในเรื่องนี้มีมากมาย พร้อมทั้งมีอายะฮฺจากอัลกุรอานอีกด้วยโดยจะนำมาอธิบายในที่ของมัน

ห้ามมิให้แตกแยกกัน

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงอย่าเป็นเช่นบรรดาผู้ที่แตกแยกและขัดแย้งกัน หลังจากที่บรรดาหลักฐานอันชัดแจ้งได้มายังพวกเขาแล้ว** ﴾*......ไปจนจบอายะฮฺ*

อัลลอฮฺ ผู้ทรงสิริมงคล ผู้ทรงสูงส่ง ทรงห้ามประชาชาตินี้ที่จะเป็นเช่นประชาชาติในอดีตที่มีแต่การแตกแยกกัน ขัดแย้งกัน ละทิ้งการตักเตือนกันให้ทำความดีและออกห่างจากความชั่วและสิ่งเลวร้ายต่าง ๆด้วยเหตุผลและหลักฐาน

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อบีอามิรฺ อับดิลลาฮฺ อิบนิ ลุอัยยฺ ว่า พวกเราได้ไปทำฮัจญ์พร้อมกับมุอาวิยะฮฺ อิบนิ อบีซุฟยาน แล้วเมื่อพวกเราได้เข้าเมืองมักกะฮฺแล้ว เขาได้ลุกขึ้นยืนขณะที่จะละหมาดบ่าย (ซุฮฺรฺ) แล้วกล่าวว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ أَهْلَ الْكِتَابَيْنِ اِفْتَرَقُوْا فِيْ دِيْنِهِمْ عَلَى ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِيْنَ مِلَّةً ، وَ إِنَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ سَتَفْتَرِقُ عَلَى ثَلاَثٍ وَسَبْعِيْنَ مِلَّةً – يَعْنِيْ الْأَهْوَاءَ – كُلُّهَا

فِي النَّارِ إِلاَّ وَاحِدَةً – وهِيَ الْجَمَاعَةُ – وَإِنَّهُ سَيَخْرُجُ فِي أُمَّتِي أَقْوَامٌ تُجَارَى بِهِمْ تِلْكَ الْأَهْوَاءُ كَمَا يَتَجَارَى الْكَلْبُ بِصَاحِبِهِ لاَ يَبْقَى مِنْهُ عِرْقٌ وَلاَ مَفْصِلٌ إِلاَّ دَخَلَهُ) وَاللهِ يَا مَعْشَرَ الْعَرَبِ ، لَئِنْ لَمْ تَقُومُوا بِمَا جَاءَ بِهِ نَبِيُّكُمْ لَغَيْرُكُمْ مِنَ النَّاسِ أَحْرَى أَنْ لاَ يَقُومَ بِهِ)

"แท้จริง ชาวคัมภีร์ทั้งสอง (ยิวและคริสต์) จะแตกแยกกันเกี่ยวกับศาสนาของพวกเขาเป็น 72 กลุ่ม และแท้จริง ประชาชาตินี้จะแตกออกเป็น 73 กลุ่ม หมายถึงตามอารมณ์ ทั้งหมดนั้นอยู่ในนรก ยกเว้นกลุ่มเดียวเท่านั้น คือชนกลุ่มใหญ่ และในอนาคตจะมีกลุ่มชนหลายกลุ่มออกมาในประชาชาติของฉันจะดำเนินตามอารมณ์เหล่านั้น ดังเช่น สุนัขวิ่งตามเจ้าของของมัน เส้นเลือดและข้อต่อไหนจะไม่เหลืออยู่นอกจากมันจะเข้าไป (คือความคิดตามอารมณ์นั้น มันเข้าไปในสายเลือดทีเดียว) ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ โอ้ชาวอาหรับทั้งหลาย หากพวกท่านไม่ลุกขึ้นมาดำเนินตามที่นบีของพวกท่าน ﷺ นำมาแล้วละก็ คนอื่นนอกเหนือจากพวกท่านยิ่งมีความเป็นไปได้มากกว่าที่พวกเขาจะไม่กระทำสิ่งนั้น"

(อะหฺมัด 4/102)

และเช่นเดียวกันนี้ อบูดาวูดก็ได้บันทึกฮะดีษนี้จากอะหฺมัด อิบนิ ฮัมบัล และมุฮัมมัด อิบนิ ยะฮฺยา

(อบูดาวูด 5/5)

ผลลัพธ์จากการสนิทสนมและการแตกแยก ในวันที่ไปชุมนุมหลังจากฟื้นคืนชีพแล้ว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **วันซึ่งบรรดาใบหน้าจะขาวผ่อง และวันซึ่งบรรดาใบหน้าจะดำคล้ำ** ﴿ หมายถึงในวันกิยามะฮฺ ขณะที่บรรดาใบหน้าของชาวอะฮฺลิซซุนนะฮฺวัลญะมาอะฮฺจะขาวผ่อง ขณะเดียวกันใบหน้าของพวกที่ทำบิดอะฮฺ และแตกแยกกันจะดำคล้ำ โดยที่อิบนุอับบาส ﷺ ได้กล่าวเช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม 2/464)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ส่วนบรรดาผู้ที่ใบหน้าของพวกเขาดำคล้ำนั้น (พวกเขาจะถูกถามว่า) พวกเจ้าได้ปฏิเสธศรัทธาหลังจากที่พวกเจ้าได้ศรัทธาแล้วกระนั้นหรือ** ﴿

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่าพวกเขาคือพวกมุนาฟิกูน (พวกกลับกลอก)

(อิบนุ อบีฮาติม 2/465)

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงชิมการลงโทษเถิด เนื่องจากการที่พวกเจ้าปฏิเสธศรัทธา** ﴾ โดยที่ลักษณะนี้คลุมไปถึงผู้ปฏิเสธทุกคน ﴿ **และส่วนบรรดาผู้ที่ใบหน้าของพวกเขาขาวผ่อง พวกเขาจะอยู่ในความเมตตาของอัลลอฮฺ โดยที่พวกเขาจะอยู่ในความเมตตานั้นตลอดกาล** ﴾ หมายถึง ในสวรรค์จะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล ไม่ต้องการที่จะโยกย้ายเปลี่ยนแปลงไปไหนอีก

อบูอีซา อัตติรฺมิซี ได้รายงานขณะที่เขาได้อธิบายอัลกุรอานอายะฮฺนี้ โดยเอามาจากอบีฆุอลิบ ว่าอบูอุมามะฮฺ ได้มองเห็นบรรดาศีรษะที่ถูกเสียบอยู่ที่ชั้นกำแพงเมืองดามัสกัส แล้วเขาได้กล่าวว่านี่คือ สุนัขแห่งนรก เป็นผู้ที่ถูกฆ่าที่เลวที่สุดภายใต้ฟากฟ้า ผู้ถูกฆ่าที่ดีสุดคือผู้ที่ถูกพวกเขาฆ่า หลังจากนั้นเขาได้อ่านอัลกุรอานที่ว่า ﴿ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ ฉันได้กล่าวแก่อบีอุมามะฮฺ ว่า ท่านได้ยินมันมาจากท่านรอซูล ﷺ หรือ ? เขาตอบว่า หากฉันไม่ได้ยินมันหนึ่งครั้ง สองครั้ง สามครั้ง สี่ครั้ง (เขานับมันถึงเจ็ดครั้ง) ฉันคงไม่เล่าให้ท่านฟังหรอก หลังจากนั้นอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่าฮะดีษนี้เป็นฮะดีษฮะซัน

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/351)

และอิบนุมาญะฮฺ ได้บันทึกฮะดีษนี้ และอะหฺมัดได้นำฮะดีษนี้เสนอไว้ในหนังสือมุสนัดของเขาเช่นเดียวกัน

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า ﴿ **นั่นคือบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ โดยที่เราจะอ่านอายะฮฺเหล่านั้นแก่เจ้า** ﴾ คือบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺเหล่านี้ หลักฐานของพระองค์และรายละเอียดต่าง ๆเราจะอ่านมันให้แก่ท่าน โอ้มุฮัมมัด (ด้วยความจริง) โดยจะเปิดเผยเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงประสงค์การอธรรมใด ๆแก่ประชาชาติทั้งหลาย** ﴾ คือพระองค์จะไม่เป็นผู้อธรรมต่อพวกเขาเป็นแน่ พระองค์จะตัดสินด้วยความเที่ยงธรรม ไม่โอนเอน เพราะพระองค์ทรงสามารถเหนือทุกสิ่ง รอบรู้ทุกสิ่ง ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอธรรมต่อคนหนึ่งคนใดที่เป็นบ่าวของพระองค์ ด้วยเหตุนี้ พระองค์ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า ﴿ **และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ** ﴾ คือทั้งหมดนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์และเป็นบ่าวของพระองค์ ﴿ **และยังอัลลอฮฺนั้น กิจการทั้งหลายจะถูกนำกลับไป** ﴾ คือพระองค์เป็นผู้ดำเนินการทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เป็นผู้ตัดสินที่เที่ยงธรรมที่สุดทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า

﴿ كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ وَلَوۡ ءَامَنَ أَهۡلُ
ٱلۡكِتَٰبِ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۚ مِّنۡهُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَأَكۡثَرُهُمُ
ٱلۡفَٰسِقُونَ ١١٠ لَن يَضُرُّوكُمۡ إِلَّآ أَذٗىۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمۡ يُوَلُّوكُمُ
ٱلۡأَدۡبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ١١١ ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلذِّلَّةُ أَيۡنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا
بِحَبۡلٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبۡلٖ مِّنَ ٱلنَّاسِ وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡمَسۡكَنَةُۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ
ٱلۡأَنۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ حَقّٖۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ١١٢ ﴾

110. พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้มีขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามปฏิบัติในสิ่งที่มิชอบ และศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และถ้าหากว่าชาวคัมภีร์ศรัทธากันแล้ว แน่นอน มันก็เป็นการดีแก่พวกเขา จากพวกเขานั้นมีผู้ศรัทธา แต่พวกเขาส่วนมากนั้นเป็นผู้ละเมิด

111. พวกเขาจะไม่ทำอันตรายแก่พวกเจ้า นอกจากการก่อความเดือดร้อนเล็ก ๆน้อย ๆเท่านั้น และหากพวกเขาต่อสู้กับพวกเจ้า พวกเขาก็จะหันหลังหนีพวกเจ้า แล้วพวกเขาก็จะไม่ได้รับความช่วยเหลือใด ๆ

112. ความต่ำช้าได้ถูกกระหน่ำลงบนพวกเขา ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเขาถูกพบ นอกจากด้วยสายเชือกแห่งอัลลอฮฺและสายเชือกจากมนุษย์ และพวกเขาจะนำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮฺกลับไป และความขัดสนก็จะถูกกระหน่ำลงบนพวกเขา นั่นก็เพราะว่าพวกเขาเคยปฏิเสธอายะฮฺของอัลลอฮฺและการฆ่าบรรดานบีโดยปราศจากความเป็นธรรมนั้น ก็เนื่องจากการที่พวกเขาเคยดื้อดึงและเคยทำการละเมิด

ความประเสริฐของประชาชาติมุฮัมมัด ﷺ และพวกเขาเป็นประชาชาติที่ดีที่สุด

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบถึงประชาชาติมุฮัมมัด ﷺ ว่าเป็นประชาชาติที่ดีที่สุด โดยพระองค์ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า ﴿ **พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้มีขึ้นสำหรับมนุษยชาติ** ﴾

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ؓ เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอาน ที่ว่า ﴿ **พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้มีขึ้นสำหรับมนุษยชาติ** ﴾ ว่าเป็นมนุษย์ที่ดียิ่ง โดยพวกเขาจะสืบทอดกันมาจนกระทั่งเข้าอยู่ในอิสลาม

(ฟัตฮุลบารี 8/72)

และเช่นเดียวกันนี้ที่อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อะฏิยะฮฺ อัลเอาฟีย์, อิกริมะฮฺ, อะฏออฺ และอัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อความนี้ หมายถึงว่าพวกเขาเป็นมนุษย์ที่ดียิ่งในหมู่มนุษย์

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามปฏิบัติในสิ่งที่มิชอบ และศรัทธาต่ออัลลอฮฺ** ﴾

ได้มีบันทึกอยู่ในมุสนัดของอิมามอะหฺมัด, ญาเมียะอฺ อัตติรฺมิซี, สุนัน อิบนิมาญะฮฺ และมุสตัดร็อกของอัลฮากิม จากรายงานโดย ฮะกีม อิบนิ มุอาวิยะฮฺ อิบนิ ฮัยดะฮฺ จากบิดาของเขาว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أَنْتُمْ تُوْفُوْنَ سَبْعِيْنَ أُمَّةً ، أَنْتُمْ خَيْرُهَا ، وَأَنْتُمْ أَكْرَمُ عَلَى اللهِ ﷻ)

"พวกท่านจะตอบสนองครบ 70 ประชาชาติ พวกท่านเป็นประชาชาติที่ดีที่สุด และพวกท่านจะได้รับเกียรติจากอัลลอฮฺ ﷻ"

เป็นฮะดีษที่ร่ำลือ และอัตติรฺมิซีถือว่าเป็นฮะดีษฮะซัน

(อะหฺมัด 3/5, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/352 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1433)

ได้มีรายงานมาจาก มุอาซ อิบนิ ญะบัล และอบีสะอีด เช่นเดียวกัน

ที่จริงแล้วประชาชาตินี้ได้รับเกียรติเหนือประชาชาติอื่น คือ มุฮัมมัด ﷺ เพราะท่านเป็นมนุษย์ที่ดีที่สุด เป็นรอซูลที่ได้รับเกียรติจากอัลลอฮฺมากที่สุด ที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งให้นำเอาศาสนบัญญัติที่สมบูรณ์และสำคัญที่สุดมาสู่ประชาชาติ โดยที่นบีท่านก่อนๆไม่เคยได้รับเช่นนี้

มาก่อน และบรรดารอซูลท่านใดก็ไม่เคยได้รับเช่นนั้น ดังนั้น การงานที่มากตามแนวทางของศาสนทูตท่านอื่นๆยังมิอาจเทียบการงานเพียงเล็กน้อยตามแนวทางของท่านได้ ดังที่อิมามอะหฺมัดได้บันทึกรายงานจากอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ﵁ ได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أُعْطِيْتُ مَا لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ ، فَقُلْنَا يَارَسُوْلَ اللهِ مَا هُوَ ؟ قَالَ : نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ ، وَأُعْطِيْتُ مَفَاتِيْحَ الْأَرْضِ ، وَسُمِّيْتُ اَحْمَدَ ، وَجُعِلَ التُّرَابُ لِيْ طَهُوْرًا ، وَجُعِلَتْ أُمَّتِي خَيْرَ الْأُمَمِ)

"ฉันได้รับสิ่งที่ไม่มีคนใดจากบรรดานบีเคยได้รับ พวกเราถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มันคืออะไรครับ ท่านได้ตอบ ฉันได้รับการช่วยเหลือให้ศัตรูเกิดความกลัว ฉันได้รับบรรดากุญแจแห่งแผ่นดิน ฉันได้ถูกตั้งชื่อว่า อะหฺมัด พื้นดินได้ถูกให้เป็นที่ทำความสะอาดแก่ฉัน และประชาชาติของฉันได้ถูกให้เป็นประชาชาติที่ดีที่สุดกว่าประชาชาติทั้งหลาย"

(สายรายงานฮะดีษนี้ดี อะหฺมัด 1/98)

ความจริงได้มีฮะดีษอีกหลายบทเหมาะสมที่จะเอาบางบทมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ได้มีบันทึกอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองจากรายงานของอัซซุฮฺรีย์ จากสะอีด อิบนิล มุซัยยับ ว่า แท้จริง อะบาฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าให้เขาฟังว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِيْ زُمْرَةٌ وَهُمْ سَبْعُوْنَ أَلْفًا ، تُضِئُ وُجُوْهُهُمْ اِضَاءَةَ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ فَقَالَ أَبُوْ هُرَيْرَةَ فَقَامَ عُكَاشَةُ بْنُ مِحْصَنٍ الْأَسَدِيُّ يَرْفَعُ نَمِرَةً عَلَيْهِ ، فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ، اُدْعُ اللهُ أَنْ يَجْعَلَنِيْ مِنْهُمْ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ : اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ مِنْهُمْ ، ثُمَّ قَامَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ يَا رَسُوْلَ اللهِ اُدْعُ اللهَ اَنْ يَجْعَلَنِيْ مِنْهُمْ ، فَقَالَ سَبَقَكَ بِهَا عُكَاشَةُ)

"กลุ่มหนึ่งจากประชาชาติของฉัน ซึ่งพวกเขามีจำนวน 70,000 คนจะได้เข้าสวรรค์ โดยที่ใบหน้าของพวกเขาจะมีรัศมีเช่นรัศมีของดวงจันทร์ในคืนเต็มดวง อบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่าแล้วอุกาชะฮฺ อิบนุ เมียะฮฺศ็อน อัลอะสะดีย์ ได้ลุกขึ้นยืน ยกผ้าคลุมของเขาขึ้น แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺได้โปรดขอต่ออัลลอฮฺให้ฉันเป็นคนหนึ่งในพวกเขาด้วย ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดให้เขาเป็นคนหนึ่งในพวกนั้นด้วย หลังจากนั้น ชายชาวอันศอรฺคนหนึ่งได้ลุกขึ้นยืน

แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ได้โปรดขอต่ออัลลอฮฺให้ฉันเป็นคนหนึ่งในพวกเขาด้วย ท่านได้กล่าวว่า อุกาชะฮฺ ได้ชิงมันไปก่อนท่านแล้ว"

(ฟัตฮุลบารี 11/413)

อีกประเภทหนึ่งจากบรรดาฮะดีษได้ชี้ให้เห็นถึงความมีเกียรติ ความประเสริฐของประชาชาตินี้ ณ ที่อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง และเป็นประชาชาติที่ดีที่สุดทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากญาบิรฺ ว่าเขาได้ยินท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

(إِنِّيْ لَأَرْجُوْ اَنْ يَكُوْنَ مَنْ يَتْبَعُنِيْ مِنْ أُمَّتِيْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُبُعَ الْجَنَّةِ ، قَالَ : فَكَبَّرْنَا، ثُمَّ قَالَ : اَرْجُوْ اَنْ يَكُوْنُوْا ثُلُثَ النَّاسِ، قَالَ : فَكَبَّرْنَا ، ثُمَّ قَالَ : اَرْجُوْ اَنْ يَكُوْنُوْا الشَّطْرَ)

"ฉันหวังว่าผู้ที่จะตามฉันจากประชาชาติของฉันในวันกิยามะฮฺนั้นเป็นหนึ่งในสี่ของชาวสวรรค์ เขาเล่าว่า พวกเราจึงกล่าวตักบีรฺ (อัลลอฮุอักบัรฺ) หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า หวังว่าพวกเขาจะเป็นหนึ่งในสามของมนุษย์ เขาเล่าว่า พวกเราจึงกล่าวตักบีรฺ (อัลลอฮุอักบัรฺ) หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า หวังว่าพวกเขาจะเป็นครึ่งหนึ่ง"

(อะหฺมัด 3/346)

และเช่นเดียวกันนี้ ที่ได้มีการรายงานฮะดีษนี้จากสายรายงานอื่นที่เป็นไปตามเงื่อนไขของมุสลิม

(อะหฺมัด 3/383)

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานจาก อับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่พวกเราว่า

(أَمَا تَرْضَوْنَ اَنْ تَكُوْنُوْا رُبُعَ اَهْلِ الْجَنَّةِ ؟ فَكَبَّرْنَا ، ثُمَّ قَالَ : أَمَا تَرْضَوْنَ اَنْ تَكُوْنُوْا ثُلُثَ اَهْلِ الْجَنَّةِ ؟ فَكَبَّرْنَا، ثُمَّ قَالَ : إِنِّيْ لَاَرْجُوْا اَنْ تَكُوْنُوْا رُبُعَ اَهْلِ الْجَنَّةِ ؟)

"พวกท่านไม่พอใจหรือที่พวกท่านจะเป็นหนึ่งในสี่ของชาวสวรรค์ ? แล้วพวกเราจึงกล่าวตักบีรฺ (อัลลอฮุอักบัรฺ) หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า พวกท่านไม่พอใจหรือ

ที่พวกท่านจะเป็นหนึ่งในสามของชาวสวรรค์ ? พวกเราจึงกล่าวตักบีรฺ (อัลลอฮุ อักบัรฺ) หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า ฉันหวังว่าพวกท่านจะเป็นหนึ่งในสี่ของชาวสวรรค์"

(ฟัตฮุลบารี 1/385 และมุสลิม 1/200)

(ฮะดีษอีกบทหนึ่ง) อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากบุร็อยดะฮฺ ว่า แท้จริง ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَهْلُ الْجَنَّةِ عِشْرُوْنَ وَمِائَةُ صَفٍّ ، هَذِهِ الأُمَّةُ مِنْ ذَلِكَ ثَمَانُوْنَ صَفًّا)

"ชาวสวรรค์นั้นมีจำนวน 120 แถว ในจำนวนนั้นมีประชาชาตินี้ 80 แถว"

(อะหฺมัด 5/355)

และเช่นเดียวกันได้รายงานฮะดีษนี้ โดยสายรายงานอื่น

(อะหฺมัด 5/349)

และอัตติรฺมิซีได้นำเสนอฮะดีษบทนี้ โดยกล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซัน

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/256)

และอิบนุมาญะฮฺ ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(อิบนุมาญะฮฺ 2/134)

อับดุรฺรอซซ๊าก ได้รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ โดยเอามาจากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(نَحْنُ الآخِرُوْنَ الأَوَّلُوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، نَحْنُ أَوَّلُ النَّاسِ دُخُوْلاً الْجَنَّةَ ، بَيْدَ أَنَّهُمْ أُوْتُوْا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِنَا وَأُوْتِيْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ ، فَهَدَانَا اللهُ لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ ، فَهَذَا الْيَوْمُ الَّذِى اخْتَلَفُوْا فِيْهِ، النَّاسُ لَنَا فِيْهِ تَبَعٌ غَدًا لِلْيَهُوْدِ ، وَلِلنَّصَارَى بَعْدَ غَدٍ)

"พวกเราเป็นชนรุ่นสุดท้ายที่มาก่อนในวันกิยามะฮฺ พวกเราจะเป็นมนุษย์กลุ่มแรกที่จะเข้าสวรรค์ โดยที่พวกเขานั้นได้รับคัมภีร์ก่อนเราและพวกเรานั้นได้รับหลังจากพวกเขา แล้วอัลลอฮฺได้ประทานทางนำให้แก่พวกเราในสิ่งที่พวกเขาขัดแย้งกันในเรื่องความจริง วันนี้ (วันศุกร์) เป็นวันที่พวกเขาขัดแย้งกัน ผู้คนตามหลังเราในเรื่องทางนำนี้ พรุ่งนี้ (วันเสาร์) เป็นวันของชาวยิว และวันมะรืนนี้ (วันอาทิตย์)

เป็นวันของชาวคริสต์"

(บันทึกโดย อัลบุคอรี 896, 3486, 3487 และมุสลิม 855)

และมุสลิมได้บันทึกอะดีษนี้ด้วยจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(نَحْنُ الآخِرُوْنَ الأَوَّلُوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، نَحْنُ أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ)

"พวกเราเป็นชนรุ่นสุดท้ายที่มาก่อนในวันกิยามะฮฺ พวกเราจะเป็นรุ่นแรกสำหรับคนที่จะเข้าสวรรค์"*.....กล่าวไปจนจบฮะดีษ*

(มุสลิม 855)

บรรดาฮะดีษเหล่านี้และอื่นๆจากนี้อยู่ในความหมายของดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **﴿ พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้มีขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ ห้ามปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ชอบและศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﴾**

ดังนั้น ผู้ใดจากประชาชาตินี้ที่มีคุณลักษณะเช่นดังกล่าว ก็เข้าอยู่ร่วมกับพวกเขาในการที่จะได้รับการชมเชยและสรรเสริญด้วย ดังเช่นที่ กอตาดะฮฺได้เล่าว่า ได้มีข่าวมาถึงพวกเราว่า อุมัรฺ อิบนัล ค็อฏฏ็อบ ؓ ได้อยู่ในการทำฮัจญ์ครั้งหนึ่ง โดยท่านได้เห็นผู้คนต่างรีบเร่งกัน ท่านจึงได้อ่านอายะฮฺนี้ที่ว่า **﴿ พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้มีขึ้นสำหรับมนุษยชาติ ﴾** หลังจากนั้น เขาได้กล่าวว่า ผู้ใดประสงค์ที่จะเป็นคนหนึ่งจากประชาชาตินั้น เขาจงปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อัลลอฮฺได้วางเอาไว้ในประชาชาตินั้น รายงานดังกล่าวบันทึกโดย อิบนุ ญะรีรฺ

(อัฏฏอบารี 7/102)

และใครที่ไม่มีคุณลักษณะดังกล่าว เขาก็เหมือนกับชาวคัมภีร์ที่อัลลอฮฺทรงตำหนิพวกเขาโดยพระองค์ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า

﴿ كَانُوا۟ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟
يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ ﴾

"ปรากฏว่า พวกเขาต่างไม่ห้ามปรามกันในสิ่งที่ไม่ชอบที่พวกเขาได้กระทำมันขึ้น ช่างเลวร้ายจริง ๆที่พวกเขากระทำกัน"

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 79)

ด้วยเหตุนี้ เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ทรงสรรเสริญชมเชยประชาชาตินี้ตามคุณลักษณะนั้น พระองค์ก็ได้เริ่มตำหนิชาวคัมภีร์ โดยพระองค์ตรัสว่า **﴿ และถ้าหากว่าชาวคัมภีร์ศรัทธากันแล้ว ﴾** หมายถึงศรัทธาต่อสิ่งที่ได้ถูกประทานลงให้แก่นบีมุฮัมมัด ﷺ **﴿ แน่นอน มันก็**

เป็นความดีแก่พวกเขา จากพวกเขานั้นมีผู้ศรัทธา แต่พวกเขาส่วนมากเป็นผู้ละเมิด ﴿ คือเป็นส่วนน้อยที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและสิ่งที่ถูกประทานมายังพวกท่าน และพวกเขาส่วนใหญ่หลงทาง ปฏิเสธ ทำชั่วและสิ่งเลวร้าย

แจ้งข่าวดีให้บรรดามุสลิมได้ทราบว่าจะพิชิต และได้ชัยชนะต่อชาวคัมภีร์

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้บ่าวของพระองค์ที่ศรัทธาและแจ้งข่าวดีให้พวกเขาได้ทราบว่า พวกเขาจะได้ชัยชนะเหนือชาวคัมภีร์ที่ปฏิเสธเหล่านั้น โดยพระองค์ผู้ทรงสูงส่งตรัสว่า ﴾ **พวกเขาจะไม่ทำอันตรายแก่พวกเจ้า นอกจากการก่อความเดือดร้อนเล็ก ๆ น้อย ๆเท่านั้น และหากพวกเขาต่อสู้กับพวกเจ้า พวกเขาก็จะหันหลังหนีพวกเจ้า แล้วพวกเขาจะไม่ได้รับความช่วยเหลือใด ๆ** ﴿ อย่างนี้แหละที่ได้เกิดขึ้นในวันสงครามค็อยบัรฺนั้น อัลลอฮฺทรงให้พวกเขาตกต่ำ และยอมจำนนโดยสิ้นเชิง ซึ่งก็เช่นเดียวกัน ก่อนจากนั้นชาวยิวที่เมืองมะดีนะฮฺ เผ่าก็อยนุกออฺ, เผ่าอันนะฎีรฺ และเผ่ากุร็อยเซาะฮฺทั้งหมดนั้น อัลลอฮฺก็เคยให้ตกต่ำมาแล้ว และเช่นเดียวชาวคริสต์แห่งแคว้นชาม บรรดาศอฮาบะฮฺ ก็ทำให้แตกกระเจิงไปแล้วในหลาย ๆสถานที่ โดยทำให้พวกเขาหมดอำนาจและอิทธิพลในแคว้นชามตลอดไป โดยที่ชาวมุสลิมยังคงยืนหยัดอยู่ที่นั่นจนกว่านบีอีซา อิบนุ มัรฺยัม หรือพระเยซูจะลงมาโดยมาตัดสินตามบัญญัติของนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งท่านจะมาทำลายไม้กางเขน มาฆ่าสุกร และมากำหนดภาษีหัวและจะไม่ยอมรับศาสนาใดอีกนอกจากอิสลามเท่านั้น

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **ความต่ำช้าได้ถูกกระหน่ำลงบนพวกเขา ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเขาถูกพบ นอกจากด้วยสายเชือกแห่งอัลลอฮฺและสายเชือกจากมนุษย์** ﴿ อัลลอฮฺทรงให้ความตกต่ำและต่ำต้อยเกิดขึ้นกับพวกเขาอย่างแน่นอนไม่ว่าที่ไหนที่พวกเขาปรากฏอยู่ก็จะไม่ปลอดภัย ﴾ **นอกจากสายเชือกแห่งอัลลอฮฺ** ﴿ คือจะต้องอยู่ในภาระที่อัลลอฮฺทรงกำหนด จะต้องจ่ายภาษีหัวและปฏิบัติตามหลักการของศาสนา ﴾ **และสายเชือกจากมนุษย์** ﴿ คืออยู่ในการให้ความปลอดภัยของมนุษย์ต่อพวกเขา ดังเช่นอยู่ในสถานการณ์พักรบ มีข้อสัญญากันและตกเป็นเชลย เมื่อคนหนึ่งจากบรรดามุสลิมได้รับความปลอดภัยถึงแม้จะเป็นผู้หญิงคนเดียวก็ตาม และทาสก็เช่นกันตามทรรศนะหนึ่งของทรรศนะทั้งสองของนักปราชญ์

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อความของอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **นอกจากด้วยสายเชือกแห่งอัลลอฮฺ และสายเชือกจากมนุษย์** ﴿ คือข้อสัญญาจากอัลลอฮฺ และข้อสัญญาจากมนุษย์

(อัฏฏอบารี 7/112)

เช่นเดียวกันที่มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อะฏออฺ, อัฏเฏาะฮาก, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์ และอัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส ก็กล่าวเช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม 2/480 และ 481)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเขาจะนำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮฺกลับไป** ﴿ คือความกริ้วโกรธจากอัลลอฮฺ จึงจำเป็นแก่พวกเขาอย่างแน่นอน โดยพวกเขาสมควรที่จะได้รับ ﴾ **และความขัดสนก็จะถูกกระหน่ำบนพวกเขา** ﴿ คือจำเป็นที่พวกเขาจะต้องได้ตามสภาพความเป็นจริงและตามบัญญัติศาสนา

และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **นั่นก็เพราะว่าพวกเขาเคยปฏิเสธอายะฮฺของอัลลอฮฺและการฆ่าบรรดานบีโดยปราศจากความเป็นธรรมนั้น** ﴿ คือที่จริงแล้วการที่พวกเขาเป็นเช่นนั้น ก็เพราะพวกเขายโสโอหัง ทำความชั่ว อิจฉาริษยา ซึ่งเหตุดังกล่าวความตกต่ำ ต่ำต้อย ความขัดสนก็จะประสบกับพวกเขาต่อเนื่องตลอดไปจวบจนวันสุดท้าย หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **เนื่องจากการที่พวกเขาเคยดื้อดึง และเคยทำการละเมิด** ﴿ คือที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะพวกเขาปฏิเสธไม่ยอมรับบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺ ฆ่าบรรดาศาสนทูตของอัลลอฮฺ และเกี่ยวโยงไปถึงการที่พวกเขาฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ ﷻ จมปลักอยู่ในความชั่ว ละเมิดบัญญัติของอัลลอฮฺ เราขอคุ้มครองต่ออัลลอฮฺในเรื่องดังกล่าว อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเป็นผู้ช่วยเหลือที่ดีที่สุด

۞ لَيْسُوا۟ سَوَآءً ۗ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايَـٰتِ
ٱللَّهِ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ
ٱلْـَٔاخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُسَـٰرِعُونَ
فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
فَلَن يُكْفَرُوهُ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لَن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَـٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ
أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِى هَـٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةِ

ٱلدُّنۡيَا كَمَثَلِ رِيحٖ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتۡ حَرۡثَ قَوۡمٖ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ
فَأَهۡلَكَتۡهُۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنۡ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ١١٧

113. พวกเขาหาใช่เหมือนกันไม่ จากบรรดาชาวคัมภีร์นั้นมีกลุ่มชนหนึ่งที่เที่ยงธรรม ซึ่งพวกเขาอ่านบรรดาคัมภีร์ของอัลลอฮฺในยามค่ำคืน และพร้อมกันนั้น พวกเขาก็สุญูด

114. พวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก และใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่มิชอบ และต่างรีบเร่งกันในการทำความดี และชนเหล่านี้แหละอยู่ในหมู่คนดี

115. และความดีใด ๆที่พวกเขากระทำ พวกเขาจะไม่ถูกปฏิเสธในความดีนั้นเป็นอันขาด และอัลลอฮฺนั้นทรงทราบบรรดาผู้ที่ยำเกรงดี

116. แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น ทรัพย์สินของพวกเขา และลูก ๆ ของพวกเขาจะไม่อำนวยประโยชน์ให้พวกเขาพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้แต่อย่างใดเลย และชนเหล่านี้แหละ คือ ชาวนรก โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนรกนั้นตลอดกาล

117. อุปมาสิ่งที่พวกเขาบริจาคไปในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้นั้น ดังลมซึ่งมีความเย็นจัดได้ประสบแก่พืชผลของกลุ่มชนหนึ่งที่อธรรมแก่ตัวเอง แล้วได้ทำลายพืชผลนั้น อัลลอฮฺนั้นมิได้ทรงอธรรมแก่พวกเขาดอก แต่ทว่า พวกเขาอธรรมแก่ตัวของพวกเขาเอง

ความประเสริฐของชาวคัมภีร์ที่เข้ารับอิสลาม

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮากและคนอื่นๆได้เล่าว่า อัลเอาฟีย์ได้รายงานฮะดีษมาจากอิบนิอับบาสว่า แท้จริงบรรดาอายะฮฺที่ได้กล่าวมา ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับบรรดาชาวคัมภีร์ที่ได้อีมาน (ศรัทธา) เช่น อับดิลลาฮฺ อิบนิ สลาม, อะสัด อิบนิ อุบัยดฺ, ษะอฺละบะฮฺ อิบนิ ซะอ์ยะฮฺ, อุซัยดฺ อิบนิ ซะอ์ยะฮฺและคนอื่นๆคือพวกเหล่านี้จะไม่เท่าเทียมหรือไม่เหมือนกับพวกชาวคัมภีร์ที่ได้กล่าวมาในตอนแรกที่มีแต่การถูกตำหนิและการประจาน พวกเหล่านี้

เป็นพวกเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **พวกเขาหาใช่เหมือนกันไม่** ﴿

(อัลมุฮัรฺร็อรฺ อัลวะญีซ 1/492)

คือพวกเขาทั้งหมดนั้นจะแตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน เพราะบางคนมาเข้ารับอิสลามกลายเป็นผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺไป แต่บางคนก็เป็นคนชั่วคนเลว ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **จากบรรดาชาวคัมภีร์นั้น มีกลุ่มชนหนึ่งที่เที่ยงธรรม** ﴿ คือปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ เชื่อฟังบัญญัติของพระองค์ ปฏิบัติตามนบีของอัลลอฮฺ ยืนหยัดอย่างมั่นคง ﴾ **ซึ่งพวกเขาอ่านบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺในยามค่ำคืน และพร้อมกันนั้นเขาก็สุญูด** ﴿ คือลุกขึ้นมาในตอนกลางคืน ละหมาดตะฮัจญุด และอ่านอัลกุรอานในละหมาด ﴾ **พวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก และใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่มิชอบ และต่างรีบเร่งกันในการทำความดี และชนเหล่านี้แหละอยู่ในหมู่คนดี** ﴿ พวกที่กล่าวมานั้นถูกระบุอยู่ในตอนท้ายของซูเราะฮฺที่ว่า

﴿ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَمَن يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ ﴾

"และแท้จริงในหมู่ชาวคัมภีร์นั้น มีผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่พวกเจ้า และสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่พวกเขาในฐานะเป็นผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ" *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 199)

และอย่างนี้แหละที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และความดีใด ๆที่พวกเขากระทำ พวกเขาจะไม่ถูกปฏิเสธในความดีนั้น** ﴿ คือจะไม่ไร้ผล ณ ที่อัลลอฮฺ แต่พระองค์ทรงตอบแทนให้แก่พวกเขาอย่างเต็มเปี่ยม ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงทราบบรรดาผู้ยำเกรงดี** ﴿ ผลงานของพวกเขาจะไม่ถูกซ่อนเร้นไปจากพระองค์อย่างเด็ดขาด และผู้ที่ทำดีจะได้รับผลตอบแทนเป็นอย่างดี ณ ที่พระองค์

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบถึงพวกมุชริกีนที่ปฏิเสธศรัทธาว่า ﴾ **ทรัพย์สินของพวกเขา และลูก ๆของพวกเขาจะไม่อำนวยประโยชน์ให้พวกเขาพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮฺได้แต่อย่างใดเลย** ﴿ คือไม่สามารถจะป้องกันอันตรายและการลงโทษจากอัลลอฮฺได้ เมื่อพระองค์ต้องการลงโทษพวกเขา ﴾ **และชนเหล่านี้แหละ คือ ชาวนรก โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนรกนั้นตลอดกาล** ﴿

อธิบายให้ทราบถึงสิ่งที่พวกกุฟฟารฺใช้จ่ายบริจาคไป

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงยกอุทาหรณ์เกี่ยวกับสิ่งที่พวกกุฟฟารฺใช้จ่ายและบริจาคไปในโลกนี้ โดยที่มุญาฮิด, อัลฮะซัน และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวไว้เช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม 2/493)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **อุปมาสิ่งที่พวกเขาบริจาคไปในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้นั้น ดังลมซึ่งมีความเย็นจัด** ﴾ คือเย็นมากๆซึ่งอิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, กอตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส และคนอื่นๆได้กล่าวเช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม 2/494 และ 495)

อะฎออฺ ได้กล่าวว่า มันหนาวจนเป็นน้ำแข็ง

(อิบนุ อบีฮาติม 2/496)

มีรายงานจาก อิบนิ อับบาสอีกและมุญาฮิดเกี่ยวกับข้อความที่ว่า (فِيهَا صِرٌّ) คือ เป็นไฟ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/495)

คือความหมายกลับไปยังทรรศนะแรก เพราะว่าความหนาวจัดนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนาวจนเป็นน้ำแข็ง มันจะทำลายพืชและผลไม้ดังเช่นไฟไหม้สิ่งต่างๆนั่นแหละ

ส่วนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ได้ประสบแก่พืชผลของกลุ่มหนึ่งที่อธรรมแก่ตัวเองแล้วได้ทำลายพืชผลนั้น** ﴾ คือมันทำลายพืชผลจนหมดเกลี้ยง ไม่ว่าจะเป็นพืชและผลไม้เกินกว่าที่เจ้าของจะแก้ไขมันเพราะมันมาโดยไม่รู้ตัว ซึ่งสภาพที่กล่าวมานั้น ก็เช่นเดียวกับสภาพของพวกกุฟฟารฺที่ปฏิเสธศรัทธาที่อัลลอฮฺจะให้การกระทำของเขาไร้ผลทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เพราะว่าผลงานของเขาขาดหลักประกันตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ไม่ดีย่อมต้องพังพินาศไปในที่สุด ﴿ **อัลลอฮฺนั้นมิได้ทรงอธรรมแก่พวกเขาดอก แต่ทว่า พวกเขาอธรรมแก่ตัวของพวกเขาเอง** ﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ
خَبَالًا وَدُّوا۟ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ ٱلْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ وَمَا تُخْفِى
صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَٰٓأَنتُمْ

هَٰٓأَنتُمْ أُوْلَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِۦ وَإِذَا لَقُوكُمْ
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ عَضُّوا۟ عَلَيْكُمُ ٱلْأَنَامِلَ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا۟
بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ
تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا۟ بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟
لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

118. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าได้ยึดเอาเพื่อนสนิทที่รู้เห็นกิจการภายในอื่นจากพวกของเจ้าเอง ซึ่งเขาเหล่านั้นจะไม่ลดละแก่พวกเจ้าในการก่อความเสียหายให้เกิดขึ้น พวกเขาชอบการที่พวกเจ้าลำบาก แท้จริง ความเกลียดชังต่าง ๆได้เผยออกมาแล้วจากปากของพวกเขา และสิ่งที่หัวอกของพวกเขาซ่อนเอาไว้นั้นใหญ่ยิ่งกว่าแน่นอน เราได้แจกแจงบรรดาอายะฮฺไว้ให้แก่พวกเจ้าแล้ว หากพวกเจ้าใช้ปัญญา

119. พึงรู้เถิดว่า พวกเจ้านี้แหละรักพวกเขา โดยที่พวกเขาไม่รักพวกเจ้า และพวกเจ้าศรัทธาต่อคัมภีร์ทุกเล่ม เมื่อพวกเขาพบพวกเจ้า พวกเขาก็กล่าวว่า พวกเราศรัทธาแล้ว เมื่อพวกเขาอยู่แต่ลำพัง พวกเขาก็กัดนิ้วมือเนื่องจากความเคียดแค้นพวกเจ้า (มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงตายอันเนื่องด้วยความเคียดแค้นของพวกเจ้าเถิด แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอกทั้งหลาย

120. หากมีความดีใด ๆประสบแก่พวกเจ้า ก็ทำให้พวกเขาเศร้าใจ และถ้าหากความชั่วใด ๆประสบแก่พวกเจ้า พวกเขาก็ดีใจเนื่องด้วยความชั่วนั้น และถ้าพวกเจ้าอดทนและยำเกรงแล้วไซร้ อุบายของพวกเขาย่อมไม่เป็นอันตรายแก่พวกเจ้าแต่อย่างใด แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงล้อมสิ่งที่พวกเขากระทำ

ห้ามเอาคนอื่นจากมุมินเป็นเพื่อนสนิท

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสห้ามบ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธามิให้เอาพวกมุนาฟิกีน (คนกลับกลอก) มาเป็นเพื่อนสนิท คือพวกเขาจะรู้เห็นความลับของผู้ศรัทธาที่ปกปิดไม่ให้ศัตรูรู้ ซึ่งพวกนั้นพยายามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอยู่เสมอ โดยใช้เล่ห์กลทุกวิถีทางที่จะให้มุสลิมเกิดความลำบากยากเข็ญอยู่เสมอ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จงอย่าได้ยึดเอาเพื่อนสนิทที่รู้เห็นกิจการภายในอื่นจากพวกเจ้าเอง** ﴿ คืออื่นจากคนที่อยู่ในศาสนาเดียวกัน หมายถึงเป็นมุสลิมและผู้เป็นศรัทธาเหมือนกัน

คำว่า "บิฏอนะฮฺ" ของคน นั้นคือเป็นคนพิเศษของครอบครัวของเขาเข้านอกออกในได้เห็นเรื่องภายในทั้งหมด

อัลบุคอรี, อันนะซาอีและคนอื่นๆได้บันทึกฮะดีษที่รายงานจากอบีสะอีด ว่าแท้จริงท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا بَعَثَ اللهُ مِنْ نَبِيّ وَلاَ اسْتَخْلَفَ مِنْ خَلِيْفَةٍ إلاَّ كَانَتْ لَهُ بِطَانَتَانِ : بِطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالْخَيْرِ وَتَحُضُّهُ عَلَيْهِ ، وَبِطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالسُّوْءِ وَتَحُضُّهُ عَلَيْهِ ، وَالْمَعْصُوْمُ مَنْ عَصَمَ اللهُ)

"ไม่ว่านบีคนใดที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งมา และไม่ว่าคอลีฟะฮฺคนใดที่อัลลอฮฺทรงให้เป็นตัวแทน (มาปกครอง) ล้วนมีคนสนิทสองคน คนสนิทคนหนึ่งใช้ให้เขาทำความดีและเร่งเร้าเขาได้ทำความดี คนสนิทอีกคนหนึ่งจะใช้ให้เขาทำความชั่ว และเร่งเร้าให้เขาทำความชั่ว ส่วนคนมะอฺศูมนั้นคือ คนที่อัลลอฮฺทรงคุ้มครอง"

(ฟัตฮุลบารี 13/20, อันนะซาอี 7/158)

มีรายงานจาก อิบนิ อบีฮาติม จากอิบนิ อะบิดดะฮฺกอนะฮฺว่า มีคนกล่าวแก่อุมัรฺ อิบนิลค็อฏฏ็อบ رضي الله عنه ว่า แท้จริง ที่นี่มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งเป็นชาวฮัยเราะฮฺ ความจำดี เขียนหนังสือได้ หากท่านเอาเขามาเป็นเสมียน (ก็จะดี) อุมัรฺ กล่าวว่า ท่านจะให้ฉันเอาคนที่ไม่ได้เป็นผู้ศรัทธามาเป็นคนสนิทหรือ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/500)

จากฮะดีษและอายะฮฺอัลกุรอานที่กล่าวมาเป็นหลักฐานว่า ชาวซิมมะฮฺ (ผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองของมุสลิม) นั้นก็ไม่อนุญาตให้ใช้เขามาเป็นเสมียนบันทึกเรื่องราวที่เกี่ยวกับ

บรรดามุสลิมให้มารู้เห็นความลับและกิจการภายใน ซึ่งเขาอาจจะเอามันไปเปิดเผยให้แก่ศัตรูหรือคู่สงครามของมุสลิมได้ และด้วยเหตุนี้ที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ❰ **ซึ่งเขาเหล่านั้นจะไม่ลดละแก่พวกเจ้าในการก่อความเสียหายให้เกิดขึ้น พวกเขาชอบการที่ให้พวกเจ้าลำบาก** ❱

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ❰ **แท้จริง ความเกลียดชังต่าง ๆได้เผยออกมาแล้วจากปากของพวกเขา และสิ่งที่หัวอกของพวกเขาซ่อนเอาไว้นั้นใหญ่ยิ่งกว่า** ❱ คือ ความเกลียดชังได้ปรากฏบนใบหน้าของพวกเขา และจากคำพูดของพวกเขา ซึ่งในหัวใจของพวกเขาย่อมต้องเก็บความเกลียดชังไว้มากกว่า โดยไม่อาจจะซ่อนเร้นไปจากคนที่มีสติปัญญาได้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ❰ **แน่นอน เราได้แจกแจงบรรดาอายะฮฺไว้ให้แก่พวกเจ้าแล้ว หากพวกเจ้าใช้ปัญญา** ❱

และดำรัสของพระองค์ ผู้ทรงสูงส่ง ที่ว่า ❰ **พึงรู้เถิดว่า พวกเจ้านี้แหละรักพวกเขาโดยที่พวกเขาไม่รักพวกเจ้า** ❱ คือพวกเจ้านั้น โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย รักพวกมุนาฟิกีนตามที่พวกเขาพยายามแสดงให้พวกเจ้าเห็นในขณะที่พวกเขาไม่ได้รักพวกเจ้าทั้งภายในและภายนอก

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ❰ **และพวกเจ้าศรัทธาต่อคัมภีร์ทุกเล่ม** ❱ โดยพวกเจ้าไม่มีการสงสัยใด ๆทั้งสิ้น แต่พวกเขาสงสัย แคลงใจ และสับสนอยู่ตลอด

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ❰ **และพวกเจ้าศรัทธาต่อคัมภีร์ทุกเล่ม** ❱ ทั้งคัมภีร์ของพวกเจ้า และคัมภีร์ก่อน ๆจากนี้ แต่พวกเขาปฏิเสธคัมภีร์ของพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าก็สมควรแล้วที่จะเกลียดพวกเขามากกว่าพวกเขาเกลียดพวกเจ้า และอิบนุ ญะรีรฺ ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(อัฏฏอบารี 7/149)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ❰ **และเมื่อพวกเขาพบพวกเจ้า พวกเขาก็กล่าวว่า พวกเราศรัทธาแล้ว และเมื่อพวกเขาอยู่แต่ลำพัง พวกเขาก็กัดนิ้วมือเนื่องจากความเคียดแค้นพวกเจ้า** ❱ คำว่า "อัลอะนามิล" คือปลายนิ้วมือ ซึ่งกอตาดะฮฺได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 7/153)

นี่แหละคือสภาพที่แท้จริงของพวกมุนาฟิกีน ที่แสดงต่อหน้าคนมุมินว่าเขาศรัทธาและมีความรักต่อพวกเจ้า แต่ภายในใจของพวกเขานั้น ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาทุกอย่าง ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเอาไว้ ที่ว่า ❰ **และเมื่อพวกเขาอยู่แต่ลำพัง พวกเขาก็กัดนิ้วมือ**

เนื่องจากความเคียดแค้นพวกเจ้า ﴾ จากอาการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เคียดแค้นสุดๆ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **(มุฮัมมัด) จงกล่าวเถิดว่า พวกเจ้าจงตาย อันเนื่องด้วยความเคียดแค้นของพวกเจ้าเถิด แท้จริง อัลลอฮฺนั้นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอกทั้งหลาย** ﴾ คือไม่ว่าพวกเจ้าจะอิจฉาริษยาต่อบรรดาผู้ศรัทธาสักเพียงใด จะเคียดแค้นพวกเขาเท่าไรอัลลอฮฺก็จะทรงให้ความโปรดปรานของพระองค์อย่างเต็มเปี่ยมแก่บ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธา ทำให้ศาสนาของพระองค์สมบูรณ์ ทำให้ดำรัสของพระองค์สูงส่งอยู่ตลอดไปและให้ศาสนาของพระองค์ขจรกระจายไปทั่วทุกมุมโลก ดังนั้น พวกเจ้าจงตายไปเพราะความเคียดแค้นของพวกเจ้าเถิด ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอกทั้งหลาย** ﴾ คือทรงรอบรู้ทุกอย่างที่มันซ่อนเร้นอยู่ในอกในใจของพวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็นความเคียดแค้น ความอิจฉาริษยาต่อบรรดาผู้ศรัทธาและพระองค์จะตอบแทนพวกเขาในโลก โดยให้พวกเขาเห็นต่างไปจากที่พวกเจ้าหวังเอาไว้ ส่วนในปรโลกนั้นจะถูกลงโทษอย่างรุนแรงในไฟนรก ซึ่งพวกเจ้าจะอยู่ในนั้นตลอดกาลไม่มีวันออกมาได้เลย

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **หากมีความดีใดๆประสบแก่พวกเจ้า ก็ทำให้พวกเขาเศร้าใจ และถ้าหากความชั่วใดๆประสบแก่พวกเจ้า พวกเขาก็ดีใจเนื่องด้วยความชั่วนั้น** ﴾ นี่คือสภาพที่บ่งชี้ว่าเป็นศัตรูอย่างหนักแก่บรรดามุมิน คือว่าเมื่อความสมบูรณ์พูนสุข ชัยชนะได้รับการสนับสนุนมีจำนวนมากขึ้น พวกมุนาฟิกีนก็จะเศร้าสลดใจ แต่ถ้ามุสลิมประสบกับความเดือดร้อน เช่น ความแห้งแล้ง ถูกศัตรูทำร้าย หรือเสียหายในการสู้รบ เช่น ในวันสมรภูมิอุฮุด พวกเขาก็จะดีใจสมน้ำหน้าพวกมุสลิม ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสแก่บ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธาว่า ﴿ **และถ้าพวกเจ้าอดทน และยำเกรงแล้วไซร้ อุบายของพวกเขาย่อมไม่เป็นอันตรายแก่พวกเจ้าแต่อย่างใด** ﴾ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแนะนำพวกเจ้าให้ใช้ความอดทน ยำเกรงต่ออัลลอฮฺและมอบหมายต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงรอบรู้ถึงสภาพของศัตรูเป็นอย่างดี โดยที่พวกเขาจะไม่มีพลังและอำนาจใดๆนอกจากโดยพระองค์เท่านั้น พระองค์คือผู้ทรงประสงค์จะให้สิ่งใดเกิดมันก็ต้องเกิด และจะไม่ให้เกิดมันก็ไม่เกิด ทุกอย่างอยู่ในประสงค์ของพระองค์ และถ้าผู้ใดมอบหมายต่อพระองค์ พระองค์ก็จะให้ความพอเพียงแก่เขา

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้เริ่มกล่าวถึงเรื่องที่เกิดขึ้นในสมรภูมิอุฮุดและการที่พระองค์ทรงทดสอบบรรดาบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ และเพื่อเป็นการจำแนกระหว่างมุมินีนกับมุนาฟิกีน และอธิบายให้ทราบถึงบรรดาผู้ที่อดทนโดยพระองค์ตรัสว่า

وَإِذۡ غَدَوۡتَ مِنۡ أَهۡلِكَ تُبَوِّئُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلۡقِتَالِۗ وَٱللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾ إِذۡ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمۡ أَن تَفۡشَلَا وَٱللَّهُ
وَلِيُّهُمَاۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدۡرٖ
وَأَنتُمۡ أَذِلَّةٞۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

121. และจงระลึกถึงขณะที่เจ้าจากครอบครัวของพวกเจ้าไปแต่เช้าตรู่ โดยที่เจ้าจะได้จัดให้บรรดาผู้ศรัทธาประจำฐานที่มั่นต่าง ๆเพื่อการสู้รบ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้

122. จงระลึกขณะที่สองกลุ่มในหมู่พวกเจ้ารู้สึกอ่อนแอและขลาดกลัว แต่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงคุ้มครองทั้งสองกลุ่มนี้ไว้ และแด่อัลลอฮฺนั้นผู้ศรัทธาทั้งหลายจงมอบหมายเถิด

123. และความจริงอัลลอฮฺได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าที่สมรภูมิบะดัรฺมาแล้ว ทั้งที่พวกเจ้ามีกำลังด้อยกว่า ดังนั้น พวกเจ้าพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด หวังว่าพวกเจ้าจักขอบคุณ

บรรยายถึงสมรภูมิอุฮุด

จุดมุ่งหมายของเหตุที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ก็คือวันสมรภูมิอุฮุดตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ โดยที่อิบนุ อับบาส, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์ และคนอื่นๆได้กล่าวเช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม 2/510)

สมรภูมิอุฮุด เกิดขึ้นในวันเสาร์ เดือนเชาวาล ปีที่ 3 แห่งฮิจญ์เราะฮฺศักราช

อิกริมะฮฺ ได้กล่าวว่า วันเสาร์ กลางเดือนเชาวาล *วัลลอฮุอะอฺลัม*

สาเหตุของสงครามก็คือ ในสงครามบัดรฺ (บะดัรฺ) ก่อนหน้านั้นบรรดาหัวหน้าผู้นำของพวกมุชริกีนถูกฆ่าตายในสนามรบหลายคน และกองคาราวานสินค้าที่นำโดยอบูซุฟยานได้รับความปลอดภัย แล้วเมื่อกองคาราวานสินค้ากลับถึงเมืองมักกะฮฺ บรรดาลูกหลานของหัวหน้า

และผู้นำที่ถูกฆ่าตายได้กล่าวแก่อบีซุฟยานว่า จงตรวจสอบทรัพย์สินนี้และเก็บเอาไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายไปสู้รบกับมุฮัมมัดเถิด แล้วพวกเขาก็รวมตัวได้ประมาณ 3,000 คนและยกทัพมาลงพักอยู่ใกล้ๆกับภูเขาอุฮุด ซึ่งอยู่เผชิญหน้ากับเมืองมะดีนะฮฺ ท่านรอซูล ﷺ ได้ละหมาดวันศุกร์ เมื่อเสร็จจากการละหมาดวันศุกร์แล้ว ท่านได้ละหมาดให้กับชายคนหนึ่งจากเผ่าอันนัจญารฺ เรียกกันว่า มาลิก อิบนุ อัมรฺ และท่านได้ปรึกษากับผู้คนว่าจะยกทัพออกไปรับนอกเมืองหรือจะตั้งทัพอยู่ในเมืองมะดีนะฮฺ และแล้วอับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺได้ให้คำแนะนำว่าให้ตั้งมั่นอยู่ในเมือง แล้วถ้าพวกเขาตั้งมั่นอยู่ไม่เข้าโจมตีเรา เขาก็อยู่อย่างแร้นแค้นยากลำบาก และถ้าเขาเข้ามาโจมตีพวกผู้ชายก็ต่อสู้เผชิญหน้ากับพวกเขา ส่วนพวกผู้หญิงและเด็กๆก็เอาก้อนหินโยนใส่พวกเขาไปจากบนกำแพงเมือง และถ้าเขาถอยกลับ เขาก็จะต้องถอยกลับอย่างผิดหวังเป็นที่สุด ส่วนบรรดาศอฮาบะฮฺคนอื่นๆที่ยังไม่เคยออกไปรบในสมรภูมิบะดัรฺ แนะนำให้ยกทัพออกไปสู้กับพวกเขา แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็เข้าไปในบ้านแล้วสวมชุดออกสงครามแล้วก็ออกมายังพวกเขา ซึ่งบางคนก็เสียใจ และกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ให้ท่านตัดสินใจใหม่ก็ได้นะที่จะอยู่ในเมือง ตั้งรับในเมือง แต่ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا يَنْبَغِيْ لِنَبِيٍّ إِذَا لَبِسَ لأْمَتَهُ اَنْ يَرْجِعَ حَتَّى يَحْكُمَ اللهُ لَهُ)

"ไม่สมควรแก่นบีคนใด เมื่อเขาได้สวมชุดออกสงครามของเขาแล้วที่จะกลับใจจนกว่าอัลลอฮฺจะตัดสินชี้ขาดแก่เขา"

แล้วท่านนบี ﷺ ก็ได้ยกทัพออกไปด้วยกำลังพล 1,000 คน แล้วปรากฏว่าในระหว่างทาง อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺและพรรคพวกจำนวน 300 คนก็แยกตัวออกด้วยความไม่พอใจเพราะท่านนบีไม่ฟังคำของเขา โดยตัวเขาเองและพรรคพวกของเขาได้พูดว่า ถ้าแม้เรารู้ว่าวันนี้จะเกิดการสู้รบ เราก็จะตามพวกท่านไปอย่างแน่นอน แต่ว่าเราไม่เห็นว่าพวกท่านจะต่อสู้กันในวันนี้ แต่ท่านรอซูลยังคงเดินทัพต่อไปจนกระทั่งลงพักอยู่ใกล้ๆภูเขาอุฮุด โดยตั้งค่ายด้านหลังติดกับภูเขาอุฮุด และท่านได้กล่าวว่า "คนหนึ่งคนใดจงอย่าเข้าต่อสู้เป็นอันขาดจนกว่าเราจะสั่งให้สู้รบ" และท่านรอซูล ﷺ ได้เตรียมตัวเพื่อเข้าสู่สงครามด้วยพลังพลจากบรรดาศอฮาบะฮฺ 700 คน และได้สั่งนักแม่นธนู ซึ่งมีอับดุลลอฮฺ อิบนุ ญุบัยรฺ ซึ่งเป็นพี่น้องที่อยู่ในเผ่าอัมรฺ อิบนิเอาฟฺ เป็นหัวหน้าคุมพลแม่นธนูในขณะนั้นจำนวน 50 คนเข้าประจำที่อยู่บนเชิงเขา โดยท่านได้สั่งแก่พวกเขาว่า

(اِنْضَحُوْا اْلخَيْلَ عَنَّا وَلاَ نُؤْتَيَنَّ مِنْ قِبَلِكُمْ وَالْزَمُوْا مَكَانَكُمْ إِنْ كَانَتِ النَّوْبَةُ لَنَا أَوْ عَلَيْنَا ، وَاِنْ أَيْتُمُوْنَا تَخْطَفُنَا الطَّيْرُ فَلاَ تَبْرَحُوْا مَكَانَكُمْ)

"พวกท่านจง (ยิง) กันม้าข้าศึกไม่ให้มุ่งมาหาพวกเรา โดยเราจะต้องไม่ (กังวล) ว่าจะมาจากทางพวกท่าน จงประจำที่มั่นไว้ให้ดีไม่ว่าสถานการณ์จะเป็นของเรา หรือเป็นภัยแก่เรา และถึงแม้พวกท่านจะเห็นนกโฉบเฉี่ยวพวกเราไป จงอย่าทิ้งที่มั่นของพวกท่านเป็นอันขาด"

และท่านรอซูล ﷺ ได้ปรากฏตัวอยู่ระหว่างนักรบสวมเกราะสองท่าน ท่านได้มอบธงนำทัพให้แก่มุศอับ อิบนุ อุมัยรฺซึ่งเป็นพี่น้องในตระกูลอับดุดด๊ารฺ และท่านได้อนุญาตให้เด็กผู้ชายบางส่วนร่วมรบในวันดังกล่าว ในขณะที่อีกบางส่วนท่านไม่อนุญาตให้ร่วมรบ กระทั่งเวลาล่วงเลยไปอีกสองปีให้หลังในสมรภูมิค็อนดัก ท่านจึงอนุญาต

ส่วนพวกกุเรชนั้นเตรียมพร้อมอย่างเต็มอัตรา มีกำลังพล 3,000 คน มีทหารม้า 200 ตัวเตรียมพร้อม โดยมีคอลิด อิบนุล วะลีด ประจำปีกขวาและอิกริมะฮฺ อิบนุ อบีญะฮัลประจำปีกซ้าย ส่วนธงนำทัพนั้นเป็นของคนในตระกูลอับดุดด๊ารฺ หลังจากนั้น เหตุการณ์ระหว่างสองฝ่ายจะเป็นไปอย่างไรนั้น รายละเอียดจะนำมาเสนอต่อไปเมื่อถึงที่ของมัน *อินชาอัลลอฮฺ*

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และจงระลึกถึงขณะที่เจ้าจากครอบครัวของเจ้าไปแต่เช้าตรู่ โดยที่เจ้าได้จัดให้บรรดาผู้ศรัทธาประจำที่มั่นต่าง ๆเพื่อการสู้รบ** ﴿ คือเมื่อท่านให้พวกเขาเข้าประจำที่เพื่อการสู้รบ โดยจัดให้พวกเขาบางคนเข้าประจำด้านขวาและด้านซ้ายตามคำสั่งของท่าน ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้** ﴿ คือได้ยินสิ่งที่พวกท่านพูดและรอบรู้สิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **จงระลึกขณะที่สองกลุ่มในหมู่พวกเจ้ารู้สึกอ่อนแอและขลาดกลัว** ﴿ จนกระทั่งจบอายะฮฺ

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ได้เล่าเกี่ยวกับอายะฮฺที่ว่า ﴾ **จงระลึกขณะที่สองกลุ่มในหมู่พวกเจ้ารู้สึกอ่อนแอและขลาดกลัว** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ ว่าพวกเรา 2 กลุ่ม คือ เผ่าฮาริษะฮฺ และเผ่าสะละมะฮฺ

และซุฟยานได้กล่าวในครั้งหนึ่งว่า สิ่งที่ทำให้ฉันปลื้มอกปลื้มใจกับการที่อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาก็คือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แต่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงคุ้มครองทั้งสองกลุ่มนี้ไว้** ﴿

(ฟัตฮุลบารี 8/63)

และเช่นเดียวกันที่มุสลิมได้บันทึกฮะดีษนี้ โดยเอามาจากฮะดีษที่รายงานโดยซุฟยาน อิบนิ อุยัยนะฮฺ

(มุสลิม 4/1948)

ให้ระลึกถึงชัยชนะที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานให้ในวันสมรภูมิบะดัรฺ ทั้งๆที่จำนวนคน และอาวุธยุทโธปกรณ์น้อยกว่า

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และความจริง อัลลอฮฺได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าที่สมรภูมิบะดัรฺ** ﴾ คือ ในวันรบกันที่สมรภูมิบะดัรฺที่เกิดขึ้นในวันศุกร์ตรงกับวันที่ 17 เดือนรอมฎอน ปีที่ 2 แห่งฮิจญ์เราะฮฺศักราช ซึ่งถือเป็นวันอัลฟุรกอน (วันที่จำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ) ที่อัลลอฮฺทรงให้ศาสนาอิสลามและมุสลิมมีความแข็งแกร่ง และให้ฝ่ายที่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺเสียหาย และทำลายแหล่งที่ตั้งของมันทั้งๆที่มุสลิมมีจำนวนน้อยกว่ามากในวันนั้น มุสลิมมีจำนวนเพียง 313 คนเท่านั้น มีม้าอยู่ 2 ตัว มีอูฐ 70 ตัว ที่เหลือในจำนวนนั้นเป็นพลเดินเท้าไม่มีอาวุธยุทโธปกรณ์ตามที่ต้องการ ตรงกันข้ามฝ่ายศัตรูมีจำนวนระหว่าง 900 – 1,000 คน มีอาวุธยุทโธปกรณ์พร้อมสรรพ ไพร่พลเตรียมพร้อม ม้าก็พร้อม แม้แต่เครื่องแต่งกายก็ยังพร้อมอีกด้วย แต่อัลลอฮฺก็ให้รอซูลของพระองค์แข็งแกร่ง สนับสนุนด้วยอายะฮฺของพระองค์ ฉะนั้นใบหน้าของท่านนบีและพวกพ้องยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้ชัยฏอนและพรรคพวกหดหู่ เศร้าหมอง และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงใช้บ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธา และยำเกรงได้หวนระลึกถึงเป็นการปลุกใจให้มีความเชื่อมั่นและฮึกเหิมว่า ﴿ **และความจริง อัลลอฮฺได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าที่สมรภูมิบะดัรฺ ทั้งๆที่พวกเจ้ามีกำลังด้อยกว่า** ﴾ คือมีจำนวนน้อยกว่าฝ่ายศัตรูมาก ทั้งนี้เพื่อให้พวกเขาทราบว่าที่จริงแล้วชัยชนะนั้นมาจากอัลลอฮฺ ไม่ใช่เพราะไพร่พลและอาวุธยุทโธปกรณ์มากกว่าแต่ประการใด และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสในอายะฮฺอื่นอีกว่า

﴿ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْـًٔا ﴾

> **"และในวันสมรภูมิฮุนัยนุด้วย เมื่อการที่พวกเจ้ามีผู้คนจำนวนมาก ทำให้พวกเจ้าพึงพอใจ แล้วมันก็มิได้อำนวยประโยชน์แก่พวกเจ้าแต่อย่างใด"**...*ไปจนถึง* **"อัลลอฮฺทรงอภัยโทษ ทรงเมตตาเสมอ"**

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 25)

บะดัรฺนั้นเป็นสถานที่ซึ่งอยู่ระหว่างเมืองมักกะฮฺกับเมืองมะดีนะฮฺ ซึ่งมีบ่อน้ำที่เป็นทราบกันดี ซึ่งบ่อน้ำนั้นถูกพาดพิงไปถึงชื่อของคนที่ขุดซึ่งเรียกกว่า บัดรฺ อิบนุน นารีน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด หวังว่าพวกเจ้าจักขอบคุณ** ﴾ คือให้พวกเขาปฏิบัติด้วยการเชื่อฟังพระองค์โดยสิ้นเชิง

إِذۡ تَقُولُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ أَلَن يَكۡفِيَكُمۡ أَن يُمِدَّكُمۡ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ
ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰٓۚ إِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأۡتُوكُم
مِّن فَوۡرِهِمۡ هَٰذَا يُمۡدِدۡكُمۡ رَبُّكُم بِخَمۡسَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ لَكُمۡ وَلِتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦۗ
وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقۡطَعَ طَرَفٗا
مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡ يَكۡبِتَهُمۡ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيۡسَ لَكَ مِنَ ٱلۡأَمۡرِ
شَيۡءٌ أَوۡ يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡ أَوۡ يُعَذِّبَهُمۡ فَإِنَّهُمۡ ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢٩﴾

124. จงระลึกถึงขณะที่เจ้า (มุฮัมมัด) กล่าวแก่บรรดาผู้ที่ศรัทธาว่า ยังไม่เพียงพอแก่พวกเจ้าอีกหรือการที่พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าเสริมกำลังแก่พวกเจ้าด้วยมลาอิกะฮฺสามพันตนโดยถูกส่งลงมา

125. เพียงพอแน่นอน หากพวกเจ้าอดทนและยำเกรง และพวกเขาจะมายังพวกเจ้าทันทีทันใด ขณะนี้พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าก็จะเสริมกำลังแก่พวกเจ้าอีก ด้วยจำนวนมลาอิกะฮฺห้าพันตน โดยมีเครื่องหมายระบุไว้

126. และอัลลอฮฺ มิได้ให้กำลังเสริมนั้น มีขึ้นนอกจากเพื่อเป็นข่าวดีแก่พวกเจ้า และเพื่อที่หัวใจของพวกเจ้าจะได้สงบด้วยกำลังเสริมนั้น และความช่วยเหลือทั้งหลายนั้นไม่มี (จากที่อื่นใด) นอกจากที่อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณเท่านั้น

127. เพื่อพระองค์จะได้ทรงบั่นทอนส่วนหนึ่งออกจากบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา หรือทรงให้พวกเขาได้รับความอัปยศ แล้วพวกเขาก็จะถอยไปในฐานะผู้ผิดหวัง

128. ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น หรือไม่ก็พระองค์จะทรงอภัยโทษแก่พวกเขา หรือลงโทษพวกเขา เพราะพวกเขาคือผู้อธรรม

129. และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮฺเท่านั้น พระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และทรงลงโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺคือผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

ชัยชนะโดยมลาอิกะฮฺ

บรรดานักอธิบายอัลกุรอานได้มีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับสัญญานี้ว่า มันเป็นสัญญาในสมรภูมิบะดัรฺ หรือในสมรภูมิอุฮุดกันแน่ ? โดยมีความเห็นเป็น 2 ทรรศนะด้วยกัน

ทรรศนะที่ 1 มีความเห็นว่า ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **จงระลึกถึงขณะที่เจ้า (มุฮัมมัด) กล่าวแก่บรรดาผู้ที่ศรัทธาว่า** ﴿ เกี่ยวพันกันกับดำรัสของพระองค์ในอายะฮฺที่ 123 ที่ว่า ﴾ **ความจริงอัลลอฮฺได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าที่สมรภูมิบะดัรฺ** ﴿

โดยได้มีรายงานเรื่องนี้จากอัลฮะซัน อัลบัศรี, อามิรฺ อัชชะอฺบีย์, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนิ อนัส และคนอื่นๆเช่นนั้น

(อิบนุ อบีฮาติม หน้า 519 - 521)

โดยที่อิบนุ ญะรีรฺ ก็ได้เลือกเอาทรรศนะนี้ด้วย

อับบ๊าด อิบนุ มันศูรฺ ได้กล่าวโดยเอามาจากอัลฮะซันเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **จงระลึกถึงขณะที่เจ้า (มุฮัมมัด) กล่าวแก่บรรดาผู้ที่ศรัทธาว่า ยังไม่เพียงพอแก่พวกเจ้าอีกหรือ การที่พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าเสริมกำลังแก่พวกเจ้า ด้วยมลาอิกะฮฺ (สามพันตน)** ﴿ เขากล่าวว่า นี่คือในวันสงครามบะดัรฺ

(อัฏฏอบารี 7/174)

และอิบนุ อบีฮาติม ก็รายงานฮะดีษนี้ด้วย

หลังจากนั้น ก็มีรายงานจากอามิรฺ อัชชะอฺบีย์ ว่าแท้จริง บรรดามุสลิมนั้นมีข่าวมาถึงพวกเขาในวันสมรภูมิบะดัรฺว่า กุรซฺ อิบนุ ญาบิรฺ ได้เสริมกำลังให้แก่พวกมุชริกีน ดังกล่าวนั้น

จึงทำให้พวกมุสลิมลำบาก แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานมาว่า ﴾ **ยังไม่เพียงพอแก่พวกเจ้าอีกหรือ การที่พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าเสริมกำลังแก่พวกเจ้าด้วยมลาอิกะฮฺ (สามพันตน)** ﴿ ไปจนกระทั่งถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **โดยมีเครื่องหมายระบุไว้** ﴿ แล้วกุรซฺก็ได้รับข่าวถึงความพ่ายแพ้ ดังนั้นเขาจึงไม่เสริมกำลังให้แก่พวกมุชริกและอัลลอฮฺจึงไม่ได้เสริมให้แก่พวกมุสลิมด้วยจำนวนห้าพัน

(อิบนุ อบีฮาติม 2/520)

อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส ได้กล่าวว่า อัลลอฮฺได้เสริมกำลังให้แก่มุสลิมด้วยมลาอิกะฮฺ 1,000 ตน ในตอนแรก หลักจากนั้นก็เป็น 3,000 และหลังจากนั้นก็เป็น 5,000 ตน

(อัฏฏอบารี 7/1787)

แล้วถ้าหากมีผู้กล่าวว่า แล้วเราจะประทานอายะฮฺเหล่านี้ตามที่กล่าวมากับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ในเรื่องสงครามบะดัรฺ ได้อย่างไรที่ว่า

﴿ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَٰٓئِكَةِ
مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ .... إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ ﴾

"จงระลึกถึงขณะที่พวกเจ้าขอความช่วยเหลือในยามคับขันต่อพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า และพระองค์ได้ตอบสนองแก่พวกเจ้าว่า แท้จริง ข้าจะเสริมให้พวกเจ้าด้วยมลาอิกะฮฺหนึ่งพันตน โดยทยอยกันลงมา" *ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า* **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ"**

(ซูเราะฮฺ อัลอัมฟาล อายะฮฺที่ 9 และ 10)

คำตอบก็คือการระบุจำนวนพัน ณ ที่นี้ จะไม่ขัดกับจำนวนสามพัน และที่เกินกว่านั้น เพราะพระองค์ตรัสว่า ﴾ **มุรฺดิฟีน** ﴿ หมายความว่าให้พวกเขาทยอยกันลงมาพันหนึ่ง แล้วอีกพันหนึ่ง เป็นต้น ซึ่งข้อความนี้ก็คล้ายกับข้อความที่อยู่ในซูเราะฮฺอาลิอิมรอนนั่นแหละ แล้วที่ปรากฏชัดก็คือ ดังกล่าวนั้นอยู่ในสงครามบะดัรฺซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า มลาอิกะฮฺได้ลงมาช่วยรบในวันสงครามบะดัรฺ *วัลลอฮุอะอฺลัม (อัลลอฮฺทรงทราบดี)*

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เพียงพอแน่นอน หากพวกเจ้าอดทน และยำเกรง** ﴿ หมายความว่าพวกเจ้าจะต้องอดทนต่อศัตรูของพวกเจ้าและยำเกรงต่อข้า เชื่อฟังคำสั่งของข้า

และดำรัสของพระองค์ผู้ทรงสูงส่งว่า ﴾ **และพวกเขาจะมายังพวกเจ้าทันทีทันใดขณะนี้** ﴿

อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัรฺรอเบียะอฺและอัสสุดดีย์ได้กล่าวว่า ลงมาทันที่ทันใดต่อหน้าต่อตาพวกเขาขณะนี้เลย

(อิบนุ อบีฮาติม 2/523 และ 524)

อัลเอาฟีย์ ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อับบาส ว่า เดินทางลงมาขณะนี้เลยและบางท่านบอกว่า มาด้วยความโกรธแค้นเลย

(อัฏฏอบารี 7/182)

ทรรศนะที่ 2 ที่จริงแล้วข้อสัญญานี้มันเกี่ยวพันกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และจงระลึกถึงขณะที่เจ้าจากครอบครัวของพวกเจ้าไปแต่เช้าตรู่ โดยที่เจ้าจะได้จัดให้บรรดาผู้ศรัทธาประจำที่มั่นต่าง ๆเพื่อการสู้รบ** ﴾ *(อาลิอิมรอน : 121)* ซึ่งดังกล่าวนั้นในวันสมรภูมิอุฮุด แต่ทว่าไม่ได้มีการส่งมลาอิกะฮฺมาเสริมกำลังในวันนั้น เพราะอัลลอฮฺตรัสว่า ﴿ **เพียงพอแน่นอน หากพวกเจ้าอดทนและยำเกรง** ﴾ แต่พวกเขาไม่ได้อดทนเลยกลับวิ่งหนี ดังนั้นจึงไม่มีการเสริมกำลังด้วยมลาอิกะฮฺแม้แต่ตนเดียว

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าก็จะเสริมกำลังแก่พวกเจ้าอีกด้วยจำนวนมลาอิกะฮฺห้าพันตนโดยมีเครื่องหมายระบุไว้** ﴾

อบูอิสฮาก อัสสะบีอี ได้กล่าวโดยเอามาจากฮาริษะฮฺ อิบนิ มุฎอรฺริบ จากอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ؓ ว่าเครื่องหมายของมลาอิกะฮฺในวันสงครามบะดัรฺ คือผ้าขนสัตว์สีขาวและปรากฏเครื่องหมายที่ขม่อมของม้าของพวกเขาด้วย

(อิบนุ อบีฮาติม 2/525)

มักฮูล กล่าวว่า มีเครื่องหมายโดยโพกศีรษะ โดยในวันสงครามบะดัรฺโพกศีรษะสีดำและในวันสงครามฮุเนนโพกศีรษะสีแดง

ได้มีรายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า บรรดามลาอิกะฮฺไม่ได้ลงมาต่อสู้ นอกจากในวันสงครามบะดัรฺเท่านั้น

(อิบนุ อบีชัยบะฮฺ 14/354)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากยะฮฺยา อิบนุ อับบ๊าด ว่า อัซซุบัยรฺ ؓ ได้โพกศีรษะด้วยผ้าสีเหลืองผูกเป็นปมเอาไว้ แล้วบรรดามลาอิกะฮฺที่ลงมาเสริมพวกเขารบก็โพกศีรษะด้วยผ้าสีเหลืองด้วย

(อิบนุ อบีฮาติม 2/527)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และอัลลอฮฺ มิได้ให้กำลังเสริมนั้นมีขึ้น นอกจากเพื่อเป็นข่าวดีแก่พวกเจ้า และเพื่อที่หัวใจของพวกเจ้าจะได้สงบด้วยกำลังเสริมนั้น** ﴾ คือ

การที่อัลลอฮฺได้ให้มลาอิกะฮฺมาเสริมนั้น โดยให้พวกเจ้ารู้ด้วยว่า พวกเขาลงมาแล้ว นอกจากเพื่อให้พวกเจ้าเกิดความดีใจและมั่นใจกับชัยชนะ ซึ่งที่จริงแล้วชัยชนะนั้นมาจากอัลลอฮฺอย่างแน่นอน แล้วถ้าอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้วไซร้ พระองค์ก็ทรงให้เกิดชัยชนะโดยพวกเจ้าไม่ต้องสู้รบก็ได้ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัส หลังจากใช้ให้บรรดามุสลิมต่อสู้แล้วว่า

﴿ ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ ﴾

“และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์ แน่นอน พระองค์จะทรงตอบแทนการลงโทษแก่พวกเขา (โดยให้พวกเจ้าชนะ) แต่ทั้งนี้เพื่อพระองค์จะทรงทดสอบบางคนในหมู่พวกเจ้ากับอีกบางคน ส่วนบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าตายในทางของอัลลอฮฺ พระองค์จะไม่ทรงให้การงานของพวกเขาไร้ผลเป็นอันขาด พระองค์จะทรงชี้แนะทางแก่พวกเขาและจะทรงปรับปรุงสภาพของพวกเขาให้ดีขึ้น และจะทรงให้พวกเขาเข้าสวนสวรรค์ซึ่งพระองค์ทรงแจ้งให้พวกเขารู้แล้ว”

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 4 – 6)

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า ﴾ **อัลลอฮฺมิได้ให้กำลังเสริมนั้นมีขึ้น นอกจากเพื่อเป็นข่าวดีแก่พวกเจ้า และเพื่อที่หัวใจของพวกเจ้าจะได้สงบด้วยกำลังเสริมนั้น และการช่วยเหลือของอัลลอฮฺนั้นไม่มี (จากที่อื่นใด) นอกจากที่อัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพผู้ทรงปรีชาญาณเท่านั้น** ﴿ คือผู้ทรงอานุภาพที่ไม่ใช่ธรรมดา ทรงปรีชาญาณในความสามารถและการตัดสินอย่างเด็ดขาด

หลังจากนั้นพระองค์ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **เพื่อพระองค์จะได้ทรงบั่นทอนส่วนหนึ่งออกจากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา** ﴿ คือพระองค์ทรงใช้ให้พวกเจ้าต่อสู้ด้วยความแข็งแกร่ง เพราะจะทำให้เกิดผลดีทั้งปวง และด้วยเหตุนี้พระองค์ทรงกล่าวถึงประเภทต่าง ๆที่ต่อสู้กับพวกกุฟฟารฺ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **เพื่อพระองค์จะได้ทรงบั่นทอนส่วนหนึ่ง** ﴿ คือทำลายประชาชาติกลุ่มหนึ่ง ﴾ **ออกจากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา หรือทรงให้พวกเขาได้รับความอัปยศ** ﴿ คือให้พวกเขาตกต่ำและให้พวกเขากลับไปด้วยความโกรธแค้นที่ทำอะไรพวกเจ้าไม่ได้ดั่งใจ ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **หรือทรงให้พวกเขาได้รับความอัปยศ แล้วพวกเขาก็จะถอยไปในฐานะผู้ผิดหวัง** ﴿ โดยที่พวกเขาไม่ได้ประสบตามที่พวกเขาได้มุ่งหวัง

หลังจากนั้น พระองค์ได้คั่นข้อความด้วยประโยคที่บ่งชี้ว่า แท้จริง ข้อชี้ขาดในโลกนี้ และโลกหน้านั้นเป็นสิทธิ์ของพระองค์เพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆหุ้นส่วนกับพระองค์ แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น** ﴿ คือเรื่องทุกอย่างทั้งหมดเป็นสิทธิ์ของข้าเท่านั้น ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ ﴾

"แท้จริง หน้าที่ของเจ้าคือการเผยแผ่ และหน้าที่ของเรา คือการชำระบัญชี"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺดุ อายะฮฺที่ 40)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ﴾

"หาใช่เป็นหน้าที่ของเจ้าไม่ในการแนะนำพวกเขา (ให้เกิดความศรัทธา) แต่ทว่า อัลลอฮฺ ต่างหากที่จะแนะนำใครก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 272)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ﴾

"แท้จริง เจ้าไม่สามารถที่จะชี้แนะทางนำที่ถูกต้องแก่ผู้ที่เจ้ารักได้ แต่อัลลอฮฺจะทรงชี้แนะทางนำที่ถูกต้องแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์"

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 56)

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น** ﴿ คือเจ้าไม่มีสิทธิ์ตัดสินสิ่งใดจากบ่าวของข้านอกจากสิ่งที่ข้าให้แก่เจ้าเกี่ยวกับเรื่องของพวกเขาเท่านั้น

(อัฏฏอบารี 7/195)

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวเกี่ยวกับประเภทต่างๆที่ยังค้างอยู่อีกว่า ﴾ **หรือไม่ก็พระองค์จะทรงอภัยโทษแก่พวกเขา** ﴿ ในสิ่งที่พวกเขาคิดที่จะปฏิเสธและให้ทางนำแก่พวกเขาหลังจากที่ได้หลงทางออกไปแล้ว ﴾ **หรือลงโทษพวกเขา** ﴿ ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าที่พวกเขาทำผิดและปฏิเสธ ﴾ **เพราะพวกเขาคือผู้อธรรม** ﴿ สมควรที่จะได้รับการลงโทษดังกล่าว

อัลบุคอรี ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดยซาเล็มจากบิดาของเขาว่า ความจริงเขาได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า เมื่อท่านเงยศีรษะของท่านขึ้นจากรุกั๊วะอฺในร็อกอะฮฺที่สองของละหมาดฟะญัรฺว่า

(« اَللَّهُمَّ الْعَنْ فُلَانًا وَفُلَانًا » بَعْدَمَا يَقُوْلُ : « سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ، رَبَّنَا

وَلَكَ الْحَمْدُ » فَأَنْزَلَ اللهُ تَعَالَى : ﴿ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ ﴾)

"อัลลอฮุมมัลอัน ฟุลานัน วะฟุลานัน" (ซึ่งมีความหมายว่า โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงสาปแช่งคนนั้น และคนนั้น) ***หลังจากที่ท่านว่า "สะมิอัลลอฮุลิมัน ฮะมิดะฮฺ ร็อบบะนา วะละกัลฮัมดุ"*** แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น** ﴾ *"....จนจบอายะฮฺ*

(ฟัตฮุลบารี 8/73)

และเช่นเดียวกันนี้ได้บันทึกโดย อันนะซาอี

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/314)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากซาเล็มจากบิดาของเขาว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(اَللَّهُمَّ الْعَنْ فُلَانًا ، اَللَّهُمَّ الْعَنِ الْحَارِثَ بْنَ هِشَامٍ، اَللَّهُمَّ الْعَنْ سُهَيْلَ بْنَ عَمْرٍو، اَللَّهُمَّ الْعَنْ صَفْوَانَ ابْنَ أُمَيَّةَ)

"โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงสาปแช่งชายคนนั้น โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงสาปแช่งอัลฮาริษ อิบนะ ฮิชาม โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงสาปแช่ง สุฮัยลฺ อิบนิ อัมรฺ, โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงสาปแช่ง ศ็อฟวาน อิบนุ อุมัยยะฮฺ ด้วยเถิด"

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอายะฮฺนี้ลงมา ﴿ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น หรือไม่ก็พระองค์จะทรงอภัยโทษแก่พวกเขา หรือลงโทษพวกเขา เพราะพวกเขาคือ ผู้อธรรม** ﴾ แล้วพวกเขาก็ได้รับการกลับตัวทั้งหมด

(อะหฺมัด 2/93)

อัลบุคอรี ได้บันทึกฮะดีษอีก โดยรายงาน มาจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ ว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ นั้น เมื่อท่านจะขอดุอาอฺลงโทษคนหนึ่งหรือขอดุอาอฺให้แก่คนหนึ่ง ท่านจะทำกุนูตหลังรูกั๊วะอฺ และบางที เมื่อท่านได้กล่าวว่า "สะมิอัลลอฮุลิมัน ฮะมิดะฮฺ ร็อบบะนา วะละกัลฮัมดฺ" (ท่านก็กล่าวขอพรว่า)

(اَللَّهُمَّ انْجِ الْوَلِيْدَ بْنَ الْوَلِيْدِ ، وَسَلَمَةَ بْنَ هِشَامٍ وَعَيَّاشَ بْنَ أَبِيْ رَبِيْعَةَ ، وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ، اَللَّهُمَّ اشْدُدْ وَطْأَتَكَ عَلَى مُضَرَ ، وَاجْعَلْهَا عَلَيْهِمْ سِنِيْنَ كَسِنِيْ يُوْسُفَ)

"โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดให้อัลวะลีด อิบนัล วะลีด, สะละมะฮฺ อิบนิ ฮิชาม, อัยยาซ อิบนุ อบีรอบีอะฮฺ และบรรดามุมินที่อ่อนแอได้ปลอดภัยด้วยเถิด โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดลงโทษอย่างรุนแรงแก่เผ่ามุฎ็อรฺด้วยเถิด และขอได้โปรดบันดาลให้เกิดปีแห้งแล้งแก่พวกเขาดังเช่นปีแห้งแล้งในสมัยนบียูซุฟด้วยเถิด"

และปรากฏว่าท่านเคยกล่าวในบางครั้งของละหมาดฟะญัรฺ ว่า "โอ้อัลลอฮฺ ขอท่านได้สาปแช่งชายคนนั้น และคนนั้นของอาหรับเผ่าต่าง ๆจนกระทั่งอัลลอฮฺได้ประทานอัลกุรอานลงมา ﴿ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น** ﴾ *จนจบอายะฮฺ*

(อะหฺมัด 4560)

อัลบุคอรี ได้เล่าว่า ฮุมัยดฺ และ ษาบิต ได้กล่าวโดยเอามาจากอนัส อิบนุ มาลิก ได้เล่าว่า ท่านนบี ﷺ หน้าผากแตกในวันสงครามอุฮุด แล้วท่านได้กล่าวว่า

(كَيْفَ يُفْلِحُ قَوْمٌ شَجُّوْا نَبِيَّهُمْ) فَنَزَلَتْ ﴿ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ ﴾)

"กลุ่มชนหนึ่งจะดีได้อย่างไร ที่พวกเขาทำให้หน้าผากนบีของพวกเขาแตก ? แล้วอัลกุรอานก็ประทานลงมาว่า ﴿ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น** ﴾*"*

(อะหฺมัด 7/365)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอนัส ﷺ ว่าแท้จริง นบี ﷺ ฟันกรามหักในวันสงครามอุฮุด หน้าผากแตก เลือดไหลบนใบหน้าของท่าน แล้วท่านได้กล่าวว่า

(كَيْفَ يُفْلِحُ قَوْمٌ فَعَلُوْا هَذَا بِنَبِيِّهِمْ ، وَهُوَ يَدْعُوْهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ عَزَّوَجَلَّ ؟ فَأَنْزَلَ اللهُ ﴿ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴾)

"กลุ่มชนหนึ่งจะดีได้อย่างไร ในเมื่อพวกเขาทำอย่างนี้กับนบีของพวกเขา ? โดยที่ท่านขอดุอาอฺต่อพระผู้อภิบาลของพวกเขา ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งแก่พวกเขาอยู่ แล้วอัลลอฮฺก็ได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **ไม่มีสิ่งใดเป็นสิทธิ์ของเจ้า (มุฮัมมัด) จากกิจการเหล่านั้น หรือไม่ก็พระองค์จะทรงอภัยโทษแก่พวกเขา หรือลงโทษพวกเขา เพราะพวกเขาคือผู้อธรรม** ﴾ *"*

(อะหฺมัด 3/98 และมุสลิม 1791)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮฺเท่านั้น** ﴿ คือทั้งหมดในฟากฟ้าและแผ่นดินเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ ชาวฟ้าและชาวดินเป็นบ่าวของพระองค์ทั้งสิ้น ﴾ **พระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และทรงลงโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴿ คือพระองค์เป็นผู้ดำเนินการโดยไม่มีการตำหนิติเตียนต่อการตัดสินของพระองค์ได้ และจะมีคำถามอะไรต่อการกระทำของพระองค์ โดยที่ทั้งหมดจะต้องถูกถามและถูกสอบสวน ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นคือผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴿

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ أَضۡعَٰفٗا مُّضَٰعَفَةٗۖ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٣٠ وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ
لِلۡكَٰفِرِينَ ١٣١ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٣٢
۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ
وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ١٣٣ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ
وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣٤ وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ
ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ
وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ مَا فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٣٥ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم
مَّغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَاۚ وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ١٣٦ ﴾

130. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่ากินดอกเบี้ยหลายเท่าทบทวีคูณ และพวกเจ้าพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ

131. และพวกเจ้าจงเกรงกลัวไฟนรก ที่ถูกเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเถิด

132. และพวกเจ้าจงเชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูล เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา

133. และพวกเจ้าจงรีบเร่งไปสู่การอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า และไปสู่สวรรค์เถิด ซึ่งความกว้างของมันนั้นคือบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดิน โดยที่มันถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ที่ยำเกรง

134. คือบรรดาผู้ที่บริจาคทั้งในยามสุขสบายและในความเดือดร้อน และบรรดาผู้ที่ระงับโทษ และบรรดาผู้ที่ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์ และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้กระทำดีทั้งหลาย

135. บรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขากระทำความชั่วใด ๆ หรืออยุติธรรมแก่ตนเองแล้ว พวกเขาก็ระลึกถึงอัลลอฮฺและขออภัยต่อความผิดของพวกเขา และใครเล่าที่จะยอมอภัยโทษความผิดทั้งหลายให้ได้ นอกจากอัลลอฮฺแล้ว และพวกเขามิได้ดื้อรั้นปฏิบัติในสิ่งที่พวกเขาเคยปฏิบัติมาโดยที่พวกเขาก็รู้กันอยู่

136. ชนเหล่านี้แหละ การตอบแทนแก่พวกเขาคือ การอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา และบรรดาสวนสวรรค์ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่ใต้สวนสวรรค์เหล่านั้น โดยที่พวกเขาจะพำนักในสวนสวรรค์เหล่านั้นตลอดกาล และรางวัลของผู้ที่ทำงานนั้นช่างดีจริง ๆ

ห้ามกินดอกเบี้ยอย่างเด็ดขาด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสห้ามบ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธามิให้กินหรือเอาดอกเบี้ยอย่างทบทวีคูณ ดังเช่น ที่พวกเขาพูดกันในสมัยญาฮิลียะฮฺ ว่าเมื่อถึงกำหนดจ่ายหนี้คืน ก็มี 2 วิธี คือจ่ายคืนเลย หรือยังไม่จ่ายหนี้คืน และในกรณีที่ยังไม่จ่ายหนี้คืนก็ต้องขอเลื่อนเวลาไปอีก แต่จำนวนหนี้ก็ต้องเพิ่มไปด้วย โดยจะเป็นอย่างนั้นในทุก ๆ ปี ซึ่งการที่หนี้สินจำนวนเล็กน้อยก็จะเพิ่มพูนสะสมขึ้นไปเรื่อยจนกลายเป็นหนี้จำนวนมากมาย อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ อย่าได้ทำเช่นนั้น เพื่อพวกเขาจะได้รับความสำเร็จทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

หลังจากนั้น พระองค์ก็ได้เตือนพวกเขาให้กลัวไฟนรก โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงเกรงกลัวไฟนรกที่ถูกเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเถิด และพวกเจ้าจงเชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูล เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา** ﴾

ส่งเสริมให้ทำความดี และให้ได้รับสวรรค์

หลังจากนั้น ได้ส่งเสริมให้พวกเขารีบเร่งทำความดี และรีบไปสู่ความเข้าใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ﷻ พระองค์ ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจงรีบเร่งไปสู่การอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า และไปสู่สวรรค์เถิด ซึ่งความกว้างของมันคือ บรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน โดยที่มันถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ที่ยำเกรง** ﴾ เช่น เดียวกับที่พระองค์ได้ทรงเตรียมนรกไว้สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา

ความจริงมีคนพูดว่า ความหมายของดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ซึ่งความกว้างของมันคือ บรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴾ เป็นการบอกให้รู้ว่ามันกว้างและยาวมากๆดังเช่นที่พระองค์ได้กล่าวถึงลักษณะผ้าห่ม ในสวรรค์ว่า

﴿ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ﴾

"ซึ่งซับในของมัน (ผ้าห่ม) ทำด้วยไหมพรมอย่างดี"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะฮฺมาน 54)

และท่านจะคิดอย่างไรกับภายนอกของมัน ขนาดซับในยังเป็นเช่นนั้น ?

บางท่านบอกว่า ส่วนยาวและส่วนกว้างของสวรรค์เท่าๆกันเพราะมันเป็นสถานที่ที่อยู่ใต้บังลังก์ของอัลลอฮฺ ลักษณะหลังคาเป็นโดม โดยที่จะทราบจากฮะดีษของท่านนบี ﷺ ตามที่ปรากฏในฮะดีษเศาะฮีฮฺว่า

(إِذَا سَأَلْتُمُ اللهَ ٱلْجَنَّةَ فَاسْأَلُوْهُ الفِرْدَوْسَ ، فَإِنَّهُ أَعْلَى ٱلْجَنَّةِ ، وَأَوْسَطُ ٱلْجَنَّةِ وَ مِنْهُ تَفَجَّرُ أَنْهَارُ ٱلْجَنَّةِ وَسَقْفُهَا عَرْشُ الرَّحْمٰنِ)

"เมื่อพวกท่านขอสวรรค์ต่ออัลลอฮฺ พวกท่านก็จงขอพระองค์ถึงสวรรค์ฟิรฺเดาสฺ เพราะมันเป็นสวรรค์ชั้นสูงสุด และอยู่ตรงกลาง และจากที่นั่น สายน้ำแห่งสวรรค์ไหลออกมา และหลังคาของมันคือบัลลังก์แห่งพระผู้ทรงกรุณา"

(ฟัตฮุลบารี 6/14)

ซึ่งอายะฮฺนี้ ก็ดังเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่อยู่ในซูเราะฮฺ อัลฮะดีด ว่า

﴿ سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا كَعَرۡضِ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ ﴾

"จงรีบเร่งไปสู่การขออภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า และสวนสวรรค์ ซึ่งความกว้างของมันประหนึ่งความกว้างของชั้นฟ้าและแผ่นดิน"....*ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด 21)

อัลบัซซารฺ ได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ชายคนหนึ่งได้มาที่ท่านรอซูล ﷺ แล้วกล่าวว่า ขอท่านได้บอกให้ฉันทราบถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และไปสู่สวรรค์เถิด ซึ่งความกว้างของมันคือ บรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴾ แล้วนรกอยู่ที่ไหน ? ท่านได้ตอบว่า

(أَرَأَيْتَ اللَّيْلَ إِذَا جَاءَ لَبِسَ كُلَّ شَيْءٍ ، فَأَيْنَ النَّهَارُ ؟) قَالَ : حَيْثُ شَاءَ اللهُ، قَالَ: (وَكَذَلِكَ النَّارُ تَكُوْنُ حَيْثُ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ)

"เจ้าจงบอกให้ฉันทราบที่ว่ากลางคืนนั้น เมื่อมันมาปรากฏมันจะคลุมทุกสิ่งเอาไว้ แล้วกลางวันอยู่ที่ไหน ?" เขาตอบว่า ในที่ที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ ท่านได้กล่าวว่า "เช่นเดียวกับนรกนั้นแหละ มันจะอยู่ในที่ที่ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประสงค์"

ในเรื่องนี้ อาจจะเป็นได้ 2 ความหมาย คือ

1. การที่เราไม่เห็นกลางคืน เมื่อเข้าสู่เวลากลางวัน ไม่ได้หมายความว่าจะไม่มีกลางคืนอยู่ที่ใดที่หนึ่ง แม้ว่าเราจะไม่รู้ว่าที่แห่งนั้นคือที่ใด กรณีของนรกก็เช่นเดียวกัน มันก็อยู่ในสถานที่ซึ่งอัลลอฮฺทรงประสงค์

2. มีความหมายอย่างนี้ เวลากลางวันเมื่อมันปรากฏต่อโลกในด้านนี้ กลางคืนก็จะอยู่อีกด้านหนึ่งของโลก ดังนั้น จึงเป็นเช่นเดียวกับสวรรค์ มันอยู่สูงสุดเหนือบรรดาชั้นฟ้า แต่อยู่ภายใต้บัลลังก์ของอัลลอฮฺ ซึ่งความกว้างของมัน ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวเอาไว้ ﴿ **ประหนึ่งความกว้างของชั้นฟ้า และแผ่นดิน** ﴾ ส่วนนรกนั้นจะอยู่ล่างสุด ดังนั้น มันจึงไม่ขัดกันที่ประหนึ่งความกว้างของชั้นฟ้าและแผ่นดิน และการมีนรก *วัลลอฮุอะอฺลัม*

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงลักษณะของชาวสวรรค์ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **คือบรรดาผู้ที่บริจาคทั้งในยามสุขสบาย และในยามเดือดร้อน** ﴾ คือในยามลำบากและสุขสบาย ในยามสะดวกและไม่สะดวก ในยามมีสุขภาพดีและป่วย และในทุกสภาพ ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً ﴾

"บรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาทั้งกลางคืน และกลางวันโดยปกปิด และเปิดเผย"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 274)

ความหมายของอายะฮฺนี้ ก็คือ ไม่มีสิ่งใดทำให้พวกเขาหันเหออกจากการภักดีต่ออัลลอฮฺ การใช้จ่ายไปในหนทางที่เขาพึงพอใจ การทำความดีต่อเพื่อนมนุษย์ ทั้งที่เป็นญาติใกล้ชิด และคนอื่นๆที่เป็นเรื่องดี

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่ระงับโทสะ และบรรดาผู้ที่ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์** ﴾ คือ เมื่อความโกรธเกิดขึ้นแก่พวกเขา พวกเขาก็ระงับมันไว้ ไม่กระทำตามความโกรธและอภัยให้แก่คนที่ทำให้เขาโกรธ

มีรายงานจากอิมามอะหฺมัด จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ؓ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَيْسَ الشَّدِيْدُ بِالصُّرَعَةِ ، وَلَكِنَّ الشَّدِيْدَ الَّذِىْ يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ)

"ไม่ถือว่าเป็นคนเก่งด้วยการล้ม (คนอื่น) แต่คนเก่งนั้นคือ ผู้ที่ควบคุมตัวเองได้ขณะโกรธ"

(อะหฺมัด 2/236)

และอัลบุคอรีและมุสลิม ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย

(ฟัตฮุลบารี 10/535, มุสลิม 4/2014)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส ؓ มา ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ اَنْظَرَ مُعْسِرًا اَوْ وَضَعَ لَهُ ، وَقَاهُ اللهُ مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ، أَلاَ إِنَّ عَمَلَ الْجَنَّةِ حَزْنٌ بِرَبْوَةٍ – ثَلاَثًا – أَلاَ إِنَّ عَمَلَ النَّارِ سَهْلٌ بِسَهْوَةٍ وَالسَّعِيْدُ مَنْ وُقِيَ الْفِتَنَ وَمَا مِنْ جَرْعَةٍ أَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنْ جَرْعَةِ غَيْظٍ يَكْظِمُهَا عَبْدٌ مَاكَظَمَهَا عَبْدٌ لله إِلاَّ مَلأَ جَوْفَهُ إِيْمَانًا)

"ผู้ใดยืดระยะเวลาชำระหนี้แก่ผู้ที่กำลังเดือดร้อน หรือยกหนี้สินให้แก่เขา อัลลอฮฺจะทรงคุ้มครองเขาให้พ้นจากกลิ่นอายของนรก พึงทราบเถิดว่าการกระทำแห่งสวรรค์นั้น ทำให้เกิดความเศร้าใจอย่างเห็นได้ชัด (จากชัยฏอน) ท่านกล่าวถึง

3 ครั้ง พึงทราบเถิดว่า แท้จริง การกระทำที่จะนำพาไปสู่นรกนั้นง่ายมาก และคนที่มีความสุขนั้นคือ คนที่ได้รับการคุ้มครองจากความยุ่งเหยิง และไม่มีหยดใดที่เป็นที่รักยิ่งแก่อัลลอฮฺยิ่งไปกว่า หยดหนึ่งจากความโกรธที่บ่าวคนหนึ่งปกป้องและระงับมันไว้ได้ ไม่ว่าบ่าวคนใดที่ระงับความโกรธเอาไว้ได้เพื่ออัลลอฮฺ นอกจากอัลลอฮฺจะทรงให้ภายในของเขาเต็มไปด้วยอีมาน"

(อะหฺมัด 1/327 โดยที่อะหฺมัดได้บันทึกฮะดีษนี้เพียงคนเดียว สายรายงานฮะดีษนี้ดี ไม่มีข้อบกพร่องใด ๆคนรายงานก็ดี)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากสะฮัล อิบนิ มุอาซ อิบนิ อนัส จากบิดาของเขาว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْفِذَهُ دَعَاهُ اللهُ عَلَى رُؤُوْسِ الْخَلَائِقِ حَتَّى يُخَيِّرَهُ مِنْ أَيِّ الْحُوْرِ شَاءَ)

"ผู้ใดได้ระงับความโกรธไว้ได้ โดยที่เขาสามารถที่จะปลดปล่อยอารมณ์ออกมาได้ อัลลอฮฺจะเรียกเขาไปประกาศต่อชาวโลก จนกระทั่งให้เขาเลือกเอานางฟ้าคนใดที่เขาปรารถนา"

และอบูดาวูด, อัตติรฺมิซี และอิบนุมาญะฮฺ ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย โดยอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆฺอรีบ

(อะหฺมัด 3/438 – 440, อบูดาวูด 5/137, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/139 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1400)

อิบนุ มัรฺดะวัย ได้รายงานจาก อิบนิ อุมัรฺ ﵄ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا تَجَرَّعَ عَبْدٌ مِنْ جُرْعَةٍ أَفْضَلَ أَجْرًا مِنْ جُرْعَةِ غَيْظٍ كَظَمَهَا اِبْتِغَاءَ وَجْهِ اللهِ)

"ไม่ว่าบ่าวคนใดที่กลืนไปหยดหนึ่งที่จะได้ผลบุญดีไปกว่าหยดหนึ่งของความโกรธที่เขาได้ระงับมันไว้ได้เพื่อแสวงหาพระพักตร์ (ความโปรดปราน) ของอัลลอฮฺ"

(อะหฺมัด 2/138)

อิบนุ ญะรีรฺ และอิบนุมาญะฮฺ ได้รายงานฮะดีษนี้ เช่นเดียวกัน

(อิบนุมาญะฮฺ 2/1401)

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่ระงับโทสะ** ﴿ คือไม่กระทำไปตามความโกรธ

ยุติการทำไม่ดีและหวังผลตอบแทนจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง หลังจากนั้นพระองค์ก็ได้ตรัสว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์** ﴿ โดยการยุติความไม่ดี อภัยให้กับคนที่อธรรมต่อเขา โดยไม่มีการติดค้างอะไรอยู่อีก อย่างนี้แหละเป็นสภาพที่สมบูรณ์และดีที่สุด และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้กระทำดีทั้งหลาย** ﴿ อย่างนี้แหละคือ สถานภาพแห่งความดี

ในฮะดีษระบุว่า

(ثَلاَثٌ أُقْسِمُ عَلَيْهِنَّ : مَا نَقَصَ مَالٌ مِنْ صَدَقَةٍ، وَمَا زَادَ اللّٰهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلاَّ عِزًّا، وَمَنْ تَوَاضَعَ لِلّٰهِ رَفَعَهُ اللّٰهُ)

"3 ประการที่ฉันขอสาบาน (ต่ออัลลอฮฺ) คือ การบริจาคทานนั้นมิได้ทำให้ทรัพย์สมบัติร่อยหรอไปแต่อย่างใด การที่บ่าวคนหนึ่งให้อภัย (แก่ผู้อื่น) นั้น อัลลอฮฺจะทรงทำให้เขามีเกียรติมากยิ่งขึ้น ผู้ใดที่ถ่อมตัวเพื่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺจะทรงเทิดเกียรติให้แก่เขา"

(อะหฺมัด 4/231)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขากระทำความชั่วใด ๆ หรืออยุติธรรมแก่ตนเอง แล้วพวกเขาก็ระลึกถึงอัลลอฮฺ และขออภัยต่อความผิดของพวกเขา** ﴿ คือเกิดการทำความผิด ทำบาปขึ้น แล้วติดตามด้วยการกลับตัวกลับใจ ขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ رَجُلاً أَذْنَبَ ذَنْبًا فَقَالَ : رَبِّ إِنِّيْ اَذْنَبْتُ ذَنْبًا فَاغْفِرْهُ : فَقَالَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ عَبْدِيْ عَمِلَ ذَنْبًا فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِهِ، قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِيْ، ثُمَّ عَمِلَ ذَنْبًا آخَرَ فَقَالَ : رَبِّ إِنِّيْ عَمِلْتُ ذَنْبًا فَاغْفِرْهُ، فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى : عَلِمَ عَبْدِيْ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُبِهِ، قَدْغَفَرْتُ لَعَبْدِيْ، ثُمَّ عَمِلَ ذَنْبًا آخَرَ فَقَالَ : رَبِّ إِنِّيْ عَمِلْتُ ذَنْبًا فَاغْفِرْهُ لِى، فَقَالَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ : عَلِمَ عَبْدِيْ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِهِ ، قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِيْ، ثُمَّ عَمِلَ ذَنْبًا آخَرَ فَقَالَ : رَبِّ إِنِّيْ عَمِلْتُ ذَنْبًا فَاغْفِرْهُ لِى، فَقَالَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ: عَلِمَ عَبْدِيْ

أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِهِ، أُشْهِدُكُمْ أَنِّيْ قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِيْ فَلْيَعْمَلْ مَا شَاءَ)

"แท้จริง ชายคนหนึ่งได้ทำบาป แล้วกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ความจริงฉันได้ทำบาปแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดอภัยโทษมันด้วย แล้วอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า บ่าวของข้าได้ทำบาป แล้วรู้ว่าแท้จริง เขามีพระเจ้าคอยอภัยบาปให้และเอาผิด ข้าได้อภัยให้บ่าวของข้าแล้ว"

หลังจากนั้น เขาได้ทำบาปอีก แล้วกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ความจริงฉันได้ทำบาปแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดอภัยโทษมันด้วย แล้วพระองค์ ผู้ทรงสิริมงคล ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า บ่าวของข้ารู้ว่า แท้จริง เขามีพระเจ้าคอยอภัยบาปให้และเอาผิด ข้าได้อภัยให้บ่าวของข้าแล้ว

หลังจากนั้น เขาได้ทำบาปอีก แล้วกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ความจริงฉันได้ทำบาปแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดอภัยโทษให้ฉันด้วย แล้วอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า บ่าวของข้ารู้ว่า แท้จริง เขามีพระเจ้าคอยอภัยบาปให้และเอาผิด ข้าได้อภัยให้บ่าวของข้าแล้ว

หลังจากนั้น เขาได้ทำบาปอีก แล้วกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ความจริงฉันได้ทำบาปแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดอภัยโทษมันให้ฉันด้วย แล้วอัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า บ่าวของข้ารู้ว่า แท้จริง เขามีพระเจ้าคอยอภัยบาปให้และเอาผิด ข้าขอยืนยันแก่พวกเจ้าว่า ความจริง ข้าได้อภัยให้บ่าวของข้าแล้ว ดังนั้น เขาจงทำตามที่เขาประสงค์เถิด

(อะหฺมัด 2/296)

ฮะดีษนี้ได้ถูกนำเสนอในหนังสือเศาะฮีฮฺเช่นเดียวกัน

(ฟัตฮุลบารี 13/474)

ความจริงอับดุรฺร็อซซาก ได้รายงานจาก อนัส อิบนิ มาลิก ﷺ ได้เล่าว่า ได้ทราบมาถึงฉันว่า แท้จริง อิบลีสนั้น ขณะที่อายะฮฺที่ว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขากระทำความชั่วใด ๆหรืออยุติธรรมแก่ตนเอง แล้วพวกเขาก็ระลึกถึงอัลลอฮฺ และขออภัยต่อความผิดของพวกเขา** ﴾ จนกระทั่งจบอายะฮฺถูกประทานลงมา มันได้ร้องไห้

(อับดุรฺรอซซ๊าก 1/133)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และพวกเขามิได้ดื้อรั้นปฏิบัติในสิ่งที่พวกเขาเคยปฏิบัติมา โดยที่พวกเขาก็รู้กันอยู่** ﴾ คือพวกเขาได้กลับตัวกลับใจจากความผิดของพวกเขา และกลับเข้าหาอัลลอฮฺโดยระยะเวลาอันใกล้ มิได้ดื้อรั้นทำความชั่วนั้น และถึงแม้ว่าจะทำความผิดนั้นซ้ำๆอีกก็ตาม และกลับตัวกลับใจ

ส่วนดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **โดยที่พวกเขาก็รู้อยู่** ﴾ นั้น

มุญาฮิด และอับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยดฺ อิบนิ อุมัยรฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อความของอัลกุรอานตอนนี้ว่า แท้จริง ผู้ที่กลับตัวกลับใจต่ออัลลอฮฺ ﷻ พระองค์ก็จะรับการกลับตัวกลับใจของเขา และด้วยเหตุนี้ พระองค์ผู้ทรงสูงส่ง จึงได้ตรัสไว้ว่า

﴿ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ ٱلتَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِۦ ﴾

"พวกเขาไม่รู้ดอกหรือว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรับการสำนึกผิดจากปวงบ่าวของพระองค์"

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ 104)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَن يَعْمَلْ سُوٓءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُۥ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١١٠﴾ ﴾

"และผู้ใดที่กระทำความชั่ว หรืออธรรมแก่ตนเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 110)

และอายะฮฺอัลกุรอานที่คล้ายๆกันนี้นั้นมีมากมาย

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าว ขณะอยู่บนมิมบัรฺ ว่า

(اِرْحَمُوْا تُرْحَمُوْا، وَاغْفِرُوْا يُغْفَرْ لَكُمْ، وَيْلٌ لِأَقْمَاعِ الْقَوْلِ، وَيْلٌ لِلْمُصِرِّيْنَ الَّذِيْنَ يُصِرُّوْنَ عَلَى مَا فَعَلُوْا وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ)

"พวกท่านจงมีความเมตตา พวกท่านก็จะได้รับความเมตตา พวกท่านจงให้อภัย พวกท่านก็จะได้รับการอภัย ความหายนะ จงประสบแด่พวกปากไม่มีหูรูด ความหายนะจงประสบแด่บรรดาผู้ที่ดื้อรั้น กระทำผิด ทำบาป โดยที่พวกเขาก็รู้อยู่"

(อะหฺมัด 2/165 โดยที่เขารายงานเพียงคนเดียว)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพวกเขาว่า ﴿ **ชนเหล่านี้แหละการตอบแทนแก่พวกเขา คือการอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา** ﴾ คือพวกเขาจะได้รับการตอบแทนตามคุณลักษณะนี้คือ ﴿ **การอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา และบรรดาสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่ใต้สวนสวรรค์เหล่านั้น** ﴾ คือจะได้รับบรรดาเครื่องดื่มทุกชนิด ﴿ **โดยที่พวกเขาจะพำนักในสวนสวรรค์เหล่านั้นตลอดกาล และรางวัลของผู้ที่ทำงานนั้นช่างดีจริง ๆ** ﴾

﴿ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ
﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾
إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ ٱلْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُۥ ۚ وَتِلْكَ ٱلْأَيَّامُ
نُدَاوِلُهَا بَيْنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَيَتَّخِذَ مِنكُمْ
شُهَدَآءَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَيَمْحَقَ
ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
جَٰهَدُوا۟ مِنكُمْ وَيَعْلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ ٱلْمَوْتَ مِن
قَبْلِ أَن تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ ﴾

137. แน่นอน ได้ผ่านพ้นมาแล้วก่อนพวกเจ้า ซึ่งแนวทางต่าง ๆดังนั้น พวกเจ้าจงท่องไปในแผ่นดิน แล้วจงดูว่าบั้นปลายของผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นเป็นอย่างไร

138. นี่คือข้อชี้แจงอันชัดแจ้งสำหรับมนุษย์ และเป็นทางนำที่ถูกต้อง และเป็นคำเตือนสำหรับผู้ยำเกรงทั้งหลาย

139. และพวกเจ้าจงอย่าท้อแท้ และจงอย่าเสียใจ และพวกเจ้านั้นคือผู้สูงส่งยิ่ง หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา

140. หากประสบแก่พวกเจ้าซึ่งบาดแผลหนึ่งบาดแผลใด แน่นอนก็ย่อมประสบแก่พวกนั้น ซึ่งบาดแผลเยี่ยงเดียวกัน และบรรดาวันเหล่านั้นเราได้ให้มันหมุนเวียนไประหว่างมนุษย์ เพื่อที่อัลลอฮฺจะทรงทราบถึงบรรดาผู้ที่ศรัทธา และเพื่อเอาบรรดาผู้ที่เสียชีวิตในสงครามจากพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงรักผู้อธรรมทั้งหลาย

141. และเพื่อที่อัลลอฮฺจะทรงขัดเกลาบรรดาผู้ที่ศรัทธาให้บริสุทธิ์ และทรงขจัดบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาให้หมดไป

142. หรือพวกเจ้าคิดว่าพวกเจ้าจะได้เข้าสวรรค์ ทั้ง ๆที่อัลลอฮฺยังมิทรงทราบบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในหมู่พวกเจ้า พร้อมกันนั้น พระองค์ก็จะทรงรู้บรรดาผู้ที่อดทนด้วย

143. และแน่นอน พวกเจ้าเคยปรารถนาความตาย ก่อนจากที่พวกเจ้าจะได้พบมัน แล้วแน่นอน พวกเจ้าก็ได้เห็นมันแล้ว ขณะที่พวกเจ้ามองดูกันอยู่

อธิบายให้ทราบถึงเคล็ดลับของผู้ที่ประสบในวันสงครามอุฮุด

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวกับบ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธาที่ได้ประสบในวันสงครามอุฮุดและเสียชีวิตไปจำนวน 70 คน ว่า ﴾ **แน่นอน ได้ผ่านพ้นมาแล้วก่อนพวกเจ้า ซึ่งแนวทางต่าง ๆ**﴿ คือได้ดำเนินมาแล้วแก่ประชาชาติก่อนจากพวกเจ้า จากพวกที่ปฏิบัติตามบรรดานบีหลังจากนั้นบั้นปลายก็ปรากฏแก่พวกเขาและวงจรของพวกปฏิเสธ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าจงท่องไปในแผ่นดิน แล้วจงดูว่าบั้นปลายของผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นเป็นอย่างไร** ﴿ หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **นี่คือข้อชี้แจงอันชัดแจ้งสำหรับมนุษย์** ﴿ หมายถึงในอัลกุรอานนั้นมีข้อชี้แจงในเรื่องต่าง ๆให้มันปรากฏชัดขึ้นมาว่าสภาพจากประชาชาติก่อน ๆปรากฏเป็นอย่างไรกับศัตรูของพวกเขา ﴾ **และเป็นทางนำที่ถูกต้องและเป็นคำตักเตือน** ﴿ หมายถึง ในอัลกุรอานนั้น มีเรื่องราว ข่าวคราวของชนรุ่นก่อน

จากพวกเจ้า คือมันเป็น ﴾ **ทางนำที่ถูกต้อง** ﴿ ในหัวใจของพวกเจ้า ﴾ **และเป็นคำตักเตือนสำหรับผู้ยำเกรงทั้งหลาย** ﴿ คือเป็นคำตักเตือนมิให้ทำสิ่งที่ต้องห้ามและเป็นบาป

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสปลอบใจบรรดาผู้ศรัทธาว่า ﴾ **และพวกเจ้า จงอย่าท้อแท้** ﴿ คือ จงอย่าอ่อนแอกับสาเหตุที่เกิดขึ้น ﴾ **และจงอย่าเสียใจ และพวกเจ้านั้นคือ ผู้สูงส่งยิ่ง หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา** ﴿ คือ บั้นปลาย พวกเจ้าจะเป็นผู้ชนะ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ﴾ **หากประสบแก่พวกเจ้าซึ่งบาดแผลหนึ่งบาดแผลใด แน่นอนก็ย่อมประสบแก่พวกนั้น ซึ่งบาดแผลเยี่ยงเดียวกัน** ﴿ คือถ้าพวกเจ้าประสบกับบาดแผล และกลุ่มหนึ่งได้สังหารพวกเจ้า ซึ่งความจริงศัตรูของพวกเจ้าก็ประสบดังกล่าวใกล้เคียงกับพวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็นการถูกฆ่า หรือบาดเจ็บ ﴾ **และบรรดาวันเหล่านั้น เราได้ให้มันหมุนเวียนไประหว่างมนุษย์** ﴿ คือเราได้ให้สะสมกันไป โดนกับศัตรูของพวกเจ้าบ้างในบางครั้ง และกับพวกเขาในบางคราว ซึ่งมันเป็นเคล็ดลับอย่างหนึ่ง และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **เพื่อที่อัลลอฮฺ จะทรงทราบถึงบรรดาผู้ที่ศรัทธา** ﴿ ซึ่งอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า สภาพการณ์เช่นนี้ เพื่อที่เราจะได้ทราบว่า ใครจะอดทนต่อศัตรูได้ ﴾ **และเพื่อเอาบรรดาผู้เสียชีวิตในสงครามจากพวกเจ้า** ﴿ หมายถึงผู้ที่ถูกฆ่าตายในหนทางของพระองค์และเสียสละชีพอยู่ในความพอพระทัยของพระองค์ ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรงรักผู้อธรรมทั้งหลาย และเพื่อที่อัลลอฮฺจะทรงขัดเกลาบรรดาผู้ศรัทธาให้บริสุทธิ์** ﴿ คือ จะทรงลบล้างความผิดออกจากพวกเขา ถ้าเขาเคยทำความผิด แต่ถ้าไม่มีความผิดก็จะทรงยกสถานภาพของเขาให้สูงส่งอันเนื่องจากสิ่งที่ประสบกับเขา และพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และทรงขจัดบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาให้หมดไป** ﴿ เพราะพวกเขานั้น ถ้าได้ชัยชนะ โดยอธรรม พวกเขาก็จะกำเริบเสิบสานไปใหญ่ ซึ่งดังกล่าวมานั้นเป็นการพังพินาศ หายนะและเสียหายกันใหญ่

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **หรือพวกเจ้าคิดว่าพวกเจ้าจะได้เข้าสวรรค์ ทั้ง ๆ ที่ อัลลอฮฺยังมิทรงทราบบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในหมู่พวกเจ้า พร้อมกันนั้น พระองค์ก็จะทรงรู้บรรดาผู้ที่อดทนด้วย** ﴿ คือพวกเจ้าคิดว่า พวกเจ้าจะได้เข้าสวรรค์ โดยไม่ถูกทดสอบในเรื่องการสู้รบและความยากลำบากบ้างหรือ ? ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในซูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ ว่า

﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُم ۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوا۟ ﴿

"หรือพวกเจ้าคิดว่า พวกเจ้าจะได้เข้าสวรรค์ โดยที่เยี่ยงอย่างของผู้ที่ล่วงลับไปก่อนพวกเจ้ายังไม่ได้มายังพวกเจ้าเลย ซึ่งบรรดาความลำบากและความเดือดร้อน

ได้ประสบแก่พวกเขา และพวกเขาได้รับความหวั่นไหว”.....*ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 214)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ الٓمٓ ۝١ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتۡرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا وَهُمۡ لَا يُفۡتَنُونَ ۝٢ ﴾

“อะลีฟ ลาม มีม มนุษย์คิดหรือว่า พวกเขาจะถูกทอดทิ้ง เพียงแต่พวกเขากล่าวว่า พวกเราศรัทธาแล้ว พวกเขาจะไม่ถูกทดสอบกระนั้นหรือ”

(ซูเราะฮฺ อัลอังกะบู๊ต อายะฮฺที่ 1 -2)

และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า ﴿ **หรือพวกเจ้าคิดว่า พวกเจ้าจะได้เข้าสวรรค์ทั้ง ๆที่อัลลอฮฺยังมิทรงทราบบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในหมู่พวกเจ้า พร้อมกันนั้น พระองค์จะทรงรู้บรรดาผู้ที่อดทนด้วย** ﴾ คือ พวกเจ้าจะยังไม่ได้เข้าสวรรค์จนกว่าจะถูกทดสอบเสียก่อน และอัลลอฮฺก็จะรู้ว่า ใครเป็นพวกที่ต่อสู้ในหนทางของพระองค์ และใครเป็นพวกที่อดทนเมื่อเทียบกับบรรดาศัตรู

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และแน่นอน พวกเจ้าเคยปรารถนาความตาย ก่อนจากที่พวกเจ้าจะได้พบมัน แล้วแน่นอน พวกเจ้าได้เห็นมันแล้ว ขณะที่พวกเจ้ามองดูกันอยู่** ﴾ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ก่อนที่จะถึงวันนี้ พวกเจ้าเคยหวังว่าจะพบกับศัตรูและหวังที่ต่อสู้จนชีวิตหาไม่ด้วยความอดทน แล้วนี่ก็ได้ประสบแก่พวกเจ้าแล้ว ตามที่พวกเจ้าหวังและพวกเจ้าแสวงหามัน แล้วพวกเจ้าก็ได้ต่อสู้ด้วยความอดทน

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ، وَسَلُوْا اللهَ الْعَافِيَةَ، فَإِذَا لَقِيْتُمُوْهُمْ فَاصْبِرُوْا، وَاعْلَمُوْا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلاَلِ السُّيُوْفِ)

“พวกท่านจงอย่าหวังที่จะพบกับศัตรู และพวกเจ้าได้ขอต่ออัลลอฮฺให้ปลอดภัย ดังนั้น ถ้าพวกเจ้าพบกับพวกเขา ก็จงอดทนเถิด และพึงทราบเถิดว่า แท้จริง สวรรค์นั้นอยู่ภายใต้เงาของดาบ”

(ฟัตฮุลบารี 1/181 และมุสลิม 3/1362)

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แล้วแน่นอน พวกเจ้าก็ได้เห็นมันแล้ว** ﴾ หมายถึง ความตายที่พวกเจ้าได้เห็นมัน เวลาที่ประดาบกันและต่อสู้กันด้วยหอก และเข้าแถวต่อสู้กัน โดยที่ผู้พูดนั้นใช้สำนวนโดยจินตนาการไปโดยที่เขาเห็นมันด้วยตาของพวกเขาเอง

۞ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ ٱلرُّسُلُ ۚ أَفَإِي۟ن مَّاتَ
أَوْ قُتِلَ ٱنقَلَبْتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَـٰبِكُمْ ۚ وَمَن يَنقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَن يَضُرَّ
ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۗ وَسَيَجْزِى ٱللَّهُ ٱلشَّـٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ
أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ كِتَـٰبًا مُّؤَجَّلًا ۗ وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا
نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ ٱلْـَٔاخِرَةِ نُؤْتِهِۦ مِنْهَا ۚ وَسَنَجْزِى
ٱلشَّـٰكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِىٍّ قَـٰتَلَ مَعَهُۥ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا۟
لِمَآ أَصَابَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا۟ وَمَا ٱسْتَكَانُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ
ٱلصَّـٰبِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَإِسْرَافَنَا فِىٓ أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَـٰفِرِينَ
﴿١٤٧﴾ فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ ٱلْـَٔاخِرَةِ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

144. และมุฮัมมัดนั้น หาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นรอซูลผู้หนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดารอซูลก่อนจากเขาก็ได้ล่วงลับไปแล้ว แล้วหากเขาตายไป หรือเขาถูกฆ่าก็ตาม พวกเจ้าก็หันส้นเท้าของพวกเจ้ากลับกระนั้นหรือ ? และผู้ใดหันส้นเท้าของเขากลับแล้วไซร้ มันก็จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อัลลอฮฺแต่อย่างใดเลย และอัลลอฮฺนั้นจะทรงตอบแทนแก่ผู้กตัญญูทั้งหลาย

145. และมิเคยปรากฏแก่ชีวิตใดที่จะตาย นอกจากด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺเท่านั้น ทั้งนี้ เป็นสิทธิที่ถูกกำหนดไว้ และผู้ใดต้องการผลตอบแทนในโลกนี้ เราก็จะให้แก่เขาในโลกนี้ และผู้ใดต้องการผลตอบแทนในปรโลก เราก็จะให้แก่เขาในปรโลก และเราจะตอบแทนแก่ผู้ที่กตัญญูทั้งหลาย

146. และมีนบีกี่มากน้อยแล้วที่กลุ่มชนอันมากมายได้ต่อสู้ร่วมกับเขา แล้วพวกเขาหาได้ท้อแท้ไม่ ต่อสิ่งที่ประสบแก่พวกเขาในทางของอัลลอฮฺ และพวกเขาหาได้อ่อนกำลังลง และหาได้ยอมสยบต่อศัตรูไม่ และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้ที่อดทนทั้งหลาย

147. และคำพูดของพวกเขามิได้ปรากฏเป็นอื่นใด นอกจากพวกเขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดได้ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเราด้วยเถิด ซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา และการที่พวกเรากระทำเกินขอบเขตในกิจการของพวกเรา และโปรดทรงให้เท้าของพวกเรามั่นคง และโปรดทรงช่วยเหลือพวกเราให้ชนะเหนือกลุ่มชนผู้ปฏิเสธศรัทธาด้วยเถิด

148. แล้วอัลลอฮฺก็ประทานให้แก่พวกเขา ซึ่งผลตอบแทนแห่งโลกนี้ และผลตอบแทนที่ดีแห่งปรโลก และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้ที่กระทำดีทั้งหลาย

กล่าวถึงข่าวลือว่าท่านรอซูล ﷺ ได้เสียชีวิตในสมรภูมิอุฮุด และอธิบายถึงสถานการณ์ที่ถูกต้องในเรื่องการตายของท่าน

เมื่อมุสลิมได้เสียเปรียบในวันสมรภูมิอุฮุดและถูกฆ่าตายในสนามรบเป็นจำนวนมาก ชาตานได้ประกาศออกมาว่า มุฮัมมัดได้เสียชีวิตแล้ว และ อิบนุ กอมิอะฮฺ ได้กลับไปยังพวกมุชริกีน แล้วกล่าวแก่พวกเขาว่า ฉันได้สังหารมุฮัมมัดแล้ว เรื่องดังกล่าวได้สร้างความสับสนและท้อแท้ในหัวใจของผู้คนเป็นจำนวนมาก และเชื่อว่า ท่านรอซูล ﷺ ถูกฆ่าแล้ว และก็ถือว่าเป็นไปได้เช่นนั้น ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ เคยกล่าวเอาไว้ ถึงเรื่องราวของบรรดานบีก่อนๆ عليه السلام ก็จึงมีสภาพที่ท้อแท้ หมดหวัง อืดอาด เฉื่อยชาในการสู้รบ ซึ่งในเรื่องนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ประทานอัลกุรอานลงมาให้แก่ท่านรอซูล ﷺ ว่า ﴿ **และมุฮัมมัดนั้นหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นรอซูลผู้หนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดารอซูลก่อนจากเขาก็ได้ล่วงลับไปแล้ว** ﴾ คือ รอซูลแต่ละท่านมีแบบอย่างที่ดีในการเผยแผ่สาสน์ของพระเจ้า และจะถูกสังหารได้

อิบนุ อบีนะญีะฮฺ ได้รายงานจากบิดาของเขาว่า แท้จริง มีชายชาวมุฮาญิรีนคนหนึ่งได้เดินผ่านชายชาวอันศอรฺที่กำลังปาดเลือดที่ไหลอยู่ แล้วชายชาวมุฮาญิรีนก็ได้กล่าวแก่เขาว่า

โอ้ท่าน ท่านรู้หรือไม่ว่า มุฮัมมัด ﷺ นั้นถูกฆ่าตายแล้ว ชาวอันศอรฺคนนั้นได้กล่าวว่า ถ้าแม้ว่ามุฮัมมัดถูกฆ่าตาย ท่านก็ได้ทำหน้าที่ของท่านในการประกาศสาสน์แล้ว ดังนั้น พวกท่านจงต่อสู้ปกป้องศาสนาของพวกท่านเถิด แล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมาที่ว่า ﴿ **และมุฮัมมัดนั้นหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นรอซูลผู้หนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดารอซูลก่อนจากเขาได้ล่วงลับไปแล้ว** ﴾ บันทึกฮะดีษนี้โดย อัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลบัยหะกีย์ ในหนังสือ ดะลาอิลุนนุบูวะฮฺ

(ดะลาอิลุนนุบูวะฮฺ 1/248)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวตำหนิต่อผู้ที่เกิดความอ่อนแอ ว่า ﴿ **แล้วหากเขาตายไป หรือเขาถูกฆ่าก็ตาม พวกเจ้าก็หันสันเท้าของพวกเจ้ากลับกระนั้นหรือ ?** ﴾ คือพวกเจ้าก็ถอยหลังกลับกระนั้นหรือ ? ﴿ **และผู้ใดหันสันเท้าของเขากลับแล้วไซร้ มันก็ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อัลลอฮฺแต่อย่างใดเลย และอัลลอฮฺนั้นจะทรงตอบแทนแก่ผู้กตัญญูทั้งหลาย** ﴾ คือ บรรดาผู้ที่ดำรงการภักดีต่อพระองค์ ต่อสู้เพื่อปกป้องศาสนาของพระองค์ ปฏิบัติตามรอซูลของพระองค์ทั้งในขณะที่ท่านมีชีวิตอยู่และตายไปแล้ว

เช่นเดียวกัน ได้ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺ, มุสนัด, สุนัน และอื่นๆจากหนังสืออิสลามมาจากหลายๆสายรายงานที่ถูกต้องแน่นอน และเรื่องดังกล่าวได้ถูกกล่าวไว้ในสายรายงานของอบีบักรฺ และอุมัรฺ رضي الله عنهما ว่าแท้จริง อบูบักรฺ อัศศิดดี๊ก رضي الله عنه ได้อ่านอายะฮฺนี้ เมื่อท่านรอซูล ﷺ ได้เสียชีวิต

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ว่าแท้จริง อบูบักรฺ رضي الله عنه ได้ขี่ม้าออกมาจากบ้านของเขาที่ตำบลอัสสุนฮฺ จนกระทั่งมาลงที่หน้ามัสญิด แล้วเข้ามาในมัสญิดโดยไม่พูดจากับผู้ใดจนกระทั่งได้เข้าไปที่อาอิชะฮฺ แล้วย่องเข้าไปหาท่านรอซูล ﷺ โดยที่ท่านนอนถูกคลุมด้วยผ้าฮิบเราะฮฺ และเปิดผ้าที่ปิดใบหน้าของท่านออกและก้มลงไปหอมท่าน และร้องไห้ หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า ขอเอาคุณพ่อคุณแม่ของฉันเป็นประกัน ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระองค์จะไม่ให้ท่านตายสองครั้ง ส่วนความตายที่พระองค์ได้ทรงกำหนดแก่ท่านนั้นได้เกิดขึ้นแก่ท่านแล้ว

อัซซุฮฺรีย์ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส ว่า แท้จริง อบูบักรฺ ได้ออกมาโดยที่อุมัรฺกำลังพูดกับผู้คนอยู่ แล้วเขาได้กล่าวว่า อุมัรฺ นั่งลงเถิด แต่อุมัรฺไม่ยอมนั่ง แล้วผู้คนก็หันมาทางเขา โดยปล่อยอุมัรฺทิ้งไว้ แล้วอบูบักรฺได้กล่าวว่า อนึ่ง ใครที่กราบไหว้มุฮัมมัด แท้จริงมุฮัมมัดนั้นได้ตายแล้ว และผู้ใดกราบไหว้อัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นไม่ตาย อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และมุฮัมมัดนั้น หาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นรอซูล ผู้หนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดารอซูลก่อนจากเขาได้ล่วงลับไปแล้ว** ﴾ ไปจนถึงดำรัสที่ว่า ﴿ **และอัลลอฮฺ นั้นจะทรงตอบแทนแก่ผู้กตัญญูทั้งหลาย** ﴾ เขาเล่าว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เสมือนว่าผู้คนนั้นไม่เคยรู้มาเลยว่า อัลลอฮฺได้ประทานอายะฮฺนี้ลงมา จนกระทั่งอบูบักรฺได้อ่านนั่นแหละ

และรายงานจาก สะอีด อิบนิล มุซัยยับ ว่า แท้จริง อุมัรฺได้กล่าวว่าขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เขาไม่เคยได้ยินเลย นอกจากได้ยินตอนที่อบูบักรฺได้อ่านนี่แหละ ฉันมึนงงไปหมด จนกระทั่งเท้าทั้งสองของฉันเกือบจะขยับเขยื้อนไม่ได้ และจนกระทั่งฉันต้องก้มลงไปยังพื้นดิน

(ฟัตฮุลบารี 7/751)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และมิเคยปรากฏแก่ชีวิตใดที่จะตาย นอกจากด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺเท่านั้น ทั้งนี้เป็นลิขิตที่ถูกกำหนดไว้** ﴾ คือ คนหนึ่งคนใดจะยังไม่ตาย นอกจากด้วยกำหนดของอัลลอฮฺ และจนกว่าจะครบระยะเวลาที่อัลลอฮฺลิขิตไว้ให้แก่เขา และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงได้ตรัสว่า ﴿ **ทั้งนี้ เป็นลิขิตที่ถูกกำหนดไว้** ﴾

เช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ ที่ว่า

﴿ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ ﴾

"และจะไม่มีผู้สูงอายุคนใดถูกยืดอายุออกไป และอายุของเขาจะไม่ถูกตัดทอน เว้นแต่อยู่ในบันทึก (ของพระองค์)"

(ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 11)

และดำรัสของพระองค์ ที่ว่า

﴿ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلًا ۖ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِندَهُۥ ﴾

"พระองค์ คือผู้ที่ทรงบังเกิดพวกเจ้ามาจากดิน แล้วได้กำหนดเวลาแห่งความตายไว้ และกำหนดที่ถูกระบุไว้อีกอย่างหนึ่งนั้นอยู่ที่พระองค์"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 2)

อายะฮฺนี้เป็นการส่งเสริมสนับสนุนคนขี้ขลาดให้เข้าร่วมสงคราม เพราะว่าการรุกคืบหน้าและขนาดของจำนวนทหารไม่ได้ทำให้อายุสั้นหรือยืนได้ ดังที่ อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก ฮะบีบ อิบนิ ศัวะฮฺบานว่าชายคนหนึ่งจากบรรดามุสลิม คือ ฮุจรฺ อิบนุ อะดีย์ ได้กล่าวว่า อะไรมันห้ามพวกท่านมิให้ข้ามไปยังพวกศัตรูเหล่านั้นที่อยู่ฝั่งโน้น หมายถึงแม่น้ำไทกริส และเขาได้อ่านอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **และมิเคยปรากฏแก่ชีวิตใดที่จะตาย นอกจากด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺเท่านั้น ทั้งนี้ เป็นลิขิตที่ถูกกำหนดไว้** ﴾ หลังจากนั้น เขาได้บังคับม้าของเขาให้ข้ามแม่น้ำไทกริสไป แล้วเมื่อเขาได้บังคับม้าของเขา ผู้คนก็บังคับม้าตามเขาไปด้วย แล้วเมื่อศัตรูได้เห็นพวกเขาเช่นนั้น ก็กล่าวว่า พวกเขามากันทั้งกองเลย จึงหันหนี

(อิบนุ อบีฮาติม 2/584)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดต้องการผลตอบแทนในโลกนี้ เราก็จะให้แก่เขาในโลกนี้ และผู้ใดต้องการผลตอบแทนในปรโลก เราก็จะให้แก่เขาในปรโลก** ﴾ คือใครที่ทำผลงานให้ปรากฏเพื่อโลกนี้เท่านั้น เขาก็จะได้ประสบกันมันตามที่อัลลอฮฺทรงกำหนดให้แก่เขา โดยไม่มีส่วนได้ใดๆในปรโลก และผู้ใดทำแล้วมุ่งหวังในปรโลก อัลลอฮฺก็จะให้แก่เขาพร้อมทั้งส่วนที่จะได้ในโลกนี้ด้วย ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ مَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ ٱلْءَاخِرَةِ نَزِدْ لَهُۥ فِى حَرْثِهِۦ ۖ وَمَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ ٱلدُّنْيَا نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِن نَّصِيبٍ ﴿٢٠﴾ ﴾

"ผู้ใดปรารถนาการตอบแทนของปรโลก เราจะเพิ่มผลตอบแทนของเขาให้แก่เขา และผู้ใดปรารถนาผลตอบแทนของโลกนี้ เราจะให้แก่เขาบางส่วนจากสิ่งนั้น และสำหรับเขาจะไม่ได้ส่วนใด ๆอีกในปรโลก"

(ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 20)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصْلَىٰهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ ٱلْءَاخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُورًا ﴿١٩﴾ ﴾

"ผู้ใดปรารถนาชีวิตในโลกนี้ เราก็จะเร่งให้เขาได้รับมันตามที่เราประสงค์แก่ผู้ที่เราปรารถนา แล้วเราได้เตรียมนรกไว้สำหรับเขา เขาจะเข้าไปอยู่ในนั้นอย่างถูกเหยียดหยาม ถูกขับไล่ และผู้ใดปรารถนาปรโลก และขวนขวายเพื่อมันอย่างจริงจัง โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา ชนเหล่านั้น การขวนขวายของพวกเขาจะได้รับการตอบสนอง"

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 18 และ 19)

อย่างนี้แหละ ที่พระองค์ได้ตรัสไว้ที่นี่ว่า ﴿ **และเราจะตอบแทนแก่ผู้ที่กตัญญูทั้งหลาย** ﴾ คือเราจะให้พวกเขาด้วยความโปรดปรานและเมตตาของเราทั้งในโลกนี้และโลกหน้า อันเนื่องด้วยความกตัญญู และผลงานของพวกเขานั่นเอง

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ปลอบใจบรรดาผู้ศรัทธา อันเนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมรภูมิอุฮุด ทำให้พวกเขาบาดเจ็บและเสียชีวิตว่า ﴿ **และมีนบีกี่มากน้อยแล้ว ที่กลุ่มชน**

อันมากมายได้ต่อสู้ร่วมกับเขา ﴿

บางท่านบอกว่า ความหมายของอายะฮฺนี้ก็คือ มีนบีกี่มากน้อยที่ถูกฆ่าและสาวกเป็นจำนวนมากก็ได้ถูกฆ่าไปพร้อมกับเขา ทรรศนะนี้ เป็นทรรศนะที่อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือกเอา

แต่บางท่านบอกว่า มีนบีกี่มากน้อยที่สาวกของเขาจำนวนมากถูกฆ่าไปต่อหน้าต่อตาเขา

แต่คำพูดของอิสฮากในหนังสือประวัติศาสตร์ ถืออีกทรรศนะหนึ่ง คือมีนบีกี่มากน้อยแล้วที่ถูกฆ่าโดยที่เขามีสาวกเป็นกลุ่มชนจำนวนมาก แต่พวกเขาก็ไม่ได้ย่อท้อ อ่อนแอ หลังจากนบีของพวกเขาเสียชีวิตไปแล้วต่อหน้าศัตรู และไม่ถดถอยในการต่อสู้เพื่ออัลลอฮฺและปกป้องศาสนาของพวกเขาเลย นั่นก็เพราะว่าพวกเขาอดทนนั่นเอง ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้อดทนทั้งหลาย** ﴿ ซึ่งเขาถือว่าดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **มีกลุ่มชนอันมากมายได้ต่อสู้ร่วมกับเขา)** ตกตำแหน่งเป็นฮาล และความจริงอัสสุฮัยลีย์ ก็ได้สนับสนุนทรรศนะนี้ด้วยอย่างมาก ซึ่งก็เป็นทรรศนะที่น่าสนใจดังจะเห็นได้จากดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **แล้วพวกเขาหาได้ท้อแท้ไม่ต่อสิ่งที่ประสบแก่พวกเขา** ﴿ *จนจบอายะฮฺ*

และเช่นเดียวกัน อัลอะมะวีย์ ได้เล่าเรื่องนี้เอาไว้ในหนังสือมะฆอซีย์ของเขา โดยนำมาจากหนังสือของมุฮัมมัด อิบนิ อิบรอฮีม โดยที่ไม่ได้กล่าวถึงทรรศนะอื่นๆ

และซุฟยาน อัษเษารีย์ ได้รายงานจากอิบนิ มัสอูดถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **กลุ่มชนอันมากมายได้ต่อสู้ร่วมกับเขา** ﴿ คือเป็นพันๆคน

(อัฏฏอบารี 7/266)

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์, อัรฺรอเบียะอฺและอะฏออฺ อัลคอรอซานีย์ ได้กล่าวว่า คำว่า “อัรฺริบบียูนะ” คือกลุ่มชนจำนวนมาก

(อิบนุ อบีฮาติม 2/587 และ 588)

อับดุรฺรอซซ๊าก ได้เล่าโดยนำมาจากมะอฺมัรฺจากอัลฮะซัน ถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ริบบียูนะกะษีรุน)** คือบรรดาปวงปราชญ์จำนวนมาก

และจากอับดุรร็อซซาก อีกว่าเป็นบรรดานักปราชญ์ที่อดทน เป็นคนดี และยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ﴾ **แล้วพวกเขาหาได้ท้อแท้ไม่ ต่อสิ่งที่ประสบแก่พวกเขาในหนทางของอัลลอฮฺ และพวกเขาหาได้อ่อนกำลังลง และหาได้ยอมสยบต่อศัตรูไม่** ﴿

กอตาดะฮฺ และอัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส ได้กล่าวเกี่ยวกับข้อความของอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **และพวกเขาหาได้อ่อนกำลังลง** ﴿ ด้วยการที่นบีของพวกเขาถูกฆ่าไม่ *(อิบนุ อบีฮาติม 2/591)*

﴿ **และหาได้ยอมสยบต่อศัตรูไม่** ﴾ เขากล่าวว่า พวกเขาไม่ออกไปจากสภาพการอดทนของพวกเขาและตกไปจากศาสนาของพวกเขา พวกเขาได้ต่อสู้ยืนหยัดตามที่นบีของอัลลอฮฺได้ต่อสู้จนกระทั่งพวกเขาได้กลับไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ

และอิบนุ อับบาส ได้กล่าวเกี่ยวกับประโยคที่ว่า ﴿ **วะมัสตะกานู** ﴾ มีความหมายว่า พวกเขาต่อสู้อย่างไม่ย่นย่อ

อัสสุดดีย์ และอิบนุ ซัยดฺ ได้กล่าวว่า พวกเขาไม่ยอมสยบและจำนนต่อศัตรูของพวกเขา ﴿ **และอัลลอฮฺนั้น ทรงรักผู้อดทนทั้งหลาย** ﴾

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ต่อไปอีกว่า ﴿ **และคำพูดของพวกเขามิได้ปรากฏเป็นอื่นนอกจากพวกเขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดได้ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเราด้วยเถิด ซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา และการที่พวกเรากระทำเกินขอบเขตในกิจการของพวกเรา และโปรดทรงให้เท้าของพวกเรามั่นคง และโปรดทรงช่วยเหลือพวกเราให้ชนะเหนือกลุ่มชนผู้ปฏิเสธศรัทธาด้วยเถิด** ﴾ คือ พวกเขาไม่เคยเปลี่ยนเป็นอื่น นอกจากยืนหยัดอยู่เช่นที่กล่าวมา ﴿ **แล้วอัลลอฮฺก็ประทานให้แก่พวกเขา ซึ่งผลตอบแทนแห่งโลกนี้** ﴾ คือให้ได้รับการช่วยเหลือ ได้รับชัยชนะและบั้นปลายที่ดี ﴿ **และผลตอบแทนที่ดีแห่งปรโลก** ﴾ คือ พวกเขาจะได้รับทั้งมวล ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้ที่กระทำดีทั้งหลาย** ﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ ٱللَّهُ
مَوْلَىٰكُمْۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ ٱلرُّعْبَ بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًاۖ
وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۚ وَبِئْسَ مَثْوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ
صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥٓ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا
فَشِلْتُمْ وَتَنَٰزَعْتُمْ فِى ٱلْأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَآ

أَرَىٰكُم مَّا تُحِبُّونَ ۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنْيَا وَمِنكُم
مَّن يُرِيدُ ٱلْـَٔاخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ
عَفَا عَنكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾ ۞ إِذْ
تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ وَٱلرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ فَأَثَٰبَكُمْ غَمًّۢا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا
تَحْزَنُوا۟ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ أَصَٰبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ
خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

149. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย หากพวกเจ้าเชื่อฟังบรรดาผู้ปฏิเสธแล้ว พวกเขาก็จะให้พวกเจ้ากลับส้นเท้าของพวกเจ้าเสีย แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้ที่ขาดทุน

150. แต่ทว่า อัลลอฮฺต่างหาก คือผู้ช่วยเหลือพวกเจ้า และพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีเยี่ยมในบรรดาผู้ช่วยเหลือทั้งหลาย

151. เราจะโยนความกลัวเข้าไปในหัวใจของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น เนื่องจากพวกเขาให้มีภาคีแก่อัลลอฮฺ ซึ่งที่พระองค์มิได้ประทานหลักฐานใด ๆมายืนยันในสิ่งนั้น และที่อยู่ของพวกเขา คือ ขุมนรก ซึ่งที่อยู่ของบรรดาผู้อธรรมนั้นช่างเลวร้ายจริง ๆ

152. และแน่นอน อัลลอฮฺได้ทรงให้สัญญาของพระองค์สมจริงแก่พวกเจ้าแล้ว ขณะที่พวกเจ้าเข่นฆ่าพวกเขา ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ จนกระทั่งพวกเจ้าขยาดที่จะต่อสู้ และขัดแย้งกันในคำสั่ง และพวกเจ้าได้ฝ่าฝืนหลังจากที่พระองค์ทรงให้พวกเจ้าเห็นในสิ่งที่พวกเจ้าชอบแล้ว จากพวกเจ้านั้นก็มีผู้ที่ต้องการโลกนี้ และจากพวกเจ้านั้นมีผู้ที่ต้องการปรโลก แล้วพระองค์ก็ทรงให้พวกเจ้าหันหลังกลับจากพวกเขาเสีย เพื่อที่จะทรงทดสอบพวกเจ้า และแน่นอน พระองค์นั้นทรงอภัยแก่พวกเจ้าแล้ว และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้มีพระคุณแก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย

153. และจงระลึกถึงขณะที่พวกเจ้าหนีเอาตัวรอด และไม่เหลียวมองคนหนึ่งคนใด ทั้ง ๆที่รอซูลกำลังเรียกพวกเจ้าอยู่ทางเบื้องหลังของพวกเจ้า แล้วพระองค์ก็ได้ทรงตอบแทนพวกเจ้า ซึ่งความโศกเศร้าอย่างหนึ่ง พร้อมด้วยความโศกเศร้าอีกอย่างหนึ่ง เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ไม่เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าพลาดไป และไม่เสียใจต่อสิ่งที่ประสบแก่เจ้า และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

ห้ามเชื่อฟังพวกปฏิเสธ (กุฟฟารฺ) อธิบายถึงสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสงครามอุฮุด ไม่ว่าจะเป็นชัยชนะหรือปราชัย

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตือนบ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธามิให้เชื่อฟังพวกปฏิเสธศรัทธาและพวกมุนาฟิกีน (พวกกลับกลอก) เพราะการเชื่อฟังพวกเขานั้นจะทำให้ตกต่ำในโลกนี้และโลกหน้า และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **หากพวกเจ้าเชื่อฟังบรรดาผู้ปฏิเสธแล้ว พวกเขาก็จะให้พวกเจ้ากลับสันเท้าของพวกเจ้าเสีย แล้วพวกเจ้าก็จะกลายเป็นผู้ที่ขาดทุน** ﴾ หลังจากนั้น พระองค์ทรงใช้ให้พวกเขาเชื่อฟังพระองค์ ปฏิบัติตามพระองค์ ขอความช่วยเหลือต่อพระองค์และมอบหมายต่อพระองค์ โดยพระองค์ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า ﴿ **แต่ทว่า อัลลอฮฺต่างหากคือผู้ช่วยเหลือพวกเจ้า และพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ดีเยี่ยมในบรรดาผู้ช่วยเหลือทั้งหลาย** ﴾ หลังจากนั้น พระองค์ทรงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขาว่า พระองค์จะโยนความกลัวเข้าไปในหัวใจของศัตรู ซึ่งจะทำให้พวกเขาต่ำต้อย อันเนื่องจากพวกเขาปฏิเสธศรัทธา ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ พร้อมทั้งการที่จะได้รับการลงโทษในปรโลก โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **เราจะโยนความกลัวเข้าไปในหัวใจของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น เนื่องจากพวกเขาให้มีภาคีแก่อัลลอฮฺ ซึ่งสิ่งที่พระองค์มิได้ประทานหลักฐานใด ๆมายืนยันในสิ่งนั้น และที่อยู่ของพวกเขา คือขุมนรก ซึ่งที่อยู่ของบรรดาผู้อธรรมนั้น ช่างเลวร้ายจริง ๆ**﴾

ความจริงได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أُعْطِيْتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ اَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِيْ : نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيْرَةَ شَهْرٍ وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُوْرًا، وَأُحِلَّتْ لِيَ الْغَنَائِمُ، وَأُعْطِيْتُ

الشَّفَاعَةَ، وَكَانَ النَّبِي يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً)

"ฉันได้รับ 5 ประการ ซึ่งไม่มีผู้ใดจากบรรดานบีก่อนจากฉันได้รับมัน (คือ) ฉันได้รับการช่วยเหลือให้ศัตรูเกรงขามเป็นระยะทางเดิน 1 เดือน, แผ่นดินได้ถูกกำหนดให้แก่ฉันเป็นที่สุญูด และทำความสะอาดได้, ทรัพย์สินจากสงครามเป็นที่อนุมัติแก่ฉัน, ฉันได้รับการชะฟาอะฮฺ (ให้ความช่วยเหลือ) และปรากฏว่า นบีนั้นจะถูกส่งมายังกลุ่มชนของเขาโดยเฉพาะ แต่ฉันถูกส่งมายังมนุษย์โดยทั่วไป"

(ฟัตฮุลบารี 1/519 และมุสลิม 1/370)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และแน่นอน อัลลอฮฺได้ทรงให้สัญญาของพระองค์สมจริงแก่พวกเจ้าแล้ว** ﴿ ในตอนแรกของกลางวัน ﴾ **ขณะที่พวกเจ้าเข่นฆ่าพวกเขา** ﴿ คือฆ่าพวกเขา ﴾ **ด้วยอนุมัติของพระองค์)** โดยการควบคุมของพระองค์ต่อพวกเจ้า ﴾ **จนกระทั่งพวกเจ้าขยาดที่จะต่อสู้)** อิบนุ ญุรัยญฺ ได้เล่าโดยเอามาจากอิบนิ อับบาสว่าคำว่า "อัลฟะชัล" แปลว่า ขี้ขลาด *(อัฏฏอบารี 7/291)* ﴾ **และขัดแย้งกันในคำสั่ง และพวกเจ้าได้ฝ่าฝืน** ﴿ ดังเช่นที่เกิดขึ้นแก่บรรดานักแม่นธนู ﴾ **หลังจากที่พระองค์ทรงให้พวกเจ้าเห็นสิ่งที่พวกเจ้าชอบแล้ว)** คือชัยชนะนั่นเอง ﴾ **จากพวกเจ้านั้นมีผู้ที่ต้องการโลกนี้** ﴿ คือพวกที่ชอบทรัพย์สินจากสงคราม ขณะที่พวกเขาเห็น (ฝ่ายศัตรู) เสียเปรียบ ﴾ **และจากพวกเจ้านั้นมีผู้ที่ต้องการปรโลก แล้วพระองค์ก็ทรงให้พวกเจ้าหันกลับจากพวกเขาเสีย เพื่อที่จะทรงทดสอบพวกเจ้า** ﴿ หลังจากนั้น พระองค์ก็ทรงทดสอบพวกเจ้า ﴾ **และแน่นอน พระองค์นั้นทรงอภัยแก่พวกเจ้าแล้ว** ﴿ คืออภัยให้แก่พวกเจ้าที่ทำอย่างนั้น *"วัลลอฮุอะอฺลัม"* อันเนื่องจากศัตรูของพวกเจ้านั้นมีจำนวนมาก มีอาวุธยุทโธปกรณ์ครบมือ แต่พวกเจ้ามีจำนวนน้อยกว่ามากทั้งกำลังคนและอาวุธ

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอัลบะรออฺว่าพวกเราได้เผชิญหน้ากับพวกมุชริกีนในวันนั้น โดยที่ท่านนบี ﷺ ได้ให้ทหารที่เป็นนักแม่นธนูประจำที่ (อยู่ที่เนินเขา) และให้อับดุลลอฮฺ อิบนุ ญุบัยรฺ เป็นหัวหน้า และสั่งว่า "พวกท่านจงอย่าทิ้งที่มั่นนี้เป็นอันขาด ถ้าพวกเจ้าเห็นเราได้เปรียบพวกเขา ก็จงอย่าทิ้งที่มั่นนี้ และถ้าพวกเจ้าเห็นพวกเขาได้เปรียบพวกเราก็ไม่ต้องลงไปช่วยเรา แล้วเมื่อเราเข้าเผชิญหน้ากับพวกเขา พวกเขาก็หนีจนกระทั่งพวกเราเห็นผู้หญิงจำนวนมากส่งเสียงเชียร์อยู่บนเชิงเขา ดึงผ้านุ่งขึ้นสูงจนเห็นหน้าแข้ง และกำไลเท้าของพวกนางและเริ่มกล่าวว่า ทรัพย์สินสงคราม ทรัพย์สินสงคราม แล้วอับดุลลอฮฺ อิบนุ ญุบัยรฺ จึงกล่าวว่าท่านนบี ﷺ กำชับพวกเราว่าอย่าทิ้งที่มั่น แต่พวกเขาไม่ฟัง แล้วเมื่อพวกเขาไม่ฟัง และฝ่าฝืนคำสั่งแล้วลงไป จึงถูกฆ่าตายเป็นจำนวน 70 คน แล้วอบูซุฟยาน จึงได้ควบคุมสถานการณ์ไว้ได้แล้วถามว่าในกลุ่มนั้นมีมุฮัมมัดไหม ? แต่ไม่มีเสียงตอบ แล้วเขาถามอีกว่าในกลุ่มนั้นมี

อิบนุ อบีกุฮาฟะฮฺไหม ? (เขาหมายถึงอบูบักรฺ) ก็ไม่มีเสียงตอบ เขาถามอีกว่า ในกลุ่มนั้นมีอิบนุล ค็อฏฏ็อบไหม ? มีเสียงตอบว่า คนเหล่านั้นตายหมดแล้ว ถ้าพวกเขายังมีชีวิตจะต้องขานออกมา แล้วอุมัรฺอดรนทนไม่ไหวจึงตะโกนออกไปว่า เจ้าโกหกอ้ายศัตรูของอัลลอฮฺ อัลลอฮฺยังให้มีชีวิตอยู่เพื่อให้เจ้าเสียใจต่อไป แล้วอบูซุฟยานจึงกล่าวว่า ฮุบัล จงสูงส่ง ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "พวกท่านจงตอบเขาไป" พวกเขาถามว่า "เราจะกล่าวอย่างไรครับ ?" ท่านนบีกล่าวว่า "พวกท่านจงพูดว่า อัลลอฮฺทรงสูงส่งกว่า" แล้วอบูซุฟยานก็กล่าวว่า "เรามีอุซซา แต่พวกท่านไม่มี" ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า "พวกท่านจงตอบเขาไป" พวกเขาถามว่า "เราจะกล่าวอย่างไรครับ ?" ท่านนบีตอบว่า "พวกท่านจงกล่าวว่า อัลลอฮฺทรงคุ้มครองเรา ส่วนพวกเจ้าไม่มีใครคุ้มครอง" อบูซุฟยานจึงกล่าวว่า "วันนี้จะเป็นวันแก้แค้นสำหรับความพ่ายแพ้ของเราในสงครามบะดัรฺ ซึ่งก็เป็นธรรมดาที่สงครามย่อมมีแพ้มีชนะ และพวกท่านอาจจะพบว่ามีการทำลายศพทหารฝ่ายพวกท่านอยู่บ้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าไม่ได้ใช้ให้ทำ แต่ก็เป็นเรื่องที่ไม่ได้ทำให้ข้ารู้สึกผิดแต่อย่างใด"

(อัลบุคอรีได้รายงานเช่นนี้เพียงผู้เดียว, ฟัตฮุลบารี 7/405)

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้รายงานมาจากอับดิลลาฮฺ อิบนิซ ซุบัยรฺ ว่า แท้จริง ซุบัยรฺ อิบนิล เอาวามได้เล่าว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ที่ฉันเห็นก็คือฉันได้มองไปยังคนใช้ของฮินดฺและบรรดาเพื่อนของนางกำลังถอยร่นหนี โดยที่นักแม่นธนูก็กรูลงไปที่สนามรบ ซึ่งด้านหลังเราไม่มีกองทหารม้าเลย แล้วกองทหารม้าก็มาทางด้านหลังของเรา แล้วคนหนึ่งก็ตะโกนด้วยเสียงอันดังว่า มุฮัมมัดถูกฆ่าแล้ว พวกเราก็ตกใจหลังจากที่ได้เห็นผู้นำธงนั้นประสบกับเหตุร้าย จนกระทั่งคนหนึ่งจากในพวกนั้นเข้ามาใกล้พวกเรา

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้เล่าว่าผู้นำธงของพวกมุชริกีนยังคงนอนอยู่บนพื้นดิน จนกระทั่งอัมเราะฮฺ บุตรีของอัลกอมะฮฺ อัลฮาริษียะฮฺได้ลากเขาออกไป แล้วผลักดันเขาให้เข้าไปที่พวกกุเรช แล้วพวกเขาก็เอาตัวเขาออกไป

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แล้วพระองค์ก็ทรงให้พวกเจ้าหันหลังกลับจากพวกเขาเสีย เพื่อที่จะทดสอบพวกเจ้า** ﴿

อิบนุ อิสฮาก ได้เล่าว่า อัลกอเซ็ม อิบนุ อับดิรเราะฮมาน อิบนุ รอเฟียะอ ซึ่งเป็นคนหนึ่งจากตระกูลอะดีย์ อิบนิล นัจญารฺได้เล่าให้ฉันฟังโดยกล่าวว่า อนัส อิบนุน นัฎรฺ ซึ่งเป็นลุงของอนัส อิบนิ มาลิก ได้ไปถึงที่อุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏ็อบ และฏ็อลฮะฮฺ อิบนิ อุบัยดิลลาฮฺ ซึ่งอยู่ในกลุ่มชาวมุฮาญิรีนและอันศอรฺ ที่ในมือของพวกเขาไม่มีอาวุธเลย แล้วเขาถามว่า พวกท่านคิดว่าอย่างไร ? พวกเขาตอบว่า ท่านรอซูล ﷺ ถูกสังหารแล้ว เขาถามว่า แล้วพวกท่านจะทำอย่างไรกับชีวิตหลังจากนั้น ? จงลุกขึ้นมาสู้จนตายอย่างที่ท่านรอซูลประสบ

แล้วกลุ่มนั้นก็มุ่งมา เขาก็ได้ต่อสู้จนกระทั่งตัวตาย

(อิบนุ ฮิชาม 3/88)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอนัส อิบนิ มาลิก ว่า ลุงของเขาคือ อนัส อิบนัน นัฎร ไม่ได้ร่วมรบในสมรภูมิบะดัร โดยเขาได้กล่าวว่า ฉันไม่ได้ร่วมในสงครามครั้งแรกพร้อมกับท่านนบี ﷺ หากอัลลอฮฺให้ฉันได้ร่วมรบ พร้อมกับท่านรอซูล ﷺ พระองค์ก็จะได้ทรงเห็นถึงความทุ่มเทของฉันในวันสงครามอุฮุด เขาได้เผชิญหน้ากับศัตรู แล้วผู้คนได้ถอยร่นไม่เป็นขบวน เขาได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ฉันขออภัยต่อพระองค์ท่านในสิ่งที่พวกเหล่านั้นทำด้วย หมายถึงบรรดามุสลิม และฉันขอปฏิเสธสิ่งที่บรรดามุชริกีนนำมา แล้วเขาก็ชักดาบของเขามุ่งหน้าไป เขาได้พบกับสะอัด อิบนุ มุอาซ โดยเขาได้กล่าวว่า โอ้สะอัด ท่านจะไปไหน ? แท้จริง ฉันได้กลิ่นอายสวรรค์อยู่ตรงหน้า ก่อนถึงภูเขาอุฮุดนี้แล้ว เขาก็ดำเนินรบต่อไปจนกระทั่งถูกฆ่า ซึ่งไม่มีใครจำศพเขาได้ กระทั่งน้องสาวของเขาจำได้จากการสังเกตนิ้วมือมีรอยปานอยู่บนตัวเขา โดยที่ร่างกายของเขามีบาดแผลถึง 80 กว่าบาดแผล ทั้งดาบทั้งหอกและทั้งลูกธนู ซึ่งดังกล่าวมานี้เป็นรายงานที่บันทึกโดยอัลบุคอรี

(ฟัตฮุลบารี 7/411)

และมุสลิมได้บันทึกฮะดีษนี้จาก ษาบิต จากอนัส เช่นเดียวกัน

(มุสลิม 3/1512)

กล่าวถึงความเสียหายที่ประสบกับมุสลิมบางคนในสมรภูมิอุฮุด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงระลึกถึง ขณะที่พวกเขาหนีเอาตัวรอด และไม่เหลียวมองคนหนึ่งคนใด** ﴾ คือพวกท่านแหละออกจากพวกเขาหนีเอาตัวรอดจากศัตรูไปบนภูเขา

โดยที่อัลฮะซันและกอตาดะฮฺ ได้อ่าน "อิษดัศอะดูนะ" คือ หนีขึ้นภูเขา

(อิบนุ อบีฮาติม 9/609)

﴿ **และไม่เหลียวมองคนหนึ่งคนใด** ﴾ คือพวกท่านไม่ได้หันมามองดูคนใดเลย อันเนื่องจากความตกใจกลัวเป็นที่สุด ﴿ **ทั้ง ๆที่รอซูลกำลังเรียกพวกเจ้าอยู่ทางเบื้องหลังของพวกเจ้า** ﴾ คือท่านรอซูลนั้นถูกพวกเจ้าทิ้งไว้ข้างหลัง กำลังร้องเรียกพวกเจ้ามิให้หนีจากศัตรูให้กลับมาต่อสู้ มาเผชิญหน้า

อัสสุดดีย์ ได้เล่าว่า เมื่อพวกมุชริกูนเข้าจู่โจมมุสลิมอย่างหนักในสมรภูมิอุฮุดก็ทำให้มุสลิมถอยร่น ซึ่งบางคนหนีเข้าไปในเมืองมะดีนะฮฺ และบางคนหนี้ขึ้นภูเขาไปหลบอยู่ในที่โขดหิน และท่านรอซูล ﷺ ก็ได้เริ่มเรียกผู้คนว่า โอ้บ่าวของอัลลอฮฺกลับมาที่ฉัน โอ้บ่าวของ

อัลลอฮฺกลับมาที่ฉัน แล้วอัลลอฮฺได้กล่าวถึงพวกเขาที่ขึ้นไปบนภูเขา หลังจากนั้นก็ได้กล่าวถึงการที่ท่านนบี ﷺ ได้ร้องเรียกพวกเขาโดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **จงระลึกถึงขณะที่พวกเขาหนีเอาตัวรอดขึ้นไปบนภูเขา และไม่เหลียวมองคนหนึ่งคนใดทั้ง ๆที่รอซูลกำลังเรียกพวกเจ้าอยู่ทางเบื้องหลังของพวกเจ้า** ﴾

(อัฏฏอบารี 7/301)

และเช่นเดียวกัน อิบนุ อับบาส, กอตาดะฮฺ, อัรฺรอเบียะอฺและอิบนุ ซัยดฺ ก็ได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 7/303)

ชาวอันศอรฺและมุฮาญิรีนได้ปกป้องท่านรอซูล ﷺ

ความจริงอัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากก๊อยสฺ อิบนิ อบีฮาเซ็ม ว่าฉันเห็นฏ็อลฮะฮฺใช้มือของเขาซึ่งใช้การไม่ได้แล้ว (เป็นอัมพฤกษ์) คอยปกป้องท่านนบี ﷺ หมายถึงในวันสมรภูมิอุฮุด

(ฟัตฮุลบารี 7/416)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอบีอุษมาน อันนะฮฺดีย์ว่าไม่มีใครอยู่กับท่านรอซูล ﷺ ในช่วงนั้น นอกจากฏ็อลฮะฮฺ อิบนิ อุบัยดิลลาฮฺและสะอัดเท่านั้น จากรายงานของทั้งสอง

(อัลบุคอรี 4060 และมุสลิม 2414)

และสะอีด อิบนุล มุซัยยับ ได้เล่าว่า ฉันได้ยินสะอัด อิบนะ อบีวักก๊อศ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งเกาทัณฑ์ใส่ลูกธนูให้แก่ฉัน และท่านได้กล่าวว่าเจ้าจงใช้มันยิงไป โดยที่อัลบุคอรีก็ได้นำเสนอฮะดีษนี้ด้วย

(อัลบุคอรี 4055)

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากสะอัด อิบนิ อบีวักก๊อศ อีกว่าฉันได้เห็นในวันสมรภูมิอุฮุด ทางด้านขวาและด้านซ้ายท่านนบี ﷺ มีชาย 2 คนสวมชุดขาวได้ต่อสู้เป็นอย่างที่สุดเพื่อปกป้องท่านนบี ﷺ ซึ่งฉันไม่เคยเห็นทั้งสองก่อนจากวันนั้น และหลังจากวันนั้นอีก เขาหมายความถึงญิบรีลและมีกาอีล عليهما السلام

(อัลบุคอรี 4054 และมุสลิม 2306)

และอบุลอัสวัด ได้เล่ามาจากอุรฺวะฮฺ อิบนิซ ซุบัยรฺ ว่าปรากฏว่า อุบัยยฺ อิบนุ คอลัฟ พี่น้องของเผ่าญุมะฮฺได้สาบานขณะที่เขาอยู่ที่มักกะฮฺ ว่าเขาต้องฆ่าท่านรอซูล ﷺ ให้ได้

และข่าวการสาบานของเขาได้รู้มาถึงท่านรอซูล ﷺ ท่านจึงกล่าวว่า (แต่ฉันเองที่จะฆ่าเขา อินชาอัลลอฮฺ (ถ้าอัลลอฮฺทรงประสงค์) แล้วปรากฏว่าในวันสมรภูมิอุฮุด อุบัยยฺได้มุ่งมาโดยสวมเสื้อเกราะเหล็ก โดยเขากล่าวว่า ฉันต้องไม่รอด หากมุฮัมมัดรอด แล้วเขาพยายามเข้ามาใกล้ท่านรอซูลเพื่อที่จะฆ่าท่านแล้วมุศอับ อิบนุ อุมัยรฺพี่น้องตระกูลอับดุดด๊ารฺได้หันไปเผชิญหน้ากับเขา เพื่อปกป้องท่านรอซูล ﷺ ด้วยตัวของเขาเอง และแล้วมุศอับ อิบนุ อุมัยรฺก็ถูกฆ่า และท่านรอซูลได้เหลือบไปเห็นกระดูกตรงคอของเขาทางช่องเล็กของเกราะ ท่านแทงไปอย่างเต็มแรงด้วยหอกสั้นของท่านเขาก็ตกลงจากม้าและเลือดได้ไหลออกมา แล้วพวกเขาก็เข้ามา หามเขาออกไปโดยที่เขาร้องเหมือนกับวัวร้องด้วยความเจ็บ แล้วพวกเขาจึงบอกกับเขาว่าเป็นรอยข่วนนิดหน่อย แล้วเขาได้เล่าให้พวกเขาฟังถึงคำพูดของท่านรอซูล ﷺ ที่ว่า (แต่ฉันเองที่จะฆ่าอุบัยยฺ) หลังจากนั้น เขาได้กล่าวว่า ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ ถ้าแม้ว่าดังกล่าวนี้เกิดขึ้นแก่ฉันกับชาวษิลมะญาซ แน่นอน เขาทั้งหมดต้องตายอย่างแน่นอน แล้วเขาก็ตายไปสู่ไฟนรก ﴿ **แต่มันห่างไกลไปเสียแล้วสำหรับเป็นชาวนรก** ﴾ *(อัลมุลกฺ : 11)*

และความจริงมูซา อิบนุ อุกบะฮฺ ได้รายงานฮะดีษไว้ในหนังสือมะฆอซีย์ของเขา จากอัซซุฮฺรีย์ จากสะอีด อิบนิ มุซัยยับ เช่นเดียวกัน

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานจากสะฮัล อิบนิ สะอัด ว่า ความจริงเขาได้ถูกถามถึงบาดแผลของท่านรอซูล ﷺ เขาตอบว่า มีบาดแผลที่ใบหน้าของท่านรอซูล ﷺ ฟันกรามหัก และศีรษะแตกเป็นจุดๆแล้วฟาฏิมะฮฺบุตรีของท่านได้ทำความสะอาดเลือดให้โดยที่อะลีคอยเทน้ำให้เมื่อนางเห็นว่าน้ำนั้นทำให้เลือดไหลออกมามาก นางจึงได้เอาเสื่อมาโปะที่แผลเลือดจึงหยุดได้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แล้วพระองค์ก็ได้ทรงตอบแทนพวกเจ้า ซึ่งความโศกเศร้าอย่างหนึ่ง พร้อมด้วยความโศกเศร้าอีกอย่างหนึ่ง** ﴾ คือตอบแทนพวกเจ้าด้วยความโศกเศร้าซ้อนความโศกเศร้า และอิบนุ ญะรีรฺ ได้กล่าวว่า ก็เช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่กล่าวว่า

(وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ)

"และฉันจะเอาพวกเจ้าไปตรึงไว้ที่ต้นอินทผลัม (ฏอฮา : 71) คือ เอาไปตรึงไว้บนต้นอินทผลัมนั่นเอง"

(อัฏฏอบารี 7/304)

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า

การโศกเศร้าที่ 1 ก็ด้วยสาเหตุที่ต้องพ่ายแพ้ ขณะที่มีผู้กล่าวว่า มุฮัมมัดถูกฆ่าแล้ว

การโศกเศร้าที่ 2 ขณะที่พวกมุชริกูนไล่ล่าพวกเขาบนเนินเขา

และท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَللّٰهُمَّ لَيْسَ لَهُمْ اَنْ يَعْلُوْنَا)

"โอ้อัลลอฮฺ พวกเขาต้องไม่สูงส่งไปกว่าเรา"

รายงานจาก อับดิรฺเราะฮฺมาน อิบนิ เอาฟฺ ว่า

- การโศกเศร้าที่ 1 คือ อันเนื่องจากพ่ายแพ้
- การโศกเศร้าที่ 2 คือ มุฮัมมัด ﷺ ถูกฆ่าตาย ซึ่งสำหรับพวกเขาแล้ว มันร้ายแรงยิ่งกว่าการพ่ายแพ้เสียอีก ซึ่งอิบนุ มัรฺดะวัย ได้รายงานทั้งสองทรรศนะนี้

และมุญาฮิด และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า

- การโศกเศร้าที่ 1 คือ พวกเขาได้ยินว่า มุฮัมมัดถูกฆ่า
- การโศกเศร้าที่ 2 คือ พวกเขาประสบกับการเสียชีวิตและบาดเจ็บ

แต่รายงานจากกอตาดะฮฺ และอัรฺรอเบียะอฺ อิบนิ อนัส กลับกัน

รายงานจากอัสสุดดีย์ ว่า

- การโศกเศร้าที่ 1 คือ ไม่ได้รับชัยชนะ และไม่ได้ทรัพย์สินจากสงคราม
- การโศกเศร้าที่ 2 คือ ศัตรูเหนือเขา คุมเขาอยู่

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ไม่เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าพลาดไป** ﴿ ที่ไม่ได้ทรัพย์จากสงครามและชัยชนะต่อศัตรู ﴾ **และไม่เสียใจต่อสิ่งที่ประสบแก่เจ้า** ﴿ ด้วยการบาดเจ็บและเสียชีวิต โดยที่อิบนุ อับบาส, อับดุรฺเราะหฺมาน อิบนุ เอาฟฺ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวเช่นนั้น ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴿ อัลลอฮฺ ผู้ทรงบริสุทธิ์, การสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์ และไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنۢ بَعْدِ ٱلْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَآئِفَةً
مِّنكُمْ ۖ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ
ظَنَّ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ مِن شَىْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْأَمْرَ
كُلَّهُۥ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِىٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا
مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَٰهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ فِى بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ ۖ وَلِيَبْتَلِىَ ٱللَّهُ مَا فِى صُدُورِكُمْ
وَلِيُمَحِّصَ مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْا۟ مِنكُمْ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ إِنَّمَا ٱسْتَزَلَّهُمُ
ٱلشَّيْطَٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا۟ ۖ وَلَقَدْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾

154. แล้วพระองค์ได้ประทานความปลอดภัยแก่พวกเจ้า หลังจากความโศกเศร้า นั่นคือให้มีการงีบหลับครอบคลุมกลุ่มหนึ่งในหมู่พวกเจ้า และอีกกลุ่มหนึ่งนั้นตัวของพวกเขาเองทำให้พวกเขากระวนกระวายใจ พวกเขากล่าวหาอัลลอฮฺ โดยปราศจากความเป็นจริงอย่างพวกญาฮิลียะฮฺ พวกเขากล่าวว่า มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากกิจการนั้นเป็นสิทธิ์ของเราบ้างไหม ? จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง กิจการทั้งหมดนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ พวกเขาปกปิดไว้ในใจของพวกเขาสิ่งที่พวกเขาจะไม่เปิดเผยแก่เจ้า พวกเขากล่าวว่า หากปรากฏว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากกิจการนั้นเป็นสิทธิ์ของเราแล้วไซร้ พวกเราก็ไม่ถูกฆ่าตายที่นี่ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าแม้ปรากฏว่าพวกเจ้าอยู่ในบ้านของพวกเจ้าก็ตาม แน่นอน บรรดาผู้ที่การฆ่าได้ถูกกำหนดแก่พวกเขาแล้ว ก็ออกไปสู่ที่นอนตายของพวกเขา และเพื่ออัลลอฮฺจะทรงทดสอบสิ่งที่อยู่ในหัวอกของพวกเจ้า และจะกลั่นกรองสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอกทั้งหลาย

155. แท้จริง บรรดาผู้ที่อยู่ในหมู่ของพวกเจ้าที่หันหลังหนีในวันที่สองกลุ่มเผชิญหน้ากันนั้น แท้จริง ชัยฏอนต่างหากที่ทำให้พลาดพลั้งไป เนื่องจากบางสิ่งที่พวกเขาได้ประกอบไว้ และแน่นอน อัลลอฮฺนั้นทรงอภัยให้แก่พวกเขาแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้น เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงขันติ

การประทานความปลอดภัย คือ ให้งีบหลับในขณะสู้รบแก่บรรดามุมิน (ผู้ศรัทธา) และกล่าวถึงความสะดุ้งกลัวของพวกมุนาฟิกีน

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงความโปรดปรานที่มีต่อบ่าวของพระองค์ในการที่พระองค์ได้ให้ความหยุดนิ่ง และความปลอดภัยเกิดขึ้นแก่พวกเขา นั่นก็คือ ให้พวกเขางีบหลับครอบคลุมพวกเขา โดยที่พวกเขาปราศจากอาวุธ ในขณะที่พวกเขาหม่นหมองและเศร้าโศก และการงีบหลับไปในสภาพดังกล่าวมานั้นเป็นหลักฐานชี้ให้เห็นถึงความปลอดภัย ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในซูเราะฮฺ อัลอัมฟาล เกี่ยวกับสงครามบะดัรฺว่า

﴿ إِذْ يُغَشِّيكُمُ ٱلنُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ ﴾

"จงระลึกถึง ขณะที่พระองค์ทรงให้มีการงีบหลับครอบงำพวกเจ้าด้วยความปลอดภัยจากพระองค์"

(ซูเราะฮฺ อัลอัมฟาล อายะฮฺที่ 11)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอนัส, จากอบีฏ็อลฮะฮฺว่า ฉันเป็นคนหนึ่งที่ได้งีบหลับไปในวันสงครามอุฮุด จนกระทั่งดาบได้ร่วงไปจากมือของฉันหลายครั้ง ร่วงไปแล้วก็หยิบขึ้นมาอีก ร่วงไปแล้วก็หยิบขึ้นมาอีก

(ฟัตฮุลบารี 7/22)

และฮะดีษนี้ได้รายงานอยู่ในหนังสืออัลมะฆฺอซีย์ โดยเป็นฮะดีษมุอัลลัก และในหนังสือตัฟซีรฺ มีสายรายงานเป็นมุสนัด

(ฟัตฮุลบารี 8/76 และตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/358)

และความจริงอัตติรฺมิซี, อันนะซาอีและอัลฮากิม ได้บันทึกฮะดีษนี้โดยรายงานมาจากอนัส, จากอบีฏ็อลฮะฮฺ ได้เล่าว่า ฉันได้เงยศีรษะของฉันขึ้นในวันสงครามอุฮุดและเริ่มมองดู

ไม่มีใครสักคนในวันนั้นนอกจากสัปหงกอยู่ภายใต้โล่ของเขา อันเนื่องจากการง่วงนอนและงีบหลับไป ซึ่งข้อความนี้เป็นบันทึกของอัตติรฺมิซี โดยเขาได้กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/358, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/349 และอัลฮากิม 2/297)

และอันนะซาอี ได้รายงานฮะดีษนี้อีก จากอนัสว่า อบูฏ็อลฮะฮฺได้เล่าว่า ฉันเป็นคนหนึ่งที่ได้งีบหลับไป

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/349)

เขาเล่าว่า อีกกลุ่มหนึ่งคือ พวกมุนาฟิกูน พวกเขาไม่มีความเศร้าโศกอะไร นอกจากตัวของพวกเขานั้นเป็นกลุ่มชนที่ขี้ขลาดที่สุด คิดฟุ้งซ่านที่สุด และผิดหวังกับความจริงมากที่สุด ﴿ **พวกเขากล่าวหาอัลลอฮฺโดยปราศจากความเป็นจริงอย่างพวกญาฮิลียะฮฺ** ﴾ คือพวกเขาชอบปฏิเสธอยู่เสมอ เป็นพวกขี้สงสัยความแคลงใจในเรื่องของอัลลอฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แล้วพระองค์ได้ประทานความปลอดภัยแก่พวกเจ้า หลังจากความโศกเศร้านั้นคือให้มีการงีบหลับครอบคลุมกลุ่มหนึ่งในหมู่พวกเจ้า** ﴾ หมายถึง พวกที่ศรัทธามั่นยืนหยัด และมอบหมายต่ออัลลอฮฺด้วยความจริงใจ โดยมั่นใจว่าอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง จะช่วยเหลือรอซูลของพระองค์ให้ผ่านพ้นไปด้วยดี และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และอีกกลุ่มหนึ่งนั้น ตัวของพวกเขาเองทำให้พวกเขากระวนกระวายใจ** ﴾ หมายถึง พวกที่ความงีบหลับไม่ได้ครอบคลุมพวกเขาอันเนื่องจากความกังวลใจ ตกใจ และความหวาดกลัว ﴿ **พวกเขากล่าวต่ออัลลอฮฺโดยปราศจากความเป็นจริงอย่างพวกญาฮิลียะฮฺ** ﴾ ดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ในอีกอายะฮฺหนึ่งว่า

﴿ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا ﴾

“หามิได้ พวกเขาคิดว่า รอซูลและบรรดาผู้ศรัทธาจะไม่กลับไปยังครอบครัวของพวกเขาเป็นอันขาด”........*จนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลฟัตฮฺ อายะฮฺที่ 12)

เช่นนั้นแหละที่พวกเหล่านี้มั่นใจว่า พวกมุชริกีนนั้น เมื่อพวกเขาได้ออกมาในช่วงเวลานั้น มันเป็นเครื่องจำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ และศาสนาอิสลาม และคนที่นับถืออิสลามนั้นหมดแล้ว จบแล้ว นี่คือสภาพของคนขี้สงสัยคลางแคลงใจ เมื่อมีเรื่องใดเกิดขึ้นพวกเขาก็จะคิดไปในทางที่ไม่ดีที่เลวร้าย และเป็นไปในทางลบเสมอ หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับพวกเขาว่า แท้จริงพวกเขานั้น (กล่าว) ในสภาพเช่นนั้นว่า (มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากกิจการนั้นเป็นสิทธิ์ของเราบ้างไหม ?) อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง กิจการทั้งหมดนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ พวกเขาจะปกปิดไว้ในใจ**

ของพวกเขา สิ่งที่พวกเขาไม่เปิดเผยแก่เจ้า ﴾ หลังจากนั้น พระองค์ก็ทรงอธิบายถึงสิ่งที่พวกเขาปกปิดไว้ในใจของพวกเขา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **พวกเขากล่าวว่าหากปรากฏว่าที่สิ่งหนึ่งสิ่งใดจากกิจการนั้นเป็นสิทธิ์ของเราแล้วไซร้ พวกเราก็ไม่ถูกฆ่าตายที่นี่** ﴾ คือพวกเขาได้ปกปิดคำพูดนี้มิให้ท่านรอซูล ﷺ ทราบ

อิบนุ อิสฮาก ได้รายงานมาจากอับดิลลาฮฺ อิบนิซ ซุบัยรฺว่า อัซซุบัยรฺ ได้เล่าว่า ความจริงฉันพบว่าตัวเองอยู่พร้อมกับท่านรอซูล ﷺ ขณะที่ความหวาดกลัวมากได้เกิดขึ้นแก่พวกเรา อัลลอฮฺได้ส่งความง่วงนอนมายังพวกเรา โดยที่ไม่มีคนใดในหมู่พวกเรา นอกจากเคราของเขามาอยู่ที่อกของเขา เขาเล่าว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ความจริงฉันได้ยินคำพูดของมุอัตติบ อิบนุ กุชัยรฺ เสมือนกับว่าฉันฝันไปที่เขากล่าวว่า หากปรากฏว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากกิจการนั้นเป็นสิทธิ์ของเราแล้วไซร้ พวกเราก็ไม่ถูกฆ่าตายที่นี่ โดยที่ฉันได้จดจำคำพูดของเขานั้นได้เป็นอย่างดี และดังกล่าวนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **พวกเขากล่าวว่าหากปรากฏว่า มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากกิจการนั้นเป็นสิทธิ์ของเราแล้วไซร้ พวกเราก็ไม่ถูกฆ่าตายที่นี่** ﴾ ซึ่งเป็นคำพูดของมัวะอฺตัน

(อิบนุ อบีฮาติม 2/620)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าแม้ปรากฏว่าพวกเจ้าอยู่ในบ้านของพวกเจ้าก็ตาม แน่นอน บรรดาผู้ที่การฆ่าได้ถูกกำหนดแก่พวกเขาแล้ว ก็ออกไปสู่ที่นอนตายของพวกเขา** ﴾ นี่ถือเป็นการกำหนดจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งเป็นข้อชี้ขาดที่แน่นอน ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเพื่อที่อัลลอฮฺจะทรงทดสอบสิ่งที่อยู่ในหัวอกของพวกเจ้า และกลั่นกรองสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า** ﴾ คือเพื่อที่อัลลอฮฺจะทดสอบสิ่งที่อยู่ในจิตใจของพวกเจ้าเพื่อที่จะได้แยกคนชั่วออกจากคนดี และเพื่อที่จะได้ปรากฏว่าคนไหนเป็นผู้ศรัทธาและคนไหนเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก (มุนาฟิกีน) ให้ผู้คนได้เห็นทั้งคำพูดและการกระทำ ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอกทั้งหลาย** ﴾ ไม่ว่าจะคิดดีหรือคิดร้าย

กล่าวถึงผู้ศรัทธาบางคนหนีทัพในวันสงครามอุฮุด และการอภัยโทษแก่พวกเขา

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่อยู่ในหมู่ของพวกเจ้าที่หันหลังหนีในวันที่สองกลุ่มเผชิญหน้ากันนั้น แท้จริง ชัยฏอนต่างหากที่ทำให้พลาดพลั้งไปเนื่องจากบางสิ่งที่พวกเขาได้ประกอบไว้** ﴾ อันเนื่องด้วยความผิดบางอย่างในครั้งก่อนๆ

ดังที่ชาวสะลัฟได้กล่าวเอาไว้ แท้จริงส่วนหนึ่งจากผลแห่งความดี คือได้รับความดีหลังจากนั้น และแท้จริงส่วนหนึ่งจากการตอบแทนความไม่ดี ก็คือ ได้รับความไม่ดีหลังจากนั้น หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และแน่นอน อัลลอฮฺนั้นทรงอภัยให้แก่พวกเขาแล้ว** ﴿ จากการที่พวกเขาหนีทัพ หนีการสู้รบ ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงขันติ** ﴿ คือพระองค์ทรงอภัยโทษให้ ทรงขันติต่อสิ่งที่พระองค์ทรงให้เกิด และไม่เอาโทษพวกเขา

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก ชะกี๊กว่า อับดุรฺเราะหฺมาน อิบนุ เอาฟฺ ได้พบกับอัลวะลีด อิบนุ อุกบะฮฺ แล้วอัลวะลีดได้กล่าวแก่เขาว่า ฉันไม่เห็นท่านจะอยู่ใกล้กับท่านอะมีรุลมุอฺมินีน อุษมานเลย ? อับดุรฺเราะหฺมาน จึงกล่าวแก่เขาว่าท่านจงไปบอกเขาเถิดว่าฉันไม่เคยหนีสมรภูมิอัยนัยนฺ (อาศิมผู้รายงานฮะดีษกล่าวว่าหมายถึงสงครามอุฮุด) และฉันก็ไม่เคยล่าช้าในวันสมรภูมิบะดัรฺ และไม่เคยละทิ้งแบบอย่างของอุมัรฺเลย อัลวะลีดจึงไปบอกเรื่องดังกล่าวให้ท่านอุษมานทราบ ท่านอุษมานจึงกล่าวว่า ที่เขา (อับดุรฺเราะหฺมาน) กล่าวว่า ฉันไม่เคยหนีในวันสมรภูมิอัยนัยนฺนั้น เขาจะตำหนิต่อว่าฉันได้อย่างไร ? ในเมื่ออัลลอฮฺทรงอภัยในความผิดบาปนั้นแล้ว โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง บรรดาผู้ที่อยู่ในหมู่ของพวกเจ้าที่หันหลังหนีในวันที่สองกลุ่มเผชิญหน้ากันนั้น ที่จริงชัยฏอนต่างหากที่ทำให้พลาดพลั้งไปเนื่องจากบางสิ่งที่พวกเขาได้ประกอบไว้ และแน่นอน อัลลอฮฺนั้นทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขาแล้ว** ﴿ ส่วนคำพูดที่ว่า ฉันมิได้ออกไปในสมรภูมิบะดัรฺ เพราะฉันได้ดูแลรุกอยยะฮฺบุตรีของท่านรอซูล ﷺ ที่ป่วยอยู่จนกระทั่งนางได้เสียชีวิต และความจริงท่านรอซูล ﷺ ได้จัดส่วนได้ให้แก่ฉันส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินที่ได้จากสงคราม และผู้ใดที่ท่านรอซูล ﷺ ได้จัดส่วนให้แก่เขาก็ถือว่าเขาได้เข้าร่วมด้วย ส่วนคำพูดที่ว่าฉันได้ละทิ้งซุนนะฮฺของอุมัรฺนั้น ที่จริงแล้วฉันไม่มีความสามารถที่จะทำได้ และเขาก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นท่านจงไปหาเขาแล้วบอกเรื่องราวเหล่านี้ให้เขาทราบเถิด

(อะหฺมัด 1/68)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ
إِذَا ضَرَبُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَوۡ كَانُواْ غُزّٗى لَّوۡ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ وَمَا
قُتِلُواْ لِيَجۡعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسۡرَةٗ فِي قُلُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۗ وَٱللَّهُ
بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ١٥٦ وَلَئِن قُتِلۡتُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوۡ مُتُّمۡ

لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾ وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ
قُتِلْتُمْ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾

156. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเป็นเช่นบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และกล่าวแก่พวกพ้องของพวกเขา ขณะที่เขาเหล่านั้นเดินทางไปในแผ่นดิน หรือขณะที่พวกเขาเหล่านั้นเป็นนักรบว่าหากพวกเขาอยู่กับเราแล้ว พวกเขาก็ย่อมไม่ตายและไม่ถูกฆ่า เพื่อว่าอัลลอฮฺจะทรงให้เรื่องนั้นเป็นความโศกเศร้าในหัวใจของพวกเขา และอัลลอฮฺนั้นจะทรงให้เป็นและให้ตาย และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

157. และแน่นอน ถ้าหากพวกเจ้าถูกฆ่าไปทางของอัลลอฮฺหรือพวกเจ้าตายแล้ว แน่นอน การอภัยโทษและการเมตตาจากอัลลอฮฺนั้นดียิ่งกว่าสิ่งที่พวกเขาสะสมกัน

158. และความจริง ถ้าหากพวกเจ้าตายไปหรือถูกฆ่าแล้ว แน่นอนยังอัลลอฮฺเท่านั้นที่พวกเจ้าจะถูกนำไปชุมนุม

ห้ามมิให้ทำเหมือนกับพวกกุฟฟารฺ (พวกปฏิเสธ) ในเรื่องการผูกโยงเรื่องความตายและการกำหนดของอัลลอฮฺกับสิ่งอื่น นอกเหนือจากความประสงค์ของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ห้ามบ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธา มิให้ทำตัวเหมือนพวกปฏิเสธศรัทธาที่มีความเชื่อผิดๆตามที่พวกเขาได้พูดกับพวกพ้องของเขาที่ตายไปในขณะเดินทาง และในสงครามว่า ถ้าพวกเขาไม่ไปยุ่งกับเรื่องที่กล่าวมานั้น พวกเขาก็จะไม่ประสบกับชีวิตดังเช่นที่พวกเขาประสบ ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเป็นเช่นบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และกล่าวแก่พวกพ้องของพวกเขา** ﴾ คือ กล่าวเกี่ยวกับพวกพ้องพี่น้องของพวกเขา ﴿ **ขณะที่เขาเหล่านั้นเดินทางไปในแผ่นดิน** ﴾ คือเดินทางไปทำการค้า หรือทำธุระใดๆ ﴿ **หรือขณะที่พวกเขาเหล่านั้นเป็นนักรบ** ﴾ คือออกไปรบ

ไปทำสงคราม ﴾ **หากพวกเขาอยู่ที่เราแล้ว** ﴿ อยู่ในเมืองกับเราไม่ออกไป ﴾ **พวกเขาก็ย่อมไม่ตาย และไม่ถูกฆ่า** ﴿ คือไม่ตายในขณะเดินทาง และไม่ถูกฆ่าตายในสงคราม

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **เพื่อว่าอัลลอฮฺจะทรงให้เรื่องนั้นเป็นความโศกเศร้าในหัวใจของพวกเขา** ﴿ คือการมีความเชื่อเช่นนั้น มันจะเพิ่มให้หัวใจของพวกเขาเศร้าโศกมากยิ่งขึ้นในการที่พวกเขาตาย และถูกฆ่า

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตอบโต้พวกเขาไปว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นจะทรงให้เป็นและให้ตาย** ﴿ เพราะสิ่งที่ถูกสร้างในโลกนี้ทั้งมวลนั้นอยู่ในกำมือของพระองค์ และทุกสิ่งจะต้องกลับไปยังพระองค์ ไม่มีใครจะเป็น และไม่มีใครจะตาย นอกจากด้วยความประสงค์และกำหนดของพระองค์ ไม่มีผู้ใดจะอายุเพิ่มหรืออายุลด นอกจากด้วยการกำหนดของพระองค์ ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴿ คือความรู้ และการเห็นของพระองค์นั้นจะครอบคลุมไปยังทุกสิ่ง และไม่มีสิ่งใดจะซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และแน่นอน ถ้าหากพวกเจ้าถูกฆ่าในทางของอัลลอฮฺ หรือพวกเจ้าตายแล้ว แน่นอน การอภัยโทษ และการเมตตาจากอัลลอฮฺนั้น ดียิ่งกว่าสิ่งที่พวกเจ้าสะสมกัน** ﴿ เรื่องนี้คลุมไปถึงการถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺ และการตายด้วยเป็นสื่อที่จะได้รับความเมตตาจากอัลลอฮฺ การให้อภัย และประสบกับความโปรดปรานของพระองค์ ซึ่งดังกล่าวนั้นย่อมดีกว่าการคงอยู่ในโลกนี้ และการสะสม กระดูกที่ผุกร่อนไปแล้วเสียอีก

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้เราทราบว่า ทุกคนที่ตายไปหรือถูกฆ่า สุดท้ายและบั้นปลายของเขาจะต้องกลับไปยังพระองค์ทั้งสิ้น แล้วพระองค์จะตอบแทนให้แก่เขาตามผลงานที่เขาทำเอาไว้ ทำดีก็ได้ดี และทำชั่วก็ได้ชั่ว ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และความจริง ถ้าหากพวกเจ้าตายไปหรือถูกฆ่าแล้ว แน่นอน ยังอัลลอฮฺเท่านั้นที่พวกเจ้าจะถูกนำไปชุมนุม** ﴿

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ
لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِى ٱلْأَمْرِ ۖ
فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرْكُمُ

ٱللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا ٱلَّذِى يَنصُرُكُم مِّنۢ
بَعْدِهِۦ ۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِىٍّ أَن يَغُلَّ ۚ
وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ
بِسَخَطٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأْوَىٰهُ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَـٰتٌ
عِندَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ
إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ لَفِى
ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾

159. เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺนั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้าและมีใจแข็งกระด้างแล้วไซร้ แน่นอน พวกเขาย่อมแยกตัวออกไปจากรอบ ๆเจ้ากันแล้ว ดังนั้น จงให้อภัยแก่พวกเขาด้วย จงอภัยโทษให้แก่พวกเขา และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้วก็จงมอบหมายแด่อัลลอฮฺเถิด แท้จริง อัลลอฮฺทรงรักผู้ที่มอบหมายทั้งหลาย

160. หากว่าอัลลอฮฺทรงช่วยเหลือพวกเจ้า ก็ไม่มีผู้ใดชนะพวกเจ้าได้ และหากพระองค์ทรงทอดทิ้งพวกเจ้าแล้ว ผู้ใดเล่าจะช่วยเหลือพวกเจ้าได้หลังจากพระองค์ และต่ออัลลอฮฺนั้น ผู้ศรัทธาทั้งหลายจงมอบหมายเถิด

161. และไม่ปรากฏแก่นบีคนใดที่จะยักยอก (ทรัพย์เชลย) และผู้ใดยักยอกแล้ว เขาก็จะนำสิ่งที่เขายักยอกนั้นมาในวันกิยามะฮฺ แล้วแต่

ละคนจะได้รับการตอบแทนอย่างครบถ้วน ตามที่เขาได้แสวงหาไว้ โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรมเลย

162. ผู้ที่ปฏิบัติตามความยินยอมของอัลลอฮฺนั้น จะเหมือนกับผู้ที่ได้นำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮฺกลับไปกระนั้นหรือ ? และที่อยู่ของเขาคือ นรกญะฮันนัม ซึ่งเป็นที่กลับอันเลวร้ายยิ่ง

163. พวกเขาเหล่านั้นมีหลายระดับขั้น ณ ที่อัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเห็นสิ่งที่พวกเขากระทำ

164. แน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺนั้นทรงมีพระคุณแก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย โดยที่พระองค์ได้ทรงส่งรอซูล ท่านหนึ่งจากพวกเขาเองมาในหมู่พวกเขา โดยที่เขาจะได้อ่านบรรดาอายะฮฺของพระองค์ให้พวกเขาฟัง และจะทำให้พวกเขาสะอาด และจะสอนคัมภีร์ และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในบัญญัติศาสนาแก่พวกเขาด้วย และแท้จริงเมื่อก่อนนั้น พวกเขาเคยอยู่ในความหลงผิดอันชัดแจ้ง

ส่วนหนึ่งจากคุณลักษณะของท่านนบี ﷺ คือความเมตตา และสุภาพอ่อนโยน

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสกับรอซูลของพระองค์ โดยทรงเตือนให้ท่านและบรรดาผู้ศรัทธาสำนึกถึงบุญคุณที่พระองค์ประทานให้ท่านมีจิตใจที่นอบน้อมอ่อนโยนต่อบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามท่าน และงดเว้นสิ่งที่ท่านสั่งห้าม และให้ท่านพูดจากับพวกเขาด้วยวาจาที่สุภาพเรียบร้อย ซึ่งปรากฏในข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺนั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา** ﴾ มีสิ่งใดที่ทำให้เจ้าอ่อนโยน สุภาพต่อพวกเขา ถ้าไม่ใช่ความเมตตาจากอัลลอฮฺต่อท่านและต่อพวกเขา

กอตาดะฮฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺนั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา** ﴾ เขากล่าวว่า ดังนั้นด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺ ท่านจึงสุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา สำนวนเช่นนี้เป็นที่ทราบกันดีของชาวอาหรับ ดังเช่น ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ ﴾

“(แล้วเราได้สาปแช่งพวกเขา) อันเนื่องด้วยการที่พวกเขาทำลายสัญญาของพวกเขา”

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 155)

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่านี่คืออุปนิสัยของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ที่อัลลอฮฺได้แต่งตั้งท่านมา และอัลกุรอานอายะฮฺนี้ มันก็คล้ายกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ ﴾

“แท้จริง มีรอซูลท่านหนึ่งจากพวกเจ้าเองได้มาหาพวกเจ้าแล้ว เป็นที่ลำบากใจแก่เขาในสิ่งที่พวกเจ้าได้รับความทุกข์ยาก เป็นผู้ห่วงใยในพวกเจ้า เป็นผู้กรุณาผู้เมตตาเสมอต่อบรรดาผู้ศรัทธา”

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 128)

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้า และมีใจแข็งกระด้างแล้วไซร้ แน่นอน พวกเขาย่อมแยกตัวออกไปจากรอบ ๆเจ้ากันแล้ว** ﴿

คำว่า **“อัลฟัซซุ”** มีความหมายว่า แข็งกระด้าง หยาบคาย จุดมุ่งหมาย ณ ที่นี้ ก็คือ พูดจาแข็งกระด้าง หยาบคาย เพราะดำรัสของอัลลอฮฺหลังจากนั้นคือ (มีใจแข็งกระด้าง) คือ ถ้าหากว่าท่าน (นบี) เป็นคนพูดจาไม่ดี ไม่สุภาพ มีหัวใจหยาบช้าต่อพวกเขาแล้ว แน่นอน พวกเขาย่อมแยกตัวออกไปจากรอบ ๆเจ้าและทิ้งเจ้าไปแล้ว แต่อัลลอฮฺทรงรวมพวกเขาเอาไว้รอบ ๆเจ้า ให้มีความอ่อนโยน มีหัวใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังเช่น อับดุลลอฮฺ อิบนุ อัมรฺ ได้กล่าวว่า ความจริงเขาได้เห็นคุณลักษณะของท่านรอซูล ﷺ ในคัมภีร์ก่อน ๆว่า ท่านมิได้เป็นคนพูดจาแข็งกระด้าง และหยาบคายแต่ประการใด และไม่ส่งเสียงดังโหวกเหวกในตลาด ไม่ตอบโต้ความชั่วด้วยความชั่ว แต่จะอภัยให้

(ฟัตฮุลบารี 8/449)

ใช้ให้ปรึกษาหารือกัน (ชูรอ) และดำเนินงานตามนั้น

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น จงให้อภัยแก่พวกเขาด้วย จงอภัยโทษให้แก่พวกเขา และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย** ﴿ ด้วยเหตุนี้ จึงปรากฏว่าท่านรอซูล ﷺ นั้นได้ปรึกษาหารือกับบรรดาสาวกของท่านในเรื่องงานเพื่อให้เกิดความสบายใจแก่พวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะได้ตื่นตัวในสิ่งที่กระทำ ดังเช่นที่ได้ปรึกษาหารือกับพวกเขาในวัน

สมรภูมิบะดัร฿ ในการออกไปดักกองคาราวาน โดยพวกเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ หากท่านนำพวกเราไปดักสกัดที่ทางชายทะเล เราก็จะออกไปกับท่าน และถ้าหากท่านนำเราไปที่ปากเหวแห่งอันตราย เราก็จะไปกับท่านอย่างแน่นอน โดยเราจะไม่กล่าวกับท่าน เช่น กลุ่มชนของมูซาได้กล่าวแก่มูซา ว่าท่านและพระเจ้าของท่านจงไปสู้รบเถิด ส่วนเราจะนั่งรออยู่ตรงนี้ แต่เราจะกล่าวแก่ท่านว่าท่านจงออกไปเถิด เราจะไปพร้อมกับท่าน อยู่ข้างหน้าท่าน อยู่ด้านขวาท่าน และด้านซ้ายของท่าน โดยร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่พร้อมกับท่าน

ท่านได้เคยปรึกษากับพวกเขาว่าจะลงพักตรงไหนในสงครามอุฮุด ท่านได้ปรึกษากับพวกเขาว่า จะตั้งรับอยู่ในเมืองหรือจะออกไปอยู่นอกเมืองเพื่อต่อกรกับศัตรูดี แล้วเสียงส่วนใหญ่ว่าให้ยกทัพออกไปตั้งนอกเมือง แล้วท่านก็ยกทัพออกไป ในครั้งสมรภูมิคอนดักหรือสนามเพลาะ ท่านได้ปรึกษากับพวกเขาในการตกลงกับพวกพันธมิตรว่าให้ยอมเสียผลไม้แห่งเมืองมะดีนะฮฺในจำนวน 1/3 ของปีนั้น แต่สะอัด อิบนุ อุบาดะฮฺ และสะอัด อิบนุ มุอาซไม่เห็นด้วย ท่านก็ตัดเรื่องนั้นทิ้งไป ในวันอัลฮุดัยบียะฮฺ ท่านได้ปรึกษาพวกเขาเกี่ยวกับการคล้อยตามความเห็นของพวกมุชริกีน แล้ว (อบูบักรฺ) อัศศิดดี๊ก ได้กล่าวว่า เราไม่ได้มารบกับใคร เรามาทำอุมเราะฮฺต่างหาก แล้วท่านได้ตอบพวกมุชริกีนไปตามคำกล่าวของอบูบักรฺ

ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวในเรื่องที่พวกเขาปั้นแต่งกันขึ้นมาว่า โอ้บรรดามุสลิมทั้งหลายจงชี้แนะแก่ฉันหน่อยซิ ถึงคนกลุ่มหนึ่งที่สร้างปัญหาให้แก่ครอบครัวของฉัน และโยนความไม่ดีมาให้พวกเขา ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ฉันไม่คิดเลยว่าเขาจะทำความชั่ว ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ฉันไม่รู้ว่าเป็นอย่างอื่นนอกจากเขาเป็นคนดี ท่านเคยปรึกษาอะลีและอุซามะฮฺถึงการที่จะแยกทางกับนางอาอิชะฮฺ رضي الله عنها และท่านเคยปรึกษาหารือกับพวกเขาในเรื่องสงคราม และอื่นๆ

ได้มีรายงานจากอิบนิมาญะฮฺ จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلْــمُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ)

"ผู้ที่ให้คำปรึกษานั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ"

(อิบนุมาญะฮฺ 2/1233)

อบูดาวูด และอัตติรฺมิซีได้บันทึกฮะดีษนี้ โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซัน

(อบูดาวูด 5/345, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/109)

ให้มอบหมายต่ออัลลอฮฺ ﷻ หลังจากปรึกษาหรือกันแล้ว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ครั้นเมื่อพวกเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแด่อัลลอฮฺ**

เถิด ﴾ คือ เมื่อท่านได้ปรึกษากิจการงานกับพวกเขาแล้ว และตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดไปแล้ว ก็จงมอบหมายต่ออัลลอฮฺ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงรักผู้ที่มอบหมายทั้งหลาย** ﴾

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **หากว่าอัลลอฮฺทรงช่วยเหลือพวกเจ้า ก็ไม่มีผู้ใดชนะพวกเจ้าได้ และหากพระองค์ทรงทอดทิ้งพวกเจ้าแล้ว ผู้ใดเล่าจะช่วยเหลือพวกเจ้าได้หลังจากพระองค์ และต่ออัลลอฮฺนั้น ผู้ศรัทธาทั้งหลายจงมอบหมายเถิด** ﴾ อย่างนี้แหละ ดังเช่นที่กล่าวมาแล้ว จากดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ ﴾

“และความช่วยเหลือทั้งหลายนั้นไม่มี (จากที่อื่นใด) นอกจากที่อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณเท่านั้น”

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 126)

ต่อจากนั้น พระองค์ทรงใช้ให้พวกเขามอบหมายต่อพระองค์ ว่า ﴿ **และต่ออัลลอฮฺนั้น ผู้ศรัทธาทั้งหลายจงมอบหมายเถิด** ﴾

การยักยอกทรัพย์สิน ไม่ใช่คุณลักษณะของท่านนบี ﷺ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และไม่ปรากฏแก่นบีคนใดที่จะยักยอกทรัพย์เชลย** ﴾ อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัลฮะซัน และคนอื่นๆได้กล่าวว่า ไม่สมควรแก่นบีคนหนึ่งคนใดที่จะทรยศ

(อิบนุ อบีฮาติม 2/37)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส ว่าแท้จริงอายะฮฺนี้ ﴿ **และไม่ปรากฏแก่นบีคนใดที่จะยักยอกทรัพย์เชลย** ﴾ ได้ถูกประทานลงมาในยุทธภูมิบะดัรฺ เมื่อมีผ้าสีแดงผืนหนึ่งหายไป โดยบางคนได้กล่าวว่า เป็นไปได้ว่าท่านรอซูลอาจจะหยิบไป แล้วพวกเขาก็พูดกันมากถึงเรื่องนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **และไม่ปรากฏแก่นบีคนใดที่จะยักยอก (ทรัพย์เชลย) และผู้ใดยักยอกแล้ว เขาก็จะนำสิ่งที่เขายักยอกนั้นมาในวันกิยามะฮฺ** ﴾

(อัฏฏอบารี 7/348)

และเช่นเดียวกับฮะดีษที่รายงานโดยอบูดาวูดและอัตติรฺมิซี โดยอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆอรีบ

(อบูดาวูด 4/280 และตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/359)

อายะฮฺนี้เป็นการรับรองความบริสุทธิ์ของท่านนบี *ศ่อละวาตุลลอฮิ วะสะลามุฮู อะลัยฮฺ* ในทุกรูปแบบของการทุจริตในหน้าที่และการแบ่งทรัพย์สินจากสงครามและอื่นๆ

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดยักยอกแล้ว เขาก็จะนำสิ่งที่เขายักยอกนั้นมาในวันกิยามะฮฺ แล้วแต่ละคนจะได้รับการตอบแทนอย่างครบถ้วน ตามที่เขาได้แสวงหาไว้ โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรมเลย** ﴾ นี่เป็นการเตือนขู่บังคับและเป็นสัญญาการลงโทษอย่างแน่นอน

ความจริงได้มีซุนนะฮฺห้ามเรื่องดังกล่าวไว้อีกในฮะดีษหลายบทด้วยกัน

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีมาลิก อัลอัชญะอีย์ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَعْظَمُ الْغُلُوْلِ عِنْدَ اللهِ ذِرَاعٌ مِنَ الْأَرْضِ، تَجِدُوْنَ الرَّجُلَيْنِ جَارَيْنِ فِي الْأَرْضِ – اَوْ فِي الدَّارِ – فَيَقْطَعُ اَحَدُهُمَا مِنْ حَظِّ صَاحِبِهِ ذِرَاعًا، فَإِذَا اقْتَطَعَهُ طُوِّقَهُ مِنْ سَبْعِ اَرَضِيْنَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)

"การยักยอกที่ร้ายแรงที่สุด ณ ที่อัลลอฮฺ คือพื้นดินเพียงศอกเดียว โดยที่พวกท่านจะพบที่คนสองคนที่เป็นเพื่อนที่พื้นที่อยู่ใกล้กัน หรือเพื่อนบ้านกัน แล้วคนหนึ่งในสองก็เอาส่วนของเพื่อนของเขาไป 1 ศอก แล้วถ้าเขาเอาไป เขาจะถูกใส่ตรวนจากเจ็ดชั้นแผ่นดินไปจนถึงวันกิยามะฮฺ"

(อะหฺมัด 4/140)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อบีฮุมัยดฺ อัซซาอิดีย์ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้แต่งตั้งชายคนหนึ่งจากเผ่าอัซดฺ มีชื่อเรียกกันว่า อิบนุลลุตบียะฮฺ เป็นเจ้าหน้าที่ไปเก็บซะกาต แล้วเมื่อเขากลับมา เขากล่าวว่า นี่ของพวกท่านและนี่คนเขาให้ฉันมา ท่านรอซูล ﷺ จึงได้ขึ้นไปบนมิมบัรฺ แล้วกล่าวว่า เจ้าหน้าที่นี้มันเป็นอย่างไรกัน เราแต่งตั้งเขาไปแล้วพอกลับมา เขากลับกล่าวว่า นี่เป็นของพวกท่านและนี่คือสิ่งที่ฉันได้รับมา แล้วถ้าเขานั่งอยู่ในบ้านพ่อแม่ของเขา (โดยมิได้ออกไป) เขาจะได้รับมาหรือไม่ และขอสาบานต่อชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ ไม่ว่าคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดไป นอกจากในวันกิยามะฮฺสิ่งนั้นจะมาอยู่บนคอของเขา ถ้าหากเป็นอูฐก็จะมีเสียงร้องเป็นเสียงอูฐ หรือถ้าเป็นวัวเสียงร้องก็จะเป็นเสียงร้องของวัว หรือถ้าเป็นแกะก็จะมีเสียงร้องเป็นแกะ หลังจากนั้นท่านได้ยกมือทั้งสองข้างของท่านขึ้นจนกระทั่ง เราเห็นความขาวของรักแร้ทั้งสองข้างของท่าน และท่านได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ฉันได้ประกาศแล้วใช่ไหม ท่านพูดถึง 3 ครั้ง

ฮิชาม อิบนุ อุรฺวะฮฺได้รายงานเพิ่มเติมว่า อบูฮุมัยดฺ ได้เล่าว่า ตาของฉันได้เห็น หูของฉันได้ฟัง (หากพวกท่านไม่เชื่อ) ก็จงถามซัยดฺ บินษาบิตในเรื่องนี้ โดยที่อัลบุคอรีและมุสลิม ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย

(อะหฺมัด 5/423, อัลบุคอรี 2597, 7174 และมุสลิม 1832)

อบูอีซา อัตติรฺมิซี ได้บันทึกไว้ในหนังสืออัลอะฮฺกาม รายงานจากมุอาซ อิบนิ ญะบัล ได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งฉันไปเยเมน เมื่อฉันได้ออกเดินทาง ท่านได้ส่งคนไปตามฉันกลับ เมื่อฉันกลับมา ท่านก็กล่าวว่า “ท่านทราบหรือไม่ว่า เพราะอะไร ฉันจึงส่งคนไปตามท่าน ? ก็เพราะจะบอกท่านว่า ท่านอย่าได้หยิบเอาสิ่งใดมาเป็นของตนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากฉัน เพราะมันจะเป็นการยักยอก และผู้ใดยักยอกแล้ว เขาก็จะนำสิ่งที่เขายักยอกนั้น มาในวันกิยามะฮฺ เพราะเหตุนี้ฉันจึงเรียกท่านมา ดังนั้น ท่านจงไปปฏิบัติหน้าที่ของท่านเถิด”

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/564, ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษ ฮะซันฆอรีบ)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า วันหนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ ได้ลุกขึ้นยืน และท่านได้กล่าวถึงการยักยอกทรัพย์เชลย โดยท่านถือว่าเป็นเรื่องใหญ่มากและเรื่องของมันก็ใหญ่จริง ๆหลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า

(لاَ أُلْفِيَنَّ اَحَدَكُمْ يَجِيْئُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ بَعِيْرٌ لَهُ رُغَاءٌ، فَيَقُوْلُ يَا رَسُوْلَ اللهِ أَغِثْنِيْ، فَأَقُوْلُ :لاَ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللهِ شَيْئًا، قَدْ اَبْلَغْتُكَ ، لاَ أُلْفِيَنَّ اَحَدَكُمْ يَجِيْئُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ فَرَسٌ لَهَا حَمْحَمَةٌ، فَيَقُوْلُ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَغِثْنِيْ،فَأَقُوْلُ : لاَ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللهِ شَيْئًا، قَدْ اَبْلَغْتُكَ ، لاَ أُلْفِيَنَّ اَحَدَكُمْ يَجِيْئُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ رِقَاعٌ تَخْفِقُ، فَيَقُوْلُ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَغِثْنِيْ ، فَأَقُوْلُ : لاَ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللهِ شَيْئًا، قَدْ اَبْلَغْتُكَ ، لاَ أُلْفِيَنَّ اَحَدَكُمْ يَجِيْئُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَقَبَتِهِ صَامِتٌ، فَيَقُوْلُ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَغِثْنِيْ،فَأَقُوْلُ : لاَ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللهِ شَيْئًا، قَدْ اَبْلَغْتُكَ)

“ฉันจะไม่พบคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านที่จะมาในวันกิยามะฮฺ ซึ่งบนคอของเขามีอูฐส่งเสียงร้องอยู่ แล้วเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ได้โปรดช่วยฉันด้วย แล้วฉันจะกล่าวว่าฉันไม่มีอำนาจจากอัลลอฮฺที่จะทำสิ่งใดให้แก่ท่านได้ ซึ่งความจริงฉันเคยบอกให้ท่านทราบแล้ว”

"ฉันจะไม่พบคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านที่จะมาในวันกิยามะฮฺ ซึ่งบนคอของเขามีม้าส่งเรียงร้องอยู่ แล้วเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ได้โปรดช่วยฉันด้วย แล้วฉันจะกล่าวว่า ฉันไม่มีอำนาจจากอัลลอฮฺที่จะทำสิ่งใดให้แก่ท่านได้ ซึ่งความจริงฉันเคยบอกให้ท่านทราบแล้ว"

"ฉันจะไม่พบคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่าน ที่จะมาในวันกิยามะฮฺ ซึ่งบนคอของเขามีแถบผ้ารัดอยู่ แล้วเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ได้โปรดช่วยฉันด้วย แล้วฉันจะกล่าวว่าฉันไม่มีอำนาจจากอัลลอฮฺที่จะทำสิ่งใดแก่ท่านได้ ซึ่งความจริงฉันเคยบอกให้ท่านทราบแล้ว"

"ฉันจะไม่พบคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านที่จะมาในวันกิยามะฮฺ ซึ่งบนคอของเขามีเงินทองอยู่ แล้วเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ได้โปรดช่วยฉันด้วย แล้วฉันจะกล่าวว่าฉันไม่มีอำนาจจากอัลลอฮฺที่จะทำสิ่งใดให้แก่ท่านได้ ซึ่งความจริงฉันได้เคยบอกให้ท่านทราบแล้ว"

(อะหฺมัด 2/426, ฟัตฮุลบารี 6/214 และมุสลิม 3/1416)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดยอุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏ็อบ ได้เล่าว่า เมื่อวันสมรภูมิค็อยบัรฺ มีคนกลุ่มหนึ่งมาหาท่านรอซูล ﷺ แล้วพูดว่าคนนั้นเป็นชะฮีด (เสียชีวิตเพื่อปกป้องศาสนา) และคนนั้นเป็นชะฮีด จนกระทั่งพวกเขากล่าวถึงชายคนหนึ่ง แล้วกล่าวว่าคนนี้ก็เป็นชะฮีด แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

(كَلاَّ إِنِّيْ رَأَيْتُهُ فِيْ النَّارِ فِيْ بُرْدَةٍ غَلَّهَا – أَوْ عَبَاءَةٍ – ثُمَّ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ : يَا ابْنَ الْخَطَّابِ اِذْهَبْ فَنَادِ فِيْ النَّاسِ : إِنَّهُ لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلاَّ الْمُؤْمِنُوْنَ فَقَالَ : فَخَرَجْتُ فَنَادَيْتُ : اَلاَ إِنَّهُ لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلاَّ الْمُؤْمِنُوْنَ)

"ไม่หรอก ความจริงฉันเห็นเขาอยู่ในนรกเนื่องจากผ้าห่มมีลวดลาย หรือเสื้อคลุมที่เขายักยอกมันไป หลังจากนั้นท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า โอ้อิบนัล ค็อฏฏ็อบ จงไปประกาศในหมู่ผู้คนว่า ที่จริงแล้วจะไม่ได้เข้าสวรรค์ นอกจากบรรดาผู้ศรัทธาเท่านั้น เขาเล่าว่าแล้วฉันได้ออกไปประกาศว่า พึงทราบเถิด จะไม่ (มีใคร) ได้เข้าสวรรค์นอกจากบรรดามุมิน (ผู้ศรัทธา) เท่านั้น"

เช่นเดียวกับบันทึกโดยมุสลิมและอัตติรฺมิซีด้วยโดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(อะหฺมัด 1/30, มุสลิม 114 และอัตติรฺมิซี 1574)

คนที่ซื่อสัตย์ และคนที่ยักยอกทรัพย์นั้นไม่เท่าเทียมกัน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **ผู้ที่ปฏิบัติตามความยินยอมของอัลลอฮฺนั้น จะเหมือนกับผู้ที่ได้นำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮฺกลับไปกระนั้นหรือ ? และที่อยู่ของพวกเขา คือนรกญะฮันนัม ซึ่งเป็นที่กลับอันเลวร้ายยิ่ง** ﴾ คือคนที่ปฏิบัติตามความพอพระทัยของอัลลอฮฺในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติเอาไว้ ก็สมควรจะได้รับความยินยอมจากอัลลอฮฺ ได้รับผลบุญอย่างมากมาย ได้รับการดูแลคุ้มครองมิให้ถูกลงโทษของพระองค์ ย่อมไม่เหมือนกับผู้ที่สมควรได้รับความกริ้วจากอัลลอฮฺอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงเป็นแน่ ซึ่งพวกเหล่านี้ที่พำนักของเขาคือนรกญะฮันนัมในวันกิยามะฮฺ ซึ่งดังกล่าวนั้นเป็นบั้นปลายที่เลวร้ายที่สุด ในเรื่องนี้ อัลกุรอานได้เปรียบเทียบไว้ในหลายที่ หลายวาระ เช่น ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ ۞ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ ﴾

"ดังนั้น ผู้ที่รู้ว่าแท้จริงสิ่งที่ถูกประทานลงมาให้แก่เจ้า จากพระผู้อภิบาลของเจ้านั้นเป็นความจริง จะเหมือนกับผู้ที่ตาบอดกระนั้นหรือ?"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะอฺดุ อายะฮฺที่ 19)

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ أَفَمَن وَعَدْنَٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ﴾

"ดังนั้น ผู้ใดที่เราได้ให้สัญญาแก่เขา ซึ่งเป็นสัญญาอันดีงาม เขาก็จะเป็นผู้พบมันจะเหมือนกับผู้ที่เราได้ให้เป็นปัจจัยแห่งชีวิตในโลกนี้กระนั้นหรือ?"

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 61)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **พวกเขาเหล่านั้นมีหลายระดับชั้น ณ ที่อัลลอฮฺ** ﴾

อัลฮะซัน อัลบัศรี, มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวว่า ทั้งคนดีและคนชั่วนั้นมีหลายระดับชั้น

(อิบนุ อบีฮาติม 2/646 และอัฏฏอบารี 7/367)

อบูอุบัยดะฮฺ และอัลกะซาอีย์ ได้กล่าวว่ามีหลายระดับ คือมีระดับแตกต่างกัน มีชั้นในสวรรค์แตกต่างกัน และขั้นในนรกแตกต่างกันไป ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ﴾

"และสำหรับแต่ละคนนั้นมีหลายระดับขั้น เนื่องจากสิ่งที่พวกเขาได้ประกอบเอาไว้"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 132)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเห็นสิ่งที่พวกเขากระทำ** ﴾ โดยพระองค์จะทรงตอบแทนให้แก่พวกเขาอย่างครบถ้วน โดยที่พระองค์จะไม่ทรงอธรรมต่อพวกเขาในความดีและไม่เพิ่มความชั่วให้แก่พวกเขา แต่จะตอบแทนให้แต่ละคนตามผลงานที่เขาได้กระทำไว้

การส่งนบีมุฮัมมัด ﷺ มานั้น ถือเป็นความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺนั้นทรงมีพระคุณแก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย โดยที่พระองค์ได้ทรงส่งรอซูลท่านหนึ่งจากพวกเขาเองมาในหมู่พวกเขา** ﴾ คือเป็นสิ่งมีชีวิตประเภทเดียวกับพวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะได้พูดคุยกับท่าน ถามท่าน นั่งร่วมกับท่าน และได้รับประโยชน์จากท่าน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟ إِلَيْهَا ﴾

"และส่วนหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือทรงสร้างคู่ครองให้แก่พวกเจ้าจากตัวของพวกเจ้าเอง เพื่อพวกเจ้าได้อยู่กับนางอย่างมีความสุข (คือสร้างมาจากประเภทเดียวกัน)"

(ซูเราะฮฺ อัรฺรูม อายะฮฺที่ 21)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَىَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ﴾

"จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง ฉันเป็นเพียงเป็นสามัญชนคนหนึ่งเยี่ยงพวกเจ้า มีวะฮีย์แก่ฉันว่า แท้จริง พระเจ้าของพวกเจ้านั้น คือพระเจ้าองค์เดียว"

(ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟิ อายะฮฺที่ 110)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمۡ لَيَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشُونَ فِي ٱلۡأَسۡوَاقِۗ ﴾

"และเรามิได้ส่งคนใดในบรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้ามา นอกจากพวกเขาจะรับประทานอาหารและเดินไปในตลาด"

(ซูเราะฮฺ อัลฟุรฺกอน อายะฮฺที่ 20)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِم مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰٓۗ ﴾

"และเรามิได้ส่งคนใดในบรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้ามา นอกจากบรรดาผู้ชายจากชาวเมืองที่เราได้ประทานวะฮีย์แก่พวกเขา"

(ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 109)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ ﴾

"โอ้ญิน และมนุษย์ทั้งหลาย บรรดาศาสนทูตจากพวกเจ้ามิได้มายังพวกเจ้าดอกหรือ?"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 130)

อย่างนี้แหละ ถือเป็นพระคุณอย่างใหญ่หลวงที่บรรดารอซูลที่อัลลอฮฺได้ส่งมายังพวกเขานั้นก็มาจากพวกเขานั่นเอง โดยที่จะสามารถพูดคุยกับพวกเขาได้ ติดต่อกันได้ และเข้าใจคำพูดกันได้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **โดยที่เขาจะได้อ่านบรรดาอายะฮฺของพระองค์ให้พวกเขาฟัง** ﴿ หมายถึง อัลกุรอานนั่นเอง ﴾ **และจะทำให้พวกเขาสะอาดบริสุทธิ์** ﴿ คือใช้ให้พวกเขาทำความดี และออกห่างจากความชั่ว เพื่อให้จิตใจของเขาสะอาดบริสุทธิ์ ให้ร่างกายปราศจากสิ่งสกปรกโสมม ซึ่งได้เปรอะเปื้อนเขาในขณะที่พวกเขาทำชิริก และอยู่ในยุคญาฮิลียะฮฺ ﴾ **และจะสอนคัมภีร์ และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในบัญญัติศาสนาแก่พวกเขาด้วย** ﴿ หมายถึงอัลกุรอาน และซุนนะฮฺของท่านนบี ﷺ ﴾ **และแท้จริงเมื่อก่อนนั้น** ﴿ ก่อนจากท่านรอซูลท่านนี้จะถูกแต่งตั้งมา ﴾ **พวกเขาเคยอยู่ในความหลงผิดอันชัดแจ้ง** ﴿ คืออยู่ในความชั่วและความโง่ที่เห็นได้อย่างชัดเจนแก่ทุกคน

أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا قُلۡتُمۡ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ
قُلۡ هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٦٥
وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٦٦
وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ
قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ يَوۡمَئِذٍ أَقۡرَبُ
مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ
بِمَا يَكۡتُمُونَ ١٦٧ ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ وَقَعَدُواْ لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ
قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٦٨

165. และเมื่อมีอันตรายหนึ่งประสบแก่พวกเจ้า ทั้ง ๆที่พวกเจ้าได้ให้ประสบแก่พวกเขามาแล้วถึงสองเท่าแห่งอันตรายนั้น พวกเจ้าก็ยังกล่าวว่า สิ่งนี้มาจากไหน กระนั้นหรือ ? จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า มันมาจากตัวของพวกเจ้าเอง แท้จริง อัลลอฮฺทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

166. และสิ่งที่ประสบแก่พวกเจ้าในวันที่สองกลุ่มเผชิญหน้ากันนั้นก็โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ และเพื่อพระองค์จะได้ทรงทราบถึงผู้ศรัทธาทั้งหลายนั้น

167. และเพื่อที่พระองค์จะได้ทรงทราบถึงผู้กลับกลอกด้วย และได้ถูกกล่าวแก่พวกเขาว่าจงมากันเถิด จงต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ หรือไม่ก็จงปกป้อง พวกเขากล่าวว่าหากพวกเรารู้ว่ามีการสู้รบเกิดขึ้นแน่นอน เราก็ต้องตามพวกเจ้าไปแล้ว ในวันนั้นพวกเขาใกล้แก่การปฏิเสธศรัทธายิ่งกว่าพวกเขามีศรัทธาเสียอีก พวกเขาจะกล่าวด้วยลมปากของพวกเขา ต่างกับสิ่งที่มีอยู่ในหัวใจของพวกเขา และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขาปกปิดเอาไว้

168. บรรดาผู้ที่พูดเกี่ยวกับพี่น้องของพวกเขา โดยที่พวกเขานั่งอยู่เฉย ว่าถ้าหากพวกเขาเชื่อฟังเรา พวกเขาก็คงไม่ถูกฆ่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า พวกเจ้าจงป้องกันความตายให้พ้นจากตัวของพวกเจ้าเถิด หากพวกเจ้าพูดจริง

สาเหตุของเหตุการณ์ที่ประสบกับพวกเขาในวันสมรภูมิอุฮุด และเป้าประสงค์ของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเมื่อมีอันตรายหนึ่งประสบแก่พวกเจ้า** ﴿ คือการที่พวกเขาถูกฆ่าไปในสมรภูมิอุฮุด ถึง 70 คน ﴾ **ทั้ง ๆที่พวกเจ้าได้ให้ประสบแก่พวกเขามาแล้วถึงสองเท่าแห่งอันตรายนั้น** ﴿ หมายถึงในวันสมรภูมิบะดัรฺ ซึ่งพวกท่านได้สังหารพวกมุชริกีนไปเป็นจำนวน 70 คน และจับเป็นเชลยอีก 70 คน ﴾ **พวกเจ้าก็ยังกล่าวว่าสิ่งนี้มาจากไหนกระนั้นหรือ ?** ﴿ คืออะไรมันเกิดขึ้นแก่เราอย่างนี้ ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่ามันมาจากตัวของพวกเจ้าเอง** ﴿

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจาก อุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏ็อบ ว่าในวันสมรภูมิอุฮุดในปีต่อมานั้น พวกเขาจึงได้ถูกลงโทษอันเนื่องจากวันสมรภูมิบะดัรฺที่พวกเขาเอาค่าไถ่ตัว ดังนั้นพวกเขาจึงถูกฆ่าไปถึง 70 คน และบรรดาสาวกของท่านรอซูล ﷺ นั้นได้หนีไปจากท่านรอซูล ฟันกรามของท่านจึงหัก ศีรษะแตกถลอกเป็นจุด ๆเลือดไหลลงมาที่ใบหน้าของท่าน แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **และเมื่ออันตรายหนึ่งได้ประสบแก่พวกเจ้าทั้ง ๆที่พวกเจ้าได้ให้ประสบแก่พวกเขามาแล้วถึงสองเท่าแห่งอันตรายนั้น พวกเจ้ายังกล่าวว่า สิ่งนี้มาจากไหนกระนั้นหรือ ? จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่ามันมาจากตัวของพวกเจ้าเอง** ﴿ โดยการที่พวกเจ้าเอาค่าไถ่ตัว

และมุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก อิบนุ ญุร็อยญฺ อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัสและอัสสุดดีย์ ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า มันมาจากตัวของพวกเจ้าเอง** ﴿ อันเนื่องจากว่าพวกเจ้าได้ฝ่าฝืนท่านรอซูล ﷺ เมื่อท่านได้สั่งมิให้พวกเจ้าย้ายจากสถานที่มั่น (หมายถึง บรรดานักแม่นธนู) แล้วพวกเขาก็ได้ฝ่าฝืนคำสั่งนั้น ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴿ คือพระองค์จะทำตามที่พระองค์ทรงประสงค์ จะตัดสินตามที่พระองค์ต้องการ โดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ ต่อข้อตัดสินของพระองค์

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และสิ่งที่ประสบแก่พวกเจ้าในวันที่สองกลุ่มเผชิญหน้ากันนั้น ก็โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ** ﴿ คือการที่พวกเจ้าหนีหน้าศัตรูของพวกเจ้า และศัตรูได้ฆ่าพวกเจ้าเป็นจำนวนมาก และบาดเจ็บอีกมากมาย ดังกล่าวนั้นเป็นการกำหนดจากอัลลอฮฺ และเรื่องดังกล่าวก็มีเป้าประสงค์ ﴾ **และเพื่อพระองค์จะได้ทรงทราบถึงผู้ศรัทธาทั้งหลายนั้น** ﴿ คือพวกศรัทธาที่อดทนที่ยืนหยัดโดยไม่สั่นคลอน ﴾ **และเพื่อที่พระองค์จะได้ทรงทราบถึงผู้กลับกลอกด้วย และได้ถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า จงมากันเถิด จงต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ หรือไม่ก็จงปกป้อง พวกเขากล่าวว่า หากพวกเรารู้ว่ามีการสู้รบเกิดขึ้น แน่นอนเราก็ต้องตามพวกเจ้าไปแล้ว** ﴿ หมายถึงพวกของอับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺ อิบนุ สะลูล ซึ่งที่พวกเขายกพวกกลับในระหว่างทาง และยังมีผู้ศรัทธาบางคนตามเขาไปด้วย ได้พูดจาหว่านล้อมให้พวกเขากลับมาสู้รบและมาช่วย ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **หรือไม่ก็จงปกป้อง** ﴿

อิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อัฎเฎาะฮาก, อบูศอและฮฺ, อัลฮะซัน และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า หมายถึงให้มาช่วยปกป้องมุสลิมส่วนใหญ่ด้วย

อัลฮะซัน อิบนุ ศอและฮฺ กล่าวว่า ให้ปกป้องด้วยการขอพรจากอัลลอฮฺ

และคนอื่นๆกล่าวว่า จงมาตรึงกำลังเอาไว้

แต่พวกเขาก็ให้เหตุผลโดยกล่าวว่า ﴾ **หากพวกเรารู้ว่ามีการสู้รบเกิดขึ้น แน่นอนก็ต้องตามพวกเจ้าไปแล้ว** ﴿

มุญาฮิด กล่าวว่า พวกเขาหมายความว่าหากเรารู้ว่าพวกเจ้าต้องเผชิญกับสงครามแล้ว เราก็ต้องมากับพวกเจ้าอย่างแน่นอน แต่พวกเจ้าก็ไม่ได้เผชิญกับการสู้รบ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ในวันนั้นพวกเขาใกล้แก่การปฏิเสธศรัทธายิ่งกว่าพวกเขามีศรัทธาเสียอีก** ﴿ พวกเขาได้อ้างเหตุผลเช่นนั้นก็เพราะเป็นคนที่สภาพเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เปลี่ยนแปลงไปใกล้กันสภาพที่ปฏิเสธมากๆเพราะอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **ในวันนั้นพวกเขาใกล้แก่การปฏิเสธศรัทธา ยิ่งกว่าพวกเขามีศรัทธาเสียอีก** ﴿

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **พวกเขากล่าวด้วยลมปากของพวกเขา ต่างกับสิ่งที่มีอยู่ในหัวใจของพวกเขา** ﴿ คือพวกเขาพูดไปอย่างนั้น ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริงเลยจากคำพูดของเขาที่ว่า ﴾ **หากพวกเรารู้ว่ามีการสู้รบเกิดขึ้น แน่นอน ก็ต้องตามพวกเจ้าไปแล้ว** ﴿ ที่จริงแล้วพวกเขาทราบเป็นอย่างยิ่งว่าทหารพวกมุชริกีนนั้นยกทัพมาจากเมืองไกลมาด้วยความโกรธแค้นต่อบรรดามุสลิมอันเนื่องจากความพ่ายแพ้ในสมรภูมิบะดัรฺ มีจำนวนมากมายกว่ามุสลิมหลายเท่า สงครามต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขาปกปิดเอาไว้** ﴿

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **บรรดาผู้ที่พูดเกี่ยวกับพี่น้องของพวกเขา โดยที่พวกเขานั่งอยู่เฉยว่า ถ้าหากพวกเขาเชื่อฟังเรา พวกเขาก็คงไม่ถูกฆ่า** ﴿ คือถ้าพวกเขาฟังเราจากการปรึกษาหารือกันให้อยู่ในเมือง ไม่ต้องออกไปนอกเมือง พวกเขาก็คงไม่ถูกฆ่าเช่นนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า พวกเจ้าจงป้องกันความตายให้พ้นจากตัวของพวกเจ้าเถิด หากพวกเจ้าพูดจริง** ﴿ คือถ้าหากการนั่งอยู่เฉยๆไม่ได้ออกไปทำให้คนเราปลอดภัยจากการถูกฆ่าตาย และการตายแล้ว พวกเจ้าก็คงจะไม่ตาย แต่ความตายนั้นมันต้องมาถึงพวกเจ้าอย่างแน่นอน แม้พวกเจ้าจะอยู่ในป้อมปราการที่แข็งแรงก็ตาม ดังนั้นจงปกป้องตัวเองให้พ้นจากความตายเถิด ถ้าพูดจริงอย่างนั้น

มุญาฮิด ได้เล่าโดยเอามาจากญาบิรฺ จากอับดุลลอฮฺ ว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับอับดุลลอฮฺ อิบนิ อุบัยยฺ อิบนิ สะลูล

(อัฏฏอบารี 7/383)

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ
يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَيَسْتَبْشِرُونَ
بِٱلَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا۟ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
﴿١٧٠﴾ ۞ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾ ٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَصَابَهُمُ
ٱلْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ مِنْهُمْ وَٱتَّقَوْا۟ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ
ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدْ جَمَعُوا۟ لَكُمْ فَٱخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَٰنًا وَقَالُوا۟
حَسْبُنَا ٱللَّهُ وَنِعْمَ ٱلْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾ فَٱنقَلَبُوا۟ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ
لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ وَٱتَّبَعُوا۟ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾
إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾ ﴾

169. และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺนั้นตาย มิได้ พวกเขายังมีชีวิตกันอยู่ ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ

170. ปลาบปลื้มต่อสิ่งที่อัลลอฮฺประทานให้แก่พวกเขา อันเนื่องจากความกรุณาของพระองค์ และปีติยินดีต่อบรรดาผู้ที่ยังมาไม่ทันพวกเขา ซึ่งอยู่เบื้องหลังพวกเขาว่า ไม่มีความกลัวใด ๆแก่พวกเขาและพวกเขาจะไม่เสียใจ

171. พวกเขาปีติยินดีต่อสิ่งอำนวยความสุขจากอัลลอฮฺและความกรุณาด้วย แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงทำให้รางวัลของผู้ศรัทธาทั้งหลายสูญหาย

172. คือบรรดาผู้ที่ตอบรับอัลลอฮฺและรอซูล หลังจากที่บาดแผลได้ประสบแก่พวกเขา สำหรับบรรดาผู้กระทำดีในหมู่พวกเขา และมีความยำเกรงนั้น คือรางวัลอันใหญ่หลวง

173. บรรดาที่ผู้คนได้กล่าวแก่พวกเขาว่า แท้จริง มีผู้คนได้ชุมนุมสำหรับพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงกลัวพวกเขาเถิด แล้วคำพูดดังกล่าวนั้นได้เพิ่มการศรัทธาแก่พวกเขา และพวกเขากล่าวว่า อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่พอเพียงแก่เราแล้ว และเป็นผู้ที่รับมอบหมายที่ดีเยี่ยม

174. แล้วพวกเขาได้กลับมาพร้อมด้วยความกรุณาจากอัลลอฮฺ และความโปรดปรานจากพระองค์โดยมิได้มีอันตรายใด ๆประสบแก่พวกเขา และพวกเขาได้ปฏิบัติตามความพอพระทัยของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นคือผู้ทรงโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่

175. แท้จริง ชัยฏอนนั้นเพียงขู่ (พวกเจ้า) ให้เกรงกลัวบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามมันเท่านั้น ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่ากลัวพวกมัน และจงกลัวข้าเถิด หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา

ความประเสริฐของผู้ตายชะฮีด

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับผู้ที่ตายชะฮีด (ตายในสงครามปกป้องศาสนา) ว่า แท้จริงพวกเขานั้น ถึงแม้ว่าจะถูกฆ่าตายในโลกนี้ แต่วิญญาณของพวกเขานั้นยังเป็นอยู่ โดยได้รับเครื่องยังชีพในปรโลก

มุสลิมได้บันทึกรายงานไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา โดยรายงานมาจากมัสรูก ว่าพวกเราได้ถามอับดัลลอฮฺ ถึงอายะฮฺนี้ ที่ว่า ﴿ **และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺนั้นตาย มิได้ พวกเขายังมีชีวิตกันอยู่ ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ** ﴾ เขาได้ตอบว่า ความจริงฉันได้ถามเรื่องดังกล่าวกับท่านรอซูล ﷺ แล้วท่านได้ตอบว่า

(اَرْوَاحُهُمْ فِيْ جَوْفِ طَيْرٍ خُضْرٍ، لَهَا قَنَادِيْلُ مَعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ ، تَسْرَحُ مِنَ اْلجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَتْ، ثُمَّ تَأْوِي إِلَى تِلْكَ اْلقَنَادِيْلِ ، فَاطَّلَعَ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ اِطِّلاَعَةً فَقَالَ : هَلْ تَشْتَهُوْنَ شَيْئًا ؟ فَقَالُوْا: أَيَّ شَيْءٍ نَشْتَهِي وَنَحْنُ نَسْرَحُ مِنَ اْلجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنَا ؟ فَفَعَلَ ذَلِكَ بِهِمْ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ ، فَلَمَّا رَأَوْا أَنَّهُمْ لَنْ يُتْرَكُوْا مِنْ اَنْ يَسْأَلُوْا، قَالُوْا: يَا رَبِّ نُرِيْدُ اَنْ تَرُدَّ اَرْوَاحَنَا فِيْ اَجْسَادِنَا حَتَّى نُقْتَلَ فِيْ سَبِيْلِكَ مَرَّةً أُخْرَى ، فَلَمَّا رَاَى اَنْ لَيْسَ لَهُمْ حَاجَةٌ ، تُرِكُوْا)

"บรรดาวิญญาณของพวกเขานั้นอยู่ในท้องของนกสีเขียว สำหรับมันนั้นมีบรรดาโคมไฟแขวนอยู่ที่บัลลังก์ของอัลลอฮฺ โดยมันจะท่องไปในสวรรค์ตามที่ต้องการ หลังจากนั้นก็จะเข้ามาพักในโคมไฟเหล่านั้น แล้วพระผู้อภิบาลของพวกเขาก็จะหันมามองดูพวกเขา แล้วตรัสว่า พวกท่านอยากได้อะไรไหม ? แล้วพวกเขาตอบว่า เราจะอยากได้สิ่งใดอีกเล่า โดยที่เราท่องไปในสวรรค์ตามที่เราต้องการแล้ว พระองค์ได้ถามพวกเขาอย่างนั้นถึง 3 ครั้ง แล้วเมื่อพวกเขาเห็นว่าทรงถามอยู่อย่างนั้น พวกเขาจึงกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาล เราอยากให้พระองค์เอาวิญญาณของเรากลับสู่ร่างของเรา เพื่อเราจะได้ถูกฆ่าในหนทางของพระองค์อีกครั้งหนึ่ง แล้วเมื่อพระองค์เห็นว่าพวกเขาไม่มีความต้องการอะไรอีกแล้ว พวกเขาก็ถูกปล่อยไว้อย่างนั้น"

(มุสลิม 3/1502)

ความจริงได้มีรายงานมาจาก อนัส และอบีสะอีด เช่นเดียวกันนั้น

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอนัส ว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا مِنْ نَفسٍ تَمُوْتُ ، لَهَا عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ، يَسُرُّهَا اَنْ تَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا إِلاَّ الشَّهِيْدُ ، فَإِنَّهُ يَسُرُّهُ اَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيُقْتَلَ مَرَّةً أُخْرَى ، لِمَا يَرَى مِنْ فَضْلِ الشَّهَادَةِ)

"ไม่ว่าชีวิตใดที่ตายไปที่มีความดีอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺ เขาจะดีใจที่จะกลับไปยังโลกดุนยาอีก นอกจากเพื่อให้ตายชะฮีด เพราะเขาจะดีใจที่จะกลับไปยังโลกดุนยาอีกแล้วให้ถูกฆ่าอีกครั้งหนึ่ง อันเนื่องจากเห็นถึงความประเสริฐของการตายชะฮีด"

(อะหฺมัด 3/126 และมุสลิม 1877)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจาก อิบนิ อับบาส ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَـــمَّا أُصِيْبَ إِخْوَانُكُمْ بِأَحُدٍ، جَعَلَ اللهُ أَرْوَاحَهُمْ فِيْ اَجْوَافِ طَيْرٍ خُضْرٍ، تَرِدُ اَنْهَارَ اْلجَنَّةِ وَتَأْكُلُ مِنْ ثِمَارِهَا ، وَتَأْوِيْ إِلَى قَنَادِيْلَ مِنْ ذَهَبٍ فِيْ ظِلِّ اْلعَرْشِ، فَلَمَّا وَجَدُوْا طِيْبَ مَشْرَبِهِمْ وَمَأْكَلِهِمْ ، وَحُسْنَ مُتَقَلَّبِهِمْ قَالُوْا : يَا لَيْتَ إِخْوَانَنَا يَعْلَمُوْنَ مَا صَنَعَ اللهُ لَنَا لِئَلاَّ يَزْهَدُوْا فِيْ اْلجِهَادِ وَلاَ يَنْكُلُوْا عَنِ اْلحَرْبِ، فَقَالَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ : أَنَا اُبَلِّغُهُمْ عَنْكُمْ، فَأَنْزَلَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ هَذِهِ اْلآيَاتِ : ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾)

"เมื่อบรรดาพี่น้องของพวกท่านประสบกับการเสียชีวิตในสมรภูมิอุฮุด อัลลอฮฺได้ให้วิญญาณของพวกเขาอยู่ในท้องนกสีเขียว จะบินไปมาอยู่ที่แม่น้ำสายต่าง ๆ ในสวรรค์ กินผลไม้ในสวรรค์ และจะเข้าพักอยู่ในโคมไฟที่ทำจากทองคำแขวนอยู่ใต้บัลลังก์ของอัลลอฮฺ แล้วเมื่อพวกเขาพบว่ามีเครื่องดื่มดี ๆ อาหารดี ๆ และมีอิสระในการไปไหนมาไหน (ในสวรรค์) พวกเขาจึงกล่าวว่า หวังว่าบรรดาพี่น้องของเราคงจะทราบถึงสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทำไว้ให้แก่พวกเรา เพื่อที่พวกเขาจะได้ไม่อยากที่จะออกไปต่อสู้ และจะได้ไม่โอดครวญเกี่ยวกับสงคราม แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้กล่าวว่าข้าจะบอกให้พวกเขาทราบเกี่ยวกับพวกเจ้า แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานบรรดาอายะฮฺลงมาว่า ﴿ และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่

ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺนั้นตาย มิได้ พวกเขายังมีชีวิตกันอยู่ ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ ﴾ *และหลังจากนั้นด้วย"*

(อะหฺมัด 1/265)

อย่างนี้แหละที่อิมามอะหฺมัดได้รายงาน และเช่นเดียวกัน กอตาดะฮฺ, อัรฺรอเบียะอฺ และอัฏเฏาะฮาก ได้กล่าวว่าอายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับผู้ที่ถูกฆ่าตายในสมรภูมิอุฮุด

(อัฏฏอบารี 7/389 – 390)

อบูบักรฺ อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้รายงานมาจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้มองมายังฉันในวันหนึ่งแล้วท่านได้กล่าวว่า "โอ้ญาบิรฺ ดูเหมือนท่านกำลังกังวลใจ มีปัญหาอะไรหรือ ?" เขาเล่าว่า ฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ บิดาของฉันได้ตายชะฮีดและทิ้งทรัพย์สินและลูกหลานไว้มากมาย เขาเล่าว่าแล้วท่านได้กล่าวว่า "ฉันมิได้บอกให้ท่านทราบหรือว่า อัลลอฮฺไม่เคยพูดกับคนใดเลย นอกจากทรงพูดมาจากหลังม่าน และความจริงพระองค์ทรงพูดกับบิดาของท่าน โดยไม่ผ่านสื่อกลาง" อะลี กล่าวว่า คำว่า อัลกิฟาฮฺ คือการสนทนาโดยเผชิญหน้ากัน พระองค์ตรัสว่า จงขอข้าซิ ข้าจะประทานให้แก่ท่าน เขากล่าวว่าฉันขอต่อพระองค์ ขอให้ฉันมีชีวิตกลับไปยังโลกนี้อีก แล้วถูกฆ่าในหนทางของพระองค์เป็นครั้งที่สอง แล้วพระผู้อภิบาล ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่าความจริงดำรัสของข้าได้ตรัสไปแล้วว่า พวกเขาจะไม่กลับไปยังโลกนั้นอีก เขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉันขอพระองค์ได้โปรดบอกให้คนรุ่นหลังฉันทราบด้วย แล้วอัลลอฮฺจึงประทานอัลกุรอานลงมาว่า **﴿ และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺนั้นตาย ﴾** ..... *ไปจนจบอายะฮฺ*

(จากหนังสือ ดะลาอิลุนนุบูวะฮฺ ของอัลบัยหะกีย์ 3/299)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอิบนิ อับบาส ﵄ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلشُّهَدَاءُ عَلَى بَارِقِ نَهْرٍ بِبَابِ الْجَنَّةِ ، فِيْ قُبَّةٍ خَضْرَاءَ، يَخْرُجُ عَلَيْهِمْ رِزْقُهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ بُكْرَةً وَعَشِيًّا)

"บรรดาผู้ตายชะฮีดนั้นจะอยู่ริมฝั่งน้ำ ณ ประตูสวรรค์ อยู่ในโคมสีเขียว โดยที่เครื่องยังชีพของพวกเขาก็จะออกมาจากสวรรค์ทั้งเช้าและเย็น"

(อะหฺมัดได้รายงานฮะดีษนี้เพียงคนเดียว 1/266)

และอิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย *(อัฏฏอบารี 7/387)* โดยสายรายงานของฮะดีษนี้เสมือนว่าบรรดาผู้ตายชะฮีดนั้นมีหลายประเภท บางคนวิญญาณของเขาจะวนเวียน

อยู่ในสวรรค์ บางคนอยู่ที่แม่น้ำใกล้กับประตูสวรรค์ โดยอาจจะเป็นไปได้ว่า ที่สุดของทางที่เขาจะเดินไปนั้น คือที่แม่น้ำสายนี้ พวกเขาจะไปรวมตัวกันที่นั่น โดยที่พวกเขาจะได้รับปัจจัยยังชีพทั้งในยามเช้าและเย็น ณ ที่แห่งนั้น *วัลลอฮุอะอฺลัม*

และความจริง เราได้รายงานเอาไว้ในหนังสือมุสนัดของอิมามอะหฺมัดมีอยู่ฮะดีษหนึ่ง ที่เป็นข่าวดีแก่ผู้ศรัทธาทุกคนว่า วิญญาณของเขาจะอยู่ในสวรรค์ วนเวียนไปมาอยู่ในนั้น กินผลไม้ในสวรรค์ มีใบหน้าอิ่มเอิบสดใส ยิ้มแย้ม และเห็นสิ่งที่อัลลอฮฺทรงให้เกียรติแก่พวกเขา โดยที่สายรายงานฮะดีษนี้ดีมากๆซึ่งในสายรายงานรวมเอาไว้ด้วยอิมามทั้งสามในสี่ท่าน คือ อิมามอะหฺมัดได้รายงานมาจากอิมามชาฟิอี โดยได้รายงานมาจากอิมามมาลิก ﵁ โดยได้รายงานมาจากอัซซุฮฺรีย์ จากอับดิรฺเราะฮฺมาน อิบนิ กะอับ อิบนิ มาลิก จากบิดาของเขา ﵁ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(نَسَمَةُ الْمُؤْمِنِ طَائِرٌ يَعْلَقُ فِيْ شَجَرِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَهُ اللهُ إِلَى جَسَدِهِ يَوْمَ يَبْعَثُهُ)

"ประชากรผู้ศรัทธานั้น (คือวิญญาณของเขา) จะเป็นนกอยู่ตามต้นไม้ในสวรรค์ จนกว่าอัลลอฮฺจะให้มันกลับไปสู่ร่างของมัน ในวันที่พระองค์ทรงให้มันฟื้นคืนชีพ"

(อะหฺมัด 3/455)

และในฮะดีษนี้ ระบุ ว่า

(إِنَّ رُوْحَ الْمُؤْمِنِ تَكُوْنُ عَلَى شَكْلِ طَائِرٍ فِيْ الْجَنَّةِ)

"แท้จริง วิญญาณของผู้ศรัทธา (มุมิน) นั้น จะอยู่ในรูปของนกในสวรรค์"

ส่วนวิญญาณของพวกชะฮีด ก็ดังที่กล่าวมาแล้วจะอยู่ในตัวนกสีเขียว มันเป็นเสมือนดวงดาวที่มีแสงจรัส เมื่อเทียบกับวิญญาณของบรรดาผู้ศรัทธาโดยทั่วไป โดยที่มันจะบินไปมาด้วยตัวของมันเอง ดังนั้น เราจึงขอต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงใจบุญ ผู้ทรงโปรดปรานให้พวกเรามั่นคงอยู่บนการศรัทธามั่นเถิด

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **ปลาบปลื้มต่อสิ่งที่อัลลอฮฺประทานให้แก่พวกเขา** ﴿ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ หมายถึง บรรดาชะฮีดที่ถูกฆ่าตายในหนทางของอัลลอฮฺนั้นยังมีชีวิตอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺ โดยที่พวกเขาปลาบปลื้มกับความเมตตาและความโปรดปรานที่อัลลอฮฺประทานให้ ดีใจกับพี่น้องของพวกเขาที่ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺหลังจากพวกเขา ซึ่งพวกเขาได้บุกไปข้างหน้าอย่างไม่หวาดกลัวสิ่งใดข้างหน้าเขา และไม่เสียใจใดๆเลย เราขอต่ออัลลอฮฺ ﷻ ได้โปรดประทานสวรรค์ให้พวกเขาด้วย

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง โดยรายงานจากอนัส ﷺ ถึงเรื่องราวของพวกบ่อน้ำมะอูนะฮฺ ที่เป็นชาวอันศอรฺจำนวน 70 คน ซึ่งถูกฆ่าในเช้าวันเดียวกัน และท่านรอซูล ﷺ ได้ขอดุอาอฺในกุนูตให้แก่พวกเขา และขอดุอาอฺสาปแช่งพวกที่ทำร้ายเขา อนัส ได้เล่าว่า อัลกุรอานอายะฮฺหนึ่งถูกประทานลงมาเกี่ยวกับพวกเขา ซึ่งเราก็ได้อ่านมัน กระทั่งอัลลอฮฺ ﷻ ทรงยกเลิกอายะฮฺดังกล่าว อายะฮฺที่ว่านี้ก็คือ (أَنْ بَلِّغُوْا عَنَّا قَوْمَنَا أَنَّا لَقِيْنَا رَبَّنَا فَرَضِيَ عَنَّا وَأَرْضَانَا) "พวกท่านจงแจ้งให้กลุ่มชนของเราทราบเกี่ยวกับพวกเราเถิดว่า เราได้พบพระผู้อภิบาลของเราแล้ว โดยที่พระองค์ทรงพึงพอพระทัยในพวกเรา และทรงทำให้เราพอใจ"

(ฟัตฮุลบารี 7/445 และมุสลิม 1/468)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **พวกเขาปีติยินดีต่อสิ่งอำนวยความสุขจากอัลลอฮฺ และความกรุณาด้วย แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงทำให้รางวัลของผู้ศรัทธาทั้งหลายสูญหาย** ﴿

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวว่า พวกเขาปีติยินดีและดีใจอันเนื่องจากพวกเขาได้รับการเอาใจใส่ตามที่อัลลอฮฺได้สัญญาไว้อย่างครบถ้วนมีผลตอบแทนอย่างมากมาย

และอับดุรฺเราะหฺมาน อิบนุ ซัยดฺ อิบนุ อัสลัม ได้กล่าวว่า อัลกุรอานอายะฮฺนี้ได้ครอบคลุมถึงบรรดาผู้ศรัทธาไว้ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นผู้ตายชะฮีดและคนอื่นๆและน้อยครั้งที่อัลลอฮฺได้ทรงกล่าวถึงความโปรดปรานแก่บรรดานบี และผลตอบแทนต่างๆนอกจากพระองค์ได้กล่าวถึงสิ่งที่พระองค์ได้ประทานให้แก่บรรดาผู้ศรัทธาตามมาด้วย

การกล่าวถึงสงครามฮัมรออุลอะสัด และความประเสริฐของผู้ที่ออกไปในสงครามนี้

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **บรรดาผู้ที่ตอบรับอัลลอฮฺและรอซูล หลังจากที่บาดแผลได้ประสบแก่พวกเขา** ﴿ นี่คือเรื่องที่ปรากฏในวันสมรภูมิฮัมรออุลอะสัด ทั้งนี้ก็เพราะว่าบรรดามุชริกีนนั้น เมื่อพวกเขาได้เข้าจู่โจมพวกมุสลิมแล้วและสมกับความตั้งใจแล้ว พวกเขาก็รีบเดินทางกลับไปยังเมืองของพวกเขา ขณะที่กำลังเดินทางกลับไปนั้น พวกเขาก็นึกเสียใจที่ยังไม่ได้ทำร้ายชาวมะดีนะฮฺให้มันราบคาบลงไป และพวกเขาจึงได้จัดเตรียมกองกำลังเพื่อย้อนกลับมา และแล้วเรื่องดังกล่าวก็ได้ทราบไปถึงท่านรอซูล ﷺ จึงได้เกณฑ์บรรดามุสลิมเพื่อรับมือและสร้างความหวาดกลัวให้แก่พวกเขา และเพื่อให้พวกเขาเห็นว่ามุสลิมยังมีกำลังแข็งแกร่ง โดยที่ท่านมิได้อนุญาตให้ใครอื่น นอกจากผู้ที่ร่วมรบเฉพาะในสมรภูมิอุฮุดเท่านั้น นอกจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ﷺ เท่านั้น บรรดามุสลิมได้ผนึกกำลังออกไปทั้งผู้ที่มีบาดแผล

และบาดเจ็บจากสงคราม ทั้งนี้ก็เพื่อภักดีต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง และภักดีต่อท่านรอซูลของพระองค์ ﷺ

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอิกริมะฮฺ ว่าเมื่อพวกมุชริกูนได้กลับออกไปจากสมรภูมิอุฮุด พวกเขาได้กล่าวว่าพวกท่านมิได้ฆ่าแม้แต่มุฮัมมัด และไม่แม้แต่จะจับพวกผู้หญิงมาเป็นเชลย ช่างเป็นการกระทำที่แย่มาก กลับไปกันใหม่เถิด ท่านรอซูล ﷺ ได้ทราบเรื่องดังกล่าวจึงได้เกณฑ์บรรดามุสลิมออกไป แล้วพวกเขาก็ออกไปจนกระทั่งไปถึงฮัมรออุลอะสัด หรือบ่อน้ำอบีอุยัยนะฮฺ (ซุฟยานผู้รายงานฮะดีษ ไม่แน่ใจว่าเป็นที่ใด) และแล้วพวกมุชริกูนก็กล่าวว่าเรากลับมาปีหน้ากันใหม่เถิด เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านรอซูล ﷺ จึงนำมุสลิมกลับเมืองมะดีนะฮฺ ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนี้ก็นับเป็นสงครามเช่นเดียวกัน ต่อจากนั้นมา อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอาน ลงมาว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่ตอบรับอัลลอฮฺและรอซูล หลังจากที่บาดแผลได้ประสบแก่พวกเขา สำหรับบรรดาผู้กระทำดีในหมู่พวกเขา และมีความยำเกรงนั้น คือรางวัลอันใหญ่หลวง** ﴾

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 11083)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่ตอบรับอัลลอฮฺและรอซูล...** ﴾ ว่า ดิฉันได้กล่าวแก่อุรวะฮฺว่า โอ้ลูกของพี่สาวปรากฏว่าพ่อทั้งสองของท่าน ร่วมกับพวกเขาด้วย คือ อัซซุบัยรฺ และอบูบักรฺ رضي الله عنهما เมื่อท่านนบีของอัลลอฮฺได้ประสบกับการบาดเจ็บในวันสมรภูมิอุฮุด อย่างที่ได้ทราบกันดี และพวกมุชริกูนได้ยกทัพกลับไป แต่ท่านกลัวว่าพวกเขาจะย้อนกลับมาอีก ท่านจึงกล่าวว่า "ใครจะกลับไปไล่ตามพวกเขาไปบ้าง" จึงมีผู้คนจำนวน 70 คน อาสาจะออกติดตามไป ซึ่งในจำนวนนั้นก็มีอบูบักรฺ และอัซซุบัยรฺ رضي الله عنهما ร่วมไปด้วย

อย่างนี้แหละที่อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานเช่นนั้นเพียงผู้เดียวตามข้อความนี้

(อัลบุคอรี 4077)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **บรรดาที่ผู้คนได้กล่าวแก่พวกเขาว่า แท้จริงมีผู้คนได้ชุมนุมสำหรับพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงกลัวพวกเขาเถิด แล้วคำพูดดังกล่าวนั้นได้เพิ่มการศรัทธาแก่พวกเขา** ﴾ ......*ไปจนจบอายะฮฺ* คือบรรดาผู้ที่มีคนมาขู่พวกเขาว่า ผู้คนเขาได้รวมตัวกันแล้ว พวกเจ้าจงกลัวพวกเขาเถิดเพราะมีจำนวนมาก แต่พวกเขาหาได้เกรงกลัวไม่ แต่พวกเขาก็มอบหมายต่ออัลลอฮฺและขอความช่วยเหลือจากพระองค์ ﴿ **และพวกเขากล่าวว่า อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่พอเพียงแก่เราแล้ว และเป็นผู้ที่รับมอบหมายที่ดีเยี่ยม** ﴾

อัลบุคอรี ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดย อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่พอเพียงแก่เราแล้ว และเป็นผู้ที่รับมอบหมายที่ดีเยี่ยม** ﴿ ว่า นบีอิบรอฮีม ﷺ ก็เคยกล่าวเช่นนี้ ขณะที่ท่านถูกจับโยนลงไปในกองเพลิง และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็ได้กล่าวเช่นนี้ ขณะที่ผู้คนกล่าวว่า แท้จริงผู้คนได้รวมตัวกันเพื่อมาจัดการกับพวกเจ้า ดังนั้นจงกลัวพวกเขาเถิด แล้วคำพูดเช่นนั้นก็ได้ทำให้อีมานของพวกเขาเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย และพวกเขาได้กล่าวว่า อัลลอฮฺ ﷻ นั้นเป็นผู้ที่พอเพียงแก่เราแล้ว และเป็นผู้ที่รับมอบหมายที่ดีเยี่ยม

(ฟัตฮุลบารี 8/77)

อบูบักรฺ อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้รายงานมาจาก อนัส อิบนิ มาลิก จากท่านนบี ﷺ ว่า ความจริงมีผู้กล่าวแก่ท่านในวันสมรภูมิอุฮุด มีผู้คนได้รวมตัวกันเพื่อเข้าจัดการกับพวกท่าน พวกท่านจงกลัวพวกเขาเถิด แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอายะฮฺ ดังกล่าวลงมา

แล้วด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แล้วพวกเขาก็ได้กลับมาพร้อมด้วยความกรุณาจากอัลลอฮฺ และความโปรดปรานจากพระองค์ โดยมิได้มีอันตรายประสบแก่พวกเขา** ﴿ อันเนื่องจากพวกเขาได้มอบหมายต่ออัลลอฮฺ พระองค์จึงได้ให้ความพอเพียงแก่พวกเขาตามที่พวกเขาตั้งใจ และปกป้องอันตรายจากศัตรูมิให้เกิดขึ้นแก่พวกเขา โดยให้พวกเขากลับมายังเมืองของพวกเขาด้วยความปลอดภัย พร้อมด้วยความกรุณาจากอัลลอฮฺและความโปรดปรานจากพระองค์ โดยมิได้มีอันตรายประสบแก่พวกเขา จากศัตรูของพวกเขา ﴾ **และพวกเขาได้ปฏิบัติตามความพอพระทัยของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺ คือผู้ทรงโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่** ﴿

อัลบัยหะกีย์ ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดยอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่กล่าวว่า ﴾ **แล้วพวกเขาได้กลับมาพร้อมด้วยความกรุณาจากอัลลอฮฺ และความโปรดปราน** ﴿ เขากล่าวว่าคำว่า "เนียะอฺมะฮฺ." (ความกรุณา) ก็คือพวกเขากลับมาอย่างปลอดภัย ส่วนคำว่า "ฟัฎลฺ" (ความโปรดปราน) คือมีกองคาราวานสินค้าผ่านมาซึ่งอยู่ในช่วงเทศกาลค้าขาย ท่านรอซูล ﷺ จึงซื้อสินค้ากลับมาโดยได้กำไรและจัดแบ่งให้บรรดาสาวกของท่านทุกคน

(จากหนังสือ ดะลาอิลุนนุบูวะฮฺ 3/318)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง ชัยฏอนนั้นเพียงขู่ (ให้พวกเจ้า) เกรงกลัวบรรดาผู้ปฏิบัติตามมันเท่านั้น** ﴿ คือมันจะขู่ให้พวกเจ้ากลัวผู้ที่ตามมัน ซึ่งมันจะทำให้พวกเจ้าคิดไปเองว่า พวกเขาเป็นผู้ที่มีความแข็งแกร่งและน่าเกรงขาม อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่ากลัวพวกมัน และจงกลัวข้าเถิด หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา** ﴿ คือเมื่อมันขู่พวกเจ้าและทำให้พวกเจ้าคิดอย่างนั้นอย่างนี้ พวกเจ้าจงมอบหมายต่อข้า หลบไป

พึ่งพิงต่อข้า ซึ่งข้าจะให้ความพอเพียงแก่พวกเจ้า ช่วยเหลือให้พวกเจ้าชนะพวกมัน ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ ..... قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ ﴾

"อัลลอฮฺจะมิทรงเป็นผู้ให้ความพอเพียงแก่บ่าวของพระองค์ดอกหรือ และพวกเขายังขู่เจ้าให้กลัวบรรดาเจว็ดอื่นจากพระองค์" *ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า* "จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า อัลลอฮฺทรงพอเพียงแก่ฉันแล้ว แด่พระองค์เท่านั้นบรรดาผู้มอบความไว้วางใจจะให้ความไว้วางใจ"

(ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 36 – 38)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ فَقَٰتِلُوٓا۟ أَوْلِيَآءَ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّ كَيْدَ ٱلشَّيْطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ ﴾

"ดังนั้น พวกเจ้าจงต่อสู้กับบรรดาสมุนของชัยฏอนเถิด แท้จริง อุบายของชัยฏอนนั้นอ่อนแอยิ่ง"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 76)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ أُو۟لَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱلشَّيْطَٰنِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٩﴾ ﴾

"ชนเหล่านั้น คือพลพรรคของชัยฏอน พึงทราบเถิดว่า แท้จริง พลพรรคของชัยฏอนนั้นเป็นผู้ขาดทุน"

(ซูเราะฮฺ อัลมุญาดะละฮฺ อายะฮฺที่ 19)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่าอีกว่า

﴿ كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِىٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾ ﴾

"อัลลอฮฺทรงกำหนดไว้ว่า แน่นอนข้า และรอซูลของข้าจะมีชัยชนะเหนือกว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพ"

(ซูเราะฮฺ อัลมุญาดะละฮฺ อายะฮฺที่ 21)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓ ﴾

"และแน่นอน อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือผู้ที่สนับสนุนศาสนาของพระองค์"

(ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 40)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَنصُرُواْ ٱللَّهَ يَنصُرْكُمْ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย หากพวกเจ้าสนับสนุน (ศาสนา) ของอัลลอฮฺ พระองค์ก็จะทรงสนับสนุนพวกเจ้า"......*ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 7)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَٰدُ ﴿٥١﴾
يَوْمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٥٢﴾ ﴾

"แท้จริง เราจะช่วยเหลือบรรดารอซูลของเรา และบรรดาผู้ศรัทธาอย่างแน่นอน ทั้งในชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ และในวันที่พยานทั้งหลายจะยืนขึ้นเป็นพยาน วันที่การแก้ตัวของพวกเขาจะไม่อำนวยประโยชน์แก่บรรดาผู้อธรรม และสำหรับพวกเขาจะได้รับการสาปแช่ง และสำหรับพวกเขาจะมีที่พำนักอันเลวร้าย"

(ซูเราะฮฺ มุอฺมิน อายะฮฺที่ 51 และ 52)

وَلَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۗ
يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى ٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيْـًٔا وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا

نُمۡلِي لَهُمۡ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِثۡمٗاۚ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿١٧٨﴾ مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَىٰ مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِۗ وَمَا كَانَ
ٱللَّهُ لِيُطۡلِعَكُمۡ عَلَى ٱلۡغَيۡبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجۡتَبِي مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُۖ فَـَٔامِنُواْ
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَلَكُمۡ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿١٧٩﴾ وَلَا
يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ هُوَ خَيۡرٗا لَّهُمۖ بَلۡ
هُوَ شَرّٞ لَّهُمۡۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿١٨٠﴾

176. และจงอย่าให้บรรดาผู้รีบเร่งในการปฏิเสธศรัทธาเป็นที่เสียใจแก่เจ้า แท้จริง พวกเขาจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อัลลอฮฺได้แต่อย่างใดเลย อัลลอฮฺนั้นทรงต้องการที่จะไม่ให้มีส่วนได้ใด ๆแก่พวกเขาในปรโลก และสำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอันยิ่งใหญ่

177. แท้จริง บรรดาผู้ที่ซื้อการปฏิเสธด้วยการศรัทธานั้น พวกเขาจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆแก่อัลลอฮฺได้แต่อย่างใดเลย และสำหรับพวกเขานั้น จะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ

178. และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าที่เราประวิงเวลาให้แก่พวกเขานั้นเป็นการดีแก่ตัวของพวกเขา แท้จริง การที่เราประวิงเวลาให้แก่พวกเขานั้นเพื่อพวกเขาจะได้เพิ่มพูนบาปกรรมเท่านั้น และสำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ

179. ใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงทอดทิ้งบรรดาผู้ที่ศรัทธาไว้ในสภาพที่พวกเจ้ากำลังเป็นอยู่ก็หาไม่ จนกว่าพระองค์จะทรงจำแนกผู้ที่เลวออกจากผู้ที่ดีเท่านั้น และใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงให้พวกเจ้ามองเห็นสิ่งที่เร้นลับก็หาไม่ แต่ทว่า อัลลอฮฺนั้นจะทรงคัดเลือกผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์จากบรรดารอซูลของพระองค์ ดังนั้น พวกเจ้าจงศรัทธาต่ออัลลอฮฺ

และบรรดารอซูลของพระองค์เถิด และหากพวกเจ้าศรัทธาและยำเกรงแล้ว สำหรับพวกเจ้าคือ รางวัลอันยิ่งใหญ่

180. และบรรดาผู้ตระหนี่ในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์นั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่ามันเป็นการดีแก่พวกเขา หากแต่มันเป็นความไม่ดีแก่พวกเขา ซึ่งพวกเขาจะถูกคล้องด้วยสิ่งที่พวกเขาได้ตระหนี่มันไว้ในวันกิยามะฮฺ และสำหรับอัลลอฮฺนั้น คือมรดกแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รอบรู้อย่างดีต่อสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

การปลอบใจท่านรอซูล ﷺ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่นบีของพระองค์ ﷺ ว่า ﴾ **และจงอย่าให้บรรดาผู้รีบเร่งในการปฏิเสธศรัทธาเป็นที่เสียใจแก่เจ้า** ﴿ ทั้งนี้ ก็เพราะว่าท่านนั้นเป็นผู้ที่เอารู้เอาชี้และเอาใจใส่ต่อผู้คน ท่านเคยเสียใจต่อการที่พวกปฏิเสธฝ่าฝืน ดื้อรั้น และแยกตัวออกจากท่าน ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า อย่าให้มันเป็นที่เสียใจแก่ท่านในเรื่องต่าง ๆเหล่านั้น ﴾ **แท้จริง พวกเขาจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อัลลอฮฺได้แต่อย่างใดเลย อัลลอฮฺนั้นทรงต้องการที่จะไม่ให้มีส่วนได้ใด ๆแก่พวกเขาในปรโลก** ﴿ เคล็ดลับในเรื่องของพวกเขาก็คือ พระองค์ต้องการที่จะไม่ให้พวกเขามีส่วนได้ใด ๆในปรโลก ซึ่งดังกล่าวนั้นเป็นความประสงค์และกำหนดของพระองค์ ﴾ **และสำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอันยิ่งใหญ่** ﴿

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจนว่า ﴾ **แท้จริง บรรดาผู้ซื้อการปฏิเสธด้วยการศรัทธานั้น** ﴿ เปลี่ยนความศรัทธาเป็นการปฏิเสธ ﴾ **พวกเขาจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆแก่อัลลอฮฺได้แต่อย่างใดเลย** ﴿ แต่มันจะเป็นอันตรายและผลร้ายต่อตัวของพวกเขาเองต่างหาก ﴾ **และสำหรับพวกเขานั้น จะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ** ﴿

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าที่เราประวิงเวลาให้แก่พวกเขานั้น เป็นการดีแก่ตัวของพวกเขา แท้จริงการที่เราประวิงเวลาให้แก่พวกเขานั้น เพื่อพวกเขาจะได้เพิ่มพูนบาปกรรมเท่านั้น** และ**สำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ** ﴿

ซึ่งก็เช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ بَل لَّا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ ﴾

"พวกเขาคิดหรือว่า แท้จริง สิ่งที่เราได้ให้แก่พวกเขา เช่น ทรัพย์สมบัติ และลูกหลานนั้น (ถือเป็นการ) ให้ความดีแก่พวกเขากระนั้นหรือ ? เปล่าเลย แต่ทว่าพวกเขาไม่รู้สึกหรอก"

(ซูเราะฮฺ อัลมุอฺมินูน อายะฮฺที่ 55 และ 56)

และเช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ فَذَرْنِى وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ ﴾

"ดังนั้น จงปล่อยให้ข้าจัดการเถิด สำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อคัมภีร์อัลกุรอาน เราจะนำพวกเขาสู่ (การลงโทษ) ทีละขั้น โดยที่พวกเขาไม่รู้"

(ซูเราะฮฺ อัลกอลัม อายะฮฺที่ 44)

และเช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾ ﴾

"ดังนั้น จงอย่าให้ทรัพย์สมบัติของพวกเขาและลูก ๆของพวกเขาเป็นที่พึงพอใจแก่เจ้า แท้จริง อัลลอฮฺทรงต้องการลงโทษพวกเขาด้วยสิ่งเหล่านั้นในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้ และจะให้ชีวิตของพวกเขาออกจากร่างไป ขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเท่านั้น"

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 55)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **ใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงทอดทิ้งบรรดาผู้ที่ศรัทธาไว้ในสภาพที่พวกเจ้ากำลังเป็นอยู่ก็หาไม่ จนกว่าพระองค์จะทรงจำแนกผู้ที่เลวออกจากผู้ที่ดีกว่าเท่านั้น** ﴿ คือพระองค์จะทรงให้มีบททดสอบอย่างแน่นอน เพื่อจะได้ปรากฏอย่างชัดเจนว่า ผู้ใดเป็นผู้ที่ใกล้ชิดพระองค์และผู้ใดเป็นศัตรูกับพระองค์ และเพื่อที่จะได้ทราบว่าใครเป็นผู้ศรัทธาที่อดทนและใครเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอกที่เลวทราม หมายถึง ในวันสมรภูมิอุฮุดที่อัลลอฮฺทรงทดสอบบรรดาผู้ศรัทธา แล้วสภาพของพวกเขาก็ปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนเช่นการศรัทธา ความอดทน แข็งแกร่ง ยืนหยัดในการต่อสู้ เชื่อฟังอัลลอฮฺ ในทางตรงกันข้าม ก็ได้

เผยให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริงของพวกมุนาฟิกีน (พวกกลับกลอก) เช่น ฝ่าฝืนคำสั่ง ย่อท้อในการต่อสู้ บิดพลิ้วต่ออัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงทอดทิ้งบรรดาผู้ที่ศรัทธาในสภาพที่พวกเจ้ากำลังเป็นอยู่ก็หาไม่ จนกว่าพระองค์จะทรงจำแนกผู้ที่เลวออกจากผู้ที่ดีเท่านั้น** ﴾

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า เป็นการจำแนกในระหว่างพวกเขาในวันสมรภูมิอุฮุด

(อัฏฏอบารี 7/424)

กอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า เป็นการจำแนกในระหว่างพวกเขาด้วยการต่อสู้และการอพยพ

(อัฏฏอบารี 7/424)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงให้พวกเจ้ามองเห็นสิ่งเร้นลับก็หาไม่** ﴾ คือพวกท่านนั้นไม่ทราบหรอกถึงสิ่งเร้นลับที่อัลลอฮฺทรงกำหนดไว้ในสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างจนกว่าอัลลอฮฺจะทรงแยกผู้ศรัทธาออกจากคนกลับกลอก ด้วยเหตุที่ปรากฏชัดเจนในเรื่องดังกล่าว หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **แต่ทว่า อัลลอฮฺนั้นจะทรงคัดเลือกผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์จากบรรดารอซูลของพระองค์** ﴾ ดังเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ عَـٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ ﴾

"พระผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ ดังนั้น พระองค์จะไม่ทรงเปิดเผยสิ่งเร้นลับของพระองค์แก่ผู้ใด นอกจากผู้ที่พระองค์ทรงยินดีเช่นท่านรอซูล ดังนั้น พระองค์จะทรงส่งผู้พิทักษ์เฝ้าดูแลข้างหน้าและข้างหลังเขา"

(ซูเราะฮฺ อัลญิน อายะฮฺที่ 26 และ 27)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น พวกเจ้าจงศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และบรรดารอซูลของพระองค์เถิด** ﴾ คือพวกเจ้าจงเชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ และจงปฏิบัติตามท่านในสิ่งที่เป็นบัญญัติแก่พวกเจ้า ﴿ **และหากพวกเจ้าศรัทธา และยำเกรงแล้วสำหรับพวกเจ้า คือรางวัลอันยิ่งใหญ่** ﴾

ตำหนิความตระหนี่ถี่เหนียว และสัญญาการลงโทษ

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่ตระหนี่ในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่**

พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์นั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่ามันเป็นการดีแก่พวกเขา หากแต่มันเป็นความไม่ดีแก่พวกเขา ﴾ คือคนที่ตระหนี่อย่าได้คิดว่าการสะสมทรัพย์สินเงินทองเอาไว้เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ แต่มันเป็นอันตรายต่อเขาในด้านศาสนา ซึ่งบางทีก็อาจเป็นอันตรายในโลกนี้ด้วย หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้บอกให้ทราบถึงเรื่องทรัพย์สินของเขาในวันกิยามะฮฺด้วย แล้วพระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **ซึ่งพวกเขาจะถูกคล้องสิ่งที่พวกเขาได้ตระหนี่มันไว้ในวันกิยามะฮฺ** ﴾

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ آتَاهُ اللهُ مَالاً فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مُثِّلَ لَهُ شُجَاعًا اَقْرَعَ ، لَهُ زَبِيْبَتَانِ ، يُطَوِّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يَأْخُذُ بِلْهِزِمَتَيْهِ – يَعْنِيْ بِشِدْقَيْنِ – يَقُوْلُ : اَنَا مَالُكَ ، اَنَا كَنْزُكَ ، ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ لآيَةَ : ((وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَا آتَاهُمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ))

"ใครที่อัลลอฮฺได้ประทานทรัพย์สินให้แก่เขา แล้วเขาไม่ยอมจ่ายซะกาตทรัพย์สินของเขานั้น ทรัพย์สินนั้นจะถูกทำให้กลายเป็นงูใหญ่อ้วนพี มีตาดำเป็นมันวับ มันจะรัดเขาในวันกิยามะฮฺ แล้วมันจะขบกัดเขาด้วยเขี้ยวของมันทั้งสอง แล้วกล่าวว่า ฉันนี่แหละคือทรัพย์ของท่าน ฉันนี่แหละคือขุมทรัพย์ของท่าน" หลังจากนั้น ท่านได้อ่านอายะฮฺที่ว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่ตระหนี่ในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์นั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่ามันเป็นการดีแก่พวกเขา หากแต่มันเป็นความไม่ดีแก่พวกเขา** ﴾ *ไปจนจบอายะฮฺ*

ฮะดีษนี้ อัลบุคอรีได้รายงานเพียงคนเดียว โดยที่มุสลิมมิได้รายงานเช่นนี้ด้วย และความจริง อิบนุ ฮิบบาน ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วยอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา

(ฟัตฮุลบารี 8/78 และอิบนุ ฮิบบาน 5/107)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า

(مَا مِنْ عَبْدٍ لاَ يُؤَدِّيْ زَكَاةَ مَالِهِ إلاَّ جُعِلَ لَهُ شُجَاعٌ اَقْرَعُ يَتْبَعُهُ، يَفِرُّمِنْهُ وَهُوَ يَتْبَعُهُ ، فَيَقُوْلُ : « أَنَا كَنْزُكَ » ثُمَّ قَرَأَ عَبْدُ اللهِ مَصْدَاقَهُ مِنْ كِتَابِ اللهِ : ﴿ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا۟ بِهِۦ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ﴾)

"ไม่ว่าบ่าวคนใดที่ไม่ยอมจ่ายซะกาตทรัพย์สินของเขา นอกจากทรัพย์ของเขานั้นจะถูกทำให้กลายเป็นงูตัวใหญ่คอยไล่ตามเขา เขาหนีมัน มันก็ยิ่งไล่ตามเขา แล้วมันจะกล่าวว่า ฉันเป็นขุมทรัพย์ของท่าน หลังจากนั้น อับดุลลอฮฺได้อ่านคำยืนยันในเรื่องนี้จากคัมภีร์ของอัลลอฮฺที่ว่า **﴾ ซึ่งพวกเขาจะถูกคล้องด้วยสิ่งที่พวกเขาได้ตระหนี่มันไว้ในวันกิยามะฮฺ ﴿ "**

(อะหฺมัด 1/377)

และเช่นเดียวกันนี้ได้บันทึกโดย อัตติรฺมิซี, อันนะซาอี และอิบนุมาญะฮฺ ซึ่งอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/393, อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 6/317, และอิบนุมาญะฮฺ 2/568)

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และสำหรับอัลลอฮฺนั้น คือมรดกแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴿ หมายความว่าให้พวกเจ้าบริจาคไปในหนทางของอัลลอฮฺ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ وَأَنفِقُوا۟ مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ﴿

"และจงบริจาคในทางของอัลลอฮฺจากสิ่งที่พระองค์ทรงทำให้พวกเจ้าเป็นตัวแทนของมัน"

(ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 7)

เพราะทุกอย่างทั้งหมดนั้นจะต้องกลับไปหาอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง ดังนั้นพวกเจ้าจงเอาทรัพย์ของพวกเจ้าทำไปเพื่อผลประโยชน์แก่พวกเจ้าในวันที่พวกเจ้ากลับไปหาอัลลอฮฺ ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รอบรู้อย่างดีต่อสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴿ คือสิ่งที่อยู่ในใจของพวกเจ้า

لَّقَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَآءُ
سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا۟ وَقَتْلَهُمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا۟
عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ
بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَآ أَلَّا

نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ ٱلنَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ
رُسُلٌ مِّن قَبْلِى بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَبِٱلَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآءُو
بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

181. แน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺทรงได้ยินคำพูดของบรรดาผู้ที่กล่าวว่า แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่ยากจน และพวกเรานั้นเป็นผู้ที่มั่งมี เราจะบันทึกสิ่งที่พวกเขาได้กล่าวไว้ และการที่พวกเขาฆ่าบรรดานบี โดยปราศจากความเป็นธรรมด้วย และเราจะกล่าวว่า พวกเจ้าจงลิ้มรสการลงโทษแห่งเปลวเพลิงเถิด

182. นั่นก็เพราะว่า สิ่งที่มือของพวกเจ้าได้ประกอบไว้ก่อน และแท้จริงอัลลอฮฺนั้น มิใช่เป็นผู้อธรรมแก่ปวงบ่าวทั้งหลาย

183. บรรดาผู้ที่กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้น ได้ทรงสั่งเสียแก่พวกเราว่าเราจะต้องไม่ศรัทธาต่อรอซูลท่านใด จนกว่าเขาจะนำมาแก่เราซึ่งสิ่งพลีแด่อัลลอฮฺอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจะมีเพลิงไฟกินมัน จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง ได้มีบรรดารอซูลก่อนจากฉันได้นำบรรดาหลักฐานอันชัดเจนมายังพวกเจ้าแล้ว และได้นำสิ่งที่พวกเจ้าได้กล่าวไว้ด้วย แล้วเพราะเหตุใดเล่า พวกเจ้าจึงได้ฆ่าพวกเขา หากพวกเจ้าพูดจริง

184. แล้วถ้าหากพวกเขาปฏิเสธเจ้า ก็แท้จริงนั้น บรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้าก็ได้ถูกปฏิเสธมาแล้ว ซึ่งเขาเหล่านั้นได้นำบรรดาหลักฐานอันชัดเจน บรรดาคัมภีร์ซะบูรฺ และคัมภีร์ที่ให้แสงสว่างมาด้วย

สัญญาลงโทษพวกมุชริกีน (พวกบูชาเจว็ด) จากอัลลอฮฺ ﷻ

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส ได้เล่าว่า เมื่อดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ได้ถูกประทานลงมาที่ว่า

﴿ مَن ذَا ٱلَّذِى يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ﴾

"มีใครบ้างไหมที่จะให้อัลลอฮฺยืมหนี้ที่ดี แล้วพระองค์จะทรงเพิ่มหนี้นั้นให้แก่เขามากมายหลายเท่า"

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 245)

ชาวยิวจึงกล่าวว่า โอ้มุฮัมมัด พระผู้อภิบาลของเจ้านั้นยากจนจึงขอกู้หนี้ยืมสินจากบ่าวของพระองค์ ? แล้วอัลลอฮฺจึงประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **แน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺทรงได้ยินคำพูดของผู้ที่กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ที่ยากจน และพวกเรานั้นเป็นผู้ที่มั่งมี** ﴾ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ โดยที่ฮะดีษนี้ได้รายงานโดย อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ และอิบนุ อบีฮาติม

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **เราจะบันทึกสิ่งที่พวกเขาได้กล่าวไว้** ﴾ ข้อความนี้เป็นคำขู่ และคำเตือน และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้เอาดำรัสต่อไปนี้มาไว้ใกล้ๆกับที่ว่า ﴿ **และการที่พวกเขาฆ่าบรรดานบี โดยปราศจากความเป็นธรรมด้วย** ﴾ คือมีคำของพวกเขาที่พูดเสียดสีอัลลอฮฺ และการกระทำของพวกเขาต่อบรรดารอซูลของอัลลอฮฺ โดยที่อัลลอฮฺจะตอบแทนพวกเขาด้วยการตอบแทนอย่างรุนแรง และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และเราจะกล่าวว่า พวกเจ้าจงลิ้มรสการลงโทษแห่งเปลวเพลิงเถิด นั่นก็เพราะว่า สิ่งที่มือของพวกเขาได้ประกอบไว้ก่อน และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นมิใช่เป็นผู้อธรรมแก่ปวงบ่าวทั้งหลาย** ﴾ คือดังกล่าวนั้นได้ถูกกล่าวแก่พวกเขา เป็นคำที่รุนแรง ประจาน ต่ำต้อย และตกต่ำเป็นที่สุด

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นได้ทรงสั่งเสียแก่พวกเราว่าเราจะต้องไม่ศรัทธาต่อรอซูลท่านใด จนกว่าเขาจะนำมาแก่เราซึ่งสิ่งพลีแด่อัลลอฮฺอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจะมีเพลิงไฟกินมัน** ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า นั่นเป็นข้ออ้างที่โกหกอีกอย่างหนึ่งของพวกเหล่านั้น โดยอ้างด้วยความมั่นใจว่า อัลลอฮฺได้สัญญากับพวกเขาเอาไว้ในคัมภีร์ของพวกเขาว่า ต้องไม่ศรัทธาต่อรอซูล ท่านหนึ่งท่านใด จนกว่าจะนำสิ่งมหัศจรรย์มายืนยันให้ผู้คนได้เชื่อ แล้วเมื่อผู้คนเชื่อยอมรับแล้วก็จะมีไฟลงมาจากฟากฟ้ามากินหรือเผาสิ่งนั้น ซึ่ง อิบนุ อับบาส อัลฮะซันและคนอื่นๆจากทั้งสองได้รายงานไว้เช่นนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสว่า ﴿ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริง มีบรรดารอซูลก่อนจากฉันได้นำบรรดาหลักฐานอันชัดเจนมายังพวกเจ้าแล้ว** ﴾ คือหลักฐานต่างๆที่ปรากฏชัด ﴿ **และได้นำสิ่งที่พวกเจ้าได้กล่าวไว้ด้วย** ﴾ คือเรื่องไฟที่จะลงมาจากฟากฟ้ามากินหรือเผาไหม้สิ่งพลี ﴿ **เพราะเหตุใดเล่า พวกเจ้าจึงได้ฆ่าพวกเขา** ﴾ แล้วเพราะเหตุใดเล่า พวกเจ้าจึงได้ต้อนรับพวกเขาด้วยการปฏิเสธ ฝ่าฝืน ดื้อรั้น และฆ่าพวกเขา ﴿ **หากพวกเจ้าพูดจริง** ﴾ คือพูดว่าจะปฏิบัติตามสัจธรรม และตามท่านรอซูล

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสปลอบใจท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า ﴿ **แล้วถ้าหากพวกเขาปฏิเสธเจ้า ก็แท้จริงนั้น บรรดารอซูลก่อนหน้าเจ้าก็ได้ถูกปฏิเสธมาแล้ว ซึ่งเขาเหล่านั้นได้นำบรรดาหลักฐานอันชัดเจน บรรดาคัมภีร์ซะบูรฺ และคัมภีร์ที่ให้แสงสว่างมาด้วย** ﴾ อย่าให้การปฏิเสธของคนเหล่านั้นต่อท่าน ทำให้ท่านลำบากใจ เพราะบรรดารอซูลก่อนหน้าท่านก็เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพวกท่านเหล่านั้นต่างก็เคยถูกปฏิเสธมาแล้ว ทั้งๆที่พวกเขาได้นำหลักฐานที่ชัดเจนเด็ดขาดมาเสนอในทุกยุคทุกสมัย คนที่จิตใจบอดก็จะไม่เชื่อ ไม่ศรัทธาอยู่ตลอดไป

﴿ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ
ٱلْقِيَـٰمَةِ ۖ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ
وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَـٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ ۞ لَتُبْلَوُنَّ
فِىٓ أَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟
ٱلْكِتَـٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَذًى كَثِيرًا ۚ
وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾ ﴾

185. แต่ละชีวิตนั้นจะได้ลิ้มรสแห่งความตาย และแท้จริง พวกเจ้าจะได้รับรางวัลของพวกเจ้าโดยครบถ้วน นั่นคือในวันปรโลก แล้วผู้ใดที่ถูกห่างไกลจากไฟนรก และถูกให้เข้าสวรรค์แล้วไซร้ แน่นอน เขาก็ชนะแล้ว และชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้นั้นมิใช่อะไรอื่น นอกจากสิ่งอำนวยประโยชน์ที่หลอกลวงเท่านั้น

186. แน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะถูกทดสอบในทรัพย์สมบัติของพวกเจ้า และตัวของพวกเจ้า และแน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะได้ยินบรรดาผู้ที่รับคัมภีร์ก่อนหน้าพวกเจ้าและบรรดาผู้ให้มีภาคี (แก่อัลลอฮฺ) ซึ่งก่อความเดือดร้อนอันมากมาย และหากพวกเจ้าอดทนและยำเกรงอัลลอฮฺแล้ว แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่เด็ดเดี่ยว

ทุกชีวิตต้องลิ้มรสแห่งความตาย

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้เราทราบถึงเรื่องทั่วๆไปที่คลุมไปถึงสิ่งที่พระองค์ทรงบังเกิดมาในโลกนี้ว่า ทุกชีวิตทุกคนต้องได้ลิ้มรสแห่งความตาย ดังเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ ﴾

"ทุก ๆคนที่อยู่บนแผ่นดินย่อมดับสลาย และพระพักตร์ของพระผู้อภิบาลของเจ้าผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงประเสริฐเท่านั้นที่จะยังคงเหลืออยู่"

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะฮฺมาน อายะฮฺที่ 26 และ 27)

คือ อัลลอฮฺ ﷻ เพียงองค์เดียวเท่านั้นที่ยังคงอยู่ โดยจะไม่ตาย ญินและมนุษย์จะต้องตาย ตลอดจนบรรดามลาอิกะฮฺ พระผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงอำนาจจะเหลืออยู่เพียงพระองค์เดียวตลอดไป โดยพระองค์จะทรงอยู่สุดท้าย ดังเช่นที่ทรงเป็นองค์แรก อายะฮฺนี้เป็นการปลอบใจมนุษย์ทุกคน เพราะจะไม่มีใครคงเหลืออยู่บนหน้าแผ่นดิน แล้วเมื่อกำหนดเวลาได้สิ้นสุดลงโลกนี้ก็จะสิ้นสุด อัลลอฮฺก็จะให้มีโลกใหม่ขึ้นมา มีการตัดสิน สอบสวน และตอบแทนตามผลงานที่มนุษย์ได้กระทำไว้ ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ใหญ่หรือเล็ก ดีหรือชั่วโดยไม่มีการอธรรมแม้แต่น้อย และด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และแท้จริง พวกเจ้าจะได้รับรางวัลของพวกเจ้าโดยครบถ้วน นั้นคือในวันปรโลก** ﴿

ชัยชนะจะเป็นของใคร ?

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แล้วผู้ใดที่ถูกห่างไกลจากไฟนรก และถูกให้เข้าสวรรค์แล้วไซร้แน่นอน เขาก็ชนะแล้ว** ﴿ คือใครที่ถูกให้ห่างไกลจากไฟนรก รอดพ้นจากไฟนรก และถูกให้เข้าสวรรค์ แน่นอนเขาได้ชัยชนะแล้ว

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงาน มาจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَوْضِعُ سَوْطٍ فِيْ الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيْهَا ، إِقْرَأُوْ اِنْ شِئْتُمْ ﴿ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ﴾)

"สถานที่ที่เล็กและคับแคบที่สุดในสวรรค์นั้นย่อมดีกว่าโลกนี้ และสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ หากท่านประสงค์ก็จงอ่าน ﴾ **และผู้ใดที่ถูกห่างไกลจากไฟนรกและถูกให้เข้าสวรรค์แล้วไซร้ แน่นอน เขาก็ชนะแล้ว** ﴿

ฮะดีษบทนี้ปรากฏชัดเจนอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองโดยเป็นสำนวนนี้ โดยไม่มีการเพิ่มเติมแต่ประการใด"

(ฟัตฮุลบารี 6/100)

ความจริงฮะดีษนี้ได้รายงานโดยอบูฮาติม อิบนุ ฮิบบาน ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขาโดยไม่มีการเพิ่มเติมแต่ประการใด (อิบนุ ฮิบบาน 9/252 และอัลฮากิมได้รายงานไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขาด้วย)

(อัล-ฮากิม 2/299)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ มิใช่อะไรอื่นนอกจากสิ่งอำนวยประโยชน์ที่หลอกลวงเท่านั้น** ﴾ คือสภาพของโลกนี้มันช่างเล็ก และต่ำต้อยเสียนี่กระไร มันต่ำต้อย และต้องสลายไปในที่สุด ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ ﴾

"หามิได้ แต่พวกเจ้าเลือกเอาการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ต่างหาก ทั้ง ๆที่ปรโลกนั้นดีกว่าและยั่งยืนกว่า"

(ซูเราะฮฺ อัลอะอฺลา อายะฮฺที่ 16 และ 17)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَـٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴾

"และสิ่งใดที่พวกเจ้าได้รับนั้น มันเป็นเพียงการสนุกสนานเพลิดเพลินแห่งชีวิตของความเป็นอยู่ในโลกนี้เท่านั้น แต่สิ่งที่มีอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺนั้นดีกว่า และจีรังกว่า"

(ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 36)

และในฮะดีษ ระบุว่า

(وَاللهِ مَا الدُّنْيَا فِيْ الْآخِرَةِ إِلاَّ كَمَا يَغْمِسُ اَحَدُكُمْ اُصْبُعَهُ فِيْ الْيَمِّ ، فَلْيَنْظُرْ بِمَ تَرْجِعُ إِلَيْهِ)

"ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ โลกดุนยา (โลกนี้) เมื่อเทียบกับโลกหน้า (อาคิเราะฮฺ) แล้วไม่มีอะไร นอกจากเป็นดังเช่นที่คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าเอานิ้วมือของเขาจุ่มลงไปในทะเล ดังนั้น เขาจงพิจารณาดูซิว่าจะมีอะไรกลับไปยังเขาบ้าง"

(มุสลิม 2858 และอัตติรฺมิซี 2324)

และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ มิใช่อะไรอื่น นอกจากสิ่งอำนวยประโยชน์ที่หลอกลวงเท่านั้น** ﴾ คือเป็นสิ่งอำนวยประโยชน์ที่ถูกทอดทิ้ง ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ โลกดุนยานั้นอีกไม่นานก็คงจะสูญสลายไปอย่างแน่นอน ดังนั้น พวกท่านจงฉกฉวยโอกาสในโลกดุนยานี้ เพื่อการภักดีต่ออัลลอฮฺ หากพวกท่านสามารถจะทำได้ และไม่มีพลังใดๆหากปราศจากความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ ﷻ

ผู้ศรัทธานั้นจะถูกทดสอบ และจะได้ยินได้ฟังเรื่องไม่ดีจากศัตรูอยู่เสมอ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะถูกทดสอบในทรัพย์สมบัติของพวกเจ้าและตัวของพวกเจ้า** ﴾ ซึ่งก็เช่นเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ ﴾

"และแน่นอน เราจะทดสอบพวกเจ้าจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากความกลัว และความหิว และด้วยความสูญเสีย (อย่างใดอย่างหนึ่ง) จากทรัพย์สมบัติ ชีวิต และพืชผล"...... *ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 155)

คือจำเป็นจะต้องมีการทดสอบผู้ศรัทธา ด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทรัพย์สินของเขา หรือชีวิตของเขา ลูกๆของเขาหรือครอบครัวของเขา โดยพระองค์จะทดสอบผู้ศรัทธาตามระดับการยึดมั่นในด้านศาสนาของเขา แล้วถ้าปรากฏว่าด้านศาสนาของเขาแข็งแรงก็จะเพิ่มการทดสอบมากขึ้น ﴿ **และแน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะได้ยินบรรดาผู้ที่รับคัมภีร์ก่อนหน้าพวกเจ้า และบรรดาผู้ให้มีภาคีขึ้น (แก่อัลลอฮฺ) ซึ่งก่อความเดือดร้อนอันมากมาย** ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับบรรดาผู้ศรัทธาขณะที่เข้ามาอยู่ที่เมืองมะดีนะฮฺใหม่ๆก่อนเกิดสงครามบะดัรฺ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปลอบใจแก่พวกเขาที่จะต้องประสบกับความเดือดร้อนจากชาวคัมภีร์ และพวกมุชริกีน โดยใช้ให้พวกเขามีการให้อภัย อดทน จนกว่าอัลลอฮฺจะให้พวกเขารอดพ้น แล้วพระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **และหากพวกเขาอดทน และยำเกรงต่ออัลลอฮฺ แล้ว แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่เด็ดเดี่ยว** ﴾

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอุซามะฮฺ อิบนิ ซัยดฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้ขี่ลาโดยนั่งอยู่บนฟูกที่นำจากเมืองฟะดั๊ก และมีอุซามะฮฺ อิบนุ ซัยดฺ นั่งซ้อนท้ายไปด้วย เพื่อไปเยี่ยมสะอัด อิบนุ อุบาดะฮฺ ซึ่งอยู่ที่เผ่าอัลฮาริษ อิบนิล ค็อซร็อจ ก่อนที่จะเกิดสงครามบะดัรฺ

เขาเล่าว่าจนกระทั่งลาได้เดินผ่านที่ชุมนุมที่มีอับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัย อิบนุ สะลูล ร่วมอยู่ด้วย ดังกล่าวนั้น ก่อนที่อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺ จะเข้ารับอิสลาม ซึ่งในที่ชุมนุมนั้นปะปนกัน มีทั้งมุสลิม, มุชริกีน และชาวยิว และมีอับดุลลอฮฺ อิบนุ รอวาฮะฮฺร่วมอยู่ด้วย แล้วเมื่อเสียงเดินของสัตว์พาหนะ (ลา) ได้แว่วเข้าไปในที่ชุมนุม อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺ ได้เอาผ้าคลุมปิดจมูกของเขาและกล่าวว่าเพื่อฝุ่นของพวกเขาจะได้ไม่เข้าจมูกของเรา แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็ได้กล่าวสลาม แล้วให้สัตว์พาหนะหยุดอยู่แล้วท่านก็ลงมา และเชิญชวนพวกเขาสู่อัลลอฮฺ ﷻ และอ่านอัลกุรอานให้พวกเขาฟัง แล้วอับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺได้กล่าวว่า พ่อหนุ่ม ไม่มีคำพูดใดจะดียิ่งไปกว่าสิ่งที่ท่านพูด หากว่ามันเป็นเรื่องจริง เพราะฉะนั้นแล้ว อย่าได้สร้างความรำคาญแก่เราในที่ชุมนุมของเราด้วยคำพูดเหล่านี้เลย จงกลับไปยังที่พำนักของท่านเถิด หากมีใครไปหาท่าน ก็ค่อยเล่าให้เขาฟัง

แล้วอับดุลลอฮฺ อิบนุ รอวาฮะฮฺ ﵁ ได้กล่าวว่า ครับ โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอท่านได้พูดให้พวกเราฟังในที่ชุมนุมของเราเถิด เราชอบอย่างนั้น แล้วก็เกิดการด่าทอกันทั้งมุสลิมมุชริกและชาวยิวเกือบจะลงไม้ลงมือกันอยู่แล้ว ดังนั้น ท่านนบี ﷺ ยังคงห้ามให้พวกเขาลดเสียงลง จนกระทั่งพวกเขานั่งสงบ หลังจากนั้น ท่านก็ขึ้นขี่พาหนะของท่านเดินออกไปจนกระทั่งเข้าไปที่ สะอัด อิบนุ อุบาดะฮฺ แล้วท่านนบี ﷺ ได้พูดกับเขาว่า โอ้ สะอัด ท่านได้ยินคำพูดที่อบูฮุบ๊าบพูดไหม ? ท่านหมายถึง อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺ เขาพูดอย่างนั้น อย่างนั้น แล้วสะอัดได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ อย่าเอาโทษเขาเลย ยกโทษให้เขาเถิด ขอสาบานต่อผู้ที่ได้ประทานคัมภีร์มาให้ท่าน อัลลอฮฺได้ให้สัจธรรมที่ได้ประทานลงมาให้แก่ท่านแล้ว และความจริงชาวทะเลสาบนี้ได้ตกลงใจที่จะแต่งตั้งให้เขาขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองพวกเขา แล้วเมื่ออัลลอฮฺไม่ทรงยอมให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น โดยประทานสัจธรรมความถูกต้องให้ท่านนำมา เขาก็รู้สึกอิจฉาริษยา เขาจึงแสดงพฤติกรรมอย่างที่ท่านเห็น แล้วท่านรอซูล ﷺ และบรรดาพวกของท่านก็ได้อภัยให้แก่พวกมุชริกีน และชาวคัมภีร์ ดังที่อัลลอฮฺทรงให้พวกเขา และอดทนต่อความไม่ดีของเขาตลอดมา อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และแน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะได้ยินบรรดาผู้ที่รับคัมภีร์ก่อนหน้าพวกจ้า และบรรดาผู้ให้มีภาคีขึ้น (แก่อัลลอฮฺ) ซึ่งก่อความเดือดร้อนอันมากมาย** ﴾ *.....ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ*

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَـٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ﴾

“ชาวคัมภีร์จำนวนมากชอบ หากพวกเขาทำให้พวกเจ้ากลับไปเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาอีก ทั้งนี้เพราะความอิจฉาริษยาที่เกิดจากตัวของพวกเขาเอง หลังจากความจริงได้ประจักษ์แก่พวกเขาแล้ว ดังนั้น พวกเจ้าจงให้อภัย และทำเป็นไม่รู้เสีย จนกว่าอัลลอฮฺจะประทานคำสั่งของพระองค์มา”

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 109)

และปรากฏว่า ท่านนบี ﷺ ได้ตีความด้วยการให้อภัยตามที่อัลลอฮฺทรงให้ท่านจนกระทั่งอัลลอฮฺทรงอนุญาตเกี่ยวกับพวกเขา แล้วเมื่อท่านรอซูล ﷺ ได้ออกรบในสมรภูมิบะดัรฺ อัลลอฮฺได้ทรงช่วยให้ท่านสังหารบรรดาหัวหน้าชาวกุฟฟารฺกุเรชไปหลายคน อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺ อิบนุ สะลูล และบรรดาพวกของเขาที่เป็นพวกมุชริกีน และพวกกราบไหว้เจว็ดได้กล่าวว่า ดูท่าคงจะไม่มีทางเลือกอื่นแล้ว ดังนั้น พวกเขาจึงเข้ามาให้สัตยาบันต่อท่านรอซูล ﷺ และเข้ารับอิสลาม

(อัลบุคอรี 4566 และมุสลิม 1798)

ดังนั้น ทุกคนที่ยืนหยัดบนสัจธรรม หรือใช้ให้ทำความดี หรือห้ามมิให้ทำความชั่ว ก็จำเป็นจะต้องได้รับความเดือดร้อนเช่นนั้น ไม่มีอะไรที่จะมาเยียวยาได้ นอกจากความอดทนที่จะยืนหยัดในหนทางของอัลลอฮฺเท่านั้น โดยให้เขาขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ ﷻ และกลับสู่พระองค์ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง

۞ وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ وَلَا
تَكْتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبِئْسَ
مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أَتَوا۟ وَّيُحِبُّونَ أَن
يُحْمَدُوا۟ بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا۟ فَلَا تَحْسَبَنَّهُم بِمَفَازَةٍ مِّنَ ٱلْعَذَابِ ۖ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

187. และจงระลึกถึงขณะที่อัลลอฮฺทรงเอาคำมั่นสัญญาจากบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ว่า แน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะต้องแจกแจงคัมภีร์นั้นให้แจ่มแจ้งแก่ผู้คนทั้งหลาย และพวกเจ้าจะต้องไม่ปิดบังมัน แล้วพวกเขาก็เหวี่ยงมันทิ้งไว้เบื้องหลังของพวกเขา และได้แลกเปลี่ยนมันกับราคาอันเล็กน้อย สิ่งที่พวกเขาแลกเปลี่ยนมานั้นช่างเลวสิ้นดี

188. เจ้าจงอย่าคิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ปีติยินดีต่อสิ่งที่พวกเขากระทำ และชอบที่จะได้รับการชมเชยในสิ่งที่พวกเขามิได้กระทำนั้น (จะรอดพ้นการลงโทษไปได้) ดังนั้น เจ้าจงอย่าคิดเป็นอันขาดว่า พวกเขาจะมีทางรอดพ้นการลงโทษไปได้ และสำหรับพวกเขานั้นคือการลงโทษอันเจ็บแสบ

189. และอำนาจแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

การตำหนิชาวคัมภีร์ที่ฉีกสัญญา และปกปิดความจริง

นี่เป็นการประจานจากอัลลอฮฺ ﷻ และสำหรับชาวคัมภีร์ที่อัลลอฮฺได้เอาสัญญากับพวกเขา โดยผ่านบรรดานบีว่า พวกเขาจะศรัทธาต่อมุฮัมมัด ﷺ และจะแจ้งเรื่องของท่านให้ผู้คนได้รับทราบเพื่อที่ผู้คนจะได้เตรียมตัวปฏิบัติตามคำสั่งของท่าน แล้วเมื่ออัลลอฮฺได้ส่งรอซูลของพระองค์มา พวกเขาก็ปฏิบัติตาม แต่พวกเขาได้ปกปิดเรื่องดังกล่าวเอาไว้แล้วบิดเบือนความจริงให้เป็นอย่างอื่น ซึ่งดังกล่าวนี้ถือเป็นความชั่วช้าเป็นที่สุด ในอายะฮฺนี้ถือเป็นการเตือนอย่างรุนแรงแก่บรรดาผู้รู้จะต้องดำเนินชีวิตให้ถูกทาง อย่าเอาตามแบบอย่างที่เลวร้ายเช่นนั้น ดังนั้น จึงจำเป็นแก่ผู้รู้จะต้องนำข้อเท็จจริงออกมาตีแผ่ให้เกิดประโยชน์แก่มวลชน เอาความถูกต้องเสนอ อย่าบิดเบือน และปกปิดความจริง ได้มีฮะดีษรายงานมาหลายบทจากท่านนบี ﷺ ว่า

(مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَهُ ، أُلْجِمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ)

"ผู้ใดที่ถูกถามถึงความรู้ แล้วเขาได้ปกปิดมันไว้ ในวันกิยามะฮฺ เขาจะถูกสวมสะพายที่ทำจากไฟนรก"

(อัฏฏ็อบรอนีย์ 8/401)

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิชาวคัมภีร์ อันเนื่องจากการหลอกลวง และชอบที่จะให้คนสรรเสริญชมเชยในสิ่งที่ตัวเองไม่ได้ทำ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **เจ้าจงอย่าคิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ปีติยินดีต่อสิ่งที่พวกเขากระทำ และชอบที่จะได้รับการชมเชยในสิ่งที่พวกเขามิได้กระทำนั้น จะรอดพ้นการลงโทษไปได้** ﴿ หมายถึงพวกที่ชอบมากในสิ่งที่พวกเขามิได้ทำเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าพวกเขาทำ ดังที่มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง จากท่านนบี ﷺ ว่า

(مَنْ ادَّعَى دَعْوَةً كَاذِبَةً لِيَتَكَثَّرَبِهَا ، لَمْ يَزِدْهُ اللهُ إِلاَّ قِلَّةً)

"ผู้ใดอ้างอย่างหนึ่งที่เป็นเท็จเพื่อให้ (ผู้คนคิดว่า) เขาทำมาก ๆ อัลลอฮฺจะไม่เพิ่มพูนให้แก่เขาเลย นอกจากลดให้มันน้อยลง"

(อัลบุคอรี 6150 และ 6652 มุสลิม 1/104)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺระบุอีกว่า

(اَلْـمُتَشَبِّعُ بِمَا لَمْ يُعْطَ كَلاَبِسِ ثَوْبَيْ زُوْرٍ)

"คนที่อิ่มเอิบกับสิ่งที่เขามิได้เป็นผู้ให้ เปรียบเสมือนผู้ที่สวมผ้าที่โกหกสองผืน"

(มุสลิม 2129)

อิมามอะหฺมัดได้รายงานว่า แท้จริง มัรฺวานได้กล่าวว่า โอ้รอเฟียะอฺ จงไปหาอิบนิ อับบาส ซิ แล้วถามเขาว่า ถ้าหากทุกคนดีใจกับสิ่งที่เขาได้ทำ และชอบที่จะให้คนสรรเสริญเยินยอกับสิ่งที่ไม่ได้ทำ จะต้องถูกลงโทษแล้วละก็ พวกเราทั้งหมดก็จะต้องถูกลงโทษอย่างแน่นอน แล้วอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า และนี่มันเกี่ยวอะไรกับพวกเจ้าด้วย ที่จริงแล้วอายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับชาวคัมภีร์ หลังจากนั้น อิบนุ อับบาส ก็ได้อ่านอายะฮฺนั้น คือ ﴾ **และจงระลึกถึงขณะที่อัลลอฮฺทรงเอาคำมั่นสัญญาจากบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ว่า แน่นอนยิ่ง พวกเจ้าจะต้องแจกแจงคัมภีร์นั้นให้แจ่มแจ้งแก่ผู้คนทั้งหลาย และพวกเจ้าจะต้องไม่ปิดบังมัน แล้วพวกเขาก็เหวี่ยงทิ้งไว้เบื้องหลังของพวกเขา และได้แลกเปลี่ยนมันกับราคาอันเล็กน้อย สิ่งที่พวกเขาแลกเปลี่ยนมานั้นช่างเลวสิ้นดี** ﴿ และอิบนุ อับบาส ได้อ่านอายะฮฺที่ว่า ﴾ **เจ้าจงอย่าคิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ปีติยินดีต่อสิ่งที่พวกเขากระทำ และชอบที่จะได้รับการชมเชยในสิ่งที่พวกเขามิได้กระทำนั้น จะรอดพ้นจากการลงโทษไปได้** ﴿ *ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ*

และอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า ท่านนบี ﷺ ได้ถามพวกเขาเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง แต่พวกเขาปกปิดเรื่องนั้นไว้ไม่บอกความจริงให้ท่านทราบ และตอบเฉไฉเป็นอย่างอื่น แล้วพวกเขาก็ออกไปโดยแสร้งว่าได้บอกให้ท่านทราบถึงสิ่งที่ท่านถามพวกเขาแล้ว และพวกเขาก็ลำเลิกบุญคุณ พร้อมกับหวังว่าท่านนบีจะขอบคุณพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาตอบไป ทั้งยังปีติยินดีกับพฤติกรรมของพวกเขาที่ปกปิดอำพราง ไม่ตอบคำถามท่านนบีตามความเป็นจริง

(อะหฺมัด 1/298)

และอย่างนี้แหละที่อัลบุคอรี ได้รายงานไว้ในหนังสือตัฟซีรฺของเขา และมุสลิม, อัตติรฺมิซี และอันนะซาอีได้กล่าวไว้ในหนังสือตัฟซีรฺของพวกเขาเช่นกัน

(ฟัตฮุลบารี 8/81 มุสลิม 4/2143, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/661 และอันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 6/318)

อัลบุคอรี ได้รายงานจากอบีสะอีด อัลคุดรีย์ ﷺ ว่า ปรากฏว่ามีพวกมุนาฟิกีนหลายคนในสมัยท่านรอซูล ﷺ นั้น เมื่อท่านรอซูล ออกไปสงคราม พวกเขาก็จะไม่ไปและดีใจที่ทำตรงข้ามกับท่านรอซูล ﷺ แล้วเมื่อท่านรอซูล ﷺ กลับมาจากสงคราม พวกเขาก็มาแก้ตัวที่ไม่ได้ไปและสาบาน และชอบที่จะให้ผู้คนสรรเสริญชมเชยในสิ่งที่พวกเขาไม่ได้ทำ แล้วอัลกุรอานก็ได้ประทานลงมาว่า ﴾ **เจ้าจงอย่าคิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ปีติยินดีต่อสิ่งที่พวกเขากระทำ และชอบที่ได้รับการชมเชยในสิ่งที่พวกเขามิได้กระทำนั้น (จะรอดพ้นการลงโทษไปได้)** ﴿ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ และมุสลิมก็ได้รายงานเช่นเดียวกันนี้

(อัลบุคอรี 4567 และมุสลิม 2777)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น เจ้าจงอย่าคิดเป็นอันขาดว่า พวกเขาจะมีทางรอดพ้นการลงโทษไปได้** ﴿ อ่านด้วยอักษรตา เป็นบุรุษที่ 2 เอกพจน์ และด้วยอักษร ยา ถือเป็นการบอกให้ทราบเกี่ยวกับพวกเขา คือพวกเขาอย่าได้คิดว่าพวกเขาจะรอดพ้นจากการลงโทษไปได้ แต่พวกเขาจะต้องถูกลงโทษอย่างแน่นอน และด้วยเหตุนี้ อัลลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และสำหรับพวกเขานั้น คือการลงโทษอันเจ็บแสบ** ﴿ หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และอำนาจแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴿ ถือเป็นผู้มีอำนาจครอบครองทุกสิ่ง ทรงสามารถเหนือทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีสิ่งใดที่อัลลอฮฺทำไม่ได้ ดังนั้น พวกเจ้าจงเกรงกลัวพระองค์ อย่าได้ฝ่าฝืนเป็นอันขาดและจงระมัดระวังอย่าได้ให้พระองค์กริ้ว เพราะพระองค์นั้นทรงยิ่งใหญ่ ไม่มีใครที่จะใหญ่กว่า เป็นผู้ทรงสามารถ ไม่มีใครที่จะสามารถกว่า

إِنَّ فِي خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ
لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٠﴾ ٱلَّذِينَ يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا
وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبَّنَا مَا
خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن
تُدْخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُۥ ۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَّبَّنَآ
إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِى لِلْإِيمَٰنِ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ فَـَٔامَنَّا ۚ
رَبَّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلْأَبْرَارِ
﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ إِنَّكَ
لَا تُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

190. แท้จริง ในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และการแตกต่างของกลางคืนและกลางวัน แน่นอน มีหลายสัญญาณสำหรับผู้มีปัญญาทั้งหลาย

191. คือบรรดาผู้ที่ระลึกถึงอัลลอฮฺ ทั้งในสภาพยืนและนั่ง และในสภาพที่นอนตะแคง โดยที่พวกเขาพินิจพิจารณากันในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน (โดยกล่าวว่า) โอ้พระผู้อภิบาลของเรา พระองค์มิได้ทรงสร้างนี้มาโดยเปล่าประโยชน์ พระองค์ทรงมหาบริสุทธิ์ โปรดทรงคุ้มครองพวกเราให้พ้นจากการถูกลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด

192. โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา แท้จริง ผู้ใดที่พระองค์ทรงให้เข้าไฟนรกแน่นอน พระองค์ก็ยังความอัปยศแก่เขาแล้ว และสำหรับบรรดาผู้อธรรมนั้น ย่อมไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆทั้งสิ้น

193. โอ้พระผู้อภิบาลของเรา แท้จริง พวกเราได้ยินผู้ประกาศเชิญชวน

ผู้หนึ่งกำลังประกาศเชิญชวนให้มีการศรัทธาว่า ท่านทั้งหลายจงศรัทธาต่อพระผู้อภิบาลของพวกเจ้าเถิด แล้วพวกเราก็ศรัทธากัน โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอภัยให้แก่พวกเราด้วยซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา และโปรดลบล้างให้พ้นจากพวกเราซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา และโปรดให้พวกเราสิ้นชีวิตโดยร่วมอยู่กับบรรดาคนดีด้วยเถิด

194. โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา ขอได้โปรดประทานแก่พวกเราจากสิ่งที่พระองค์ได้ทรงสัญญาไว้แก่พวกเรา โดยผ่านบรรดารอซูลของพระองค์ และโปรดอย่าได้ยังความอัปยศแก่พวกเราในวันปรโลกเลย แท้จริง พระองค์นั้นไม่ทรงผิดสัญญา

หลักฐานการให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ ﷻ ของผู้มีสติปัญญา คุณลักษณะของพวกเขา คำพูดของพวกเขาและการขอพรของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง ในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴾ คือให้อันนี้สูงกว้างใหญ่และให้อันนี้ต่ำและราบ และให้มีสัญญาณต่างๆเช่น มีดวงดาว มีทางโคจร มีภูเขา แม่น้ำ มีอ่าว มีแหลม มีต้นไม้ พืชต่างๆมีผลไม้ มีสัตว์ มีแร่ธาตุ มีสิ่งที่เป็นประโยชน์อันหลากหลาย มีสี มีกลิ่น มีรส มีอาหารและเครื่องดื่ม ﴿ **มีความแตกต่างของกลางคืนและกลางวัน** ﴾ ที่ไล่ติดตามกันอย่างต่อเนื่อง มีระยะยาว และสั้น บางครั้งวันนี้ยาวและบางครั้งวันนี้สั้น มีความเท่ากัน บางครั้งวันที่ยาวเป็นสั้น และวันที่สั้นเป็นยาว ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นการกำหนดของพระผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แน่นอน มีหลายสัญญาณสำหรับผู้มีปัญญาทั้งหลาย** ﴾ คือผู้ที่มีสติปัญญาสมบูรณ์ และเฉลียวฉลาดที่จะเข้าใจสิ่งต่างๆตามความเป็นจริงของมัน โดยที่พวกเขามิได้เป็นคนหูหนวกและเป็นใบ้ที่ไม่ค่อยจะเข้าใจอะไร ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับพวกเขาว่า

﴿ وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ ﴾

"และกี่มากน้อยแล้วจากสัญญาณในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินที่พวกเขาผ่าน

มันไป โดยที่พวกเขาผินหลังให้มัน และส่วนใหญ่ของพวกเขาจะไม่ศรัทธาต่อ อัลลอฮฺ เว้นแต่พวกเขาเป็นผู้ตั้งภาคี"

(ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 105 และ 106)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกถึงลักษณะของผู้ที่มีสติปัญญา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **คือบรรดาผู้ที่ระลึกถึงอัลลอฮฺ ทั้งในสภาพยืนและนั่ง และในสภาพนอนตะแคง** ﴿ ดังเช่นที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี รายงานโดย อิมรอน อิบนิ ฮุศอยนฺ ว่า แท้จริงท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(صَلِّ قَائِمًا ، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِدًا ، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلَى جَنْبٍ)

"ท่านจงยืนละหมาด แล้วถ้าหากท่านไม่สามารถ ก็ให้นั่ง แล้วถ้าหากท่านไม่สามารถ ก็ให้นอนบนสีข้าง (นอนตะแคง)"

(ฟัตฮุลบารี 2/684)

หมายถึงไม่ให้หยุดระลึกถึงอัลลอฮฺในทุก ๆสภาพด้วยการกล่าวเงียบ ๆในใจและด้วยลิ้นของพวกเขา ﴾ **โดยที่พวกเขาพินิจพิจารณากันในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴿ คือพยายามทำความเข้าใจถึงสิ่งที่อยู่ระหว่างฟ้ากับดินที่บ่งบอก และแสดงให้เห็นถึงเดชานุภาพและความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ความรอบรู้ของพระองค์และความเมตตาของพระองค์ ซึ่งความจริงแล้ว อัลลอฮฺทรงตำหนิคนที่ไม่พินิจพิจารณาดูสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างที่บ่งบอกและแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ ความสามารถ และเดชานุภาพของพระองค์ โดยที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ ﴾

"และกี่มากน้อยแล้ว ที่สัญญาณในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินที่พวกเขาผ่านมันไป โดยที่พวกเขาผินหลังให้มัน และส่วนใหญ่ของพวกเขาจะไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ เว้นแต่พวกเขาเป็นผู้ตั้งภาคี"

(ซูเราะฮฺ ยูซุฟ อายะฮฺที่ 105 และ 106)

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ชมเชยบ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธาว่า ﴾ **บรรดาผู้ที่ระลึกถึงอัลลอฮฺทั้งในสภาพยืนและนั่ง และในสภาพที่นอนตะแคง โดยที่พวกเขาพินิจพิจารณากันในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน** ﴿ โดยกล่าวว่า ﴾ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา พระองค์มิได้ทรงสร้างสิ่งนี้มาโดยเปล่าประโยชน์** ﴿ คือพระองค์ไม่ได้สร้าง สิ่งที่ถูกสร้างนี้มา

โดยไร้ประโยชน์แต่เพื่อเป็นสัจธรรม เพื่อที่พระองค์จะได้ตอบแทนผู้ที่คิดไม่ดี ทำไม่ดี และเพื่อตอบแทนบรรดาผู้ที่ทำดี โดยพวกเขากล่าวว่า ﴿ **พระองค์ทรงมหาบริสุทธิ์** ﴾ จากเรื่องที่ไร้สาระอย่างที่พวกเขาคิด ﴿ **โปรดคุ้มครองพวกเราให้พ้นจากการถูกลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด** ﴾ โอ้ผู้ทรงบังเกิดสรรพสิ่งทั้งหลายจริง และด้วยความเที่ยงธรรม โอ้ผู้ที่บริสุทธิ์จากข้อบกพร่อง ตำหนิ และเรื่องที่ไร้สาระ ขอได้โปรดปกป้องพวกเราให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรก ด้วยพลังและอำนาจของพระองค์ ขอให้พวกเราผูกพันอยู่กับงานที่เป็นที่พอพระทัยของพระองค์ ขอให้เราได้รับความสำเร็จด้วยกับงานที่ดี ๆที่จะนำเราไปสู่สวรรค์อันสถาพร และปกป้องคุ้มครองเราให้พ้นจากการลงโทษของพระองค์ที่เจ็บแสบด้วยเถิด

หลังจากนั้น พวกที่มีสติปัญญาได้กล่าวว่า ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา แท้จริง ผู้ใดที่พระองค์ทรงให้เข้าไฟนรก แน่นอน พระองค์ก็ยังความอัปยศแก่เขาแล้ว** ﴾ ให้เขาเป็นคนต่ำต้อย และได้เผยความตกต่ำอัปยศให้เขาได้ประสบ ﴿ **และสำหรับบรรดาผู้อธรรมนั้น ย่อมไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆทั้งสิ้น)** ในวันกิยามะฮฺ ไม่มีใครจะปกป้องพวกเขาได้และไม่มีใครจะขัดขวางพระประสงค์ของพระองค์ได้ ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา แท้จริง พวกเราได้ยินผู้ประกาศเชิญชวนผู้หนึ่งกำลังประกาศเชิญชวนให้มีการศรัทธา** ﴾ คือเป็นผู้เรียกร้องเชิญชวนไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ผู้นั้นก็คือท่านรอซูล ﷺ นั้น โดยประกาศว่า ﴿ **ท่านทั้งหลายจงศรัทธาต่อพระผู้อภิบาลพวกเจ้าเถิด แล้วพวกเราก็ศรัทธากัน** ﴾ คือ ท่านจะกล่าวว่า พวกท่านจงศรัทธาต่อพระผู้อภิบาลของพวกท่าน แล้วเราก็ศรัทธา โดยตอบรับคำประกาศของท่านและปฏิบัติตามท่าน ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอภัยให้แก่พวกเราด้วยซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา** ﴾ เนื่องด้วยการที่เราศรัทธาและปฏิบัติตามนบีของพระองค์ ﴿ **และโปรดลบล้างให้พ้นจากพวกเรา ซึ่งบรรดาความผิดของพวกเรา** ﴾ ในสิ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างพวกเราและระหว่างท่าน ﴿ **และโปรดให้เราสิ้นชีวิตโดยร่วมอยู่กับบรรดาคนดีด้วยเถิด** ﴾ คือให้พวกเราตามคนดี ๆไป ﴿ **โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา ขอได้โปรดประทานแก่พวกเราจากสิ่งที่พระองค์ได้ทรงสัญญาไว้แก่พวกเรา โดยผ่านบรรดารอซูลของพระองค์** ﴾ ความหมาย ก็คือ ให้อีมานต่อรอซูลของพระองค์ บางท่านบอกว่าความหมายก็คือ ปฏิบัติตามซุนนะฮฺแห่งรอซูลของพระองค์ ทรรศนะนี้จะชัดเจนกว่า ﴿ **และโปรดอย่าได้ยังความอัปยศแก่พวกเราในวันปรโลกเลย** ﴾ ต่อหน้าชาวโลก ﴿ **แท้จริงพระองค์นั้นไม่ทรงผิดสัญญา** ﴾ คือให้เป็นไปตามสัญญาที่พระองค์ทรงแจ้งให้รอซูลของพระองค์ทราบ นั่นคือให้ดำรงอยู่ในวันกิยามะฮฺต่อหน้าพระองค์

ความจริงปรากฏว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ เคยอ่านอายะฮฺเหล่านี้ทั้ง 10 อายะฮฺที่อยู่ในช่วงท้ายของซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน เมื่อท่านได้ลุกขึ้นมาละหมาดตะฮัจญุด

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า ฉันได้ไปนอนพักอยู่ที่บ้านน้าสาวของฉันคือ มัยมูนะฮฺ แล้วท่านรอซูล ﷺ ได้พูดคุยกับครอบครัวของท่านช่วงเวลาหนึ่ง หลังจากนั้น ท่านก็เข้านอน แล้วเมื่อปรากฏอยู่ในช่วง 1/3 ของตอนท้ายของกลางคืน ท่านก็ลุกขึ้นนั่งแล้วมองไปยังท้องฟ้า แล้วท่านก็อ่านอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **แท้จริงในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และการแตกต่างของกลางคืน และกลางวัน แน่นอน มีหลายสัญญาณสำหรับผู้มีปัญญาทั้งหลาย** ﴿ หลังจากนั้น ท่านได้ลุกขึ้นยืนไปอาบน้ำละหมาด และแปรงฟัน หลังจากนั้น ท่านละหมาดจำนวนสิบเอ็ดร็อกอัต กระทั่งบิลาลอะซาน ท่านจึงละหมาดสุนัตสองร็อกอัต แล้วจึงออกไปนำผู้คนละหมาดศุบฮฺ

(ฟัตฮุลบารี 8/83)

และอิมามมุสลิม ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้เช่นเดียวกัน

(มุสลิม 1/530)

อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้รายงานมาจากอะฏออฺว่า ฉัน และอิบนุ อุมัรฺ และอุบัยดฺ อิบนุ อุมัยรฺ ได้ออกเดินทางไปที่บ้านท่านหญิงอาอิชะฮฺ แล้วพวกเราก็เข้าไปหานาง โดยที่ระหว่างพวกเรากับนางนั้นมีม่านกั้นอยู่ แล้วนางก็ได้กล่าวว่า โอ้อุบัยดฺ มีอะไรขัดขวาง มิให้ท่านมาเยี่ยมเราหรือ ? เขาตอบว่า มีคำของนักกวีที่ว่านานๆมาเยี่ยมที จะเพิ่มความรักมากยิ่งขึ้น แล้วอิบนุ อุมัรฺ จึงกล่าวว่า พวกเราจึงมาเยี่ยมท่าน ขอท่านได้บอกให้เราทราบถึงสิ่งที่ประหลาดที่สุดที่ท่านได้เห็นมันจากท่านรอซูล ﷺ ให้พวกเราได้ทราบด้วยเถิด นางร้องไห้และกล่าวว่า ปรากฏว่า เรื่องของท่านทุกอย่างเป็นที่น่าสนใจทั้งสิ้น ในคืนที่เป็นเวรของฉัน ท่านได้มาหาฉัน จนผิวหนังของท่านได้สัมผัสกับผิวหนังของฉัน แล้วท่านได้กล่าว “ขอเธอได้ปล่อยให้ฉันเคารพภักดีต่อพระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งด้วยเถิด” แล้วดิฉันจึงกล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ดิฉันอยากที่จะอยู่ใกล้ๆท่าน แล้วฉันก็ชอบที่จะให้ท่านเคารพภักดีต่อพระผู้อภิบาลของท่านด้วย แล้วท่านก็ลุกไปหยิบขันน้ำ แล้วท่านได้อาบน้ำละหมาด โดยที่ไม่ได้เทน้ำมากนัก แล้วท่านก็ลุกขึ้นไปละหมาด แล้วท่านได้ร้องไห้จนกระทั่งน้ำตาไหลลงมาเปียกเคราของท่าน หลังจากนั้น ท่านก็ก้มลงสุญูดจนกระทั่งน้ำตาไหลลงมาเปียกพื้น หลังจากนั้นท่านก็นอนตะแคงบนสีข้าง แล้วก็ร้องไห้จนกระทั่งเมื่อบิลาลมาอะซานละหมาดศุบฮฺ นางเล่าว่า แล้วบิลาลได้ถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ อะไรทำให้ท่านร้องไห้ ความจริงอัลลอฮฺก็ได้ทรงอภัยความผิดให้แก่ท่านแล้ว ทั้งที่ผ่านไปแล้ว หรือที่ยังไม่เกิดขึ้น ? แล้วท่านได้กล่าวว่า “โอ้ บิลลาล ท่านนี่น่าสงสารจริง ไม่มีอะไรมาห้ามฉันร้องไห้ได้ดอก เมื่อคืนนี้อัลกุรอานได้ลงมาที่ฉันว่า ﴾ **แท้จริง ในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และความแตกต่างของกลางคืนและกลางวัน แน่นอน มีหลายสัญญาณสำหรับผู้มีปัญญาทั้งหลาย** ﴿ หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า “ถือเป็นความหายนะสำหรับผู้ที่อ่านอายะฮฺนี้ และไม่ได้พินิจพิจารณาเกี่ยวกับมัน”

(จากหนังสือ มะวาริด อัซซ็อมอาน 139)

فَٱسۡتَجَابَ لَهُمۡ رَبُّهُمۡ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٖ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ
أَوۡ أُنثَىٰۖ بَعۡضُكُم مِّنۢ بَعۡضٖۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ
وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَٰتَلُواْ وَقُتِلُواْ لَأُكَفِّرَنَّ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ
وَلَأُدۡخِلَنَّهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ ثَوَابٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ
وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلثَّوَابِ ١٩٥

195. แล้วพระผู้อภิบาลของพวกเขา ก็ตอบรับพวกเขาว่า แท้จริง ข้าจะไม่ให้สูญเสียผลงานของผู้ที่ทำงานคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม โดยที่บางส่วนของพวกเจ้านั้นมาจากอีกบางส่วน บรรดาผู้ที่อพยพ และที่ถูกขับไล่ให้ออกจากหมู่บ้านของพวกเขา และได้รับความเดือดร้อนในทางของข้า และได้ต่อสู้ และถูกฆ่าจนตายนั้น แน่นอน ข้าจะลบล้างบรรดาความผิดของพวกเขาให้พ้นไปจากพวกเขา และแน่นอน ข้าจะให้พวกเขาเข้าสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างของสวนสวรรค์เหล่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นรางวัลตอบแทนจากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นมีการตอบแทนอย่างดียิ่ง ณ ที่พระองค์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบรับแก่บรรดาผู้มีสติปัญญา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และพระผู้อภิบาลของพวกเขา ก็ตอบรับพวกเขา** ﴿ คือ พระองค์ทรงตอบรับการขอพรของพวกเขา

สะอีด อิบนุ มันศูรฺ ได้รายงานมาจากสะละมะฮฺ ซึ่งเป็นคนหนึ่งที่อยู่ในตระกูลของอุมมิสะละมะฮฺ ว่า อุมมุสะละมะฮฺได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ เราไม่เคยได้ยินอัลลอฮฺกล่าวถึงบรรดาสตรีในการอพยพเลย แล้วอัลลอฮฺจึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **และพระผู้อภิบาลของพวกเขาก็ตอบรับพวกเขาว่า แท้จริง ข้าจะไม่ให้สูญเสียผลงานของผู้ที่ทำงานคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ และ

ชาวอันศ็อรฺได้กล่าวว่า นี่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสตรีเรื่องแรกที่ได้เสนอมายังพวกเขา

(สะอีด อิบนุ มันศูรฺ 3/1136)

ความจริง อัลฮากิม ได้รายงานฮะดีษนี้ไว้ในหนังสือมุสตัดรอกของเขา หลังจากนั้น เขาได้กล่าวว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺตามเงื่อนไขของอัลบุคอรี แต่อัลบุคอรีและมุสลิมไม่ได้เสนอฮะดีษบทนี้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง ข้าจะไม่ให้สูญเสียผลงานของผู้ที่ทำงานคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม** ﴾

นี่เป็นการอธิบายถึงการตอบรับ คือพระองค์ได้ตรัสแก่พวกเขาว่า พระองค์ทรงตอบรับการขอของพวกเขา โดยพระองค์จะไม่ให้งานที่คนหนึ่งคนใดทำไปเพื่อพระองค์ต้องสูญหาย แต่พระองค์จะทรงตอบแทนให้แก่ทุกคนอย่างครบสมบูรณ์ ไม่ว่าผู้กระทำนั้นจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **โดยที่บางส่วนของพวกเจ้านั้น มาจากอีกบางส่วน** ﴾ คือทุกคนจะได้ผลตอบแทนเท่าเทียมกัน ﴿ **บรรดาผู้ที่อพยพ** ﴾ คืออพยพออกจากถิ่นที่มีการทำชิริกไปสู่ถิ่นที่มีอีมาน ต้องทิ้งคนรัก ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง และเพื่อนบ้านไป ﴿ **และผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากหมู่บ้านของพวกเขา** ﴾ คือถูกพวกมุชริกูนบีบคั้นด้วยการทำร้าย จนกระทั่งต้องลี้ภัยออกไป และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และได้รับความเดือดร้อนในทางของข้า** ﴾ อันเนื่องด้วยการที่พวกเขาอีมาน (ศรัทธา) ต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียว

ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يُخْرِجُونَ ٱلرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ رَبِّكُمْ ﴾

"โดยที่พวกเขาขับไล่รอซูลและพวกเจ้า เนื่องจากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของพวกเจ้า"

(ซูเราะฮฺ อัลมุมตะฮินะฮฺ อายะฮฺที่ 1)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَا نَقَمُوا۟ مِنْهُمْ إِلَّآ أَن يُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ٨ ﴾

"และพวกเขามิได้แก้แค้นเขาเหล่านั้น เว้นแต่ว่าเขาเหล่านั้นศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ได้รับการสรรเสริญ"

(ซูเราะฮฺ อัลบุรูจญ์ อายะฮฺที่ 8)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และได้ต่อสู้ และถูกฆ่าจนตายนั้น** ﴿ นี่ถือเป็นตำแหน่งที่สูงส่ง คือเขาได้ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ โดยที่ม้าของเขาล้มลง ใบหน้าของเขาเปื้อนดินและเปื้อนเลือด

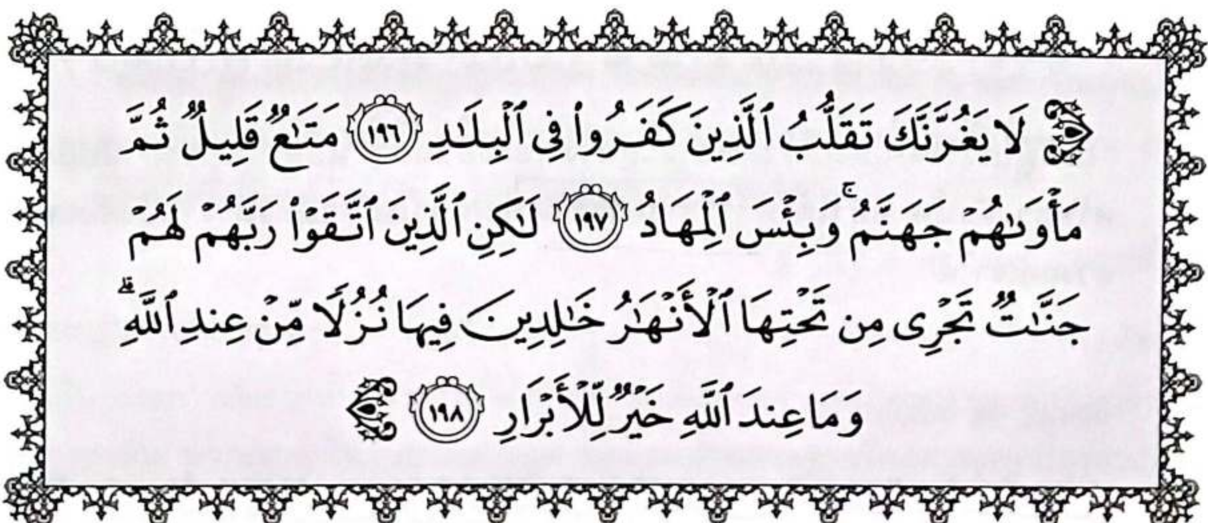
ความจริงได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺว่า แท้จริง ชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอท่านได้บอกให้ฉันทราบทีว่า หากฉันถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺ โดยเป็นคนอดทน หวังผลตอบแทนจากอัลลอฮฺ สู้รบโดยไม่หันหลังหนี อัลลอฮฺจะอภัยบรรดาความผิดของฉันให้แก่ฉันไหม ? ท่านตอบว่า "อภัยซิ" หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า "ท่านพูดว่าอย่างไร ?" แล้วชายคนนั้นก็พูดซ้ำอีกครั้ง แล้วท่านได้กล่าวว่า "อภัยซิ" ยกเว้นหนี้สิน โดยที่ญิบรีลได้บอกฉันเมื่อตะกี้นี้เอง

(มุสลิม 3/1501)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **แน่นอน ข้าจะลบล้างบรรดาความผิดของพวกเขาให้พ้นไปจากพวกเขา และแน่นอน ข้าจะให้พวกเขาเข้าสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างของสวนสวรรค์เหล่านั้น** ﴿ คือมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน เช่น แม่น้ำนม, น้ำผึ้ง, น้ำจัณฑ์ และน้ำที่จืดสนิท ซึ่งสายตาไม่เคยเห็นมาก่อน หูไม่เคยได้ยินมาก่อนและหัวใจของมนุษย์คิดไปไม่ถึง

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ทั้งนี้เพื่อเป็นรางวัลตอบแทนจากอัลลอฮฺ** ﴿ ในประโยคนี้ได้มีการพาดพิง คือพาดพิงไปยังอัลลอฮฺ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ สำคัญเอามากๆ เป็นความกรุณาจากอัลลอฮฺอีกด้วย

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และอัลลอฮฺ นั้นมีการตอบแทนอย่างดียิ่ง ณ ที่พระองค์** ﴿ คือ พระองค์ทรงตอบแทนให้แก่ผู้ที่กระทำความดี

﴿ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿١٩٦﴾ مَتَٰعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ
مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ
جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ
وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ ﴾

196. อย่าให้การเคลื่อนไหวของบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาในเมืองลวงเจ้าได้เป็นอันขาด

197. มันเป็นสิ่งอำนวยประโยชน์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วที่อยู่ของพวกเขานั้นคือ นรกญะฮันนัม มันช่างเป็นที่พักอันเลวร้ายจริง ๆ

198. แต่บรรดาผู้ที่ยำเกรงพระผู้อภิบาลของพวกเขานั้น พวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่างของสวนสวรรค์เหล่านั้น โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล ทั้งนี้เพื่อเป็นสถานที่รับรองจากอัลลอฮฺ และสิ่งที่มีอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺนั้นคือสิ่งที่ดียิ่งสำหรับคนดีทั้งหลาย

เตือนมิให้หลงกลมนุษย์ และอธิบายให้ทราบถึงการตอบแทนคนดีๆ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า พวกท่านจงอย่ามองดูสิ่งที่คนกุฟฟารฺเหล่านั้นใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีความสบายใจเลย เพราะนั่นมันเป็นสิ่งอำนวยประโยชน์เพียงเล็กน้อย มันจะสลายไปในระยะเวลาไม่นานนัก แล้วพวกเขาจะกลายเป็นผู้ที่ต่ำต้อยด้วยกับผลงานที่ไม่ดี ซึ่งพวกเขาจะได้รับการยืดเวลาไปชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น และทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเป็นดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า ﴿ **มันเป็นสิ่งอำนวยประโยชน์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วที่อยู่ของพวกเขานั้น คือนรกญะฮันนัม มันช่างเป็นที่พักอันเลวร้ายจริง ๆ**﴾

อายะฮฺนี้ก็คล้ายกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ مَا يُجَٰدِلُ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَا يَغۡرُرۡكَ تَقَلُّبُهُمۡ فِي ٱلۡبِلَٰدِ ﴿٤﴾ ﴾

"ไม่มีผู้ใดจะโต้เถียงเกี่ยวกับอายะฮฺต่าง ๆของอัลลอฮฺ นอกจากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังนั้น อย่าได้ให้การวางมาดของพวกเขาในหัวเมืองต่าง ๆเป็นที่หลอกลวงแก่เจ้าได้"

(ซูเราะฮฺ฿ มุอฺมิน อายะฮฺ 4)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ قُلۡ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ﴿٦٩﴾ مَتَٰعٞ فِي ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ

﴿ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ ٱلْعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ ﴾

"แท้จริง บรรดาผู้กล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺนั้นไม่ประสบความสำเร็จดอก (มันเป็น) ความเพลิดเพลินในโลกนี้ แล้วพวกเขาก็กลับคืนมาสู่เรา แล้วเราจะให้พวกเขาลิ้มรสการลงโทษอย่างหนัก เพราะเหตุที่พวกเขาปฏิเสธศรัทธา"

(ซูเราะฮฺ ยูนุส อายะฮฺ 69 และ 70)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ ﴾

"เราจะให้เวลาพวกเขาสนุกสนานกันเพียงเล็กน้อย แล้วเราจะไล่ต้อนพวกเขาไปสู่การลงโทษที่รุนแรง"

(ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 24)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ فَمَهِّلِ ٱلْكَٰفِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًۢا ﴿١٧﴾ ﴾

"ดังนั้น เจ้า (มุฮัมมัด) จงผ่อนปรนให้บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเถิด ข้าก็จะผ่อนปรนให้แก่พวกเขาระยะหนึ่ง"

(ซูเราะฮฺ อัฏฏอริก อายะฮฺที่ 17)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ أَفَمَن وَعَدْنَٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ ﴾

"ดังนั้น ผู้ใดที่เราได้ให้สัญญาแก่เขา ซึ่งเป็นสัญญาอันดีงาม เขาก็จะเป็นผู้พบมันจะเหมือนกับผู้ที่เราได้ให้เป็นปัจจัยแห่งชีวิตของโลกนี้ แล้วในวันกิยามะฮฺ เขาก็เป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้ถูกนำมาอยู่ต่อหน้ากระนั้นหรือ?"

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 61)

อย่างนี้แหละ เมื่อพระองค์ได้กล่าวถึงสภาพของคนกุฟฟารฺในโลกนี้และจะต้องลงนรกในปรโลก หลังจากนั้น พระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **แต่บรรดาผู้ที่ยำเกรงพระผู้อภิบาลของพวกเขานั้น พวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่างของ**

สวนสวรรค์เหล่านั้น โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล ทั้งนี้เพื่อเป็นสถานที่รับรองจากอัลลอฮฺ ﴾ คือเป็นราชอาคันตุกะของพระองค์ ﴿ **และสิ่งที่มีอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺนั้นคือ สิ่งที่ดียิ่งสำหรับคนดีทั้งหลาย** ﴾

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอะบิดดัรฺดาอฺ ว่าเขาเคยกล่าวว่า ไม่มีสำหรับมุมินคนใด นอกจากความตายนั้นเป็นความดีสำหรับเขา และไม่มีสำหรับกาฟิรฺคนใด นอกจากความตายนั้นเป็นความดีสำหรับเขา และผู้ไม่เชื่อฉันละก็ แท้จริง อัลลอฮฺได้ตรัสว่า ﴿ **และสิ่งที่มีอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺนั้นคือ สิ่งที่ดียิ่งสำหรับคนดีทั้งหลาย** ﴾ และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ ﴾

"และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าที่เราประวิงเวลาให้แก่พวกเขานั้น เป็นการดีแก่ตัวของพวกเขา แท้จริง การที่เราประวิงเวลาให้แก่พวกเขานั้น เพื่อพวกเขาจะได้เพิ่มพูนบาปกรรมเท่านั้น และสำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ"

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 178)

﴿ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَمَن يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُمْ
وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ
ٱلْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱصْبِرُوا۟ وَصَابِرُوا۟
وَرَابِطُوا۟ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾ ﴾

199. และแท้จริง ในหมู่ชาวคัมภีร์นั้น มีผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่พวกเจ้า และสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่พวกเขา ในฐานะผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ โดยที่พวกเขาจะไม่เปลี่ยนอายะฮฺ

ของอัลลอฮฺกับราคาเพียงเล็กน้อย ชนเหล่านี้แหละ พวกเขาจะได้รับผลตอบแทนของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรวดเร็วในการชำระสอบสวน

200.โอ้ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย จงอดทน และจงอดทนซึ่งกันและกันเถิด และจงประจำอยู่ชายแดน และพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ

สภาพของชาวคัมภีร์บางคน และผลตอบแทนของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบถึงชาวคัมภีร์กลุ่มหนึ่งที่พวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺอย่างจริงใจ และศรัทธาต่อสิ่งที่ได้ถูกประทานลงมาให้แก่มุฮัมมัด พร้อมกันนั้นพวกเขายังศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ที่ได้ถูกประทานลงมาก่อนๆและพวกเขายังสำรวมต่ออัลลอฮฺ ถือปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ และยอมรับต่อพระองค์ด้วยความนอบน้อม ﴿ **โดยที่พวกเขาไม่เปลี่ยนอายะฮฺของอัลลอฮฺกับราคาเพียงเล็กน้อย** ﴾ คือพวกเขาไม่ปกปิดเรื่องที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ เช่น เรื่องข่าวของมุฮัมมัด ﷺ คุณลักษณะของท่าน เวลาที่ท่านจะถูกแต่งตั้งมาและคุณลักษณะของประชาชาติของท่าน ซึ่งพวกเหล่านี้ถือเป็นชาวคัมภีร์ที่ดีที่สุด ไม่ว่าเขาจะเป็นชาวยิว หรือชาวคริสต์ก็ตาม โดยที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับพวกเขาไว้ในซูเราะฮฺอัลเกาะศ็อศ ว่า

﴿ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِهِۦ هُم بِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ
ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِۦ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا۟ ﴾

"บรรดาผู้ที่เราได้ประทานคัมภีร์แก่พวกเขาก่อนมัน (อัลกุรอาน) พวกเขาก็ได้ศรัทธาต่ออัลกุรอานด้วย และเมื่อ (อัลกุรอาน) ได้ถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขากล่าวว่า เราศรัทธาต่อมันแล้ว แท้จริง มันคือสัจธรรมที่มาจากพระผู้อภิบาลของเรา แท้จริง เราเป็นมุสลิมมาก่อนหน้านี้ ชนเหล่านั้นจะได้รับรางวัลของพวกเขาสองครั้ง เนื่องจากพวกเขาได้อดทน"......ไปจนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 52, 53 และ 54)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَتْلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۗ ﴾

“และบรรดาผู้ที่เราได้ประทานคัมภีร์แก่พวกเขา โดยที่พวกเขาจะอ่านคัมภีร์นั้นอย่างจริงใจ ชนเหล่านั้นแหละ คือผู้ที่ศรัทธาต่อคัมภีร์นั้น...”

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 121)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمِن قَوْمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾ ﴾

“และจากกลุ่มชนของมูซานั้น มีกลุ่มหนึ่งที่ให้คำแนะนำด้วยความจริง และด้วยความจริงนั้น พวกเขามีความเที่ยงธรรม”

(ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 159)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ ۞ لَيْسُوا۟ سَوَآءً ۗ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ
وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ ﴾

“พวกเขาหาใช่เหมือนกันไม่ จากบรรดาชาวคัมภีร์นั้น มีกลุ่มชนหนึ่งที่เที่ยงธรรม ซึ่งพวกเขาอ่านบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺในยามค่ำคืน และพร้อมกันนั้นพวกเขาก็สุญูด”

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 113)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ قُلْ ءَامِنُوا۟ بِهِۦٓ أَوْ لَا تُؤْمِنُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ مِن قَبْلِهِۦٓ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ
سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ
يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۩ ﴿١٠٩﴾ ﴾

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า พวกเจ้าจงศรัทธาต่อมัน หรือไม่ศรัทธาก็ตาม แท้จริงบรรดาผู้ที่ได้รับความรู้ก่อนหน้ามันนั้น เมื่อมันได้ถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขาจะ

หมอบราบลงเพื่อกราบ และพวกเขาจะกล่าวว่า พระผู้อภิบาลของเรา ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ สัญญาของพระผู้อภิบาลของเรานั้น แน่นอน ย่อมถูกนำมาปฏิบัติอย่างครบถ้วน และพวกเขาจะหมอบราบลงพลางร้องไห้ และมันจะเพิ่มความสำรวมแก่พวกเขา”

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 107 – 109)

คุณลักษณะเหล่านี้จะพบในชาวยิวแต่น้อยมาก เช่น พบในตัวอับดุลลอฮฺ อิบนุ สะลาม และผู้ที่คล้ายๆกับเขา ซึ่งเป็นพวกบาทหลวงชาวยิวที่ศรัทธาต่อมุฮัมมัด ซึ่งก็มีไม่ถึง 10 คน ส่วนชาวคริสต์นั้นจะมีมากกว่าชาวยิวที่ได้รับทางนำและยืนหยัดปฏิบัติตามสัจธรรม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ ۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلْيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّا نَصَٰرَىٰۚ ﴾

إِلَى قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿ فَأَثَٰبَهُمُ ٱللَّهُ بِمَا قَالُوا۟ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ ﴾

“แน่นอน เจ้าจะพบว่าหมู่ชนที่เป็นศัตรูอย่างร้ายแรงแก่บรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น คือ ชาวยิว และบรรดาผู้ที่ให้มีภาคีต่ออัลลอฮฺ และแน่นอน เจ้าจะพบว่าบรรดาผู้ที่มีความรักใคร่แก่บรรดาผู้ที่ศรัทธา ใกล้กว่าพวกเขานั้นคือ บรรดาผู้ที่กล่าวว่า แท้จริงพวกเราเป็นคริสต์” *ไปจนถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า* **“แล้วอัลลอฮฺได้ทรงตอบแทนแก่พวกเขา เนื่องด้วยสิ่งที่พวกเขากล่าว ซึ่งบรรดาสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล”** *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 82 – 85)

อย่างนี้แหละที่พระองค์ได้ตรัสไว้ ณ ที่นี้ว่า ﴾ **ชนเหล่านี้แหละ พวกเขาจะได้รับผลตอบแทนของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ

ความจริงได้ปรากฏในฮะดีษว่า แท้จริง ญะอฺฟัรฺ อิบนุ อบีฏอลิบ ؓ อ่านอัลกุรอานซูเราะฮฺ กาฟ ฮา ยา อีน ศ็อด (ซูเราะฮฺ มัรฺยัม) ต่อหน้าอันนะญาชีย์กษัตริย์แห่งเมืองอบิสสิเนีย โดยที่พวกบาทหลวงและผู้มีความรู้อยู่ ณ ที่นั้นด้วย ญะอฺฟัรฺ ได้อ่านและร้องไห้จนกระทั่งน้ำตาไหลลงมาเปียกเคราของพวกเขา

(อิบนุ ฮิชาม 1/357)

และมีระบุในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า เมื่อกษัตริย์อันนะญาชีย์ได้เสียชีวิต ท่านนบี ﷺ ได้แจ้งข่าวการตายของเขาให้บรรดาศอฮาบะฮฺได้ทราบ โดยท่านกล่าวว่า

(إِنَّ اَخًا لَكُمْ فِيْ اْلحَبَشَةِ قَدْ مَاتَ ، فَصَلُّوْا عَلَيْهِ)

แท้จริง พี่น้องของพวกท่านที่เมืองอบิสสิเนีย ได้เสียชีวิตแล้ว พวกท่านจงละหมาดให้แก่เขาด้วย แล้วท่านก็ได้ออกไปยังสนามที่เป็นทราย แล้วใช้พวกเขาจัดแถวและละหมาด (ฆุอเอ็บ) ให้แก่เขา

(ฟัตฮุลบารี 7/230 และมุสลิม 2/657)

อิบนุ อบีนะญีฮ์ ได้กล่าวโดยเอามาจากมุญาฮิดเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **แท้จริง ในหมู่ชาวคัมภีร์นั้น** ﴿ หมายถึงชาวคัมภีร์ที่เข้ารับอิสลาม

(อัฏฏอบารี 7/499)

อับบ๊าด อิบนุ มันศูรฺ ได้เล่าว่า ฉันได้ถามอัลฮะซัน อัลบัศรี เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง ในหมู่ชาวคัมภีร์นั้น มีผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ** ﴿ *ไปจนจบอายะฮฺ* เขาตอบว่า เป็นชาวคัมภีร์ที่อยู่ก่อนมุฮัมมัด ﷺ แล้วพวกเขาปฏิบัติตามมุฮัมมัด ﷺ โดยเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้น อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาได้รับผลตอบแทน 2 ครั้ง คือครั้งที่ 1 ที่พวกเขาศรัทธาต่อคัมภีร์ก่อนจากนั้น โดยปฏิบัติตามศาสนาก่อนจากนั้นด้วยดี และครั้งที่ 2 ที่พวกเขาปฏิบัติตามนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม

(ได้รายงานฮะดีษบทนี้โดย อิบนุ อบีฮาติม)

ความจริงได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานโดยอบูมูซาว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(« ثَلاَثَةٌ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ » فَذَكَرَ مِنْهُمْ « وَرَجُلٌ مِنْ أَهْلِ اْلكِتَابِ آمَنَ بِنَبِيِّهِ وَآمَنَ بِيْ »)

"มีอยู่ 3 คน ที่จะได้รับผลตอบแทนของพวกเขา 2 ครั้ง" แล้วท่านได้กล่าวถึง (คนหนึ่ง) จากพวกเขา คือ ชายชาวคัมภีร์คนหนึ่งที่ศรัทธาต่อนบีของเขาและได้ศรัทธาต่อฉัน"

(ฟัตฮุลบารี 6/169 และมุสลิม 1/134)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **โดยที่พวกเขาจะไม่เปลี่ยนอายะฮฺของอัลลอฮฺกับราคาเพียงเล็กน้อย** ﴿ คือไม่ปกปิด หรือปิดบังความรู้ที่มีอยู่ที่พวกเขา ดังเช่นที่บางกลุ่มในหมู่

พวกเขาได้กระทำ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ชนเหล่านี้แหละ พวกเขาจะได้รับการตอบแทนของพวกเขา ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรวดเร็วในการชำระสอบสวน** ﴿

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า "ผู้ทรงรวดเร็วในการชำระสอบสวน" หมายถึง รวดเร็วในการจดบันทึก

(บันทึกโดย อิบนุ อบีฮาติม และคนอื่น ๆ)

มีคำสั่งใช้ให้อดทน และตรึงกำลังอยู่ชายแดน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **โอ้ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย จงอดทน และจงอดทนซึ่งกันและกันเถิด และจงประจำอยู่ชายแดน** ﴿

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่า พวกเขาถูกใช้ให้อดทนต่อศาสนาที่อัลลอฮฺทรงยินยอมให้แก่พวกเขา นั่นก็คือ ศาสนาอิสลาม อย่าได้ละทิ้งศาสนาไปทั้งในยามสุขและทุกข์ทั้งในยามลำบากและยามสบาย จนกว่าพวกเขาจะตายไปในสภาพที่เป็นมุสลิม ให้อดทนต่อศัตรูที่พยายามปกปิดและปิดบังเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนาของพวกเขา

(อัฏฏอบารี 7/502)

เช่นเดียวกัน ได้มีนักปราชญ์รุ่นสะลัฟได้มีความเห็นเช่นนี้ด้วย

ส่วนคำว่า "อัลมุรอบะเฏาะฮฺ" (المرابطة) คือ การคงอยู่ในสถานที่ประกอบศาสนกิจและยืนหยัดในการปฏิบัติ

บางท่านบอกว่า คือ การรอละหมาดครั้งต่อไป หลังจากเสร็จจากละหมาดหนึ่งแล้ว ซึ่งเป็นทรรศนะของอิบนุ อับบาส, สะฮัล อิบนุ ฮะนีฟ, มุฮัมมัด อิบนุ กะอับ อัลกุรอซีย์ และคนอื่น ๆ

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานฮะดีษไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งเป็นฮะดีษที่บันทึกโดยมุสลิม, อันนะซาอี จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِمَا يَمْحُوْ اللهُ بِهِ الْخَطَايَا ، وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ؟ اِسْبَاغُ الْوُضُوْءِ عَلَى الْمَكَارِهِ، وَكَثْرَةُ الْخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ ، وَانْتِظَارُ الصَّلاَةِ بَعْدَ الصَّلاَةِ ، فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ ، فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ ، فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ)

"เอาไหม ฉันจะบอกให้พวกท่านทราบถึงสิ่งที่อัลลอฮฺจะทรงลบล้างความผิดให้

และจะยกสถานภาพขึ้นเป็นหลายระดับ? คือ อาบน้ำละหมาดให้ทั่วถึงที่ยากๆ, เดินไปมัสญิดให้มากๆ และรอละหมาด หลังจากที่ได้ละหมาดเวลาหนึ่งเสร็จไปแล้ว ดังกล่าวนั้นถือเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับพวกเจ้า ดังกล่าวนั้นถือเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับพวกเจ้า ดังกล่าวนั้นถือเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับพวกเจ้า"

(มุสลิม 1/219 และอันนะซาอี 1/89)

บางท่านบอกว่าจุดมุ่งหมายของคำว่า "อัลมุรอบะฏอะฮฺ" ในที่นี้ก็คือ การตรึงกำลังเพื่อเผชิญหน้ากับศัตรูเพื่อปกป้องอาณาจักรของอิสลาม ดูแลปกป้องมิให้ศัตรูรุกล้ำเข้ามาในอาณาเขตของมุสลิม ซึ่งความจริงได้มีฮะดีษส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องนี้ ซึ่งจะได้รับผลบุญมากมาย อัลบุคอรี ได้บันทึกฮะดีษไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา รายงานจากสะฮัล อิบนิ สะอัด อัซซาอิดีย์ว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(رِبَاطُ يَوْمٍ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا)

"การตรึงกำลังวันหนึ่งในหนทางของอัลลอฮฺ นั้นดีกว่าโลกนี้ และสิ่งที่อยู่บนโลกนี้"

(อัลบุคอรี 2892)

มุสลิมได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดยซัลมาน อัลฟาริซีย์ จากท่านรอซูล ﷺ ว่า

(رِبَاطُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ وَقِيَامِهِ ،وَإِنْ مَاتَ جَرَى عَلَيْهِ عَمَلُهُ الَّذِىْ كَانَ يَعْمَلُهُ وَأُجْرِىَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ ، وَأَمِنَ الْفَتَّانَ)

"การตรึงกำลังอยู่ชายแดนวันหนึ่งกับคืนหนึ่งนั้น ดีกว่าการถือศีลอดและการละหมาดในยามค่ำคืนหนึ่งเดือน และถ้าเขาตายไปงานของเขาที่ดำเนินมาก็จะยังได้รับผลบุญเช่นเดิม เครื่องยังชีพของเขาก็ยังได้อยู่และเขาจะปลอดภัยจากความยุ่งเหยิงทั้งหลายด้วย"

(มุสลิม 1913)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานฮะดีษจากฟุฎอละฮฺ อิบนิ อบีดว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(كُلُّ مَيِّتٍ يُخْتَمُ عَلَى عَمَلِهِ إِلاَّ الَّذِيْ مَاتَ مُرَابِطًا فِيْ سَبِيْلِ اللهِ، فَإِنَّهُ يَنْمُوْ لَهُ عَمَلُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَيَأْمَنُ فِتْنَةَ الْقَبْرِ)

"คนตายทุกคนนั้น การงานของเขาจะถูกปิดบัญชี ยกเว้นผู้ที่ตายในสภาพที่ประจำ

อยู่ชายแดนในหนทางของอัลลอฮฺ งานของเขานั้นจะเพิ่มพูนไปจนถึงวันกิยามะฮฺ และเขาจะปลอดภัยจากความยุ่งเหยิงในหลุมฝังศพ”

(อะหฺมัด 6/20)

และเช่นเดียวกันนี้ ได้บันทึกโดยอบูดาวูด และอัตติรฺมิซี โดยอัตติรฺมิซีกล่าวว่า ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(อบูดาวูด 3/20 และในหนังสือ ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/249)

และอิบนุ ฮิบบาน ก็ได้เสนอฮะดีษนี้ไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขาอีกด้วย

(อิบนุ ฮิบบาน 7/69)

อัตติรฺมิซี ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดย อิบนิ อับบาสว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(عَيْنَانِ لاَ تَمَسُّهُمَا النَّارُ : عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ)

“ดวงตา 2 ดวง ไฟนรกจะไม่สัมผัสทั้งสองเลย คือ ดวงตาหนึ่งร้องไห้อันเนื่องจากกลัวอัลลอฮฺ และดวงตาหนึ่งอดนอน เฝ้าระวังในหนทางของอัลลอฮฺ”

(อัตติรฺมิซี1639)

อัลบุคอรี ได้บันทึกฮะดีษไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ رضي الله عنه ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(تَعِسَ عَبْدُ الدِّيْنَارِ وَعَبْدُ الدِّرْهَمِ وَعَبْدُ الْخَمِيْصَةِ، اِنْ أُعْطِيَ رَضِيَ ، وَاِنْ لَمْ يُعْطَ سَخِطَ ،تَعِسَ وَانْتَكَسَ ، وَإِذَا شِيْكَ فَلاَ انْتَقَشَ ، طُوْبَىْ لِعَبْدٍ آخِذٍ بِعِنَانِ فَرَسِهِ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ، اَشْعَثَ رَأْسُهُ ، مُغْبَرَّةٍ قَدَمَاهُ ، إِنْ كَانَ فِيْ الْحِرَاسَةِ كَانَ فِيْ الْحِرَاسَةِ ، وَإِنْ كَانَ فِيْ السَّاقَةِ كَانَ فِيْ السَّاقَةِ ، اِنِ اسْتَأْذَنَ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُ ، وَاِنْ شَفَعَ لَمْ يُشَفَّعْ)

“ขอความหายนะจงประสบแด่พวกบูชาเหรียญทอง เหรียญเงิน และปากท้อง หากเขาได้รับก็จะพอใจ และถ้าหากไม่ได้รับก็จะโกรธ เขาได้หายนะแล้วและหัวตกไปแล้ว และถ้าหากเขาถูกหนามตำ ก็ขออย่าให้เขาเอาออกได้ เป็นการดีแก่บ่าวคนหนึ่งที่จับบังเหียนม้าของเขาไปในหนทางของอัลลอฮฺ ผมเผ้าของเขายุ่งเหยิง

เท้าทั้งสองข้างของเขาเปื้อนฝุ่น หากจำเป็นต้องอยู่ทัพหน้าคอยปกป้องจากข้าศึกศัตรู เขาก็เต็มใจรับและทำหน้าที่อย่างสุดความสามารถ และหากจะต้องอยู่ในตอนท้าย เขาก็เต็มใจรับและทำหน้าที่อย่างดีเช่นกัน (คือไม่ได้หวังชื่อเสียงหรือคำชื่นชม) หากเขาขออนุญาตก็จะไม่ได้รับอนุญาต หากเขาขอความช่วยเหลือ ก็จะไม่ได้รับความช่วยเหลือ"

(อัลบุคอรี 2886)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากซัยดฺ อิบนิ อัสลัม ว่า อบูอุบัยดะฮฺ ได้เขียนสารถึงอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ โดยได้กล่าวให้ท่านทราบถึงกลุ่มชนชาวโรมัน และความน่ากลัวของพวกเขา แล้วท่านอุมัรฺจึงได้เขียนตอบไปว่า "อนึ่ง ถึงแม้ว่าผู้ศรัทธาจะประสบกับความยากลำบากสักเพียงใด อัลลอฮฺก็จะทรงให้ทางออกแก่เขาหลังจากนั้น และความจริงแล้ว ความลำบากหนึ่งนั้นจะไม่ชนะความสะดวกสบายสองอย่าง และแท้จริง อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ว่า **﴾ โอ้ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย จงอดทน และจงอดทนซึ่งกันและกันเถิด และจงประจำอยู่ชายแดน และพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด เพื่อพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ ﴿**

(อัฏฏ็อบารี 7/503)

อัลฮาฟิซ อิบนุ อะซากิรฺ ได้รายงานไว้ในประวัติของอับดิลลาฮฺ อิบนิล มุบาร็อก จากสายรายงานของมุฮัมมัด อิบนิ อิบรอฮีม อิบนิ อบีสุกัยนะฮฺว่า เขาได้เขียนบทกลอนนี้ให้แก่อับดิลลาฮฺ อิบนิล มุบาร็อก ที่เมืองฏ็อรฺซูซ โดยที่เขาได้กล่าวว่ามันไปถึงอัลฟุฎ็อยลฺ อิบนิ อิยาฎ ณ ปีที่ 170 แต่ในบางรายงานระบุว่าในปี 177 ฮ.ศ. ว่า

● โอ้ผู้มุ่งมั่นในการเคารพภักดีแห่งแผ่นดินต้องห้ามทั้งสอง หากท่านได้เห็นเรา แน่นอนท่านก็ต้องทราบว่าแท้จริง การเคารพภักดีของท่านนั้นยังไม่ใช่เรื่องจริงจัง

● หากจะมีใครที่แก้มของเขาถูกชโลมไปด้วยน้ำตาของเขา แต่คอของพวกเราเต็มไปด้วยเลือดของเรา

● หรือใครทำให้ม้าของเขาเหน็ดเหนื่อยกับสิ่งไร้สาระ แต่ม้าของเรานั้นเหน็ดเหนื่อยในวันที่เผชิญหน้ากับข้าศึกศัตรู

● กลิ่นอำพันเป็นของพวกท่าน แต่สำหรับพวกเรานั้นกลิ่นอำพันของเรา คือกลิ่นดาบที่ฟาดฟัน และฝุ่นที่หอมหวลบริสุทธิ์ยิ่งกว่า

● และความจริงได้มาถึงเราจากคำพูดของนบีของเรา ซึ่งเป็นคำพูดที่ถูกต้องเป็นจริงไม่เป็นเท็จ

✪ ที่ว่าผู้ต้องเผชิญกับฝุ่นขณะสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺนั้น จะไม่ต้องเผชิญกับควันไฟนรกที่ลุกโชติช่วงอีก

✪ นี่คือคัมภีร์ของอัลลอฮฺที่พูดให้พวกเราฟัง ผู้คนชะฮีดนั้นยังไม่ตาย ซึ่งไม่ใช่เรื่องโกหก

เขาเล่าว่าแล้วฉันได้พบกับอัลฟุฎ็อยลุ อิบนิ อิยาฎ ด้วยกับข้อเขียนดังกล่าวในมัสญิดฮะรอม แล้วเมื่อเขาได้อ่านมัน ดวงตาทั้งสองของเขาก็นองไปด้วยน้ำตาและเขาได้กล่าวว่า อบูอับดุรเราะหฺมานพูดจริง ซึ่งเขาได้แนะนำตักเตือนฉัน หลังจากนั้น เขาได้กล่าวว่า ท่านเป็นผู้ที่จดบันทึกฮะดีษได้ใช่ไหม ? เขาเล่าว่าฉันตอบว่า ครับ เขากล่าวว่า ดังนั้น ท่านจงเขียนข้อความนี้อีกทีเป็นการตอบข้อเขียนของอบีอับดิรเราะหฺมานที่ท่านนำมาให้เรา แล้วอัลฟุฎ็อยลุ อิบนุ อิยาฎ ก็ได้บอกให้ฉันเขียน

มันศูรฺ อิบนุล มัวะอฺตะมิรฺ ได้เล่าให้เราฟังจากอบีศอและฮฺ จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าแท้จริงชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอท่านได้โปรดสอนฉันถึงงานหนึ่งที่จะทำให้ฉันได้รับผลบุญของบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺด้วยเถิด แล้วท่านได้กล่าวว่า

(هَلْ تَسْتَطِيْعُ اَنْ تُصَلِّيَ فَلاَ تَفْـتُـرَ ، وَتَصُوْمَ فَلاَ تُفْطِرَ ؟ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ، اَنَا اَضْعَفُ مِنْ أَنْ أَسْتَطِيْعَ ذَلِكَ ، ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ : فَوَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ لَوْ طُوِّقْتَ ذَلِكَ مَا بَلَغْتَ الْمُجَاهَدِيْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ ، أَوْمَا عَلِمْتَ أَنَّ فَرَسَ الْمُجَاهِدِيْنَ لَيَسْتَنُّ فِيْ طِوَلِهِ ، فَيُكْتَبُ لَهُ بِذَلِكَ الْحَسَنَاتُ)

“ท่านสามารถที่จะละหมาดโดยไม่เหน็ดเหนื่อย และถือศีลอดโดยไม่ละศีลอดเลยหรือไม่ ? เขาตอบว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันอ่อนแอเกินกว่าที่จะสามารถทำเช่นนั้น หลังจากนั้น ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า “ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ แม้นว่าท่านทำเช่นนั้นได้ ท่านก็ไม่อาจบรรลุสู่การเป็นผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺหรอก ท่านไม่ทราบหรือว่า แท้จริง ม้าของพวกที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺนั้น แค่เพียงมันเดินไปเดินมาขณะที่เชือกผูกมันอยู่เขาก็ได้รับการบันทึกผลบุญแล้ว”

(อะหฺมัด 5/236)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด** ﴾ ในทุกเรื่องและทุกสภาพดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวแก่มุอาซ ขณะที่ท่านส่งเขาไปยังแคว้นเยแมน ว่า

(إِتَّـقِ اللهَ حَيْثُمَا كُنْتَ ، وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا ، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ)

"ท่านจงยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ไม่ว่าที่ใดที่ท่านปรากฏอยู่ จงตามความชั่วด้วยความดี ซึ่งมันจะลบล้างกัน และจงสมาคมกับผู้คนด้วยมารยาทที่ดี"

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/123)

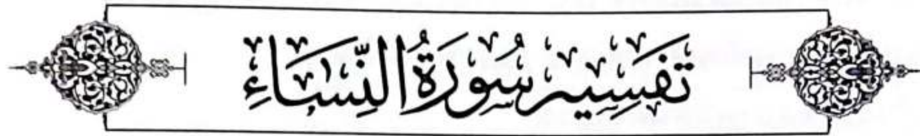
﴾ **เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ** ﴿ ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากมุฮัมมัด อิบนุ กะอับ อัลกุรอซีย์ว่าความจริง เขาเคยกล่าวถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าได้รับความสำเร็จ** ﴿ คือพวกท่านจงยำเกรงอัลลอฮฺในเรื่องระหว่างฉันกับพวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จในวันข้างหน้าเมื่อพวกเจ้าพบกับฉัน

(อัฏฏอบารี 7/510)

จบการอธิบายซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน การสรรเสริญ และความโปรดปรานเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ﷻ โดยเราขอต่อพระองค์ว่า ให้เราตายไปโดยอยู่ในแนวทางแห่งคัมภีร์ของอัลลอฮฺ และซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ *อามีน (ขอพระองค์ได้โปรดรับด้วยเถิด)*

อธิบาย ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ เป็นซูเราะฮฺมะดะนียะฮฺ มี 176 อายะฮฺ)

ความประเสริฐของซูเราะฮฺนี้

อัลเอาฟีย์ ได้เล่าโดยเอามาจากอิบนิ อับบาส ว่าซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ ได้ถูกประทานลงมาที่นครมะดีนะฮฺ

และเช่นเดียวกัน อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ จากอับดิลลาฮฺ อิบนิซ ซุบัยรฺและซัยดฺ อิบนิ ษาบิต

อัลฮากิม ได้บันทึกไว้ในหนังสือมุสตัดร็อกของเขา โดยรายงานจาก อับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด ﵁ ว่าแท้จริง ในซูเราะฮฺ อันนิซาอฺนั้นมีอยู่ 5 อายะฮฺที่ทำให้ฉันดีใจยิ่งกว่าการได้โลกนี้และสิ่งที่อยู่ในโลกนี้มาครอบครองเสียอีก คือ

1. อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ ﴾

“แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอธรรม แม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี และถ้ามันเป็นสิ่งที่ดีอย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์ก็จะทรงเพิ่มพูนความดีนั้นเป็นทวีคูณ และจะประทานรางวัลอันใหญ่หลวงให้จากที่พระองค์ประทานให้”

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 40)

2. อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِن تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُم

﴿ مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ٣١ ﴾

"หากพวกเจ้าปลีกตัวออกห่างจากบาปใหญ่ ๆที่พวกเจ้าถูกห้ามให้ละเว้น แล้วเราก็จะลบล้างความผิดเล็ก ๆน้อย ๆของพวกเจ้าออกไปจากพวกเจ้า และเราจะให้พวกเจ้าอยู่ในสถานที่อันมีเกียรติ"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 31)

3. อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا ٤٨ ﴾

"แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้กับการที่ให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์ และพระองค์จะทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่น นอกเหนือจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาก็ได้อุปโลกน์บาปกรรมอันใหญ่หลวง"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 48)

4. อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ جَآءُوكَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسۡتَغۡفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابٗا رَّحِيمٗا ٦٤ ﴾

"และแม้ว่าพวกเขานั้น ขณะที่พวกอธรรมแก่ตัวเองได้มาหาเจ้า แล้วขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ และรอซูลก็ได้ขออภัยโทษให้แก่พวกเขาด้วยแล้ว แน่นอน พวกเขาก็ย่อมพบว่าอัลลอฮฺนั้นคือผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 64)

5. อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَن يَعۡمَلۡ سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ١١٠ ﴾

"และผู้ใดกระทำความชั่ว หรืออธรรมแก่ตนเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 110)

หลังจากนั้นเขาได้กล่าวว่าสายรายงานในเรื่องนี้ถูกต้อง ถ้าปรากฏว่า อับดุรฺเราะฮฺมาน ได้ยินมันมาจากบิดาของเขา แต่ความจริงได้มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องดังกล่าว

อัลฮากิม ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส ว่าพวกท่านจงถามฉันถึงซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ เพราะฉันได้อ่านอัลกุรอานตั้งแต่ฉันยังเล็กอยู่ หลังจากนั้น เขาได้กล่าวว่าฮะดีษนี้เศาะฮีฮฺตามเงื่อนไขของอัลบุคอรีและมุสลิม แต่ทั้งสองไม่ได้นำเสนอฮะดีษนี้

(อัลฮากิม 2/301)

سُورَةُ النِّسَاءِ

ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ
وَٱلْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ ﴾

1. **โอ้มนุษย์ทั้งหลาย จงยำเกรงพระผู้อภิบาลของพวกเจ้าที่ได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจากชีวิตนั้นซึ่งคู่ครองของเขา และได้ทรงให้ชายและหญิงจำนวนมากแพร่สะพัดไปจากทั้งสองนั้น และจงยำเกรงอัลลอฮฺที่พวกเจ้าต่างขอกัน โดยอาศัยพระองค์ และพึงรักเครือญาติ แท้จริง อัลลอฮฺทรงสอดส่องดูแลพวกเจ้าอยู่เสมอ**

ใช้ให้ยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ﷻ ระลึกถึงการบังเกิด และให้ติดต่อวงศ์ญาติ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสใช้มนุษย์ให้ยำเกรงต่อพระองค์ นั่นก็คือ ให้เคารพภักดีต่อพระองค์เพียงองค์เดียว โดยไม่ตั้งภาคีต่อพระองค์ และเตือนให้พวกเขาทราบถึงเดชานุภาพของพระองค์ที่ได้ทรงบังเกิดพวกเขามาจากชีวิตหนึ่งนั่นก็คือ อาดัม عليه السلام ﴿ **และได้ทรงบังเกิดจากชีวิตนั้นซึ่งคู่ครองของเขา** ﴾ นั่นก็คือ เฮาวาอฺ عليها السلام นางถูกสร้างมาจากกระดูกซี่โครงข้างซ้ายของอาดัม โดยที่เขาไม่ทราบขณะที่เขานอนหลับ แล้วเมื่อเขาตื่นมาเขาก็เห็นนางโดยที่เขาก็รู้สึกชอบนาง ดังนั้น เขาก็ได้เอาใจใส่ต่อนางและนางก็ได้เอาใจใส่แก่เขา

ในฮะดีษเศาะฮีฮฺระบุว่า

(إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ ، وَإِنَّ اَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضِّلَعِ اَعْلاَهُ، فَإِنْ ذَهَبْتَ تُقِيْمُهُ كَسَرْتَهُ، وَاِنِ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا اِسْتَمْتَعْتَ بِهَا وَفِيْهَا عِوَجٌ)

"แท้จริง สตรีนั้นถูกบังเกิดมาจากกระดูกซี่โครง และแท้จริง ส่วนที่คดงอมากที่สุดของกระดูกซี่โครงก็คือ ส่วนบนสุดของมัน แล้วถ้าท่านไปทำให้มันตรง ท่านก็ต้องหักมัน และถ้าท่านหาความสุขกับนาง ท่านก็หาความสุขกับนางได้ โดยที่ในตัวนางนั้นมีความคดงออยู่"

(ฟัตฮุลบารี 6/418)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และได้ทรงให้ชายและหญิงจำนวนมากแพร่สะพัดไปจากทั้งสองนั้น** ﴾ คือ มีผู้ชายผู้หญิงจำนวนมากเกิดขึ้นจากทั้งสอง คือ อาดัม และเฮาวาอฺ มากมาย โดยพระองค์ได้ให้กระจัดกระจายไปอยู่ในส่วนต่าง ๆของโลก ซึ่งมีประเภทและลักษณะสีผิว และภาษาพูดที่แตกต่างกันไป แล้วในที่สุด พวกเขาก็จะถูกให้กลับไปสู่พระองค์ หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และจงยำเกรงอัลลอฮฺที่พวกเจ้าต่างขอกันโดยอาศัยพระองค์และพึงรักเครือญาติ** ﴾ คือ จงยำเกรงอัลลอฮฺด้วยการที่พวกเจ้าภักดีต่อพระองค์

อิบรอฮีม, มุญาฮิด และอัลฮะซัน ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสที่ว่า ﴿ **ที่พวกเจ้าต่างขอกันโดยอาศัยพระองค์ และพึงรักเครือญาติ** ﴾ ว่าดังที่เขากล่าวกันว่า (اَسْأَلُكَ بِاللهِ وَبِالرَّحِمِ) (ซึ่งมีความหมายว่า ฉันขอต่อท่านโดยอาศัยอัลลอฮฺ และด้วยเครือญาติ)

(อัฏฏอบารี 7/519)

อัฏเฏาะฮาก ได้กล่าวว่า พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮฺ ซึ่งที่พวกเจ้าได้ตกลงและได้สัญญากับพระองค์เอาไว้

(อัฏฏอบารี 7/519)

และพวกเจ้าจงระมัดระวังในเรื่องเครือญาติที่จะตัดขาดไม่ติดต่อกัน แต่จงทำดีต่อเครือญาติและติดต่อสัมพันธ์กับพวกเขา โดยที่อิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ, มุญาฮิด, อัลฮะซัน, อัฎเฎาะฮาก, อัรฺรอเบียะอฺ และคนอื่นๆได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 7/521 และ 522)

บางคนอ่านว่า (وَالْأَرْحَامِ) อ่านเป็นญารฺ โดยตกเป็นอะฏ็อฟ เชื่อมที่สรรพนามที่คำว่า (بِهِ) ซึ่งมีความหมายว่าโดยที่พวกเจ้าต่างขอกันโดยอาศัยพระองค์และเครือญาติ ดังเช่นที่มุญาฮิด และคนอื่นๆได้กล่าวเช่นนั้น

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงสอดส่องดูแลพวกเจ้าอยู่เสมอ** ﴾ คือ พระองค์ทรงควบคุมดูแลการกระทำของพวกเจ้า และสภาพของพวกเจ้าไว้ทั้งหมด ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾ ﴾

"และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นพยานต่อทุกสิ่ง"

(ซูเราะฮฺ อัลมุญาดะละฮฺ อายะฮฺที่ 6)

มีฮะดีษเศาะฮีฮฺ ระบุว่า

(اُعْبُدِ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ ، فَإِنَّهُ يَرَاكَ)

"ท่านจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เสมือนว่าท่านเห็นพระองค์ แล้วถ้าหากท่านไม่เห็นพระองค์ ที่จริงแล้วพระองค์ทรงเห็นท่าน"

(ฟัตฮุลบารี 1/740)

นี่เป็นการชี้แนะและใช้ให้ระมัดระวังผู้สอดส่องอยู่เสมอ อย่าได้เผลอไผลเป็นอันขาด และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้เตือนให้ระลึกอยู่เสมอว่า มนุษย์ในโลกนี้มาจากบิดามารดาเดียวกัน ให้อะลุ้มอล่วยผ่อนปรน อ่อนโยนซึ่งกันและกัน คนที่แข็งแรงก็ต้องช่วยเหลือดูแลคนที่อ่อนแอ

ความจริงได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม จากฮะดีษที่รายงานโดยญะรีรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ อัลบะญะลีย์ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ขณะที่มีคนกลุ่มหนึ่งจากเผ่ามุฎ็อรฺได้เข้ามา โดยที่พวกเขายากจนมาก แล้วท่านได้ลุกขึ้นยืน แล้วกล่าวปราศรัยกับผู้คนหลังละหมาดซุฮฺรฺ โดยท่านได้กล่าวในคำปราศรัยว่า ﴿ **โอ้มนุษย์ทั้งหลาย จงยำเกรงพระผู้อภิบาลของพวกเจ้าที่ได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง** ﴾..... *ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ* และท่านยังอ่านอายะฮฺที่ว่า

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ ﴾

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และ (ทุก) ชีวิตจงพิจารณาดูว่าอะไรบ้างที่เตรียมไว้สำหรับพรุ่งนี้ (วันกิยามะฮฺ)"

(ซูเราะฮฺ อัลฮัชรฺ อายะฮฺที่ 18)

หลังจากนั้น ท่านได้เน้นให้พวกเขาบริจาคทาน โดยท่านได้กล่าวว่า

(تَصَدَّقَ رَجُلٌ مِنْ دِيْنَارِهِ، مِنْ دِرْهَمِهِ ، مِنْ صَاعِ بُرِّهِ ، مِنْ صَاعِ تَمْرِهِ)

"ให้คนหนึ่งบริจาคจากเหรียญทองของเขา, เหรียญเงินของเขา จากหนึ่งศออฺข้าวสาลีของเขา และจากหนึ่งศออฺผลอินทผลัมของเขา" *และท่านได้กล่าวไปจนจบฮะดีษ*

(มุสลิม 2/705)

อย่างนี้แหละที่อะหฺมัด และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้บันทึกโดยรายงานมาจากอิบนิ มัสอูด ที่เกี่ยวกับคุฏบะฮฺฮาญะฮฺ

(อะหฺมัด 4/358, อันนะซาอี 5/75 และอิบนุมาญะฮฺ 1/74)

และในคุฏบะฮฺนี้แหละ ที่ท่านได้อ่านอายะฮฺนี้ที่ว่า ﴿ **โอ้มนุษย์ทั้งหลาย จงยำเกรงพระผู้อภิบาลของพวกเจ้า** ﴾*......ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ*

﴿ وَءَاتُواْ ٱلۡيَتَـٰمَىٰٓ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ وَلَا تَتَبَدَّلُواْ ٱلۡخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِۖ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَهُمۡ
إِلَىٰٓ أَمۡوَٰلِكُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ حُوبٗا كَبِيرٗا ٢ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تُقۡسِطُواْ فِي ٱلۡيَتَـٰمَىٰ
فَٱنكِحُواْ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۖ فَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تَعۡدِلُواْ
فَوَٰحِدَةً أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُواْ ٣ وَءَاتُواْ ٱلنِّسَآءَ
صَدُقَٰتِهِنَّ نِحۡلَةٗۚ فَإِن طِبۡنَ لَكُمۡ عَن شَيۡءٖ مِّنۡهُ نَفۡسٗا فَكُلُوهُ
هَنِيٓـٔٗا مَّرِيٓـٔٗا ٤ ﴾

2. **และจงให้คืนแก่บรรดาเด็กกำพร้าซึ่งทรัพย์สมบัติของพวกเขา และจงอย่าเปลี่ยนเอาของเลวด้วยของดี และจงอย่ากินทรัพย์ของพวกเขาร่วมกับทรัพย์ของพวกเจ้า แท้จริง มันเป็นบาปมหันต์**

3. **และหากพวกเจ้าเกรงว่า จะไม่สามารถให้ความยุติธรรมกับเด็กกำพร้าได้ ก็จงแต่งงานกับสตรีที่ดี ๆแก่พวกเจ้าสองคน หรือสามคน หรือสี่คน แต่ถ้าพวกเจ้าเกรงว่าจะให้ความยุติธรรมไม่ได้ ก็จงแต่งงานกับหญิงเดียว หรือไม่ก็หญิงที่มือขวาของพวกท่านครอบครองอยู่ ดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ใกล้ยิ่งกว่าในการที่พวกเจ้าจะไม่ลำเอียง**

4. **และจงให้แก่บรรดาหญิงซึ่งสินสอดของนางด้วยความเต็มใจ แต่ถ้านางเห็นชอบที่จะให้สิ่งหนึ่งแก่พวกท่านจากสินสอดนั้น ก็จงบริโภคสิ่งนั้นด้วยความเอร็ดอร่อยและโอชาเถิด**

ใช้ให้เก็บรักษาทรัพย์สินของเด็กกำพร้าให้ดี

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้คืนทรัพย์สินของเด็กกำพร้าไปให้พวกเขา เมื่อพวกเขาบรรลุความสมบูรณ์พร้อมที่จะดูแลทรัพย์ด้วยตนเองได้ และห้ามมิให้เอาทรัพย์ของเด็กกำพร้ามากิน หรือเอามาปนอยู่กับทรัพย์ของพวกเขา และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และจงอย่าเปลี่ยนเอาของเลวด้วยของดี** ﴿

โดยที่สะอีด อิบนุล มุซัยยับ และอัซซุฮฺรีย์ ได้กล่าวว่าท่านจะต้องไม่ให้เอาตัวที่ผอมโซไปและเอาตัวที่อ้วนมา

(อัฏฏอบารี 7/525)

อิบรอฮีม อันนะคออีย์ และอัฏเฏาะฮาก ได้กล่าวว่าท่านต้องไม่ให้ของเลวไปเอาของดีไว้

(อัฏฏอบารี 7/525)

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่าปรากฏว่า คนหนึ่งในหมู่พวกเขาเอาแกะตัวที่อ้วนพีของเด็กกำพร้าไว้ และเอาตัวที่ผอมโซให้เด็กกำพร้าไป โดยเขากล่าวว่ามันก็เป็นแกะตัวหนึ่งเหมือนกัน และเอาเหรียญเงินที่ดี ๆไว้ และเอาเหรียญที่ไม่ดีให้ไปโดยกล่าวว่ามันก็เป็นเหรียญเงินเหมือนกัน

(อัฏฏอบารี 7/526)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และจงอย่ากินทรัพย์ของพวกเขาร่วมกับทรัพย์ของพวกเจ้า** ﴾

มุญาฮิด, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, มุกอติล อิบนุ ฮัยยาน, อัสสุดดีย์ และซุฟยาน อิบนุ ฮุเซน ได้กล่าวว่าพวกท่านจงอย่าเอาทรัพย์ของเด็กกำพร้ามาปนกับของพวกท่าน แล้วกินไปทั้งหมด

(อัฏฏอบารี 7/528)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง มันเป็นบาปมหันต์** ﴾

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่าคือ มันเป็นบาปเป็นความผิดอย่างใหญ่หลวง

(อัฏฏอบารี 7/530)

อย่างนี้แหละที่ได้มีรายงานมาจากมุญาฮิด, อิกริมะฮฺ , สะอีด อิบนิ ญุบัยรฺ, อัลฮะซัน, อิบนุ ซีรีน, กอตาดะฮฺ, มุกอติล อิบนิ ฮัยยาน, อัฏเฎาะฮาก, อบีมาลิก, ซัยดฺ อิบนิ อัสลัม และอบีสินาน ก็ได้กล่าวเช่นเดียวกับคำของอิบนิ อับบาส ความหมายก็คือ การที่พวกท่านกินทรัพย์ของพวกท่านร่วมไปกับทรัพย์ของเด็กกำพร้านั้น เป็นบาปใหญ่และเป็นความผิดอย่างมหันต์ พวกเจ้าจงออกห่างเสีย อย่าได้ทำเช่นนั้นเป็นอันขาด

ห้ามมิให้แต่งงานกับกำพร้าหญิงโดยจ่ายสินสอดต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และหากพวกเจ้าไม่สามารถให้ความยุติธรรมกับเด็กกำพร้าได้ ก็จงแต่งงานกับสตรีที่ดี ๆแก่พวกเจ้าสองคน** ﴾ คือถ้าปรากฏว่ามีกำพร้าหญิงอยู่ภายใต้การเลี้ยงดูของคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้า และเขากลัวว่าจะไม่สามารถให้สินสอดแก่นางตามประเพณีได้ ถ้าเขาจะแต่งงานกับนางก็ให้เขาเปลี่ยนไปแต่งงานกับหญิงอื่นจากนาง เพราะผู้หญิงยังมีอีกมาก ซึ่งอัลลอฮฺก็จะไม่ให้เขาเกิดความลำบาก

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอาอิชะฮฺ ว่ามีชายคนหนึ่งที่มีกำพร้าหญิงอยู่ในการดูแล แล้วเขาก็แต่งงานกับนาง เพราะนางมีทรัพย์สินมาก และเขาต้องการที่จะยึดเอานางไว้เพราะทรัพย์สินนั้น โดยที่ตัวเขาเองไม่ได้มีความต้องการในตัวนางอย่างแท้จริง และแล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา ﴿ **และหากพวกเจ้าไม่สามารถให้ความยุติธรรม** ﴾ คือ นางนั้นก็มีส่วนร่วมกับเขาในทรัพย์สินนั้น

(ฟัตฮุลบารี 8/87)

หลังจากนั้น อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอุรฺวะฮฺ อิบนิซ ซุบัยรฺ ว่าความจริงเขาได้ถามอาอิชะฮฺ ถึงอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **และหากพวกเจ้าไม่สามารถให้ความยุติธรรมกับ**

เด็กกำพร้าได้ ﴿ นางตอบว่า โอ้ลูกของพี่สาวฉัน นี่เป็นเรื่องของกำพร้าหญิงที่อยู่ในการดูแลของผู้ปกครองของนาง โดยที่นางมีส่วนร่วมกับทรัพย์สินของเขาด้วย และเขาก็อยากได้ทรัพย์สินของนางและชอบความสวยของนาง โดยที่เขาต้องการจะแต่งงานกับนาง โดยไม่ยอมจ่ายสินสอดให้แก่นาง ซึ่งเขาจะให้สินสอดแก่นางเช่นที่จะให้กับหญิงอื่น ดังนั้น พวกเขาจึงถูกห้ามมิให้แต่งงานกับนาง นอกจากต้องให้ทรัพย์สินแก่นางตามที่เหมาะสมตามประเพณีตระกูลของนาง และเขาจึงถูกใช้ให้ไปแต่งงานกับหญิงอื่นจากนาง อุรฺวะฮฺเล่าว่า อาอิชะฮฺ ได้กล่าวว่า ผู้คนได้ขอคำอธิบายกับท่านรอซูล ﷺ หลังจากที่อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมา แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า (وَيَسْتَفْتُوْنَكَ فِي النِّسَاءِ) ﴾ **และพวกเขาให้เจ้าชี้ขาดในเรื่องของสตรี ﴿** *(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 127)* อาอิชะฮฺเล่าว่า และดำรัสของอัลลอฮฺในช่วงต่อมาของอายะฮฺนี้ว่า (وَتَرْغَبُوْنَ أَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ) "และพวกเจ้าปรารถนาที่จะแต่งงานกับนาง" คือ คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าชอบกำพร้าหญิงคนนั้น ถ้าปรากฏว่านางมีทรัพย์สินน้อยไม่ค่อยสวย พวกเขาก็ยังถูกห้ามมิให้แต่งงานกับผู้ที่ชอบทรัพย์ของเขาและความหล่อเหลาของเขา นอกจากต้องให้สินสอดแก่นางด้วยความเที่ยงธรรม

จำกัดมิให้มีภรรยาเกิน 4 คน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **สองคน หรือสามคน หรือสี่คน ﴿** คือ พวกเจ้าจงแต่งงานตามที่พวกเจ้าต้องการกับหญิงอื่นจากกำพร้าได้ คือหากพวกเจ้าประสงค์เป็น 2 คน หรือประสงค์เป็น 3 คน และประสงค์เป็น 4 คน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُوْلِيٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ﴾

"ผู้ทรงแต่งตั้งมลาอิกะฮฺเป็นผู้นำข่าว ผู้ที่มีปีกสอง, สาม และสี่"

(ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 1)

คือบางตนมี 2 ปีก บางตนมี 3 ปีก และบางตนมี 4 ปีก โดยไม่ปฏิเสธที่จะมีปีกเกินไปจากนั้น ซึ่งต่างกับการจำกัดให้ผู้ชายมีภรรยาได้ 4 คน ดังในอายะฮฺดังกล่าวว่า และดังเช่นที่อิบนุ อับบาส และนักปราชญ์ส่วนใหญ่ได้กล่าวเอาไว้ เพราะสภาพแวดล้อมในที่นี้เป็นสถานภาพที่ให้ความโปรดปรานและอนุญาตให้กระทำได้ ถ้าหากว่าการมีภรรยามากกว่าสี่คนในเวลาเดียวกันเป็นสิ่งที่อนุญาตให้ทำได้ พระองค์ย่อมต้องทรงบอกไว้อย่างแน่นอน

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากซาเล็มจากบิดาของเขาว่า แท้จริง ฆ็อยลาน อิบนิ สะละมะฮฺ อัษษะกอฟีย์ได้เข้ารับอิสลามโดยเขามีภรรยาอยู่ 10 คน แล้วท่านนบี ﷺ จึงได้กล่าวแก่เขาว่า (إِخْتَرْ مِنْهُنَّ أَرْبَعًا) ท่านจงเลือกจากพวกนางไว้ 4 คน

แล้วเมื่อในสมัยการปกครองของคอลีฟะฮฺอุมัรฺ เขาได้หย่าบรรดาภรรยาของเขา และแบ่งทรัพย์สินของเขาให้แก่บรรดาลูกๆของเขา แล้วอุมัรฺได้ทราบเรื่องดังกล่าว ท่านได้กล่าวว่า ฉันคิดว่าชัยฏอนมันมาแอบทำให้ฉันได้ยินว่าท่านตายแล้ว หวังว่าท่านคงจะไม่อยู่นานเท่าใด ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ท่านจะกลับไปหาบรรดาภรรยาของท่านอีก และจะคืนทรัพย์ของท่านให้นางไหม หรือจะให้มรดกของท่านแก่นางไหม (แล้วถ้าเป็นเช่นนั้น) แน่นอน ฉันจะสั่งให้โบยท่าน ดังเช่นที่โบยหลุมฝังศพของอบีริฆอล เช่นนี้แหละที่บันทึกโดยอัชชาฟิอี, อัตติรฺมิซี, อิบนุมาญะฮฺ, อัดดารุกุฏนีย์, อัลบัยหะกีย์และคนอื่นๆไปจนถึงข้อความของฮะดีษที่ว่า "ท่านจงเลือกจากพวกนางไว้ 4 คน" ส่วนรายงานที่เหลือในเรื่องเกี่ยวกับท่านคอลีฟะฮฺอุมัรฺ เป็นพวกพ้องของอะหฺมัดได้รายงานเอาไว้

(อะหฺมัด 2/14, ในหนังสือ อัลอุมมฺ 5/49, อัตติรฺมิซี 1128, อิบนุมาญะฮฺ 1953, สุนันอัดดารุกุฏนีย์ 3/271 และอัลบัยหะกีย์ 7/182)

การอ้างหลักฐาน ถ้าแม้ปรากฏว่าอนุญาตให้ภรรยาอยู่รวมกันได้ในเวลาเดียวกันเกิน 4 คนแล้ว ท่านรอซูล ﷺ คงจะบอกเอาไว้แก่ฆ็อยลาน เพราะพวกนางก็ได้เข้ารับอิสลามพร้อมกับเขาทั้ง 10 คน แล้วเมื่อท่านได้ใช้ให้เลือกเอาไว้ 4 คน ส่วนที่เหลือให้แยกทางไป จึงเป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่า ไม่อนุญาตให้อยู่รวมกันในเวลาเดียวเกิน 4 คน ได้ ไม่ว่าในสภาพใดนั้นเป็นเรื่องที่ปรากฏว่าเคยอยู่กันมาแล้ว ดังนั้น ถ้าเป็นการเริ่มต้นยิ่งต้องห้าม อัลลอฮฺ ﷻ บอกให้ทราบในเรื่องนี้เป็นอย่างดีว่าอะไรถูก อะไรไม่ถูก

ให้พอเพียงด้วยการมีภรรยาเพียงคนเดียว เมื่อเกรงว่าจะไม่เกิดความเที่ยงธรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แต่ถ้าพวกเจ้าเกรงว่าจะให้ความยุติธรรมไม่ได้ ก็จงแต่งงานกับหญิงผู้เดียว หรือไม่ก็หญิงที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครองอยู่ (คือทาส)** ﴾ คือถ้าพวกเจ้ากลัวว่าการมีภรรยาหลายคนจะไม่สามารถให้ความเที่ยงธรรมระหว่างพวกนางได้ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้

﴿ وَلَن تَسْتَطِيعُوٓا۟ أَن تَعْدِلُوا۟ بَيْنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ﴾

"และพวกเจ้าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในระหว่างภรรยาได้เลย และแม้ว่าพวกเจ้าจะมีความปรารถนาอันแรงกล้าก็ตาม"

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 129)

ดังนั้น ผู้ใดกลัวในเรื่องดังกล่าว ก็จงแต่งงานกับผู้หญิงเพียงคนเดียวเท่านั้น หรืออยู่กับ

หญิงทาสเท่านั้น เพราะสำหรับภรรยาที่เป็นทาสนั้นไม่จำเป็นต้องแบ่งเวรให้เท่าเทียมกัน แต่ก็เป็นเรื่องที่ส่งเสริมให้กระทำ ใครทำเช่นนั้นก็ถือเป็นเรื่องดี แต่ถ้าไม่ทำก็ไม่บาปแต่อย่างใด

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ใกล้ยิ่งกว่าในการที่พวกเจ้าจะไม่ลำเอียง** ﴾ คือ พวกเจ้าจะได้ไม่ลำเอียง

มีคำกล่าวว่า (عَالَ فِي الْحُكْمِ) หมายความว่า เมื่อเขาได้เอนเอียง และอธรรมในการตัดสินชี้ขาด

อิบนุ อบีฮาติม, อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ และอบูฮาติม อิบนุ ฮิบบาน ได้กล่าวไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา รายงานจากอาอิชะฮฺ จากท่านนบี ﷺ มีผลเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **ดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ใกล้ยิ่งกว่าในการที่พวกเจ้าจะไม่ลำเอียง)** ว่าพวกท่านจงอย่าลำเอียง *(อิบนุ ฮิบบาน 6/134)*

อิบนุ อบีฮาติม ได้กล่าวว่า บิดาของเขาได้บอกว่านี่เป็นฮะดีษที่มีข้อผิดพลาด ที่ถูกต้องรายงานจากอาอิชะฮฺ นั้นเป็นฮะดีษเมากูฟ (สายรายงานหยุดแค่ศอฮาบะฮฺ)

และอิบนุ อบีฮาติม ได้กล่าวว่ามีรายงานจาก อิบนิ อับบาส, อาอิชะฮฺ, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน, อบีมาลิก, อบีรอซีน, อันนะคออีย์, อัชชะอฺบีย์, อัฎเฎาะฮาก, อะฏออฺ อัลคอรอซานีย์, กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์ และมุกอติล อิบนุ ฮัยยาน ว่าพวกเขาได้กล่าวว่า พวกท่านทั้งหลายจงอย่าเอนเอียง

การให้สินสอดนั้นเป็นเรื่องวาญิบ (จำเป็น)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงให้แก่บรรดาหญิงซึ่งสินสอดของนาง** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส ว่าคำว่า “อันเนียะฮฺละฮฺ” คือ อัลมะฮฺรฺ หมายถึง สินสอด หรือเงินที่กำหนดให้กับสตรีเมื่อทำพิธีแต่งงานกับนาง *(อัฏฏอบารี 7/553)*

มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวโดยเอามาจาก อัซซุฮฺรีย์ จากอุรฺวะฮฺจากอาอิชะฮฺ ว่าคำว่า “เนียะฮฺละฮฺ” แปลว่า เป็นเรื่องบังคับให้ต้องทำ

มุกอติล, กอตาดะฮฺ และอิบนุ ญุร็อยญฺ ได้กล่าวว่าคำว่า “เนียะฮฺละฮฺ” คือเป็นฟะรีเฎาะฮฺ เป็นการบังคับให้ต้องทำ

และอิบนุ ญุร็อยญฺ ได้เพิ่มเติมว่าเป็นการบังคับให้ต้องจ่ายไปให้ผู้หญิง *(อัฏฏอบารี 7/553*

อิบนุ ซัยดฺ ได้กล่าวว่าคำว่า "อันเนียะฮฺละฮฺ" ตามคำของอาหรับ คือ อัลวาญิบ ซึ่งมีความหมายว่า จำเป็น ซึ่งมีคำกล่าวที่ว่า

(لاَ تَنْكِحُهَا إِلاَّ بِشَيْءٍ وَاجِبٍ لَهَا)

"ท่านจะแต่งงานกับนางไม่ได้ นอกจากจะมีสิ่งหนึ่งจำเป็นที่ต้องให้แก่นาง"

ดังนั้น จึงไม่สมควรแก่คนหนึ่งคนใด หลังจากท่านนบี ﷺ ได้จากไปแล้วที่จะแต่งงานสตรีคนหนึ่งคนใด นอกจากจะต้องมีของให้ (สินสอด) ที่จำเป็น และไม่สมควรที่จะทำเป็นเล่นๆ ไม่ให้จริง ๆ

(อัฏฏอบารี 7/553)

รวมความคำพูดของพวกเขาแล้ว จำเป็นแก่ผู้ชาย (เจ้าบ่าว) จะต้องจ่ายสินสอดให้กับผู้หญิงจริงๆและด้วยความเต็มใจ และเช่นเดียวกัน จำเป็นต้องให้แก่เจ้าสาว ถ้าแม้ว่าเจ้าสาวเขาให้บางส่วนจากสินสอดกลับคืนมา หรือให้แก่เจ้าบ่าวก็ถือเป็นความดีของนาง ก็เป็นที่อนุญาตให้เขารับได้และเอาไปใช้จ่ายได้ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แต่ถ้านางเห็นชอบที่จะให้สิ่งหนึ่งแก่พวกเจ้าจากสินสอดนั้นแล้ว ก็จงบริโภคสิ่งนั้นด้วยความเอร็ดอร่อยและโอชาเกิด** ﴿

وَلَا تُؤْتُوا۟ ٱلسُّفَهَآءَ أَمْوَٰلَكُمُ ٱلَّتِى جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمْ قِيَـٰمًا وَٱرْزُقُوهُمْ فِيهَا
وَٱكْسُوهُمْ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَٱبْتَلُوا۟ ٱلْيَتَـٰمَىٰ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغُوا۟
ٱلنِّكَاحَ فَإِنْ ءَانَسْتُم مِّنْهُمْ رُشْدًا فَٱدْفَعُوٓا۟ إِلَيْهِمْ أَمْوَٰلَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَآ
إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا۟ ۚ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ
فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَٰلَهُمْ فَأَشْهِدُوا۟
عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

5. และจงอย่าให้แก่บรรดาผู้ที่โง่เขลา ซึ่งทรัพย์ของพวกเจ้าที่อัลลอฮฺทรงให้เป็นสิ่งค้ำจุนแก่พวกเจ้า และจงให้ปัจจัยยังชีพ และเครื่องนุ่งห่มแก่พวกเขาในทรัพย์สินนั้น และจงพูดจาแก่พวกเขาด้วยคำพูดที่ดี

6. และจงทดสอบบรรดาเด็กกำพร้าดู จนกระทั่งพวกเขาบรรลุวัยสมรส ถ้าพวกเจ้าเห็นว่าพวกเขานั้น มีไหวพริบ รู้ผิดรู้ถูกแล้ว ก็จงมอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไป และจงอย่ากินทรัพย์นั้นอย่างฟุ่มเฟือย และรีบเร่งก่อนที่พวกเขาจะเติบโต และผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จงงดเว้นเสีย และผู้ใดเป็นผู้ยากจน ก็จงใช้โดยชอบธรรม ครั้นเมื่อพวกเจ้าได้มอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปแล้ว ก็จงให้มีพยานยืนยันแก่พวกเขา และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้สอบสวน

ให้กักกันทรัพย์ของเด็กกำพร้าเอาไว้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามมิให้คนใดใช้จ่ายทรัพย์สินที่อัลลอฮฺประทานมาให้ เช่น เอาไปทำธุรกิจ การค้า และอื่นๆณ จุดนี้ จึงให้มีการกักกันมิให้คนโง่ใช้ทรัพย์สินของเขา ซึ่งก็มีหลายประการด้วยกัน

- บางครั้งการกักกันมิให้ใช้จ่ายทรัพย์ อันเนื่องจากเขายังเล็กอยู่ ยังเป็นเด็กอยู่

- บางครั้งการกักกันมิให้ใช้จ่ายทรัพย์ อันเนื่องจากเป็นบ้า

- บางครั้งการกักกันมิให้ใช้จ่ายทรัพย์ อันเนื่องจากดำเนินการไม่ดี ขาดสติ หรือไม่รู้ศาสนา

- บางครั้งการกักกันมิให้ใช้จ่ายทรัพย์ อันเนื่องจากเป็นคนล้มละลาย มีหนี้สินมาก ไม่สามารถชดใช้ได้ และเจ้าหนี้ได้ไปร้องเรียนต่อศาลให้กักกัน

อัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และจงอย่าให้แก่บรรดาผู้ที่โง่เขลา ซึ่งทรัพย์สินของพวกเจ้า** ﴾ เขากล่าวว่า พวกเหล่านั้น คือลูกๆชายของท่านและบรรดาสตรี

(อัฏฏอบารี 7/562)

อิบนุ มัสอูด, อัลฮะกัม อิบนุ อุยัยนะฮฺ, อัลฮะซัน และอัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวว่าพวกเขาคือบรรดาสตรีและลูกชาย

(อัฏฏอบารี 7/562)

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ ได้กล่าวว่า พวกเขาคือบรรดาเด็กกำพร้า

มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า พวกเขาคือบรรดาสตรี

(อัฏฏอบารี 7/564)

มีคำสั่งให้ใช้จ่ายให้แก่บรรดาคนที่ถูกกักกันด้วยดี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และจงให้ปัจจัยยังชีพ และเครื่องนุ่งห่มแก่พวกเขาในทรัพย์สินนั้น และจงพูดแก่พวกเขาด้วยคำพูดที่ดี** ﴿

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวว่าโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส อย่าได้นำทรัพย์สินเงินทองที่อัลลอฮฺประทานให้แก่ท่านเป็นเครื่องยังชีพไปมอบให้แก่ภรรยาหรือลูก ๆแล้วคอยดูว่าพวกเขาจะใช้จ่ายอย่างไร แต่ที่ควรทำคือเก็บทรัพย์สินไว้กับท่านและดูแลรักษาให้ดี โดยให้ตัวท่านเป็นผู้ใช้จ่ายเลี้ยงดูอุปการะพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

(อัฏฏอบารี 7/570)

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า ﴾ **และจงพูดจาแก่พวกเขาด้วยคำพูดที่ดี** ﴿ หมายถึง ทำดีกับพวกเขา และสร้างสัมพันธ์ที่ดีแก่พวกเขา อายะฮฺนี้บ่งบอกถึงการทำความดีต่อครอบครัว และผู้ที่อยู่ใต้การดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่มีสภาพดังกล่าว โดยจะต้องดูแลการใช้จ่ายให้เครื่องนุ่งห่ม ค่าใช้จ่ายต่าง ๆและพูดกับพวกเขาด้วยดี มีมารยาทที่ดีงามต่อพวกเขา

จงทดสอบเด็กกำพร้า ถ้าเขาฉลาดดีพอก็คืนทรัพย์สินของเขาไปให้เขาดูแลครอบครอง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **จงทดสอบบรรดาเด็กกำพร้า** ﴿

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัลฮะซัน, อัสสุดดีย์ และมุกอติล อิบนุ ฮัยยาน ได้กล่าวว่า พวกท่านจงทดสอบบรรดาเด็กกำพร้า

(อัฏฏอบารี 7/574)

﴾ **จนกระทั่งพวกเขาบรรลุวัยสมรส** ﴿

มุญาฮิด ได้กล่าวว่าหมายถึง การฝันในเรื่องเพศ

(อัฏฏอบารี 7/575)

นักปราชญ์ส่วนใหญ่กล่าวว่าการบรรลุศาสนภาวะของเด็กชาย บางครั้งก็ด้วยการฝันเกี่ยวกับทางเพศ คือ ฝันในขณะนอนหลับโดยมีอสุจิพุ่งออกมา

ในหนังสือสุนันของอบีดาวูด รายงานโดย อะลี ว่า

(حَفِظْتُ مِنْ رَسُوْلِ اللهِ ﷺ « لاَ يُتْمَ بَعْدَ إِحْتِلاَمٍ، وَلاَ صُمَاتَ يَوْمٍ إِلَى اَللَّيْلِ »)

“ฉันได้จดจำมาจากท่านรอซูล ﷺ ว่า ‘ไม่ถือว่าเป็นเด็กกำพร้าแล้ว หลังจากฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ และไม่ควรนิ่งเงียบไม่พูดไม่จาในวันหนึ่งไปจนกระทั่งกลางคืน’ ”

(อบูดาวูด 3/293)

ในอีกฮะดีษหนึ่ง รายงานจากอาอิชะฮฺและศอฮาบะฮฺคนอื่นๆ ﷺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(رُفِعَ اْلقَلَمُ عَنْ ثَلاَثَةٍ : عَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ ، وَعَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ ، وَعَنِ اْلمَجْنُوْنِ حَتَّى يُفِيْقَ)

“ปากกาจะถูกยก (ไม่บันทึก) จาก 3 ประการ คือ จากเด็กจนกว่าจะฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ จากคนนอนหลับจนกว่าจะตื่น และจากคนบ้าจนกว่าจะหายบ้า”

(อบูดาวูด 4/558 – 560)

หรือเมื่ออายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ โดยเอาเรื่องนี้มาจากฮะดีษที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอิบนิ อุมัรฺ ว่า

(عُرِضْتُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ يَوْمَ أُحُدٍ وَأَنَا اِبْنُ اَرْبَعَ عَشَرَةَ فَلَمْ يُجْزِنِيْ ،وَعَرَضْتُ عَلَيْهِ يَوْمَ اْلخَنْدَقِ وَأَنَا اِبْنُ خَمْسَ عَشَرَةَ فَأَجَازَنِيْ، فَقَالَ عُمَرُبْنُ عَبْدِ اْلعَزِيْزِ لَمَّا بَلَغَهُ هَذَا اْلحَدِيْثُ: إِنَّ هَذَا اْلفَرْقَ بَيْنَ الصَّغِيْرِ وَاْلكَبِيْرِ)

ฉันได้เสนอตัวต่อท่านนบี ﷺ ในวันสมรภูมิอุฮุด โดยที่ฉันอายุ 14 ปี แล้วท่านไม่อนุญาตแก่ฉัน และฉันได้เสนอตัวต่อท่านในวันสมรภูมิสนามเพลาะ (อัลค็อนดัก) โดยที่ฉันอายุ 15 ปี แล้วท่านได้อนุญาตให้ฉัน แล้วอุมัรฺ อิบนุ อับดิลอะซีซ ได้กล่าวเมื่อฮะดีษนี้ทราบมาถึงเขาว่า แท้จริง นี่เป็นข้อจำแนกระหว่างการเป็นเด็กและการเป็นผู้ใหญ่

(อัลบุคอรี 2664, มุสลิม 1868)

บรรดานักวิชาการได้มีความเห็นแตกต่างกันเรื่องขนที่ขึ้นรอบๆอวัยวะเพศ

ตามทรรศนะที่ถูกต้องถือว่าผู้นั้นบรรลุศาสนภาวะแล้ว ความจริงได้มีหลักฐานจากซุนนะฮฺบ่งชี้เอาไว้ในฮะดีษที่บันทึกโดย อิมามอะหฺมัด

รายงานจาก อะฏิยะฮฺ อัลกุรอซีย์ ﷺ ว่า

(عُرِضْنَا عَلَى النَّبِيِّ يَوْمَ قُرَيْظَةَ ، فَكَانَ مَنْ اَنْبَتَ قُتِلَ ، وَمَنْ لَمْ يَنْبُتْ خُلِّيَ سَبِيْلُهُ ، فَكُنْتُ فِيْمَنْ لَمْ يَنْبُتْ خُلِّيَ سَبِيْلِيْ)

"พวกเราได้ถูกนำไปเสนอให้แก่ท่านนบี ﷺ ในวันสงครามกุร็อยเซาะฮฺ (ชาวยิวเผ่าหนึ่ง) และปรากฏว่าคนที่ขนขึ้น (รอบอวัยวะเพศ) แล้วถูกสังหาร และคนที่ขนยังไม่ขึ้นจะถูกปล่อยตัวไป แล้วฉันเป็นคนหนึ่งที่ขนยังไม่ขึ้น ดังนั้น เขาจึงปล่อยตัวฉันไป"

(อะหฺมัด 4/310)

ความจริงบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันทั้งสี่ก็ได้นำเสนอเช่นเดียวกัน โดยอัตติรฺมิซี กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(อบูดาวูด 4/561, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/207,
อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 5/185 และอิบนุมาญะฮฺ 2/849)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ถ้าพวกเจ้าเห็นว่าพวกเขานั้นมีไหวพริบ รู้ผิดรู้ถูกแล้ว ก็จงมอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไป** ﴾

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ ได้กล่าวว่าหมายถึง พวกเขารู้ศาสนาดีแล้วและสามารถจะรักษาทรัพย์สินของพวกเขาเอาไว้ได้

และเช่นเดียวกันได้มีรายงานมาจาก อิบนิ อับบาส, อัลฮะซัน อัลบัศรี และผู้มีความรู้คนอื่นๆก็ได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 7/576)

และเช่นเดียวกับบรรดานักนิติศาสตร์อิสลาม (อัลฟุกอฮาอ) ก็ได้กล่าวว่าเมื่อไรที่เด็กรู้เรื่องศาสนาและการดูแลทรัพย์สิน การกักกันก็จะถูกยกเลิกและให้มอบทรัพย์สินของเขาให้เขาดูแลภายใต้การควบคุมของผู้ปกครองของเขา

อนุญาตให้คนยากจนที่ดูแลเด็กกำพร้าใช้จ่ายทรัพย์สินของเด็กกำพร้าได้เท่าที่เขาดูแลพวกเขาตามความเหมาะสม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงอย่ากินทรัพย์นั้นอย่างฟุ่มเฟือย และรีบเร่งก่อนที่พวกเขาจะเติบโต** ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามมิให้กินทรัพย์ของเด็กกำพร้า โดยไม่มีความจำเป็น เช่น รีบใช้ไปก่อนที่พวกเขาจะบรรลุศาสนภาวะ

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จงงดเว้นเสีย** ﴾ คือ ถ้าผู้ดูแลเป็นผู้มีฐานะเป็นคนร่ำรวยก็ให้งดเว้นการใช้เงินของเด็กกำพร้าเสีย ﴿ **และผู้ใดเป็นผู้ยากจน ก็จงใช้โดยชอบธรรม** ﴾

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอาอิชะฮฺว่าอายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับผู้ที่ดูแลเด็กกำพร้า ﴿ **และผู้ใดเป็นผู้ที่มั่งมีก็จงงดเว้นเสีย และผู้ใดเป็นผู้ยากจนก็จงใช้โดยชอบธรรม** ﴾ คือเท่าที่ดูแลเลี้ยงดูเขา

(อัฏฏอบารี 7/593)

และเรื่องนี้ก็มีรายงานมาจากอัลบุคอรีด้วย

(ฟัตฮุลบารี 8/89)

อะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อัมรฺ อิบนิ ชุอัยบฺ จากบิดาของเขา จากปู่ของเขา ว่า แท้จริง ชายคนหนึ่งได้ถามท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า ฉันไม่มีสิทธิ์ในทรัพย์สินในขณะที่ฉันต้องอุปการะเลี้ยงดูเด็กกำพร้า กระนั้นหรือ ? ท่านได้ตอบว่า

(كُلْ مِنْ مَالِ يَتِيْمِكَ غَيْرَ مُسْرِفٍ وَلاَ مُبَذِّرٍ وَلاَ مُتَأَثِّلٍ مَالاً ، وَمِنْ غَيْرَ اَنْ تَقِيَ مَالَكَ – اَوْقَالَ – تَفْدِيَ مَالَكَ – بِمَالِهِ)

"ท่านจงกิน (ใช้) ทรัพย์ของเด็กกำพร้าของท่านได้โดยไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่เก็บสะสมทรัพย์สินเด็กกำพร้าไว้เป็นของตัวเอง และโดยไม่ปกป้องทรัพย์ของท่าน หรือท่านกล่าวว่า หลีกเลี่ยงทรัพย์ของท่าน (โดยเอา) ทรัพย์ของเขา (ไปใช้) ซึ่งฮุเซน (ผู้รายงานฮะดีษ) สงสัยว่าเป็นข้อความใดกันแน่"

(มุสนัดอะหฺมัด 2/215 และ 216)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ครั้นเมื่อพวกเจ้าได้มอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปแล้ว** ﴾ หมายถึง หลังจากพวกเขาบรรลุศาสนภาวะ มีความเฉลียวฉลาดแล้ว ขณะนั้นก็ให้พวกท่านมอบทรัพย์ของพวกเขาให้เขาไป แล้วถ้าพวกเจ้าจะมอบทรัพย์ของพวกเขา

ให้แก่พวกเขา ﴾ **ก็จงมีพยานยืนยันแก่พวกเขา** ﴿ นี่ถือเป็นคำสั่งของอัลลอฮฺ ﷻ แก่บรรดาผู้ปกครอง ผู้ดูแล ให้มีพยานยืนยันแก่เด็กกำพร้า เมื่อพวกเขาบรรลุศาสนภาวะเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาขึ้นในภายภาคหน้า

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้สอบสวน** ﴿ คือถือเป็นการเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้สอบสวน คิดบัญชี เป็นพยานยืนยัน เป็นผู้ควบคุมดูแลสอดส่องบรรดาผู้ปกครอง ในขณะที่พวกเขาให้การดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กกำพร้า และขณะที่พวกเขามอบทรัพย์คืนให้ว่าทรัพย์ที่มอบคืนนั้น จะครบถ้วนสมบูรณ์ หรือขาดตกบกพร่อง มีการยักยอกหรือเปล่า ด้วยเหตุนี้ จึงมีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(يَا أَبَا ذَرٍّ إِنِّيْ أَرَاكَ ضَعِيْفًا ، وَإِنِّيْ أُحِبُّ لَكَ مَا أُحِبُّ لِنِفْسِيْ ،لاَ تَأَمَّرَنَّ عَلَى اثْنَيْنِ، وَلاَ تَلِيَنَّ مَالَ يَتِيْمٍ)

“โอ้ อบูซัรรฺ ฉันเห็นว่าท่านนั้น เป็นคนที่ไม่มีความเข้มแข็งพอ และฉันนั้นอยากที่จะให้ท่านได้รับในสิ่งที่ฉันชอบให้ประสบแก่ตัวเอง ท่านอย่าได้เป็นผู้นำกลุ่ม และอย่าได้รับผิดชอบดูแลทรัพย์สินเด็กกำพร้า”

(มุสลิม 3/1458)

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ مِّمَّا
تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾
وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ أُو۟لُوا۟ ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينُ فَٱرْزُقُو
هُم مِّنْهُ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟
مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟
قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا
يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

7. สำหรับบรรดาชายนั้น มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และบรรดาญาติที่ใกล้ชิดได้ทิ้งไว้ และสำหรับบรรดาหญิงนั้นก็มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และบรรดาญาติที่ใกล้ชิดได้ทิ้งไว้ ซึ่งสิ่งนั้นจะน้อยหรือมากก็ตาม เป็นส่วนที่ถูกกำหนดอัตราส่วนไว้แล้ว

8. และเมื่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด และบรรดาเด็กกำพร้า และบรรดาผู้ที่ขัดสนมาร่วมอยู่ด้วยในการแบ่งมรดก ก็จงปันส่วนหนึ่งจากสิ่งนั้นให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา และจงพูดกับพวกเขาด้วยคำพูดที่ดี

9. และจงเอาใจใส่บรรดาผู้ที่หากพวกเขาละทิ้งลูก ๆที่ยังอ่อนแออยู่ไว้เบื้องหลังของพวกเขา ซึ่งพวกเขากลัวว่าจะมีอันตรายเกิดขึ้นแก่ลูก ๆ ของพวกเขานั้น พวกเขาจงเกรงกลัวอัลลอฮฺเถิด และจงกล่าววาจาอย่างเที่ยงตรงไม่ลำเอียง

10. แท้จริง บรรดาผู้ที่กินทรัพย์สินของเด็กกำพร้าด้วยความอธรรมนั้น แท้จริง พวกเขากินไฟเข้าไปในท้องของพวกเขาต่างหาก และพวกเขาก็จะเข้าสู่เปลวเพลิง

ให้แบ่งมรดกและให้ของเล็กน้อย (เป็นสินน้ำใจ) แก่คนอื่นๆที่มาร่วมอยู่ด้วยที่ไม่ใช่เป็นผู้รับมรดก

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ และกอตาดะฮฺได้เล่าว่าปรากฏว่าพวกมุชริกูนนั้น จะให้ทรัพย์มรดกแก่ลูกผู้ชายที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ส่วนผู้หญิงและเด็ก ๆนั้น ไม่มีส่วนแบ่งให้เลย อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **สำหรับบรรดาชายนั้น มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และบรรดาญาติที่ใกล้ชิดได้ทิ้งไว้** ﴿ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ คือ ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับมรดกตามบัญญัติที่อัลลอฮฺทรงกำหนด แม้ว่าแต่ละคนอาจได้รับส่วนแบ่งที่แตกต่างกันตามที่พระองค์ทรงระบุไว้ ตามแต่ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ตาย ไม่ว่าจะเป็นเครือญาติ, สามี-ภรรยา หรือจากความเกี่ยวข้องที่เคยปลดปล่อยทาสให้เป็นไท (วะลาอฺ)

ความจริง อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้รายงานมาจากญาบิรฺ ว่า มีหญิงคนหนึ่งชื่ออุมมุกุจญะฮฺ

ได้มาที่ท่านรอซูล ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ดิฉันมีบุตรีสองคน ซึ่งความจริงบิดาของเธอทั้งสองได้เสียชีวิตไปแล้ว โดยที่ไม่ได้ทิ้งสิ่งใดไว้ให้แก่ทั้งสองเลย แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **สำหรับบรรดาชายนั้น มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และบรรดาญาติที่ใกล้ชิดได้ทิ้งไว้** ﴿ จนกระทั่งจบอายะฮฺ โดยจะนำฮะดีษบทนี้มากล่าวอีกทีหนึ่ง เมื่อถึงอายะฮฺที่เกี่ยวกับการแบ่งมรดก *วัลลอฮุอะอฺลัม*

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และเมื่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด และบรรดาเด็กกำพร้า และบรรดาผู้ที่ขัดสนมาร่วมอยู่ด้วยในการแบ่งมรดก** ﴿ *ไปจนจบอายะฮฺ*

บางท่านบอกว่าจุดมุ่งหมายก็คือ เมื่อญาติที่ใกล้ชิดที่ไม่ได้เป็นผู้รับมรดกมาร่วมอยู่ในขณะแบ่งมรดก ตลอดจนเด็กกำพร้าและคนที่ขัดสนก็จงมอบสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เป็นสินน้ำใจบ้าง

(อบูดาวูด 3/314)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **และเมื่อผู้ที่เป็นญาติที่ใกล้ชิด และบรรดาเด็กกำพร้า และบรรดาผู้ขัดสนมาร่วมอยู่ด้วยในการแบ่งมรดก** ﴿ ว่าข้อความนี้ยังเป็นบทบัญญัติอยู่ในอัลกุรอาน ยังไม่ถูกยกเลิก

(ฟัตฮุลบารี 8/90)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจาก อิบนิ อับบาส ว่า อายะฮฺนี้ยังปรากฏอยู่ในอัลกุรอานและยังถือปฏิบัติอยู่

(อัฏฏอบารี 8/8)

อัษเษารีย์ ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อบีนะญีฮฺจากมุญาฮิดเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ โดยกล่าวว่าถือเป็นเรื่องจำเป็นแก่เจ้าของมรดกที่จะต้องกระทำเท่าที่พวกเขาจะเต็มใจให้

(อัฏฏอบารี 8/8)

และเช่นเดียวกันได้มีรายงานมาจากอิบนิ มัสอูด, อบีมูซา, อับดิรฺเราะฮฺมาน อิบนิ อบีบักรฺ, อะบิล อาลียะฮฺ, อัชชะอฺบีย์ และอัลฮะซัน

(อัฏฏอบารี 8/8)

อิบนุ ซีรีน, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, มักฮูล, อิบรอฮีม อันนะคออีย์, อะฏออฺ อิบนุ อบีรอบาฮฺ, อัซซุฮฺรีย์ และยะฮฺยา อิบนุ ยะอฺมัรฺ ได้กล่าวว่าเรื่องดังกล่าวนั้นถือเป็นเรื่องจำเป็น

บางท่านบอกว่า เป็นการให้ในรูปของพินัยกรรมซึ่งสั่งเสียไว้ก่อนตาย

และบางท่านบอกว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

อัลเอาฟีย์ ได้กล่าวโดยนำมาจากอิบนิ อับบาสเกี่ยวกับอายะฮฺที่กล่าวมาว่า มันเป็นการแบ่งมรดก และมีอีกหลายคนที่กล่าวเช่นเดียวกันนี้ ความหมายก็คือ ถ้าหากมีญาติที่ใกล้ชิดที่ไม่มีส่วนในการรับมรดกมาร่วมอยู่ด้วย เด็กกำพร้าและคนขัดสน พวกเขาก็อาจจะเกิดความรู้สึกอยากได้ทรัพย์สมบัติเหล่านั้นด้วย เพราะเห็นคนนั้นคนนี้ได้ส่วนแบ่งของตนไป ในขณะที่พวกเขากลับไม่ได้อะไรเลย ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงใช้ให้กระทำเช่นนั้น เพราะพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงเมตตาสงสาร และการทำเช่นนั้นเป็นการทำดีต่อพวกเขา ศ่อดะเกาะฮฺให้แก่พวกเขา และเป็นการชดเชยให้ในสิ่งที่พวกเขาขาดไป

ให้มีความเที่ยงธรรมในการทำพินัยกรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงเอาใจใส่บรรดาผู้ที่หากพวกเขาละทิ้งลูก ๆที่ยังอ่อนแออยู่ไว้เบื้องหลังของพวกเขา** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจากอิบนิ อับบาสว่า อายะฮฺนี้เกี่ยวกับคนที่ใกล้จะตาย แล้วมีคนๆหนึ่งได้ยินเขาสั่งเสีย หรือทำพินัยกรรมที่เป็นผลร้ายต่อผู้รับมรดกของเขา อัลลอฮฺ ﷻ จึงใช้ให้ผู้ที่ได้ยินนั้นให้เตือนเขาให้ยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ให้หยุดกระทำดังกล่าว เตือนให้เขากระทำที่ถูกต้อง ให้เขาคิดดูให้ดีกับผู้รับมรดกของเขา เขาไม่กลัวหรือว่าผู้รับมรดกของเขาจะลำบาก จะเสียหายอย่างไร

(อัฏฏอบารี 8/19)

ซึ่งเช่นเดียวกันนี้แหละ มุญาฮิด และนักวิชาการคนอื่นๆอีกหลายคนได้กล่าวเอาไว้

(อัฏฏอบารี 8/21)

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ นั้น เมื่อท่านได้เข้าไปเยี่ยมสะอัด อิบนิ อบีวักก๊อศ เขาได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันเป็นคนมีทรัพย์สิน แต่ไม่มีใครที่จะรับมรดก นอกจากลูกสาวคนเดียว ฉันจะบริจาคทรัพย์ของฉัน สองในสาม จะดีไหม ? ท่านตอบว่า “ไม่ดี” เขาถามว่า ครึ่งหนึ่ง จะดีไหม ? ท่านตอบว่า “ไม่ดี” เขาถามว่า หนึ่งในสาม จะดีไหม ? ท่านตอบว่า หนึ่งในสาม และ หนึ่งในสามนั้นก็ยังมากอยู่ หลังจากนั้นท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

(إِنَّكَ اَنْ تَذَرَ وَرَثَتَكَ اَغْنِيَاءَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَذَرَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّفُوْنَ النَّاسَ)

“แท้จริง การที่ท่านปล่อยให้ทายาทของท่านร่ำรวย ย่อมดีกว่าที่ท่านจะปล่อยให้พวกเขายากจนเที่ยวแบมือขอผู้คน”

(ฟัตฮุลบารี 5/427, มุสลิม 4/1253)

สัญญาลงโทษแก่ผู้ที่กินทรัพย์ของเด็กกำพร้าโดยอธรรม

บางท่านบอกว่าจุดมุ่งหมายในอายะฮฺนี้ ก็คือ พวกท่านจงยำเกรงต่ออัลลอฮฺเมื่อต้องดูแลจัดการทรัพย์สินของเด็กกำพร้า และจงอย่ากินทรัพย์นั้นอย่างฟุ่มเฟือยและรีบเร่งก่อนที่พวกเขาจะเติบโต

อิบนุ ญะรีรฺ ได้เล่าเรื่องนี้จากสายของอัลเอาฟีย์ จากอิบนิ อับบาส

(อัฏฏอบารี 8/23)

ซึ่งทรรศนะนี้เป็นทรรศนะที่มีเหตุมีผล เห็นได้จากข้อความหลังจากนั้นที่ขู่สำทับการกินทรัพย์สินของเด็กกำพร้าโดยอธรรม กล่าวคือ เจ้าอยากให้ลูกหลานทายาทของเจ้าได้รับการปฏิบัติเช่นไร หลังเจ้าตายไป ก็จงปฏิบัติกับทายาทผู้อื่นเช่นนั้น เมื่อเจ้าต้องรับผิดชอบดูแลพวกเขา โดยที่หลังจากนั้น พระองค์ก็ได้แจ้งให้พวกเขาทราบว่า ใครที่กินทรัพย์สินของเด็กกำพร้าโดยอธรรมแล้วไซร้ ที่จริงแล้วก็เท่ากับเขากินไฟนรก เข้าไปในท้องของเขา และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้ที่กินทรัพย์สินของเด็กกำพร้าด้วยความอธรรมนั้น แท้จริง พวกเขากินไฟเข้าไปในท้องของพวกเขาต่างหาก และพวกเขาก็จะเข้าสู่เปลวเพลิง** ﴾ คือ เมื่อเขาได้กินทรัพย์สินของเด็กกำพร้าโดยไม่มีเหตุที่จำเป็น เท่ากับว่าเขาได้กินไฟนรกเข้าไป ซึ่งมันจะไปเผาไหม้ในท้องของพวกเขาในวันกิยามะฮฺ

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(« إِجْتَنِبُوْا السَّبْعَ الْمُوْبِقَاتِ » قِيْلَ يَا رَسُوْلَ اللهِ ، وَمَا هُنَّ؟ قَالَ : الشِّرْكُ بِاللهِ ، وَالسِّحْرُ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِيْ حَرَّمَ اللهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ، وَأَكْلُ الرِّبَا ، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيْمِ ، وَالتَّوَلِّيْ يَوْمَ الزَّحْفِ ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ)

"พวกท่านจงออกห่างจากสิ่งหายนะ 7 ประการ" มีผู้ถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มันคืออะไร ? ท่านตอบว่า 'การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ, ไสยศาสตร์, การฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้าม ยกเว้นด้วยความเที่ยงธรรม, การกินดอกเบี้ย, การกินทรัพย์ของเด็กกำพร้า, การหันหลังหนีในวันเผชิญหน้ากับศัตรู และการกล่าวหาให้ร้ายและใส่ร้ายหญิงผู้ศรัทธาที่บริสุทธิ์ทำซินา โดยที่พวกนางไม่รู้อะไรเลย' "

(ฟัตฮุลบารี 5/462, มุสลิม 1/12)

﴿ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِىٓ أَوْلَٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن
كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً
فَلَهَا ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن
كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ
لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ
ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً
مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

11. อัลลอฮฺได้ทรงสั่งเสียพวกเจ้าเกี่ยวกับลูก ๆของพวกเจ้าว่า สำหรับเพศชายนั้นจะได้รับเท่ากับส่วนได้ของเพศหญิงสองคน แต่ถ้าลูก ๆ เป็นหญิงเกินกว่าสองคน พวกนางจะได้รับสองในสามของสิ่งที่เขาได้ทิ้งไว้ แต่ถ้าลูกเป็นหญิงคนเดียว นางจะได้ครึ่งหนึ่ง และสำหรับบิดามารดาของเขานั้น แต่ละคนในทั้งสองนั้นจะได้หนึ่งในหกจากสิ่งที่เขาได้ทิ้งไว้ หากเขามีบุตร แต่ถ้าเขาไม่มีบุตร และมีบิดามารดาของเขาเท่านั้นที่จะรับมรดกของเขา มารดาของเขาจะได้รับหนึ่งในสาม และถ้าเขามีพี่น้องหลายคนมารดาของเขาจะได้รับหนึ่งในหก ทั้งนี้หลังจากที่พินัยกรรมที่เขาได้สั่งเสียมันไว้ หรือหลังจากหนี้สิน บรรดาบิดาของพวกเจ้าและลูก ๆของพวกเจ้านั้น พวกเจ้าไม่รู้ดอกว่าฝ่ายไหนในพวกเขานั้นเป็นผู้ที่มีคุณประโยชน์แก่พวกเจ้าใกล้กว่ากัน ทั้งนี้เป็นบทบัญญัติที่มาจากอัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

ให้มีการรับมรดก และส่งเสริมให้เรียนรู้เรื่องการแบ่งมรดก

อายะฮฺนี้, อายะฮฺหลังจากนี้ต่อไป และอายะฮฺสุดท้ายของซูเราะฮฺนี้เป็นอายะฮฺที่เกี่ยวกับวิชาการแบ่งมรดก ซึ่งได้เอามาจากบรรดาอายะฮฺทั้งสามนั้น และจากบรรดาฮะดีษที่มีมา

เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นเสมือนการอธิบาย และขยายความอายะฮฺเหล่านั้น โดยเราจะขอกล่าวเฉพาะที่มันเกี่ยวข้องกับการขยายความภาษาอาหรับเหล่านั้น

ความจริงได้มีการส่งเสริมให้เรียนรู้การแบ่งมรดก ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นโดยเฉพาะ อิบนุ อุยัยนะฮฺ ได้กล่าวว่า ที่จริง การแบ่งมรดกนั้นถูกเรียกว่าเป็นครึ่งหนึ่งของความรู้ทีเดียว เพราะมนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับเรื่องที่เกี่ยวกับมรดก

สาเหตุการประทานอายะฮฺนี้

อัลบุคอรี ได้รายงานขณะที่อธิบายอายะฮฺนี้ โดยนำมาจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ และอบูบักรฺได้มาเยี่ยมฉันที่เผ่าสะละมะฮฺ โดยทั้งสองได้เดินเท้ามา แล้วท่านนบี ﷺ ได้มาพบฉันในสภาพที่ฉันไม่มีสติเลย แล้วท่านได้เรียกให้เอาน้ำมาแล้วท่านได้อาบน้ำละหมาดจากน้ำนั้น หลังจากนั้นท่านก็เอาน้ำรดฉัน แล้วฉันก็ฟื้นขึ้น ฉันจึงถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ท่านจะใช้ให้ฉันทำอย่างไรกับทรัพย์ของฉันดี ? แล้วอายะฮฺอัลกุรอานก็ถูกประทานลงมาว่า ﴿ **อัลลอฮฺได้ทรงสั่งเสียพวกเจ้าเกี่ยวกับลูก ๆของพวกเจ้าว่า สำหรับเพศชายนั้นจะได้รับเท่ากับส่วนได้ของเพศหญิงสองคน** ﴾

(ฟัตฮุลบารี 8/91)

และเช่นเดียวกับในบันทึกของมุสลิมและอันนะซาอี

(มุสลิม 3/1235 และอันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 6/320)

และกลุ่มผู้บันทึกฮะดีษทั้งหมดก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(ฟัตฮุลบารี 1/118, มุสลิม 3/1234, อบูดาวูด 3/308, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/368, อันนะซาอี 1/77 และอิบนุมาญะฮฺ 2/911)

อีกฮะดีษหนึ่งรายงานจาก ญาบิรฺ เกี่ยวกับสาเหตุการประทานอายะฮฺนี้

อะหฺมัด ได้รายงานจากญาบิรฺว่า ภรรยาของสะอัด อิบนิรฺรอเบียะอฺ ได้มาที่ท่านรอซูล ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ หญิงสองคนนี้เป็นบุตรีของสะอัด อิบนิรฺรอเบียะอฺ โดยที่บิดาของนางทั้งสองถูกฆ่าตายเป็นชะฮีดขณะที่ออกไปรบพร้อมกับท่านในสมรภูมิอุฮุด และลุงของนางทั้งสองได้เอาทรัพย์ของนางทั้งสองไปหมด โดยไม่เหลือทรัพย์ทิ้งไว้ให้นางทั้งสองเลย และทั้งสองจะแต่งงานไม่ได้นอกจากทั้งสองจะต้องมีทรัพย์ เขาเล่าว่าแล้วท่านนบีได้กล่าวว่า "อัลลอฮฺจะตัดสินในเรื่องดังกล่าวให้" เขาเล่าว่า แล้วอายะฮฺที่เกี่ยวกับมรดกก็ได้ถูกประทานลงมา ดังนั้น ท่านรอซูล ﷺ จึงได้ส่งคนไปที่ลุงของนางทั้งสอง แล้วกล่าวว่า

(اَعْطِ ابْنَتَيْ سَعْدِ الثُّلُثَيْنِ ، وَأُمَّهُمَا الثُّمُنَ وَمَا بَقِيَ فَهُوَ لَكَ)

"ท่านจงให้บุตรีทั้งสองของสะอัด ได้สองในสาม และมารดาของนางทั้งสองได้เศษหนึ่งส่วนแปด ส่วนที่เหลือก็เป็นของท่าน"

(อะหฺมัด 3/352)

ความจริงอบูดาวูด, อัตติรฺมิซี และอิบนุมาญะฮฺ ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้

(อบูดาวูด 3/314, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/269 และอิบนุมาญะฮฺ 2/908)

และตามที่ปรากฏชัดนั้น ที่จริงแล้วฮะดีษที่รายงานโดยญาบิรฺ ซึ่งเป็นฮะดีษแรกนั้นเป็นสาเหตุของการประทานอายะฮฺสุดท้ายของซูเราะฮฺนี้ ดังที่จะนำมากล่าวต่อไป ที่ว่าเป็นเช่นนั้นก็เพราะว่ามีพี่สาวน้องสาวแต่ไม่มีลูกสาว ซึ่งที่จริงแล้วมันอยู่ในเรื่องกะลาละฮฺ (คนที่ไม่มีทายาทรับมรดก) แต่ที่นำฮะดีษมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ก็ตามท่านอิมามอัลบุคอรี รอฮิมะฮุลลอฮฺ ที่ได้กล่าวไว้ตรงนี้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ฮะดีษที่สองที่รายงานโดยญาบิรฺนั้น ใกล้เคียงกับการเป็นสาเหตุการประทานอายะฮฺนี้มากกว่า *วัลลอฮุอะอฺลัม (อัลลอฮฺทรงทราบดี)*

บรรดาลูกผู้ชายนั้น จะรับมรดกคิดคำนวนเท่ากับส่วนของผู้หญิงสองคน

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **อัลลอฮฺได้ทรงสั่งเสียพวกเจ้าเกี่ยวกับลูก ๆของพวกเจ้าว่า สำหรับเพศชายนั้นจะได้รับเท่ากับส่วนได้ของเพศหญิงสองคน** ﴿ คือพระองค์ทรงใช้พวกเจ้าให้มีความเที่ยงธรรมกับพวกเขา เพราะว่าคนในสมัยญาฮิลียะฮฺนั้น พวกเขาเคยกำหนดมรดกให้เป็นของลูกชายเท่านั้น ลูกสาวจะไม่ได้รับมรดกเลย ดังนั้น อัลลอฮฺจึงใช้ให้แบ่งมรดกให้กับลูกสาวด้วย แต่ให้มีข้อแตกต่างระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยให้ผู้ชายสองส่วนผู้หญิงหนึ่งส่วน ทั้งนี้ก็เพราะว่าผู้ชายต้องเป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูผู้หญิง เมื่อได้แต่งงานอยู่กินเป็นสามีภรรยากันตามหลักการของอิสลาม ดังนั้น จึงสมควรที่จะได้เป็นสองส่วน

และบางคนได้วินิจฉัยและตีความอายะฮฺนี้ออกมาว่า อัลลอฮฺทรงเมตตากับสิ่งที่พระองค์ทรงบังเกิดมาในโลกนี้ยิ่งกว่าความเมตตาที่ผู้เป็นพ่อแม่มีต่อลูก ดังจะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงสั่งใช้ให้พ่อแม่ดูแลลูก ๆของพวกเขา จึงทราบได้ว่าพระองค์ทรงเมตตาต่อลูก ๆของพวกเขายิ่งกว่าตัวพวกเขาเอง ดังที่ได้มีในฮะดีษเศาะฮีฮฺที่ว่า ท่านนบีได้เห็นหญิงคนหนึ่งที่เป็นเชลยสงครามเดินวนเวียนตามหาลูกชายของนาง แล้วเมื่อนางพบเขาแล้ว นางก็เอาลูกชายนั้นมากอดไว้ที่อกแล้วให้เขาดื่มนม ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวแก่บรรดาสาวกของท่านว่า

(اَتَرَوْنَ هَذِهِ طَارِحَةً وَلَدَهَا فِي النَّارِ ، وَهِيَ تَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ ؟ قَالُوْا : لاَ يَا رَسُوْلَ اللهِ قَالَ : فَوَاللهِ اَللهُ اَرْحَمُ بِعِبَادِهِ مِنْ هَذِهِ بِوَلَدِهَا)

"พวกท่านคิดว่าหญิงคนนี้จะสามารถโยนลูกของนางลงไปในกองไฟ โดยที่นางสมัครใจหรือไม่ ? พวกเขากล่าวว่า ไม่หรอก โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ท่านกล่าวว่า 'ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺนั้นทรงเมตตาบ่าวของพระองค์ ยิ่งไปกว่าความเมตตาของผู้หญิงคนนี้ที่มีต่อลูกของนางเสียอีก' "

(มุสลิม 4/2109)

ณ ที่นี้ อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาสว่า ในสมัยก่อนนั้นทรัพย์สินนั้นเป็นของลูกผู้ชายและการทำพินัยกรรมนั้นเป็นสิทธิของบิดามารดา แล้วอัลลอฮฺทรงยกเลิกเรื่องดังกล่าว ตามที่พระองค์ทรงประสงค์ โดยพระองค์ได้กำหนดให้ผู้ชายได้เท่ากับส่วนของผู้หญิงสองคน และให้พ่อแม่แต่ละคนนั้นได้ 1/6 และ 1/3 และกำหนดให้ภรรยาได้ 1/8 และ 1/4 ให้สามีได้ 1/2 และ 1/4

(ฟัตฮุลบารี 8/93)

มรดกของลูกสาวเมื่อมีนางคนเดียว

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **แต่ถ้าลูกๆเป็นหญิงเกินกว่าสองคน พวกนางก็จะได้สองในสามของสิ่งที่เขาได้ทิ้งไว้** ﴿ นักวิชาการบางคนได้กล่าวว่า ดำรัสของพระองค์ที่ว่า **(เฟากอ)** เป็นคำที่เกินมาซึ่งรูปประโยคจริงๆคือ (فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً اثْنَتَيْنِ) ซึ่งมีความหมายว่า ถ้าเป็นหญิงสองคนดังเช่นในดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า (فَاضْرِبُوْا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ) ซึ่งมีความหมายว่า **"และพวกเจ้าจงฟันลงบนก้านคอ"** *(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 12)* ทรรศนะนี้ไม่เป็นที่ยอมรับ ไม่ว่าในที่นี้หรือที่อื่น เพราะว่าในอัลกุรอานนั้นไม่มีสิ่งใดที่จะเพิ่มเข้ามาโดยไร้ประโยชน์จึงเป็นที่ต้องห้าม

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **พวกนางก็จะได้สองในสามของสิ่งที่เขาได้ทิ้งไว้** ﴿ ถ้าหากว่าความหมายที่พวกเขากล่าวจริง พระองค์ก็คงจะตรัสว่า ﴾ **สำหรับนางทั้งสองจะได้สองในสามของสิ่งที่เขาได้ทิ้งไว้** ﴿ และที่จริงแล้ว เราได้รับประโยชน์ที่ว่าการที่ 2/3 ของลูกสาว 2 คนนั้น ก็มาจากข้อชี้ขาดของพี่น้องหญิง 2 คนในอายะฮฺสุดท้ายนั้นเอง เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ได้ชี้ขาดในอายะฮฺนั้นให้พี่น้องหญิง 2 คนได้ 2/3 และเมื่อพี่น้องหญิง 2 คนได้รับมรดก 2/3 ดังนั้นลูกสาว 2 คนก็ได้รับ 2/3 ซึ่งสมควรยิ่งกว่า

ความจริงได้กล่าวมาแล้ว ในฮะดีษที่รายงานโดยญาบิรฺว่า ท่านนบี ﷺ ได้ตัดสินให้ลูกสาวสองคนของสะอัด อิบนิรฺรอเบียะอฺ ได้ 2/3 ของมรดก ดังนั้นอัลกุรอานและซุนนะฮฺจึงเป็นหลักฐานในเรื่องดังกล่าว

และเช่นเดียวกัน อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และถ้าลูกเป็นหญิงคนเดียว นางจะได้ครึ่งหนึ่ง** ﴾ แล้วถ้าปรากฏว่าลูกสาวสองคน จะได้ครึ่งหนึ่งละก็ จะต้องระบุไว้เช่นกัน แล้วเมื่อพระองค์ได้ทรงชี้ขาดสำหรับลูกสาวคนเดียวไว้โดยเอกเทศเช่นนี้ จึงเป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่าแท้จริง ลูกสาวสองคนจึงอยู่ในข้อชี้ขาด 3 คนได้ *วัลลอฮุอะอฺลัม (อัลลอฮฺทรงทราบดี)*

มรดกของพ่อแม่

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และสำหรับบิดามารดาของเขานั้น แต่ละคนในทั้งสองนั้นจะได้หนึ่งในหก** ﴾ พ่อและแม่ในเรื่องมรดกมีหลายสถานภาพ คือ

(1) ในสถานภาพที่ร่วมกับลูก ๆพ่อและแม่แต่ละคนจะได้ 1/6 แต่ถ้าผู้ตายมีเพียงลูกสาวคนเดียว ลูกสาวจะได้ 1/2 พ่อและแม่จะได้คนละ 1/6 และพ่อจะได้อีก 1/6 ในฐานะกินอะศอเบาะฮฺ ในสถานภาพนี้เราเรียกว่า ได้ตามส่วนที่ถูกกำหนดและได้อะศอเบาะฮฺด้วย

(2) พ่อและแม่จะได้รับมรดกโดยเอกเทศ โดยแม่ในสภาพนี้จะได้รับ 1/3 ส่วนที่เหลือเป็นของพ่อทั้งหมด ในฐานะกินอะศอเบาะฮฺ คือพ่อจะได้รับเป็น 2 เท่าของแม่ คือ 2/3 แล้วถ้าปรากฏว่ามีคนอื่นร่วมด้วย เช่น สามี หรือภรรยา คือสามีจะได้ 1/2 และภรรยาจะได้ 1/4 หลังจากนั้น แม่ก็จะได้ 1/3 หลังจากส่วนของสามี หรือภรรยาแล้ว คือ 1/3 จากที่เหลือ เพราะส่วนที่เหลือนั้นเสมือนว่าเป็นมรดกทั้งหมดเป็นสิทธิแก่พ่อและแม่ ซึ่งอัลลอฮฺได้กำหนดให้แม่ได้ครึ่งหนึ่งของส่วนของพ่อ คือแม่จะได้ 1/3 ของส่วนที่เหลือจากสามีหรือภรรยา และพ่อจะได้รับ 2/3

(3) พ่อและแม่มีส่วนร่วมกับพี่น้อง ไม่ว่าจะเป็นพี่น้องพ่อแม่เดียวกันหรือพ่อเดียวกันหรือแม่เดียวกัน โดยพวกเขาจะไม่ได้รับมรดกร่วมกับพ่อแต่อย่างใด ถึงอย่างไรก็ตาม พวกเขาก็จะกันแม่จาก 1/3 ไปเป็น 1/6 ถ้าหากไม่มีผู้รับมรดกอื่นจากนางและพ่อ โดยพ่อจะได้รับส่วนที่เหลือจากแม่ ส่วนข้อชี้ขาดของพี่น้องชายสองคน ตามที่ได้กล่าวมาก็เช่นเดียวกับพี่น้องหลายคน ตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากกอตาดะฮฺเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และถ้าเขามีพี่น้องชายหลายคน มารดาของเขาจะได้รับหนึ่งในหก** ﴾ ซึ่งพี่น้องชายนั้น

จะเป็นผลเสียต่อแม่ แต่พวกเขาจะไม่ได้รับมรดก พี่น้องชายคนเดียวจะไม่กันแม่ไปจาก 1/3 แต่ถ้าเกินจากหนึ่งคน ก็จะเกิดการกันแม่ได้ และปรากฏว่าบรรดานักวิชาการมีความเห็นว่า ความจริงพี่น้องชายจะกันแม่ของพวกเขาไปจาก 1/2 แท้จริง บิดาพวกเขาจะดูแลการแต่งงานของพวกเขา และค่าเลี้ยงดูพ่อนั้นตกอยู่กับพวกเขา โดยไม่เกี่ยวกับแม่ของพวกเขา นี่เป็นทรรศนะของอะซัน

ในเรื่องการแบ่งมรดกนั้น ให้เอาหนี้สินไว้เป็นอันดับแรก หลังจากนั้นก็เป็นเรื่องพินัยกรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ทั้งนี้ หลังจากพินัยกรรมที่เขาได้สั่งเสียมันไว้ หรือหลังจากหนี้สิน** ﴿ บรรดานักปราชญ์ไม่ว่ายุคแรก (สะลัฟ) หรือยุคหลัง (คอลัฟ) ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าต้องจัดการในส่วนของหนี้สินก่อนพินัยกรรม ทั้งนี้ ก็เพราะว่าเมื่อได้พิจารณาดูความหมายและเป้าประสงค์ของอายะฮฺอัลกุรอานอย่างถ่องแท้แล้ว ก็จะเข้าใจได้เช่นนั้น

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **บรรดาบิดาของพวกเจ้า และลูก ๆของพวกเจ้านั้น พวกเจ้าไม่รู้ดอกว่าฝ่ายไหนในพวกเขานั้นเป็นผู้ที่มีคุณประโยชน์แก่พวกเจ้าใกล้กว่ากัน** ﴿ คือที่จริงแล้ว เราได้กำหนดให้พ่อ ๆและลูก ๆมีส่วนได้ และได้ให้ความเสมอภาคกันในพื้นฐานของทรัพย์มรดก ซึ่งต่างไปจากในสมัยญาฮิลียะฮฺ และต่างกับสมัยเริ่มแรกของอิสลามที่ทรัพย์สินเป็นของลูกชายเท่านั้น ส่วนพินัยกรรมนั้นเป็นสิทธิ์ของพ่อแม่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจากรายงานของอิบนิ อับบาส ซึ่งที่จริงแล้ว อัลลอฮฺได้ทรงยกเลิกเรื่องดังกล่าวให้เป็นดังนี้ โดยพระองค์ได้กำหนดให้แต่ละคนตามสถานภาพของพวกเขา เพราะคนเรานั้นอาจได้รับประโยชน์เรื่องดุนยาหรืออาคีเราะฮฺ หรือทั้งสองอย่างจากผู้เป็นพ่อ แต่ไม่ได้รับจากลูก ๆหรือในทางกลับกัน คือได้จากลูก ๆแต่ไม่ได้จากพ่อ ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **บรรดาบิดาของพวกเจ้า และลูก ๆของพวกเจ้า พวกเจ้าไม่รู้ดอกว่าฝ่ายไหนในพวกเขานั้นเป็นผู้ที่มีคุณประโยชน์แก่พวกเจ้าใกล้แก่กัน** ﴿ ซึ่งประโยชน์นั้นบางทีก็เกิดขึ้นกับฝ่ายนี้ โดยไม่เกิดขึ้นกับฝ่ายโน้น และบางทีก็กลับกัน ด้วยเหตุนี้ เราจึงได้กำหนดเป็นไปอย่างนั้น และให้มีส่วนร่วมในกองมรดก *วัลลอฮุอะอฺลัม*

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ทั้งนี้เป็นบัญญัติที่มาจากอัลลอฮฺ** ﴿ สิ่งที่เราได้กล่าวมานั้นเป็นรายละเอียดในเรื่องมรดก ซึ่งบางคนได้รับส่วนมากกว่าอีกบางคน โดยมันเป็นข้อกำหนดจากอัลลอฮฺ และพระองค์ทรงรอบรู้ ทรงปรีชาญาณที่จะให้สิ่งไหนเหมาะสมอย่างไร สมควรจะได้รับขนาดไหนตามสถานภาพของตน และด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴿

۞ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ ۚ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم ۚ مِّن بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِن كَانُوا أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ ۚ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾

12. และสำหรับพวกเจ้านั้นจะได้รับครึ่งหนึ่งของสิ่งที่บรรดาภรรยาของพวกเจ้าได้ทิ้งไว้ หากมิปรากฏว่าพวกนางมีบุตร แต่ถ้าพวกนางมีบุตร พวกเจ้าก็จะได้รับหนึ่งในสี่จากที่พวกนางได้ทิ้งไว้ ทั้งนี้หลังจากพินัยกรรมที่พวกนางได้สั่งเสียมันไว้ หรือหลังจากหนี้สิน และสำหรับพวกนางนั้นจะได้รับหนึ่งในสี่จากสิ่งที่พวกเจ้าได้ทิ้งไว้ หากไม่ปรากฏว่าพวกเจ้ามีบุตร แต่ถ้าพวกเจ้ามีบุตร พวกนางก็จะได้รับหนึ่งในแปดจากสิ่งที่พวกเจ้าทิ้งไว้ ทั้งนี้หลังจากพินัยกรรมที่พวกเจ้าสั่งเสียไว้ หรือหลังจากหนี้สิน และถ้ามีชายคนหนึ่ง หรือหญิงคนหนึ่งถูกรับมรดกในฐานะที่ไม่มีบิดาและบุตร แต่เขามีพี่ชายหรือน้องชายคนหนึ่ง หรือพี่สาวหรือน้องสาวคนหนึ่ง แต่ละคนในสองคนนั้นจะได้รับหนึ่งในหก และถ้าพี่น้องของเขามีมากกว่านั้น พวกเขาก็จะเป็นผู้รับร่วมกันหนึ่งในสาม ทั้งนี้ หลังจากที่พินัยกรรมที่ถูกสั่งเสียไว้ หรือหลังจากหนี้สิน โดยมินำมาซึ่งผลร้ายใด ๆเป็นคำสั่งที่มาจากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงหนักแน่น

มรดกของสามีภรรยา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า โอ้บรรดาผู้ชาย (สามี) ทั้งหลาย สำหรับพวกเจ้านั้นจะได้รับ 1/2 จากทรัพย์สินที่บรรดาภรรยาของพวกเจ้าทิ้งไว้ ถ้าพวกนางเสียชีวิตโดยที่นางไม่มีบุตร แต่ถ้านางมีบุตร พวกเจ้าก็จะได้รับ 1/4 จากสิ่งที่นางได้ทิ้งไว้หลังจากปฏิบัติตามพินัยกรรมที่นางสั่งเสียไว้ หรือหลังจากชำระหนี้แล้ว ซึ่งความจริงได้กล่าวมาแล้วว่าให้เอาหนี้สินไว้ก่อนพินัยกรรม แล้วก็พินัยกรรม หลังจากนั้นก็เอามาแบ่งมรดก นี่เป็นเรื่องที่บรรดานักปราชญ์มีมติตรงกัน และข้อชี้ขาดของลูกๆผู้ชายถึงแม้จะต่ำๆลงไปก็ถือเป็นข้อชี้ขาดเดียวกับลูกในไส้

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และสำหรับพวกนางนั้น จะได้รับหนึ่งในสี่จากสิ่งที่พวกเจ้าได้ทิ้งเอาไว้** ﴾ คือเท่ากันไม่ว่าจะได้ 1/4 หรือ 1/8 สำหรับภรรยาคนเดียว หรือหลายคนโดยให้แบ่งกันไป และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **หลังจากพินัยกรรม** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

คำนิยามของคำว่า "อัลกะลาละฮฺ" (اَلْكَلَالَةَ)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และถ้ามีชายคนหนึ่ง หรือหญิงคนหนึ่งได้รับมรดกในฐานะที่ไม่มีบิดาและบุตร** ﴾

คำว่า (اَلْكَلَالَةَ) ผันมาจากคำว่า (اَلْإِكْلِيْلُ) คือ สิ่งที่ใช้สวม หรือพันศีรษะจากด้านข้าง

แต่จุดมุ่งหมายในที่นี้คือ ผู้ที่รับมรดกซึ่งมาจากคนรอบข้างโดยไม่ได้เป็นพ่อและสูงๆขึ้นไปและไม่ได้มาจากลูก และที่ต่ำๆลงมา ดังที่อัชชะอฺบีย์ได้รายงานมาจากอบูบักรฺว่าความจริงเขาถูกถามเกี่ยวกับอัลกะลาละฮฺ แล้วเขาได้ตอบว่าเรื่องนี้ฉันขอพูดตามทรรศนะของฉัน ถ้าถูก ก็ถือว่ามาจากอัลลอฮฺ แต่ถ้าผิด มันก็มาจากฉันและมาจากชัยฏอน โดยที่อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย อัลกะลาละฮฺ คือคนที่ไม่มีลูกและไม่มีพ่อ แล้วเมื่ออุมัรฺได้ขึ้นเป็นผู้นำหลังจากอบูบักรฺ เขาได้กล่าวว่าความจริง ฉันนั้นละอายเหลือเกินที่จะมีความเห็นไม่ตรงกับอบูบักรฺ

(อัฏฏอบารี 8/53)

อิบนุ ญะรีรฺ และคนอื่นๆก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานไว้ในการอธิบายอัลกุรอานของเขา โดยเอามาจากอิบนิอับบาสว่า ฉันอยู่ร่วมสมัยกับท่านอุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏ็อบ ในช่วงบั้นปลายชีวิตเขาแล้วฉันได้ยินเขากล่าวว่า ทรรศนะที่ถูกต้องก็คือ สิ่งที่ฉันได้เคยกล่าวไว้แล้วนั่นเอง ดังนั้น ฉันจึงถามว่า

อะไรที่ท่านพูดเล่า ? เขาตอบว่า อัลกะลาละฮฺ คือคนที่ไม่มีลูก และไม่มีพ่อ

(อัฏฏอบารี 8/59)

อะลี อิบนุ อบีฏอลิบ และ อิบนุ มัสอูด ก็ได้กล่าวเช่นเดียวกันนี้ และมีรายงานที่ถูกต้องหลายสายมาจากอิบนิ อับบาสและซัยดฺ อิบนิ ษาบิต และอย่างนี้แหละที่อัชชะอฺบีย์, อันนะคออีย์, อัลฮะซัน อัลบัศรี กอตาดะฮฺ, ญาบิรฺ อิบนิ ซัยดฺ และอัลฮะกัม ได้กล่าว

(อัฏฏอบารี 8/55-57)

ตลอดจนชาวเมืองมะดีนะฮฺ, กูฟะฮฺ และบัศเราะฮฺ ก็กล่าวเช่นนั้น ซึ่งถือเป็นคำพูดของบรรดานักนิติศาสตร์อิสลามทั้งเจ็ด, อิมามทั้งสี่, ชาวสะลัฟ และคอลัฟทั้งหมด และที่จริงแล้วได้มีผู้เล่ามาหลายคนว่ามีมติเอกฉันท์ในเรื่องนี้ด้วย

ข้อชี้ขาดของลูกๆแม่เดียวกันแต่คนละพ่อ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แต่เขามีพี่ชายหรือน้องชายคนหนึ่ง หรือพี่สาวหรือน้องสาวคนหนึ่ง** ﴿ ที่มาจากแม่เดียวกัน ดังเช่น การอ่านของชาวสะลัฟบางคน เช่น สะอัด อิบนุ อบีวักก็อศ และเช่นเดียวกันที่อบูบักรฺ อัศศิดดี๊ก ได้อธิบายเอาไว้ ตามที่กอตาดะฮฺได้รายงานเรื่องนี้จากเขา ﴾ **แต่ละคนจากสองคนนั้นได้รับหนึ่งในหก แต่ถ้าพี่น้องของเขามีมากกว่านั้น พวกเขาก็จะเป็นผู้รับร่วมกันหนึ่งในสาม** ﴿ พี่น้องแม่เดียวกันนั้น จะแตกต่างกับผู้รับมรดกคนอื่นในหลายประเด็นด้วยกัน คือ :-

1. พวกเขาจะรับมรดกร่วมกับผู้ที่เป็นต้นกำเนิดของเขา นั่นก็คือแม่ของเขา

2. ผู้หญิงหรือผู้ชายจะรับมรดกโดยเท่าเทียมกัน

3. พวกเขาจะไม่ได้รับมรดก ยกเว้นในกรณีที่ผู้ตายของพวกเขาไม่มีลูกและพ่อ ดังนั้นพวกเขาจะไม่ได้รับมรดกร่วมกับพ่อ, ปู่, ลูก และหลาน

4. พวกเขาจะได้รับไม่เกินปริมาณ 1/3 ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนทั้งชายและหญิงหลายคนก็ตาม

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ทั้งนี้ หลังจากที่พินัยกรรมที่ถูกสั่งเสียไว้ หรือหลังจากหนี้สิน โดยมินำมาซึ่งผลร้ายใดๆ** ﴿ คือ การทำพินัยกรรมนั้นต้องมีความเที่ยงธรรมไม่ทำให้เกิดเป็นผลร้ายและลำเอียง เช่น ทำให้ผู้รับมรดกบางคนไม่ได้รับ หรือทำให้น้อย หรือเกินกว่าที่อัลลอฮฺทรงกำหนดส่วนเอาไว้ ถ้าผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาก็เป็นผู้ต่อต้านข้อกำหนดและชี้ขาดของอัลลอฮฺ ซึ่งความจริงได้มีระบุอยู่ในฮะดีษเศาะฮีฮฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ قَدْ أَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ فَلاَ وَصِيَّةَ لِوَارِثٍ)

"แท้จริง อัลลอฮฺได้ให้แก่เจ้าของสิทธิ์ทุกคนตามสิทธิ์ของเขา ดังนั้น จึงไม่มีการทำพินัยกรรมให้แก่ผู้รับมรดก"

(อบูดาวูด 2870, อัตติรฺมิซี 2121 และ 2122, อันนะซาอี 3673 และอิบนุมาญะฮฺ 2712, 2713)

﴿ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾ ﴾

13. เหล่านั้นแหละ คือขอบเขตของอัลลอฮฺ และผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์แล้ว พระองค์ก็จะทรงให้เขาเข้าสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล และนั่นคือชัยชนะอันยิ่งใหญ่

14. และผู้ใดฝ่าฝืนอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ และละเมิดขอบเขตของพระองค์แล้วไซร้ พระองค์ก็จะทรงให้เขาเข้านรก โดยที่เขาจะอยู่ในนั้นตลอดกาล และเขาจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ

สัญญาการลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนขอบเขตในเรื่องมรดก

แท้จริง การแบ่งมรดกนี้และปริมาณที่อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดให้แก่ผู้รับมรดก ซึ่งขึ้นอยู่กับความใกล้ชิดกับผู้ตาย ความจำเป็นของพวกเขาและอื่นๆถือเป็นข้อกำหนดของอัลลอฮฺ จะละเมิดและไม่ปฏิบัติตามหรือทำหย่อนยานไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และ**

ผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์แล้ว ﴿ ในเรื่องการแบ่งมรดกแล้ว โดยไม่เพิ่มให้แก่ผู้รับมรดกบางคน และไม่ทำให้ขาดแก่บางคน และปล่อยให้เป็นไปตามที่อัลลอฮฺทรงกำหนดแล้วละก็ ﴾ **พระองค์จะทรงให้เขาเข้าสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล และนั่นคือชัยชนะยิ่งใหญ่ และผู้ใดฝ่าฝืนอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ และละเมิดขอบเขตของพระองค์แล้วไซร้ พระองค์ก็จะทรงให้เขาเข้านรก โดยที่เขาจะอยู่ในนั้นตลอดกาล และเขาจะได้รับการลงโทษอย่างอัปยศ** ﴿ นั่นก็เพราะว่าเขาได้เปลี่ยนแปลงข้อชี้ขาดของอัลลอฮฺ ทำตรงกันข้ามกับบัญญัติของพระองค์ นี่เป็นการแสดงออกให้เห็นว่า ไม่พอใจในสิ่งที่อัลลอฮฺทรงแบ่ง ทรงกำหนดเอาไว้ และด้วยเหตุนี้ พระองค์จะทรงทำให้เขาตกต่ำ ถูกลงโทษอย่างเจ็บแสบ

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ اَهْلِ الْخَيْرِ سَبْعِيْنَ سَنَةً ، فَإِذَا اَوْصَى حَافَ فِيْ وَصِيَّتِهِ، فَيُخْتَمُ لَهُ بِشَرِّ عَمَلِهِ ، فَيَدْخُلُ النَّارَ ،وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ اَهْلِ الشَّرِّ سَبْعِيْنَ سَنَةً فَيَعْدِلُ فِيْ وَصِيَّتِهِ فَيُخْتَمُ لَهُ بِخَيْرِ عَمَلِهِ فَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَالَ: ثُمَّ يَقُوْلُ أَبُوْ هُرَيْرَةَ ، إِقْرَؤُوْا إِنْ شِئْتُمْ : تِلْكَ حُدُوْدُ اللهِ إِلَى قَوْلِهِ عَذَابٌ مُهِيْنٌ)

บางคนอาจทำสิ่งที่เป็นการงานของคนดีเป็นเวลา 70 ปี แล้วเมื่อเขาทำพินัยกรรม เขากลับเอนเอียงในการทำพินัยกรรมของเขา ดังนั้น เขาจึงสิ้นสุดด้วยกับงานที่ชั่วของเขา เขาจึงเข้านรก และแท้จริง บางคนอาจทำสิ่งที่เป็นการงานของคนชั่ว เป็นเวลา 70 ปี แล้วเขามีความเที่ยงธรรมในการทำพินัยกรรมของเขา เขาจึงสิ้นสุดด้วยกับงานที่ดีของเขา ดังนั้น เขาจึงเข้าสวรรค์ เขาเล่าว่า หลังจากนั้นอบูฮุร็อยเราะฮฺกล่าวว่าหากท่านประสงค์ก็จงอ่านอายะฮฺอัลกุรอานดู ﴾ **เหล่านั้นแหละคือขอบเขตของอัลลอฮฺ** ﴿ *ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า* ﴾ **การลงโทษอย่างอัปยศ** ﴿

(อะหฺมัด 2/278)

อบูดาวูด ได้บันทึกรายงานฮะดีษไว้ในบทที่ว่า (اَلْإِضْرَارُ فِيْ الْوَصِيَّةِ مِنْ سُنَنِهِ) ในหนังสือสุนันของเขา ซึ่งมีความหมายว่า การทำพินัยกรรมในลักษณะที่เป็นผลเสียต่อผู้มีสิทธิรับมรดก รายงานโดยอบูฮุร็อยเราะฮฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ اَوِ الْمَرْأَةَ بِطَاعَةِ اللهِ سِتِّيْنَ سَنَةً ، ثُمَّ يَحْضُرُهُمَا الْمَوْتُ فَيُضَارَّانِ فِيْ الْوَصِيَّةِ فَتَجِبُ لَهَا النَّارُ وَقَالَ : قَرَأَ عَلَيَّ أَبُوْ هُرَيْرَةَ

مِنْ هَهُنَا : ﴿ مِنۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٖ يُوصَىٰ بِهَآ أَوۡ دَيۡنٍ غَيۡرَ مُضَآرّٖۚ ﴾ حَتَّى بَلَغَ ﴿ وَذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴾)

แท้จริง ชายคนหนึ่ง หรือหญิงคนหนึ่ง ปฏิบัติตัวด้วยการภักดีต่ออัลลอฮฺเป็นเวลา 60 ปี หลังจากนั้นความตายก็มาถึงเขาทั้งสอง โดยที่เขาทั้งสองทำความเสียหายในการทำพินัยกรรม ดังนั้น เขาทั้งสองจึงต้องตกนรก ผู้รายงานฮะดีษเล่าว่า อบูฮุร็อยเราะฮฺ ก็ได้อ่านอัลกุรอานให้ฉันฟัง จากตรงนี้ที่ว่า **﴿ ทั้งนี้หลังจากที่พินัยกรรมที่ถูกสั่งเสียไว้ หรือหลังจากหนี้สิน โดยมินำมาซึ่งผลร้ายใด ๆ﴾** *จนกระทั่งถึง* **﴿ และนั่นคือชัยชนะอันยิ่งใหญ่ ﴾**

(อบูดาวูด 3/288)

และเช่นเดียวกันนี้แหละที่อัตติรฺมิซีและอิบนุมาญะฮฺ ได้บันทึกด้วย

(ตุ๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/304 และอิบนุมาญะฮฺ 2/902
โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซันฆุอรีบ)

โดยที่รายงานของอิมามอะหฺมัดนั้น มีเนื้อหาที่สมบูรณ์และครอบคลุมมากกว่า

وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمۡ فَٱسۡتَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِنَّ
أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمۡسِكُوهُنَّ فِي ٱلۡبُيُوتِ حَتَّىٰ
يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا ١٥ وَٱلَّذَانِ يَأۡتِيَٰنِهَا
مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ فَإِن تَابَا وَأَصۡلَحَا فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابٗا رَّحِيمًا ١٦

15. และบรรดาผู้ที่กระทำสิ่งลามกจากในหมู่สตรีของพวกเจ้านั้น จงให้มีพยานสี่คนจากในหมู่ของพวกเจ้ายืนยันนางเหล่านั้น ถ้าพวกเขายืนยันแล้ว ก็จงกักขังนางเหล่านั้นไว้ในบ้านจนกว่าความตายจะคร่าพวกนาง หรือไม่อัลลอฮฺจะทรงให้มีทางออกหนึ่งสำหรับพวกนาง

16. และชายสองคนในหมู่ของพวกเจ้าที่กระทำการลามกนั้น พวกเจ้าจงลงโทษพวกเขาทั้งสองคน หากทั้งสองสำนึกผิดกลับตัวกลับใจและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ก็จงระงับการลงโทษเขาทั้งสองเสีย แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

มีคำสั่งให้กักขังหญิงที่ทำซินา (ละเมิดทางเพศ) ในบ้าน หลังจากนั้นเรื่องนี้ก็ได้ถูกยกเลิก

ปรากฏว่าข้อตัดสินในสมัยเริ่มแรกอิสลามนั้น ถ้าสตรีทำซินาและปรากฏหลักฐานอย่างเที่ยงธรรมว่านางได้ทำซินาจริง ๆ นางก็จะถูกกักขังอยู่ในบ้าน โดยไม่สามารถจะออกมาจากบ้านได้จนกว่าจะตาย และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่กระทำสิ่งลามก** ﴾ ทำซินา ﴿ **จากในหมู่สตรีของพวกเจ้านั้น จงให้มีพยานสี่คนจากในหมู่ของพวกเจ้ายืนยันนางเหล่านั้น ถ้าพวกเขายืนยันแล้วก็จงกักขังนางเหล่านั้นไว้ในบ้านจนกว่าความตายจะคร่าพวกนาง หรือไม่อัลลอฮฺจะทรงให้มีทางออกหนึ่งสำหรับพวกนาง** ﴾ แล้วทางออกที่อัลลอฮฺทรงกำหนดในที่นี้ ก็คือ การยกเลิกบทบัญญัตินี้

อิบนุ อับบาส رضي الله عنهما ได้กล่าวว่า ข้อตัดสินชี้ขาดยังคงเป็นเช่นนั้น จนกระทั่งอัลลอฮฺได้ประทานอัลกุรอานในซูเราะฮฺ อันนูรฺ ลงมายกเลิกบัญญัติดังกล่าว และแทนที่ด้วยการโบย (สำหรับสตรีที่ยังไม่เคยผ่านการแต่งงาน) หรือขว้างจนตาย (สำหรับสตรีที่ผ่านการแต่งงานแล้ว)

และเช่นเดียวกันได้มีรายงานมาจากอิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนิ ญุบัยรฺ, อัลฮะซัน, อะฏออฺ อัลคอรอซานีย์, อบีศอและฮ์, กอตาดะฮฺ, ซัยดฺ อิบนิ อัสลัม และอัฎเฎาะฮาก ว่าอายะฮฺนี้ถูกยกเลิกบัญญัติไปแล้ว ซึ่งถือเป็นเรื่องที่บรรดานักวิชาการเห็นตรงกัน

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอุบาดะฮฺ อิบนิศ ศอมิต ว่าปรากฏว่า ท่านรอซูล ﷺ นั้นเมื่อมีวะฮีย์ลงมายังท่าน ท่านจะออกอาการอึดอัด ใบหน้าของท่านจะเปลี่ยนสี และแล้วในวันหนึ่ง อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานวะฮีย์ลงมา แล้วเมื่อเหตุการณ์ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ท่านก็กล่าวว่า

(خُذُوْا عَنِّيْ، قَدْ جَعَلَ اللهُ لَهُنَّ سَبِيْلاً ، الثَّيِّبُ بَالثَّيِّبِ ، وَالْبِكْرُ بِالْبِكْرِ ، الثَّيِّبُ جَلْدُ مِائَةٍ وَرَجْمٌ بِالْحِجَارَةِ ، وَالْبِكْرُ جَلْدُ مِائَةٍ ثُمَّ نَفْيُ سَنَةٍ)

"พวกท่านจงเอาจากฉัน ความจริงอัลลอฮฺได้ให้ทางออกแก่พวกนางแล้ว (คือ) คนที่ผ่านการแต่งงานแล้วกับคนที่ผ่านการแต่งงานแล้ว และคนที่ยังสาวอยู่กับคนที่ยังโสดอยู่ คนที่ผ่านการแต่งงานแล้วนั้นให้โบย 100 ที และขว้างด้วยก้อนหิน (จนตาย) คนที่ยังสาวอยู่ให้โบย 100 ที และเนรเทศ 1 ปี"

(อะหฺมัด 5/317)

และความจริง มุสลิมและบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้บันทึกฮะดีษนี้มาจากหลายสายรายงานจากอุบาดะฮฺ อิบนิศ ศอมิต จากท่านนบี ﷺ โดยถ้อยคำเป็นของมุสลิม ว่า

(خُذُوْا عَنِّيْ، خُذُوْا عَنِّيْ، قَدْ جَعَلَ اللهُ لَهُنَّ سَبِيْلاً ، اَلْبِكْرُ بِالْبِكْرِ جَلْدُ مِائَةٍ وَتَغْرِيْبُ عَامٍ ، وَالثَّيِّبُ بِالثَّيِّبِ جَلْدُ مِائَةٍ وَالرَّجْمُ)

"พวกท่านจงเอาจากฉัน พวกท่านจงเอาจากฉัน ความจริงอัลลอฮฺได้ให้ทางออกแก่พวกนางแล้ว (คือ) คนสาวกับคนโสด ให้โบย 100 ที และเนรเทศ 1 ปี และคนที่ผ่านการแต่งงานแล้วกับคนที่ผ่านการแต่งงานแล้วให้โบย 100 ที และให้ขว้างจนตาย"

(มุสลิม 3/1316, อบูดาวูด 4/570, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/705, อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 4/270 และ อิบนุมาญะฮฺ 2/852 โดยอัตติรฺมิซีกล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และชายสองคนในหมู่พวกเจ้าที่กระทำการลามกนั้น พวกเจ้าจงลงโทษพวกเขาทั้งสองคน** ﴿ คือผู้ชายสองคนที่กระทำลามกร่วมกัน ก็ให้พวกเจ้าลงโทษทั้งสองคน

อิบนุ อับบาส ﵄, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ และคนอื่นๆได้กล่าวว่า ให้พวกเจ้าลงโทษด้วยการด่าทอ ประณาม และตีด้วยรองเท้าได้

(อัฏฏอบารี 8/85)

ปรากฏว่าบทลงโทษดังกล่าวนั้นเป็นเช่นนั้น จนกระทั่งอัลลอฮฺได้ทรงยกเลิกบทลงโทษดังกล่าวไปด้วย การโบยหรือขว้างด้วยก้อนหินจนตาย

มุญาฮิด ได้เล่าว่าอัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับชายสองคนได้กระทำลามก คือสำเร็จความใคร่ทางทวารหนัก *วัลลอฮุอะอฺลัม*

(อัฏฏอบารี 8/82)

และความจริง บรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้บันทึกรายงานโดยนำมาจาก อิบนิ อับบาส ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ رَأَيْتُمُوْهُ يَعْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوْطٍ ، فَاقْتُلُوْا الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُوْلَ بِهِ)

"ผู้ใดที่พวกเจ้าเห็นเขากระทำอย่างการกระทำของกลุ่มชน (นบี) ลูฏ พวกเจ้าจงฆ่าทั้งผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำ"

(อบูดาวูด 4/607, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/21,
อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 4/322 และอิบนุมาญะฮฺ 2/856)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **หากทั้งสองสำนึกผิดกลับตัวกลับใจ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว** ﴿ คือ เลิกกระทำ ถอนตัวจากสิ่งที่เคยกระทำ ปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น ﴾ **ก็จงระงับการลงโทษเขาทั้งสองเสีย** ﴿ ไม่ต้องด่าทอ ไม่ต้องประจาน เพราะบางคนที่กลับตัวกลับใจแล้ว ก็เหมือนคนที่ไม่มีความผิด ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴿

ความจริงได้มีปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า

(إِذَا زَنَتْ أَمَةُ أَحَدِكُمْ فَلْيَجْلِدْهَا الْحَدَّ ، وَلاَ يُثَرِّبْ عَلَيْهَا)

"ถ้าทาสหญิงของคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าทำซินา (ละเมิดทางเพศ) ก็จงลงโทษด้วยการโบย และไม่ต้องไปด่าว่ากล่าวนางอีก (เพราะการลงโทษนั้น ถือเป็นการลบล้างการกระทำของนางไปแล้ว"

(ฟัตฮุลบารี 4/491, มุสลิม 3/1338)

﴿ إِنَّمَا ٱلتَّوْبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ
مِن قَرِيبٍ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا
١٧ وَلَيْسَتِ ٱلتَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا
حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلْمَوْتُ قَالَ إِنِّى تُبْتُ ٱلْـَٰٔنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ
وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ١٨ ﴾

17. แท้จริง การสำนึกผิดกลับตัวกลับใจที่อัลลอฮฺทรงรับนั้น คือสำหรับ

บรรดาผู้ที่กระทำความชั่ว โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เท่านั้น แล้วพวกเขาสำนึกผิดกลับตัวกลับใจในเวลาอันใกล้ ชนเหล่านี้แหละ อัลลอฮฺจะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

18. การสำนึกผิดกลับตัวกลับใจที่อัลลอฮฺจะทรงรับนั้น มิใช่สำหรับบรรดาผู้กระทำความชั่วต่าง ๆจนกระทั่งเมื่อความตายได้มายังคนหนึ่งในหมู่ของพวกเขาแล้ว เขาก็กล่าวว่า บัดนี้แหละฉันขอสำนึกผิดกลับตัวกลับใจ และก็มิใช่สำหรับบรรดาผู้ที่ตายในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาด้วย ชนเหล่านี้แหละ เราได้เตรียมไว้แล้วสำหรับพวกเขาซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ

อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงรับการกลับตัวกลับใจของบ่าว ตราบที่ยังไม่อยู่ในสภาพที่ชีวิตกำลังจะออกจากร่าง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่าที่พระองค์จะทรงรับการกลับตัวกลับใจนั้น ก็คือจากคนที่ได้กระทำความผิดด้วยความโง่เขลาเบาปัญญาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แล้วก็กลับตัว ถึงแม้จะเป็นในขณะก่อนที่มลาอิกะฮฺจะเอาวิญญาณก็ตาม คือก่อนที่วิญญาณจะออกจากร่าง

มุญาฮิดและคนอื่นๆได้กล่าวว่า ทุกคนที่ฝ่าฝืนอัลลอฮฺโดยการทำผิด หรือเจตนาทำถือว่าเป็นคนโง่จนกว่าเขาจะถอนตัวออกจากความผิดนั้น

(อัฏฏอบารี 8/89)

กอตาดะฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจากอะบิล อาลียะฮฺว่า ความจริงเขาเคยเล่าว่า บรรดาสาวกของท่านรอซูล ﷺ นั้นเคยกล่าวว่าความผิดทุกอย่างที่บ่าวได้ประสบกับมัน ถือเป็นการโง่เขลา

(อัฏฏอบารี 8/89)

อิบนุ ญะรีรฺ ก็ได้รายงานฮะดีษนั้นด้วย

และอับดุรฺร็อซซาก ได้เล่าว่า มะอฺมัรฺ ได้บอกให้เราทราบจากกอตาดะฮฺ ว่าบรรดาสาวกของท่านรอซูล ﷺ ได้มีมติโดยพวกเขาเห็นว่าทุกสิ่งที่มีการฝ่าฝืนต่ออัลลอฮฺ ถือเป็นความ

โง่เขลา ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม

(อับดุรฺรอซซ๊าก 1/151)

อิบนุ ญุร็อยญฺ ได้เล่าว่า อะฏออฺ อิบนุ อบีรอบาฮฺ ได้กล่าวแก่ฉันเช่นเดียวกัน

(อัฏฏอบารี 8/90)

อบูศอและฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจากอิบนิ อับบาส ว่าคนที่มีความโง่เขลานั้นคือ คนที่ทำความชั่ว

(อัฏฏอบารี 8/90)

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แล้วพวกเขาสำนึกผิดกลับตัวกลับใจในเวลาอันใกล้** ﴿ ว่าเป็นช่วงที่รอมะละกุลเมาตฺมาเอาชีวิต

(อัฏฏอบารี 8/94)

อัฏเฏาะฮาก ได้กล่าวว่าเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่ถึงตาย ก็ถือว่าเป็นระยะเวลาที่ใกล้

(อัฏฏอบารี 8/94)

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสที่ว่า ﴾ **แล้วพวกเขาสำนึกผิดกลับตัวกลับใจในระยะเวลาอันใกล้** ﴿ ว่าตราบที่ยังไม่ถึงเจ็บป่วยใกล้จะตาย ยังไม่ถึงช่วงที่วิญญาณจะออกจากร่าง

(อัฏฏอบารี 8/96)

อิกริมะฮฺ ได้กล่าวว่าช่วงที่อยู่ในโลกนี้ ทั้งหมดถือว่าใกล้

(อัฏฏอบารี 8/94)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอิบนิ อุมัรฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ يَقْبَلُ تَوْبَةَ عَبْدِهِ مَا لَمْ يُغَرْغِرْ)

แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะรับการกลับตัวกลับใจบ่าวของพระองค์ ตราบที่ (วิญญาณของเขา) ยังไม่ออกจากร่าง

(อะหฺมัด 2/132)

และอัตติรฺมิซีและอิบนุมาญะฮฺ ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย โดยอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่าเป็นฮะดีษฮะซันฆุอีบ

แต่ในหนังสือ สุนัน อิบนุมาญะฮฺ ว่าจากอับดุลลอฮฺ อิบนุ อัมรฺ ซึ่งเป็นการเข้าใจผิด ที่จริงแล้วคือ อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 9/521 และอิบนุมาญะฮฺ 2/1420)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ชนเหล่านี้แหละ อัลลอฮฺจะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾

ส่วนผู้ที่หมดหวังต่อชีวิตความเป็นอยู่ และมลาอิกะฮฺได้มายังเขา และวิญญาณของเขาถูกชักดึงออกมาอยู่ที่คอหอยแล้ว อกก็แน่นแล้ว หายใจเอื่อยๆแล้ว การกลับตัวกลับใจในช่วงนั้นจะไม่ถูกรับจากอัลลอฮฺแล้ว หมดโอกาสแล้ว และด้วยเหตุนี้แหละที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **การสำนึกผิดกลับตัวกลับใจที่อัลลอฮฺจะทรงรับนั้น มิใช่สำหรับบรรดาผู้ที่กระทำความชั่วต่าง ๆจนกระทั่งเมื่อความตายได้มายังคนหนึ่งในหมู่พวกเขา เขาก็กล่าวว่า บัดนี้แหละฉันขอสำนึกผิดกลับตัวกลับใจ** ﴾ อย่างนี้ก็เช่นเดียวกับที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥ ﴾

"ครั้นเมื่อพวกเขาได้เห็นการลงโทษอย่างรุนแรงของเรา พวกเขาก็กล่าวว่า เราศรัทธาต่ออัลลอฮฺองค์เดียว"......*ไปจนจบอายะฮฺที่ 85*

(ซูเราะฮฺ ฆอฟิรฺ อายะฮฺที่ 84 และ 85)

และเช่นเดียวกัน อัลลอฮฺ ﷻ ได้ชี้ขาดไม่รับการกลับตัวกลับใจของมนุษย์ เมื่อดวงอาทิตย์ได้ขึ้นทางทิศตะวันตกแล้ว ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ يَأْتِى بَعْضُ ءَايَـٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَـٰنُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِىٓ إِيمَـٰنِهَا خَيْرًا ﴾

วันที่สัญญาณบางอย่างแห่งพระผู้อภิบาลของเจ้าจะมานั้น จะไม่ยังประโยชน์แก่ชีวิตหนึ่งชีวิตใดซึ่งการศรัทธาของมัน โดยที่มันมิได้ศรัทธามาก่อน หรือมิได้แสวงหาความดีใด ๆไว้ในการศรัทธาของเขา

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 158)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และก็มิใช่สำหรับบรรดาผู้ที่ตายในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาด้วย** ﴾ หมายถึงคนกาฟิรฺนั้น เมื่อเขาตายไปในสภาพที่เป็นผู้ปฏิเสธ และอยู่ในการตั้งภาคี การเสียใจของเขาและการกลับตัวกลับใจของเขาก็ไม่เกิดประโยชน์อันใด และถึงแม้เขาจะขอไถ่ตัวของเขาด้วยของไถ่เต็มแผ่นดินก็ตาม

อิบนุ อับบาส, อะบุลอาลียะฮฺ และอัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และก็มิใช่สำหรับบรรดาผู้ที่ตายในขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาด้วย** ﴿ โดยพวกเขากล่าวว่าอายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับพวกที่ทำชิริก (ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอุซามะฮฺ อิบนิ ซัลมาน ว่า แท้จริง อะบาซัรฺ ได้เล่าให้พวกเขาฟังว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ يَقْبَلُ تَوْبَةَ عَبْدِهِ ، اَوْ يَغْفِرُ لِعَبْدِهِ ، مَالَمْ يَقَعِ الْحِجَابُ قِيْلَ : وَمَا وُقُوْعُ الْحِجَابِ؟ قَالَ : أَنْ تَخْرُجَ النَّفْسُ وَهِيَ مُشْرِكَةٌ)

“แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงรับการกลับตัวกลับใจของบ่าวของพระองค์ ตราบที่ม่านกั้นยังไม่ปิด มีผู้ถามว่า อะไรคือม่านกั้นปิด ? ท่านตอบว่า ‘ชีวิตออกจากร่าง โดยที่ชีวิตนั้นตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ’ ”

(อะหฺมัด 5/174)

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ชนเหล่านี้แหละ เราได้เตรียมไว้แล้วสำหรับพวกเขา ซึ่งการลงโทษอันเจ็บแสบ** ﴿ คือเจ็บปวดเป็นที่สุด

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرْهًاۖ
وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُواْ بِبَعْضِ مَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ
بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِۚ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ
فَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُواْ شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾
وَإِنْ أَرَدتُّمُ ٱسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَىٰهُنَّ
قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُواْ مِنْهُ شَيْـًٔاۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا
مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ
بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُواْ

مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ
كَانَ فَٰحِشَةً وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾

19. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ไม่อนุมัติแก่พวกเจ้า กับการที่พวกเจ้าจะนำหญิงเป็นมรดกด้วยการบังคับ และไม่อนุมัติเช่นเดียวกัน กับการที่พวกเจ้าจะขัดขวางนาง เพื่อพวกเจ้าจะเอาบางส่วนของสิ่งที่พวกเจ้าได้ให้แก่พวกนาง นอกจากว่าพวกนางจะกระทำสิ่งลามกอันชัดแจ้งเท่านั้น และจงอยู่ร่วมกับพวกนางด้วยดีเถิด หากพวกเจ้าเกลียดพวกนาง ก็อาจเป็นไปได้ว่าการที่พวกเจ้าเกลียดสิ่งหนึ่ง ขณะเดียวกันอัลลอฮฺก็ทรงให้สิ่งนั้นมีความดีอันมากมาย

20. และถ้าพวกเจ้าต้องการเปลี่ยนคู่ครองคนหนึ่งแทนคู่ครองอีกคนหนึ่ง และพวกเจ้าได้ให้แก่นางหนึ่งในหมู่พวกนางนั้น ซึ่งทรัพย์อันมากมายก็ตาม ก็จงอย่าเอาสิ่งใดจากทรัพย์นั้นคืน พวกเจ้าจะเอามันคืนด้วยการอุปโลกน์ความเท็จ และกระทำบาปอันชัดเจนกระนั้นหรือ ?

21. และพวกเจ้าจะเอามันคืนได้อย่างไร ทั้ง ๆที่บางคนในหมู่พวกเจ้าได้แนบกายกับอีกบางคนแล้ว และพวกนางก็ได้เอาคำมั่นสัญญาอันหนักแน่นจากพวกเจ้าแล้วด้วย

22. และจงอย่าแต่งงานกับบรรดาหญิงที่บิดาของเจ้าได้แต่งงานกับนางมาแล้ว นอกจากที่ได้ผ่านพ้นมาเท่านั้น แท้จริง มันเป็นสิ่งลามกและน่าเกลียดยิ่ง และเป็นวิถีทางที่ชั่ว

ความหมายของการนำผู้หญิงเป็นมรดกตกทอดด้วยการบังคับ

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ไม่อนุมัติแก่พวกเจ้า กับการที่พวกเจ้าจะนำหญิงเป็นมรดกด้วยการบังคับ** ﴿ ว่าปรากฏว่าพวกเขานั้น เมื่อมีชายคนหนึ่งตาย บรรดาทายาทของเขาก็มีสิทธิ์ที่จะครอบครองภรรยาของชายคนนั้น ซึ่งบางคนประสงค์ที่จะแต่งงานกับนางก็แต่งไป หรือไม่ก็ให้นางแต่งงานกับคนอื่น และหากพวกเขาประสงค์ ก็อาจไม่ให้นางแต่งงานก็ได้ กล่าวคือ พวกเขา

มีสิทธิ์ในตัวนางยิ่งกว่าครอบครัว ญาติ พี่น้องของนางเสียอีก และแล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา

(ฟัตฮุลบารี 8/93)

ห้ามทำความเดือดร้อนต่อสตรี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และไม่อนุมัติเช่นเดียวกัน** ﴿ **กับการที่พวกเจ้าจะขัดขวางนางเพื่อพวกเจ้าจะเอาบางส่วนของสิ่งที่พวกเจ้าได้ให้แก่พวกนาง)** คือพวกเจ้าจงอย่าทำความเดือดร้อนต่อนางในการอยู่ร่วมกัน โดยหวังที่จะให้นางยอมคืนสินสอดที่เจ้าให้นางไปแล้วทั้งหมดหรือบางส่วน หรือยอมเสียสิทธิบางส่วนที่นางพึงได้รับจากเจ้า หรือสิ่งใดก็ตามด้วยการขู่เข็ญบังคับนาง ﴾ **นอกจากว่าพวกนางกระทำสิ่งลามกอันชัดแจ้งเท่านั้น** ﴿

อิบนุ มัสอูด, อิบนุ อับบาส, สะอีด อิบนุล มุซัยยับ, อัชชะอฺบีย์, อัลฮะซัน อัลบัศรี, มุฮัมมัด อิบนุ ซีรีน, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อะฏออฺ อัลคอรอซานีย์, อัฎเฎาะฮาก, อบู กิลาบะฮฺ, อบูศอและฮฺ, อัสสุดดีย์, ซัยดฺ อิบนุ อัสลัม และสะอีด อิบนุ อบีฮิลาล ได้กล่าวว่า ความลามกดังกล่าวนั้น หมายถึงการทำซินา (ละเมิดทางเพศ) คือหมายถึงเมื่อนางทำซินา ท่านก็มีสิทธิ์ที่จะเอาสินสอดที่ให้นางไปคืนได้

(อัฏฏอบารี 8/115 - 117)

เช่นเดียวกันที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺที่ว่า

﴿ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ﴾

"และไม่อนุญาตแก่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากสิ่งที่พวกเจ้าได้ให้แก่พวกนาง (มะฮัรฺ) นอกจากทั้งสองเกรงว่าจะไม่สามารถดำรงไว้ซึ่งขอบเขตของอัลลอฮฺได้เท่านั้น"......*ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 229)

อิบนุ อับบาส, อิกริมะฮฺ และอัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวว่า "การลามกที่ชัดแจ้ง" ก็คือการไม่เชื่อฟัง ดื้อดึง และการทำความชั่ว

(อัฏฏอบารี 8/117)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้เลือกเอาว่าดังกล่าวนั้นมันคลุมไปทั้งหมด ทั้งการทำซินาและการทำความชั่วอื่นๆด้วย ตลอดจนการไม่เชื่อฟัง พูดจาระรานและอื่นๆหมายความว่าที่กล่าวมาทั้งหมด อนุญาตให้บีบบังคับนางให้เอาสิ่งที่ให้ไปนั้นคืนมาทั้งหมด หรือบางส่วน แล้วก็แยกจากนางไปก็จะเป็นการดี *วัลลอฮุอะอฺลัม*

ใช้ให้ทำดีต่อสตรี หรือภรรยา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และจงอยู่ร่วมกับพวกนางด้วยดีเถิด** ﴿ คือ พูดดี และทำดีกับพวกนางอย่างที่นางชอบ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴾ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِى عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ﴿

“และพวกนางนั้นจะได้รับเช่นเดียวกับสิ่งที่เป็นหน้าที่ของพวกนางจะต้องปฏิบัติโดยชอบธรรม”

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 228)

ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِيْ)

“คนที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่าน คือ คนที่ดีที่สุดแก่ครอบครัวของเขา และฉันนั้นเป็นคนดีที่สุดในหมู่พวกท่านสำหรับครอบครัวของฉัน”

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 10/394)

ส่วนหนึ่งจากมารยาทของท่านนบี ﷺ นั้นคือ ทำดีต่อครอบครัว ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ, ล้อเล่นกับครอบครัว, สุภาพอ่อนโยน, เลี้ยงดูครอบครัว หัวเราะกับบรรดาภรรยา แม้กระทั่งเคยวิ่งแข่งกับภรรยา คือท่านหญิงอาอิชะฮฺ ﵂ โดยที่นางเคยเล่าว่าท่านรอซูล ﷺ เคยวิ่งแข่งกับดิฉัน ดิฉันก็เคยชนะท่านก่อนที่ดิฉันจะอ้วนขึ้น พอดิฉันอ้วนขึ้น ท่านก็ชนะดิฉัน แล้วท่านได้กล่าวว่า “เสมอกันไป”

(อบูดาวูด 3/66)

ในแต่ละคืน บรรดาภรรยาของท่านจะมารวมอยู่กันที่บ้านที่ท่านมาพักอยู่ มาร่วมรับประทานอาหารด้วยกันในบางครั้ง แล้วแต่ละคนก็แยกย้ายกันไปอยู่บ้านของตัวเอง

เมื่อท่านมาพักบ้านภรรยาคนไหน ท่านก็จะปฏิบัติตัวเป็นปกติคล้ายๆกัน และปรากฏว่าเมื่อท่านได้ละหมาดอิชาอฺแล้ว ท่านก็จะพูดคุยกับภรรยาอยู่ระยะหนึ่งก่อนนอน ซึ่งความจริงแล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับท่านว่า

﴾ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ﴿

“โดยแน่นอน สำหรับรอซูลของอัลลอฮฺนั้น มีแบบอย่างอันดีงามแก่พวกเจ้าแล้ว”

......ไปจนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺที่ 21)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **หากพวกเจ้าเกลียดพวกนาง ก็อาจเป็นไปได้ว่าการที่พวกเจ้าเกลียดสิ่งหนึ่ง ขณะเดียวกันอัลลอฮฺก็ทรงให้สิ่งนั้นมีความดีอันมากมาย** ﴾ คือการที่พวกเจ้าอดทน และยึดเอานางไว้โดยที่ไม่ค่อยชอบนางจะเป็นความดีแก่เจ้าในโลกนี้และโลกหน้าก็ได้ ดังเช่น ที่อิบนุ อับบาส ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่าให้อ่อนโยนและสุภาพต่อนาง แล้วอัลลอฮฺก็ให้เขามีลูกกับนาง และเด็กที่เกิดมานั้นก็ทำให้เกิดความดีอันมากมายแก่เขาก็ได้ ในฮะดีษเศาะฮีฮฺมีว่า

(لاَ يَفْرَكْ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً ، إِنْ سَخِطَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ)

"ผู้ศรัทธาชาย จงอย่าโกรธผู้ศรัทธาหญิง หากเขาไม่ชอบนิสัยบางอย่างของนาง หรือเขาอาจจะพอใจในอุปนิสัยอย่างอื่นของนางก็ได้"

(มุสลิม 1/1091)

ห้ามมิให้เอาสินสอดคืน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และถ้าหากพวกเจ้าต้องการเปลี่ยนคู่ครองคนหนึ่งแทนคู่ครองอีกคนหนึ่ง และพวกเจ้าได้ให้แก่นางหนึ่งในหมู่พวกนางนั้นซึ่งทรัพย์อันมากมายก็ตาม ก็จงอย่าได้เอาสิ่งใดจากทรัพย์นั้นคืน พวกเจ้าจะเอามันคืนด้วยการอุปโลกน์ความเท็จและกระทำบาปอันชัดเจนกระนั้นหรือ ?** ﴾ คือเมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าต้องการที่จะแยกกับภรรยาของเขา และไปแต่งงานกับหญิงคนอื่น ก็อย่าได้เอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากสินสอดที่เขาได้ให้นางไปแล้วกลับคืนมา ถึงแม้จะได้ให้ไปเป็นจำนวนมากมายก็ตาม ซึ่งได้เคยกล่าวมาแล้วในซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน

และในอายะฮฺนี้ เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่าการให้สินสอดเป็นจำนวนมากนั้น เป็นที่อนุญาตให้กระทำได้ ท่านอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ ﷺ เคยห้ามสินสอดมากๆหลังจากนั้นท่านก็กลับคำ ดังที่อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อะบิล อัจญฟาอฺ อัสสุละมีย์ ว่า "ฉันได้ยินอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ กล่าวว่า พวกท่านพึงทราบเถิด พวกท่านจงอย่าจ่ายให้มากในเรื่องสินสอดของสตรี เพราะถ้ามันมีเกียรติในโลกนี้ หรือทำให้ยำเกรงต่ออัลลอฮฺแล้วละก็ สมควรที่ท่านนบี ﷺ จะต้องปฏิบัติก่อนพวกเราเสียอีก ท่านรอซูล ﷺ ไม่จ่ายสินสอดให้ภรรยาของท่าน หรือเรียกสินสอดให้แก่ลูกสาวของท่านเกินกว่า 12 อูกียะฮฺ

(อะหฺมัด 1/40)

หลังจากนั้น อิมามอะหฺมัด และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้รายงานฮะดีษนี้ไว้ในอีกหลายสายรายงาน โดยอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่าฮะดีษนี้เป็นฮะซันเศาะฮีฮฺ

(อบูดาวูด 2/582, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/255, อันนะซาอี 6/117 และอิบนุมาญะฮฺ 1/601)

อัลฮาฟิซ อบูยะอฺลา ได้รายงานจากมัสรูก ว่าท่านอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ ได้ขึ้นไปบนมิมบัรฺของท่านรอซูล ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้ประชาชนทั้งหลาย อะไรทำให้พวกท่านเรียกสินสอดสตรีกันมากเหลือเกิน โดยที่ความจริงปรากฏว่าท่านรอซูล ﷺ และบรรดาสาวกของท่านเรียกค่าสินสอดกันในระหว่างพวกเขาประมาณ 400 ดิรฺฮัม และน้อยกว่านั้น และถ้าปรากฏว่าการเรียกค่าสินสอดมากในเรื่องดังกล่าวเป็นการยำเกรงต่ออัลลอฮฺหรือมีเกียรติแล้วไซร้ คงไม่ปล่อยให้พวกท่านล้ำหน้าไปเช่นนั้น และฉันก็ไม่ทราบเหมือนกัน ทำไมจึงเอาเกินกว่า 400 ดิรฺฮัม เขาเล่าว่าหลังจากนั้นท่านก็ลงมาจากมิมบัรฺ แล้วหญิงชาวกุเรชคนหนึ่งได้มายืนขวางหน้าท่าน แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านผู้นำ ท่านได้ห้ามผู้คนมิให้สตรีเรียกสินสอดเกินกว่า 400 ดิรฺฮัมใช่ไหม ? เขาตอบว่าใช่แล้ว นางจึงถามว่า ท่านมิได้อ่านอัลกุรอานที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมาหรือ ? เขาถามว่าอายะฮฺไหนหรือ ? นางจึงกล่าวว่า ท่านไม่เคยได้ยินอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ وَءَاتَيۡتُمۡ إِحۡدَىٰهُنَّ قِنطَارٗا ﴾ ซึ่งมีความหมายว่า ﴿ **และพวกเจ้าได้ให้แก่นางหนึ่งในหมู่พวกนางนั้นซึ่งทรัพย์อันมากมายก็ตาม** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ เขาเล่าว่าแล้วท่านได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ได้โปรดอภัยให้ฉันด้วยทุกคนเข้าใจดีกว่าอุมัรฺไปแล้ว หลังจากนั้นท่านก็กลับไปขึ้นบนมิมบัรฺใหม่ แล้วกล่าวว่า ฉันเคยห้ามพวกท่านมิให้สตรีเรียกค่าสินสอดแพงเกินกว่า 400 ดิรฺฮัม ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ที่จะให้ทรัพย์ของเขาเกินก็ตามแต่ที่ชอบเถิด อบูยะอฺลา ได้กล่าวว่าฉันคิดว่าท่านกล่าวว่า ผู้ใดที่ใจมีจะให้เกินกว่านั้น เขาก็จงทำเถิด (สายรายงานของฮะดีษนี้ดีแข็งแรง)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และพวกเจ้าจะเอามันคืนได้อย่างไร ทั้ง ๆที่บางคนในหมู่พวกเจ้าได้แนบกายกับอีกบางคนแล้ว** ﴾ พวกเจ้าจะเรียกสินสอดคืนมาจากผู้หญิงได้อย่างไร โดยที่ท่านได้แนบกายกับนาง และนางก็ได้แนบกายแก่ท่านแล้ว ?

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อัสสุดดีย์ และคนอื่นได้กล่าวว่าหมายถึงมีเพศสัมพันธ์กับนางแล้ว

(อัฏฏอบารี 8/126)

ความจริงได้มีปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่สามีภรรยาที่ทำลิอาน (สาปแช่งซึ่งกันและกัน) หลังจากที่ทั้งสองได้เสร็จสิ้นจากการลิอานแล้วว่า

(اللهُ يَعْلَمُ أَنَّ احَدَكُمَا كَاذِبٌ ، فَهَلْ مِنْكُمَا تَائِبٌ ؟ ثَلاَثًا ، فَقَالَ الرَّجُلُ: يَارَسُوْلَ اللهِ مَالِيْ ؟ - يَعْنِيْ مَا أَصْدَقَهَا - قَالَ (لاَ مَالَ لَكَ اِنْ كُنْتَ

صَدَقْتَ عَلَيْهَا فَهُوَ بِمَا اسْتَحْلَلْتَ مِنْ فَرْجِهَا ، وَإِنْ كُنْتَ كَذَبْتَ عَلَيْهَا فَهُوَ أَبْعَدُ لَكَ مِنْهَا)

"อัลลอฮฺทรงทราบดีว่า แท้จริงคนหนึ่งในทั้งสองโกหก แล้วพวกท่านทั้งสองกลับตัวกลับใจแล้วหรือยัง ? ท่านกล่าวถึง 3 ครั้งด้วยกัน แล้วชายคนนั้นได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แล้วทรัพย์สินของฉันล่ะ ? (หมายถึงสิ่งที่เขาให้นางไปเป็นสินสอด) ท่านกล่าวว่า "หากว่าสิ่งที่ท่านกล่าวหานางเป็นความจริง ทรัพย์นั้นก็ถือเป็นสิ่งแลกเปลี่ยนกับการที่อวัยวะเพศของนางได้กลายเป็นที่อนุมัติสำหรับท่าน แต่ถ้าหากว่าสิ่งที่ท่านกล่าวหานางนั้นเป็นเท็จ ท่านก็ยิ่งไม่มีสิทธิที่จะได้รับทรัพย์นั้นคืน และนางย่อมมีสิทธิในทรัพย์นั้นยิ่งกว่า"

(ฟัตฮุลบารี 9/366, มุสลิม 2/1131)

แล้วด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าจะเอามันคืนได้อย่างไร ทั้ง ๆ ที่บางคนในหมู่พวกเจ้าได้แนบกายกับอีกบางคนแล้ว** ﴿

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และพวกนางก็ได้เอาคำมั่นสัญญาอันหนักแน่นจากพวกเจ้าด้วย** ﴿

มีรายงานจาก อิบนิ อับบาส, มุญาฮิด และสะอีด อิบนิ ญุบัยรฺว่าจุดมุ่งหมายของข้อความนี้ก็คือ อักดุลนิกาฮ์ การตอบรับในการแต่งงานนั่นเอง

(อัฏฏอบารี 8/129)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากญาบิรเกี่ยวกับคุฏบะฮฺ คำกล่าวปราศรัยในพิธีฮัจญ์แห่งการอำลา ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(وَاسْتَوْصُوْا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا ، فَإِنَّكُمْ أَخَذْتُمُوْهُنَّ بِأَمَانِ اللهِ ، وَاسْتَحْلَلْتُمْ فُرُوْجَهُنَّ بِكَلِمَةِ اللهِ)

พวกท่านจงสั่งเสีย (พูด) กับสตรี (ภรรยา) ด้วยดี เพราะพวกท่านนั้นได้รับพวกนางมาด้วยความรับผิดชอบต่ออัลลอฮฺ และอวัยวะเพศของนางได้เป็นที่ฮาลาล (อนุมัติ) แก่พวกเจ้า ด้วยดำรัสของอัลลอฮฺ

(มุสลิม 2/889)

ภรรยาของพ่อเป็นที่ต้องห้ามแก่ลูกๆและข้อชี้ขาดแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และจงอย่าแต่งงานกับบรรดาหญิงที่บิดาของเจ้าได้แต่งงานกับนางมาแล้ว** ﴿......จนกระทั่งจบอายะฮฺ คืออัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามบรรดาภรรยาของพ่อแก่พวกเจ้า ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่พวกนาง ให้เกียรติแก่พ่อ และการห้ามดังกล่าวนี้ เริ่มมีผลตั้งแต่ผู้เป็นพ่อแต่งงานกับนาง ซึ่งเรื่องนี้ บรรดานักวิชาการมีความเห็นตรงกัน และถือเป็นมติของบรรดานักวิชาการอีกด้วย

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส ว่าปรากฏว่าชาวญาฮิลียะฮฺนั้นจะถือเป็นที่ต้องห้ามตามที่อัลลอฮฺทรงห้าม ยกเว้นภรรยาของพ่อ และการรวมกันระหว่างพี่สาวน้องสาว คือพี่สาวน้องสาวเป็นภรรยาของชายคนหนึ่งอยู่ในเวลาเดียวกัน แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **และจงอย่าแต่งงานกับบรรดาหญิงที่บิดาของเจ้าได้แต่งงานกับนางมาแล้ว** ﴿ และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า ﴾وَأَن تَجۡمَعُواْ بَيۡنَ ٱلۡأُخۡتَيۡنِ﴿ ซึ่งมีความหมายว่า ﴾ **และการที่พวกเจ้ารวมระหว่างหญิงสองพี่น้องไว้ด้วยกัน** ﴿ *(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 23)*

(อัฏฏอบารี 8/132)

และเช่นเดียวกันนี้ที่อะฏออฺ และกอตาดะฮฺ ได้กล่าว

(อัฏฏอบารี 8/132 – 134)

ซึ่งดังกล่าวมานั้น ถือเป็นที่ต้องห้ามสำหรับประชาชาตินี้ และถือเป็นการน่าเกลียดอย่างที่สุด และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แท้จริง มันเป็นสิ่งลามก และน่าเกลียดยิ่ง และเป็นวิถีทางที่ชั่ว** ﴿

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ดรัสไว้อีกว่า

﴾ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَ ﴿

"และจงอย่าเข้าใกล้สิ่งชั่วช้าทั้งที่เปิดเผย และที่ไม่เปิดเผย"

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 151)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴾ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلزِّنَىٰٓۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةٗ وَسَآءَ سَبِيلٗا ﴿٣٢﴾ ﴿

"และพวกเจ้าจงอย่าเข้าใกล้การซินา (ผิดประเวณี) แท้จริง มันเป็นการลามก

และหนทางที่ชั่วช้ายิ่ง”

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 32)

และในที่นี้ได้เพิ่มคำว่า (مَقْتًا) ซึ่งมีความหมายว่า “น่าเกลียด” เป็นเรื่องใหญ่ และจะทำให้ลูกเกลียดพ่อ หลังจากที่เขาได้แต่งงงานกับภรรยาของพ่อแล้ว เพราะส่วนใหญ่แล้วคนที่แต่งงานกับหญิงคนหนึ่ง มักจะเกลียดคนที่เคยเป็นสามีของนางมาก่อน และด้วยเหตุนี้ บรรดาภรรยาของท่านนบีที่ถูกขนานนามว่า “อุมมะฮาตุลมุอฺมินีน” มารดาของศรัทธาชนจึงเป็นที่ต้องห้ามแก่ประชาชาติ เพราะพวกนางเปรียบเสมือนเป็นแม่ของพวกเขา และท่านนบีซึ่งเปรียบเสมือนเป็นพ่อหรือเป็นบิดาของพวกเขา แต่สถานภาพของนบีนั้นยิ่งใหญ่กว่าสถานภาพของพ่อมาก ซึ่งทรรศนะนี้เป็นมติโดยเอกฉันท์ของบรรดานักปราชญ์ และการรักนบีนั้นย่อมต้องเอาไว้ก่อนความรักอื่นทั้งสิ้น

อะฏออฺ อิบนฺ อบีรอบาฮฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับคำว่า (مَقْتًا) ว่าหมายถึง อัลลอฮฺจะทรงเกลียดเขาที่ทำเช่นนั้น และพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และเป็นวิถีทางที่ชั่ว** ﴿ คือใครที่กระทำเช่นนั้นเขาเป็นคนชั่ว เลวทรามสิ้นดี แล้วในที่สุดเขาก็สิ้นสุดสถานภาพการเป็นมุสลิมและถูกสังหารโดยทรัพย์สินของเขาจะตกเป็นของบัยตุลมาล (กองคลังกลาง)

ดังที่ อิมามอะหฺมัด และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนัน ได้รายงานฮะดีษจากอัลบะรออฺ อิบนิ อาซิบ จากน้าชายของเขาคือ อบีบุรฺดะฮฺ และอีกสายรายงานหนึ่งจากอิบนิ อุมัรฺ และอีกรายงานหนึ่งจากลุงของเขา ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งเขาไปยังชายคนหนึ่งที่แต่งงานกับอดีตภรรยาของพ่อเขา โดยให้เขาไปฆ่าชายคนนั้นและให้เอาทรัพย์สินมา (เข้ากองคลังกลาง)

(อะหฺมัด 4/290, อบูดาวูด 4/609, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/598 อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 4/296 และ อิบนุมาญะฮฺ 2/869)

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّـٰتُكُمْ وَخَـٰلَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَـٰتُكُمُ ٱلَّـٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَـٰعَةِ وَأُمَّهَـٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَـٰٓئِبُكُمُ ٱلَّـٰتِى

فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّٰتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُواْ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُواْ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

23. ที่ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้านั้น คือ มารดาของพวกเจ้า, ลูกสาวของพวกเจ้า, พี่น้องหญิงของพวกเจ้า, ป้าและอาหญิงของพวกเจ้า, ป้าและน้าหญิงของพวกเจ้า, บุตรีหญิงของพี่น้องของพวกเจ้า, บุตรีหญิงของพี่น้องสาวของพวกเจ้า, มารดาของพวกเจ้าที่ให้นมแก่พวกเจ้า, พี่น้องหญิงของพวกเจ้าเนื่องจากการดื่มนม, มารดาภรรยาของพวกเจ้า, ลูกเลี้ยงของพวกเจ้าที่อยู่ในตักของพวกเจ้าจากภรรยาของพวกเจ้าที่พวกเจ้าได้สมสู่กับนางแล้ว แต่ถ้าพวกเจ้ายังมิได้สมสู่กับนางก็ไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้า และภรรยาของบุตรของพวกเจ้าที่มาจากเชื้อสายของพวกเจ้า และการที่พวกเจ้ารวมระหว่างหญิงสองพี่น้องไว้ด้วยกัน นอกจากที่ได้ผ่านพ้นไปแล้วเท่านั้น แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ

รายละเอียดบรรดาหญิงที่ต้องห้ามแต่งงานตลอดไป และไม่ตลอดไป

อายะฮฺอัลกุรอานอายะฮฺนี้ เป็นอายะฮฺที่บอกให้ทราบถึงหญิงที่ห้ามแต่งงานตามสายสกุล จากการดื่มนมร่วมกัน และห้ามอันเนื่องจากเกี่ยวดองกัน ดังที่ อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า

(حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ سَبْعٌ نَسَبًا وَسَبْعٌ صِهْرًا ، وَقَرَأَ : ﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ ﴾ ...الآية)

“เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้า 7 คน ทางสายสกุล และ 7 คน โดยการเป็นดองกัน

และเขาได้อ่านอายะฮฺอัลกุรอานที่มีความหมายว่า ﴿ **ที่ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้านั้นคือมารดาของพวกเจ้า, ลูกสาวของพวกเจ้า, พี่น้องหญิงของพวกเจ้า** ﴾ *" จนจบอายะฮฺ*

(อัฏฏอบารี 8/142)

และอัฏฏอบารี ได้รายงานจาก อิบนิ อับบาส ว่า

(يَحْرُمُ مِنَ النَّسَبِ سَبْعٌ ، وَمِنَ الصِهْرِ سَبْعٌ ، ثُمَّ قَرَأَ : حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالاَتُكُمْ وَبَنَاتُ الأَخِ وَبَنَاتُ الأُخْتِ)

"เป็นที่ต้องห้ามจากสายสกุล 7 คน และจากการเกี่ยวดองกัน 7 คน หลังจากนั้นได้อ่าน อัลกุรอานที่มี (ที่ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้านั้นคือ มารดาของพวกเจ้า, ลูกสาวของพวกเจ้า, พี่น้องหญิงของพวกเจ้า, ป้าและอาหญิงของพวกเจ้า, ป้าและน้าหญิงของพวกเจ้า, บุตรีหญิงของพี่น้องชายของพวกเจ้า, บุตรีหญิงของพี่น้องสาวของพวกเจ้า) พวกนางเหล่านี้มาจากสายสกุล"

(อัฏฏอบารี 8/141)

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **มารดาของพวกเจ้าที่ให้นมแก่พวกเจ้า, พี่น้องหญิงของพวกเจ้าอันเนื่องจากการดื่มนม** ﴾ คือ เป็นที่ต้องห้ามแก่เจ้าเช่นเดียวกัน แม่ของเจ้าที่คลอดเจ้าออกมา ผู้ที่ให้นมเจ้าดื่มในขณะเจ้าเยาว์วัย และด้วยเหตุนี้ อัลบุคอรีและมุสลิมได้บันทึกไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขาทั้งสอง โดยรายงานโดยอาอิชะฮฺ มารดาของศรัทธาชน ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ الرَّضَاعَةَ تُحَرِّمُ مَا تُحَرِّمُ الوِلاَدَةُ)

"แท้จริง การดื่มนมนั้นจะทำให้เกิดการต้องห้าม เช่นเดียวกับการต้องห้ามโดยการคลอดออกมา"

ในถ้อยคำของมุสลิมระบุว่า

(يَحْرُمُ مِنَ الرَّضَاعَةِ مَا يَحْرُمُ مَنَ النَّسَبِ)

"เป็นที่ต้องห้าม (แต่งงาน) อันเนื่องจากการดื่มนม เช่นสิ่งที่ต้องห้ามจากสายสกุล"

(ฟัตฮุลบารี 9/43, มุสลิม 2/1068)

ปริมาณของนมที่ดื่ม และระยะเวลาการดื่มนมที่ทำให้เกิดการห้าม (แต่งงาน)

ไม่ถือเป็นที่ต้องห้ามแต่งงาน ถ้าดื่มนมน้อยกว่า 5 ครั้ง เพราะมีฮะดีษปรากฏในเศาะฮีฮฺ มุสลิม รายงานจากอาอิชะฮฺ ﵂ ว่า

(كَانَ فِيْمَا أُنْزِلَ مِنَ الْقُرْآنِ ، عَشَرُ رَضَعَاتٍ مَعْلُوْمَاتٍ يُحَرِّمْنَ ، ثُمَّ نُسِخْنَ بِخَمْسٍ مَعْلُوْمَاتٍ فَتُوُفِّيَ النَّبِيُّ وَهُنَّ فِيْمَا يُقْرَأُ مِنَ الْقُرْآنِ)

"ปรากฏว่าสิ่งที่ได้ถูกประทานลงมาจากอัลกุรอานนั้นคือการดื่มนม 10 ครั้ง ที่เป็นที่ทราบกันดี จึงจะถือว่าเป็นที่ต้องห้าม (แต่งงาน) ต่อจากนั้นก็ได้มีการยกเลิกให้เหลือ 5 ครั้ง ที่เป็นที่ทราบกันดี แล้วท่านนบี ﷺ ได้เสียชีวิต โดยที่มันนั้นเป็นสิ่งที่ถูกอ่านอยู่ในอัลกุรอาน"

(มุสลิม 2/1075)

และในฮะดีษที่รายงานโดย สะฮฺละฮฺ บินติ สุฮัยลฺ ว่าแท้จริงท่านรอซูล ﷺ ได้ใช้ให้นางให้นมแก่ซาเล็มเด็กรับใช้ของอบีฮุซัยฟะฮฺ 5 ครั้ง

(อบูดาวูด 2/550)

พึงทราบเถิดว่าการดื่มนมนั้น จำเป็นจะต้องอายุอยู่ในเยาว์วัยไม่ถึง 2 ขวบ ดังที่เราได้เคยพูดมาแล้วในเรื่องนี้ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 233 ณ ดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ﴾

มารดาของภรรยา และลูกสาวของนางเป็นที่ต้องห้าม (แต่งงาน)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **มารดาภรรยาของพวกเจ้า, ลูกเลี้ยงของพวกเจ้าที่อยู่ในตักของพวกเจ้าจากภรรยาของพวกเจ้าที่พวกเจ้าได้สมสู่กับนางแล้ว แต่ถ้าพวกเจ้ายังมิได้สมสู่กับนางก็ไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้า** ﴾ ส่วนแม่ของผู้หญิง (ภรรยา) นั้น เพียงเราเข้าพิธีแต่งงานกับลูกสาวของนาง ก็ถือเป็นที่ต้องห้ามทันที ไม่ว่าจะร่วมเพศกับนางหรือยังไม่ได้ร่วมเพศกัน

ส่วนลูกเลี้ยง (อัรฺรอบีบะฮฺ) คือ ลูกของผู้หญิงที่เป็นภรรยาของเรานั้น ยังไม่เป็นที่ต้องห้ามกับเราเพียงแต่เราเข้าพิธีแต่งงานกับแม่ จนกว่าเราจะร่วมเพศกับนาง ลูกสาวของนางจึงจะเป็นที่ต้องห้ามแก่เรา แล้วถ้าเราหย่าแม่ของนางก่อนที่เราจะร่วมเพศกัน ก็อนุญาตให้เรา

แต่งงานกับลูกสาวของนางได้ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ลูกเลี้ยงของพวกเจ้าที่อยู่ในตักของพวกเจ้าจากภรรยาของพวกเจ้าที่พวกเจ้าได้สมสู่กับนางแล้ว แต่ถ้าพวกเจ้ายังมิได้สมสู่กับนาง ก็ไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้า** ﴾ ที่จะแต่งงานกับพวกนาง ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องเฉพาะแก่ลูกสาวติดแม่มาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ลูกเลี้ยงหญิงที่ติดแม่มาเป็นที่ต้องห้าม ไม่ว่าเราจะเคยเลี้ยงดูนางมา หรือไม่ก็ตาม

ส่วนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ลูกเลี้ยงของพวกเจ้าที่อยู่ในตักของพวกเจ้า** ﴾ นั้น ผู้นำทางนิติศาสตร์อิสลามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ลูกติดแม่มานั้นเป็นที่ต้องห้าม (ฮะรอม) ไม่ว่าจะเคยอยู่ในตักของผู้ชาย (สามีของแม่) คือ สามีของแม่เคยเลี้ยงดูมาตั้งแต่วัยเยาว์ หรือไม่ได้เลี้ยงมาก็ตาม โดยพวกเขาได้กล่าวว่า ข้อความโต้ตอบที่มีอยู่ในอัลกุรอานนั้น เป็นประเพณีปฏิบัติกันมาเป็นส่วนใหญ่ ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلَا تُكْرِهُوا۟ فَتَيَـٰتِكُمْ عَلَى ٱلْبِغَآءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا ﴾

"และพวกเจ้าจงอย่าบังคับบรรดาทาสีของพวกเจ้าให้ผิดประเวณี หากนางประสงค์จะอยู่อย่างบริสุทธิ์"

(ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 33)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานโดยอุมมิฮะบีบะฮฺ กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอท่านได้แต่งงานกับน้องสาวของฉันด้วย ซึ่งเป็นลูกสาวของอบีซุฟยาน

ในถ้อยคำรายงานของมุสลิม ว่าคือ อิซซะฮฺ บินติ อบีซุฟยาน ท่านกล่าวว่า เธอชอบเช่นนั้นหรือ ? นางตอบว่า ค่ะ อย่างไรเสีย ฉันก็มิได้เป็นภรรยาคนเดียวของท่านอยู่แล้ว ซึ่งคนที่ฉันอยากให้เขามาร่วมรับสิ่งดี ๆพร้อมกับฉันมากที่สุด ก็คือน้องสาวของฉัน ท่านได้กล่าวว่า (ที่จริงดังกล่าวนั้น มันไม่เป็นที่อนุญาตแก่ฉัน) นางกล่าวว่า เราได้ยินมาว่า ที่จริงแล้วท่านนั้นต้องการแต่งงานกับบุตรีของอบีสะละมะฮฺ ท่านกล่าวว่า เธอหมายถึงบุตรีของอุมมุสะละมะฮฺ นะหรือ ? นางตอบว่า ใช่แล้ว ท่านจึงกล่าวว่า ที่จริงแล้ว ถึงแม้ว่า นางจะไม่เคยอยู่ในการเลี้ยงดูของฉัน แต่ก็ไม่เป็นที่อนุญาตให้แก่ฉันอยู่ดี เพราะนางเป็นลูกสาวของพี่น้องของฉันอันเนื่องจากการดื่มนมร่วมกัน โดยที่ษุวัยบะฮฺได้ให้ฉันดื่มนมร่วมกับอะบาสะละมะฮฺนั่นเอง ดังนั้น เธอจงอย่าได้เสนอลูกสาวของพวกเธอและพี่น้องของเธอต่อฉันเลย

(ฟัตฮุลบารี 9/64, มุสลิม 2/1073)

และในรายงานหนึ่งของอัลบุคอรี ว่า

(إِنِّيْ لَوْ لَمْ اَتَزَوَّجْ أُمَّ سَلَمَةَ مَا حَلَّتْ لِيْ)

"ความจริงฉันนั้น ถึงแม้ฉันไม่ได้แต่งงานกับอุมมิสะละมะฮฺ นางก็ไม่เป็นที่อนุญาตแก่ฉันอยู่ดี"

(ฟัตฮุลบารี 9/62)

จุดที่บอกว่าฮะรอมเป็นที่ต้องห้าม คือเพียงแต่ท่านนบีได้แต่งงานกับอุมมิสะละมะฮฺเท่านั้น ก็ถือว่าเป็นที่ต้องห้ามแล้ว

อธิบายคำว่า "อัดดุคูล" (الدُّخُوْلُ)

ความหมายของดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า "ที่พวกเจ้าได้สมสู่กับนางแล้ว" คือแต่งงานกับพวกนางแล้ว โดยที่อิบนุ อับบาสและคนอื่นๆได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 8/148)

อิบนุ ญุร็อยญฺ ได้กล่าวโดยเอามาจากอะฏออฺว่าคือนางได้ถูกส่งตัวให้แก่เขา แล้วเขาก็เปิดผ้าที่ปกปิด แล้วขึ้นไปอยู่บนขาอ่อนทั้งสองของนาง ฉันได้ถามว่า กรุณาบอกให้ฉันทราบด้วย ทำอย่างนั้นในบ้านของนางใช่ไหม ? เขาตอบว่า จะในบ้านหรือที่ไหนก็เท่ากัน ลูกสาวของนางก็เป็นที่ต้องห้ามแล้ว

(อัฏฏอบารี 8/148)

ภรรยาของลูกๆเป็นที่ต้องห้ามแก่พ่อ ส่วนภรรยาของลูกบุญธรรมไม่เป็นที่ต้องห้าม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และภรรยาของบุตรของพวกเจ้าที่มาจากเชื้อสายของพวกเจ้า** ﴾ คือ เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้าอีกเช่นกัน คือ บรรดาภรรยาของลูกๆของพวกเจ้าที่พวกเจ้าได้ให้พวกเขาเกิดมาจากเชื้อสายของพวกเจ้าเอง ยกเว้นภรรยาของลูกบุญธรรม ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ ﴾

ครั้นเมื่อเซดได้หย่ากับนางแล้ว เราได้ให้เจ้าแต่งงานกับนางเพื่อที่จะไม่เป็นที่

ลำบากใจแก่บรรดาผู้ศรัทธาชายในเรื่อง (การสมรส) กับภรรยาของบุตรบุญธรรมของพวกเขา”......*ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺที่ 37)

อิบนุ ญุร็อยญฺ ได้กล่าวว่า ฉันได้ถามอะฏออฺเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และภรรยาของบุตรของพวกเจ้าที่มาจากเชื้อสาของพวกเจ้า** ﴾ เคยมีคนบอกเราว่า วัลลอฮุอะอฺลัม ว่าแท้จริง ท่านนบี ﷺ นั้นเมื่อท่านได้แต่งงานกับภรรยาของเซด บรรดามุชริกูนที่มักกะฮฺก็พากันวิพากษ์วิจารณ์ แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานบัญญัตินี้ลงมาที่ว่า ﴿ **และภรรยาของบุตรของพวกเจ้าที่มาจากเชื้อสายของพวกเจ้า** ﴾

และอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมาที่ว่า

﴿ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَآءَكُمْ أَبْنَآءَكُمْ ﴾

“และพระองค์มิได้ทรงทำให้การเรียก (ลูกบุญธรรม) ของพวกเจ้าว่าเป็นลูก (ที่แท้จริง) ของพวกเจ้า”

(ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺที่ 4)

และอายะฮฺนี้ก็ได้ถูกประทานลงมาว่า

﴿ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ ﴾

“มุฮัมมัดมิได้เป็นบิดาผู้ใดในหมู่บุรุษของพวกเจ้า”

(ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺที่ 40)
(อัฏฏอบารี 8/149)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอัลฮะซัน อิบนิ มุฮัมมัดว่า แท้จริง บรรดาอายะฮฺเหล่านี้ยังมีคำที่ไม่ชัดเจนอยู่ คือคำว่า (وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمْ) ซึ่งมีความหมายว่า “และภรรยาของบุตรของพวกเจ้า” และคำว่า (وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ) ซึ่งมีความหมายว่า “และมารดาภรรยาของพวกเจ้า”

หลังจากนั้น อบีฮาติม ได้กล่าวว่าได้มีรายงานจากฏอวูส, อิบรอฮีม, อัซซุฮฺรีย์ และมักฮูล ก็ได้กล่าวเช่นเดียวกัน

(ฉันขอกล่าวว่า) ความหมายที่ว่า ไม่ชัดเจน ก็คือพูดกว้าง ซึ่งรวมไปถึงที่มีเพศสัมพันธ์กันแล้วและยังไม่มีเพศสัมพันธ์กัน ดังนั้น จึงถือว่าเป็นที่ต้องห้าม เพียงแต่ทำอะกัดนิกะฮฺกันแล้ว ซึ่งเรื่องนี้บรรดานักวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกัน

ข้อสงสัย และคำตอบ

แล้วถ้ามีผู้กล่าวว่า มีสิ่งใดเป็นหลักฐานสำหรับทรรศนะของปราชญ์ส่วนใหญ่ที่ว่า ภรรยาของผู้ที่นับว่าเป็นลูกเรา เพราะได้เคยดื่มนมภรรยาของเรา ก็ถือเป็นที่ต้องห้ามสำหรับเราด้วยหรือ ? ทั้งที่เขาไม่ใช่ลูกในไส้แท้ๆซึ่งบางคนเล่าว่ามันเป็นมติเอกฉันท์ของนักปราชญ์

คำตอบก็คือท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(يَحْرُمُ مِنَ الرَّضَاعِ مَا يَحْرُمُ مِنَ النَّسَبِ)

"เป็นที่ต้องห้าม อันเนื่องจากการดื่มนมนั้นเหมือนกับเป็นที่ต้องห้ามจากสายสกุล"

(มุสลิม 2/1072)

ห้ามรวมกันระหว่างพี่สาวน้องสาวในการแต่งงาน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และการที่พวกเจ้ารวมระหว่างหญิงสองพี่น้องไว้ด้วยกัน นอกจากที่ได้ผ่านพ้นไปแล้วเท่านั้น** ﴿ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ คือ อัลลอฮฺทรงห้ามมิให้พวกเจ้าแต่งงานและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันระหว่างพี่สาวน้องสาว และเช่นเดียวในการครอบครองทาสี นอกจากที่ได้ผ่านพ้นมาแล้วในสมัยญาฮิลียะฮฺ ซึ่งพระองค์ทรงอภัยให้ในช่วงนั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ ﴿

"ในสวรรค์นั้น พวกเขาจะไม่ได้ลิ้มรสแห่งความตาย นอกจากความตายครั้งแรก (ในโลกดุนยา)"

(ซูเราะฮฺ อัดดุคอน อายะฮฺที่ 56)

จึงเป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่าพวกเขาจะไม่ได้ลิ้มรสแห่งความตายตลอดไป หลังจากที่ได้ตายไปในโลกนี้แล้ว

บรรดานักปราชญ์จากบรรดาศอฮาบะฮฺ, ตาบิอีน และบรรดาผู้นำทางศาสนาทั้งรุ่นก่อนและรุ่นหลัง มีมติเอกฉันท์ว่าห้ามที่จะแต่งงานอยู่กินกันกับภรรยารวมพี่น้องสองคน คือได้พี่สาวและน้องสาวเป็นภรรยาในเวลาเดียวกัน ดังนั้น ผู้ใดที่เข้ารับอิสลามโดยมีพี่สาวน้องสาวเป็นภรรยาอยู่ทั้งสองคนก็ให้เขาเลือกเอาไว้คนหนึ่ง และให้หย่าเขาไปคนหนึ่ง โดยไม่มีข้อผ่อนผันแต่ประการใด

มีรายงานจากอิมามอะหฺมัด โดยนำมาจากอัฎเฎาะฮาก อิบนิ ฟัยรูซ จากบิดาของเขาว่า ฉันได้เข้ารับอิสลาม โดยที่ฉันมีภรรยาเป็นพี่น้องกันสองคน ดังนั้นท่านนบี ﷺ จึงได้สั่งให้ฉันหย่านางไปคนหนึ่ง

(อะหฺมัด 4/232)

﴿ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۖ كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُم مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ ۚ فَمَا ٱسْتَمْتَعْتُم بِهِۦ مِنْهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَٰضَيْتُم بِهِۦ مِنۢ بَعْدِ ٱلْفَرِيضَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٤﴾ ﴾

24. และบรรดาหญิงที่อยู่ในการปกครองของสามี นอกจากที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง เป็นบัญญัติของอัลลอฮฺที่มีแก่พวกเจ้า และได้ถูกอนุมัติแก่พวกเจ้านอกเหนือจากนั้น ในการที่พวกเจ้าจะแสวงหามาด้วยทรัพย์ของพวกเจ้า ในฐานะเป็นผู้แต่งงาน มิใช่ฐานะเป็นผู้ล่วงประเวณี ดังนั้น หญิงใดที่พวกเจ้าเสพสุขกับนางจากบรรดาหญิงเหล่านั้น ก็จงให้แก่พวกนาง ซึ่งสิ่งตอบแทนแก่พวกนางตามที่มีกำหนดไว้ และไม่เป็นบาปใด ๆแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าต่างยินยอมกันในสิ่งนั้น หลังจากที่ได้กำหนดมันแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

หญิงที่อยู่ในการปกครองของสามี ห้ามพวกเจ้าแต่งงานกับนาง ยกเว้นในกรณีที่นางตกเป็นทาส

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และบรรดาหญิงที่อยู่ในการปกครองของสามี นอกจากที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง** ﴾ คือ เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้าที่จะไปแต่งงานกับหญิงอื่นๆ

ที่นางได้แต่งงานมีสามีไปแล้ว โดยยังไม่ถูกสามีหย่า ﴾ **นอกจากที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง** ﴿ หมายถึง ในกรณีพวกนางตกเป็นเชลยของพวกเจ้า ก็อนุญาตให้พวกเจ้ามีเพศสัมพันธ์กับพวกนางได้ เมื่อครรภ์ของพวกนางสะอาดแล้ว คือ พ้นอิดดะฮฺแล้ว เพราะว่าอายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาในเรื่องนี้

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอบีสะอีด อัลคุดรี ว่า พวกเขาได้รับส่วนเป็นเชลยที่เป็นผู้หญิงมาในสมรภูมิเอาฏ๊อส โดยที่พวกนางก็มีสามีอยู่ เราจึงไม่ชอบที่จะมีเพศสัมพันธ์กับนางโดยที่พวกนางยังมีสามีอยู่ แล้วพวกเราได้ถามท่านนบี ﷺ ในเรื่องนี้ แล้วอายะฮฺนี้ก็ได้ถูกประทานลงมาที่มีความว่า ﴾ **และบรรดาหญิงที่อยู่ในการปกครองของสามี นอกจากที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง** ﴿ ดังนั้น อวัยวะเพศของนางก็เป็นที่อนุมัติแก่พวกเรา

(อะหฺมัด 3/72)

และเช่นเดียวกับฮะดีษที่รายงานโดย อัตติรฺมิซี, อันนะซาอี, อิบนุ ญะรีรฺ และมุสลิมในหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/282, อันนะซาอีในหนังสือ อัลกุบรอ 3/308, อัฏฏอบารี 8/153 และมุสลิม 2/1080)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **เป็นบัญญัติของอัลลอฮฺที่มีแก่พวกเจ้า** ﴿ คือ ข้อห้ามนี้เป็นบัญญัติของอัลลอฮฺที่บังคับแก่พวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงปฏิบัติตามคัมภีร์ของพระองค์อย่างเคร่งครัด จงอย่าได้ละเมิดขอบเขตของพระองค์เป็นอันขาด จงทำตามบัญญัติของพระองค์ด้วยดี

นอกเหนือจากที่กล่าวมานั้นก็เป็นอนุญาตแก่พวกเจ้า

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และได้ถูกอนุมัติแก่พวกเจ้าที่นอกเหนือจากนั้น** ﴿ คือหญิงที่นอกเหนือจากที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้าก็เป็นที่อนุมัติแก่พวกเจ้า โดยที่อะฏออฺและคนอื่นก็กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 8/172)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ในการที่พวกเจ้าจะแสวงหามาด้วยทรัพย์ของพวกเจ้า ในฐานะเป็นผู้แต่งงาน มิใช่ในฐานะผู้ล่วงประเวณี** ﴿ คือ ให้พวกเจ้าแสวงหานางมาเป็นภรรยาได้ถึง 4 คน ด้วยการจ่ายมะฮัรฺสินสอดให้แก่นาง ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ในฐานะเป็นผู้แต่งงาน มิใช่ฐานะผู้ล่วงประเวณี** ﴿

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น หญิงใดที่พวกเจ้าเสพสุขกับนางจากบรรดาหญิงเหล่านั้น ก็จงให้แก่พวกนาง ซึ่งสิ่งตอบแทนแก่พวกนางตามที่มีกำหนดไว้** ﴿

และเช่นเดียวกันอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ﴾

และพวกเจ้าจะเอามันคืนได้อย่างไร ทั้ง ๆที่บางคนในหมู่พวกเจ้าได้แนบกายแก่อีกบางคนแล้ว

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 21)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَءَاتُوا۟ ٱلنِّسَآءَ صَدُقَـٰتِهِنَّ نِحْلَةً ﴾

และจงให้แก่บรรดาหญิง ซึ่งสินสอดของนางด้วยความเต็มใจ

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 4)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا ﴾

และไม่อนุญาตแก่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากสิ่งที่พวกเจ้าได้ให้แก่พวกนาง (มะฮัรฺ)

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 229)

อธิบายถึงการหาความสุขชั่วคราวกับสตรี และการเป็นที่ต้องห้าม

ปรากฏว่า อิบนุ อับบาส, อุบัยยฺ อิบนุ กะอับ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ และอัสสุดดีย์ อ่านดังนี้

(فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَآتُوْهُنَّ أُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً)

ดังนั้น หญิงใดที่พวกเจ้าเสพสุขกับนางจากบรรดาหญิงเหล่านั้น โดยมีกำหนดเวลาที่รู้กัน ก็จงให้แก่พวกนาง ซึ่งสิ่งตอบแทนแก่พวกนางตามที่กำหนดไว้

(อัฏฏอบารี 8/176 -178)

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับนิกะฮฺอัลมุตอะฮฺ (การแต่งงานชั่วคราว)

(อัฏฏอบารี 8/176)

หลักที่ยึดถือก็คือ สิ่งที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองโดยรายงานจากอมีริลมุมินีน อะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ว่า

(نَهَى رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نِكَاحِ الْـمُتْعَةِ ، وَعَنْ لُحُوْمِ الْحُمُرِ الْأَهْلِيَّةِ يَوْمَ خَيْبَرَ)

ท่านรอซูล ﷺ ได้ห้ามการแต่งงานชั่วคราว และเนื้อลาบ้านในวันสมรภูมิค็อยบัรฺ

(ฟัตฮุลบารี 9/590 , มุสลิม 2/1027)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจาก อัรฺรอเบียะอฺ อิบนิ ซับเราะฮฺ มะอฺบัด อัลญุฮะนีย์ จากบิดาของเขา ว่า

(أَنَّهُ غَزَا مَعَ رَسُوْلِ اللهِ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ ، فَقَالَ : (يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّيْ كُنْتُ أَذِنْتُ لَكُمْ فِيْ الِاسْتِمْتَاعِ مِنَ النِّسَاءِ ، وَإِنَّ اللهَ قَدْ حَرَّمَ ذَلِكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ كَانَ عِنْدَهُ مِنْهُنَّ شَيْءٌ فَلْيُخَلِّ سَبِيْلَهُ ، وَلَا تَأْخُذُوْا مِمَّا آتَيْتُمُوْهُنَّ شَيْئًا)

ความจริงเขาได้ออกสงครามพร้อมกับท่านรอซูล ﷺ ในวันพิชิตมักกะฮฺ แล้วท่านได้กล่าวว่า "โอ้มนุษย์ทั้งหลาย ฉันเคยอนุญาตให้พวกท่านหาความสุขชั่วคราวกับสตรี (แต่งงานชั่วคราว) ได้ และแท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงห้ามการกระทำดังกล่าวไปจนถึงวันกิยามะฮฺ ดังนั้น ผู้ใดที่ยังมีอะไรกับพวกนางอยู่ ก็จงปล่อยไป และพวกเจ้าจงอย่าได้เอาสิ่งใดที่พวกเจ้าเคยให้นางไปกลับคืนเป็นอันขาด"

(มุสลิม 2/1025)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และไม่เป็นบาปใด ๆแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าต่างยินยอมกันในสิ่งนั้น หลังจากที่ได้กำหนดมันแล้ว** ﴿ ความหมายก็คือ เช่นกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَءَاتُواْ ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحۡلَةٗ ﴾

และจงให้แก่บรรดาหญิง ซึ่งสินสอดของนางด้วยความเต็มใจ...... *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 4)

คือ ถ้าท่านได้กำหนดสินสอดหรือของให้แก่นางแล้ว ซึ่งต่อมานางก็ได้ยกให้ท่านทั้งหมด

หรือบางส่วนก็ไม่มีบาปแก่ท่านและนางในเรื่องดังกล่าว

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานว่า อัลฮัฎรอมีย์ ได้กล่าวด้วยความมั่นใจว่า ผู้ชายนั้นเมื่อเขาได้กำหนดสินสอดให้แก่ผู้หญิงแล้ว หลังจากนั้นก็อาจจะประสบกับความยากลำบาก เขาได้กล่าวว่า ก็ไม่มีบาปใดๆแก่พวกเขาในการที่จะให้คืนเมื่อทั้งสองฝ่ายได้ยินยอมกัน

(อัฏฏอบารี 8/180)

หมายถึงเมื่อนางได้ให้คืนแก่ท่าน ท่านก็มีสิทธิ์ที่จะเอาด้วยความสบายใจ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴿ คือการจบด้วยข้อความนี้ ถือเป็นการเหมาะสมที่สุดหลังจากที่ได้อธิบายให้ทราบถึงผู้ที่ต้องห้ามในการแต่งงานแล้ว

﴿ وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلًا أَن يَنكِحَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ
ٱلْمُؤْمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن فَتَيَٰتِكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۚ
وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِكُم ۚ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍ ۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ
وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ مُحْصَنَٰتٍ غَيْرَ مُسَٰفِحَٰتٍ
وَلَا مُتَّخِذَٰتِ أَخْدَانٍ ۚ فَإِذَآ أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَٰحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ
نِصْفُ مَا عَلَى ٱلْمُحْصَنَٰتِ مِنَ ٱلْعَذَابِ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ
ٱلْعَنَتَ مِنكُمْ ۚ وَأَن تَصْبِرُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٥﴾ ﴾

25. และผู้ใดในหมู่ของพวกเจ้า ไม่สามารถที่จะแต่งงานกับบรรดาหญิงอิสระที่มีศรัทธาได้ ก็จงแต่งงานกับเด็กสาวของพวกเจ้าที่เป็นผู้ศรัทธาในหมู่ที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครองอยู่ (ทาสี) และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรู้ยิ่งต่อการศรัทธาของพวกเจ้า บางคนในหมู่พวกเจ้านั้นมาจากอีกบางคน ดังนั้น จงแต่งงานกับพวกนางด้วยการอนุมัติจากผู้เป็นนายของพวกนาง และจงให้แก่พวกนาง ซึ่งสินสอด

ของพวกนางโดยชอบธรรม ในฐานะที่พวกนางเป็นหญิงที่ได้รับการแต่งงาน มิใช่เป็นหญิงที่ค้าประเวณี และมิใช่เป็นหญิงที่ยึดเอาชายเป็นเพื่อนสนิท เมื่อพวกนางได้รับการแต่งงานแล้ว หากพวกนางกระทำความชั่ว พวกนางก็จะได้รับโทษครึ่งหนึ่งของโทษที่บรรดาหญิงอิสระชนได้รับ นั่นสำหรับผู้ที่ในหมู่พวกเจ้ากลัวการทำชั่ว และการที่พวกเจ้าอดกลั้นไว้ได้นั้น เป็นการดีกว่าสำหรับพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

อนุญาตให้แต่งงานกับทาสหญิงได้ เมื่อไม่สามารถแต่งงานกับสตรีอิสระได้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดในหมู่พวกเจ้าไม่สามารถ** ﴿ ไม่มีทรัพย์สินเงินทอง ไม่มีความสามารถ ﴾ **ที่จะแต่งงานกับบรรดาหญิงอิสระที่มีศรัทธาได้** ﴿ กับหญิงที่เป็นอิสระชนที่เป็นผู้ศรัทธา ﴾ **ก็จงแต่งงานกับเด็กสาวของพวกเจ้า ที่เป็นผู้ศรัทธาในหมู่ที่มือของพวกเจ้าครอบครองอยู่** ﴿ คือ พวกเจ้าจงแต่งงานกับทาสหญิงที่เป็นผู้ศรัทธาเถิด ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรู้ดียิ่งต่อการศรัทธาของพวกเจ้า บางคนในหมู่ของพวกเจ้านั้นมาจากอีกบางคน** ﴿ คือ พระองค์ทรงรู้ดีถึงความจริงต่างๆ ทั้งที่เปิดเผยและไม่เปิดเผยในขณะที่พวกเจ้านั้นรู้แต่เพียงสิ่งที่เปิดเผย หลังจากนั้นพระองค์ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น จงแต่งงานกับพวกนางด้วยการอนุมัติจากผู้เป็นนายของพวกนาง** ﴿ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่านายของทาสนั้นถือเป็นผู้ปกครองของทาส ซึ่งทาสหญิงหรือชายจะแต่งงานไม่ได้นอกจากต้องได้รับอนุญาตจากนายเสียก่อน ดังที่มีระบุในฮะดีษที่ว่า

(أَيُّمَا عَبْدٍ تَزَوَّجَ بِغَيْرِ إِذْنِ مَوَالِيْهِ فَهُوَ عَاهِرٌ)

ไม่ว่าทาสคนใดที่ได้แต่งงานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบรรดานายของเขา ก็ถือว่าเขา (ทาสคนนั้น) เป็นผู้ทำซินา (ละเมิดทางเพศ)

(อบูดาวูด 2/563)

แล้วถ้าปรากฏว่า เจ้านายของทาสหญิงนั้นเป็นสตรี ก็ให้ผู้ที่มีคุณสมบัติครบทำการแต่งงานทาสหญิงให้แทน ด้วยการอนุมัติของนายหญิง เพราะมีระบุในฮะดีษว่า

(لاَتُزَوِّجُ الْـمَرْأَةُ الْـمَرْأَةَ ، وَلاَ الْـمَرْأَةُ نَفْسَهَا، فَإِنَّ الزَّانِيَةَ هِيَ الَّتِيْ

تُزَوِّجُ نَفْسَهَا)

สตรีจะต้องไม่แต่งงานให้แก่สตรี และสตรีจะต้องไม่แต่งงานให้แก่ตัวของนางเอง เพราะว่าหญิงที่ทำซินานั้น ก็คือ หญิงที่แต่งงานให้แก่ตัวเอง

(อิบนุมาญะฮฺ 1/606)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และจงให้แก่พวกนาง ซึ่งสินสอดของพวกนางโดยชอบธรรม** ﴿ คือ พวกท่านจงจ่ายสินสอดให้นางไปด้วยความชอบธรรม ด้วยความเต็มใจจากพวกท่าน จงอย่าตัดราคาเกินไปนัก อันเนื่องจากดูถูกนางว่านางเป็นทาส และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ในฐานะที่พวกนางเป็นหญิงที่ได้รับการแต่งงาน** ﴿ ปลอดภัยจากการทำซินาแล้ว ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **มิใช่เป็นหญิงที่ค้าประเวณี** ﴿ คือหญิงค้าประเวณีที่พร้อมจะประพฤติผิดทางเพศกับผู้ใดก็ได้ และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และมิใช่เป็นหญิงที่ยึดเอาชายเป็นเพื่อนสนิท (เป็นชู้)** ﴿

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า คำว่า (المسافحات) คือ ผู้หญิงที่ค้าประเวณีโดยเปิดเผย พร้อมที่จะละเมิดทางเพศกับผู้ใดก็ได้ที่ต้องการจะใช้บริการกับนาง

(อัฏฏอบารี 8/193)

และเช่นเดียวกันมีรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ, มุญาฮิด, อัชชะอฺบีย์, อัฎเฎาะฮาก, อะฏออัลคอราซานีย์, ยะฮฺยา อิบนิ อบีกะษีรฺ, มุกอติล อิบนุ ฮัยยาน และอัสสุดดีย์ว่า ชอบอยู่ลับๆกับผู้ชายตัวต่อตัว

(อัฏฏอบารี 8/191

ทาสหญิงที่ละเมิดทางเพศจะได้รับโทษครึ่งหนึ่งของหญิงอิสระชน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **เมื่อพวกนางได้รับการแต่งงานแล้ว หากพวกนางกระทำความชั่ว พวกนางจะได้รับโทษครึ่งหนึ่งของโทษที่บรรดาผู้หญิงอิสระจะได้รับ** ﴿

จุดมุ่งหมายของคำว่า (الْإِحْصَانُ) ณ ที่นี้ก็คือ การแต่งงาน เพราะว่าบริบทของอายะฮฺบ่งชี้ว่าเป็นเช่นนั้น โดยที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดในหมู่ของพวกเจ้าไม่สามารถที่จะแต่งงานกับบรรดาหญิงอิสระที่มีศรัทธาได้ ก็จงแต่งงานกับเด็กสาวของพวกเจ้าที่เป็นผู้ศรัทธาในหมู่ที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครองอยู่** ﴿ *อัลลอฮฺทรงทราบดี*

อัลกุรอานอายะฮฺนี้ บริบทของมันทั้งหมดได้บ่งชี้เกี่ยวกับสาวๆที่เป็นผู้ศรัทธา ดังนั้น ข้อความอัลกุรอานที่มีความหมายว่า ﴾ **เมื่อพวกนางได้รับการแต่งงาน** ﴿ นั้น จึงเจาะจงไป

เป็นเช่นนั้น คือ คำว่า (أُحْصِنَّ) จึงมีความหมายว่า (تَزَوَّجْنَ) ดังที่อิบนุ อับบาส และผู้ที่มีความเห็นเช่นเดียวกับเขาได้กล่าวเอาไว้

(อัฏฏอบารี 8/202)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พวกนางจะได้รับโทษครึ่งหนึ่งของโทษที่บรรดาหญิงอิสระชนจะได้รับ** ﴾ จึงชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายของการลงโทษที่ลดเหลือครึ่งหนึ่งนั้นก็คือโทษโบยเท่านั้น มิใช่โทษที่ต้องขว้างด้วยก้อนหิน *วัลลอฮุอะอฺลัม*

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **นั่นสำหรับผู้ที่ในหมู่พวกเจ้ากลัวการทำชั่ว** ﴾ คือที่จริงแล้วอนุญาตให้แต่งงานกับทาสีได้ด้วย บรรดาเงื่อนไขที่กล่าวมาแล้วสำหรับผู้ที่กลัวตัวเองว่าจะเกิดการทำซินา และเกิดความลำบากที่จะต้องอดทนต่อการมีเพศสัมพันธ์กัน และต้องทำความชั่วอันเนื่องจากดังกล่าว ดังนั้น ก็ให้แต่งงานกับทาสีได้และถ้าเขาหลีกเลี่ยงการแต่งงานและพยายามอดกลั้นไม่ให้เกิดการละเมิดทางเพศ ก็ถือว่าดียิ่งกว่า เพราะถ้าเขาแต่งงานกับทาสี ลูกๆที่เกิดมาก็เป็นทาสแก่นายของนาง ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และการที่พวกเจ้าอดกลั้นไว้ได้นั้นเป็นการดีกว่าสำหรับพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾

﴿ يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ ٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾ وَٱللَّهُ يُرِيدُ
أَن يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُوا۟
مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ عَنكُمْ ۚ وَخُلِقَ ٱلْإِنسَٰنُ
ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾ ﴾

26. อัลลอฮฺทรงประสงค์ที่จะแจกแจง และแนะนำพวกเจ้าให้ทราบถึงแนวทางต่าง ๆ ของบรรดาชนรุ่นก่อนพวกเจ้า และทรงรับการอภัยโทษแก่พวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

27. และอัลลอฮฺทรงประสงค์ที่จะรับการอภัยแก่พวกเจ้า และบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามความใคร่นั้นประสงค์ที่จะให้พวกเจ้าเอนเอียงออกไปอย่างมากมาย

28. อัลลอฮฺทรงประสงค์ที่จะผ่อนผันให้แก่พวกเจ้า แต่มนุษย์นั้นถูกบังเกิดขึ้นในสภาพที่อ่อนแอ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า พระองค์ทรงต้องการที่จะอธิบายให้พวกท่านทราบ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ถึงสิ่งที่เป็นที่อนุมัติแก่พวกเจ้า และสิ่งที่เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้าจากที่ได้กล่าวมาแล้วในซูเราะฮฺนี้ และในที่อื่นๆที่ว่า ﴾ **และแนะนำพวกเจ้าให้ทราบถึงแนวทางต่าง ๆของบรรดาชนรุ่นก่อนพวกเจ้า** ﴿ อันหมายถึงแนวทางที่ดีที่ได้รับการสรรเสริญ และปฏิบัติตามศาสนบัญญัติที่พระองค์ทรงชอบและพึงพอพระทัย ﴾ **และทรงรับการอภัยโทษแก่พวกเจ้า** ﴿ อันเนื่องจากการทำบาปและสิ่งที่ต้องห้าม ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴿ ในบัญญัติของพระองค์ เดชานุภาพของพระองค์, การกระทำ และดำรัสของพระองค์

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามความใคร่นั้นประสงค์ที่จะให้พวกเจ้าเอนเอียงออกไปอย่างมากมาย** ﴿ คือพวกที่ปฏิบัติตามชัยฏอนจากพวกยิวและคริสต์และคนที่ชอบทำซินาต้องการที่จะเอนเอียงออกไปจากความจริง และสัจธรรมไปสู่เรื่องที่เสียหายอย่างไกลลิบ ﴾ **อัลลอฮฺทรงประสงค์ที่จะผ่อนผันให้แก่พวกเจ้า** ﴿ ที่เกี่ยวกับบัญญัติของพระองค์ คำสั่งใช้และข้อห้ามของพระองค์ และกำหนดต่างๆแก่พวกเจ้า และด้วยเหตุนี้พระองค์จึงทรงอนุญาตให้แต่งงานกับทาสีได้โดยมีเงื่อนไข ดังเช่นที่มุญาฮิด และคนอื่นๆได้กล่าวเอาไว้

(อัฏฏอบารี 8/205)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แต่มนุษย์นั้นถูกบังเกิดขึ้นในสภาพที่อ่อนแอ** ﴿ ดังนั้นจึงเป็นการเหมาะสมที่จะได้รับการผ่อนผัน เพราะเขาอ่อนแอทั้งร่างกาย ชีวิตและจิตใจ

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากฏอวูส เกี่ยวกับข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **แต่มนุษย์นั้นถูกบังเกิดขึ้นในสภาพที่อ่อนแอ** ﴿ เกี่ยวกับเรื่องสตรี

(อัฏฏอบารี 8/216)

วะเกี๊ยะอฺ ได้กล่าวว่า สติปัญญาของเขาจะหายไปขณะที่อยู่กับพวกนาง

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم
بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ
أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ﴿٢٩﴾ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ عُدۡوَٰنٗا
وَظُلۡمٗا فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾
إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ نُكَفِّرۡ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ
وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ﴿٣١﴾

29. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่ากินทรัพย์ของพวกเจ้าในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ นอกจากจะเป็นการค้าขายที่เกิดจากความพอใจในหมู่ของพวกเจ้า และจงอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตาต่อพวกเจ้าเสมอ

30. และถ้าผู้ใดกระทำเช่นนั้น โดยละเมิดและอธรรมแล้ว เราก็จะให้เขาเข้านรก และนั่นเป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับอัลลอฮฺ

31. หากพวกเจ้าปลีกตัวออกห่างจากบรรดาบาปใหญ่ ๆที่พวกเจ้าถูกห้ามให้ละเว้นแล้ว เราก็จะลบล้างความผิดเล็ก ๆน้อย ๆของพวกเจ้าออกไปจากพวกเจ้า และเราจะให้พวกเจ้าเข้าอยู่ในสถานที่อันมีเกียรติ

ห้ามมิให้แสวงหาสิ่งที่ต้องห้าม

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามบ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธามิให้กินทรัพย์ของคนอื่นโดยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เช่น การกินดอกเบี้ยที่พระองค์ทรงห้าม การเล่นการพนัน และในวิธีการที่คล้ายๆกันโดยใช้เล่ห์กล

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับชายคนหนึ่งที่ได้ซื้อผ้ามาจากชายอีกคนหนึ่ง โดยกล่าวว่า หากฉันพอใจในผ้าผืนนี้ ฉันจะเอามันไป แต่ถ้าไม่พอใจ ฉันก็จะ

เอามันมาคืน พร้อมกับเงินหนึ่งดิรฺฮัม อย่างนี้แหละที่เขากล่าวว่า อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวว่า ﴾ **จงอย่ากินทรัพย์ของพวกเจ้าในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ** ﴿

(อัฏฏอบารี 8/217)

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจาก อิบนิ อับบาสว่า เมื่ออัลลอฮฺได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่ากินทรัพย์ของพวกเจ้าในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ** ﴿ บรรดามุสลิม จึงได้กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺทรงห้ามพวกเรามิให้กินทรัพย์ในระหว่างพวกเราโดยมิชอบ และอาหารนั้น คือ ทรัพย์ที่ดีที่สุดของพวกเรา ดังนั้น จึงไม่อนุญาตให้แก่คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเราที่จะไปกินอาหาร ณ ที่คนหนึ่งคนใด แล้วผู้คนอื่นๆจะเป็นอย่างไร ? หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ประทานอัลกุรอานมาว่า

﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ ﴿

ไม่เป็นการลำบากใจอันใด (ไม่มีบาป) แก่คนตาบอด...... *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 61)

และเช่นเดียวกันที่กอตาดะฮฺได้กล่าว

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นอกจากเป็นการค้าขายที่เกิดจากความพอใจในหมู่พวกเจ้า** ﴿ คำว่า (تِجَارَةً) บางทีก็อ่านเป็นมัรฺฟัวะอฺ และบางทีก็อ่านเป็นมันศูบ ตกเป็นอิสติษนาอฺ มุงกอเฏี๊ยะอฺ เสมือนว่า พระองค์ตรัสว่า ﴾ **พวกท่านจงอย่าได้กระทำสิ่งที่เป็นเหตุให้เป็นที่ต้องห้ามในการแสวงหาทรัพย์สิน แต่การค้าขายที่ถูกบัญญัติศาสนาที่ผู้ซื้อผู้ขายต่างมีความพึงพอใจนั้นให้ทำได้ ที่จะให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน** ﴿ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴾ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ﴿

และจงอย่าฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้ามไว้ นอกจากด้วยสิทธิ์อันชอบธรรมเท่านั้น

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 151)

และเช่นกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ إِلَّا ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ ﴿

ในสวรรค์นั้น พวกเขาจะไม่ได้ลิ้มรสแห่งความตาย นอกจากความตายครั้งแรก (ในโลกดุนยา) เท่านั้น

(ซูเราะฮฺ อัดดุคอน อายะฮฺที่ 56)

และมุญาฮิด ได้กล่าวเกี่ยวกับอายะฮฺที่ว่า ﴿ **นอกจากเป็นการค้าขายที่เกิดจากความพอใจในหมู่พวกเจ้า** ﴾ คือเป็นการขาย หรือการให้ที่คนหนึ่งให้แก่อีกคนหนึ่ง โดยที่อิบนุ ญะรีรฺ ก็ได้กล่าวเช่นนั้นด้วย

(อัฏฏอบารี 8/221)

การตกลงใจซื้อขายขณะอยู่ในที่เดียวกันนั้น ถือเป็นความพอใจในการค้าขายกัน

เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดสำหรับทั้งสองฝ่าย ศาสนาจึงได้บัญญัติให้มีสิทธิตัดสินใจตราบใดที่ยังอยู่ในสถานที่ที่ซื้อขายกัน ดังปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلْبَيِّعَانِ بِالْخِيَارِ مَالَمْ يَتَفَرَّقَا)

ผู้ซื้อขายกันสองคนมีสิทธิ์ในการเลือก ตราบที่ทั้งสองไม่แยกจากกัน

(ฟัตฮุลบารี 4/385, มุสลิม 3/1163)

และในถ้อยคำของอัลบุคอรี มีอีกว่า

(إِذَا تَبَايَعَ الرَّجُلاَنِ فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا بِالْخِيَارِ مَالَمْ يَتَفَرَّقَا)

เมื่อคนสองคนได้ซื้อขายกัน ดังนั้น แต่ละคนในทั้งสองก็มีสิทธิ์เลือกตราบที่ทั้งสองยังไม่แยกจากกัน

(ฟัตฮุลบารี 4/390)

ห้ามมิให้ฆ่าชีวิต และคำเตือนในเรื่องนี้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง** ﴾ คือ ด้วยการกระทำสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้ามฝ่าฝืนคำสั่งพระองค์ และกินทรัพย์สินกันเองโดยไม่ชอบ ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตาต่อพวกเจ้าเสมอ** ﴾ ในสิ่งที่พระองค์ทรงใช้พวกเจ้าและห้ามพวกเจ้า

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอัมรฺ อิบนิลอาศ رضي الله عنه ว่า ความจริงเขาได้เล่าว่า เมื่อท่านนบี ﷺ ได้ส่งเขาไปในปีสมรภูมิษาดิสสะลาซิล เขาเล่าว่า ฉันได้ฝันเกี่ยวกับเรื่องเพศในคืนที่อากาศหนาวจัด ฉันรู้สึกว่าถ้าฉันอาบน้ำญะนาบะฮฺ ฉันจะต้องตายแน่ ดังนั้น ฉันจึงทำตะยัมมุมแล้วนำเพื่อนๆละหมาดศุบฮฺ เขาเล่าว่า แล้วเมื่อฉันได้เข้ามาพบท่านรอซูล ﷺ ฉัน

จึงได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านฟัง แล้วท่านจึงกล่าวว่า "โอ้อัมรฺ ท่านได้นำพวกท่านละหมาดโดยที่ท่านมีญะนาบะฮฺหรือ ?" เขาเล่าว่า ฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันได้ฝันในเรื่องเพศในคืนที่หนาวจัด แล้วฉันรู้สึกว่า ถ้าฉันอาบน้ำญะนาบะฮฺ ฉันก็จะต้องตาย ฉันระลึกถึงดำรัส ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจงอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตาต่อพวกเจ้าเสมอ** ﴿ ดังนั้น ฉันจึงได้ทำตะยัมมุม แล้วละหมาด แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็หัวเราะโดยมิได้กล่าวสิ่งใด

(อะหฺมัด 4/203 และ 204)

และเช่นเดียวกันนี้ ก็ได้รายงานโดย อบูดาวูด

(อบูดาวูด 234)

อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้นำเสนอฮะดีษขณะอธิบายอายะฮฺนี้ โดยรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيْدَةٍ ، فَحَدِيْدَتُهُ فِيْ يَدِهِ ، يَجَأُ بِهَا بَطْنَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيْهَا أَبَدًا ، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِسُمٍّ فَسُمُّهُ فِيْ يَدِهِ ، يَتَحَسَّاهُ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيْهَا أَبَدًا ، وَمَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ ، فَهُوَ مُتَرَدٍّ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيْهَا أَبَدًا)

ใครที่ฆ่าตัวของเขาเองด้วยเหล็กแหลม ดังนั้น เหล็กแหลมของเขาจะอยู่ในมือของเขา เอามันทิ่มแทงท้องของเขาในวันกิยามะฮฺโดยเขาอยู่ในไฟนรกตลอดชั่วกาลนาน และผู้ใดที่ฆ่าตัวของเขาเองด้วยยาพิษ ดังนั้น ยาพิษของเขาจะอยู่ในมือของเขา โดยเขาจะดื่มมันอยู่ในไฟนรกตลอดชั่วกาลนาน และผู้ใดที่โดดลงจากภูเขา แล้วฆ่าตัวของเขาเอง ดังนั้น เขาก็จะกระโดดกลับไปกลับมาอยู่ในไฟนรก ตลอดชั่วกาลนาน ฮะดีษบทนี้ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง

(อัลบุคอรี 5778, มุสลิม 109)

รายงานจากอบีกิลาบะฮฺ จากษาบิต อิบนิฎ เฎาะฮาก رضي الله عنه ได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ عُذِّبَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)

ผู้ใดที่ฆ่าตัวของเขาเองด้วยสิ่งหนึ่งสิ่งใด เขาจะถูกลงโทษด้วยสิ่งนั้นในวันกิยามะฮฺ

(อะหฺมัด 4/33)

กลุ่มผู้บันทึกฮะดีษ ได้นำเสนอฮะดีษนี้ไว้ในหนังสือของพวกเขาด้วย และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดกระทำเช่นนั้นโดยละเมิด และอธรรมแล้ว** ﴾ คือ ผู้ใดกระทำในสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้ามโดยละเมิด และอธรรมโดยทราบว่าเป็นที่ต้องห้าม และเขาได้ฝ่าฝืน ดื้อดันที่จะกระทำแล้ว ﴿ **เราก็จะให้เข้านรก....** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ นี่ถือเป็นการเตือนสำทับอย่างรุนแรง และเน้นให้ตระหนัก ดังนั้น จึงจำเป็นแก่ทุกคนที่จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

การหลีกเลี่ยงจากบาปใหญ่ ถือเป็นการลบล้างบาปเล็กๆ ด้วย

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **หากพวกเจ้าปลีกตัวออกห่างจากบรรดาบาปใหญ่ ๆที่พวกเจ้าถูกห้ามให้ละเว้นแล้ว เราก็จะลบล้างความผิดเล็ก ๆน้อย ๆของพวกเจ้าออกไปจากพวกเจ้า**......ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ ﴾ คือถ้าพวกเจ้าหลีกเลี่ยงออกจากบาปใหญ่ๆ ที่พวกเจ้าถูกห้ามแล้วละก็ เราจะลบล้างบาปเล็กๆออกไปจากพวกเจ้า และให้พวกเจ้าได้เข้าสวรรค์ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และเราจะให้พวกเจ้าอยู่ในสถานที่อันมีเกียรติ** ﴾

ความจริงได้มีฮะดีษหลายบทที่เกี่ยวพันกับอายะฮฺนี้ โดยเราจะขอนำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้เป็นบางส่วน ซึ่งส่วนหนึ่งจากนั้นก็คือ :-

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก ซัลมาน อัลฟาริซี ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวแก่ฉันว่า

((أَتَدْرِيْ مَا يَوْمُ الْجُمُعَةِ ؟) قُلْتُ هُوَ الْيَوْمُ الَّذِيْ جَمَعَ اللهُ فِيْهِ أَبَاكُمْ ، قَالَ : (لَكِنْ أَدْرِيْ مَا يَوْمُ الْجُمُعَةِ ، لاَيَتَطَهَّرُ الرَّجُلُ فَيُحْسِنُ طُهُوْرَهُ ، ثُمَّ يَأْتِيْ الْجُمُعَةَ فَيُنْصِتُ حَتَّى يَقْضِيَ الإِمَامُ صَلاَ تَهُ إِلاَّ كَانَ كَفَّارَةً لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْـمُقْبِلَةِ مَا اجْتُنِبَتِ الْـمَقْتَلَةُ)

"ท่านรู้หรือไม่ว่า วันศุกร์คือวันอะไร ?" ฉันได้ตอบว่า "คือวันที่อัลลอฮฺทรงรวบรวมบรรพบุรุษของพวกท่านในวันนั้น" ท่านกล่าวว่า "แต่ฉันรู้ว่าวันศุกร์ คือวันอะไร (คือ) วันที่คนหนึ่งจะไม่ทำความสะอาด (นอกจาก) เขาทำความสะอาดอย่างดี หลังจากนั้นก็มาวันศุกร์ แล้วนิ่งสงบ (ฟัง) จนกระทั่ง อิมามเสร็จจากการละหมาด นอกจากดังกล่าวนั้นมันจะลบล้างความผิดให้แก่เขาระหว่าง (วันศุกร์นั้น) ไปจนถึงวันศุกร์ต่อไป ตราบที่ไม่มีการทำบาปใหญ่"

(อะหฺมัด 5/439)

และความจริง อัลบุคอรีได้รายงานฮะดีษนี้จากซัลมานเช่นเดียวกัน

ความหายนะทั้งเจ็ด (อธิบายให้ทราบถึงความหายนะทั้งเจ็ด)

ทั้งนี้ อันเนื่องจากได้มีระบุในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าแท้จริงท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

((اِجْتَنِبُوْا السَّبْعَ الْـــمُوْبِقَاتِ) قِيْلَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ، وَمَا هُنَّ ؟ قَالَ : (الشِّرْكُ بِاللهِ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِيْ حَرَّمَ اللهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ، وَالسِّحْرُ ، وَأَكْلُ الرِّبَا ،وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيْمِ ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ ، وَقَذْفُ الْـــمُحْصَنَاتِ الْــمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلاَتِ))

พวกท่านจงออกห่างความหายนะ 7 ประการ มีผู้กล่าวว่า "โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ มันคืออะไร ?" ท่านตอบว่า "การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ, การฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้ามนอกจากด้วยเหตุอันสมควรตามหลักศาสนบัญญัติ การทำไสยศาสตร์ การกินดอกเบี้ย การกินทรัพย์เด็กกำพร้า การหันหลังหนีในวันที่เผชิญหน้ากับศัตรู และการกล่าวหาหญิงผู้ศรัทธาที่มิรู้เรื่องอะไรว่าทำซินา"

(ฟัตฮุลบารี 5/463, มุสลิม 1/92)

(ฮะดีษอีกบทหนึ่งกล่าวถึงการเป็นพยานเท็จ)

รายงานจาก อนัส อิบนิ มาลิก ได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวถึงบาปใหญ่ หรือมีผู้ถามท่านถึงบาปใหญ่ แล้วท่านได้กล่าวว่า

((الشِّرْكُ بِاللهِ ، وَقَتْلُ النَّفْسِ وَعُقُوْقُ الْوَالِدَيْنِ) وَقَالَ (أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ ؟ قَالَ : قَوْلُ الزُّوْرِ – أَوْ شَهَادَةُ الزُّوْرِ –) قَالَ شُعْبَةُ : اَكْبَرُ ظَنِّيْ أَنَّهُ قَالَ : (شَهَادَةُ الزُّوْرِ))

"การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ, การฆ่าคน, การเนรคุณต่อบิดามารดา" และท่านได้กล่าวว่า "เอาไหมเล่า ฉันจะบอกให้พวกท่านทราบถึงบาปใหญ่ที่สุด" ท่านกล่าวว่า "คำพูดที่โกหก หรือการเป็นพยานเท็จ" ชัวะอุบะฮฺ กล่าวว่า "ที่ฉันเข้าใจก็คือท่านกล่าวว่า (การเป็นพยานเท็จ)"

(อะหฺมัด 3/131)

ทั้งสอง (คือ อัลบุคอรีและมุสลิม) ได้นำเสนอฮะดีษนี้ โดยรายงานมาจากชัวะอฺบะฮฺ ด้วยสายรายงานดังกล่าวข้างต้น

(ฟัตฮุลบารี 10/419, มุสลิม 1/91)

(อีกฮะดีษหนึ่ง) อัลบุคอรีและมุสลิม ได้นำเสนอฮะดีษนี้ โดยเป็นฮะดีษที่รายงานโดย อับดิรฺเราะหฺมาน อิบนิ อบีบักเราะฮฺ จากบิดาของเขาว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

((أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ ؟) قُلْنَا بَلَى يَارَسُوْلَ اللهِ قَالَ (اْلإِشْرَاكُ بِاللهِ ، وَعُقُوْقُ اْلوَالِدَيْنِ) وَكَانَ مُتَّكِئًا ، فَجَلَسَ فَقَالَ : (أَلاَ وَشَهَادَةُ الزُّوْرِ ، أَلاَ وَقَوْلُ الزُّوْرِ) فَمَازَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ)

"เอาไหมฉันจะบอกให้พวกท่านทราบถึงบาปใหญ่ที่สุด ?" พวกเราตอบว่า เอาซิครับ โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ท่านกล่าวว่า "การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ, การเนรคุณต่อบิดามารดา" โดยที่ท่านนอนเอกเขนกอยู่ แล้วท่านก็นั่ง แล้วกล่าวว่า พึงทราบเถิด และการเป็นพยานเท็จ พึงทราบเถิด และคำพูดที่โกหก แล้วท่านยังคงกล่าวซ้ำไปซ้ำมาอยู่จนกระทั่งพวกเราพูด (ในใจ) ว่า หวังว่าท่านคงจะหยุด

(ฟัตฮุลบารี 5/309, มุสลิม 1/91)

(อีกฮะดีษหนึ่งได้กล่าวถึงการฆ่าลูก)

ซึ่งเป็นฮะดีษที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด ว่า ฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ บาปอย่างไหนที่รุนแรงที่สุด ? ในรายงานหนึ่งว่า บาปอย่างไหนที่ใหญ่มากที่สุด ท่านตอบว่า

((اَنْ تَجْعَلَ لِلّٰهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ) قُلْتُ : ثُمَّ اَيٌّ ؟ قَالَ : (اَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ خَشْيَةَ اَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ) قُلْتُ : ثُمَّ اَيٌّ ؟ قَالَ : (اَنْ تُزَانِيَ حَلِيْلَةَ جَارِكَ))

"การที่ท่านให้มีภาคีต่ออัลลอฮฺโดยที่พระองค์ได้บังเกิดท่านมา" ฉันถามว่า แล้วอะไรอีก ? ท่านตอบว่า "การที่ท่านฆ่าลูกของท่าน เพราะกลัวว่าเขาจะมาแย่งอาหารกับท่าน" ฉันถามว่า แล้วอะไรอีก ? ท่านตอบว่า "การที่ท่านผิดประเวณีเป็นชู้กับภรรยาของเพื่อนบ้านท่าน" หลังจากนั้น ท่านได้อ่านอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า

(وَالَّذِيْنَ لاَيَدْعُوْنَ مَعَ اللهِ إِلٰهًا آخَرَ) إِلَى قَوْله (إِلاَّ مَنْ تَابَ)

และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดเคียงคู่ไปกับอัลลอฮฺ ไปจนถึง **เว้นแต่ผู้ที่กลับตัวกลับใจ** *(ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 68 – 70)*

(ฟัตฮุลบารี 8/350, มุสลิม 1/90)

(อีกฮะดีษหนึ่ง)

รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ ซึ่งในฮะดีษบทนี้ได้กล่าวถึงการสาบานที่เป็นเท็จ โดยที่ อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَكْبَرُ اْلكَبَائِرِ اْلإِشْرَاكُ بِاللهِ ، وَعُقُوْقُ الْوَالِدَيْنِ– أَوْ قَتْلُ النَّفْسِ ، شُعْبَةُ الشَّاكُّ– وَاْليَمِيْنُ اْلغَمُوْسُ)

บาปที่ใหญ่ที่สุด คือ การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ, การเนรคุณต่อบิดามารดา หรือ การฆ่าชีวิตหนึ่ง, (ชัวะอฺบะฮฺ ผู้รายงานฮะดีษไม่แน่ใจ) และการสาบานที่เป็นเท็จ

บันทึกโดย อัลบุคอรี, อัตติรฺมิซี และอันนะซาอี

(อะหฺมัด 2/201, อัลบุคอรี 6675, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 3021 และอันนะซาอี 8/63)

(อีกฮะดีษหนึ่ง)

รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ เรื่องการเป็นต้นเหตุให้ผู้อื่นด่าทอบุพการี รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(اِنَّ مِنْ اَكْبَرِ اْلكَبَائِرِ اَنْ يَلْعَنَ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ) قَالُوْا : وَكَيْفَ يَلْعَنُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ؟ قَالَ : (يَسُبُّ الرَّجُلُ اَبَا الرَّجَلِ، فَيَسُبُّ اَبَاهُ ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ فَيَسُبُّ أُمَّهُ)

แท้จริง ส่วนหนึ่งจากบาปใหญ่ที่สุด คือ การที่คนคนหนึ่งด่าบิดามารดาของเขา บรรดาสาวกถามว่า คนนั้นจะด่าบิดามารดาของเขาได้อย่างไร ? ท่านตอบว่า ชายคนนั้นด่าพ่อของชายอีกคนหนึ่ง แล้วชาย (คนที่ถูกด่าพ่อ) ก็ได้ด่าพ่อ (ของชายคนที่ด่า) และชายคนนั้นก็ยังด่าแม่ของเขา ดังนั้น ชายคนที่ถูกด่าแม่ จึงด่าแม่ของชายคนที่ด่า

และฮะดีษเช่นเดียวกันนี้ ได้รายงานโดยมุสลิม

(มุสลิม 90)

โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(سِبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوْقٌ ، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ)

การด่าของมุสลิมนั้น ถือเป็นความชั่วและการสู้รบของเขาถือเป็นการปฏิเสธศรัทธา

(อัลบุคอรี 5973, มุสลิม 64)

﴿ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا ۖ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ۚ وَاسْأَلُوا اللَّهَ مِن فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾ ﴾

32. และจงอย่าประสงค์ในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรงให้แก่บางคนในหมู่พวกเจ้าเหนือกว่าอีกบางคน สำหรับผู้ชายนั้นมีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้ และสำหรับผู้หญิงนั้นก็มีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกนางได้ขวนขวายไว้ และพวกเจ้าจงขอต่ออัลลอฮฺ จากความกรุณาของพระองค์เถิด แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง

ห้ามมิให้หวังอยากที่จะได้ในสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้แก่บางคนเหนือกว่าอีกบางคน

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอุมมิสะละมะฮฺว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ บรรดาผู้ชายได้ออกไปรบ แต่เราไม่ต้องออกรบและเราได้รับมรดกเพียงครึ่งเดียว แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **และจงอย่าประสงค์ในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรงให้แก่บางคนในหมู่พวกเจ้าเหนือกว่าอีกบางคน** ﴾

(อะหฺมัด 6/322)

และอัตติรฺมิซี ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/375, 377)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **สำหรับผู้ชายนั้นมีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้ และสำหรับผู้หญิงนั้นก็มีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกนางได้ขวนขวายไว้** ﴿ คือ ทุกคนจะได้รับผลตอบแทนตามผลงาน ถ้าทำดีก็ต้องได้รับผลตอบแทนที่ดี ถ้าทำไม่ดีก็ต้องได้รับผลตอบแทนที่เลว นี่เป็นคำพูดอิบนุ ญะรีรฺ

บางท่านบอกว่าจุดมุ่งหมายดังกล่าวมานั้นเป็นเรื่องการรับมรดก คือแต่ละคนจะมีส่วนที่เจาะจงจำกัดเอาไว้

อัลวาลิบีย์ ได้รายงานฮะดีษนี้มาจากอิบนิ อับบาส

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ได้ทรงแนะนำพวกเขาให้กระทำในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าจงขอต่ออัลลอฮฺ จากความกรุณาของพระองค์เถิด** ﴿ คือพวกเจ้าอย่าได้หวังสิ่งที่อัลลอฮฺประทานให้แก่บางคนเหนือกว่าอีกบางคน เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่อัลลอฮฺทรงกำหนด และความหวังลมๆแล้งๆนั้น ก็คงจะไม่มีประโยชน์อะไร ถ้าอยากได้ก็จงขอต่อข้า ข้าก็จะให้แก่พวกเจ้าเอง เพราะข้าเป็นผู้ให้ ผู้ทรงใจบุญยิ่ง

หลังจากนั้น พระองค์ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง** ﴿ คือทรงรอบรู้ว่า ใครควรจะได้ในโลกนี้ และใครไม่ควร และใครสมควรจะได้รับในโลกอาคิเราะฮฺที่มันผูกพันกับผลงานของเขา และใครสมควรจะผิดหวัง และด้วยเหตุนี้แหละ พระองค์จึงได้ตรัสเช่นนั้น

﴿ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾ ﴾

33. **และสำหรับแต่ละคนนั้น เราได้ให้มีผู้รับมรดกจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและญาติที่ใกล้ชิดได้ทิ้งไว้ และบรรดาผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าได้ตกลงไว้นั้น ก็จงให้แก่พวกเขาซึ่งส่วนได้ของพวกเขา แท้จริงอัลลอฮฺทรงเป็นพยานต่อทุกสิ่ง**

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อบูศอและฮฺ, กอตาดะฮฺ, ซัยดฺ อิบนุ อัสลัม, อัสสุดดีย์, อัฎเฎาะฮาก, มุกอติล อิบนุ ฮัยยานและคนอื่นๆได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และสำหรับแต่ละคนนั้น เราได้ให้มีผู้รับมรดก** ﴾ คือ ทายาทรับมรดก

(อัฏฏอบารี 8/270 และ 271)

รายงานจากอิบนิ อับบาส ในรายงานหนึ่ง คือ ลูกหลานและญาติพี่น้องที่รับมรดก

อิบนุ ญะรีรฺ ได้กล่าวว่า ชาวอาหรับนั้นจะเรียกลูกของลุงว่า เมาลา หรือมะวาลี

เขา (อิบนุ ญะรีรฺ) ได้กล่าวว่า ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มี ﴿ **จากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และญาติที่ใกล้ชิดได้ทิ้งไว้** ﴾ หมายถึง จากทรัพย์ที่เป็นมรดกของพ่อแม่และญาติที่ใกล้ชิด ดังนั้น ความหมายของคำพูดนี้คือ "สำหรับแต่ละคนในหมู่พวกท่านนั้น โอ้มนุษย์ทั้งหลาย เราได้กำหนดให้มีญาติพี่น้องที่จะรับมรดกที่พ่อแม่และพี่น้องที่ใกล้ชิดทิ้งเอาไว้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าได้ตกลงไว้นั้น ก็จงให้แก่พวกเขาซึ่งส่วนได้ของพวกเขา** ﴾ คือ บรรดาผู้ที่พวกเจ้าสาบานให้สัญญาต่อกันอย่างจริงจัง ﴿ **ว่าจะรับมรดกของกันและกัน** ﴾ ก็จงให้ส่วนที่เป็นของเขาจากกองมรดกไปตามที่พวกเจ้าได้สัญญากันไว้ เพราะอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นพยานยืนยันในระหว่างพวกท่านตามที่สัญญากันไว้ ซึ่งเรื่องนี้เคยเกิดขึ้นในสมัยเริ่มแรกของอิสลาม หลังจากนั้น ก็ได้มีการยกเลิกไป โดยมีคำสั่งให้ปฏิบัติตามสิ่งที่ได้สัญญาไว้ และห้ามทำสัญญาเช่นนี้อีก หลังจากที่อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมา

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และสำหรับแต่ละคนนั้น เราได้ให้มีมะวาลิยะ** ﴾ เขากล่าวว่า "ผู้รับมรดก" ﴿ **และบรรดาผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าได้ตกลงไว้นั้น** ﴾ ปรากฏว่าชาวมุฮาญิรีน (ผู้ที่อพยพมา) นั้น เมื่อพวกเขาได้เข้ามาถึงเมืองมะดีนะฮฺ ชาวมุฮาญิรีนก็ได้รับมรดกจากชาวอันศอรฺ โดยที่ทั้งสองไม่ได้เป็นวงศ์ญาติกัน แต่รับในฐานะความสัมพันธ์เฉกเช่นพี่น้องที่ท่านนบีได้กำหนดไว้ระหว่างชาวมุฮาญิรีนกับชาวอันศอรฺ แล้วเมื่ออายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาคือ ﴿ **และสำหรับแต่ละคนนั้น เราให้มีผู้รับมรดก** ﴾ ก็มายกเลิกเรื่องดังกล่าว หลังจากนั้น พระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าได้ตกลงไว้นั้น ก็จงให้แก่พวกเขาซึ่งส่วนได้ของพวกเขา** ﴾ คือตกลงกันว่าจะช่วยเหลือเกื้อกูลและตักเตือนกันและกัน และเรื่องการรับมรดกก็ถูกยกเลิกไป จะมีก็แต่เรื่องพินัยกรรม

(ฟัตฮุลบารี 8/96)

﴿ ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ
وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ قَٰنِتَٰتٌ حَٰفِظَٰتٞ لِّلۡغَيۡبِ
بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ وَٱلَّٰتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهۡجُرُوهُنَّ
فِي ٱلۡمَضَاجِعِ وَٱضۡرِبُوهُنَّۖ فَإِنۡ أَطَعۡنَكُمۡ فَلَا تَبۡغُواْ عَلَيۡهِنَّ سَبِيلًاۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيّٗا كَبِيرٗا ﴿٣٤﴾ ﴾

34. **บรรดาชายนั้น คือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองเลี้ยงดูบรรดาหญิง เนื่องด้วยการที่อัลลอฮฺได้ทรงให้บางคนในหมู่พวกเขาเหนือกว่าอีกบางคน และด้วยการที่พวกเขาได้จ่ายทรัพย์ของพวกเขาไป บรรดากุลสตรีนั้น คือ ผู้จงรักภักดี ผู้รักษาทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อสามีไม่อยู่ เนื่องด้วยสิ่งที่อัลลอฮฺทรงรักษาไว้ และบรรดาหญิงที่พวกเจ้าหวั่นเกรงต่อความดื้อดึงของพวกนางนั้น ก็จงกล่าวตักเตือนนาง และทอดทิ้งนางไว้แต่ลำพังในที่นอน และจงตีนาง แต่ถ้านางเชื่อฟังพวกเจ้า ก็จงอย่าหาทางเอาเรื่องแก่นาง แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้สูงส่ง ผู้ทรงเกรียงไกร**

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **บรรดาชายนั้น คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองเลี้ยงดูบรรดาหญิง** ﴿ คือ ผู้ชายนั้นเป็นผู้ปกครองเลี้ยงดูผู้หญิง คือเป็นหัวหน้า เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ตัดสินใจ และเป็นผู้อบรมมารยาทแก่นางหากนางออกนอกลู่นอกทาง ﴾ **อันเนื่องด้วยการที่อัลลอฮฺได้ทรงให้บางคนในหมู่พวกเขาเหนือกว่าอีกบางคน** ﴿ คือบรรดาผู้ชายนั้นย่อมประเสริฐกว่าผู้หญิง และด้วยเหตุนี้ บรรดาศาสนทูตนั้นจึงจำกัดเจาะจงสำหรับผู้ชาย และเช่นเดียวกับผู้นำประเทศ เพราะท่านนบี ﷺ จึงได้กล่าวว่า

(لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَّوْا اَمْرَهُمْ اِمْرَأَةً)

กลุ่มชนที่ให้ผู้หญิงบริหารกิจการบ้านเมืองของพวกเขานั้นจะไม่ประสบความสำเร็จเป็นอันขาด *(บันทึกโดย อัลบุคอรี)*

(ฟัตฮุลบารี 7/732)

และเช่นเดียวกับตำแหน่งผู้พิพากษาตัดสินและอื่นๆ

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และด้วยการที่พวกเขาได้จ่ายทรัพย์ของพวกเขาไป** ﴾ คือ ค่ามะฮัรฺ (สินสอด) และค่าเลี้ยงดูและสิ่งที่จำเป็นอื่นๆที่อัลลอฮฺทรงบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของพวกเขา โดยพระองค์ได้ระบุไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ และในซุนนะฮฺของนบีของพระองค์ ﷺ ผู้ชายจึงดีกว่าผู้หญิง เฉพาะตัวของเขาเองมีพลกำลังมากกว่า ดังนั้น ผู้ชายจึงสมควรปกครองดูแลเลี้ยงดูผู้หญิง ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ﴾

และสำหรับบรรดาชายนั้น มีสถานะเหนือกว่าพวกนางขั้นหนึ่ง...... *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 228)

เครื่องหมายของสตรีที่ดี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **บรรดากุลสตรีนั้น** ﴾ คือผู้หญิงที่ดีนั้น ﴿ **คือผู้จงรักภักดี** ﴾

อิบนุ อับบาส และคนอื่นได้กล่าวว่า คำว่า "กอนิต๊าต" คือ ผู้จงรักภักดี เชื่อฟังสามีของพวกนาง (ผู้รักษาทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อสามีไม่อยู่)

อัสสุดดีย์ และคนอื่นได้กล่าวว่า คือดูแลรักษาตัวเองและทรัพย์สินของสามีเอาไว้ให้ดีขณะสามีไม่อยู่

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **เนื่องด้วยสิ่งที่อัลลอฮฺทรงรักษาไว้** ﴾ คือตามที่อัลลอฮฺทรงใช้ให้ปกป้องรักษา

(อัฏฏอบารี 8/295)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(خَيْرُ النِّسَاءِ امْرَأَةٌ إِذَا نَظَرْتَ إِلَيْهَا سَرَّتْكَ ، وَإِذَا أَمَرْتَهَا أَطَاعَتْكَ ، وَإِذَا غِبْتَ عَنْهَا حَفِظَتْكَ فِيْ نَفْسِهَا وَمَالِكَ) قَالَ: ثُمَّ قَرَأَ رَسُوْلُ اللهِ هَذِهِ الْآيَةَ (اَلرِّجَالُ قَوَّامُوْنَ عَلَى النِّسَاءِ) إِلَى آخِرِهَا

"บรรดาสตรีที่ดีที่สุด คือหญิงคนหนึ่ง ถ้าท่านได้มองไปยังนาง นางก็ได้ทำให้ท่านดีใจ และเมื่อท่านใช้นาง นางก็เชื่อฟังท่าน และเมื่อท่านไม่อยู่ นางก็จะปกป้อง

รักษาเพื่อท่านในตัวของนางเองและทรัพย์สินของท่าน" เขาเล่าว่า หลังจากนั้นท่านรอซูล ﷺ ก็ได้อ่านอายะฮฺนี้ที่ว่า ﴾ **บรรดาชายนั้น คือผู้ทำหน้าที่ปกครองเลี้ยงดูบรรดาหญิง** ﴿ *ไปจนจบอายะฮฺ*

(อัฏฏอบารี 8/298)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานว่า แท้จริง อับดุรเราะฮฺมาน อิบนุ เอาฟฺ ได้เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِذَا صَلَّتِ الْـــمَرْأَةُ خَمْسَهَا ، وَصَامَتْ شَهْرَهَا ، وَحَفِظَتْ فَرْجَهَا ، وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا، قِيْلَ لَهَا، اُدْخُلِي الْجَنَّةَ مِنْ اَيِّ الأَبْوَابِ شِئْتِ)

เมื่อผู้หญิงคนนั้นได้ละหมาด (ฟัรฎู) ห้าเวลา, ได้ถือศีลอดในเดือนของนาง, รักษาอวัยวะเพศของนาง และเชื่อฟังสามีของนาง จะมีผู้กล่าวแก่นางว่า เธอจงเข้าสวรรค์ทางประตูไหนก็ได้ ตามที่เธอประสงค์

(อะหฺมัด 9/191)

การดื้อดึง และวิธีแก้ไข

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และบรรดาหญิงที่พวกเจ้าหวั่นเกรงต่อความดื้อดึงของพวกนางนั้น** ﴿ คือ บรรดาหญิงที่เป็นภรรยาที่พวกเจ้ากลัวว่าพวกนางจะดื้นดึง ดื้อรั้นต่อสามีนั่นเอง

คำว่า อันนุชูซ (اَلنُّشُوْزُ) มีความหมายว่า ทำตัวสูงกว่าสามี เกินสามี และล้ำหน้าสามี ดังนั้น ภรรยาที่ดื้อดึง ก็คือภรรยาที่ทำตัวสูงกว่าสามี ละทิ้งคำสั่งของสามี ไม่สนใจสามี และโกรธเคืองสามี เมื่อสภาพการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นปรากฏชัดแก่สามี ก็ให้สามีแนะนำตักเตือนนาง ให้นางยำเกรงต่อการลงโทษจากอัลลอฮฺ เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้สิทธิแก่สามีในเรื่องดังกล่าวนี้

ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَوْ كُنْتُ آمِرًا أَحَدًا اَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ ، لَأَمَرْتُ الْــمَرْأَةَ اَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا مِنْ عِظَمِ حَقِّهِ عَلَيْهَا)

ถ้าแม้ว่าฉันจะใช้คนคนหนึ่งให้สุญูด (กราบ) ให้แก่คนหนึ่งแล้ว แน่นอน ฉันต้องใช้ผู้หญิง (ภรรยา) สุญูดให้แก่สามีของนาง อันเนื่องจากสิทธิของสามีที่มีต่อนางนั่นเอง

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/323)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจาก อบีฮุร็อยเราะฮฺ ﷺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ عَلَيْهِ ، لَعَنَتْهَا الْـمَلاَئِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ)

เมื่อสามีได้เรียกภรรยาของเขาไปยังที่นอนของเขา แล้วนางไม่ยอมไปหาเขา มลาอิกะฮฺจะสาปแช่งนางจนกระทั่งถึงรุ่งเช้า

(ฟัตฮุลบารี 9/205)

และมุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้ มีข้อความว่า

(إِذَا بَاتَتِ الْـمَرْأَةُ هَاجِرَةً فِرَاشَ زَوْجِهَا لَعَنَتْهَا الْـمَلاَئِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ)

เมื่อหญิงคนนั้น (ภรรยา) ได้นอนในเวลากลางคืนโดยหนีไปจากที่นอนของสามีของนาง มลาอิกะฮฺจะสาปแช่งนางไปจนกระทั่งรุ่งเช้า

(มุสลิม 2/1059)

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และบรรดาหญิงที่พวกเจ้าหวั่นเกรงต่อความดื้อดึงของพวกนางนั้น ก็จงกล่าวตักเตือนพวกนาง** ﴾ และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และทอดทิ้งนางไว้แต่ลำพังในที่นอน** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ จากอิบนิ อับบาสได้กล่าวว่า คำสั่ง (อัลฮัจญรฺ) ที่แปลว่า "ทอดทิ้ง" คือ การที่เขางดมีเพศสัมพันธ์กับนาง โดยปล่อยให้นางนอนแต่เพียงลำพังคนเดียว หรือนอนหันหลังให้นาง

(อัฏฏอบารี 8/302)

และคนอื่นๆก็กล่าวเช่นเดียวกัน แต่ก็มีอีกหลายคนที่ได้เพิ่มข้อความไปอีก เช่น อัสสุดดีย์, อัฏเฎาะฮาก, อิกริมะฮฺ และอิบนุ อับบาส ในอีกรายงานหนึ่งว่า และการที่เขาไม่พูดไม่คุยกับนาง

(อัฏฏอบารี 8/302 – 304)

ในหนังสือสุนัน และอัลมุสนัด รายงานจากมุอาวิยะฮฺ อิบนิ ฮัยดะฮฺ อัลกุชัยรีย์ ว่า ความจริงเขาได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ อะไรคือสิทธิของภรรยาของเรา ? ท่านได้ตอบว่า

﴿ أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ، وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ ، وَلاَ تَضْرِبِ الْوَجْهَ وَلاَ تُقَبِّحْ ، وَلاَ تَهْجُرْ إِلاَّ فِي الْبَيْتِ ﴾

ท่านต้องให้อาหารแก่นาง ถ้าท่านรับประทานอาหาร ให้เสื้อผ้าสวมใส่แก่นาง หากท่านสวมใส่เสื้อผ้า ท่านจงอย่าตบหน้านาง และอย่าพูดจาหยาบคาย และอย่าหนี (ไปจากนาง) นอกจากในบ้าน

(อบูดาวูด 2/606, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/375, อิบนุมาญะฮฺ 1/593 และอะหฺมัด 5/3)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และจงตีนาง** ﴾ คือ ถ้านางไม่หยุดดื้อดึง หลังจากที่ได้ตักเตือนแล้ว และหลังจากปล่อยให้นอนแต่ลำพังแล้ว ก็อนุญาตให้ตีนางได้โดยต้องไม่เกิดบาดแผล ดังที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานโดย ญาบิรฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า ความจริงท่านได้กล่าวปราศรัยในพิธีฮัจญ์แห่งการอำลา ว่า

﴿ وَاتَّقُوْا اللهَ فِي النِّسَاءِ ، فَإِنَّهُنَّ عِنْدَكُمْ عَوَانٍ ، وَلَكُمْ عَلَيْهِنَّ اَنْ لاَ يُوْطِئْنَ فُرُشَكُمْ أَحَدًا تَكْرَهُوْنَهُ ، فَإِنْ فَعَلْنَ ذَلِكَ فَاضْرِبُوْهُنَّ ضَرْبًا غَيْرَ مُبَرِّحٍ ، وَلَهُنَّ عَلَيْكُمْ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ﴾

พวกท่านจงยำเกรงต่ออัลลอฮฺในเรื่องของสตรี เพราะพวกนางนั้น ขณะที่อยู่กับพวกท่านต้องได้รับการช่วยเหลือ และสำหรับพวกท่านนั้นมีสิทธิ์เหนือพวกนาง โดยจะต้องไม่ให้ชายหนึ่งชายใดที่พวกท่านไม่ชอบเข้าไปในบ้านของพวกท่าน แล้วถ้าพวกนางกระทำเช่นนั้น ก็ให้ตีนางได้โดยต้องไม่เกิดบาดแผล และสำหรับพวกนางนั้นมีสิทธิ์เหนือพวกท่านในเรื่องที่พวกท่านต้องจัดหาเครื่องยังชีพของพวกนาง และเครื่องนุ่งห่มของพวกนางด้วยดี

(มุสลิม 8/886)

และเช่นเดียวกัน อิบนุ อับบาสและคนอื่นๆได้กล่าวว่า ให้ตีได้โดยไม่มีบาดแผล

(อัฏฏอบารี 8/314)

อัลฮะซัน อัลบัศรี ได้กล่าวว่า หมายถึง การตีโดยไม่เกิดร่องรอย

(อัฏฏอบารี 8/316)

ไม่อนุญาตให้ลงโทษภรรยา เมื่อนางได้เชื่อฟังสามี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แต่ถ้านางเชื่อฟังพวกเจ้าแล้ว ก็จงอย่าหาทางเอาเรื่องแก่นาง** ﴾ คือ ถ้านางเชื่อฟังสามีของนางแล้วในทุกเรื่องที่เขาต้องการที่เป็นไปตามสิ่งที่อัลลอฮฺทรงอนุญาตให้แล้ว ก็ไม่มีทางใดอีกที่จะตั้งแง่และเอาเรื่องหรือเอาผิดแก่นางได้อีก ไม่มีการตีและหนีออกจากที่นอนได้ และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้สูงส่ง ผู้ทรงเกรียงไกร** ﴾ ข้อความนี้เป็นการเตือนสำทับบรรดาผู้ชายทั้งหลาย ที่จะทำไม่ดีต่อภรรยาโดยปราศจากสาเหตุ เพราะอัลลอฮฺ ผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงเกรียงไกรนั้น ทรงเป็นผู้ดูแลคุ้มครองนาง โดยพระองค์จะทรงตอบโต้คนที่อธรรมและทำร้ายภรรยา

﴿ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ شِقَاقَ بَيۡنِهِمَا فَٱبۡعَثُواْ حَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهِۦ وَحَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهَآ إِن يُرِيدَآ إِصۡلَٰحٗا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيۡنَهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرٗا ٣٥ ﴾

35. และหากพวกเจ้าหวั่นเกรงการแตกแยกระหว่างเขาทั้งสอง ก็จงส่งผู้ตัดสินคนหนึ่งจากครอบครัวของฝ่ายชาย และผู้ตัดสินอีกคนหนึ่งจากครอบครัวของฝ่ายหญิง หากทั้งสองปรารถนาให้มีการประนีประนอมกันแล้ว อัลลอฮฺก็จะทรงให้ความสำเร็จในระหว่างทั้งสอง แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงเชี่ยวชาญ

ให้มีการตัดสินของตัวแทนทั้งสองฝ่าย เมื่อเกรงว่าจะเกิดการแตกแยกกันระหว่างสามีภรรยา

อัลลอฮฺ ได้ทรงกล่าวถึงสภาพแรก ถ้าปรากฏว่า การหนีหรือการดื้อดึงเกิดจากฝ่ายภรรยา หลังจากนั้น พระองค์ก็ได้ทรงกล่าวถึงสภาพที่สอง ถ้าการหนีจากกันเกิดจากทั้งสองฝ่าย คือ สามีและภรรยา ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และหากพวกเจ้าหวั่นเกรงการแตกแยกระหว่างเขาทั้งสองก็จงส่งผู้ตัดสินคนหนึ่งจากครอบครัวของฝ่ายชาย และผู้ตัดสินอีกคนหนึ่งจากครอบครัวของฝ่ายหญิง** ﴾

บรรดาฟุกอฮาอฺ (นักนิติศาสตร์อิสลาม) ได้กล่าวว่า ถ้าเกิดการแตกแยกกันระหว่างสามี

และภรรยา ให้ผู้พิพากษาหรือเจ้าเมืองแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสอง พิจารณาด้วยความเที่ยงธรรม และไม่ทำให้เกิดการอธรรมขึ้นแต่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แล้วถ้าเรื่องมันเลยเถิดไปกว่านั้น ก็ให้ตั้งตัวแทนมาจากทั้งสองฝ่ายมาพูดคุยกัน พิจารณากันต่อหน้าศาล โดยให้ทั้งสองพูดคุยกันในอันที่จะทำให้เกิดเป็นผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัส ว่า **﴾ หากทั้งสองฝ่ายปรารถนาให้มีการประนีประนอมกันแล้ว อัลลอฮฺก็จะทรงให้ความสำเร็จในระหว่างทั้งสอง ﴿**

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาสว่า อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้ส่งตัวแทนมาจากฝ่ายสามีและฝ่ายภรรยาให้มาพิจารณาดูว่า ฝ่ายไหนเป็นฝ่ายทำผิด แล้วถ้าปรากฏว่าฝ่ายสามีเป็นผู้ทำผิดปิดกั้นภรรยา ไม่จ่ายหรือทำหย่อนยานในเรื่องการเลี้ยงดู หรือฝ่ายภรรยาเป็นผู้ทำผิด เช่นหย่อนยานต่อหน้าที่ที่มีต่อสามี ฯลฯ ก็ให้ทั้งสองฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าจะให้อยู่ร่วมกันต่อไปหรือจะแยกกัน แล้วถ้าทั้งสองฝ่ายเห็นว่าอยู่ร่วมกันต่อไป แต่ก็เกิดคนหนึ่งยินยอมอีกคนหนึ่งไม่ยิมยอม หลังจากนั้นคนหนึ่งจากทั้งสองได้ตายไป ก็ให้ถือคนที่ยินยอมให้รับมรดกจากคนที่ไม่ยินยอมได้ แต่คนที่ไม่ยินยอมจะรับมรดกจากคนที่ยินยอมไม่ได้ โดยที่อิบนุ อบีฮาติมและอิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานฮะดีษนี้

(อัฏฏอบารี 8/325)

เชค อบูอุมัรฺ อิบนุ อับดิลบัรฺ ได้กล่าวว่า บรรดานักปราชญ์ได้มีมติว่า แท้จริง ตัวแทนทั้งสองฝ่ายนั้นเมื่อมีความเห็นขัดแย้งกันก็ไม่เป็นที่พิจารณาได้ และพวกเขายังได้เห็นตรงกันว่าคำพูดของตัวแทนทั้งสองฝ่ายนั้นให้ถือปฏิบัติได้ถ้าเห็นตรงกัน ถึงแม้สามีภรรยาจะไม่ได้มอบหมายมาก็ตาม แต่พวกเขาเห็นไม่ตรงกันว่า คำพูดของทั้งสองจะถือปฏิบัติได้ไหมในกรณีที่ให้ทั้งสองแยกกัน หลังจากนั้น ท่านก็รายงานจากทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ว่า คำกล่าวของตัวแทนทั้งสองฝ่ายให้ถือปฏิบัติได้โดยมิต้องมีการมอบอำนาจ

﴿ ۞ وَٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَـٰنًا وَبِذِى
ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَٱلْجَارِ ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْجَارِ ٱلْجُنُبِ
وَٱلصَّاحِبِ بِٱلْجَنۢبِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَـٰنُكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ ﴾

36. และจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเถิด และจงอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อบิดามารดา และต่อผู้ที่เป็นญาติใกล้ชิด และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และเพื่อนบ้านใกล้เคียง และเพื่อนบ้านที่ห่างไกล และเพื่อนเคียงข้าง และผู้เดินทาง และผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงชอบผู้ยโสผู้โอ้อวด

ใช้ให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ ทำดีต่อบิดามารดา บรรดาญาติที่ใกล้ชิดและคนอื่นๆ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่เอาสิ่งใดมาเป็นภาคีต่อพระองค์ เพราะพระองค์นั้น คือพระผู้ทรงสร้าง ผู้ประทานปัจจัยยังชีพ ผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงโปรดปรานต่อชาวโลกทั้งผองในทุกเวลาและทุกสภาพ ดังนั้น พระองค์เป็นผู้สมควรจะได้รับการเคารพภักดีแต่เพียงองค์เดียว ไม่เอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดในโลกนี้มาเป็นภาคีต่อพระองค์ ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวแก่มุอาซ อิบนิ ญะบัล ว่า

(أَتَدْرِيْ مَا حَقُّ اللهِ عَلَى الْعِبَادِ ؟ قَالَ : اللهُ وَرَسُوْلُهُ اَعْلَمُ ، قَالَ : (أَنْ يَعْبُدُوْهُ وَلاَ يُشْرِكُوْا بِهِ شَيْئًا) ، ثُمَّ قَالَ : (اَتَدْرِيْ مَاحَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللهِ إِذَا فَعَلُوْا ذَلِكَ ؟ اَنْ لاَ يُعَذِّبَهُمْ)

"ท่านทราบหรือไม่ว่า อะไร คือ สิทธิของอัลลอฮฺเหนือบ่าว ?" เขาตอบว่า อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ทรงทราบดี ท่านกล่าวว่า "บ่าวจะต้องเคารพภักดีต่อพระองค์ และไม่เอาสิ่งใดมาเป็นภาคีต่อพระองค์" หลังจากนั้น ท่านได้ถามว่า "ท่านทราบหรือไม่ว่า อะไรคือสิทธิของบ่าวเหนืออัลลอฮฺ ถ้าพวกเขากระทำดังกล่าว นั้นคือ พระองค์จะไม่ลงโทษพวกเขา"

(ฟัตฮุลบารี 13/359)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺทรงสั่งเสียให้พวกท่านทำดีต่อบิดามารดา เพราะว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้ทั้งสองเป็นต้นเหตุที่ให้ท่านออกมาสู่โลกนี้ และในอัลกุรอานนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากที่อัลลอฮฺทรงให้การภักดีต่อพระองค์ควบคู่ไปกับการทำดีต่อบิดามารดา เช่น ดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ أَنِ ٱشْكُرْ لِي وَلِوَٰلِدَيْكَ ﴾

เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้า

(ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 14)

และเช่นดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ ۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ﴾

และพระผู้อภิบาลของเจ้ากำหนดว่า พวกเจ้าจงอย่าเคารพภักดีผู้ใดอื่นนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำดีต่อบิดามารดา

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 23)

หลังจากนั้นพระองค์ได้เชื่อมการทำดีต่อญาติพี่น้องที่ใกล้ชิดทั้งชายและหญิง ต่อจากการทำดีต่อบิดามารดา ดังปรากฏในฮะดีษที่ว่า

(اَلصَّدَقَةُ عَلَى الْـمِسْكِيْنِ صَدَقَةٌ ، وَعَلَى ذِيْ الرَّحِمِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ)

การบริจาคทานให้คนขัดสนนั้นเป็นการบริจาคทานเท่านั้น และ (บริจาค) ให้แก่วงศ์ญาตินั้น เป็นทั้งการบริจาคทาน และเป็นการเชื่อมสัมพันธ์วงศาคณาญาติอีกด้วย

(ตัวะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 3/324)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และเด็กกำพร้า** ﴿ นั่นก็เพราะว่า พวกเขาได้ขาดผู้ดูแลเขาไป ขาดผู้ที่ให้การใช้จ่ายเลี้ยงดูไป ดังนั้นอัลลอฮฺจึงได้ใช้ให้ทำดีต่อพวกเขา และให้ความอบอุ่นแก่พวกเขา

หลังจากนั้นพระองค์ ได้ตรัสว่า ﴾ **และผู้ขัดสน** ﴿ คือ ผู้ที่มีความต้องการโดยที่มีทรัพย์สินไม่เพียงพอกับความจำเป็นของพวกเขา ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงใช้ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลพวกเขาให้อยู่ในสภาพที่พอเพียงและยุติความจำเป็น โดยจะนำรายละเอียดเกี่ยวกับคนยากจนคนขัดสนมาอธิบายในซูเราะฮฺ บะรออะฮฺ ต่อไป

สิทธิของเพื่อนบ้าน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเพื่อนบ้านใกล้เคียง และเพื่อนบ้านที่ห่างไกล** ﴿

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อับบาส ว่า ﴾ **และเพื่อนบ้านที่ใกล้เคียง** ﴿ คือ เพื่อนบ้านที่เป็นญาติใกล้ชิดกับท่าน (อัฏฏอบารี 8/335) ﴾ **และเพื่อนบ้าน**

ที่ห่างไกล ﴿ คือ เพื่อนบ้านที่มิได้เป็นญาติที่ใกล้ชิดกับท่าน

(อัฏฏอบารี 8/338)

และเช่นเดียวกันได้มีรายงานจากอิกริมะฮฺ, มุญาฮิด, มัยมูน อิบนิ มิฮฺรอน, อัฏเฏาะฮาก, ซัยดฺ อิบนิ อัสลัม, มุกอติล อิบนิ ฮัยยาน และกอตาดะฮฺก็กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 8/335 - 336)

และมุญาฮิดก็ได้กล่าวไว้ด้วยเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเพื่อนบ้านที่ห่างไกล** ﴿ ว่า หมายถึง เพื่อนเดินทาง

(อัฏฏอบารี 8/341)

ความจริงได้มีฮะดีษหลายบทที่สั่งเสียเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน โดยเราจะขอนำมากล่าวในที่นี้เพียงบางส่วน ซึ่งอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงให้ความช่วยเหลือ

(ฮะดีษที่ 1) อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อุมัรฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَازَالَ جِبْرِيْلُ يُوْصِيْنِيْ بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ)

ญิบรีล ยังคงสั่งเสียฉันเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน จนกระทั่งฉันคิดว่า ที่จริงแล้วเขาจะรับมรดกกันได้

(อะหฺมัด 2/85)

และทั้งสองได้นำเสนอฮะดีษนี้ไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง

(ฟัตฮุลบารี 10/455, มุสลิม 4/2025)

(ฮะดีษที่ 2) อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَازَالَ جِبْرِيْلُ يُوْصِيْنِيْ بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ)

ญิบรีล ยังคงสั่งเสียฉันเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน จนกระทั่งฉันคิดว่า ที่จริงแล้วเขาจะรับมรดกกันได้

(อะหฺมัด 2/160)

อบูดาวูด และอัตติรฺมิซี ก็ได้รายงานเช่นเดียวกัน หลังจากนั้น อัตติรฺมิซีได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆอรีบ

(อบูดาวูด 5/357, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/72,73)

(ฮะดีษที่ 3) อะหฺหมัดได้รายงานอีกจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมริบ นิลอาศจากท่านนบี ﷺ ว่า ความจริงท่านได้กล่าวว่า

(خَيْرُ الْأَصْحَابِ عِنْدَ اللهِ خَيْرُهُمْ لِصَاحِبِهِ ، وَخَيْرُ الْجِيْرَانِ عِنْدَ اللهِ خَيْرُهُمْ لِجَارِهِ)

เพื่อนที่ดีที่สุด ณ ที่อัลลอฮฺ คือ คนที่ดีที่สุดในหมู่พวกเขาแก่เพื่อนของเขา และเพื่อนบ้านที่ดีที่สุด ณ ที่อัลลอฮฺ คือ คนที่ดีที่สุดในหมู่พวกเขาแก่เพื่อนบ้านของเขา

(อะหฺมัด 2/167)

และอัตติรฺมิซี ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย และเขาได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆอรีบ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/75)

(ฮะดีษที่ 4) อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจาก อัลมิกด๊าด อิบนิล อัสวัด ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่บรรดาสาวกของท่านว่า

(مَا تَقُوْلُوْنَ فِي الزِّنَا؟ قَالُوْا : حَرَامٌ ، حَرَّمَهُ اللهُ وَرَسُوْلُهُ ، فَهُوَ حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ لَاَنْ يَزْنِيَ الرَّجَلُ بِعَشْرِ نِسْوَةٍ اَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ اَنْ يَزْنِيْ بِامْرَأَةِ جَارِهِ قَالَ : (مَا تَقُوْلُوْنَ فِي السَّرِقَةِ ؟) قَالُوْا : حَرَّمَهَا اللهُ وَرَسُوْلُهُ فَهِيَ حَرَامٌ ، قَالَ : (لَاَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ اَبْيَاتٍ اَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ اَنْ يَسْرِقَ مِنْ جَارِهِ)

“พวกท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการซินา (ละเมิดทางเพศ) ?” พวกเขากล่าวว่า เป็นที่ต้องห้าม ซึ่งอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ทรงห้ามมัน ดังนั้น มันจึงเป็นที่ต้องห้ามไปจนถึงวันกิยามะฮฺ แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า “การที่ชายคนหนึ่งทำซินากับผู้หญิง 10 คน ยังถือเป็นเรื่องเล็กสำหรับเขาเมื่อเทียบกับการที่เขาจะทำซินากับภรรยาของเพื่อนบ้านของเขา” ท่านถามว่า “พวกท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการลักขโมย ?” พวกเขาตอบว่า อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ทรงห้ามการลักขโมย ดังนั้น มันจึงเป็นที่ต้องห้าม ท่านได้กล่าวว่า “การที่ชายคนหนึ่งลักขโมยถึง 10 บ้าน ยังถือเป็นเรื่องเล็ก เมื่อเทียบกับการที่เขาลักขโมยเพื่อนบ้านของเขา”

(อะหฺมัด 6/8)

อะหฺมัด ได้รายงานฮะดีษนี้เพียงคนเดียว แต่ฮะดีษนี้ยังมีสิ่งที่ยืนยันอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง จากฮะดีษที่รายงานโดย อิบนิ มัสอูด ซึ่งฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ บาปอะไรที่ใหญ่ที่สุด ? ท่านตอบว่า

((أَنْ تَجْعَلَ لِلّٰهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ قُلْتُ ثُمَّ اَيٌّ ؟ قَالَ (اَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ خَشْيَةَ اَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ) قُلْتُ ثُمَّ اَيٌّ ؟ قَالَ (اَنْ تُزَانِيْ حَلِيْلَةَ جَارِكَ)))

"การที่ท่านให้มีภาคีต่ออัลลอฮฺ โดยที่พระองค์ได้บังเกิดท่านมา" ฉันถามว่า แล้วอะไรอีก ? ท่านตอบว่า "การที่ท่านฆ่าลูกของท่าน เพราะกลัวว่า เขาจะมาแย่งอาหารกับท่าน" ฉันถามว่า แล้วอะไรอีก ? ท่านตอบว่า "การที่ท่านทำซินา ลอบเป็นชู้กับภรรยาของเพื่อนบ้านของท่าน"

(ฟัตฮุลบารี 8/350, มุสลิม 1/90)

(ฮะดีษที่ 5) อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอาอิชะฮฺ ﵂ ว่า ความจริงนางได้ถามท่านรอซูล ﷺ โดยนางกล่าวว่า แท้จริง ดิฉันมีเพื่อนบ้าน 2 คน คนไหนที่ดิฉันจะให้ของแก่เขาดี ? ท่านตอบว่า (إِلَى اَقْرَبِهِمَا مِنْكِ بَابًا) ให้คนที่มีประตูบ้านอยู่ใกล้กับเธอก่อน

และอัลบุคอรี ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(อะหฺมัด 6/175, อัลบุคอรี 6020)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเพื่อนเคียงข้าง** ﴿ มีรายงานจาก อะลีและอิบนิ มัสอูดว่า ทั้งสองกล่าวว่าหมายถึง สตรี

ส่วน อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ และกอตาดะฮฺ กล่าวว่าหมายถึงเพื่อนร่วมเดินทาง

ในขณะที่ สะอีด บิน ญุบัยรฺ กล่าวว่าหมายถึง เพื่อนที่ดี

ส่วนคำตรัสของพระองค์ที่ว่า (ผู้เดินทาง) นั้น มีรายงานจาก อิบนุ อับบาส และนักปราชญ์กลุ่มหนึ่งว่าหมายถึง แขกผู้มาเยือน

ส่วนมุญาฮิด, อบูญะอฺฟัรฺ อัลบากิรฺ, อัลฮะซัน, อัฎเฎาะฮากและมุกอติล กล่าวว่าหมายถึงผู้ที่เดินผ่านท่าน ขณะอยู่ระหว่างการเดินทาง ซึ่งทรรศนะนี้ดูจะมีความใกล้เคียงมากกว่า

ใช้ให้ทำดีต่อทาส

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง (หมายถึงทาส)** ﴾ ถือเป็นคำสั่งเสียให้ทำดีต่อทาสทั้งชายและหญิง เพราะทาสนั้นเป็นผู้อ่อนแอ เป็นเชลยอยู่ในมือของมนุษย์และด้วยเหตุนี้ จึงปรากฏว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ จึงได้สั่งเสียประชาชาติของท่านในขณะที่ท่านป่วยใกล้จะเสียชีวิตว่า

(اَلصَّلَاةَ الصَّلَاةَ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ)

จงระวังการละหมาด จงระวังการละหมาด และสิ่งที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครองอยู่ (หมายถึงทาสนั่นเอง) โดยท่านได้กล่าวซ้ำไปซ้ำมาอยู่หลายครั้งจนกระทั่งวินาทีสุดท้าย

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 4/258)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานฮะดีษจาก อัลมิกดาม อิบนิ มะอฺดีกะริบะ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَا أَطْعَمْتَ نَفْسَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ، وَمَا اطْعَمْتَ وَلَدَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ ، وَمَا أَطْعَمْتَ زَوْجَتَكَ فَهُوَلَكَ صَدَقَةٌ ، وَمَا اَطْعَمْتَ خَادِمَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ)

สิ่งที่ท่านให้เป็นอาหารแก่ตัวของท่าน มันก็เป็นการบริจาคทานสำหรับท่าน, สิ่งที่ท่านให้เป็นอาหารแก่ลูกของท่าน มันก็เป็นการบริจาคทานสำหรับท่าน, สิ่งที่ท่านให้เป็นอาหารแก่ภรรยาของท่าน มันเป็นการบริจาคทานสำหรับท่าน และสิ่งที่ให้เป็นอาหารแก่คนใช้ (ทาส) ของท่าน มันก็เป็นการบริจาคทานสำหรับท่าน

(อะหฺมัด 4/131)

และอันนะซาอี ก็ได้รายงานฮะดีษบทนี้ โดยสายรายงานถูกต้อง วะลิลลาฮิลฮัมดฺ

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/376)

รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ ว่า ความจริงเขาได้กล่าวแก่ผู้ดูแลทรัพย์สินของเขาว่า ท่านได้ให้อาหารแก่ทาสหรือยัง ? เขาตอบว่า ยังเลย เขาจึงกล่าวว่า ท่านจงรีบไปและให้อาหารแก่พวกเขาเสีย เพราะท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يَحْبِسَ عَمَّنْ يَمْلِكُ قُوتَهُمْ)

ถือเป็นการพอเพียงแล้วที่คนนั้นจะมีบาป การที่เขาได้หน่วงเหนี่ยวมิยอมให้อาหารแก่ผู้ที่เขาดูแลอยู่ (ทาส)

(บันทึกโดย มุสลิม 2/692)

และรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(لِلْمَمْلُوكِ طَعَامُهُ وَكِسْوَتُهُ ، وَلاَ يُكَلَّفُ مِنَ الْعَمَلِ إِلاَّ مَا يُطِيقُ)

สำหรับผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแล (ทาส) ต้องได้รับอาหาร และเครื่องนุ่งห่มของเขา และต้องไม่บังคับให้ทำงานนอกจากเท่าที่เขาสามารถ

(บันทึกโดย มุสลิม 3/1284)

รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِذَا أَتَى أَحَدَكُمْ خَادِمُهُ بِطَعَامِهِ ، فَإِنْ لَمْ يُجْلِسْهُ مَعَهُ فَلْيُنَاوِلْهُ لُقْمَةً أَوْ لُقْمَتَيْنِ أَوْ أُكْلَةً أَوْ أُكْلَتَيْنِ ، فَإِنَّهُ وَلِيَ حَرَّهُ وَعِلاَجَهُ)

เมื่อคนใช้ของเขาได้นำอาหารมาให้คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่าน ถ้าหากเขาไม่ได้จัดให้คนใช้นั่งร่วมสำรับกับเขา ก็จงให้เขารับประทานคำหนึ่งหรือสองคำ เพราะแท้จริงเขานั้น ต้องทนต่อความร้อน (อยู่หน้าเตา) และเหน็ดเหนื่อยในการจัดเตรียมอาหารนั้น ฮะดีษนี้บันทึกโดยทั้งสอง และถ้อยคำของฮะดีษนี้เป็นของอัลบุคอรี

(ฟัตฮุลบารี 5/214 , มุสลิม 3/1284)

อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ทรงชอบคนยโสโอหัง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงชอบผู้ยโสโอหัง** ﴾ คือ โอหังในตัวเอง ทำตัวเด่น ยโส และหลงตัวเอง มองตัวเองว่า ดีกว่าคนอื่น ทำตัวอวดใหญ่ อวดโต แต่ที่จริงแล้ว ณ ที่อัลลอฮฺ เขาต่ำต้อยมาก

มุญาฮิด ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงชอบผู้ที่ยโสโอหัง** ﴾ โดยไม่รู้ถึงบุญคุณของอัลลอฮฺ ไม่ขอบคุณพระองค์

(อัฏฏอบารี 8/350)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ วากิด อบีรอญาอฺ อัลฮะรอวีย์ ว่า คนที่มีความนึกคิดเช่นนั้น ต้องเป็นยโสโอหังอย่างแน่นอน และเขาได้อ่านข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴿ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ﴾ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ และคนที่เนรคุณต่อบิดามารดาก็จะเป็นคนที่ยโสโอหังด้วย และเขาได้อ่านอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า

﴿ وَبَرًّا بِوَٰلِدَتِى وَلَمْ يَجْعَلْنِى جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ ﴾

และทรงให้ฉันทำดีต่อมารดาของฉัน และจะไม่ทรงทำให้ฉันเป็นผู้หยิ่งยโสผู้ต่ำช้า

(ซูเราะฮฺ มัรฺยัม อายะฮฺที่ 32)

รายงานจากชายคนหนึ่งจากเผ่าบัลฮุญัยม์ ว่า ฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ กรุณาสั่งเสียฉันด้วย ท่านได้กล่าวว่า

(إِيَّاكَ وَإِسْبَالَ الإِزَارِ فَإِنَّ إِسْبَالَ الإِزَارِ مِنَ الْـمَخِيْلَةِ ، وَإِنَّ اللهَ لاَ يُحِبُّ الْـمَخِيْلَةَ)

ท่านจงระมัดระวัง การปล่อยผ้ากรอมเท้า เพราะการปล่อยผ้ากรอมเท้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการทะนงตน และแท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงชอบการทะนงตน

(อะหฺมัด 5/64)

﴿ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ
مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾
وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ
وَلَا بِٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۗ وَمَن يَكُنِ ٱلشَّيْطَٰنُ لَهُۥ قَرِينًا فَسَآءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾
وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ ﴾

37. บรรดาผู้ที่ตระหนี่ และใช้ผู้คนให้ตระหนี่ และปกปิดสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์นั้น เราได้เตรียมไว้แล้ว ซึ่งการลงโทษที่อัปยศแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย

38. และบรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขา เพื่อโอ้อวดผู้คน และพวกเขาก็ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และไม่ศรัทธาต่อวันปรโลกนั้น (แน่นอนพวกเขาจะอยู่ในนรกตลอดกาล) และผู้ใดที่มีชัยฏอนเป็นเพื่อนเขาแล้ว มันก็เป็นเพื่อนที่แสนเลว

39. และอะไรที่เกิดขึ้นแก่พวกเขา หากพวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และวันปรโลก และได้บริจาคส่วนหนึ่งจากสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรงให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา และอัลลอฮฺนั้นทรงทราบพวกเขาดี

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิคนที่ตระหนี่ถี่เหนียว

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิบรรดาผู้ที่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่ยอมบริจาคทรัพย์สินในเรื่องที่พระองค์ทรงใช้ เช่น ให้ทำดีต่อบิดามารดา ญาติที่ใกล้ชิด เด็กกำพร้า คนขัดสน เพื่อนบ้านที่ใกล้เคียง เพื่อนบ้านที่ห่างไกล เพื่อนเคียงข้าง ผู้เดินทาง และทาส โดยที่พวกเขาไม่ยอมจ่ายไปตามสิทธิ์ที่อัลลอฮฺ ﷻ กำหนด มิหนำซ้ำยังใช้ให้ผู้คนตระหนี่ถี่เหนียวอีกด้วย

ความจริงท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(وَأَيُّ دَاءٍ أَدْوَأُ مِنَ الْبُخْلِ)

จะมีโรคไหนที่ร้ายแรงยิ่งไปกว่าการตระหนี่ถี่เหนียวอีก

(อัลอะดับอัลมุฟร็อด 83)

และท่านได้กล่าวอีกว่า

(إِيَّاكُمْ وَالشُّحَّ فَإِنَّهُ اَهلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ ، أَمَرَهُمْ بِالقَطِيْعَةِ فَقَطَعُوْا وَاَمَرَهُمْ بِالفُجُوْرِ فَفَجَرُوْا)

พวกท่านจงระมัดระวังความตระหนี่ถี่เหนียว เพราะมันทำให้คนก่อนจากพวกท่านพินาศมาแล้ว มันใช้ให้พวกเขาตัดขาดจากวงศ์ญาติ แล้วพวกเขาก็ตัดขาด และมันใช้ให้พวกเขาทำชั่ว แล้วพวกเขาก็ทำชั่ว

(อบูดาวูด 2/324)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และปกปิดสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์นั้น** ﴿ คนที่ตระหนี่ถี่เหนียว คือคนที่ปฏิเสธความโปรดปรานของอัลลอฮฺที่ให้แก่เขาทั้งอาหารการกิน เครื่องนุ่งห่ม และไม่ยอมเผื่อแผ่ให้แก่คนอื่น ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٌ ۝٦ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۝٧ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝٨ ﴾

แท้จริง มนุษย์นั้นเป็นผู้เนรคุณต่อพระผู้อภิบาลของเขา และแท้จริง เขาได้เป็นพยานต่อการนั้นอย่างแน่นอน และแท้จริง เขามีความหวงแหนเพราะรักในทรัพย์สมบัติ

(ซูเราะฮฺ อัลอาดิยาต อายะฮฺที่ 6 – 8)

และในที่นี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า ﴾ **และปกปิดสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์** ﴿

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงได้สัญญาว่าจะลงโทษพวกเขา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **เราได้เตรียมไว้แล้ว ซึ่งการลงโทษอันอัปยศแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย** ﴿

คำว่า “อัลกุฟรฺ” แปลว่า การปกปิดและซ่อนเร้น ส่วนคนที่ตระหนี่ถี่เหนียว ก็คือผู้ที่ปกปิดความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ซ่อนเร้นเอาไว้และปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตาม ดังนั้น เขาจึงเป็นผู้ปฏิเสธความโปรดปรานของอัลลอฮฺที่ประทานให้แก่เขา

ในฮะดีษระบุว่า

(إِنَّ اللهَ إِذَا أَنْعَمَ نِعْمَةً عَلَى عَبْدٍ أَحَبَّ أَنْ يَظْهَرَ أَثَرُهَا عَلَيْهِ)

แท้จริง อัลลอฮฺนั้น เมื่อพระองค์ได้ประทานความโปรดปรานอย่างหนึ่งให้แก่บ่าวคนหนึ่งแล้ว พระองค์ก็ชอบที่จะให้ร่องรอยแห่งความโปรดปรานนั้นปรากฏแก่เขา

(อัฏฏ็อบรอนี ในหนังสือ อัลกะบีรฺ 18/135)

ความจริงชาวสะลัฟบางคนได้ถือว่าอายะฮฺนี้ได้พูดถึงความตระหนี่ถี่เหนียวของชาวยิวที่ไม่ยอมเปิดเผยความรู้เกี่ยวกับลักษณะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในหมู่พวกเขาหลังจากนั้นก็ปกปิดเอาไว้ ไม่ยอมให้ใครทราบ ซึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่าอายะฮฺนั้นหมายถึงเรื่องที่ว่านั้นด้วย

แต่ที่ปรากฏชัดตามบริบทนั้น คือ การตระหนี่ถี่เหนียวในเรื่องทรัพย์สิน แต่การตระหนี่ในเรื่องความรู้ก็เข้าอยู่ในเรื่องนี้ด้วยเหมือนกัน ที่จริงบริบทของอายะฮฺนั้นพูดถึงการบริจาคแก่ญาติใกล้ชิดและคนอ่อนแอ และเช่นเดียวกับอายะฮฺหลังจากนั้น ที่พระองค์ตรัสว่า ﴾ **บรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาเพื่อโอ้อวดผู้คน** ﴿ ที่จริงแล้ว อัลลอฮฺได้กล่าวถึงคนที่ไม่อยากจะจ่ายทรัพย์สินออกไปที่อัลลอฮฺทรงตำหนิเอาไว้ นั่นก็คือ คนที่ตระหนี่ถี่เหนียวนั่นเอง หลังจากนั้นพระองค์ได้ทรงกล่าวถึงคนที่ยอมจ่ายทรัพย์สินไป แต่มีจุดหมายเพื่อให้คนเห็น คนชมเชยคนสรรเสริญว่าเป็นคนใจบุญ โดยที่พวกเขาไม่ปรารถนาหนทางของอัลลอฮฺ

ในฮะดีษได้มีเรื่องของคน 3 คน คนแรกที่ไฟนรกจะลุกโชนเผาไหม้พวกเขานั่นก็คือ 1. คนที่มีความรู้ 2. นักรบ และ 3. คนที่บริจาคทรัพย์สิน ซึ่งทั้งหมดหวังจะให้ผู้อื่นเห็นผลงานของเขา ระบุดังนี้

(يَقُوْلُ صَاحِبُ الْـمَالِ : مَا تَرَكْتُ مِنْ شَيْءٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيْهِ إِلاَّ أَنْفَقْتُ فِيْ سَبِيْلِكَ ، فَيَقُوْلُ اللهُ : كَذَبْتَ ، إِنَّمَا اَرَدْتَ اَنْ يُقَالَ : جَوَادٌ فَقَدْ قِيْلَ (اَيْ فَقَدْ أَخَذْتَ جَزَاءَكَ فِيْ الدُّنْيَا ، وَهُوَ الَّذِيْ أَرَدْتَ بِفِعْلِكَ)

เจ้าของทรัพย์ จะกล่าวว่า ฉันไม่ได้ละเว้นสิ่งใดเอาไว้เลยที่พระองค์ชอบที่จะให้บริจาค นอกจากฉันได้บริจาคมันไปในหนทางของพระองค์ แล้วอัลลอฮฺตรัสว่า เจ้าโกหก ที่จริงแล้วเจ้าต้องการจะได้รับคำกล่าวว่าเจ้าใจบุญ แล้วความจริงก็มีคนกล่าวเช่นนั้น คือเจ้าได้รับผลตอบแทนในโลกนี้ซึ่งเป็นสิ่งที่เจ้าต้องการไปแล้วนั่นเอง

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และพวกเขาก็ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และไม่ศรัทธาต่อวันปรโลก......** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ กล่าวคือ สิ่งที่ทำให้พวกเขากระทำการอันน่ารังเกียจนี้และหันเหออกไปจากการภักดีต่ออัลลอฮฺ ก็คือชัยฏอน มารร้ายนั่นเอง ซึ่งมันจะคอยล่อลวงพวกเขาคอยกระซิบกระซาบให้เห็นผิดเป็นถูก อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดที่มีชัยฏอนเป็นเพื่อนเขาแล้ว มันก็เป็นเพื่อนที่แสนเลว** ﴿

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และอะไรที่เกิดขึ้นแก่พวกเขา หากพวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก และได้บริจาคส่วนหนึ่งจากสิ่งที่อัลลอฮฺให้เป็น**

ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา ﴾....ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ คือ จะมีอะไรที่จะเป็นอันตรายต่อพวกเขา หากพวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺและเดินอยู่ในหนทางที่ได้รับการสรรเสริญ หันเหออกไปจากความโอ้อวดไปสู่ความบริสุทธิ์ใจและศรัทธาต่ออัลลอฮฺ หวังผลตอบแทนในปรโลกก็ต้องถือเป็นการกระทำที่ดี และบริจาคทรัพย์สินไปในหนทางที่อัลลอฮฺทรงพอพระทัย ที่พระองค์ทรงชอบก็จะดี และพระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงทราบพวกเขาดี** ﴾ คือพระองค์ทรงทราบถึงเจตนาที่ดีและที่ไม่ดี และทรงทราบถึงผู้ที่สมควรที่จะได้รับความสำเร็จ โดยจะได้รับผลตอบแทนจากพระองค์อย่างมากมาย และผู้ที่สมควรจะผิดหวัง ถูกขับออกไปจากความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ซึ่งจะเป็นผู้ที่ผิดหวังล้มเหลวทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ
مِن لَّدُنۡهُ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾ فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ
وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ﴿٤١﴾ يَوۡمَئِذٖ يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
وَعَصَوُاْ ٱلرَّسُولَ لَوۡ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضُ وَلَا يَكۡتُمُونَ ٱللَّهَ
حَدِيثٗا ﴿٤٢﴾ ﴾

40. **แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอธรรมแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี แต่ถ้ามันเป็นสิ่งที่ดีอย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์ก็จะทรงเพิ่มพูนความดีนั้นเป็นทวีคูณ และจะประทานรางวัลอันใหญ่หลวงให้จากที่พระองค์**

41. **แล้วอย่างไรเล่า เมื่อเรานำพยานคนหนึ่งจากแต่ละประชาชาติมา แล้วเราได้นำเจ้ามาเป็นพยานต่อชนเหล่านี้**

42. **ในวันนั้น บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และดื้อดึงต่อรอซูลชอบ หากว่าแผ่นดินถูกให้ทับถมพวกเขาจนราบเรียบไป และพวกเขามิอาจปิดบังคำพูดใด ๆแก่อัลลอฮฺได้**

อัลลอฮฺ ﷻ จะไม่อธรรมต่อผู้ใดแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้เราทราบว่าพระองค์จะไม่อธรรมต่อบ่าวคนใดของพระองค์ในวันกิยามะฮฺ แม้เพียงน้ำหนักเท่าเมล็ดผักกาดและแม้เพียงน้ำหนักเท่าอณูหนึ่ง ตรงกันข้ามพระองค์จะทรงตอบแทนให้เขาอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนและยังจะเพิ่มพูนให้แก่เขาอีก หากสิ่งที่เขากระทำนั้นเป็นความดี ดังเช่นพระองค์ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสเอาไว้ว่า

﴿ وَنَضَعُ ٱلْمَوَٰزِينَ ٱلْقِسْطَ لِيَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ ﴾

และเราจะตั้งตราชูที่เที่ยงธรรมสำหรับวันปรโลก

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 47)

และอัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบเกี่ยวกับลุกมาน ว่า เขาได้เคยกล่าวว่า

﴿ يَـٰبُنَىَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِى صَخْرَةٍ أَوْ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ
أَوْ فِى ٱلْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ ﴾

โอ้ลูกเอ๋ย แท้จริง หากว่าความผิดนั้นมันจะหนักเท่าเมล็ดผักสักเม็ดหนึ่ง มันจะซ่อนอยู่ในหิน หรืออยู่ในบรรดาชั้นฟ้า หรืออยู่ในแผ่นดิน อัลลอฮฺก็จะทรงนำมันออกมา แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง

(ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 16)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا۟ أَعْمَـٰلَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ﴿٧﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ﴿٨﴾ ﴾

ในวันนั้น มนุษย์จะกระจายออกมาเป็นหมู่ ๆเพื่อพวกเขาจะถูกให้เห็นผลงานของพวกเขา ดังนั้น ผู้ใดกระทำความดีหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน ส่วนผู้ใดกระทำความชั่วหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน

(ซูเราะฮฺ อัซซัลซะละฮฺ อายะฮฺที่ 6, 7, 8)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานโดยอบีสะอีด อัลคุดรี จากท่านรอซูล ﷺ ในฮะดีษที่กล่าวถึง การชะฟาอะฮฺ (การช่วยเหลือ) ซึ่งเป็นฮะดีษที่ยาว ซึ่งในฮะดีษระบุว่า

(فَيَقُوْلُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ : ارْجِعُوْا ، فَمَنْ وَجَدْتُمْ فِيْ قَلْبِهِ مِثْقَالَ حَبَّةِ خَرْدَلٍ مِنْ إِيْمَانٍ، فَأَخْرِجُوْهُ مِنَ النَّارِ ، وَفِيْ لَفْظٍ : (أَدْنَى أَدْنَى أَدْنَى مِثْقَالَ ذَرَّةٍ مِنْ إِيْــمَانٍ ، فَأَخْرِجُوْهُ مِنَ النَّارِ فَيُخْرِجُوْنَ خَلْقًا كَثِيْرًا) ثُمَّ يَقُوْلُ أَبُوْ سَعِيْدٍ : اقْرَأُوْا اِنْ شِئْتُمْ : (إِنَّ اللهَ لاَ يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ) الآية)

และอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า พวกเจ้าจงกลับไป ใครที่พวกเจ้าพบว่าในหัวใจของเขามีอีมาน (ความศรัทธา) น้ำหนักเท่าเมล็ดผักกาด พวกเจ้าก็จงเอาเขาออกมาจากไฟนรกเถิด

ในถ้อยคำหนึ่งว่า "มีอีมานน้อยกว่า น้อยกว่า น้อยกว่าน้ำหนักอณูหนึ่ง พวกเจ้าก็จงเอาเขาออกมาจากไฟนรกเถิด ดังนั้น พวกเขาจึงเอาคนเป็นจำนวนมากออกมา"

หลังจากนั้น อบูสะอีด จึงกล่าวว่าหากพวกท่านประสงค์ ก็จงอ่านอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอธรรมแม้เพียงน้ำหนักเท่าผงธุลี** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

พวกมุชริกีนจะได้รับผ่อนผันการลงโทษไหม ?

รายงานจาก สะอีด อิบนิ ญุบัยรฺ เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แต่ถ้ามันเป็นสิ่งที่ดีอย่างหนึ่งอย่างใด พระองค์ก็จะทรงเพิ่มพูนความดีนั้นเป็นทวีคูณ ส่วนคนมุชริก (ผู้ที่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ) จะไม่ได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษในวันกิยามะฮฺ โดยจะไม่ได้ออกจากไฟนรกตลอดไป** ﴾ โดยได้อ้างหลักฐานจากฮะดีษที่เศาะฮีฮฺ แท้จริง อัลอับบาส ได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แท้จริง อบีฏอลิบ ลุงของท่านนั้นเคยให้ความคุ้มครองท่านและช่วยเหลือท่านอยู่เสมอๆแล้วท่านจะช่วยเหลือเขาได้บ้างไหม ? ท่านตอบว่า

(نَعَمْ هُوَ فِيْ ضَحْضَاحٍ مِنْ نَارٍ ، وَلَوْلاَ اَنَا لَكَانَ فِيْ الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ)

ใช่ เขาจะอยู่ชั้นบนขึ้นมาจากก้นของไฟนรก ถ้าไม่เป็นเพราะฉัน เขาจะต้องอยู่ในนรกชั้นต่ำสุด

(อัลบุคอรี 3883 และ 6208, มุสลิม 209)

ความจริงเรื่องนี้บางทีจะเป็นเฉพาะกับอบีฏอลิบเท่านั้น มิใช่กาฟิรฺคนอื่นๆโดยหลักฐานฮะดีษที่รายงานโดย อบูดาวูด อัฏฏอยาลิซีย์ ไว้ในหนังสือมุสนัดของเขาจากอนัสว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ لاَ يَظْلِمُ الْـمُؤْمِنَ حَسَنَةً يُثَابُ عَلَيْهَا الرِّزْقَ فِيْ الدُّنْيَا ، وَيُجْزَى بِهَا فِيْ اْلآخِرَةِ ، وَأَمَّا اْلكَافِرُ فَيُطْعَمُ بِهَا فِيْ الدُّنْيَا ،فَإِذَا كَانَ يَوْمُ اْلقِيَامَةِ لَمْ يَكُنْ لَهُ حَسَنَةٌ)

แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่อธรรมความดีของผู้ศรัทธา โดยที่เขาจะได้รับเครื่องยังชีพในโลกนี้ และจะได้รับผลตอบแทนในปรโลกด้วย ส่วนคนกาฟิรฺจะได้รับปัจจัยยังชีพในโลกนี้เท่านั้น แล้วในปรโลกเขาจะไม่ได้รับความดีใด ๆเลย

(มุสนัด อัฏฏอยาลิซีย์ 47, มุสลิม 2808)

ความหมายของคำว่า "อัจญฺร็อน อะซีมา" (รางวัลอันใหญ่หลวง)

อบูฮุร็อยเราะฮฺ, อิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และอัฎเฎาะฮาก ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และจะประทานรางวัลอันใหญ่หลวงให้จากที่พระองค์** ﴿ หมายถึง สวนสวรรค์นั่นเอง เราขอต่ออัลลอฮฺ ﷻ ให้ได้รับสวรรค์ และความพอพระทัยของพระองค์

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอบีอุษมาน อันนะฮฺดี ว่าไม่มีใครที่ได้นั่งสังสรรค์กับอบีฮุร็อยเราะฮฺมากไปกว่าฉัน เขาได้เข้ามาเพื่อทำฮัจญ์ก่อนฉัน และฉันก็ได้เข้าตามหลังเขาไป ก็บังเอิญมีชาวเมืองบัศเราะฮฺกลุ่มหนึ่งได้ถ่ายทอดมาจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ว่าเขาได้กล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ يُضَاعِفُ اْلحَسَنَةَ اَلْفَ اَلْفِ حَسَنَةٍ)

"แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะทรงเพิ่มความดีหนึ่งให้เป็นหนึ่งล้านความดี" ฉันจึงกล่าวว่า ไม่เคยมีใครที่จะนั่งสังสรรค์กับอบีฮุร็อยเราะฮฺมากไปกว่าฉัน แต่ฉันไม่เคยได้ยินฮะดีษนี้จากอบีฮุร็อยเราะฮฺเลย ดังนั้น ฉันจึงมุ่งมั่นที่จะมาพบเขา พอรู้ว่าเขาเดินทางไปทำพิธีฮัจญ์ ฉันก็ออกเดินทางมาทำฮัจญ์ เพื่อที่จะพบเขาและสอบถามเกี่ยวกับฮะดีษดังกล่าวนั้น

และอิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาอีกสายหนึ่งจากอบีอุษมาน กล่าวว่า ฉันได้กล่าวว่า โอ้อะบาฮุร็อยเราะฮฺ ฉันได้ยินจากพี่น้องของฉันที่เมืองบัศเราะฮฺ อ้างว่าท่านเคยกล่าวว่า ฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ يَجْزِيْ بِالْحَسَنَةِ اَلْفَ اَلْفِ حَسَنَةٍ)

แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงตอบแทนความดีหนึ่งด้วยหนึ่งล้านความดี

แล้วอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ที่ฉันได้ยินคือท่านนบีกล่าวว่า

(إِنَّ اللهَ يَجْزِيْ بِالْحَسَنَةِ اَلْفَيْ اَلْفِ حَسَنَةٍ) ثُمَّ تلاَ هَذِهِ الآيَةَ ﴿ فَمَا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ ﴾)

"แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงตอบแทนความดีหนึ่งด้วยสองล้านความดี" หลังจากนั้น เขาก็อ่านอายะฮฺนี้ที่มี **﴿ สิ่งอำนวยความสุขแห่งชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้นั้น เทียบกับปรโลกแล้ว ไม่มีอะไร นอกจากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ﴾**

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 38)

ท่านนบีของเรา ﷺ ทรงเป็นพยานยืนยันแก่ประชาชาติของท่านในวันกิยามะฮฺ และพวกปฏิเสธหวังอยากตาย

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **﴿ แล้วอย่างไรเล่า เมื่อเรานำพยานคนหนึ่งแต่ละประชาชาติ แล้วเราได้นำเจ้ามาเป็นพยานต่อชนเหล่านี้ ﴾** อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบถึงความโกลาหลอย่างสุดๆในวันกิยามะฮฺว่าจะเป็นอย่างไร ? เมื่อเราได้ให้มีพยานมายืนยันในแต่ละประชาชาติ หมายถึงให้รอซูลของแต่ละประชาชาติมาเป็นพยานยืนยันข้อเท็จจริง ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِاْىٓءَ بِٱلنَّبِيِّۦنَ وَٱلشُّهَدَآءِ ﴾

แล้วแผ่นดินจะเป็นประกายด้วยรัศมีแห่งพระผู้อภิบาลของมัน และบันทึกจะถูกกางแผ่ บรรดานบีและบรรดาพยานจะถูกนำมา.... *ไปจนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อัซซุมัรฺ อายะฮฺที่ 69)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِى كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ ﴾

และวันที่เราจะแต่งตั้งพยานขึ้นจากทุกประชาชาติ เพื่อให้เป็นพยานต่อพวกเขาจากหมู่ชนของพวกเขาเอง และเราก็นำเจ้ามาเป็นพยานต่อพวกเขาเหล่านั้น..... *จนจบอายะฮฺ*

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 89)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่ฉันว่า

(اِقْرَأْ عَلَيَّ) قُلْتُ : يَارَسُوْلَ اللهِ ! اَقْرَأُ عَلَيْكَ وَعَلَيْكَ أُنْزِلَ؟ قَالَ : (نَعَمْ إِنِّيْ أُحِبُّ أَنْ أَسْمَعَهُ مِنْ غَيْرِيْ) فَقَرَأْتُ سُوْرَةَ النِّسَاءِ حَتَّى أَتَيْتُ إِلَى هَذِهِ الْآيَةِ (فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيْدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيْدًا) فَقَالَ : (حَسْبُكَ الْآنَ) فَإِذَا عَيْنَاهُ تَذْرِفَانِ)

"ท่านจงอ่านให้ฉันฟังหน่อย" ฉันกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันจะอ่านให้ท่านฟัง ทั้งที่อัลกุรอานถูกประทานลงมายังท่านอย่างนั้นหรือ ? ท่านตอบว่า "ใช่แล้ว ฉันนั้นอยากที่จะฟังอัลกุรอานจากคนอื่นจากฉันบ้าง" แล้วฉันก็ได้อ่านซูเราะฮฺอันนิซาอฺ จนกระทั่งมาถึงอายะฮฺนี้ที่ว่า "แล้วอย่างไรเล่า เมื่อเรานำพยานคนหนึ่งจากแต่ละประชาชาติมา แล้วเราได้นำเจ้ามาเป็นพยานต่อชนเหล่านี้" ท่านจึงกล่าวว่า "พอแล้ว" แล้วก็ดวงตาทั้งสองของท่านก็มีน้ำตาไหลออกมา

(ฟัตฮุลบารี 8/712)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ในวันนั้น บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาและดื้อดึงต่อรอซูลชอบ หากว่าแผ่นดินถูกให้ทับถมพวกเขาจนราบเรียบไป และพวกเขามิอาจจะปิดบังคำพูดใด ๆแก่อัลลอฮฺได้** ﴾ คือหากท้องฟ้าแตก และชิ้นส่วนของมันได้ปลิวว่อนกระจัดกระจายลงมายังพวกเขา เป็นการบอกให้ทราบถึงความโกลาหลอลหม่าน ซึ่งมันเป็นความตกต่ำ ความเลวร้ายสิ้นดี ก็ดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ يَوْمَ يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ﴿٤٠﴾ ﴾

วันที่มนุษย์จะมองไปยังสิ่งที่มือทั้งสองของเขาได้ประกอบเอาไว้ และผู้ปฏิเสธศรัทธาจะกล่าวว่า โอ้ถ้าฉันเป็นดินเสียก็จะดี

(ซูเราะฮฺ อันนะบะ อายะฮฺที่ 40)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขามิอาจจะปิดบังคำพูดใด ๆ แก่อัลลอฮฺได้** ﴾ เป็นการบอกให้ทราบเกี่ยวกับพวกปฏิเสธว่า พวกเขานั้นยอมรับทั้งหมดที่พวกเขาได้กระทำไว้ โดยมิได้ปกปิดอะไรเลย

อับดุรฺรอซซ๊าก ได้รายงานมาจากสะอีด อิบนิ ญุบัยรฺ ว่า มีชายคนหนึ่งได้มาหาอิบนิอับบาส แล้วกล่าวว่า มีหลายสิ่งหลายอย่างในอัลกุรอานที่มันยังขัดแย้งกันสำหรับฉัน อิบนุ

อับบาส ถามว่าอะไรบ้าง ? ท่านสงสัยเกี่ยวกับอัลกุรอานหรือ ? เขาตอบว่า ไม่ใช่สงสัยหรอก แต่มันขัดแย้งกัน อิบนุ อับบาส จึงถามว่าท่านจงนำมาซิว่า อะไรมันขัดแย้งกันแก่ท่าน เขาตอบว่า ฉันได้ฟังอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا۟ وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾ ﴾

แล้วผลแห่งการทดสอบพวกเขามิได้เป็นอย่างอื่น นอกจากพวกเขากล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเรา พวกเราไม่เคยเป็นผู้ให้มีภาคีขึ้นแต่อย่างใด

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 23)

และพระองค์ ได้ตรัสว่า ﴿ **และพวกเขามิอาจจะปิดบังคำพูดใด ๆแก่อัลลอฮฺ** ﴾ ซึ่งความจริงพวกเขาเคยปกปิดมาแล้ว

แล้วอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า สำหรับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แล้วผลแห่งการทดสอบพวกเขามิได้เป็นอย่างอื่น นอกจากพวกเขากล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเรา พวกเราไม่เคยเป็นผู้ให้มีภาคีขึ้นแต่อย่างใด** ﴾ ที่จริงแล้วพวกเขานั้น เมื่อได้เห็นสภาพในวันกิยามะฮฺว่า อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้ นอกจากผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งพระองค์จะอภัยโทษ อะลุ้มอล่วย และผ่อนผันให้ แต่จะไม่อภัยในเรื่องภาคี (ชิริก) พวกมุชริกูนจึงได้ปฏิเสธโดยกล่าวว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเรา พวกเราไม่เคยเป็นผู้ให้มีภาคีขึ้นแต่อย่างใด” โดยหวังว่าอัลลอฮฺจะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงทรงปิดปากของพวกเขาเอาไว้ แต่ทว่า มือและเท้าของพวกเขาก็พูดไปตามที่พวกเขาได้กระทำไว้ ดังกล่าวนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ในวันนั้น บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา และดื้อดึงต่อรอซูลชอบ หากว่าแผ่นดินถูกให้ทับถมพวกเขาจนราบเรียบไป และพวกเขามิอาจจะปิดบังคำพูดใด ๆ แก่อัลลอฮฺได้** ﴾

(อับดุรฺรอซซ๊าก 1/160)

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقْرَبُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمْ سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ
تَعْلَمُوا۟ مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِى سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا۟ ۚ وَإِن
كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ٱلْغَآئِطِ أَوْ لَٰمَسْتُمُ

ٱلنِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوا۟ مَآءً فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا طَيِّبًا فَٱمْسَحُوا۟ بِوُجُوهِكُمْ
وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾

43. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเข้าใกล้การละหมาด ขณะที่พวกเจ้ากำลังมึนเมาอยู่ จนกว่าพวกเจ้าจะรู้สิ่งที่พวกเจ้าพูด และก็จงอย่า (เข้าใกล้การละหมาด) เมื่อเป็นผู้มีญะนาบะฮฺ นอกจากเป็นผู้ที่ผ่านไปเท่านั้น จนกว่าพวกเจ้าจะอาบน้ำ และหากพวกเจ้าป่วยหรืออยู่ในการเดินทาง หรือคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ามาจากที่ถ่ายทุกข์ หรือพวกเจ้าสัมผัส (มีเพศสัมพันธ์) กับภรรยา แต่พวกเจ้าไม่พบน้ำ ก็จงทำตะยัมมุมด้วยดินที่ดี แล้วจงลูบใบหน้าของพวกเจ้า และมือของพวกเจ้า แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงยกโทษเสมอ

ห้ามมิให้เข้าใกล้การละหมาดในสภาพที่ยังมึนเมา และมีญะนาบะฮฺ

อัลลอฮฺ ผู้ทรงสิริมงคล ผู้ทรงสูงส่ง ทรงห้ามบ่าวของพระองค์ที่เป็นผู้ศรัทธา มิให้กระทำละหมาดในสภาพที่ยังมึนเมาอยู่ โดยที่ไม่รู้ว่าเขาพูดอะไรออกไป และห้ามมิให้เข้าใกล้การละหมาด และสถานที่ละหมาดคือมัสญิด สำหรับผู้ที่มีญะนาบะฮฺ (ร่างกายไม่สะอาดอันเนื่องจากหลั่งอสุจิ) ยกเว้นให้ผ่านจากประตูหนึ่งไปยังอีกประตูหนึ่งได้ โดยไม่หยุดอยู่ ซึ่งความจริงเรื่องมึนเมาที่ต้องห้ามนั้น ก่อนที่จะมีการห้ามการดื่มสุราขั้นเด็ดขาด ดังที่มีฮะดีษที่เราเคยนำมากล่าวแล้ว ในซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ เมื่อได้อธิบายถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ ﴾ จนกระทั่งจบอายะฮฺ โดยที่ท่านรอซูล ﷺ ได้เคยอ่านมันให้อุมัรฺฟัง แล้วเขาได้กล่าวว่า (اَللَّهُمَّ بَيِّنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانًا شَافِيًا) **"โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ได้โปรดอธิบายให้เราทราบในเรื่องสุราอย่างพอเพียงด้วยเถิด"** แล้วเมื่ออายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมา ท่านก็ได้อ่านมันให้เขาฟังอีก เขาก็กล่าวอีกว่า (اَللَّهُمَّ بَيِّنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانًا شَافِيًا) **"โอ้อัลลอฮฺ ขอพระองค์ได้โปรดอธิบายให้เราทราบในเรื่องสุราอย่างพอเพียงด้วยเถิด"** ดังนั้น พวกเขาจะไม่ดื่มสุราในเวลาใกล้ละหมาด แล้วเมื่อดำรัสของพระองค์ได้ลงมาว่า

(﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْخَمْرُ وَٱلْمَيْسِرُ وَٱلْأَنصَابُ وَٱلْأَزْلَٰمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ

فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ ﴾ فَقَالَ عُمَرُ : انْتَهَيْنَا انْتَهَيْنَا)

"โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ที่จริงสุรา, การพนัน, แท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชายัญ และการเสี่ยงติ้วนั้น เป็นสิ่งโสมม อันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้น พวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ" ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า **"แล้วพวกเจ้าจะยุติไหม ?"** แล้วอุมัรฺได้กล่าวว่า เรายุติแล้ว เรายุติแล้ว *(อัลกุรอานอยู่ในซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 90 – 91)*

(อะหฺมัด 1/53)

ในอีกรายงานหนึ่งว่าอายะฮฺที่อยู่ในซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ ที่ว่า ﴿ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเข้าใกล้การละหมาด ขณะที่พวกเจ้ากำลังมึนเมาอยู่ จนกว่าพวกเจ้าจะรู้สิ่งที่พวกเจ้าพูด** ﴾ แล้วปรากฏว่าผู้ประกาศของท่านรอซูล ﷺ ก็ได้ประกาศเมื่ออิกอมะฮฺว่า "คนเมาจงอย่าได้เข้าใกล้การละหมาดเลย"

(อบูดาวูด 4/80)

บรรดานักวิชาการได้กล่าวถึงสาเหตุในการประทานอายะฮฺนี้ลงมา ก็คือ ฮะดีษที่ได้รายงานโดยอิบนุ อบีฮาติม จากสะอัด ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเรื่องของฉัน 4 อายะฮฺด้วยกัน คือชายชาวอันศอรฺคนหนึ่งได้ทำอาหาร แล้วได้เชิญชาวมุฮาญิรีนมาจำนวนหนึ่ง และชาวอันศอรฺอีกจำนวนหนึ่ง แล้วพวกเราก็กินและดื่ม จนกระทั่งพวกเราได้เมา แล้วพวกเราก็รู้สึกภูมิใจ แล้วชายคนหนึ่งก็ได้ยกเอาขากรรไกรอูฐขึ้นมาแล้วเอามันทำให้จมูกของสะอัดแตก ดังนั้น จึงปรากฏว่าจมูกของสะอัดแตกเป็นแผล ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการห้ามดื่มสุรา แล้วอายะฮฺนี้ ที่ว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقْرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمْ سُكَٰرَىٰ ﴾

ถูกประทานลงมาไปจนจบอายะฮฺ

(มุสนัดอัฏฏอยาลิซีย์ 28)

และฮะดีษบทนี้บันทึกโดยมุสลิมด้วย

(มุสลิม 4/1878)

และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันก็บันทึกเอาไว้ด้วย ยกเว้น อิบนุมาญะฮฺ

(อบูดาวูด 1773, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/466 อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/348)

(อีกสาเหตุหนึ่ง) รายงานโดย อิบนุ อบีฮาติม จากอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ว่า อับดุรฺเราะหฺมาน อิบนุ เอาฟฺ ได้ทำอาหารแล้วเชิญพวกเราไปและรินสุราให้เรา แล้วสุราก็ทำให้พวกเรามึนเมา และเวลาละหมาดก็ถึงเวลา แล้วพวกเขาก็ได้ให้ชายคนหนึ่งขึ้นไปนำละหมาด เขาเล่าว่า แล้วเขาได้อ่านว่า (قُلْ يَاأَيُّهَا الْكَافِرُوْنَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ وَنَحْنُ نَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ) โดยอ่านผิดเพราะความเมา แล้วอัลลอฮฺจึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقْرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمْ سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُواْ مَا تَقُولُونَ ﴾ "โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเข้าใกล้การละหมาด ขณะที่พวกเจ้ากำลังมึนเมาอยู่ จนกว่าพวกเจ้าจะรู้สิ่งที่พวกเจ้าพูด"

(อัฏฏอบารี 8/378)

อย่างนี้แหละที่อิบนุ อบีฮาติมได้รายงาน แล้วอัตติรฺมิซีด้วย

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/380 โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **จนกว่าพวกเจ้าจะรู้ถึงสิ่งที่พวกเจ้าพูด** ﴾ ข้อความนี้ถือว่า ดีที่สุดที่พูดถึงขอบเขตของการมึนเมา และผู้ที่มึนเมานั้นการอ่านของเขานั้นผิด เกิดความสับสน ปะปนกันยุ่งไปหมด เพราะขณะนั้นเขาขาดสติปัญญา ขาดการพินิจพิจารณา

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอนัส ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِذَا نَعَسَ اَحَدُكُمْ وَهُوَ يُصَلِّيْ فَلْيَنْصَرِفْ فَلْيَنَمْ حَتَّى يَعْلَمَ مَا يَقُوْلُ)

เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าง่วงนอน ขณะที่เขากำลังละหมาดอยู่ เขาจงเลิกละหมาด แล้วจงนอน จนกว่าเขาจะทราบถึงสิ่งที่เขาพูดออกไป

(อะหฺมัด 3/142)

อัลบุคอรี ได้นำเสนอฮะดีษบทนี้ เพียงคนเดียว โดยที่มุสลิมไม่ได้นำเสนอ

(ฟัตฮุลบารี 1/377)

โดยที่อันนะซาอี ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย

(อันนะซาอี 1/215)

และในถ้อยคำบางส่วนของฮะดีษ ว่า

(فَلَعَلَّهُ يَذْهَبُ يَسْتَغْفِرُ فَيَسُبُّ نَفْسَهُ)

เขาอาจตั้งใจจะขออภัยโทษ (ต่ออัลลอฮฺ) แต่กลับด่าทอตัวเอง

(ฟัตฮุลบารี 1/375)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจงอย่า (เข้าใกล้การละหมาด) เมื่อเป็นผู้มีญะนาบะฮฺ นอกจากเป็นผู้ที่ผ่านไปเท่านั้น จนกว่าพวกเจ้าจะอาบน้ำ** ﴿

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ดังกล่าวนั้นว่า พวกท่านจงอย่าเข้าไปในมัสญิด โดยที่พวกท่านเป็นผู้มีญะนาบะฮฺ นอกจากเป็นทางผ่านเท่านั้น โดยเขากล่าวว่า เพียงเพื่อเป็นทางผ่านไปเท่านั้น โดยไม่นั่งลงในมัสญิด

(อัฏฏอบารี 8/382)

หลังจากนั้น อิบนุ อบีฮาติม ได้กล่าวอีกว่า ได้มีรายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด, อนัส, อบีอุบัยดะฮฺ, สะอีด อิบนิล มุซัยยับ, อะบิฎฎุฮา,อะฏออฺ, มุญาฮิด, มัสรูก, อิบรอฮีม อันนะคออีย์, ซัยดฺ อิบนิ อัสลัม, อบีมาลิก, อัมริบนิดีนารฺ, อัลฮะกัม อิบนิ อุตัยบะฮฺ , อิกริมะฮฺ, อัลฮะซัน อัลบัศรี, ยะฮฺยา อิบนิ สะอีด อัลอันศอรี, อิบนิ ชิฮาบ และกอตาดะฮฺ ก็กล่าวเช่นเดียวกัน

(อัฏฏอบารี 8/381 –384)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจาก ยะซีด อิบนิ อบี ฮะบี๊บ เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ดังกล่าวนั้นอีกว่าที่จริงแล้ว มีชายชาวอันศอรฺกลุ่มหนึ่งที่ประตูบ้านของพวกเขาอยู่ติดกับมัสญิด แล้วเมื่อพวกเขามีญะนาบะฮฺ โดยที่ในบ้านของพวกเขายังไม่มีน้ำ เมื่อพวกเขาออกไปหาน้ำก็ต้องเดินผ่านมัสญิดออกไป ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **และจงอย่า (เข้าใกล้การละหมาด) เมื่อเป็นผู้มีญะนาบะฮฺ นอกจากเป็นผู้ที่ผ่านไปเท่านั้น** ﴿

(อัฏฏอบารี 8/384)

และสิ่งที่ยืนยันความถูกต้องของคำพูด ยะซีด อิบนุ อบีฮะบี๊บ รอฮิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวก็คือ ฮะดีษที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺ อัลบุคอรีว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ที่กล่าวว่า

(سُدُّوْا كُلَّ خَوْخَةٍ فِيْ الْــمَسْجِدِ إِلاَّ خَوْخَةَ أَبِيْ بَكْرٍ)

พวกท่านจงปิดประตูเล็ก ๆทุกประตูในมัสญิด ยกเว้นประตูของอบีบักรฺ

(ฟัตฮุลบารี 1/665)

อย่างนี้แหละที่ท่านนบี ﷺ ได้พูดในช่วงท้ายชีวิตของท่าน เพราะท่านทราบว่า อบูบักรฺ ؓ จะได้เป็นผู้ดูแลกิจการของบรรดามุสลิมหลังจากท่านได้จากไป และมีความต้องการที่จะต้องเข้าไปในมัสญิดอยู่เรื่อย ๆในฐานะเป็นผู้นำ จึงได้สั่งให้อุดประตูบ้านอื่นๆยกเว้นประตูบ้านของอบูบักรฺ ؓ เท่านั้น

และผู้ที่รายงานว่า (إِلاَّ بَابَ عَلِيّ) ซึ่งมีความหมายว่า "ยกเว้นประตูบ้านของอะลี" ดังที่มีระบุอยู่ในหนังสือสุนันบางเล่ม ถือว่าข้อความดังกล่าวนั้นผิดพลาด ซึ่งที่ถูกต้องนั้นคือที่ระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺ

และความจริงได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากอาอิชะฮฺ ﵂ เล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่ดิฉันว่า

(نَاوِلِيْنِيْ الْخُمْرَةَ مِنَ الْـمَسْجِدِ ، فَقُلْتُ إِنِّيْ حَائِضٌ، فَقَالَ : إِنَّ حَيْضَتَكِ لَيْسَتْ فِيْ يَدِكِ)

เธอช่วยหยิบเสื่อในมัสญิดมาให้หน่อย แล้วดิฉันกล่าวว่า ดิฉันกำลังมีรอบเดือน แล้วท่านได้กล่าวว่า "แท้จริง เลือดประจำเดือนของเธอนั้น มันมิได้ติดอยู่ที่มือของเธอหรอก"

(มุสลิม 1/245)

และบันทึกโดยมุสลิม เช่นเดียวกัน รายงานโดยอบูฮุร็อยเราะฮฺด้วย

(มุสลิม 1/245)

ในเรื่องนี้เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่าอนุญาตให้ผู้มีเลือดประจำเดือนผ่านไปในมัสญิดได้ และผู้ที่มีเลือดหลังจากการคลอดบุตรก็อยู่ในการอนุญาตเช่นเดียวกัน

อธิบายถึงการทำตะยัมมุม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และหากพวกเจ้าป่วยหรืออยู่ในการเดินทาง หรือคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ามาจากที่ถ่ายทุกข์ หรือพวกเจ้าสัมผัส (มีเพศสัมพันธ์) กับภรรยา แต่พวกเจ้าไม่พบน้ำ ก็จงทำตะยัมมุมด้วยดินที่ดี** ﴿

ส่วนคนป่วยที่อนุญาตให้ทำตะยัมมุมได้ ก็คือ ผู้ที่กลัวว่าถ้าใช้น้ำแล้วจะทำให้ต้องเสียอวัยวะไปหรือพิการ ทำให้หายช้าไปอีก

มีนักปราชญ์บางท่าน เห็นว่าอนุญาตให้ทำตะยัมมุมได้เมื่อป่วย เพราะอายะฮฺอัลกุรอานได้บอกไว้กว้าง ๆไม่ได้ระบุขอบเขตของการป่วยเอาไว้

ส่วนการเดินทางนั้น ก็เป็นที่ทราบกันดี โดยไม่จำแนกว่าเดินทางใกล้หรือเดินทางไกล

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **หรือคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ามาจากที่ถ่ายทุกข์** ﴿

คำว่า อัลฆออิฏ (ٱلْغَآئِطِ) ก็คือสถานที่ถ่ายทุกข์ เป็นการพูดเป็นนัยถึงการถ่ายอุจจาระ ซึ่งการถ่ายอุจจาระนั้นถือเป็นฮะดัษเล็ก

ส่วนดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ أَوْ لَٰمَسْتُمُ ٱلنِّسَآءَ ﴾ **﴿ หรือพวกเจ้าสัมผัส (มีเพศสัมพันธ์) กับภรรยา ﴾**

ในข้อความนี้เราจะอ่านได้ 2 อย่าง คือ (لَـٰمَسْتُمْ) และ (لاَ مَسْتُمْ) ถือพูดเป็นนัยถึงการร่วมเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์ เพราะมีดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ ﴾

และถ้าหากพวกเจ้าหย่าพวกนาง ก่อนที่พวกเจ้าจะแตะต้องนาง (มีเพศสัมพันธ์กับนาง) โดยที่พวกเจ้าได้กำหนดสินสอดแก่นางแล้ว ก็จงให้ครึ่งหนึ่งของสิ่งที่พวกเจ้ากำหนดไว้

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺ 237)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا ﴾

โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าได้สมรสกับหญิงผู้ศรัทธา แล้วพวกเจ้าได้หย่าพวกนาง ก่อนที่พวกเจ้าจะแตะต้องตัว (มีเพศสัมพันธ์กับ) พวกนาง ดังนั้น สำหรับพวกเจ้าไม่มีสิทธิ์ที่จะให้พวกนางอยู่ในอิดดะฮฺนั้น

(ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺ 49)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **﴿ หรือพวกเจ้าสัมผัส (มีเพศสัมพันธ์) กับภรรยา ﴾** ว่า คือการร่วมเพศกัน

(อัฏฏอบารี 8/392)

ได้มีรายงานมาจากอะลี, อุบัยยฺ อิบนิ กะอับ, มุญาฮิด ฏอวูส, อัลฮะซัน, อุบัยดฺ อิบนิ อุมัยรฺ, สะอีด อิบนิ ญุบัยรฺ, อัชชะอฺบีย์, กอตาดะฮฺ และมุกอติล อิบนิ ฮัยยาน เช่นเดียวกัน

(อัฏฏอบารี 8/392 และ 393)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **﴿ แต่พวกเจ้าไม่พบน้ำ ก็จงทำตะยัมมุมด้วยดินที่ดี ﴾**

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง จากฮะดีษที่รายงาน โดยอิมรอน อิบนุ ฮุศ็อยนฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้เห็นชายคนหนึ่งแยกตัวออกไปโดยมิได้ละหมาดร่วมกับกลุ่มชน ท่านจึงถามว่า

(يَا فُلاَنُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تُصَلِّيَ مَعَ الْقَوْمِ ، أَلَسْتَ بِرَجُلٍ مُسْلِمٍ ؟)

โอ้ชายคนนั้น อะไรห้ามเจ้ามิให้ละหมาดร่วมกับกลุ่มชน หรือเจ้ามิได้เป็นคนมุสลิม หรือ ?

เขาตอบว่า มิใช่เช่นนั้นครับท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แต่ญะนาบะฮฺได้ประสบกับฉัน โดยที่ ฉันไม่มีน้ำ ท่านจึงกล่าวว่า

(عَلَيْكَ بِالصَّعِيْدِ فَإِنَّهُ يَكْفِيْكَ)

ท่านจงใช้ดินฝุ่นเถิด เช่นนั้นถือว่าใช้ได้แล้ว

(ฟัตฮุลบารี 1/545 มุสลิม 1/474)

การตะยัมมุมนั้น ตามหลักภาษา คือการตั้งใจมุ่งหมาย

ชาวอาหรับ จะกล่าวกันว่า (تَيَمَّمَكَ الله بِحِفْظِهِ) ซึ่งมีความหมายว่า อัลลอฮฺทรงมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองท่าน

ส่วนคำว่า อัศศออีดฺ (الصَّعِيْدُ) ซึ่งแปลว่า ดินฝุ่น

เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ ﴾

แล้วมันจะกลายเป็นดิน (ฝุ่นละเอียด) ที่โล่งเตียน

(ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟิ อายะฮฺที่ 40)

และเพราะมีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากฮุซัยฟะฮฺ อิบนิล ยะมาน ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(فُضِّلْنَا عَلَى النَّاسِ بِثَلاَثٍ : جُعِلَتْ صُفُوْفُنَا كَصُفُوْفِ الْـمَلاَئِكَةِ ، وَجُعِلَتْ لَنَا الْأَرْضُ كُلُّهَا مَسْجِدًا ، وَجُعِلَتْ تُرْبَتُهَا طَهُوْرًا ، إِذَا لَمْ نَجِدِ الْمَاءَ)

เราได้รับความประเสริฐกว่าผู้คน 3 ประการ คือการเข้าแถวของพวกเรา (ในขณะละหมาด) ถูกให้เหมือนกับการเข้าแถวของบรรดามลาอิกะฮฺ, แผ่นดินทั้งหมดถูกให้เป็นที่สุญูด (ละหมาด) ได้ และดินฝุ่นของแผ่นดินถูกให้เป็นที่ทำความสะอาดถ้าเราไม่พบน้ำ

(มุสลิม 1/371)

จะเห็นว่าท่านนบีเจาะจงกล่าวถึงการใช้ดินฝุ่นทำความสะอาดว่าเป็นสถานภาพที่ได้รับเกียรติ ได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ และถ้าหากมีอย่างอื่นให้มาแทนได้ก็คงจะได้กล่าวเอาไว้ แต่ไม่มีการกล่าวเป็นอย่างอื่น นอกจากดินฝุ่นที่สะอาดเท่านั้น

คำว่า ที่ดี (اَلطَّيِّبُ) ก็คือแปลว่าที่ฮาลาล เป็นที่อนุมัตินั่นเอง แต่บางท่านกล่าวว่าที่ไม่เปื้อนนะญิส ไม่มีสิ่งสกปรกปะปน ดังที่อิมามอะหฺมัด และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้รายงานเอาไว้ ยกเว้นอิบนุมาญะฮฺ โดยรายงานจากอบีซัรรฺ ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(الصَّعِيْدُ الطَّيِّبُ طَهُوْرُ الْــمسْلِمِ، وَإِنْ لَمْ يَجِدِ الْــمَاءَ عَشْرَ حِجَجٍ ، فَإِذَا وَجَدَهُ فَلْيُمِسَّهُ بَشَرَتَهُ فَإِنَّ ذَلِكَ خَيْرٌ)

ดินฝุ่นที่ดีนั้นเป็นสิ่งที่ใช้ทำความสะอาดของมุสลิม ถึงแม้ว่าเขาไม่พบน้ำเป็นเวลา 10 ปีก็ตาม แล้วถ้าเขาพบดินฝุ่น เขาจงเอามาลูบผิวหนังของเขา เพราะการใช้น้ำนั้นดีกว่า

(อะหฺมัด 5/180, อบูดาวูด 5/235, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี1/388, และอันนะซาอี 1/171, โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แล้วจงลูบใบหน้าของพวกเจ้า และมือของพวกเจ้า** ﴿

การตะยัมมุม เป็นสิ่งทดแทนการอาบน้ำละหมาดในการทำความสะอาด ไม่ใช่แทนทุกอวัยวะของการอาบน้ำละหมาด แต่ถือเป็นการพอเพียงด้วยการเช็ด หรือลูบที่ใบหน้า และมือทั้งสองเท่านั้น โดยถือเป็นมติของนักปราชญ์ และตามทรรศนะที่ถูกต้องนั้น ถือเป็นการพอเพียงแล้วที่เช็ดใบหน้า และมือทั้งสองข้างด้วยการตบดินฝุ่นเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานฮะดีษจาก อับดิรฺเราะหฺมาน อิบนิ อับซา ว่ามีชายคนหนึ่งได้มาหาอุมัรฺ แล้วกล่าวว่า ฉันมีญะนาบะฮฺ แต่ไม่มีน้ำจะอาบ แล้วอุมัรฺจึงกล่าวว่า ท่านก็ไม่ต้องละหมาด แล้วอัมมารฺ จึงกล่าวขึ้นว่า โอ้ท่านผู้นำ ท่านจำไม่ได้หรือ... ขณะที่ท่านกับฉันออกไปในสงครามครั้งหนึ่ง แล้วเราก็ประสบกับญะนาบะฮฺ โดยที่ไม่พบน้ำ แล้วท่านก็ไม่ได้ละหมาด

ส่วนฉันเอาตัวกลิ้งไปบนฝุ่น แล้วก็ละหมาด แล้วเมื่อเราได้กลับมาหาท่านนบี ﷺ ฉันได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านฟัง แล้วท่านได้กล่าวว่า

(إِنَّمَا كَانَ يَكْفِيْكَ وَضَرَبَ النَّبِيُّ بِيَدِهِ الْأَرْضَ ، ثُمَّ نَفَخَ فِيْهَا وَمَسَحَ بِهَا وَجْهَهُ وَكَفَّيْهِ)

"ที่จริงแล้ว (อย่างนี้) ก็พอเพียงแก่ท่านแล้ว" และท่านนบี ﷺ *ก็ได้เอามือของท่านตบลงบนพื้นดิน หลังจากนั้น ท่านได้เป่าไปในมือ และเอามือลูบใบหน้าของท่านและมือทั้งสองของท่าน*

(อะหฺมัด 4/265)

และประชาชาตินี้ (ประชาชาติของมุฮัมมัด) ได้ถูกเจาะจงให้ใช้บัญญัติในการทำตะยัมมุมโดยเฉพาะ ดังที่มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง โดยรายงานจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ﷺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

((أُعْطِيْتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ اَحَدٌ قَبْلِيْ : نُصِرْتُ بَالرُّعْبِ مَسِيْرَةَ شَهْرٍ ، وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُوْرًا، فَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِيْ اَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ) وَفِيْ لَفْظٍ : (فَعِنْدَهُ طَهُوْرُهُ وَمَسْجِدُهُ ، وَأُحِلَّتْ لِيَ الْغَنَائِمُ وَلَمْ تَحِلَّ لِأَحَدٍ قَبْلِيْ ، وَأُعْطِيْتُ الشَّفَاعَةَ ، وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ، وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً)

"ฉันได้รับ 5 ประการ ซึ่งไม่มีผู้ใดก่อนจากฉันเคยได้รับมันมาก่อน (คือ) ฉันได้รับการช่วยเหลือให้ศัตรูหวาดกลัวล่วงหน้าเป็นระยะทางหนึ่งเดือน, แผ่นดินได้ถูกให้เป็นที่สุญูด (ละหมาด) และเป็นที่ใช้ทำความสะอาดได้ ดังนั้น ไม่ว่าคนใดจากประชาชาติของฉันที่เวลาละหมาดประสบกับเขา เขาจงละหมาดได้" และในถ้อยคำหนึ่งว่า *"ณ ที่เขาก็มีสิ่งใช้ทำความสะอาด และที่สุญูด (ละหมาด) ของเขา, ทรัพย์สินจากสงครามเป็นที่อนุมัติแก่ฉัน ซึ่งไม่เคยเป็นที่อนุมัติแก่ผู้ใดก่อนฉัน, ฉันได้รับอนุญาตให้การช่วยเหลือ (ชะฟาอะฮฺ) ได้ และปรากฏว่า นบีก่อนๆนั้นถูกส่งมายังกลุ่มชนของเขาเท่านั้น แต่ฉันถูกส่งมายังมนุษย์โดยทั่วไป"*

(ฟัตฮุลบารี 1/519, มุสลิม 1/370)

และฮะดีษที่รายงานโดยฮุซัยฟะฮฺ ที่บันทึกโดยมุสลิมที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ

(فُضِّلْنَا عَلَى النَّاسِ بِثَلَاثٍ جُعِلَتْ صُفُوْفُنَا كَصُفُوْفِ الْـمَلَائِكَةِ ، وَجُعِلَتْ لَنَا الْأَرْضُ كُلُّهَا مَسْجِدًا ، وَجُعِلَتْ تُرْبَتُهَا طَهُوْرًا إِذَا لَمْ نَجِدِ الْـمَاءَ)

เราได้รับความประเสริฐกว่าผู้คน 3 ประการ คือการเข้าแถวของพวกเรา (ในขณะละหมาด) ถูกให้เหมือนกับการเข้าแถวของบรรดามลาอิกะฮฺ, แผ่นดินทั้งหมดถูกให้เป็นที่สุญูด (ละหมาดได้) และดินฝุ่นของมันถูกให้เป็นที่ทำความสะอาด ถ้าเราไม่พบน้ำ

(มุสลิม 1/371)

และในอายะฮฺนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **แล้วจงลูบใบหน้าของพวกเจ้า และมือของพวกเจ้า แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงยกโทษเสมอ** ﴿ คือส่วนหนึ่งจากการอภัย และยกโทษให้ก็คือ การบัญญัติเรื่องตะยัมมุมมาให้ และอนุญาตให้พวกท่านละหมาดด้วยการทำตะยัมมุม เมื่อไม่มีน้ำจะอาบน้ำละหมาด โดยถือเป็นการอะลุ้มอล่วยและผ่อนปรนให้แก่พวกเจ้า ทั้งนี้ ก็เพราะว่าอายะฮฺนี้ได้พูดถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่องของการละหมาด คือต้องไม่ปฏิบัติละหมาดในสภาพที่ขาดตกบกพร่อง ไม่ละหมาดในขณะมึนเมา ไม่รู้เรื่องว่าพูดอะไรออกไปบ้าง หรือในสภาพที่ร่างกายไม่สะอาดอันเนื่องจากเป็นผู้มีญะนาบะฮฺ หรือเกิดมีฮะดัษ โดยจะต้องละหมาดในขณะที่ร่างกายสะอาดมีน้ำละหมาด ยกเว้นในกรณีที่ป่วย หรือไม่มีน้ำ เมื่อนั้นอัลลอฮฺจึงผ่อนผันให้ทำตะยัมมุมได้ ในสภาพเช่นนี้ ถือเป็นความโปรดปรานและเมตตาต่อพวกท่าน ซึ่งการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺอย่างแน่นอน

สาเหตุแห่งการบัญญัติเรื่องการตะยัมมุม

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอาอิชะฮฺว่า พวกเราได้ออกไปพร้อมกับท่านรอซูล ﷺ ในการเดินทางครั้งหนึ่ง จนกระทั่งพวกเรามาอยู่ในทุ่งโล่ง จี้ของดิฉันได้หล่นหาย ท่านรอซูล ﷺ จึงแวะพักพร้อมกับคนอื่นๆแล้วทำการหาจี้นั้น โดยที่พวกเขาไม่มีน้ำอยู่เลย แล้วผู้คนก็มาหาอบูบักรฺ แล้วกล่าวว่า ท่านทราบหรือไม่ว่า อาอิชะฮฺทำอะไร ? ทำให้ท่านรอซูล ﷺ และผู้คนต้องหยุดอยู่โดยที่พวกเขาไม่มีน้ำเลย แล้วอบูบักรฺก็มาโดยที่ท่านรอซูล ﷺ นอนเอาศีรษะหนุนอยู่บนขาอ่อนของดิฉันอยู่ แล้วอบูบักรฺได้กล่าวว่าเธอได้กักท่านรอซูล ﷺ และผู้คนเอาไว้โดยที่พวกเขาไม่มีน้ำเลย อาอิชะฮฺได้เล่าว่า อบูบักรฺได้ตำหนิดิฉันและกล่าวอะไรต่อมิอะไร ตามที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้เขากล่าว และเริ่มเอานิ้วมือจิ้มาที่เอวของดิฉัน ดิฉันก็พยายามไม่กระดิกและขยับเขยื้อน เพราะท่านรอซูลนอนอยู่ แล้วท่านรอซูล ﷺ ก็

ตื่นขึ้นมาในตอนเช้าโดยไม่มีน้ำเลย แล้วอัลลอฮฺได้ประทานอายะฮฺที่เกี่ยวกับตะยัมมุมมา แล้วผู้คนก็ทำตะยัมมุม แล้วอุซัยด อิบนุ อุฎ็อยรฺ ได้กล่าวว่า นี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่มีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นเพราะความจำเริญของพวกท่าน โอ้วงศ์วานอบูบักรฺ นางเล่าว่า แล้วเราก็ให้อูฐลุกขึ้นยืน แล้วเราได้พบจี้นั้นอยู่ใต้ท้องอูฐนั่นเอง

(ฟัตฮุลบารี 1/514)

ซึ่งความจริงอะดีษนี้ได้บันทึกโดยอัลบุคอรี และมุสลิม

(อัลบุคอรี 7/24 และ 12/180, มุสลิม 2/279)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ
وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن
مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا
لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدِّينِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ
وَانظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾

44. เจ้ามิได้มองดูบรรดาผู้ที่ได้รับส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ดอกหรือ ? โดยที่พวกเขากำลังซื้อความหลงผิดเอาไว้ และต้องการที่จะให้พวกเจ้าหลงทาง

45. และอัลลอฮฺนั้น ทรงรู้ดียิ่งต่อบรรดาศัตรูของพวกเจ้า และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นผู้คุ้มครอง และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นผู้ช่วยเหลือ

46. จากบางคนในหมู่ผู้เป็นยิวนั้น พวกเขาบิดเบือนถ้อยคำให้หันเหออกจากที่ของมัน และพวกเขากล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และเราได้ฝ่าฝืน

กันแล้ว และเจ้าจงฟังโดยมิใช่เป็นผู้ได้ยิน และจงสดับฟังเราโดยบิดลิ้นของพวกเขา และใส่ร้ายต่อศาสนา และหากว่าพวกเขากล่าวว่าเราได้ยินแล้ว และได้เชื่อฟังกันแล้ว และเจ้าจงฟัง และมองดูเราเถิด ก็จะเป็นสิ่งดีกว่าแก่พวกเขา และเที่ยงตรงกว่า แต่ทว่า อัลลอฮฺได้ทรงสาปแช่งพวกเขาเสียแล้ว เนื่องด้วยการปฏิเสธศรัทธาของพวกเขา ดังนั้น พวกเขาจึงไม่ศรัทธากัน นอกจากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิติเตียนชาวยิว ที่เลือกเอาการหลงผิด บิดเบือนถ้อยคำให้ออกไปจากที่ของมัน ฝ่าฝืน พลิกลิ้น และใส่ร้ายต่อศาสนา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้เราทราบเกี่ยวกับชาวยิวว่าพวกเขานั้นถูกสาปแช่งจากอัลลอฮฺติดต่อกันไปจนถึงวันกิยามะฮฺ เพราะว่าพวกเขาเลือกเอาความหลงผิด แทนทางนำที่ถูกต้อง และขัดขวางสิ่งที่อัลลอฮฺประทานลงมาให้ละทิ้ง ไม่ยอมรับความรู้ที่บรรดานบีและรอซูลท่านก่อนๆของพวกเขาได้บอกให้พวกเขาทราบถึงคุณลักษณะของนบีมุฮัมมัด ﷺ ด้วยการบิดเบือนและพลิกลิ้น ﴿ **และต้องการที่จะให้พวกเจ้าหลงทาง** ﴾ คือชอบที่จะให้พวกท่านคือพวกมุสลิมไม่ยอมรับสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานมาให้แก่พวกท่าน เพื่อให้พวกท่านหลงออกไปจากทางนำที่ถูกต้อง และความรู้ที่ยังประโยชน์นั้น ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงรู้ดียิ่งต่อบรรดาศัตรูของพวกเจ้า** ﴾ คือพระองค์ทรงทราบดีเกี่ยวกับพวกเขาและทรงเตือนพวกเจ้าเองไว้ให้ระวังพวกเขา ﴿ **และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นผู้คุ้มครอง และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นผู้ช่วยเหลือ** ﴾ คือเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นผู้คุ้มครองต่อผู้ที่มุ่งมาหาพระองค์

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **จากบางคนในหมู่ผู้เป็นยิวนั้น** ﴾

คำว่า (مِنْ) ในที่นี้เพื่อบอกให้ทราบถึงชนิด หรือประเภท ดังเช่นดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ ﴾

ดังนั้น พวกเจ้าจงปลีกตัวออกจากความโสมม ซึ่งหมายถึงเจว็ดทั้งหลาย

(ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 30)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **พวกเขาบิดเบือนถ้อยคำให้เหออกไปจากที่ของมัน** ﴾ คือ ตีความหมายให้เป็นอย่างอื่น อธิบายให้ผิดเพี้ยนไปจากที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประสงค์ โดยมีเจตนาบิดเบือนและจงใจกระทำเช่นนั้น ﴿ **และพวกเขากล่าวว่าเราได้ยินแล้ว และเราได้ฝ่าฝืนกันแล้ว** ﴾ คือพวกเขากล่าวว่า เราได้ยินสิ่งที่ท่านพูดแล้วมุฮัมมัด แต่เราไม่เชื่อฟังท่านในเรื่องนี้ อย่างนี้แหละที่มุญาฮิดและอิบนุ ซัยดฺ ได้อธิบายเอาไว้

(อัฏฏอบารี 8/433)

นี่เป็นความหมายของถ้อยคำดังกล่าว คำพูดเช่นนี้ถือว่าชัดเจนกว่าในการสื่อถึงการปฏิเสธและดื้อดึงของพวกเขา เพราะว่าพวกเขาได้หันเหออกไปจากคัมภีร์ของอัลลอฮฺแล้ว หลังจากที่พวกเขาเข้าใจแล้ว และทราบเป็นอย่างดีว่า การกระทำเช่นนั้น ถือเป็นความผิดอย่างมหันต์ มีบาปและต้องได้รับการลงโทษอย่างแน่นอน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเจ้าจงฟังโดยมิใช่เป็นผู้ได้ยิน** ﴾ คือจงฟังตามที่เราพูด แต่ไม่ได้ยิน คือหูหนวกนั่นเอง ซึ่งอัฎเฎาะฮาก ได้รายงานเรื่องนี้มาจากอิบนิ อับบาส

(อัฏฏอบารี 8/434)

ข้อความนี้ ถือเป็นการดูถูกเหยียดหยามมาจากพวกเขา ขออัลลอฮฺ ﷻ ได้สาปแช่งพวกเขาด้วย

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และจงสดับฟังเราโดยพลิกลิ้นของพวกเขา และใส่ร้ายต่อศาสนา** ﴾ โดยพวกเขาทำให้เข้าใจว่าพวกเขานั้นกล่าวว่า จงสดับฟังเราด้วยการที่เราเชื่อฟังท่าน ซึ่งตามคำพูดของพวกเขาแล้ว คำว่า "รออินา" นั้น ที่จริงแล้ว พวกเขาได้ทำความรุนแรงเป็นความนิ่มนวลในการด่าทอท่านนบีนั่นเอง ซึ่งเรื่องนี้ได้เคยกล่าวมาให้ทราบแล้ว เมื่อได้อธิบายดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقُولُواْ رَٰعِنَا وَقُولُواْ ٱنظُرْنَا ﴾

โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าพูดว่า "รออินา" แต่จงพูดว่า "อุนซุรฺนา" (โปรดมองมาทางเรา)

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 104)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกล่าวเกี่ยวกับชาวยิวเหล่านั้นที่ต้องการพูดให้เฉไฉไปเป็นอย่างอื่นว่า ﴿ **และหากพวกเขากล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และได้เชื่อฟังกันแล้ว และเจ้าจงฟัง และมองดูเราเถิด ก็จะเป็นสิ่งดีกว่าแก่พวกเขา และเที่ยงตรงกว่า แต่ทว่า อัลลอฮฺได้ทรงสาปแช่งพวกเขาเสียแล้ว เนื่องด้วยการปฏิเสธศรัทธาของพวกเขา ดังนั้น**

พวกเขาจึงไม่ศรัทธากัน นอกจากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ﴾ เพราะว่าหัวใจของพวกเขาถูกขับออกไปจากความดีอย่างไกลลิบแล้ว ดังนั้น จึงไม่มีสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ในเรื่องการศรัทธาเข้ามาเลย ซึ่งความจริงได้เคยกล่าวมาแล้วเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ ﴾

ช่างมีจำนวนน้อยเหลือเกินที่พวกเขาศรัทธา

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 88)

ซึ่งเป้าหมายก็คือ พวกเขาจะไม่ศรัทธาในสิ่งที่เกิดประโยชน์เลย

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ ءَامِنُوا۟ بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم
مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰٓ أَدْبَارِهَآ أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا
لَعَنَّآ أَصْحَـٰبَ ٱلسَّبْتِ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ
أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدِ
ٱفْتَرَىٰٓ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾ ﴾

47. โอ้ผู้ที่ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย จงศรัทธาต่อสิ่งที่เราได้ให้ลงมา เพื่อยืนยันสิ่งที่มีอยู่กับพวกเจ้าเถิด ก่อนที่เราจะลบใบหน้า (ของพวกเขา) แล้วให้มันกลับไปอยู่ข้างหลังของมัน หรือไม่ก็จะสาปพวกเขา เช่นเดียวกับที่เราได้สาปบรรดาผู้ทำการละเมิดในวันเสาร์ และคำสั่งของอัลลอฮฺนั้นย่อมถูกปฏิบัติตามเสมอ

48. แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษในการที่ให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์ และพระองค์จะทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่นนอกเหนือจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอนเขาก็ได้อุปโลกน์บาปกรรมอันใหญ่หลวงขึ้น

การเรียกร้องเชิญชวนให้พวกเขาศรัทธา พร้อมด้วยการขู่สำทับ

อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวใช้ชาวคัมภีร์ให้ศรัทธาต่อสิ่งที่พระองค์ประทานลงมาให้แก่บ่าว และศาสนทูตของพระองค์คือ มุฮัมมัด ﷺ อันได้แก่คัมภีร์อันสำคัญยิ่ง ซึ่งในคัมภีร์นั้นได้มายืนยันถึงข่าวดีที่มีอยู่ในคัมภีร์ของพวกเขาด้วย และย้ำให้พวกเขากระทำตามดำรัสของพระองค์ **﴿ ก่อนที่เราจะลบใบหน้า (ของพวกเขา) แล้วให้มันกลับไปอยู่ข้างหลังของมัน ﴾**

อัลเอาฟีย์ ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อับบาสว่า คำว่า "นัฏมิสะ" ซึ่งแปลว่า "เราจะลบมัน" หมายถึงทำให้ตาบอด "แล้วให้มันกลับไปอยู่ข้างหลังของมัน" เขากล่าวว่าคือทำให้ใบหน้าของพวกเขาไปอยู่ทางด้านหลัง ก็คือให้พวกเขาเดินถอยหลังเอา และทำให้คนหนึ่งในหมู่พวกเขามีดวงตาสองดวงจากด้านหลัง

(อัฏฏอบารี 8/440)

และเช่นเดียวกัน กอตาดะฮฺ และอะฏิยะฮฺ อัลเอาฟีย์ ก็ได้กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 8/441)

อย่างนี้ถือเป็นการลงโทษที่หนักหนาสากรรจ์ ให้พวกเขากลับไปสู่ความต่ำต้อย เพราะพวกเขาหันเหออกจากหลักฐานอันชัดแจ้งไปสู่หนทางที่ผิด ในสภาพเดินโขยกเขยกก้าวอย่างถอยหลังเดิน

อย่างนี้แหละ ดังที่บางคนในหมู่พวกเขา กล่าวไว้ในดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ ﴾

แท้จริง เราได้พันธนาการที่คอของพวกเขา มันจึงห้อยลงมาที่คางของพวกเขา ดังนั้น (ศีรษะ) ของพวกเขาจึงเงยขึ้น และเราได้ทำเครื่องกีดขวางไว้ข้างหน้าพวกเขา และเครื่องกีดขวางไว้ข้างหลังพวกเขา และเราได้คลุมพวกเขาไว้อย่างมิดชิด ดังนั้น พวกเขาจึงมองไม่เห็น

(ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 8 และ 9)

แท้จริง เช่นนี้แหละ ที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ยกอุทาหรณ์พวกเขาอยู่ในการหลงทาง และทรงขัดขวางไม่ให้พวกเขาได้รับทางนำ

กะอับ อัลอะฮฺบารฺ เข้ารับอิสลาม เมื่อเขาได้ยินอายะฮฺนี้

ความจริงได้มีเรื่องเล่ามาว่า กะอับ อัลอะฮฺบารฺ ได้เข้ารับอิสลามเมื่อเขาได้ยินอายะฮฺนี้ อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอีซา อิบนิล มุฆีเราะฮฺ ว่า พวกเราได้กล่าวถึงการเข้ารับอิสลามของกะอับ ณ ที่อิบรอฮีม แล้วเขาได้เล่าว่า กะอับได้เข้ารับอิสลามในสมัยคอลีฟะฮฺอุมัรฺ โดยที่เขากำลังมุ่งไปบัยตุลมักดิส โดยผ่านไปที่เมืองมะดีนะฮฺ แล้วท่านอุมัรฺได้ออกมา แล้วกล่าวว่า โอ้ กะอับ ท่านจงเข้ารับอิสลามเถิด พวกท่านมิได้อ่านในคัมภีร์ของพวกท่านหรอกหรือที่มีข้อความว่า

﴿ مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًۢا ﴾

อุปมาบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์เตารอต แล้วพวกเขาไม่ได้ปฏิบัติตามที่พวกเขาได้รับมอบ ดังลาที่แบกหนังสือ

(ซูเราะฮฺ อัลญุมุอะฮฺ อายะฮฺที่ 5)

และฉันก็ได้รับคัมภีร์เตารอตมา เขาเล่าว่า แล้วอุมัรฺก็ไปจากเขา หลังจากนั้นเขาได้ออกเดินทางไปจนกระทั่งไปถึงเมืองฮิมซฺ แล้วได้ยินชายคนหนึ่งชาวเมืองฮิมซฺท่าทางเสียใจ โดยเขากล่าวว่า ﴿ **โอ้ผู้ที่ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย จงศรัทธาต่อสิ่งที่เราได้ให้ลงมาเพื่อยืนยันสิ่งที่อยู่กับพวกเจ้าเถิด ก่อนที่เราจะลบใบหน้า (ของพวกเขา) แล้วให้มันกลับไปอยู่ข้างหลังของมัน.....** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

กะอับ จึงกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันศรัทธาแล้ว โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันเข้ารับอิสลามแล้ว เพราะกลัวว่าอายะฮฺนั้นจะโดนกับเขา หลังจากนั้น เขาก็เดินทางกลับไปหาครอบครัวของเขาในแคว้นเยเมน จากนั้นก็นำพวกเขามาเป็นมุสลิม

(อัฏฏอบารี 8/446)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **หรือไม่ก็จะสาปพวกเขาเช่นเดียวกับที่เราได้สาปบรรดาผู้ทำการละเมิดในวันเสาร์** ﴾ หมายถึง พวกที่ทำเล่ห์กลละเมิดจับปลาในวันเสาร์ โดยให้พวกเขากลายร่างเป็นลิงและสุกรไป โดยจะขอนำเรื่องนี้มากล่าวเป็นรายละเอียดอีกทีหนึ่งในซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และคำสั่งของอัลลอฮฺนั้น ย่อมถูกปฏิบัติตามเสมอ** ﴾ คือเมื่อพระองค์ได้บัญชาเรื่องหนึ่งเรื่องใดไป ก็จะไม่มีการฝ่าฝืนและขัดขวางได้

การตั้งภาคี หรือการทำชิริกนั้นจะไม่ได้รับการอภัยโทษอย่างเด็ดขาด นอกจากต้องขออภัยโทษ และกลับตัวกลับใจเสียใหม่

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงอภัยโทษในการที่ให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์** ﴾ คือบ่าวคนหนึ่งคนใดจะไม่ได้รับการอภัย เมื่อเขาไปพบพระองค์ในสภาพที่เป็นคนทำชิริก ﴿ **และพระองค์จะทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่นที่นอกเหนือจากนั้น** ﴾ ที่เป็นความผิดต่างๆ ﴿ **สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴾ จากบ่าวของพระองค์

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีซัรรฺ โดยเอามาจากท่านรอซูล ﷺ

(إِنَّ اللهَ يَقُوْلُ : يَا عَبْدِيْ مَا عَبَدْتَنِيْ وَرَجَوْتَنِيْ ، فَإِنِّيْ غَافِرٌ لَكَ عَلَى مَا كَانَ فِيْكَ يَا عَبْدِيْ إِنَّكَ إِنْ لَقِيْتَنِيْ بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطِيْئَةً مَالَمْ تُشْرِكْ بِيْ لَقِيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً)

แท้จริง อัลลอฮฺ ตรัสว่า โอ้บ่าวของข้า ตราบใดที่เจ้าเคารพภักดีต่อข้าและมีความหวังต่อข้า ข้าจะอภัยโทษให้เจ้า แม้เจ้าจะทำบาปสักเพียงใด โอ้บ่าวของข้า หากเจ้าได้นำความผิดเต็มแผ่นดินมาหาข้า โดยที่เจ้าไม่ได้ตั้งภาคีต่อข้า แน่นอน ข้าก็พบเจ้าด้วยการอภัยที่เต็มแผ่นดิน

(ฮะดีษนี้อะหฺมัดได้รายงานคนเดียวด้วยสำนวนนี้ อะหฺมัด 5/154)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานฮะดีษจากอบีซัรรฺ ว่า ฉันได้มาที่ท่านรอซูล ﷺ แล้วท่านได้กล่าวว่า

(مَا مِنْ عَبْدٍ قَالَ : لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، ثُمَّ مَاتَ عَلَى ذَلِكَ ، إِلاَّ دَخَلَ الْجَنَّةَ ، قُلْتُ : وَإِنْ زَنَى وَ إِنْ سَرَقَ ؟ قَالَ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ قُلْتُ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ ؟ قَالَ : وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ ثَلاَثًا ثُمَّ قَالَ فِيْ الرَّابِعَةِ : عَلَى رَغْمِ اَنْفِ أَبِيْ ذَرٍّ)

ไม่ว่าบ่าวคนใดที่ได้กล่าวว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ หลังจากนั้นเขาได้ตายไปในสภาพเช่นนั้น นอกจากเขาได้เข้าสวรรค์ ฉันถามว่า ถึงแม้เขาจะทำซินา (ละเมิดทางเพศ) และลักขโมยหรือ ? ท่านตอบว่า ถึงแม้เขาจะทำซินา และถึงแม้ว่าเขาจะลักขโมย ฉันถามอีกว่า ถึงแม้เขาจะทำซินา และถึงแม้เขาจะลักขโมยหรือ ?

ท่านตอบว่า ถึงแม้เขาจะทำซินา และถึงแม้เขาจะลักขโมย ท่านกล่าวถึง 3 ครั้ง หลังจากนั้นท่านได้กล่าวเป็นครั้งที่สี่ว่า อบูซัรรฺนี้ ช่างต่ำต้อยจริงๆ

เขาเล่าว่า แล้วอบูซัรรฺได้ออกไปโดยลากผ้าห่มไปด้วย แล้วกล่าวว่า และถึงแม้ว่าอบูซัรรฺต่ำต้อยจริงๆ และปรากฏว่าอบูซัรรฺนั้นเล่าฮะดีษนี้ เสร็จหลังจากนั้นก็จะกล่าวว่า และถึงแม้ว่าอบูซัรรฺจะรับไม่ได้ก็ตาม

(อะหฺมัด 5/152)

และอัลบุคอรี และมุสลิมได้นำเสนอฮะดีษนี้ ด้วยจากฮะดีษที่รายงานโดยฮุเซน

(ฟัตฮุลบารี 10/294, มุสลิม 1/95)

อัลบัซซารฺ ได้รายงานฮะดีษจากอิบนิ อุมัรฺว่า พวกเราเคยงดการขออภัยโทษให้แก่คนที่ทำบาปใหญ่ จนกระทั่งเราได้ยินนบีของเรา ﷺ กล่าวอายะฮฺนี้ ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษในการที่ให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์ และพระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่สิ่งอื่นนอกเหนือจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์** ﴿ และท่านได้กล่าวว่า

(أَخَّرْتُ شَفَاعَتِيْ لِأَهْلِ الْكَبَائِرِ مِنْ أُمَّتِيْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)

ฉันได้ให้ความช่วยเหลือของฉันล่าช้าแก่พวกทำบาปใหญ่จากประชาชาติของฉันในวันกิยามะฮฺ

(กัชฟุลอัสตารฺ 4/84)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาก็ได้อุปโลกน์บาปกรรมอันใหญ่หลวงขึ้น** ﴿

ซึ่งเช่นเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ ﴿

เพราะแท้จริง การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์

(ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 13)

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอิบนิ มัสอูดว่า เขาได้กล่าวว่า ฉันได้ถามว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ บาปอันใดที่ใหญ่มาก ? ท่านได้ตอบว่า

(أَنْ تَجْعَلَ لِلّٰهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ)

การที่ท่านทำให้มีคู่ปฏิปักษ์ต่ออัลลอฮฺ โดยที่พระองค์ทรงให้บังเกิดท่านมา แล้วเขาได้กล่าวไปจนจบฮะดีษ

(ฟัตฮุลบารี 8/350 และมุสลิม 1/95)

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُم ۚ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا
يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ انظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۖ وَكَفَىٰ بِهِ
إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ
يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَٰؤُلَاءِ
أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ
وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾

49. เจ้า (มุฮัมมัด) มิได้มองดูบรรดาผู้ที่ทำให้ตัวเองบริสุทธิ์ดอกหรือ ? มิได้ อัลลอฮฺต่างหากที่จะทำให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์บริสุทธิ์ และพวกเขาจะไม่ถูกอธรรม แม้เพียงขนาดของเมล็ดอินทผลัม

50. จงดูเถิดว่า อย่างไรเล่าที่พวกเขาอุปโลกน์ความเท็จให้แก่อัลลอฮฺ และพอเพียงแล้วที่ความเท็จนั้นเป็นบาปอันชัดแจ้ง

51. เจ้า (มุฮัมมัด) มิได้มองดูบรรดาผู้ที่ได้รับส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ดอกหรือ ? โดยที่พวกเขาศรัทธาต่ออัลญิบติและอัฏฏอฆูต และกล่าวแก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาว่า พวกเขาเหล่านั้นแหละเป็นผู้ที่อยู่ในทางที่เที่ยงตรงกว่าบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย

52. ชนเหล่านี้แหละ คือผู้ที่อัลลอฮฺได้ทรงสาปแช่งพวกเขา และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงสาปแช่งเขาแล้ว เจ้าจะไม่พบว่ามีผู้ช่วยเหลือใด ๆ สำหรับเขาเลย

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิชาวยิว และทรงสาปแช่งพวกเขาในการที่พวกเขาทำตัวเองให้บริสุทธิ์ และพวกเขายังศรัทธาต่ออัลญิบติและอัฏฏอฆูต และกล่าวว่าคนปฏิเสธศรัทธานั้นอยู่ในทางนำและเป็นผู้ศรัทธา

อัลฮะซัน และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่าอายะฮฺนี้ คือ ﴾ **เจ้า (มุฮัมมัด) มิได้มองดูบรรดาผู้ที่ทำให้ตัวเองบริสุทธิ์ดอกหรือ ?** ﴿ ได้ถูกประทานลงมาในเรื่องของชาวยิวและชาวคริสต์ ขณะที่พวกเขาได้กล่าวว่า พวกเรานั้นเป็นบุตรของอัลลอฮฺ และเป็นคนที่พระองค์ทรงรัก

(อัฏฏอบารี 8/452)

และอิบนุ ซัยดฺ ได้กล่าวว่าอายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับคำพูดของพวกเขาที่ว่า ﴾ **พวกเรานั้นเป็นบุตรของอัลลอฮฺ และเป็นคนที่พระองค์ทรงรัก** ﴿ และเกี่ยวกับคำพูดของพวกเขาที่ว่า ﴾ **จะไม่มีใครได้เข้าสวรรค์เลย นอกจากผู้ที่เป็นยิวหรือคริสต์เท่านั้น** ﴿ (ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 111)

(อัฏฏอบารี 8/462)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **มิได้ อัลลอฮฺต่างหากที่จะทำให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์บริสุทธิ์** ﴿ คือการที่จะเป็นเช่นนั้นกลับไปหาอัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งเท่านั้น เพราะพระองค์นั้นทรงทราบดีถึงข้อเท็จจริงทั้งที่เปิดเผยและที่ถูกปกปิดเอาไว้

หลังจากนั้น พระองค์ผู้ทรงสูงส่งได้ตรัสว่า ﴾ **และพวกเขาจะไม่ถูกอธรรมแม้เพียงขนาดของเมล็ดอินทผลัม** ﴿ คือพระองค์จะไม่ปล่อยให้คนหนึ่งใดได้ผลตอบแทนมีน้ำหนัก แม้เพียงเท่าขนาดของของเมล็ดอินทผลัม

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อะฏออฺ, อัลฮะซัน, กอตาดะฮฺ และชาวสะลัฟคนอื่นได้กล่าวว่า คือขนาดเท่ากับรอยแตกของเมล็ดผลอินทผลัม

(อัฏฏอบารี 8/458 และ 459)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **จงดูเถิดว่า อย่างไรเล่าที่พวเขาอุปโลกน์ความเท็จให้แก่อัลลอฮฺ** ﴿ คือในการที่พวกเขาจะทำตัวเองให้บริสุทธิ์ และอ้างว่าพวกเขาเป็นบุตรของอัลลอฮฺ และเป็นคนที่อัลลอฮฺทรงรัก และคำพูดของพวกเขาที่ว่า "จะไม่มีใครได้เข้าสวรรค์เลย นอกจากผู้ที่เป็นยิว หรือคริสต์เท่านั้น" และคำพูดของพวกเขาที่ว่า "ไฟนรกนั้นจะไม่เผาผลาญพวกเรานอกจากบรรดาวันที่ถูกนับได้เท่านั้น (ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 80) ทั้งนี้ โดยถือเอาผลงานดี ๆของบรรพบุรุษของพวกเขา โดยที่ความจริงแล้วอัลลอฮฺได้ตัดสินไปแล้ว ผลงานดี ๆ ของบรรพบุรุษไม่มีผลต่อรุ่นลูกหลานแต่ประการใดในดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ﴾........الآية

นั่นคือหมู่ชนที่ล่วงลับไปแล้ว สิ่งที่พวกเขาขวนขวายไว้ก็ย่อมได้แก่พวกเขา และสิ่งที่พวกเจ้าขวนขวายไว้ก็ย่อมได้แก่พวกเจ้า........ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 134)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเพียงพอแล้วที่ความเท็จนั้นเป็นบาปอันชัดแจ้ง** ﴿ คือถือเป็นการพอเพียงแล้วที่การกระทำของพวกเขาเช่นนี้เป็นการโกหก และปลิ้นปล้อนอย่างเห็นได้ชัด

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **เจ้า (มุฮัมมัด) มิได้มองดูบรรดาผู้ที่ได้รับส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ดอกหรือ ? โดยที่พวกเขาศรัทธาต่ออัลญิบติและอัฏฏอฆูต** ﴿

ส่วนอัลญิบตินั้น มุฮัมมัด อิบนุ อิสฮาก ได้กล่าวโดยเอามาจากฮัซซาน อิบนิ ฟาอิด จากอุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏอบ ว่าความจริงเขาได้กล่าวว่า อัลญิบติ ก็คือไสยศาสตร์ ส่วนอัฏฏอฆูต ก็คือชัยฏอน

(อัฏฏอบารี 8/462)

อัลอัลลามะฮฺ อบูนัศรฺ อิสมาอีล อิบนุ ฮัมมาด อัลเญาฮะรี ได้กล่าวไว้ในหนังสือของเขาที่ชื่อว่า "อัศศิฮาฮฺ" ว่าคำว่า อัลญิบติ เป็นคำที่มีความหมายถึงเจว็ด, หมอผี, ผู้ทำไสยศาสตร์, เวทย์มนตร์, คาถา และมีความหมายคล้ายๆ กัน

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจาก ญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ว่าเขาได้ถูกถามเกี่ยวกับคำว่า "อัฏฏอวาฆีต" ซึ่งเป็นพหูพจน์ของคำว่า "อัฏฏอฆูต" แล้วเขาได้ตอบว่า พวกเขาคือหมอผีที่ชัยฏอนเข้าสิงสู่

(อิบนุ อบีฮาติม ตรวจสอบโดย อัลฆุอมิดี 3/994)

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า "อัฏฏอฆูต" คือชัยฏอนในคราบมนุษย์ ซึ่งผู้คนเคารพนับถือ และถือเป็นผู้นำและผู้ตัดสินคดีความต่างๆ

(อัฏฏอบารี 8/462)

อิมามมาลิก ได้กล่าวว่า "อัฏฏอฆูต" ก็คือ ทุกสิ่งที่ได้รับการเคารพบูชานอกจากอัลลอฮฺ

คนกาฟิรฺ (ปฏิเสธศรัทธา) ไม่ได้เหนือไปกว่าบรรดามุสลิม

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และกล่าวแก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาว่า พวกเขา**

เหล่านั้นแหละ เป็นผู้ที่อยู่ในทางที่เที่ยงตรงกว่าบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ﴾ คือพวกที่ศรัทธาต่ออัลญิบติและฏอฆูตนั้นได้ถือว่าพวกกาฟิรฺนั้นดีกว่าและเหนือกว่าบรรดามุสลิมเสียอีก ทั้งๆที่พวกเขาเองก็ไม่ได้รู้อะไรมากนัก รู้ศาสนาน้อยกว่า และยังปฏิเสธคัมภีร์ของอัลลอฮฺอีกด้วย

ความจริง อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอิกริมะฮฺ ว่า ฮุยัยฺ อิบนุ อัคฏ็อบ และ กะอับ อิบนุล อัชร็อฟ ได้มาที่ชาวมักกะฮฺ แล้วพวกเขากล่าวแก่เขาทั้งสองว่า พวกท่านนั้นเป็นชาวคัมภีร์และเป็นผู้ที่มีความรู้ ดังนั้น พวกท่านจงบอกให้พวกเราได้ทราบที่เกี่ยวกับพวกเรา และเกี่ยวกับมุฮัมมัด แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า มันเกี่ยวอะไรกับพวกเจ้าและมุฮัมมัดเล่า ? พวกเขาได้กล่าวว่า พวกเรานั้นติดต่อวงศ์ญาติ, เชือดอูฐตัวใหญ่, บริการน้ำหลังจากดื่มนม ปลดปล่อยเชลย และบริการน้ำดื่มแก่ผู้มาประกอบพิธีฮัจญ์ ส่วนมุฮัมมัดเป็นต้นเหตุแห่งการตัดขาดวงศ์ญาติ ผู้ลักขโมยเผ่าฆิฟารฺที่ขโมยข้าวของคนฮัจญ์ที่ปฏิบัติตามเขา อย่างนี้เรา หรือเขาดีกว่ากัน ? ดังนั้น พวกนั้นจึงกล่าวว่า พวกท่านดีกว่าและอยู่ในหนทางที่ถูกต้องกว่า แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **เจ้า (มุฮัมมัด) มิได้มองดูบรรดาผู้ที่ได้รับส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ดอกหรือ ?.......**﴾ จนจบอายะฮฺ

ซึ่งความจริงได้มีรายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้มาจากหลายหนทาง หลายสายรายงานจาก อิบนิ อับบาสและชาวสะลัฟกลุ่มหนึ่ง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสาปแช่งชาวยิว อันเนื่องด้วยพวกเขาขอความช่วยเหลือจากพวกมุชริกีน

นี่แหละที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสาปแช่งพวกเขา และแจ้งให้ทราบว่า พวกเขานั้นจะไม่มีผู้ช่วยเหลือใดๆแก่พวกเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เพราะว่า พวกเขานั้นได้ไปขอความช่วยเหลือจากพวกมุชริกีน ที่จริงแล้วที่พวกเขากล่าวชมเชยพวกกุฟฟารฺมักกะฮฺเช่นนั้น เพื่อที่จะขอความช่วยเหลือ และพวกนั้นก็ตอบรับคำขอ และมาช่วยเหลือจริงๆในวันสมรภูมิอะฮฺซาบ จนกระทั่งท่านนบี ﷺ และบรรดาศอฮาบะฮฺต้องขุดสนามเพลาะรอบเมืองมะดีนะฮฺในสมรภูมิครั้งนั้น ดังนั้น อัลลอฮฺจึงถือว่าความชั่วของพวกเขาพอเพียงแล้ว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِغَيۡظِهِمۡ لَمۡ يَنَالُواْ خَيۡرٗاۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱلۡقِتَالَۚ وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزٗا ﴿٢٥﴾ ﴾

และอัลลอฮฺทรงให้พวกปฏิเสธศรัทธาถอยทัพกลับไปด้วยความเคียดแค้น โดยที่

พวกเขามิได้ประสบความดีแต่อย่างใด และอัลลอฮฺทรงให้ความพอเพียงแก่บรรดาผู้ศรัทธาในการสู้รบ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพ

(ซูเราะฮฺ อัลอะฮฺซาบ อายะฮฺที่ 25)

أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمۡ
يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ ءَالَ
إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا ﴿٥٤﴾ فَمِنۡهُم مَّنۡ
ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾

53. หรือว่าพวกเขามีส่วนได้ใด ๆจากอำนาจ ดังนั้น พวกเขาก็จะไม่ให้แก่คนอื่น แม้เพียงจุดบนเมล็ดอินทผลัม

54. หรือว่าพวกเขาอิจฉาคนอื่นในสิ่งที่อัลลอฮฺประทานแก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์ แท้จริงนั้น เราได้ประทานให้แก่วงศ์วานอิบรอฮีมมาแล้ว ซึ่งคัมภีร์และความรู้เกี่ยวกับศาสนา และได้ทรงให้แก่พวกเขาซึ่งอำนาจอันยิ่งใหญ่

55. แล้วในหมู่พวกเขามีผู้ที่ศรัทธาต่อเขา และในหมู่พวกเขามีผู้ที่ขัดขวางเขา และเพียงพอแล้วที่นรกญะฮันนัมมีเปลวเพลิงอันโชติช่วง

ความตระหนี่ของชาวยิว และความอิจฉาของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **หรือว่าพวกเขามีส่วนได้ใด ๆจากอำนาจ** ﴿ ข้อความเป็นคำถามปฏิเสธ (อิสติฟฮาม อิงการี) ซึ่งมีความหมายว่า พวกเขาไม่มีส่วนได้อำนาจใด ๆ ต่อจากนั้น พระองค์ได้บอกถึงลักษณะของพวกเขาว่าเป็นคนที่ถี่เหนียว) โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเขาก็จะไม่ให้แก่คนอื่น แม้เพียงจุดบนเมล็ดอินทผลัม** ﴿ คือพวกเขานั้นถ้ามีส่วนได้มีอำนาจ มีสิทธิ์ในการดำเนินการแล้ว แน่นอน พวกเขาก็ต้องให้คนอื่น ๆบ้าง และเสมือนว่าพวกเขาไม่มีอำนาจครอบครองแม้แต่เพียงนิดเดียว

คำว่า "นะกี๊รฺ" คือจุดที่อยู่ที่เมล็ดอินทผลัม ตามทรรศนะของอิบนิ อับบาส และนักวิชาการส่วนใหญ่ ซึ่งอายะฮฺนี้ก็เช่นเดียวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّيٓ إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ ٱلْإِنفَاقِ ﴾

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกเจ้าครอบครองคลังแห่งความเมตตาของพระผู้อภิบาลของฉัน เมื่อนั้นพวกเจ้าจะหน่วงเหนี่ยวมันไว้ เพราะกลัวการบริจาค

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 100)

เพราะพวกเขากลัวว่าสิ่งที่มีอยู่ในมือของพวกเขาจะหมดไปโดยที่มันไม่น่าจะหมดไป แต่ที่เป็นเช่นนั้น เพราะพวกเขาตระหนี่ถี่เหนียว ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า

﴿ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ ﴾

และปรากฏว่ามนุษย์นั้นเป็นคนตระหนี่

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 100)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **หรือว่าพวกเขาอิจฉาคนอื่นในสิ่งที่อัลลอฮฺประทานแก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์** ﴾ หมายความว่าที่เป็นเช่นนั้น เพราะว่าพวกเขาอิจฉาริษยาต่อท่านนบี ﷺ ในสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่ท่าน ในการเป็นนบีท่านสุดท้ายที่ยิ่งใหญ่ และอันเนื่องจากท่านเป็นนบีที่มีเชื้อสายจากชาวอาหรับ ไม่ได้มาจากพวกเขาที่เป็นอิสรออีล

อัฏฏ็อบรอนีย์ ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า ﴿ **หรือว่าพวกเขาอิจฉาคนอื่น.....** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ โดยอิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า เราเป็นคนที่ต่างกับคนพวกนั้น

(อัฏฏ็อบรอนีย์ 111/146)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แท้จริงนั้น เราได้ประทานให้แก่วงศ์วานอิบรอฮีมมาแล้ว ซึ่งคัมภีร์ และความรู้เกี่ยวกับศาสนา และได้ทรงให้แก่พวกเขาซึ่งอำนาจอันยิ่งใหญ่** ﴾ คือเราได้ให้ลูกหลานของวงศ์วานอิสรออีล นั่นก็คือลูกหลานของอิบรอฮีมเป็นนบี และเราได้ประทานคัมภีร์ให้แก่พวกเขา และให้พวกเขามีอำนาจการปกครองด้วยความรู้ และให้พวกเขาเป็นกษัตริย์ แต่ถึงกระนั้น ﴿ **แล้วในหมู่พวกเขามีผู้ที่ศรัทธาต่อเขา** ﴾ คือโดยการประทานให้มานี้และโดยความโปรดปรานนี้ ﴿ **และในหมู่พวกเขามีผู้ที่ขัดขวางเขา** ﴾ คือปฏิเสธไม่รับเขา หันเหออกจากเขา ปลุกปั่นให้ผู้คนต่อต้านเขา ทั้งๆที่เป็นเชื้อชาติเดียวกับเขา มาจากวงศ์วาน

เดียวกับเขา ซึ่งพวกเขาขัดแย้งกันมีความเห็นแตกต่างกัน แล้วนับประสาอะไรกับพวกเจ้า ซึ่งมิได้มาจากวงศ์วานอิสรออีล โอ้มุฮัมมัดเอ๋ย มุญาฮิดได้กล่าวว่า ﴿ **แล้วในหมู่พวกเขามีผู้ที่ศรัทธาต่อเขา** ﴾ หมายถึงศรัทธาต่อมุฮัมมัด ﷺ ﴿ **และในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่ขัดขวางเขา** ﴾ *(อัฏฏอบารี 8/482)*

การปฏิเสธของพวกนั้นรุนแรงมาก ห่างไกลจากความจริงมาก ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงได้สัญญาแก่พวกเขาว่า ﴿ **และพอเพียงแล้วที่นรกญะฮันนัมมีเปลวเพลิงอันโชติช่วง** ﴾ คือ พอเพียงแล้วที่นรกเป็นสถานที่ลงโทษพวกเขา อันเนื่องด้วยเขาปฏิเสธ ดื้อดึง และฝ่าฝืนคัมภีร์ของอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُم
بَدَّلْنَـٰهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا
٥٦ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ لَّهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ
وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ٥٧ ﴾

56. แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธต่อบรรดาอายะฮฺของเรานั้น เราจะให้พวกเขาเข้าไปในไฟนรก คราใดที่ผิวหนังของพวกเขาสุก เราก็เปลี่ยนผิวหนังให้แก่พวกเขาใหม่ ซึ่งมิใช่ผิวหนังเดิม เพื่อพวกเขาจะได้ลิ้มรสการลงโทษ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ

57. และบรรดาผู้ที่ศรัทธา และกระทำความดีทั้งหลายนั้น เราจะให้พวกเขาเข้าสู่สวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างนั้น โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนั้นตลอดกาล ซึ่งในนั้นพวกเขาจะได้รับคู่ครองที่บริสุทธิ์ และเราจะให้เขาเข้าอยู่ภายใต้ร่มเงาอันร่มเย็น

อธิบายถึงโทษของผู้ที่ปฏิเสธคัมภีร์ของอัลลอฮฺ ﷻ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบถึงการลงโทษในนรกญะฮันนัมแก่ผู้ที่ปฏิเสธบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺและขัดขวางบรรดารอซูลของพระองค์ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธต่อบรรดาอายะฮฺของเรา.....** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ คือเราจะให้พวกเขาเข้านรก ซึ่งทุกส่วนจากร่างกายของเขาถูกล้อมเอาไว้ หลังจากนั้นพระองค์ก็ได้บอกให้ทราบว่า การทรมานและการลงโทษนั้นจะคงอยู่ตลอดกาล แล้วพระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **คราใดที่ผิวหนังของพวกเขาสุก เราก็เปลี่ยนผิวหนังให้แก่พวกเขาใหม่ ซึ่งมิใช่ผิวหนังเดิม เพื่อพวกเขาจะได้ลิ้มรสการลงโทษ** ﴿

อัลอะอฺมัช ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อุมัรฺ ว่า เมื่อผิวหนังของพวกเขาไหม้ก็จะถูกเปลี่ยนผิวหนังอื่นจากนั้นใหม่เป็นสีขาว เช่น สีของกระดาษ

(อัฏฏอบารี 8/482 และอิบนุ อบีฮาติม ก็ได้รายงานเช่นเดียวกัน)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากอัลฮะซันเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **คราใดที่ผิวหนังของพวกเขาสุก.......** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ ซึ่งเขากล่าวว่าผิวหนังของพวกเขาจะสุกในวันหนึ่ง 7 หมื่นครั้ง

ฮุเซน กล่าวว่า ฟุฎ็อยลฺ ได้รายงานเพิ่มเติมจากฮิชาม ซึ่งรายงานจากอัลฮะซันอีกทอดหนึ่งเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **คราใดที่ผิวหนังของพวกเขาสุก** ﴿ ว่า ทุกครั้งที่ผิวของพวกเขาสุก มันก็กินเข้าไปที่เนื้อของพวกเขาด้วย มันจะหมุนเวียนเป็นอยู่อย่างนั้น

(อัฏฏอบารี 8/485)

อธิบายให้ทราบถึงบั้นปลาย (หรือจุดจบ) ของคนดีๆ คือ สวนสวรรค์ และความสุขในสวรรค์

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และบรรดาผู้ที่ศรัทธา และกระทำความดีทั้งหลาย เราจะให้พวกเขาเข้าสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างนั้น โดยที่พวกเขาจะอยู่ในนั้นตลอดกาล** ﴿ นี่เป็นการบอกให้ทราบถึงบั้นปลายหรือจุดจบของคนที่ได้รับความสุขในสวรรค์ อัดนฺ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง พวกเขาจะอยู่ในสวรรค์นั้นตลอดกาล จะเคลื่อนย้ายไปในนั้นได้เสมอทุกเวลาที่เขาประสงค์และต้องการ โดยที่พวกเขาจะไม่ขอเปลี่ยนแปลงและโยกย้ายไปที่อื่นอีก

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ซึ่งในนั้นพวกเขาจะได้รับคู่ครองที่บริสุทธิ์** ﴿ ปราศจากเลือดประจำเดือน เลือดหลังจากการคลอดบุตร ข้อบกพร่องต่างๆ จรรยามารยาท

ที่ไม่ดี และลักษณะที่ทำให้เกิดความบกพร่องต่าง ๆดังเช่นที่อิบนุ อับบาส ได้กล่าวเอาไว้ว่า บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่มีสิ่งสกปรกและเป็นอันตรายใด ๆทั้งสิ้น

(อัฏฏอบารี 1/395)

และเช่นเดียวกัน อะฏออฺ, อัลฮะซัน, อัฏเฎาะฮาก, อันนะคออีย์, อบูศอและฮฺ, อะฏียะฮฺ และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวเอาไว้

(อิบนุ อบีฮาติม 1/92)

และมุญาฮิด ได้กล่าวว่า ปราศจากปัสสาวะ, เลือดประจำเดือน, เลือดหลังจากการคลอดบุตร, เสมหะ, น้ำลาย, อสุจิ และบุตร

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเราจะให้เขาเข้าอยู่ภายใต้ร่มเงาอันร่มเย็น** ﴿ ซึ่งเป็นร่มเงาที่กว้างใหญ่ไพศาล, แน่นหนา, ดีงาม และอลังการอีกด้วย

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจาก อบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า

(إِنَّ فِيْ الْجَنَّةِ لَشَجَرَةً يَسِيْرُ الرَّاكِبُ فِيْ ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ لاَيَقْطَعُهَا : شَجَرَةُ الْخُلْدِ)

แท้จริง ในสวรรค์มีต้นไม้ต้นหนึ่ง ผู้เดินทางจะเดินไปภายใต้ร่มเงาเป็นเวลา 100 ปี ก็ไม่อาจจะพ้นมันไปได้ นั่นก็คือ ต้นอัลคุลด

(อัฏฏอบารี 8/489)

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا۟ ٱلْأَمَـٰنَـٰتِ إِلَىٰٓ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ ٱلنَّاسِ أَن تَحْكُمُوا۟ بِٱلْعَدْلِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ٥٨ ﴾

58. แท้จริง อัลลอฮฺทรงใช้พวกเจ้าให้มอบคืนของฝากแก่เจ้าของของมัน และเมื่อพวกเจ้าตัดสินระหว่างผู้คน พวกเจ้าก็จะต้องตัดสินด้วยความยุติธรรม แท้จริง อัลลอฮฺทรงแนะนำพวกเจ้าด้วยสิ่งที่ดี ๆ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น

ใช้ให้มอบคืนของฝาก

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแจ้งให้ทราบว่า พระองค์ทรงใช้ให้มอบคืนของฝากแก่เจ้าของของมัน

ในฮะดีษฮะซันรายงานจากสะมุเราะฮฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أَدِّ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنِ ائْتَمَنَكَ، وَلاَ تَخُنْ مَنْ خَانَكَ)

ท่านจงคืนของฝากแก่ผู้ที่ให้ความไว้วางใจแก่ท่าน และท่านจงอย่าทรยศคนที่ทรยศต่อท่าน

บันทึกโดย อิมามอะหฺมัด และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนัน
(อะหฺมัด 3/414, อบูดาวูด 3/805, ตั๊วฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/479)

ซึ่งในเรื่องนี้ครอบคลุมไปถึงความรับผิดชอบทุกอย่างที่เป็นหน้าที่จำเป็นแก่มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งต่อบ่าวของพระองค์ เช่น การละหมาด, การซะกาต, การถือศีลอด, การเสียกัฟฟาเราะฮฺ, การบนบานต่างๆ การงานอื่นๆ ที่เป็นความรับผิดชอบของเขาซึ่งคนทั่วไปไม่เห็น ตลอดจนสิ่งที่เป็นสิทธิระหว่างบ่าวด้วยกัน เช่น ของฝากต่างๆที่ต้องรับผิดชอบต่อกัน โดยไม่ต้องตรวจดูพยานหลักฐานแต่ประการใด ดังนั้น อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง จึงใช้ให้เอามาคืนเจ้าของของเขาเสีย แล้วถ้าผู้ใดไม่ปฏิบัติในโลกนี้ จะถูกจัดการและถูกลงโทษในวันกิยามะฮฺ ดังที่ปรากฏในฮะดีษเศาะฮีฮฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لَتُؤَدُّنَّ الْحُقُوقَ إِلَى أَهْلِهَا حَتَّى يُقْتَصَّ لِلشَّاةِ الْجَمَّاءِ مِنَ الْقَرْنَاءِ)

(ในวันกิยามะฮฺ) พวกท่านจะคืนสิทธิต่างๆให้แก่ผู้ที่เป็นเจ้าของสิทธิ์ แม้แต่แกะที่ไม่มีเขา ก็จะได้รับความยุติธรรมและทวงคืนสิทธิจากแกะมีเขา (ที่เคยทำร้ายมันขณะยังมีชีวิตอยู่)

(มุสลิม 4/1997)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากอิบนิ ญุร็อยญฺ เกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับอุษมาน อิบนิ ฏ็อลฮะฮฺ คือท่านรอซูล ﷺ ได้หยิบเอาลูกกุญแจอัลกะอฺบะฮฺมาจากเขา แล้วท่านได้เข้าไปในบัยตุลลอฮฺในวันพิชิตมักกะฮฺ แล้วท่านได้ออกมาโดยที่ท่านอ่านอายะฮฺนี้ คือ ﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ﴾.......ไปจนจบอายะฮฺ แล้วท่านได้เรียกอุษมานมา แล้วเอาลูกกุญแจคืนให้แก่เขาไป

อุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ ได้เล่าว่า เมื่อท่านรอซูล ﷺ ได้ออกมาจากอัลกะอฺบะฮฺ โดย

ท่านอ่านอายะฮฺนี้คือ ﴿ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا۟ ٱلْأَمَـٰنَـٰتِ إِلَىٰٓ أَهْلِهَا ﴾....... ฉันขอเอาคุณพ่อคุณแม่เป็นประกัน ฉันไม่เคยได้ยินท่านอ่านอายะฮฺนี้มาก่อนจากนี่เลย

(อัฏฏอบารี 8/492)

ดังนั้น เรื่องนี้ จึงเป็นที่ร่ำลือกันว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นแน่ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าอายะฮฺนี้จะถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ก็ตาม แต่ข้อชี้ขาดของมันกว้าง ใช้โดยทั่วไป และด้วยเหตุนี้ อิบนุ อับบาสและมุฮัมมัด อิบนุล ฮะนะฟียะฮฺ จึงได้กล่าวว่า ใช้ได้ทั้งกับคนดีหรือคนชั่ว คือเป็นคำสั่งใช้ให้แก่ทุกคน

ใช้ให้มีความยุติธรรมในการตัดสิน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเมื่อพวกเจ้าตัดสินระหว่างผู้คน พวกเจ้าก็จะต้องตัดสินด้วยความยุติธรรม** ﴾ ซึ่งเป็นคำสั่งจากอัลลอฮฺ ﷻ ให้ตัดสินระหว่างผู้คนด้วยความยุติธรรม

ด้วยเหตุนี้ มุฮัมมัด อิบนุ กะอับ ซัยดฺ อิบนุ อัสลัม และชะฮัรฺ อิบนุ เฮาชับ ได้กล่าวว่า แท้จริง อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเจ้าเมืองและผู้นำ หมายถึง บรรดาผู้ที่ตัดสินคดีความในระหว่างผู้คน

(อัฏฏอบารี 8/490)

ในฮะดีษระบุว่า

(إِنَّ اللهَ مَعَ الْحَاكِمِ مَالَمْ يَجُرْ ، فَإِذَا جَارَ وَكَلَهُ اللهُ إِلَى نَفْسِهِ)

แท้จริง อัลลอฮฺทรงอยู่พร้อมกับผู้ตัดสิน ตราบที่เขายังไม่เอนเอียง (ไปจากความเที่ยงธรรม) แล้วถ้าเขาเอนเอียง อัลลอฮฺจะทรงปล่อยให้เขาเผชิญกับสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเขาเอง

(อิบนุมาญะฮฺ 2/775)

ในรายงานหนึ่งระบุว่า

(عَدْلُ يَوْمٍ كَعِبَادَةِ أَرْبَعِيْنَ سَنَةً)

ความยุติธรรมเพียงวันเดียว เสมือนกับการทำอิบาดะฮฺ 40 ปี

(อัลกันซ์ 6/12)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงแนะนำพวกเจ้าด้วยสิ่งที่ดีๆ** ﴾ คือ

พระองค์ทรงใช้พวกเจ้าด้วยสิ่งที่ดีๆ เช่น การคืนของฝากให้แก่เจ้าของ การตัดสินระหว่างผู้คนด้วยความยุติธรรมและอื่นๆทั้งที่เป็นคำสั่งใช้ ศาสนบัญญัติอันสำคัญๆและสมบูรณ์แบบ

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น** ﴾ คือได้ยินคำพูดของพวกเจ้าและเห็นการกระทำของพวกเจ้า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَأُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ۖ فَإِن تَنَٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ ﴾

59. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเชื่อฟังอัลลอฮฺ และเชื่อฟังรอซูลเถิด และผู้ปกครองของพวกเจ้าด้วย แต่ถ้าพวกเจ้าขัดแย้งกันในสิ่งใด ก็จงนำสิ่งนั้นกลับไปยังอัลลอฮฺ และรอซูล หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก นั่นแหละเป็นสิ่งที่ดียิ่ง และเป็นการกลับที่สวยงามยิ่ง

ใช้ให้เชื่อฟังผู้นำในเรื่องที่ดี

อัลบุคอรี ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **จงเชื่อฟังอัลลอฮฺและเชื่อฟังรอซูลเถิด และผู้ปกครองของพวกเจ้าด้วย** ﴾ โดยเขากล่าวว่า อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับอับดุลลอฮฺ อิบนุ ฮุซาฟะฮฺ อิบนิ ก็อยสฺ อิบนิ อะดีย์ เมื่อท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งเขาออกไปในสงครามครั้งหนึ่ง

(ฟัตฮุลบารี 8/101)

และมีความเห็นเช่นเดียวกัน กลุ่มนักรายงานฮะดีษส่วนใหญ่ ยกเว้น อิบนุมาญะฮฺ

(มุสลิม 3/1465, อบูดาวูด 3/92, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/364, อันนะซาอี 7/154)
โดยที่อัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆอรีบ)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอะลี ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งกองทหารออกไป และแต่งตั้งให้ชายชาวอันศอรฺคนหนึ่งเป็นผู้นำ เมื่อพวกเขาได้เดินทางออกไปแล้ว มีปัญหาอะไร

เกิดขึ้นในหมู่พวกเขา เขาจึงกล่าวแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาว่า ท่านรอซูล ﷺ มิได้ใช้ให้พวกท่านเชื่อฟังฉันหรือ ? พวกเขาได้ตอบว่า ครับ เขาจึงกล่าวว่า พวกท่านจงไปรวบรวมฟืนมา หลังจากนั้น เขาก็เรียกให้เอาไฟมาแล้วเขาได้จุดไฟที่กองฟืนนั้น แล้วก็กล่าวว่า ฉันตั้งใจให้พวกท่านเข้าไปในกองเพลิงนั้น เขาเล่าว่า กลุ่มชนนั้นก็เตรียมเข้าไปในกองเพลิงนั้น เขาเล่าว่า แล้วชายหนุ่มคนหนึ่งในหมู่พวกเขาได้กล่าวแก่พวกเขาว่า ความจริงแล้ว ที่พวกท่านไปหาท่านรอซูล (เข้ารับอิสลาม) ก็เพื่อหนีออกห่างจากไฟนรก ดังนั้น พวกท่านจงอย่ารีบร้อนกระทำจนกว่าจะพบท่านรอซูล ﷺ ก่อน แล้วถ้าท่านใช้ให้พวกท่านเข้าไปในกองเพลิงก็จงเข้าไป เขาเล่าว่า แล้วพวกเขาก็กลับไปที่ท่านรอซูล ﷺ แล้วเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ท่านทราบ แล้วท่านได้กล่าวแก่พวกเขาว่า

(لَوْ دَخَلْتُمُوْهَا مَا خَرَجْتُمْ مِنْهَا أَبَدًا ، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِيْ الْـمَعْرُوْفِ)

หากพวกท่านเข้าไปในกองเพลิง พวกท่านก็คงออกมาจากมันไม่ได้เลย ที่จริงการเชื่อฟังนั้นเฉพาะในเรื่องที่ดีเท่านั้น

(อะหฺมัด 1/82)

อบูดาวูด ได้บันทึกรายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อุมัรฺ จากท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(اَلسَّمْعُ وَالطَّاعَةُ عَلَى الْـمَرْءِ الْـمُسْلِمِ فِيْمَا أَحَبَّ وَكَرِهَ ، مَالَمْ يُؤْمَرْ بِمَعْصِيَةٍ ، فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلاَ سَمْعَ وَلاَ طَاعَةَ)

การฟัง และการเชื่อฟังนั้นเป็นหน้าที่ของคนมุสลิม ทั้งในสิ่งที่เขาชอบและไม่ชอบตราบที่เขาไม่ถูกใช้ให้ทำความชั่ว และถ้าเขาถูกใช้ให้ทำความชั่ว ก็ไม่ต้องฟังและไม่ต้องเชื่อฟัง

(อบูดาวูด 2626, อัลบุคอรี 7144 และมุสลิม 1839)

รายงานจากอุบาดะฮฺ อิบนิศ ศอมิต ว่า พวกเราได้ให้สัตยาบันต่อท่านรอซูล ﷺ จงฟังและเชื่อฟังทั้งในเรื่องที่ชอบและไม่ชอบ เรื่องยากและเรื่องง่าย และเรื่องที่มีผลสะท้อนต่อพวกเรา และจะไม่ขัดแย้งกับผู้ที่ชำนาญการ ท่านได้กล่าวว่า

(إِلاَّ اَنْ تَرَوْا كُفْرًا بَوَاحًا عِنْدَكُمْ فِيْهِ مَنَ اللهِ بُرْهَانٌ)

ยกเว้นการที่พวกท่านเห็นว่าเป็นการปฏิเสธอย่างโจ่งแจ้ง ซึ่งพวกท่านมีหลักฐานชัดเจนจากอัลลอฮฺในเรื่องดังกล่าว

(ฟัตฮุลบารี 13/204, มุสลิม 3/470)

และในฮะดีษอีกบทหนึ่งรายงานจากอนัส ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(اِسْمَعُوْا وَأَطِيْعُوْا، وَإِنْ أُمِّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَأَنَّ رَأْسَهُ زَبِيْبَةٌ)

พวกท่านจงฟัง และจงเชื่อฟัง แม้ว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้นำของพวกท่านนั้น จะเป็นทาสชาวอบิสสิเนีย (ผิวดำ) ซึ่งศีรษะของเขาดูคล้ายลูกเกดก็ตาม

บันทึกโดย อัลบุคอรี (ฟัตฮุลบารี 13/130)

รายงานจากอุมมิลฮุศอยนฺ ว่า แท้จริง นางได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวคำปราศรัยในการทำฮัจญ์แห่งการอำลาว่า

(وَلَوِ اسْتُعْمِلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ يَقُوْدُكُمْ بِكِتَابِ اللهِ ، اِسْمَعُوْا لَهُ وَأَطِيْعُوْا)

และถึงแม้ทาสคนหนึ่งถูกแต่งตั้งมาปกครองพวกเจ้า โดยเขานำพวกเจ้าด้วยคัมภีร์ของอัลลอฮฺ พวกเจ้าก็จงฟังเขาและเชื่อฟังเถิด บันทึกโดยมุสลิม

(มุสลิม 1838)

และในสำนวนหนึ่งของมุสลิม ว่า

(عَبْدًا حَبَشِيًّا مُجْدُوْعًا)

บ่าว (ทาส) ชาวอบิสสิเนียที่จมูกแหว่ง......

ในฮะดีษเศาะฮีฮฺที่เห็นตรงกันระหว่างอัลบุคอรีและมุสลิม รายงานจาก อบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านรอซูล ﷺ ว่าท่านได้กล่าวว่า

(مَنْ أَطَاعَنِيْ فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ وَمَنْ عَصَانِيْ فَقَدْ عَصَى اللهَ ، وَمَنْ أَطَاعَ أَمِيْرِيْ فَقَدْ أَطَاعَنِيْ، وَ مَنْ عَصَى اَمِيْرِيْ فَقَدْ عَصَانِيْ)

ผู้ใดเชื่อฟังฉัน ความจริงเขาได้เชื่อฟังอัลลอฮฺแล้ว และผู้ใดฝ่าฝืนต่อฉัน ความจริงเขาได้ฝ่าฝืนอัลลอฮฺแล้ว และผู้ใดเชื่อฟังเจ้าเมืองของฉัน ความจริงเขาได้เชื่อฟังต่อฉันแล้ว และผู้ใดฝ่าฝืนเจ้าเมืองของฉัน ความจริงเขาได้ฝ่าฝืนต่อฉันแล้ว

(ฟัตฮุลบารี 13/119, และมุสลิม 3/1466)

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **จงเชื่อฟังอัลลอฮฺ** ﴿ คือจงปฏิบัติตามคัมภีร์ของพระองค์ ﴾ **และเชื่อฟังรอซูลเถิด** ﴿ คือจงเอา (ปฏิบัติตาม) ซุนนะฮฺของท่าน ﴾ **และผู้ปกครองของพวกเจ้าด้วย** ﴿ ในสิ่งที่เขาใช้พวกเจ้าให้เชื่อฟังอัลลอฮฺ ไม่ฝ่าฝืนต่อพระองค์

เพราะว่าไม่มีการเชื่อฟังสิ่งที่ถูกสร้าง ในการฝ่าฝืนอัลลอฮฺแต่ประการใด ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในอะดีษเศาะฮีฮฺที่ว่า (إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْـمَعْرُوْفِ) ซึ่งมีความหมายว่า "ที่จริงการเชื่อฟังนั้นเฉพาะในเรื่องที่ดีเท่านั้น"

(ฟัตฮุลบารี 13/130)

ใช้ให้กลับไปดูในคัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺ เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้ง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แต่ถ้าพวกเจ้าขัดแย้งกันในสิ่งใด ก็จงนำสิ่งนั้นกลับไปยังอัลลอฮฺและรอซูล** ﴿

มุญาฮิด และชาวสะลัฟคนอื่นๆได้กล่าวว่า ให้กลับไปสู่คัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺของรอซูลของพระองค์

(อัฏฏอบารี 8/504)

นี่เป็นคำสั่งของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งที่ว่าทุกสิ่งที่ผู้คนขัดแย้งกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักใหญ่ๆหรือเป็นรายละเอียดปลีกย่อย ให้กลับไปดูข้อชี้ขาดในคัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ﴿

และอันใดเล่าที่พวกเจ้าขัดแย้งกันในเรื่องนั้น ๆ การตัดสินชี้ขาดย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 10)

ดังนั้น เรื่องใดที่คัมภีร์ของอัลลอฮฺ และซุนนะฮฺของท่านรอซูล ได้ตัดสินชี้ขาด และยืนยันว่าถูกต้อง ก็ถือว่าเป็นสัจธรรมความถูกต้อง และเมื่อความจริงปรากฏแล้ว หลังจากนั้นก็ไม่มีอะไร นอกจากการหลงทางเท่านั้น

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และวันปรโลก** ﴿ คือให้พวกเจ้านำเรื่องที่ขัดแย้งกัน และไม่ทราบข้อชี้ขาด กลับไปหาคัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ เพื่อหาข้อชี้ขาดและข้อเท็จจริง ﴾ **หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก** ﴿ ดังนั้น จึงชี้ให้เห็นว่าคนที่ไม่ใช้คัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺของท่านรอซูลตัดสินชี้ขาด เขาก็มิได้เป็นผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลกอย่างแน่นอน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นั่นแหละเป็นสิ่งที่ดียิ่ง** ﴿ คือการเอาคัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺของท่านรอซูลมาตัดสินนั้น ถือเป็นความยอดเยี่ยมเป็นที่สุด ﴾ **และเป็นการ**

กลับที่สวยงามยิ่ง ﴾ คือ เป็นบั้นปลายที่ดียิ่งและมีคุณค่าเป็นที่สุด ดังที่อัสสุดดีย์และคนอื่นๆ ได้กล่าวเอาไว้

(อัฏฏอบารี 8/506)

และมุญาฮิด ได้กล่าวว่า มีผลตอบแทนเป็นอย่างดี ก็ถือว่าใกล้เคียง

(อัฏฏอบารี 8/506)

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ
أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟
أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَآ
أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ
يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ
وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ ﴾

60. เจ้ามิได้มองดูบรรดาผู้ที่อ้างตนว่าพวกเขาศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่เจ้า และสิ่งที่ถูกประทานลงมาก่อนเจ้าดอกหรือ ? โดยที่เขาเหล่านั้นต้องการที่จะให้การตัดสินแก่อัฏฏอฆูตทั้ง ๆที่พวกเขาถูกใช้ให้ปฏิเสธมัน และชัยฏอนนั้นต้องการที่จะให้พวกเขาหลงทางอันไกลลิบ

61. และเมื่อถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า พวกเจ้าจงมายังสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมา และยังรอซูลเถิด เจ้าก็จะได้เห็นพวกกลับกลอกเหล่านั้นผินหลังให้แก่เจ้าจริง ๆ

62. แล้วจะเป็นอย่างไรเล่า ? เมื่อมีเหตุร้าย ๆประสบแก่พวกเขา เนื่องจากสิ่งที่มือของพวกเขาได้ประกอบขึ้น แล้วพวกเขาก็มาหาเจ้า โดยสาบานต่ออัลลอฮฺว่า พวกเรามิได้ต้องการอะไรนอกจากการทำดีและให้มีการปรองดองกันเท่านั้น

63. ชนเหล่านี้แหละ คือผู้ที่อัลลอฮฺทรงทราบดีถึงสิ่งที่อยู่ในหัวใจของพวกเขา ดังนั้น เจ้าจงผินหลังให้แก่พวกเขา และจงตักเตือนพวกเขาถึงเรื่องที่เกี่ยวกับตัวของพวกเขาด้วยสำนวนที่กินใจ

คนที่หันเหออกจากคัมภีร์ของอัลลอฮฺและซุนนะฮฺ โดยเอาสิ่งอื่นมาตัดสินชี้ขาด เขาก็ไม่ได้เป็นมุสลิม

นี่ถือเป็นการปฏิเสธจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งต่อผู้ที่อ้างตัวว่าเป็นผู้ศรัทธาต่อสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมาให้แก่รอซูลของพระองค์ และแก่บรรดานบีองค์ก่อนๆ ทั้งๆที่เขาก็มิได้ยึดเอาคัมภีร์ของอัลลอฮฺและคำสอนของบรรดารอซูล มาเป็นข้อชี้ขาดข้อขัดแย้งต่างๆ ดังเช่นที่ได้กล่าวไว้ในสาเหตุแห่งการประทานอายะฮฺนี้ลงมา คือเกี่ยวกับชาวอันศอรฺคนหนึ่งกับชาวยิวอีกคนหนึ่งทะเลาะกัน แล้วชาวยิวคนนั้นก็กล่าวว่าระหว่างฉันกับเจ้านั้นให้มุฮัมมัดตัดสิน แต่อีกคนหนึ่งกล่าวว่าระหว่างฉันกับเจ้านั้นให้กะอับ อิบนุล อัชร็อฟตัดสิน แต่บางคนกล่าวว่า อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับกลุ่มพวกมุนาฟิกีนที่พยายามแสดงตัวเป็นมุสลิม โดยพวกเขาต้องการให้ตัดสินตามแบบของพวกญาฮิลียะฮฺ และบางคนก็กล่าวอื่นจากนั้น อายะฮฺนี้จึงมีความหมายกว้างครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าวทั้งหมด เป็นอายะฮฺที่ตำหนิทุกคนที่หันเหออกไปจากคัมภีร์ของอัลลอฮฺ และซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ และการใช้อย่างอื่นทุกอย่างตัดสินถือเป็นเรื่องที่ผิด จุดมุ่งหมายในที่นี้ก็คือ อัฏฏอฆูต และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **โดยที่เขาเหล่านั้นต้องการที่จะให้การตัดสินแก่อัฏฏอฆูต.....** ﴾ ไปจนกระทั่งจบอายะฮฺ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เจ้าก็จะเห็นพวกกลับกลอกเหล่านั้นผินหลังให้แก่เจ้าจริง ๆ** ﴾ คือ พวกเขาจะคอยขัดขวางเจ้าอย่างยโสโอหัง ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสเกี่ยวกับพวกมุชริกีน ว่า

﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ﴾

และเมื่อได้มีการกล่าวแก่พวกเขาว่า จงปฏิบัติตามสิ่งที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมา พวกเขาก็กล่าวว่า แต่เราปฏิบัติตามสิ่งที่บรรพบุรุษของเราปฏิบัติกันในเรื่องนั้น

(ซูเราะฮฺ ลุกมาน อายะฮฺที่ 21)

โดยพวกเขาจะแตกต่างกับบรรดาผู้ศรัทธา ที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวแก่พวกเขาว่า

﴿ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ ﴾

แท้จริง คำกล่าวของบรรดาผู้ศรัทธา เมื่อพวกเขาถูกเรียกร้องไปสู่อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ เพื่อให้ตัดสินระหว่างพวกเขา พวกเขาจะกล่าวว่า เราได้ยินแล้ว และเราเชื่อฟังแล้ว และชนเหล่านี้คือ ผู้ประสบความสำเร็จ

(ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 51)

การตำหนิพวกมุนาฟิกีน

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวตำหนิพวกมุนาฟิกีนว่า ﴿ **แล้วจะเป็นอย่างไรเล่า ? เมื่อมีเหตุร้ายประสบแก่พวกเขา เนื่องจากสิ่งที่มือของพวกเขาได้ประกอบขึ้น** ﴾ คือ พวกเขาจะเป็นอย่างไร เมื่ออัลลอฮฺได้กำหนดให้มีภยันตรายประสบแก่พวกเขา อันเนื่องจากความผิดบาปของพวกเขา พวกเขาก็ต้องการให้ท่านช่วยเหลือ ﴿ **แล้วพวกเขาก็มาหาเจ้าโดยสาบานต่ออัลลอฮฺว่า พวกเรามิได้ต้องการอะไร นอกจากการทำดี และให้มีการปรองดองกันเท่านั้น** ﴾ คือพวกเขามาขอโทษท่าน และสาบานต่ออัลลอฮฺว่า ที่มาหาท่านนั้นไม่ใช่อะไรอื่น นอกจากทำดีและให้ปรองดองกัน เป็นการพูดแก้เกี้ยว ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ และจริงใจแต่ประการใดเลย เป็นการเสแสร้างเท่านั้น ดังที่พระองค์ได้แจ้งให้เราทราบเกี่ยวกับพวกเขาในดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾ ﴾

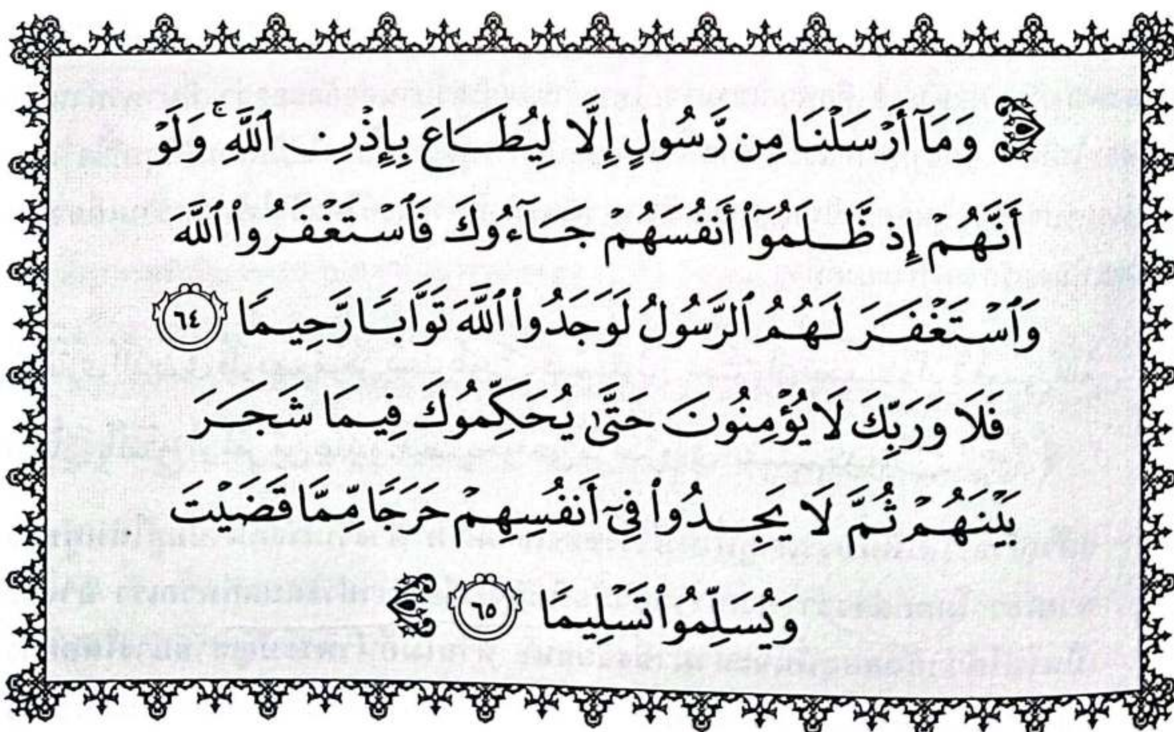
แล้วเจ้าจะได้เห็นบรรดาผู้ที่ในหัวใจของเขามีโรค ต่างรีบเร่งกันไปอยู่ในหมู่ของพวกเขา โดยกล่าวว่า พวกเรากลัวภัยพิบัติจะเวียนมาประสบแก่พวกเรา อาจจะเป็นไปได้ว่าอัลลอฮฺนั้นจะนำมาซึ่งชัยชนะ หรือไม่ก็นำพระบัญชาอย่างใดอย่างหนึ่งจากพระองค์มา แล้วพวกเขาก็กลายเป็นผู้เสียใจต่อสิ่งที่พวกเขาปกปิดไว้

ในใจของพวกเขา

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 52)

ความจริง อัฏฏ็อบรอนีย์ ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า อบูบัรฺซะฮฺ อัลอัสละมีย์ เคยเป็นหมอดูเป็นผู้ตัดสินระหว่างชาวยิวที่มีปัญหาขัดแย้งกัน แล้วมีมุสลิมบางคนไปหาเขาให้ช่วยตัดสิน ดังนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **เจ้ามิได้มองดูบรรดาผู้ที่อ้างตนว่า พวกเขาศรัทธาต่อสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่เจ้า และสิ่งที่ถูกประทานลงมาก่อนเจ้าดอกหรือ ?** ﴾ ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **พวกเรามิได้ต้องการอะไร นอกจากการทำดี และให้มีการปรองดองกันเท่านั้น** ﴾

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **ชนเหล่านี้แหละ คือผู้ที่อัลลอฮฺทรงทราบดีถึงสิ่งที่อยู่ในหัวใจของพวกเขา** ﴾ มนุษย์ประเภทนี้ คือพวกมุนาฟิกูน (คนหน้าไหว้หลังหลอก) อัลลอฮฺทรงทราบถึงสิ่งที่อยู่ในหัวใจของพวกเขาเป็นอย่างดี ซึ่งพระองค์จะตอบแทนให้แก่พวกเขาตามสภาพนั้น เพราะไม่มีอะไรที่จะซ่อนเร้นไปจากพระองค์ได้ เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทั้งภายนอกและภายใน และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น เจ้าจงผินหลังให้แก่พวกเขา** ﴾ คืออย่าไปสนใจถึงสิ่งที่อยู่ในหัวใจของพวกเขา ﴿ **และจงตักเตือนพวกเขา** ﴾ มิให้เป็นคนกลับกลอก หน้าไหว้หลังหลอก ﴿ **ถึงเรื่องที่เกี่ยวกับตัวของพวกเขาด้วยสำนวนที่กินใจ** ﴾ คือจงแนะนำตักเตือนพวกเขาด้วยคำพูดที่จูงใจและน่าสนใจ

64. และเรามิได้ส่งรอซูลท่านใดมา นอกจากเพื่อให้เขาได้รับการเชื่อฟัง ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺเท่านั้น และแม้ว่าพวกเขานั้น ขณะที่พวกเขาอธรรมแก่ตัวเอง พวกเขาได้มาหาเจ้า แล้วขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ และรอซูลก็ได้ขออภัยโทษให้แก่พวกเขาด้วยแล้ว แน่นอน พวกเขาก็ย่อมพบว่าอัลลอฮฺนั้นคือ ผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

65. มิใช่เช่นนั้นดอก ขอสาบานต่อพระผู้อภิบาลของเจ้าว่า เขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธา จนกว่าพวกเขาจะให้เจ้าตัดสินในสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา แล้วพวกเขาก็จะไม่พบความคับอกคับใจใด ๆ ในจิตใจของพวกเขาจากสิ่งที่เจ้าได้ตัดสินไป และพวกเขาก็ยอมจำนนด้วยดี

การเชื่อฟังท่านรอซูลเป็นเรื่องจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเรามิได้ส่งรอซูลท่านใดมา นอกจากเพื่อให้เขาได้รับการเชื่อฟัง** ﴾ คือข้าได้สั่งใช้ให้ผู้คนเชื่อฟังผู้ที่ข้าส่งไปยังพวกเขา

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺเท่านั้น** ﴾

มุญาฮิดได้กล่าวว่า คือคนหนึ่งคนใดจะยังไม่เชื่อฟัง นอกจากด้วยอนุมัติของข้า (คือด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ)

(อัฏฏอบารี 8/516)

ดังเช่นกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِ ﴾

และแน่นอน อัลลอฮฺได้ทรงให้สัญญาของพระองค์สมจริงแก่พวกเจ้า ขณะที่พวกเจ้าเข่นฆ่าพวกเขา ด้วยอนุมัติของพระองค์

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 152)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และแม้ว่าพวกเขานั้น ขณะที่พวกเขาอธรรมแก่ตัวเอง ......** ﴾ จนจบอายะฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงชี้แนะพวกที่ทำชั่วและทำบาปว่า เมื่อทำผิดพลาดและ

ฝ่าฝืนแล้วละก็ ให้มาหาท่านรอซูล และขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ ณ ที่ท่าน และขอให้ท่านขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺให้ เพราะว่า ถ้าพวกเขาทำเช่นนั้นแล้ว อัลลอฮฺจะทรงรับการกลับตัวกลับใจของพวกเขา ทรงเมตตาพวกเขาและอภัยโทษให้แก่พวกเขา ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **แน่นอน พวกเขาก็ย่อมพบว่าอัลลอฮฺนั้นคือ ผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴿

คนหนึ่งจะยังไม่ศรัทธา จนกว่าเขาจะยอมรับให้นบี ﷺ ตัดสินปัญหาข้อขัดแย้งของเขา และพอใจในการตัดสินนั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **มิใช่เช่นนั้นดอก ขอสาบานต่อพระผู้อภิบาลของเจ้า ว่าเขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธา จนกว่าพวกเขาจะให้เจ้าตัดสินในสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา** ﴿

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสาบานด้วยองค์ของพระองค์เองว่า คนหนึ่งคนใดจะยังไม่ศรัทธาจนกระทั่งจะให้ท่านรอซูลตัดสินชี้ขาดในทุกเรื่อง แล้วเรื่องใดที่ท่านรอซูลได้ติดสินชี้ขาดไปแล้วนั่นคือความจริงที่จำเป็นแก่พวกท่านต้องปฏิบัติตามทั้งภายในและภายนอก และด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **แล้วพวกเขาก็จะไม่พบความคับอกคับใจใด ๆในจิตใจของพวกเขาจากสิ่งที่เจ้าได้ตัดสินไป และพวกเขาก็ยอมจำนนด้วยดี** ﴿ คือถ้าพวกเขาได้ให้เจ้าตัดสินไปแล้ว พวกเขาก็ต้องเชื่อฟังเจ้าโดยสิ้นเชิง และไม่พบความคับอกคับใจใด ๆในสิ่งที่เจ้าได้ตัดสินไป โดยยอมจำนนโดนสิ้นเชิง

อัลบุคอรี ได้รายงานมาจากอุรวะฮฺ ว่า อัซซุบัยรฺ ได้ทะเลาะกับชายคนหนึ่งในเรื่องทางน้ำแล้วท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اسْقِ يَا زُبَيْرُ ! ثُمَّ أَرْسِلِ الْــمَاءَ إِلَى جَارِكَ ، فَقَالَ الْأَنْصَارِيُّ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ! أَنْ كَانَ ابْنَ عَمَّتِكَ ، فَتَلَوَّنَ وَجْهُ رَسُوْلِ اللهِ ، ثُمَّ قَالَ : (إِسْقِ يَازُبَيْرُ! ثُمَّ احْبِسِ الْــمَاءَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الْجَدْرِ ، ثُمَّ ارْسِلِ الْــمَاءَ إِلَى جَارِكَ)

"โอ้ซุบัยรฺ จงรดน้ำเสียก่อน หลังจากนั้นก็จงปล่อยน้ำไปยังเพื่อนบ้านของท่าน" แล้วชาวอันศอรฺ (คู่กรณี) ได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ (ที่ท่านตัดสินเช่นนี้) เพราะเขาเป็นลูกพี่ลูกน้องของท่านใช่ไหม ? แล้วใบหน้าของท่านรอซูล ﷺ ก็ได้เปลี่ยนสี หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า "โอ้ซุบัยรฺ จงรดน้ำเสียก่อน และกักน้ำเอาไว้จนกระทั่งมันไหลกลับคืนไปยังแหล่งของมัน หลังจากนั้นก็ปล่อยน้ำไปยังเพื่อนบ้านของท่าน"

ท่านนบี ﷺ ได้ให้ซุบัยรฺใช้สิทธิของเขาอย่างสมบูรณ์ในการตัดสินอย่างชัดเจน เมื่อชาวอันศอรฺได้พูดจาทำให้ท่านโกรธ

อัซซุบัยรฺ จึงได้กล่าวว่า ฉันคิดว่าอายะฮฺนี้ต้องถูกประทานลงมาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นแน่ที่ว่า ﴿ **มิใช่เช่นนั้นดอก ขอสาบานต่อพระผู้อภิบาลของเจ้าว่า เขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธา จนกว่าพวกเขาจะให้เจ้าตัดสินในสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา.....** ﴾ จนจบอายะฮฺ

(ฟัตฮุลบารี 8/103)

(อีกสาเหตุหนึ่ง) อัลฮาฟิซ อบูอิสฮาก อิบรอฮีม อิบนุ อับดิรฺเราะหฺมาน อิบนุ อิบรอฮีม อิบนุ ดุฮัยมฺ ได้กล่าวไว้ในการอธิบายอัลกุรอาน โดยรายงานมาจากฎ็อมเราะฮฺว่า แท้จริงมีชาย 2 คน ได้ทะเลาะกันไปหาท่านนบี ﷺ แล้วท่านได้ตัดสินให้แก่ผู้ที่มีสิทธิ์ แล้วคู่กรณีได้กล่าวว่า ฉันไม่ยอม แล้วผู้ที่มีสิทธิ์ได้ถามว่า แล้วท่านจะเอาอย่างไร ? เขาตอบว่า เราไปหาอบูบักรฺ อัศศิดดีกกันเถิด แล้วทั้งสองก็ไป ผู้ที่ได้ถูกตัดสินให้เขาได้เล่าว่า ความจริงเราได้ขัดแย้งกันจนไปหาท่านนบี ﷺ แล้วท่านได้ตัดสินให้แก่ฉัน ดังนั้น อบูบักรฺ จึงกล่าวว่า ฉะนั้น ท่านทั้งสองก็ให้เป็นไปตามที่ท่านรอซูล ﷺ ได้ตัดสินเอาไว้ แต่ชายคนนั้นก็ยังไม่ยอม เขากล่าวว่า เราไปหาอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบกันเถิด แล้วทั้งสองก็ไป ผู้ที่ได้รับการตัดสินให้ได้กล่าวว่า ความจริงเราได้ขัดแย้งกัน จนกระทั่งไปหาท่านนบี ﷺ แล้วท่านได้ตัดสินให้แก่ฉัน แต่เขาไม่ยอม แล้วอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏ็อบ ก็ได้ถามเขา เขาก็ตอบเช่นนั้น แล้วอุมัรฺก็ได้เข้าไปในบ้านแล้วถือดาบออกมา โดยชักดาบออกจากฝัก แล้วฟันลงบนศีรษะของผู้ที่ไม่ยอม แล้วเขาก็เสียชีวิต แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **มิใช่เช่นนั้นดอก ขอสาบานต่อพระผู้อภิบาลของเจ้าว่า เขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธา.....** ﴾ จนจบอายะฮฺ

(อัดดุรฺอัลมันซูรฺ 2/322 สายรายงานอ่อน มีสถานะมุรฺซัล)

﴿وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُوا مِن
دِيَارِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذًا لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّا أَجْرًا
عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ

وَٱلرَّسُولَ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ
وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّٰلِحِينَۚ وَحَسُنَ أُوْلَٰٓئِكَ رَفِيقٗا
﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ ٱلۡفَضۡلُ مِنَ ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ عَلِيمٗا ﴿٧٠﴾

66. และแม้ว่าเราได้กำหนดแก่พวกเขาว่า พวกเจ้าจงฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง หรือจงออกไปจากหมู่บ้านของพวกเจ้า พวกเขาก็จะไม่ยอมทำตามกำหนดนั้น นอกจากเพียงเล็กน้อยในหมู่พวกเขาเท่านั้น และหากว่าพวกเขาได้กระทำตามสิ่งที่ได้รับคำแนะนำแล้ว แน่นอนนั่นก็เป็นสิ่งที่ดียิ่งแก่พวกเขา และเป็นสิ่งที่ทำให้มั่นคงยิ่ง

67. และถ้าเช่นนั้นแล้ว แน่นอน เราก็จะให้แก่พวกเขา ซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวงจากที่เรานี้เอง

68. และแน่นอน เราก็จะชี้นำให้แก่พวกเขาซึ่งทางอันเที่ยงตรง

69. และผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลแล้ว ชนเหล่านี้แหละจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงกรุณาแก่พวกเขา อันได้แก่ บรรดานบี บรรดาผู้ที่เชื่อโดยดุษณี บรรดาผู้ที่เสียชีวิตในสงครามปกป้องศาสนา และบรรดาผู้ที่ประพฤติดี และชนเหล่านี้แหละเป็นเพื่อนที่ดียิ่ง

70. ความกรุณาดังกล่าวนั้นมาจากอัลลอฮฺ และพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้

คนส่วนใหญ่ดื้อดึงในสิ่งที่ถูกสั่งใช้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกว่า ผู้คนส่วนใหญ่นั้น หากถูกใช้ให้กระทำสิ่งต้องห้ามที่พวกเขากระทำกันอยู่ พวกเขาก็จะไม่ปฏิบัติตาม เนื่องจากโดยกมลสันดาน แล้วพวกเขามีลักษณะชอบฝ่าฝืนคำสั่ง ทั้งนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรอบรู้ทุกสรรพสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้น หรือไม่ได้เกิดขึ้นก็ตาม ดังนั้น เรื่องที่เกิดขึ้นจริงย่อมไม่ใช่เรื่องแปลกที่พระองค์จะทรงรู้ ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **และแม้นว่าเราได้กำหนดแก่พวกเขาว่า พวกเจ้าจงฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง......** ﴾

ไปจนจบอายะฮฺ และพระองค์ตรัสอีกว่า ﴿ **และหากว่า พวกเขาได้กระทำตามสิ่งที่ได้รับคำแนะนำแล้ว** ﴾ คือหากพวกเขาได้กระทำตามที่ได้ถูกใช้ และละทิ้งสิ่งที่ห้ามแก่พวกเขาแล้วละก็ ﴿ **แน่นอน นั่นก็เป็นสิ่งที่ดียิ่งแก่พวกเขา** ﴾ ในการที่จะฝ่าฝืนคำสั่ง และกระทำสิ่งที่ต้องห้าม ﴿ **และเป็นสิ่งที่ทำให้มั่นคงยิ่ง** ﴾

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่าถือเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งกว่า ﴿ **และถ้าเช่นนั้นแล้ว แน่นอน เราก็จะให้แก่พวกเขา** ﴾ จากที่เรานี่เอง ﴿ **ซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวง** ﴾ หมายถึงสวนสวรรค์นั่นเอง ﴿ **และแน่นอน เราก็จะชี้นำแก่พวกเขาซึ่งทางอันเที่ยงตรง** ﴾ คือทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ใครที่เชื่อฟังอัลลอฮฺ ﷻ และรอซูล ﷺ ถือว่าเขาเป็นผู้ที่ได้รับเกียรติ ณ ที่อัลลอฮฺ

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลแล้ว ชนเหล่านี้แหละจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงกรุณาแก่พวกเขา อันได้แก่ บรรดานบี บรรดาผู้ที่เชื่อโดยดุษณี บรรดาผู้ที่เสียชีวิตในสงครามปกป้องศาสนา และบรรดาผู้ที่ประพฤติดี และชนเหล่านี้แหละเป็นเพื่อนที่ดียิ่ง** ﴾ คือใครที่ปฏิบัติตามที่อัลลอฮฺและรอซูลทรงใช้ และละทิ้งสิ่งที่อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ทรงห้าม แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงให้เขาพำนักอยู่ในบ้านที่มีเกียรติ และให้เขาได้อยู่ใกล้ชิดกับบรรดานบี แล้วคนที่อยู่ในลำดับรองๆลงมา เช่น คนที่เชื่อโดยดุษณี คนที่ต่อสู้ในสงครามปกป้องศาสนาและคนดีๆโดยทั่วไป คือดีทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งอัลลอฮฺได้ทรงกล่าวสรรเสริญ ชมเชยพวกเขาว่า “เป็นเพื่อนที่ดียิ่ง”

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอาอิชะฮฺ ว่าดิฉันได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(مَا مِنْ نَبِيٍّ يَمْرَضُ إِلاَّ خُيِّرَ بَيْنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)

ไม่ว่านบีคนใดที่เจ็บป่วย นอกจากเขาจะได้รับข้อเสนอให้เลือกระหว่างการมีชีวิตอยู่ต่อไปในโลกนี้ หรือมุ่งสู่โลกหน้า

และเมื่อครั้งที่ท่านนบีล้มป่วยก่อนจากโลกนี้ไป ฉันได้ยินท่านส่งเสียงดัง แล้วกล่าวว่า

(مَعَ الَّذِيْنَ أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّيْنَ وَالصِّدِّيْقِيْنَ وَالشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِيْنَ ، فَعَلِمْتُ أَنَّهُ خُيِّرَ)

จะได้อยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงกรุณาแก่พวกเขา อันได้แก่ บรรดานบี บรรดาผู้ที่เชื่อโดยดุษณี บรรดาผู้ที่เสียชีวิตในสงครามปกป้องศาสนา และบรรดาผู้ที่ประพฤติดี ดังนั้น ดิฉันจึงทราบว่า ท่านได้รับข้อเสนอให้เลือก (ระหว่างดุนยากับอาคิเราะฮฺ)

(ฟัตฮุลบารี 8/103)

และเช่นเดียวกัน มุสลิมก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย

(มุสลิม 4/1893)

และนี่คือความหมายของคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ในฮะดีษอีกบทหนึ่งที่ว่า

(اَللَّهُمَّ فِيْ الرَّفِيْقِ الأَعَلَى)

โอ้อัลลอฮฺ ขอให้ได้อยู่ในฐานันดรสูงสุด (อยู่ใกล้พระองค์) (โดยท่านกล่าว 3 ครั้ง)

กล่าวถึงสาเหตุการประทานอายะฮฺนี้

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานจากสะอีด อิบนิ ญุบัยรฺ ว่า มีชายชาวอันศอรฺคนหนึ่งได้มาที่ท่านรอซูล ﷺ ในสภาพที่เศร้าโศก แล้วท่านนบี ﷺ จึงได้กล่าวแก่เขาว่า “โอ้ชายคนนี้ ท่านเป็นอะไร เห็นหน้าตาเศร้าหมอง ?” เขากล่าวว่า โอ้นบีของอัลลอฮฺ มีสิ่งหนึ่งที่ทำให้ฉันคิดอยู่เสมอ ท่านถามว่า มันคืออะไร ? เขาตอบว่า เราวนเวียนมาหาท่าน มาเห็นหน้าท่าน มานั่งอยู่กับท่าน ในวันหน้าท่านจะถูกให้ไปอยู่กับบรรดานบี แต่เราจะไปไม่ถึงท่าน ท่านนบี ﷺ ไม่พูดอะไร และแล้วญิบรีลก็ได้นำอายะฮฺนี้มาที่ว่า ﴾ **และผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลแล้ว ชนเหล่านี้แหละจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงกรุณาแก่พวกเขา อันได้แก่บรรดานบี......** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ แล้วท่านนบี ﷺ ได้ส่งคนไปแจ้งข่าวดีแก่เขา

(อัฏฏอบารี 8/534)

ความจริงในเรื่องนี้ได้มีฮะดีษรายงานมาเป็นฮะดีษมุรฺซัล จากมัสรูก, อิกริมะฮฺ, อามิรฺ อัชชะอฺบีย์, กอตาดะฮฺและจากอัรฺรอเบียะอฺ อิบนิ อนัส ซึ่งเป็นสายรายงานที่ดีที่สุดในบรรดาสายรายงานที่ดี

และมีรายงานมาอีกสายหนึ่งเป็นฮะดีษมัรฺฟัวะอฺ รายงานโดยอบูบักรฺ อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ จากอาอิชะฮฺ ว่า มีชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แท้จริง ท่านนั้นเป็นที่รักแก่ฉันและครอบครัวของฉัน ฉันรักท่านมากกว่าลูกของฉันเสียอีก ขณะที่ฉันอยู่บ้าน ฉันก็คิดถึงท่านจนทนไม่ไหว จึงต้องมาหาท่าน มาดูท่าน และเมื่อฉันนึกถึง

ว่าฉันตายและท่านได้ตายไป ฉันก็ทราบว่า ท่านนั้นต้องเข้าสวรรค์แน่นอน ท่านต้องไปอยู่กับบรรดานบีทั้งหลาย และถ้าฉันได้เข้าสวรรค์ ฉันก็กลัวว่า จะไม่พบท่านอีก ท่านนบี ﷺ ได้ฟังแล้ว ท่านไม่ได้พูดว่าอะไร จนกระทั่งอายะฮฺอัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาที่ว่า ﴾ **และผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮฺและรอซูลแล้ว ชนเหล่านี้แหละจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงกรุณาแก่พวกเขา อันได้แก่ บรรดานบี, บรรดาผู้ที่เชื่อโดยดุษณี, บรรดาผู้ที่เสียชีวิตในสงครามปกป้องศาสนา และบรรดาผู้ที่ประพฤติดี และชนเหล่านี้แหละเป็นเพื่อนที่ดียิ่ง** ﴿

อย่างนี้แหละที่อัลฮาฟิซ อบูอับดิลลาฮฺ อัลมักดิซีย์ ได้รายงานไว้ในหนังสือของเขาที่มีชื่อว่า "ศิฟะตุลญันนะฮฺ" (ลักษณะของสวรรค์) หลังจากนั้นเขาได้กล่าวว่า ฉันไม่เห็นว่าสายรายงานฮะดีษนี้จะมีปัญหา *วัลลอฮุอะอฺลัม* (อัลลอฮฺทรงทราบดี)

(อัฏฏอบารี 3308 จากสายของอบีนุอัยมฺ ในหนังสือ อัลฮิลยะฮฺ 8/125)

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม จากรอบีอะฮฺ อิบนิ กะอับ อัลอัสละมีย์ ว่า เขาได้เล่าว่า ฉันเคยไปนอนที่ท่านนบี ﷺ แล้วฉันได้คอยเตรียมน้ำสำหรับให้ท่านอาบน้ำละหมาดและสิ่งที่จำเป็นมาให้ท่าน แล้วท่านได้กล่าวแก่ฉันว่า "เธอ จงขอเถิด" แล้วฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันขอให้อยู่ใกล้ๆกับท่านในสวรรค์ ท่านถามว่า "มีอย่างอื่นอีกไหม ?" ฉันตอบว่า อย่างนั้นแหละ ท่านจึงกล่าวว่า "ดังนั้น เธอต้องช่วยฉันด้วยตัวของเธอเองด้วยการสุญูด (ต่ออัลลอฮฺ) ให้มากๆ"

(มุสลิม 489)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอัมรฺ อิบนิ มุรฺเราะฮฺ อัลญุฮะนีย์ว่า มีชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และแท้จริง ท่านนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ และฉันได้ละหมาดห้าเวลา จ่ายซะกาตทรัพย์สินของฉัน และถือศีลอดในเดือนรอมฎอน แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

(مَنْ مَاتَ عَلَى هَذَا كَانَ مَعَ النَّبِيِّيْنَ وَالصِّدِّيْقِينَ وَالشُّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هَكَذَا – وَنَصَبَ أَصْبُعَيْهِ – مَالَمْ يَعُقَّ وَالِدَيْهِ)

ใครที่ตายไปในสภาพเช่นนี้ เขาจะได้อยู่พร้อมกับบรรดานบี, บรรดาผู้ที่เชื่อโดยดุษฎีและบรรดาผู้ที่เสียชีวิตในสงครามปกป้องศาสนาในวันกิยามะฮฺเช่นอย่างนี้ – ท่านได้ชูนิ้วของท่านขึ้นสองนิ้วคู่กัน – ตราบที่เขามิได้เนรคุณต่อบิดามารดาของเขา

(ญาเมียะอฺ อัลมะซานีด วัสสุนัน 10/77)

โดยที่อิมามอะหฺมัดได้บันทึกฮะดีษนี้เพียงคนเดียว และยิ่งไปกว่านี้ทั้งหมด คือถือเป็นการแจ้งข่าวดี ตามที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺ และบรรดาหนังสือมุสนัดและอื่นๆจากทั้งสองจากสายรายงานที่ต่อเนื่องจากกลุ่มศอฮาบะฮฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้ถูกถามเกี่ยวกับชายคนที่รักกลุ่มชนของเขา แต่เขายังทำความดีเทียบกับพวกเขาเหล่านั้นไม่ได้ แล้วท่านได้ตอบว่า (اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ) มนุษย์นั้นจะอยู่พร้อมกับคนที่เขารัก

อนัส กล่าวว่าเมื่อได้ยินฮะดีษบทนี้ บรรดามุสลิมต่างรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง และในรายงานหนึ่งจากอนัสว่า เขาได้กล่าวว่า ความจริงฉันรักท่านรอซูล ﷺ และฉันรักอบูบักรฺ, อุมัรฺ ﵄ โดยฉันหวังว่าอัลลอฮฺจะส่งให้ฉันไปอยู่กับพวกเขา ถึงแม้ว่าฉันจะไม่ได้ทำผลงานเช่นผลงานของพวกเขาก็ตาม

(ฟัตฮุลบารี 7/51)

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **ความกรุณาดังกล่าวนั้นมาจากอัลลอฮฺ** ﴾ คือมาจาก ณ ที่อัลลอฮฺ โดยความเมตตาของพระองค์ ที่อัลลอฮฺประทานให้เขาเป็นพิเศษ ไม่ใช่เพราะผลงานของพวกเขา ﴿ **และพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้** ﴾ คือพระองค์ทรงรอบรู้ว่าใครเป็นผู้ที่เหมาะสมและมีสิทธิที่จะได้รับทางนำที่ถูกต้องและความสำเร็จ

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ خُذُوا۟ حِذْرَكُمْ فَٱنفِرُوا۟ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُوا۟
جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَـٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ
أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَىَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَـٰبَكُمْ فَضْلٌ
مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُۥ مَوَدَّةٌ يَـٰلَيْتَنِى كُنتُ
مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ۞ فَلْيُقَـٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
ٱلَّذِينَ يَشْرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَـٰتِلْ فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

71. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยึดเอาความระมัดระวังของพวกเจ้าไว้ก่อน แล้วจงออกไปเป็นกลุ่ม ๆ หรือออกไปโดยเป็นกลุ่มเดียวกัน

72. และแท้จริง ในหมู่พวกเจ้านั้นมีผู้ที่ทำชักช้าอยู่ หากมีเหตุร้ายใดประสบแก่พวกเจ้า เขาก็กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺทรงกรุณาแก่ฉันที่ฉันมิได้อยู่ร่วมกับพวกเขา

73. และถ้าหากมีความกรุณาใด ๆจากอัลลอฮฺได้ประสบแก่พวกเจ้าแล้วแน่นอน เขาก็จะกล่าวประหนึ่งว่าไม่เคยมีความชอบพอใด ๆ เกิดขึ้นระหว่างพวกเจ้ากับเขาว่า โอ้หวังว่าฉันได้อยู่ร่วมกับพวกเขา แล้วฉันก็จะได้รับชัยชนะอันใหญ่หลวง

74. จงสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺเถิด บรรดาผู้ที่อุทิศชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้ด้วยปรโลก และผู้ใดสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺ และถูกฆ่าหรือได้รับชัยชนะ เราจะให้รางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา

มีคำสั่งใช้ให้ระมัดระวังจากศัตรู

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธาให้ระมัดระวังศัตรูของพวกเขา คือให้เตรียมพร้อมอยู่เสมอ โดยการจัดเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์และจำนวนคนให้พร้อมอยู่เสมอ เพื่อหนทางของอัลลอฮฺ

คำว่า (ثُبَاتٍ) ซึ่งมีความหมายว่า เป็นกลุ่มๆ เป็นกองๆและเป็นกองทัพ คำว่า (ثُبَاتٌ) เป็นพหูพจน์ของคำว่า (ثُبَةٌ) บางทีเป็นพหูพจน์ด้วย คำว่า (ثَبِيْنٌ)

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อับบาสเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

(فَانْفِرُوْا ثُبَاتٍ) คือ เป็นกลุ่มๆ หมายถึง เป็นกองทัพที่กระจัดกระจายออกไป (หรือออกโดยรวมกัน) หมายถึงให้พวกท่านทุกคนออกโดยพร้อมเพรียงกัน

(อัฏฏอบารี 8/537)

และเช่นเดียวกันได้มีรายงานมาจากมุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, อัสสุดดีย์, กอตาดะฮฺ, อัฎเฎาะฮาก,

อะฏออัลคอรอซานีย์, มุกอติล อิบนิ ฮัยยาน และคุศ็อยฟฺ อัลญะซะรีย์ ด้วย

(อัฏฏอบารี 8/537 และ 538)

ส่วนหนึ่งจากเครื่องหมายของพวกกลับกลอก ก็คือไม่ออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และแท้จริง ในหมู่พวกเจ้านั้นมีผู้ที่ทำชักช้าอยู่** ﴿

มุญาฮิด และคนอื่นๆ ได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับพวกกลับกลอก

(อัฏฏอบารี 8/538)

มุกอติล อิบนุ ฮัยยาน ได้กล่าวว่า (لَيُبَطِّئَنَّ) มีความหมายว่า ทำให้ล่าช้าจนไม่ออกไป และอาจจะตีความหมายได้ว่า ทำให้ตัวเองล่าช้าหรือทำให้คนอื่นล่าช้าด้วย ดังที่ อับดุลลอฮฺ อิบนุ อุบัยยฺ อิบนุ สะลูล เคยแกล้งทำให้ล่าช้าและพูดหว่านล้อมให้ผู้คนทำล่าช้า จนกระทั่งไม่ออกไป นี่คือ ทรรศนะของอิบนุ ญุร็อยญฺ และอิบนุ ญะรีรฺ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับพวกมุนาฟิก ว่าเขากล่าว เมื่อไม่ได้ออกไปสงครามว่า "หากมีเหตุร้ายใดประสบแก่พวกเจ้า" คือถ้าถูกฆ่าและตายในสนามรบและศัตรูได้ชัยชนะ เขาก็กล่าวว่า "แท้จริงอัลลอฮฺทรงกรุณาแก่ฉัน ที่ฉันมิได้อยู่ร่วมกับพวกเขา" คือเมื่อฉันมิได้ออกไปร่วมกับพวกเขาในสนามรบ นับว่าดังกล่าว ถือว่าเป็นความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ โดยที่เขาไม่รู้ว่าผลานิสงส์ในเรื่องความอดทน และการตายในสงครามศาสนาได้พลาดไปจากเขา

﴾ **และถ้าหากมีความกรุณาใด ๆจากอัลลอฮฺได้ประสบแก่พวกเจ้าแล้ว** ﴿ คือได้รับชัยชนะ และได้ทรัพย์สินจากสงคราม ﴾ **แน่นอน เขาก็จะกล่าวประหนึ่งว่าไม่เคยมีความชอบพอใด ๆเกิดขึ้นระหว่างพวกเจ้ากับเขาว่า** ﴿ เสมือนว่าเขามิได้อยู่ในศาสนาเดียวกับพวกเจ้า ﴾ **โอ้หวังว่าฉันได้ร่วมอยู่กับพวกเขา แล้วฉันก็จะได้รับชัยชนะอันใหญ่หลวง** ﴿ คืออยากจะได้ส่วนได้ร่วมกับพวกเขาด้วย นั่นคือจุดมุ่งหมายที่เขาต้องการนั่นเอง

ส่งเสริมให้ออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **จงสู้รบ (หมายถึงผู้ศรัทธาที่ออกไป) ในหนทางของอัลลอฮฺเถิด บรรดาผู้ที่อุทิศชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้ด้วยปรโลก** ﴿ คือเพื่อปกป้องศาสนาของอัลลอฮฺ และชีวิตของบรรดามุสลิมทั้งหลาย หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺ และถูกฆ่าหรือได้รับชัยชนะ เราจะให้รางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา** ﴿ คือให้แก่ทุกๆคนที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ไม่ว่าเขาจะถูกฆ่า ถูกจับ

เป็นเชลย หรือได้ชัยชนะ เขาจะได้รับผลตอบแทนจากอัลลอฮฺอย่างมากมาย ดังที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า

(وَتَكَفَّلَ اللهُ لِلْمُجَاهِدِ فِيْ سَبِيْلِهِ إِنْ تَوَفَّاهُ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ أَوْ يَرْجِعَهُ إِلَى مَسْكَنِهِ الَّذِيْ خَرَجَ مِنْهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ أَوْ غَنِيْمَةٍ)

และอัลลอฮฺได้ให้การรับรองแก่ผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของพระองค์ว่า หากเขาสิ้นชีวิตไป พระองค์จะทรงตอบแทนให้เขาเข้าสวรรค์ หรือไม่พระองค์ก็จะให้เขากลับมาสู่ที่พำนักของเขาที่เขาจากมา พร้อมกับอานิสงส์ผลบุญที่ได้รับ หรือทรัพย์สินจากสงคราม

(ฟัตฮุลบารี 6/253 และมุสลิม 3/1496)

﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلظَّالِمِ أَهْلُهَا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓا۟ أَوْلِيَآءَ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّ كَيْدَ ٱلشَّيْطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ ﴾

75. มีเหตุใดเกิดขึ้นแก่พวกเจ้ากระนั้นหรือ ที่พวกเจ้าไม่สู้รบในหนทางของอัลลอฮฺ ? ทั้ง ๆที่บรรดาผู้ที่อ่อนแอ ไม่ว่าชายหรือหญิง และเด็ก ๆต่างกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดนำพวกเราออกไปจากเมืองนี้ ซึ่งชาวเมืองเป็นผู้ข่มเหงรังแก และโปรดให้มีขึ้นแก่พวกเรา ซึ่งผู้คุ้มครองคนหนึ่งจากที่พระองค์ และโปรดให้มีขึ้นแก่พวกเรา ซึ่งผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งจากที่พระองค์

76. บรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในหนทางของอัฏฏอฆูต ดังนั้น พวกเจ้าจงต่อสู้กับบรรดาสมุนของชัยฏอนเถิด แท้จริง อุบายของชัยฏอนนั้นอ่อนแอยิ่ง

สนับสนุนให้ต่อสู้เพื่อช่วยเหลือบรรดาคนอ่อนแอ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสนับสนุนบ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธาให้ออกไปต่อสู้ในหนทางของพระองค์ และให้พยายามช่วยเหลือบรรดาผู้ที่อ่อนแอในเมืองมักกะฮฺ ไม่ว่าจะเป็นผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กๆที่ไม่สามารถจะต้องออกไปจากการถูกรังแก ข่มเหงได้ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดนำพวกเราออกไปจากเมืองนี้** ﴾ หมายถึงเมืองมักกะฮฺ

ดังเช่น ดำรัสของพระองค์ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า

﴿ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ ﴾

และกี่ตำบลมาแล้วที่มีกำลังเข้มแข็งกว่าตำบลของเจ้า ซึ่งมันขับไล่เจ้าออกไป เราได้ทำลายล้างพวกเขา ดังนั้น สำหรับพวกเขาจึงไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 13)

หลังจากนั้น พระองค์ได้บอกลักษณะเมืองนั้นไว้ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **ซึ่งชาวเมืองเป็นผู้ข่มเหงรังแก และโปรดให้มีขึ้นแก่พวกเราซึ่งผู้คุ้มครองคนหนึ่งจากที่พระองค์ และโปรดให้มีขึ้นแก่พวกเรา ซึ่งผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งจากที่พระองค์** ﴾ คือโปรดให้มีขึ้นจากที่พระองค์เป็นทั้งผู้คุ้มครองและคอยให้ความช่วยเหลือด้วย

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า **ฉันและมารดาของฉันเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาผู้ที่อ่อนแอ**

(ฟัตฮุลบารี 8/103)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในหนทางของ**

อัฏฏอฆูต ﴿ คือ บรรดาผู้ศรัทธา (มุมินูน) จะต่อสู้ในการภักดีต่ออัลลอฮฺและอยู่ในความพึงพอพระทัยของพระองค์ ส่วนผู้ปฏิเสธศรัทธา (กาฟิรูน) จะต่อสู้ตามความต้องการของชัยฏอน ตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงย้ำให้บรรดาผู้ศรัทธาได้ต่อสู้กับศัตรูโดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าจงต่อสู้กับบรรดาสมุนของชัยฏอนเถิด แท้จริงอุบายของชัยฏอนนั้นอ่อนแอยิ่ง** ﴿

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوٓا۟ أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ ٱلنَّاسَ كَخَشْيَةِ ٱللَّهِ أَوْ أَشَدَّ
خَشْيَةً ۚ وَقَالُوا۟ رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا ٱلْقِتَالَ لَوْلَآ أَخَّرْتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ
قُلْ مَتَٰعُ ٱلدُّنْيَا قَلِيلٌ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾
أَيْنَمَا تَكُونُوا۟ يُدْرِككُّمُ ٱلْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِى بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۗ وَإِن تُصِبْهُمْ
حَسَنَةٌ يَقُولُوا۟ هَٰذِهِۦ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا۟ هَٰذِهِۦ مِنْ
عِندِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا
﴿٧٨﴾ مَّآ أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ ٱللَّهِ ۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ ۚ
وَأَرْسَلْنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

77. **เจ้ามิได้มองดูบรรดาผู้ที่ถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า จงระงับมือของพวกเจ้าไว้ก่อนเถิด และจงปฏิบัติละหมาด จงชำระซะกาต ครั้นเมื่อการสู้รบได้ถูกกำหนดขึ้นแก่พวกเขา ทันใดนั้นกลุ่มหนึ่งในหมู่พวกเขาก็กลัวมนุษย์เช่นเดียวกับที่กลัวอัลลอฮฺ หรือกลัวยิ่งกว่า และพวกเขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา เพราะเหตุใด พระองค์จึงได้กำหนดการสู้รบเกิดขึ้นแก่พวกเรา พระองค์จะทรงเลื่อนให้แก่พวกเรายังกำหนดเวลาอันใกล้มิได้หรือ ? จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า สิ่งอำนวยประโยชน์แห่งโลกนี้นั้นมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่**

ปรโลกนั้นดียิ่งกว่าสำหรับผู้ที่ยำเกรง และพวกเจ้าจะไม่ถูกอธรรม แม้เท่าขนาดของเมล็ดอินทผลัม

78. ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าปรากฏอยู่ ความตายก็ย่อมประสบกับพวกเจ้า และแม้ว่าพวกเจ้าจะอยู่ในป้อมปราการอันสูงตระหง่านก็ตาม และหากมีความดีใด ๆประสบแก่พวกเขา พวกเขาก็จะกล่าวว่า สิ่งนี้มาจากอัลลอฮฺ และหากมีความชั่วใด ๆประสบแก่พวกเขา พวกเขาก็จะกล่าวว่าสิ่งนี้มาจากเจ้า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ทุกอย่างนั้นมาจากอัลลอฮฺทั้งสิ้น มีเหตุใดเกิดขึ้นกับกลุ่มชนเหล่านี้กระนั้นหรือที่พวกเขาห่างไกลที่จะเข้าใจคำพูด

79. ความดีใด ๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากอัลลอฮฺและความชั่วใด ๆ ที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากตัวของเจ้าเอง และเราได้ส่งเจ้าไปเป็นศาสนทูตสำหรับมนุษย์ และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นพยานยืนยัน

ตำหนิคนที่ชอบที่จะล่าช้าในการสงครามจากบรรดาผู้ที่มีความปรารถนา

บรรดามุมิน (ผู้ศรัทธา) ในสมัยเริ่มแรกอิสลามนั้น พวกเขาอาศัยกันอยู่ที่เมืองมักกะฮฺ ถูกใช้ให้ปฏิบัติละหมาด จ่ายซะกาต ให้ช่วยเหลือคนยากจนในหมู่พวกเขา ให้อภัยต่อพวกมุชริกีน โดยพวกเขามีความมุ่งมั่น และหวังว่าจะได้รับคำสั่งใช้ให้ทำสงครามเพื่อที่จะได้แก้แค้นและเอาคืนจากพวกศัตรู แต่ว่าการสงครามในขณะนั้นยังไม่เหมาะสมเนื่องด้วยสาเหตุหลายประการด้วยกัน เช่น พวกเขายังมีจำนวนน้อยกว่าฝ่ายตรงข้าม หรือศัตรูมีมาก ศัตรูก็ยังอยู่ในเมืองที่พวกเขาอาศัยอยู่ นั่นก็คือแผ่นดินฮะรอม ซึ่งถือเป็นแผ่นดินที่มีเกียรติเป็นที่สุด ดังนั้นจึงไม่มีคำสั่งให้ทำสงครามในระยะเริ่มแรก เพราะยิ่งไม่เหมาะสมกับสภาพในขณะนั้น

แต่เมื่อบรรดามุสลิมหรือมุมิน ได้อพยพไปอยู่ที่นครมะดีนะฮฺแล้ว ที่นั่นจึงกลายเป็นบ้านของมุสลิม มีป้อมปราการ มีพรรคพวก มีคนช่วยเหลือ จึงได้มีคำสั่งใช้ให้ทำการต่อสู้ได้ แต่ก็มีคนบางกลุ่มกลัวที่จะเผชิญหน้า หรือต่อสู้กับผู้คนเอามาก ๆ ซึ่งดูคล้าย ๆ กับเป็นคนขี้ขลาดนั่นเอง โดยพวกเขากล่าวว่า ﴿ **และพวกเขากล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา เพราะเหตุใดพระองค์จึงได้กำหนดการสู้รบเกิดขึ้นแก่พวกเรา พระองค์จะทรงเลื่อนให้แก่พวกเราไป**

ยังกำหนดเวลาอันใกล้มิได้หรือ ? ﴿ คือ เลื่อนไปยังกำหนดเวลาอื่นมิได้หรือ ? เพราะดังกล่าวนั้นต้องมีการหลั่งเลือด ทำให้เกิดมีเด็กกำพร้าและหญิงหม้าย ซึ่งอายะฮฺนี้ ก็ดังเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ ۖ فَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلْقِتَالُ ۙ ﴾ .... الآية

และบรรดาผู้ศรัทธา กล่าวว่า ทำไมอัลกุรอานสักบทหนึ่งจึงไม่ถูกประทานลงมา ? ครั้นเมื่อบทหนึ่งที่ชัดเจนถูกประทานลงมา และได้ระบุการทำสงครามไว้ในนั้น .....)

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 20)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอิบนิ อับบาส ว่า แท้จริง อับดุรฺเราะหฺมาน อิบนุ เอาฟฺ และพรรคพวกได้มาหาท่านนบี ﷺ ที่เมืองมักกะฮฺ แล้วกล่าวว่า โอ้นบีของอัลลอฮฺ พวกเราเคยแข็งแกร่งในขณะที่เรายังเป็นมุชริกอยู่ แล้วเหตุใด เมื่อเราได้ศรัทธาเราจึงกลายเป็นคนที่ต่ำต้อย ตกต่ำเล่า ? ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า

(إِنِّيْ أُمِرْتُ بِالْعَفْوِ فَلاَ تُقَاتِلُوْا الْقَوْمَ)

ความจริง ฉันถูกใช้ให้ให้อภัย ดังนั้น พวกท่านจึงไม่ได้ต่อสู้กับกลุ่มชนนั้น

แล้วเมื่ออัลลอฮฺได้ให้ท่านไปอยู่ที่เมืองมะดีนะฮฺ พระองค์จึงได้ใช้ให้ทำการสู้รบ แต่แล้วพวกเขากลับรีรอ อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **เจ้ามิได้มองดูบรรดาผู้ที่ถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า จงระงับมือของพวกเจ้าไว้ก่อนเถิด.....**﴿ จนจบอายะฮฺ

(อัฏฏอบารี 8/549)

อันนะซาอี และอัลฮากิม ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/325, อัลฮากิม 2/307)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า สิ่งอำนวยประโยชน์แห่งโลกนี้นั้นมีเพิ่มเล็กน้อยเท่านั้น แต่ปรโลกนั้นดียิ่งกว่าสำหรับผู้ที่ยำเกรง** ﴿ คือปรโลกสำหรับผู้ที่ยำเกรงอัลลอฮฺนั้นดียิ่งกว่าในโลกนี้เสียอีก ﴾ **และพวกเจ้าจะไม่ถูกอธรรม แม้เท่าขนาดของเมล็ดอินทผลัม** ﴿ คือ บรรดาผลงานของพวกเจ้านั้นจะได้รับการตอบแทนอย่างเต็มเปี่ยม นี้ถือเป็นการปลอบใจให้แก่บรรดามุสลิมในโลกนี้ และส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของปรโลกและสนับสนุนให้ต่อสู้ (ญิฮาด) นั่นเอง

ไม่อาจหนีรอดจากความตายได้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าปรากฏอยู่ ความตายก็ย่อมประสบกับพวกเจ้า และแม้ว่าพวกเจ้าจะอยู่ในป้อมปราการอันสูงตระหง่านก็ตาม** ﴿ คือพวกท่านจะต้องประสบกับความตายอย่างแน่นอน โดยไม่มีทางจะหลีกเลี่ยงได้ และเมื่อถึงกำหนดแล้ว ไม่มีใครจะรอดพ้นไปได้ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ ﴿

ทุก ๆสิ่งที่อยู่บนแผ่นดิน ย่อมดับสลาย

(ซูเราะฮฺ อัรฺเราะหฺมาน อายะฮฺที่ 26)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ﴿

แต่ละชีวิต จะได้ลิ้มรสแห่งความตาย

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 185)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ ٱلْخُلْدَ ﴿

และเรามิได้ทำให้บุคคลใดก่อนหน้าเจ้าอยู่ยั่งยืนนาน

(ซูเราะฮฺ อัลอัมบิยาอฺ อายะฮฺที่ 34)

ดังนั้น จุดมุ่งหมายก็คือ ทุกคนจะต้องตาย โดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง ไม่มีใครจะรอดพ้นไปจากความตายได้ ไม่ว่าเขาจะทำการญิฮาดหรือไม่ก็ตาม เพราะแต่ละคนมีกำหนดอายุขัยไว้แล้ว ดังเช่น คอลิด อิบนุล วะลีด ได้กล่าวขณะใกล้จะตายอยู่บนเตียงนอนว่า ฉันได้ร่วมสนามรบที่นี่ที่โน่น อย่างยืนหยัด อวัยวะของฉันแต่ละส่วนเต็มไปด้วยบาดแผลทั้งดาบ ทั้งลูกธนู ขณะนี้ฉันกำลังจะตายอยู่บนที่นอนของฉันนี้ ดังนั้น สายตาของคนขี้ขลาดคงนอนไม่หลับแน่

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และแม้ว่าพวกเจ้าจะอยู่ในป้อมปราการอันสูงตระหง่านก็ตาม** ﴿ คือไม่อาจจะรอดพ้นความตายไปได้ แม้ว่าจะระมัดระวังหรือหลบซ่อนอยู่ในที่มิดชิดสักเพียงใด

พวกมุนาฟิกีนถือว่า ท่านนบี ﷺ เป็นลางไม่ดี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และหากมีความดีใด ๆประสบแก่พวกเขา** ﴿ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ มีผลไม้มากมาย มีพืชพันธุ์ธัญญาหารสมบูรณ์ ได้ลูกได้หลานและความดีอื่นๆ นี่เป็นความหมายของคำพูดของอิบนิ อับบาส, อะบิล อาลียะฮฺและอัสสุดดีย์

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **พวกเขาจะกล่าวว่าสิ่งนี้มาจากอัลลอฮฺ และหากมีความชั่วใด ๆ ประสบแก่พวกเขา** ﴿ เช่น ความแห้งแล้ง ความกันดาร ผลไม้และพืชผลเสียหาย หรือลูกหลานตาย หรือผลิตผลเสียหายหรืออื่นๆ ดังเช่นที่อบุลอาลียะฮฺและอัสสุดดีย์ ได้กล่าวไว้ ﴾ **พวกเขาก็จะกล่าวว่า สิ่งนี้มาจากเจ้า** ﴿ คือเป็นเหตุมาจากท่านนบี และผู้ปฏิบัติตามศาสนาของเขา ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวเกี่ยวกับกลุ่มชนของฟิรฺอาวนฺ ว่า

﴿ فَإِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَٰذِهِۦۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓۗ ﴾

ครั้นเมื่อความดีได้มายังพวกเขา พวกเขาก็กล่าวนี่คือสิทธิ์ของเรา และหากความชั่วใด ๆประสบแก่พวกเขา พวกเขาก็ถือเอานบีมูซาเป็นลางร้าย และผู้ที่อยู่ร่วมกับเขาด้วย

(ซูเราะฮฺ อัลอะอฺรอฟ อายะฮฺที่ 131)

และดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้อีกว่า

﴿ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَعۡبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرۡفٖۖ ﴾

และในหมู่มนุษย์นั้น บางคนจะเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ในสภาพที่เคลือบแคลงไม่มั่นคง......จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 11)

อย่างนี้แหละที่พวกมุนาฟิกีนที่เข้ารับอิสลามแต่เพียงภายนอก ได้กล่าวโดยในความเป็นจริงแล้ว พวกเขาเกลียดอิสลาม ด้วยเหตุนี้ เมื่อความไม่ดีใดๆประสบแก่พวกเขา พวกเขาก็พาดพิงความไม่ดีนั้นไปยังคนที่ปฏิบัติตามนบี ﷺ ดังนั้น อัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง จึงประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ทุกอย่างนั้นมาจากอัลลอฮฺ** ﴿ คือพระองค์ตรัสว่า ทุกอย่างนั้นมาจากอัลลอฮฺ ทั้งหมดมาจากการกำหนดของอัลลอฮฺทั้งสิ้น ครอบคลุมไปถึงความดี ความชั่ว ผู้ศรัทธา และปฏิเสธ

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสแก่ท่านรอซูล ﷺ ซึ่งก็หมายถึงมนุษย์ทั้งมวลว่า ﴿ **ความดีใด ๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากอัลลอฮฺ** ﴾ คือถือเป็นความกรุณา โปรดปราน และเมตตาจากอัลลอฮฺ ﴿ **และความชั่วใด ๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากตัวของเจ้าเอง** ﴾ คือมาจากสาเหตุของตัวเจ้าและจากการกระทำของเจ้า ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖ ﴿٣٠﴾ ﴾

และเคราะห์กรรมอันใดที่ประสบแก่พวกเจ้า ก็เนื่องด้วยน้ำมือของพวกเจ้าที่ได้ขวนขวายเอาไว้ และพระองค์ทรงอภัยความผิดให้มากต่อมากแล้ว

(ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 30)

อัสสุดดีย์, อัลฮะซัน อัลบัศรี, อิบนุ ญุร็อยญฺ และอิบนุ ซัยดฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับคำที่ว่า "มาจากตัวของเจ้าเอง" คืออันเนื่องจากบาปหรือความผิดที่เจ้าได้กระทำไว้

และกอตาดะฮฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับคำนี้ว่า "มาจากตัวของเจ้าเอง" คือเป็นการลงโทษแก่เจ้า อันเนื่องจากบาปที่ได้กระทำเอาไว้

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเราได้ส่งเจ้าไปเป็นศาสนทูตสำหรับมนุษยชาติ** ﴾ เพื่อเจ้าจะได้บอกกล่าวให้พวกเขาทราบถึงบทบัญญัติของอัลลอฮฺ อันใดที่อัลลอฮฺทรงชอบ ทรงพึงพอพระทัย และอันใดที่อัลลอฮฺไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ ﴿ **และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นพยานยืนยัน** ﴾ ในการส่งเจ้ามาและทรงเป็นพยานระหว่างเจ้ากับพวกเขาอีกด้วย และพระองค์ทรงรอบรู้ถึงสิ่งที่เจ้านำไปเผยแผ่กับพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาปฏิเสธความจริง และดื้อรั้นเป็นที่สุด

﴿ مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ
حَفِيظٗا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ عِندِكَ بَيَّتَ
طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ فَأَعۡرِضۡ
عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾ ﴾

80. ผู้ใดเชื่อฟังรอซูล แน่นอน เขาก็เชื่อฟังอัลลอฮฺแล้ว และผู้ใดผินหลังให้เรา ก็หาได้ส่งเจ้าไปเป็นผู้คุ้มครองพวกเขาไม่

81. และพวกเขากล่าวว่า เชื่อฟัง แต่เมื่อพวกเขาออกไปจากเจ้าแล้ว กลุ่มหนึ่งในพวกเขาก็ได้วางแผนในเวลากลางคืนอื่นจากสิ่งที่เจ้ากล่าว และอัลลอฮฺจะทรงบันทึกสิ่งที่พวกเขาวางแผนกันในเวลากลางคืน ดังนั้น จงหันเหออกจากพวกเขาเสีย และจงมอบหมายแด่อัลลอฮฺเถิด และพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมาย

การเชื่อฟังต่อรอซูล ﷺ ก็คือการภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบถึงบ่าวของพระองค์ และรอซูลของพระองค์ คือ มุฮัมมัด ﷺ ว่า ผู้ใดภักดีเชื่อฟังต่อเขา แน่นอน เขาได้ภักดีเชื่อฟังต่ออัลลอฮฺแล้ว และผู้ใดฝ่าฝืนรอซูล แน่นอน เขาได้ฝ่าฝืนอัลลอฮฺ ﷻ แล้ว นั่นก็เพราะว่าท่านรอซูลนั้น มิได้พูดอะไรตามอารมณ์ สิ่งที่ท่านพูดออกมามันเป็นวะฮีย์ที่อัลลอฮฺดลใจให้แก่ท่าน

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ أَطَاعَنِيْ فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ ، وَمَنْ عَصَانِيْ فَقَدْ عَصَى اللهَ ، وَمَنْ أَطَاعَ الْأَمِيْرَ فَقَدْ أَطَاعَنِيْ ، وَمَنْ عَصَى الْأَمِيْرَ فَقَدْ عَصَانِيْ)

ผู้ใดเชื่อฟังฉัน ความจริงเขาได้เชื่อฟังอัลลอฮฺแล้ว และผู้ใดฝ่าฝืนต่อฉัน ความจริงเขาได้ฝ่าฝืนอัลลอฮฺแล้ว และผู้ใดเชื่อฟังเจ้าเมือง ความจริงเขาได้เชื่อฟังฉันแล้ว และผู้ใดฝ่าฝืนเจ้าเมือง ความจริงเขาได้ฝ่าฝืนฉันแล้ว

(อะหฺมัด 1/252)

และฮะดีษนี้ ยังปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองด้วย

(ฟัตฮุลบารี 6/135, มุสลิม 3/466)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และผู้ใดผินหลังให้เรา ก็หาได้ส่งเจ้าไปเป็นผู้คุ้มครองพวกเขาไม่** ﴿ คือ เจ้าไม่มีหน้าที่ไปดูแลคุ้มครองแต่ประการใด นอกจากเป็นผู้เผยแผ่เท่านั้น ดังนั้นใครที่ปฏิบัติตามเจ้า เขาก็จะมีความสุขและพ้นภัย และเจ้าก็จะได้รับผลานิสงส์ตอบแทน

และผู้ฝินหลังไม่ปฏิบัติตามเจ้า เขาย่อมผิดหวังและขาดทุน เจ้าไม่มีส่วนรับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับเขาด้วย ดังที่มีระบุอยู่ในฮะดีษที่ว่า

(مَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُوْلَهُ فَقَدْ رَشَدَ، وَمَنْ يَعْصِ اللهَ وَرَسُوْلَهُ فَإِنَّهُ لاَ يَضُرُّ إِلاَّ نَفْسَهُ)

ผู้ใดเชื่อฟังอัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์แล้ว แน่นอน เขาเป็นคนฉลาด และผู้ใดฝ่าฝืนอัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ เขาก็ไม่ทำอันตรายใด ๆ นอกจากตัวของเขาเองเท่านั้น

(มุสลิม 2/594)

อธิบายถึงความไร้สาระของพวกมุนาฟิกีน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และพวกเขากล่าวว่า เชื่อฟัง** ﴿ อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับพวกมุนาฟิกีนว่า พวกเขาแสดงตัวว่า เห็นด้วย และเชื่อฟัง ﴾ **แต่เมื่อพวกเขาออกไปจากเจ้า** ﴿ คือพวกเขาได้ออกไปอยู่ลับหลังเจ้า ﴾ **กลุ่มหนึ่งในพวกเขาก็ได้วางแผนในเวลากลางคืนอื่นจากสิ่งที่เจ้ากล่าว** ﴿ คือพวกเขาได้ประชุมลับในเวลากลางคืนในระหว่างพวกเขาซึ่งต่างกับที่พวกเขาแสดงออกต่อหน้าเจ้า

แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺจะทรงบันทึกสิ่งที่พวกเขาวางแผนกันในเวลากลางคืน** ﴿ คือพระองค์ทรงทราบดีและบันทึกเรื่องของพวกเขาเอาไว้ โดยสั่งให้เจ้าหน้าที่บันทึก ซึ่งพวกเขาก็ทราบดีถึงสิ่งที่พวกเขากระทำ ความหมายในที่นี้ก็คือ เป็นการสำทับเอาไว้ที่จริงแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ ทรงทราบถึงสิ่งที่พวกเขาปกปิดเอาไว้ สิ่งที่พวกเขาตกลงกันในเวลากลางคืนนั้น ต่างกับที่ได้แสดงออกต่อหน้าท่านรอซูล จึงถือเป็นการฝ่าฝืนท่าน ซึ่งอัลลอฮฺจะทรงคิดบัญชีกับพวกเขาในเรื่องดังกล่าว ดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا ﴾ ....الآية

และพวกเขากล่าวว่า เราได้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและรอซูล และเราได้เชื่อฟังปฏิบัติตามแล้ว......จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 47)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น จงหันเหออกจากพวกเขาเสีย** ﴿ คือจงอภัยให้แก่พวกเขา อดทนต่อพวกเขา อย่าเอาเรื่องกับพวกเขาเลย และอย่าได้เปิดเผยเรื่องของพวกเขาให้ผู้คนทราบ โดยไม่ต้องกลัวพวกเขาแต่ประการใด ﴾ **และจงมอบหมายต่ออัลลอฮฺเถิด และ**

พอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ได้รับมอบหมาย ﴾ คือพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงคุ้มครอง ผู้ทรงช่วยเหลือแก่ผู้ที่มอบหมาย และกลับตัวต่อพระองค์

﴿ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُوا۟ فِيهِ ٱخْتِلَٰفًا
كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَآءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ ٱلْأَمْنِ أَوِ ٱلْخَوْفِ أَذَاعُوا۟ بِهِۦ ۖ
وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ
يَسْتَنۢبِطُونَهُۥ مِنْهُمْ ۗ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَٱتَّبَعْتُمُ
ٱلشَّيْطَٰنَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾ ﴾

82. พวกเขาไม่พิจารณาดูคัมภีร์อัลกุรอานบ้างหรือ ? และหากว่าอัลกุรอานมาจากผู้ที่ไม่ใช่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอน พวกเขาก็จะพบว่าในนั้นมีความขัดแย้งกันมากมาย

83. และเมื่อมีเรื่องหนึ่งเรื่องใดมาถึงพวกเขาจะเป็นความปลอดภัย หรือความกลัวก็แล้วแต่ พวกเขาก็จะแพร่มันออกไป แต่หากว่าพวกเขาให้มันกลับไปยังรอซูล และยังผู้ปกครองในหมู่พวกเขาแล้ว แน่นอนบรรดาผู้ที่วินิจฉัยมันในหมู่พวกเขาก็ย่อมทราบมันได้ และหากมิใช่ความโปรดปรานความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อพวกเจ้าแล้ว แน่นอน พวกเจ้าก็คงปฏิบัติตามชัยฏอนไปแล้ว นอกจากเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น

อัลกุรอานนั้นเป็นสัจธรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสใช้ให้พวกเขาพินิจพิจารณาดูคัมภีร์อัลกุรอาน และห้ามมิให้พวกเขาหันเหออกจากอัลกุรอาน ให้พิจารณาหาความเข้าใจความหมายของมันอันลึกซึ้ง และคำของมันที่เป็นสำนวนโดยพระองค์ได้บอกให้พวกเขาทราบว่า ไม่มีข้อขัดแย้ง ไม่มีความคลุมเครือ และไม่ค้านกันเลย เพราะมันถูกประทานลงมาจากผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ

ซึ่งถือเป็นสัจธรรมจริงๆ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ผู้ทรงสูงส่ง จึงตรัสว่า

﴿ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَآ ﴿٢٤﴾ ﴾

พวกเขามิได้พิจารณาใคร่ครวญอัลกุรอานดอกหรือ ? หรือว่าบนหัวใจของพวกเขามีกุญแจหลายดอกลั่นอยู่

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 24)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **และหากว่าอัลกุรอานมาจากผู้ที่ไม่ใช่อัลลอฮฺแล้ว** ﴿ คือถ้าปรากฏว่าอัลกุรอานถูกกระทำขึ้น มันก็จะแตกต่างกันอย่างแน่นอน ดังเช่นคนโง่ๆ จากพวกมุชริกีนและพวกมุนาฟิกีนได้กล่าวเอาไว้ ﴾ **แน่นอน พวกเขาก็จะพบว่าในนั้นมีความขัดแย้งกัน** ﴿ คือมีเรื่องที่คลุมเครือและขัดแย้งกัน (มากมาย) แต่อัลกุรอานนี้ปราศจากข้อขัดแย้งกัน เพราะมันมาจากอัลลอฮฺ ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบถึงบรรดาผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านวิชาการ โดยที่พวกเขาได้กล่าวว่า

﴿ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ﴾

พวกเราศรัทธาต่ออายะฮฺนั้นแล้ว ทั้งหมดนั้นมาจากที่พระผู้อภิบาลของเราทั้งสิ้น

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 7)

คือทั้งอายะฮฺที่ชัดเจนเป็นแม่บทและอายะฮฺที่คล้ายๆกัน เป็นความจริงทั้งสิ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ พวกท่านก็จงนำเอาอายะฮฺที่คล้ายๆกันนั้น กลับไปหาอายะฮฺที่เป็นแม่บท ก็จะทำให้พวกเจ้าได้รับทางนำ ส่วนผู้ที่หัวใจของพวกเขาเอนเอียงออกไปจากความจริง พวกเขามักจะเอาแม่บทกลับไปหาอายะฮฺที่คล้ายๆกัน ดังนั้น เขาจึงหลงทางเอนเอียงออกจากความจริงมากยิ่งขึ้น และด้วยเหตุนี้เอง อัลลอฮฺ ﷻ จึงชมเชยสรรเสริญบรรดาผู้ที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งและตำหนิพวกที่เอนเอียงออกจากความจริง

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอัมรฺ อิบนิ ชุอัยบฺ จากบิดาของเขา จากปู่ของเขาว่า ความจริงฉัน และน้องชายของฉันได้นั่งอยู่ในสถานที่แห่งหนึ่ง ซึ่งหากจะเอาอูฐแดง (ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินมีค่าที่สุด) มาแลก ฉันก็คงไม่ยินยอม กล่าวคือครั้งหนึ่ง ฉันและน้องชายมาถึงแล้วเห็นบรรดาศอฮาบะฮฺผู้อาวุโสอยู่ตรงประตูบ้านของท่านรอซูล พวกเราไม่อยากเดินฝ่าพวกเขาไป จึงนั่งลงที่มุมหนึ่ง ขณะนั้นพวกเขาก็พูดคุยเกี่ยวกับอายะฮฺหนึ่งในอัลกุรอาน แล้วก็ถกเถียงกันเสียงดัง ท่านรอซูลจึงออกมาในสภาพที่โกรธกระทั่งใบหน้าแดงก่ำ แล้วท่านก็เอาดินขว้างใส่พวกเขา พร้อมกับกล่าวว่า

(مَهْلاً يَا قَوْمِ بِهَذَا أُهْلِكَتِ الأُمَمُ مِنْ قَبْلِكُمْ بِاخْتِلاَفِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ ، وَضَرْبِهِمُ الْكُتُبَ بَعْضَهَا بِبَعْضٍ ، إِنَّ الْقُرْآنَ لَمْ يَنْزِلْ يُكَذِّبُ بَعْضُهُ بَعْضًا ، إِنَّمَا يُصَدِّقُ بَعْضُهُ بَعْضًا، فَمَا عَرَفْتُمْ مِنْهُ فَاعْمَلُوْا بِهِ ، وَمَا جَهِلْتُمْ مِنْهُ فَرُدُّوْهُ إِلَى عَالِمِهِ)

ช้าก่อน โอ้กลุ่มชนเอ๋ย อย่างนี้แหละที่บรรดาประชาชาติก่อนจากพวกเจ้าได้พินาศมาแล้ว อันเนื่องจากพวกเขาได้ขัดแย้งกับบรรดานบีของพวกเขา และการที่พวกเขาหยิบยกบางส่วนจากคัมภีร์มาคัดค้านให้ขัดแย้งกันเอง พึงทราบเถิดว่า อัลกุรอานนั้น มิได้ลงมาเพื่อที่จะให้บางส่วนของมันปฏิเสธ หรือขัดแย้งกับเนื้อหาส่วนอื่น ที่จริงแล้ว บางส่วนของมันจะมายืนยันอีกบางส่วน ดังนั้น สิ่งใดที่พวกเจ้าทราบก็จงปฏิบัติตาม และสิ่งใดที่พวกเจ้าไม่รู้ก็จงนำมันกลับไปยังผู้ที่รู้

(อะหฺมัด 2/181)

อะหฺมัด ได้รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมรฺ ว่า มีอยู่วันหนึ่ง ฉันไปหาท่านรอซูล ﷺ แต่เช้าตรู่ ซึ่งในขณะที่พวกเรานั่งอยู่นั้นปรากฏว่ามีชายสองคนถกเถียงกันเกี่ยวกับอายะฮฺหนึ่ง กระทั่งส่งเสียงดัง ท่านรอซูล ﷺ จึงกล่าวว่า

(إِنَّمَا هَلَكَتِ الأُمَمُ قَبْلَكُمْ بِاخْتِلاَفِهِمْ فِي الْكِتَابِ)

ที่จริงแล้ว บรรดาประชาชาติก่อนจากพวกเจ้าได้พินาศมาแล้ว อันเนื่องด้วยพวกเขาขัดแย้งกันในคัมภีร์

(อะหฺมัด 2/192)

มุสลิม และอันนะซาอี ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(มุสลิม 4/2053, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/33)

ห้ามมิให้แพร่ข่าวออกไปโดยไม่สอบสวนหาข้อเท็จจริงเสียก่อน

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และเมื่อมีเรื่องหนึ่งเรื่องใดมาถึงพวกเขาจะเป็นความปลอดภัย หรือความกลัวก็แล้วแต่ พวกเขาก็จะแพร่มันออกไป** ﴿ เป็นการไม่ยอมรับความรีบร้อนในเรื่องต่างๆก่อนที่จะสอบสวนหาความจริงเสียก่อน เขาจะบอกมัน แพร่มันออกไป กระจายมันออกไป ซึ่งบางทีก็ไม่มีมูลความจริงเลย

มุสลิมได้บันทึกรายงานไว้ในตอนต้นหนังสือเศาะฮีฮฺของเขา โดยนำมาจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า

(كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ)

เพียงพอแล้วที่คนนั้นจะเป็นคนโกหก คือการที่เขาเล่าทุกสิ่งที่เขาได้ยินมา

(มุสลิม 1/10)

และเช่นเดียวกัน อบูดาวูด ได้รายงานฮะดีษนี้ไว้ในเรื่องมารยาทจากแนวทางของท่านรอซูล

(อบูดาวูด 5/226)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอัลมุฆีเราะฮฺ อิบนิ ชัวะอฺบะฮฺว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้ห้ามเกี่ยวกับคำพูดอย่างนั้นอย่างนี้

(มุสลิม 5, อบูดาวูด 4992)

คือ เกี่ยวกับคนพูดมาก โดยไม่พิจารณาหาความจริงเสียก่อน

ในหนังสือเศาะฮีฮฺระบุว่า

(مَنْ حَدَّثَ بِحَدِيْثٍ وَهُوَ يَرَى أَنَّهُ كَذِبٌ فَهُوَ أَحَدُ الْكَاذِبِيْنَ)

ใครที่เล่าเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยที่เขาเห็นว่ามันเป็นเรื่องโกหก ดังนั้น เขาก็เป็นคนโกหกคนหนึ่ง

(มุสลิม 1/9)

เราขอนำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย คือฮะดีษที่รายงานโดยอุมัรฺ อิบนิล ค็อฏฏ็อบ ที่บรรดานักวิชาการเห็นตรงกันว่าเป็นฮะดีษเศาะฮีฮฺ ขณะที่มีข่าวไปถึงเขาว่าท่านรอซูล ﷺ ได้หย่าภรรยาของท่าน เขาก็ได้ออกมาจากบ้านของเขา จนกระทั่งได้เข้าไปในมัสญิด ก็พบว่าผู้คนกำลังพูดกันถึงเรื่องดังกล่าว เขาทนอีกไม่ไหวแล้ว จนกระทั่งได้ขออนุญาตเข้าพบท่านนบี ﷺ ขอทำความเข้าใจกับท่านว่า ท่านได้หย่าภรรยาของท่านหรือ ? ท่านตอบว่า ไม่ ฉันจึงกล่าวว่า อัลลอฮุอักบัรฺ (อัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร) และเขาได้เล่าไปจนจบฮะดีษที่ยาวนี้

ส่วนที่รายงานโดยมุสลิม ฉันได้ถามว่า ท่านได้หย่าบรรดาภรรยาของท่านหรือ ? ท่านตอบว่า ไม่ ดังนั้น ฉันจึงลุกขึ้นไปที่ประตูมัสญิด แล้วประกาศด้วยเสียงอันดังว่า ท่านรอซูล ﷺ

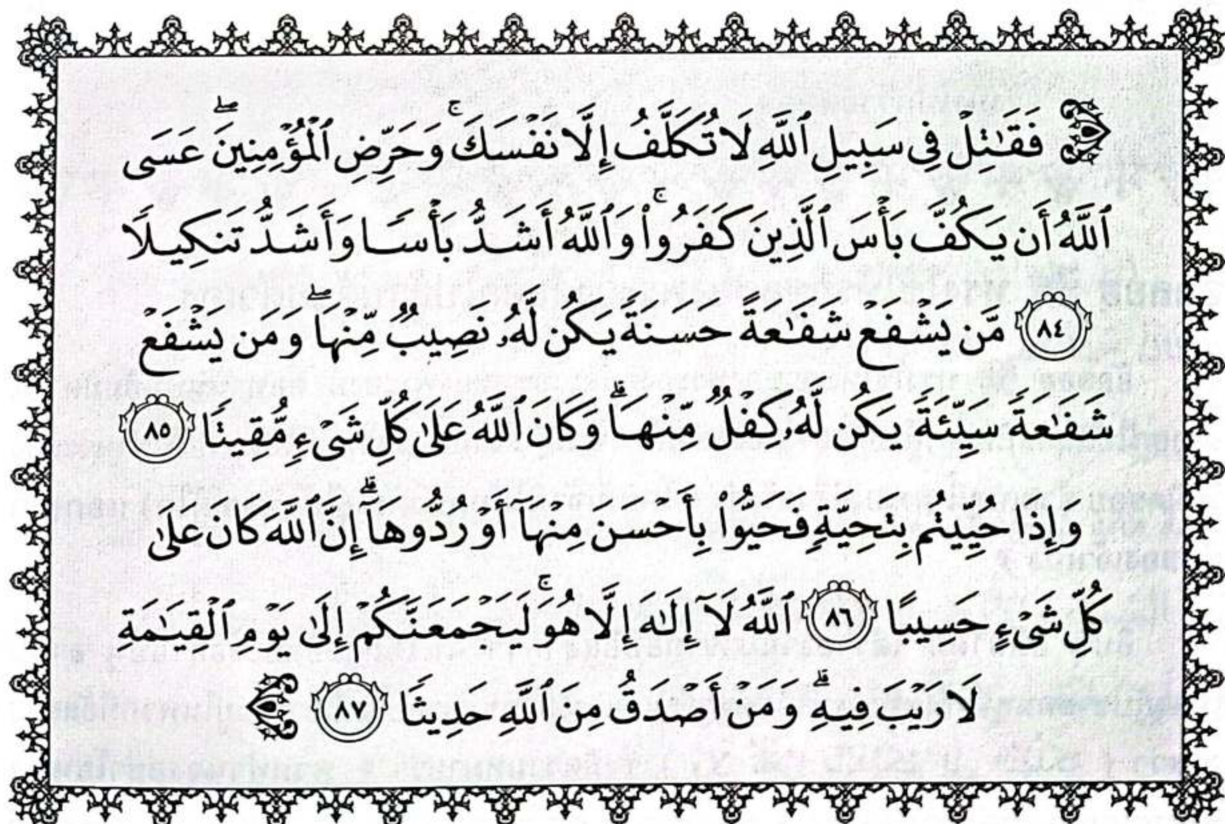
ไม่ได้หย่าภรรยาของท่าน และอายะฮฺนี้จึงได้ถูกประทานลงมาที่ว่า ﴿ **และเมื่อมีเรื่องหนึ่งเรื่องใดมาถึงพวกเขาจะเป็นความปลอดภัย หรือความกลัวก็แล้วแต่ พวกเขาก็จะแพร่มันออกไป และหากว่าพวกเขาให้มันกลับไปยังรอซูล และยังผู้ปกครองในหมู่พวกเขาแล้ว แน่นอน บรรดาผู้ที่วินิจฉัยมันในหมู่พวกเขาก็ย่อมทราบมันได้** ﴾ ดังนั้น ฉันจึงดำเนินการวินิจฉัย และหาข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวนั้น

(ฟัตฮุลบารี 9/187, มุสลิม 2/1105)

ความหมายของคำภาษาอาหรับที่ว่า (يَسْتَنْبِطُوْنَهُ) ก็คือนำมันออกมาจากที่ของมัน และเอามาใช้งานถ้าเป็นแร่ธาตุ เช่น มีคำกล่าวว่า (اِسْتَنْبَطَ الرَّجُلُ الْعَيْنَ إِذَا حَفَرَهَا وَاسْتَخْرَجَهَا مِنْ قُعُوْرِهَا) ชายคนนั้นได้นำน้ำจากตาน้ำมาใช้ คือเมื่อเขาได้ขุดมันและนำมันออกมาจากส่วนลึกของมัน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แน่นอน พวกเจ้าก็คงปฏิบัติตามชัยฏอนไปแล้วนอกจากเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยเอามาจากอิบนิ อับบาสว่า (จำนวนน้อยนั้น) หมายถึง บรรดาผู้ศรัทธานั่นเอง

84. เจ้าจงสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺเถิด โดยที่เจ้ามิได้ถูกบังคับ (ให้เกณฑ์ผู้ใด) นอกจากตัวของเจ้าเอง และจงปลุกใจบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย เป็นไปได้ว่าอัลลอฮฺจะทรงยับยั้งกำลังรบของบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมีกำลังที่เข้มแข็งกว่า เป็นผู้ทรงลงโทษที่รุนแรงกว่า

85. ผู้ใดที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดี ส่วนหนึ่งจากความดีนั้นก็จะเป็นของเขา และผู้ใดที่ให้ความช่วยเหลืออย่างชั่ว ส่วนหนึ่งจากความชั่วนั้นก็จะเป็นของเขา และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

86. และเมื่อพวกเจ้าได้รับคำทักทาย จะด้วยคำทักทายใด ๆ ก็ตาม ก็จงกล่าวคำทักทายตอบที่ดีกว่านั้น หรือไม่ก็กล่าวคำทักทายนั้นตอบกลับไป แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงคำนวณนับทุกสิ่ง

87. อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นพระเจ้า ซึ่งไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆ นอกจากพระองค์เท่านั้น แน่นอน พระองค์จะทรงรวบรวมพวกเจ้าสู่วันกิยามะฮฺ ซึ่งไม่มีการสงสัยใด ๆในวันนั้น และใครเล่าที่จะมีคำพูดจริงยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้รอซูลของพระองค์ออกไปสู้รบด้วยตัวเอง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์และรอซูลของพระองค์ คือท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ให้ออกไปสัมผัสกับการสู้รบด้วยตัวเอง ส่วนใครจะปฏิเสธไม่ยอมสู้รบ ก็ไม่ใช่เรื่องที่ท่านจะต้องรับผิดชอบ ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **โดยที่เจ้ามิได้ถูกบังคับ (ให้เกณฑ์ผู้ใด) นอกจากตัวของเจ้าเอง** ﴾

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากอบีอิสฮากว่า ฉันได้ถามอัลบะรออฺ อิบนุ อาซิบ เกี่ยวกับชายคนหนึ่งที่เผชิญหน้ากับศัตรูจำนวน 100 คน ว่าอย่างนี้เขาจะอยู่ในพวกที่อัลลอฮฺตรัสว่า (وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ) ซึ่งมีความหมายว่า ﴿ **พวกท่านจงอย่าโยนมือของพวกท่านไปสู่ความพินาศ** ﴾ หรือเปล่า ? เขาตอบว่า ความจริง อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสแก่นบีของพระองค์ ﷺ ว่า ﴿ **เจ้าจงสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺเถิด โดยที่เจ้ามิได้ถูกบังคับ**

(ให้เกณฑ์ผู้ใด) นอกจากตัวของเจ้าเอง และจงปลุกใจบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย ﴾

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากสุลัยมาน อิบนิ ดาวูด จาก อบีบักรฺ อิบนิ อัยยาช จากอบีอิสฮาก ว่า ฉันได้กล่าวแก่อัลบะรออฺ ถึงคนหนึ่งที่รับมือกับบรรดาพวกมุชริกีน ว่า เขาจะเป็นคนที่อยู่ในพวกโยนมือตัวเองลงสู่ความหายนะด้วยหรือเปล่า ? เขาตอบว่า ไม่หรอก เพราะอัลลอฮฺได้แต่งตั้งรอซูลของพระองค์ ﷺ มา และพระองค์ตรัสว่า ﴿ **เจ้าจงสู้รบในหนทางของอัลลอฮฺเถิด โดยที่เจ้ามิได้ถูกบังคับ (ให้เกณฑ์ผู้ใด) นอกจากตัวของเจ้าเอง** ﴾ ที่จริงดังกล่าวนั้นอยู่ในเรื่องอันนะฟะเกาะฮฺ (เรื่องค่าครองชีพ)

(อะหฺมัด 4/281)

ให้ปลุกใจบรรดาผู้ศรัทธาต่อสู้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และจงปลุกใจบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย** ﴾ คือปลุกใจให้ต่อสู้ สนับสนุนและส่งเสริมพวกเขา ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวในวันสมรภูมิบะดัรฺ ขณะจัดแถวว่า

(قُوْمُوْا إِلَى جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ)

พวกท่านจงลุกขึ้นยืนไปสู่สวรรค์ ซึ่งความกว้างของมันระหว่างชั้นฟ้าและแผ่นดิน

(มุสลิม 3/1510)

ความจริงได้มีฮะดีษหลายบทที่ส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว ส่วนหนึ่งจากนั้นก็คือ :-

ฮะดีษที่บันทึกโดยอัลบุคอรี รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

((مَنْ آمَنَ بِاللهِ وَرَسُوْلِهِ ، وَأَقَامَ الصَّلاَةَ وَآتَى الزَّكَاةَ ، وَصَامَ رَمَضَانَ ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ ، هَاجَرَ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ أَوْ جَلَسَ فِيْ أَرْضِهِ الَّتِيْ وُلِدَ فِيْهَا) قَالُوْا يَا رَسُوْ لَ اللهِ ! أَفَلاَ نُبَشِّرُ النَّاسَ بِذَلِكَ ؟ فَقَالَ (إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ اَعَدَّهَا اللهُ لِلْمُجَاهِدِيْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ ، بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ، فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللهَ فَاسْأَلُوْهُ الْفِرْدَوْسَ فَإِنَّهُ وَسَطُ الْجَنَّةِ ، وَاَعْلَى الْجَنَّةِ ، وَفَوْقَهُ عَرْشُ الرَّحْمَنِ ، وَمِنْهُ تَفَجَّرُ اَنْهَارُ الْجَنَّةِ)

"ผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ ดำรงละหมาด จ่ายซะกาต และถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ก็เป็นสิทธิของอัลลอฮฺที่จะให้เขาเข้าสวรรค์ ไม่ว่าเขาได้

อพยพไปในหนทางของอัลลอฮฺ หรือนั่งอยู่ในแผ่นดินที่เขาเกิดก็ตาม" พวกเขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ เราจะต้องบอกให้ผู้คนทราบเรื่องดังกล่าวไหม ? ท่านได้ตอบว่า "แท้จริง ในสวรรค์นั้นมี 100 ระดับ ที่อัลลอฮฺได้จัดเตรียมมันไว้ให้แก่บรรดานักต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ระหว่างแต่ละระดับนั้น ดังเช่นระหว่างฟ้ากับดิน ดังนั้น ถ้าพวกท่านขอต่ออัลลอฮฺ พวกท่านก็จงขอสวรรค์อัลฟิรฺเดาสฺต่อพระองค์เถิด เพราะมันอยู่ตรงกลางและสูงสุดของสวรรค์ ซึ่งด้านบนของมันเป็นบัลลังก์ของพระผู้ทรงกรุณา (อัลลอฮฺ) และจากที่นั้น บรรดาแม่น้ำในสวรรค์มีแหล่งกำเนิดที่นั่น"

(ฟัตฮุลบารี 6/14)

มีสายรายงานจากอุบาดะฮฺ, มุอาซ และ อะบิดดัรฺดาอฺ เช่นเดียวกัน

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/237, อิบนุมาญะฮฺ 2/1448)

รายงานจากอบูสะอีด อัลคุดรี ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

((يَا أَبَا سَعِيْدٍ ! مَنْ رَضِيَ بَاللهِ رَبًّا ، وَبِالْإِسْلَامِ دِيْنًا ، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُوْلاً وَنَبِيًّا، وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ) قَالَ فَعَجَبَ لَهَا أَبُوْسَعِيْدٍ ، فَقَالَ أَعِدْهَا عَلَيَّ يَا رَسُوْلَ اللهِ ! فَفَعَلَ ، ثُمَّ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ : (وَأُخْرَى يَرْفَعُ اللهُ الْعَبْدَ بِهَا مِائَةَ دَرَجَةٍ فِيْ الْجَنَّةِ ، مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ) قَالَ وَمَا هِيَ يَا رَسُوْلَ اللهِ؟ قَالَ : (الْجِهَادُ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ)

"โอ้ อบูสะอีด ใครที่ยินยอมให้อัลลอฮฺเป็นพระเจ้า ให้อิสลามเป็นศาสนา และให้มุฮัมมัด ﷺ เป็นรอซูลและนบี เขาจะได้รับสวรรค์เป็นการตอบแทน" เขาเล่าว่า แล้ว อบูสะอีดก็ประหลาดใจกับเรื่องนี้มาก เขาถามว่า ได้โปรดพูดซ้ำอีกครั้งเถิด ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แล้วท่านก็ทำเช่นนั้น หลังจากนั้นท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า "อีกเรื่องหนึ่ง อัลลอฮฺจะทรงยก (ฐานันดร) ของบ่าวเป็นร้อยขั้นในสวรรค์ด้วยเหตุนั้น ระหว่างแต่ละขั้นจะห่างกันดังเช่นระหว่างฟ้ากับแผ่นดิน" เขาถามว่า มันคืออะไร โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ? ท่านตอบว่า คือ "การต่อสู้ (ญิฮาด) ในหนทางของอัลลอฮฺ" บันทึกฮะดีษโดยมุสลิม

(มุสลิม 3/1501)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เป็นไปได้ว่าอัลลอฮฺจะทรงยับยั้งกำลังรบของบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น** ﴿ คือ ด้วยการที่เจ้าได้ปลุกใจพวกเขาให้ต่อสู้ ฮึกเหิมที่จะต่อกรกับศัตรู

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกำลังที่เข้มแข็งกว่า เป็นผู้ทรงลงโทษที่รุนแรงกว่า** ﴿ คือ พระองค์ทรงสามารถเหนือพวกเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴾ ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَا بَعْضَكُم بِبَعْضٍ ﴿ ....الآية

เช่นนั้นแหละ และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์ แน่นอน พระองค์จะทรงตอบแทนการลงโทษแก่พวกเขา แต่ทั้งนี้เพื่อพระองค์จะทรงทดสอบคนในหมู่พวกเขากับอีกบางคน......ไปจนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 4)

การช่วยเหลือที่ดี และที่เลว

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ผู้ใดที่ใช้การช่วยเหลืออย่างดี ส่วนหนึ่งจากความดีนั้นก็จะเป็นของเขา** ﴿ คือ ผู้ใดพยายามทำดีในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ความดีนั้นก็จะเป็นผลทำให้เขาได้รับส่วนดีนั้นไปด้วย ﴾ **และผู้ใดที่ให้ความช่วยเหลืออย่างชั่ว ส่วนหนึ่งจากความชั่วนั้นก็จะเป็นของเขา** ﴿ คือเขาจะได้รับส่วนชั่วนั้นด้วย เพราะเขาทำในเรื่องที่ไม่ดีและมีเจตนาไม่ดี ดังที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺ ว่าท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(اِشْفَعُوْا تُؤْجَرُوْا ، وَيَقْضِي اللهُ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّهِ مَا شَاءَ)

พวกท่านจงช่วยเหลือ แล้วพวกท่านก็จะได้รับผลตอบแทน และอัลลอฮฺจะทรงตัดสินตามคำพูดของนบีของพระองค์ ตามที่พระองค์ทรงประสงค์

(ฟัตฮุลบารี 3/351)

มุญาฮิด อิบนุ ญับรฺ ได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับความช่วยเหลือของมนุษย์ซึ่งกันและกัน

(อัฏฏอบารี 8/581)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴿

อิบนุ อับบาส, อะฏออฺ, อะฏิยะฮฺ, กอตาดะฮฺ และมะฏ๊อรฺ อัลวัรฺร็อก ได้กล่าวว่าคำว่า "มุกีตา" มีความหมายว่า เป็นผู้ดูแลรักษา

มุญาฮิด กล่าวว่าแปลว่า ผู้เป็นพยานยืนยัน และในอีกรายงานหนึ่งว่า เป็นผู้คิดบัญชี

(อัฏฏอบารี 8/583)

จงตอบรับสลามให้ดีกว่า

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเมื่อพวกเจ้าได้รับคำทักทายจะด้วยคำทักทายใด ๆก็ตาม ก็จงกล่าวคำทักทายตอบที่ดีกว่านั้น หรือไม่ก็กล่าวคำทักทายนั้นตอบกลับไป** ﴾ คือ เมื่อมุสลิมได้กล่าวสลามแก่พวกท่าน ก็จงตอบสลามเขาไปให้ดีกว่าที่เขากล่าวมา หรือตอบไปเช่นเดียวกัน การเพิ่มคำตอบสลามไปให้ดีกว่านั้น ถือเป็นเรื่องที่ส่งเสริม สนับสนุนให้กระทำ ส่วนการตอบไปเช่นเดียวกันนั้น เป็นเรื่องที่บังคับให้กระทำ

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอบีรอญาอฺ อัลอุฏอริดีย์ จากอิมรอน อิบนิ ฮุศ็อยนฺ ว่า มีชายคนหนึ่งได้มาที่ท่านรอซูล ﷺ แล้วกล่าวว่า "อัสสลามุอะลัยกุม" แล้วท่านก็ตอบรับสลาม แล้วชายคนนั้นก็นั่งลง ท่านได้กล่าวว่า "ได้ 10 ความดี" หลังจากนั้นก็มีชายอีกคนหนึ่งเข้ามา แล้วกล่าวว่า "อัสสลามุอะลัยกุม วะเราะฮฺมะตุลลอฮฺ ยารอซูลัลลอฮฺ" ท่านก็ตอบรับสลาม แล้วชายคนนั้นก็นั่ง ท่านได้กล่าวว่า "ได้ 20 ความดี" หลังจากนั้น ชายอีกคนหนึ่งก็เข้ามาแล้วกล่าวสลามว่า "อัสสลามุอะลัยกุม วะเราะฮฺมะตุลลอฮฺ วะบะรอกาตุฮฺ" ท่านก็รับสลาม แล้วชายคนนั้นก็นั่งลง ท่านได้กล่าวว่า "ได้ 30 ความดี"

(อะหฺมัด 4/439)

เช่นเดียวกัน อบูดาวูดก็ได้รายงานฮะดีษนี้ อัตติรฺมิซี, อันนะซาอีและอัลบัซซารฺ ก็ได้นำเสนอฮะดีษนี้ด้วย โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆอรีบในสำนวนนี้ โดยที่ในบทที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ รายงานจากอบีสะอี๊ด, อะลีและสะฮัล อิบนิ ฮะนีฟ

(อบูดาวูด 5/379, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 7/463 และกัชฟุลอัสตารฺ 2/418)

ในเรื่องนี้ ถ้ามุสลิมได้ยินคำกล่าวสลาม อย่างน้อยก็ให้ตอบรับสลามเช่นที่เขากล่าวมาก็ถือว่าใช้ได้

ส่วนชาวซิมมะฮฺ คือผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองของมุสลิม ไม่ต้องเริ่มกล่าวสลาม และไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีก แต่ให้ตอบแก่พวกเขาไปตามที่มีปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจาก อิบนิ อุมัรฺ ว่าแท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمُ الْيَهُوْدُ فَإِنَّمَا يَقُوْلُ أَحَدُهُمْ : السَّامُ عَلَيْكَ ، فَقُلْ : وَعَلَيْكَ)

เมื่อชาวยะฮูด (ยิว) ได้กล่าวทักทายพวกท่าน ซึ่งที่จริงแล้ว คนหนึ่งในหมู่พวกเขา

จะกล่าวว่า "อัซซามุอะลัยกะ" ท่านก็จงตอบไปว่า "วะอะลัยกะ"

(ฟัตฮุลบารี 12/293, มุสลิม 4/1706)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لاَ تَبْدَأُوْا الْيَهُوْدَ وَالنَّصَارَى بِالسَّلاَمِ ، وَإِذَا لَقِيْتُمُوْهُمْ فِيْ طَرِيْقٍ فَاضْطَرُّوْهُمْ إِلَى أَضْيَقِهِ)

พวกท่านจงอย่าเริ่มกล่าวสลามกับชาวยิว และชาวคริสต์ และถ้าพวกท่านพบพวกเขาในทางเดิน ก็จงทำให้พวกเขาหลบเข้าไปยังทางแคบ ๆ

(มุสลิม 4/1707)

ความจริงได้มีมาในฮะดีษที่บันทึกโดย อบูดาวูด ด้วยสายรายงานของเขา ต่อไปถึงอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(وَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ ، لاَ تَدْخُلُوْا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوْا وَلاَ تُؤْمِنُوْا حَتَّى تَحَابُّوْا ، أَفَلاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَمْرٍ إِذَا فَعَلْتُمُوْهُ تَحَابَبْتُمْ ؟ أَفْشُوْا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ)

ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ พวกท่านจะไม่ได้เข้าสวรรค์จนกว่าจะศรัทธาเสียก่อน และพวกเจ้าจะยังไม่ศรัทธา (ต่ออัลลอฮฺ) จนกว่าจะรักกัน เอาไหมฉันจะชี้ให้พวกท่านทราบ ถึงเรื่องหนึ่งถ้าพวกท่านทำมันแล้วพวกท่านก็จะรักกัน ? คือพวกท่านจงกระจาย (กล่าว) สลามในระหว่างพวกท่าน

(อบูดาวูด 5/378)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นพระเจ้า ซึ่งไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะใด ๆนอกจากพระองค์เท่านั้น** ﴾ เป็นการแจ้งให้ทราบถึงหลักเตาฮีด (หลักเอกภาพ) โดยยึดถือเอาอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียว โดยที่พระองค์ยืนยันในดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แน่นอน พระองค์จะทรงรวบรวมพวกเจ้าสู่วันกิยามะฮฺซึ่งไม่มีการสงสัยใด ๆในวันนั้น** ﴾ ซึ่งในข้อความภาษาอาหรับนั้นถือเป็นการเน้นย้ำ และเน้นด้วยการสาบานว่ามันจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

ส่วนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า (اَللهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ) เป็นข้อความที่ทำให้ได้ใจความ (คอบัรฺ) ส่วนข้อความที่อัลลอฮฺทรงยืนยันและสาบานว่า ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนก็คือ พระองค์จะ

ทรงรวบรวมพวกเจ้าสู่วันกิยามะฮฺ (วันสิ้นโลก) ให้อยู่ในสถานที่เดียวกัน แล้วพระองค์จะทรงตอบแทน และคิดบัญชีกับทุกคนตามผลงานที่ปฏิบัติเอาไว้ในช่วงที่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้

และพระองค์ตรัสย้ำในตอนสุดท้ายของอายะฮฺ ว่า ﴿ **และใครเล่าที่จะมีคำพูดจริงยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺ** ﴾ คือ ไม่มีใครอีกแล้วในโลกนี้ที่จะมีสัจจะยิ่งไปกว่าพระองค์ทั้งคำพูด การกระทำและข้อสัญญาต่างๆ ดังนั้น จึงไม่มีพระเจ้าที่ควรเคารพสักการะอื่นใด นอกจากพระองค์ และไม่มีพระผู้อภิบาลองค์ใด นอกจากพระองค์เท่านั้น

۞ فَمَا لَكُمْ فِي ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِئَتَيْنِ وَٱللَّهُ أَرْكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓا۟ۚ
أَتُرِيدُونَ أَن تَهْدُوا۟ مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ
سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا۟ فَتَكُونُونَ سَوَآءًۖ فَلَا
تَتَّخِذُوا۟ مِنْهُمْ أَوْلِيَآءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَخُذُوهُمْ
وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْۖ وَلَا تَتَّخِذُوا۟ مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا
﴿٨٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَٰقٌ أَوْ جَآءُوكُمْ
حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَن يُقَٰتِلُوكُمْ أَوْ يُقَٰتِلُوا۟ قَوْمَهُمْۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ
لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَٰتَلُوكُمْۚ فَإِنِ ٱعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَٰتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا۟
إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ
ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا۟ قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوٓا۟ إِلَى ٱلْفِتْنَةِ
أُرْكِسُوا۟ فِيهَاۚ فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوٓا۟ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓا۟ أَيْدِيَهُمْ
فَخُذُوهُمْ وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْۚ وَأُو۟لَٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ
عَلَيْهِمْ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿٩١﴾

88. มีอะไรเกิดขึ้นแก่พวกเจ้าหรือ ที่พวกเจ้าได้กลายเป็นสองพวก ? ในเรื่องของพวกกลับกลอกเหล่านั้น และอัลลอฮฺได้ทรงให้พวกเขากลับสู่สภาพเดิมแล้วเนื่องด้วยสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ พวกเจ้าต้องการจะแนะนำผู้ที่อัลลอฮฺได้ทรงให้หลงผิดไปแล้ว กระนั้นหรือ? และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้หลงผิดไปแล้ว เจ้าก็จะไม่พบทางออกใด ๆสำหรับพวกเขาเป็นอันขาด

89. พวกเขาชอบ หากพวกเจ้าจะปฏิเสธศรัทธา ดังที่พวกเขาได้ปฏิเสธ พวกเจ้าก็จะได้กลายเป็นผู้ที่เท่าเทียมกัน ดังนั้น จงอย่าได้ยึดเอาผู้ใดในหมู่พวกเขาเป็นมิตรจนกว่าพวกเขาจะอพยพไปในหนทางของอัลลอฮฺ แต่ถ้าพวกเขาผินหลังให้ก็จงจับพวกเขาเอาไว้ และจงสังหารพวกเขา ณ ที่พวกเจ้าพบพวกเขา และจงอย่าเอาใครในหมู่พวกเขาเป็นมิตร และผู้ช่วยเหลือเป็นอันขาด

90. นอกจากบรรดาผู้ที่ติดต่อกับกลุ่มหนึ่ง ซึ่งระหว่างพวกเจ้ากับพวกเขานั้นมีพันธสัญญาอยู่ หรือบรรดาผู้ที่มาหาพวกเจ้า โดยที่หัวอกของพวกเขาอัดอั้นต่อการที่พวกเขาจะสู้รบกับพวกเจ้า หรือสู้รบกับกลุ่มชนของพวกเขาเอง และหากว่าอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว แน่นอน ก็ทรงให้พวกเขามีอำนาจเหนือพวกเจ้าแล้ว แน่นอน พวกเขาก็จะสู้รบกับพวกเจ้าแล้วด้วย แต่ถ้าพวกเขาออกห่างพวกเจ้า โดยที่มิได้ทำการสู้รบกับพวกเจ้า และได้เจรจาประนีประนอมกับพวกเจ้าแล้วไซร้ อัลลอฮฺก็ไม่ทรงให้ทางออกใด ๆ แก่พวกเจ้าที่จะขจัดพวกเขาได้

91. พวกเจ้าจะพบพวกอื่นอีก โดยพวกเขาปรารถนาที่จะพ้นภัยจากพวกเจ้า และพ้นภัยจากพวกเขาเอง คราใดที่พวกเขาถูกให้กลับไปสู่การตั้งภาคี พวกเขาก็จะถูกให้กลับไปอยู่ในนั้นตามเดิม ดังนั้น ถ้าพวกเขามิได้ออกห่างจากพวกเจ้าไป และมิได้เจรจาประนีประนอมกับพวกเจ้า และมิได้ระงับมือของพวกเขาแล้ว ก็จงจับพวกเขาไว้ และจงฆ่าพวกเขา ณ ที่ที่พวกเจ้าพบพวกเขา และชนเหล่านี้แหละ เราได้ให้มีอำนาจอันชัดเจนแก่พวกเจ้าที่จะขจัดพวกเขาได้

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตำหนิการขัดแย้งของศอฮาบะฮฺเกี่ยวกับผู้ที่กลับมาจากสมรภูมิอุฮุด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสตำหนิผู้ศรัทธาที่มีความเห็นขัดแย้งกันเกี่ยวกับพวกมุนาฟิกีน (พวกกลับกลอก) ออกเป็น 2 ฝ่าย ส่วนสาเหตุนั้นมีความเห็นแตกต่างกัน

อิมามอะหุมัด ได้บันทึกรายงานจากซัยดฺ อิบนิ ษาบิต ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ออกไปที่สมรภูมิอุฮุด แล้วมีคนกลุ่มหนึ่งที่ออกไปพร้อมกับท่านแล้วกลับไป ในเรื่องนี้บรรดาสาวกของท่านรอซูล ﷺ มีความเห็นออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายที่ 1 มีความเห็นว่า ให้ฆ่าพวกเขาเสีย ส่วนฝ่ายที่ 2 เห็นว่า ไม่ควรฆ่า แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ ﴾ "อะไรเกิดขึ้นแก่พวกเจ้าหรือ ที่พวกเจ้าได้กลายเป็นสองพวก ?" ท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวว่า

(إِنَّهَا طَيْبَةُ وَإِنَّهَا تَنْفِيْ الْخَبَثَ كَمَا يَنْفِيْ الْكِيْرُ خَبَثَ الْحَدِيْدِ)

เมืองนี้คือ เมืองฏ็อยบะฮฺ (มะดีนะฮฺ) ซึ่งมันจะขจัดคัดกรองสิ่งสกปรกออกไป ดังเช่นเครื่องเป่าลมที่คัดกรองเศษสิ่งสกปรกของเหล็กออกไป

(อะหฺมัด 5/184)

ฮะดีษนี้ได้มีบันทึกอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองด้วย

(ฟัตฮุลบารี 4/115, มุสลิม 2/1007)

อัลเอาฟีย์ได้กล่าวโดยนำมาจากอิบนิ อับบาส อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับชนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ที่เมืองมักกะฮฺที่พวกเขาประกาศตัวเข้ารับอิสลาม แต่ในขณะเดียวกัน พวกเขาก็ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนพวกมุชริกีน เมื่อพวกเขาออกไปจากเมืองมักกะฮฺ เพื่อไปทำธุระ พวกเขาก็กล่าวว่า หากพวกเราได้พบกับบรรดาพวกของมุฮัมมัด พวกเราก็ไม่มีอันตรายใดๆจากพวกเขา และแท้จริง บรรดาผู้ศรัทธา (มุมินีน) นั้น เมื่อได้รับทราบว่า พวกเขาได้ออกมาจากเมืองมักกะฮฺ กลุ่มหนึ่งจากบรรดาผู้ศรัทธา จึงได้กล่าวขึ้นว่า พวกท่านจงขึ้นขี่พาหนะไปยังพวกขี้ขลาดเหล่านั้น แล้วฆ่าพวกเขาเสีย เพราะพวกเขาช่วยเหลือสนับสนุนศัตรูของพวกท่านให้สู้รบกับพวกเรา ส่วนผู้ศรัทธาอีกกลุ่มหนึ่งกล่าวว่า อัลลอฮฺ ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ หรือกล่าวในทำนองนั้นว่า พวกท่านจะฆ่ากลุ่มชนหนึ่งที่พวกเขาพูดเช่นเดียวกันพวกท่านพูดหรือ ? หรืออันเนื่องจากพวกเขามิได้อพยพและมิได้ทิ้งบ้านเรือนมา เลือดและทรัพย์สินของพวกเขา จึงเป็นที่อนุมัติ กระนั้นหรือ ? ดังนั้น จึงปรากฏว่าพวกเขาแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย โดยที่ท่านรอซูล ก็อยู่กับพวกเขา ไม่ได้ห้ามกลุ่มใดเลย แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า

﴾ **มีอะไรเกิดขึ้นแก่พวกเจ้าหรือ ที่พวกเจ้าได้กลายเป็นสองพวก ? ในเรื่องของพวกกลับกลอกเหล่านั้น** ﴿ โดยที่อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานไว้เช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 9/10)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และอัลลอฮฺได้ทรงให้พวกเขากลับสู่สภาพเดิมแล้ว เนื่องด้วยสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้** ﴿ คือพระองค์ทรงปฏิเสธพวกเขา และให้พวกเขาอยู่ในความหลงผิด

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่าคำว่า (اَرْكَسَهُمْ) มีความหมายว่า ผลักไสไล่ส่งพวกเขา

(อัฏฏอบารี 9/15)

และข้อความที่ว่า (بِمَا كَسَبُوْا) คือ ด้วยสาเหตุที่พวกเขาดื้อดึง ฝ่าฝืนท่านรอซูลและกระทำผิด

﴾ **พวกเจ้าต้องการจะแนะนำผู้ที่อัลลอฮฺได้ทรงให้หลงผิดไปแล้ว กระนั้นหรือ ? และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงให้หลงผิดไปแล้ว เจ้าก็จะไม่พบทางออกใด ๆสำหรับพวกเขาเป็นอันขาด** ﴿ คือ ไม่มีหนทางใดสำหรับเขาที่จะกลับไปสู่ทางนำที่ถูกต้องได้และไม่มีทางออกสำหรับเขาเลย

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเขาชอบ หากพวกเจ้าจะปฏิเสธศรัทธา ดังที่พวกเขาได้ปฏิเสธ พวกเจ้าก็จะได้กลายเป็นผู้ที่เท่าเทียมกัน** ﴿ คือ พวกเขาชอบที่จะให้พวกเจ้าหลงทางด้วย เพื่อที่พวกเจ้าจะได้เสมอเหมือนกับพวกเขา ดังกล่าวนั้น มิใช่อะไรอื่นนอกจากพวกเขาเป็นศัตรูตัวฉกาจกับพวกเจ้า และเกลียดชังพวกเจ้า

ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **ดังนั้น จงอย่าได้ยึดเอาผู้ใดในหมู่พวกเขาเป็นมิตรจนกว่าพวกเขาจะอพยพไปในหนทางของอัลลอฮฺ แต่ถ้าพวกเขาผินหลังให้** ﴿ คือ ไม่ยอมอพยพ โดยที่อัลเอาฟีย์ ได้กล่าวเช่นนั้น โดยนำมาจากอิบนิ อับบาส

(อัฏฏอบารี 9/17)

และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า พวกเขาแสดงความปฏิเสธออกมาให้เห็น

ผู้ที่ต่อสู้ และผู้ที่ไม่ต่อสู้

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงยกเว้นจากพวกที่ได้กล่าวมานั้น โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **นอกจากบรรดาผู้ที่ติดต่อกับกลุ่มหนึ่ง ซึ่งระหว่างพวกเจ้ากับพวกเขานั้นมีพันธสัญญาอยู่** ﴿ คือยกเว้นพวกที่ขอลี้ภัยและมีพันธสัญญากันระหว่างพวกเจ้ากับพวกเขา หรือมี

ข้อผูกพันกัน พวกท่านก็จงใช้ข้อชี้ขาดตัดสินไปตามนั้น ความหมายดังกล่าวนี้ เป็นคำพูดของ อัสสุดดีย์, อิบนุ ซัยดฺและอิบนุ ญะรีรฺ

(อัฏฏอบารี 9/19)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺ อัลบุคอรี ได้บันทึกเรื่องที่เกี่ยวกับสนธิสัญญาอัลฮุดัยบิยะฮฺว่า ปรากฏว่า ผู้ใดอยากเข้าอยู่ในสนธิสัญญาและข้อผูกพันของฝ่ายกุเรช (ก็จงเข้าเถิด) และผู้ใดที่อยากที่จะเข้าอยู่ในสนธิสัญญาของฝ่ายมุฮัมมัดและบรรดาสาวกของท่าน (ก็จงเข้าเถิด)

(ฟัตฮุลบารี 5/388, อะหฺมัด 4/325)

ได้มีรายงานมาจาก อิบนิ อับบาส ว่า เขาได้กล่าวว่า ข้อความดังกล่าวได้ถูกยกเลิก โดยดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلْأَشْهُرُ ٱلْحُرُمُ فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ ﴾............الآية

ครั้นเมื่อบรรดาเดือนต้องห้ามเหล่านั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว ก็จงสังหารมุชริกีนเหล่านั้น ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าพบพวกเขา..........จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 5)

(อัฏฏอบารี 9/18)

พวกเหล่านี้เป็นอีกกลุ่มชนหนึ่ง ที่ได้รับการยกเว้นจากคำสั่งที่ให้ฆ่า ก็คือพวกที่ออกมาเผชิญหน้ากับพวกเจ้าด้วยหัวใจที่อัดอั้น ลำบากใจที่จะต่อสู้กับพวกเจ้า แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับพวกเขาที่จะต่อสู้กับกลุ่มชนของพวกเขา ร่วมกับฝ่ายของพวกเจ้า กล่าวคือพวกเขามิได้เข้าข้างพวกเจ้า แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่อยากเป็นศัตรูกับพวกเจ้า ﴾ **และหากว่าอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว แน่นอน ก็ทรงให้พวกเขามีอำนาจเหนือพวกเจ้าแล้ว และพวกเขาก็จะสู้รบกับพวกเจ้าแล้วด้วย** ﴿ คือถือเป็นความโปรดปรานจากอัลลอฮฺแก่พวกเจ้าที่ให้พวกเขาหยุดยั้งที่จะต่อสู้กับพวกเจ้า ﴾ **แต่ถ้าพวกเขาออกห่างพวกเจ้า โดยที่มิได้ทำการสู้รบกับพวกเจ้า และได้เจรจาประนีประนอมกับพวกเจ้าแล้วไซร้ อัลลอฮฺก็ไม่ทรงให้ทางออกใด ๆ แก่พวกเจ้าที่จะขจัดพวกเขาได้** ﴿ คือพวกเจ้าก็จะไม่สามารถฆ่าพวกเขาได้ตราบที่สภาพของพวกเขาเป็นเช่นนั้น พวกเหล่านั้นก็เฉกเช่นพวกที่ออกมาจากตระกูลฮาชิมร่วมกับพวกมุชริกีนในวันสมรภูมิบะดัรฺ โดยที่พวกเขาออกมาร่วมสงครามโดยที่ไม่อยากจะออกมา เช่น อัลอับบาส และคนที่คล้าย ๆ กัน และด้วยเหตุนี้ ท่านนบี ﷺ จึงได้ห้ามมิให้ฆ่าอัลอับบาส โดยใช้ให้จับเป็นเชลยในวันนั้น

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเจ้าจะพบพวกอื่นอีกโดยพวกเขาปรารถนาที่จะพ้นภัยจากพวกเจ้า และพ้นภัยจากพวกเขาเอง.....** ﴿ จนกระทั่งจบอายะฮฺ พวกเหล่านี้

ตามภาพที่เห็นก็เหมือนกับพวกที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ แต่เจตนาของพวกนี้ต่างจากเจตนาของพวกนั้น เพราะพวกนั้นเป็นกลุ่มชนที่หน้าไหว้หลังหลอก พยายามทำตัวให้ท่านนบี ﷺ และบรรดาสาวกของท่านเห็นว่าอยู่ในศาสนาอิสลาม เพื่อความปลอดภัยทั้งเลือดเนื้อและทรัพย์สินและลูกหลาน แต่ภายในแล้วทำตัวเช่นพวกกุฟฟารฺ กราบไหว้เช่นเดียวกับพวกกุฟฟารฺ แต่ที่ทำตัวอีกอย่างหนึ่งก็เพื่อความปลอดภัย ซึ่งในภายในแล้วก็อยู่กับพวกกุฟฟารฺนั่นเอง ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ ﴾

และเมื่อพวกเขาได้ร่วมอยู่กับบรรดาหัวโจกของพวกเขาแต่ลำพัง พวกเขาก็กล่าวว่า ที่จริงเรายังอยู่กับพวกเจ้า......จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 14)

ณ ที่นี้ พระองค์ได้ตรัสว่า ﴿ **คราใดพวกเขาถูกให้กลับไปสู่การตั้งภาคี พวกเขาก็จะถูกให้กลับไปอยู่ในนั้นตามเดิม** ﴾ คือเขากลับได้เป็นอย่างดี

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า คำว่า อัลฟิตนะฮฺ (الفتنة) ในที่นี้มีความหมาย "การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ"

(อัฏฏอบารี 9/28)

อิบนุ ญะรีรฺ ได้เล่ามาจากมุญาฮิดว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับกลุ่มชนหนึ่งที่เป็นชาวมักกะฮฺได้มาที่ท่านนบี ﷺ แล้วแสดงตัวเข้ารับอิสลาม หลังจากนั้น พวกเขาก็กลับไปยังชาวกุเรช แล้วก็กลับไปกราบไหว้เจว็ดตามเดิม ที่พวกเขาทำเช่นนี้ก็เพื่อความปลอดภัยจากที่นั่นและที่นี่ ดังนั้น ท่านนบี ﷺ จึงใช้ให้สู้รบกับพวกเขา หากพวกเขาไม่ถอนตัวออกมาและปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น

(อัฏฏอบารี 9/21)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **ดังนั้น ถ้าพวกเขามิได้ออกห่างจากพวกเจ้าไปและมิได้เจรจาประนีประนอมกับพวกเจ้า และมิได้ระงับมือของพวกเขาแล้ว ก็จงจับพวกเขาไว้ (เป็นเชลย) และจงฆ่าพวกเขา ณ ที่ที่พวกเจ้าพบพวกเขา และชนเหล่านี้แหละเราได้ให้มีอำนาจอันชัดเจนแก่พวกเจ้าที่จะขจัดพวกเขาได้** ﴾

﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَـًٔا ۚ وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا
خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦٓ إِلَّآ أَن
يَصَّدَّقُوا۟ ۚ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم
مِّيثَـٰقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ
فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا
مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَـٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ ﴾

92. และมิใช่วิสัยของผู้ศรัทธาที่จะฆ่าผู้ศรัทธาคนใด นอกจากเนื่องด้วยความผิดพลาดเท่านั้น และผู้ใดที่ฆ่าผู้ศรัทธาด้วยความผิดพลาดแล้ว ก็ให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไท และให้มีค่าทำขวัญซึ่งถูกมอบให้แก่ครอบครัวของเขา นอกจากว่าครอบครัวของเขาจะทำทานให้เท่านั้น แต่ถ้าหากเขาอยู่ในหมู่ชนที่เป็นศัตรูกับพวกเจ้า โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา ก็ให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไท และถ้าเขาอยู่ในหมู่ชนที่มีพันธสัญญาระหว่างพวกเจ้ากับพวกเขาแล้ว ก็ให้มีการทำขวัญ ซึ่งถูกมอบให้แก่ครอบครัวของเขา และให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่ง ถ้าผู้ใดที่ไม่พบ ก็ให้มีการถือศีลอดสองเดือนติดต่อกันเป็นการขออภัยโทษจากอัลลอฮฺ และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

93. และผู้ใดฆ่าผู้ศรัทธาโดยจงใจ การตอบแทนแก่เขาก็คือ นรกญะฮันนัม โดยที่เขาจะอยู่ในนั้นตลอดกาล และอัลลอฮฺก็ทรงกริ้วโกรธต่อเขา และทรงสาปแช่งเขา และได้ทรงตระเตรียมการลงโทษอันใหญ่หลวงไว้สำหรับเขา

ข้อชี้ขาดสำหรับการฆ่าผู้ศรัทธาโดยผิดพลาด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ผู้ศรัทธานั้นจะต้องไม่ฆ่าพี่น้องผู้ศรัทธาด้วยกัน ไม่ว่าจะโดยวิธีใด ดังที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานโดยอิบนิ มัสอูด ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لاَ يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، وَأَنِّيْ رَسُوْلُ اللهِ ، إِلاَّ بِإِحْدَى ثَلاَثٍ : النَّفْسُ بِالنَّفْسِ ، وَالثَّيِّبُ الزَّانِيْ ، وَالتَّارِكُ لِدِيْنِهِ الْــمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ)

เลือดของคนมุสลิมที่กล่าวปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮฺ และฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ ไม่เป็นที่อนุญาต ยกเว้นหนึ่งในสามประการ คือ ชีวิตด้วยชีวิต หญิงที่เคยผ่านการแต่งงานแล้วทำซินา (ละเมิดทางเพศ) และผู้ที่ละทิ้งศาสนา (อิสลาม) ของเขาแยกตัวออกไปจากคนส่วนใหญ่

(ฟัตฮุลบารี 12 /209, มุสลิม 3/1302)

แล้วถ้ามีเรื่องอะไรเกิดขึ้นอื่นจากทั้ง 3 ประการนี้แล้ว ก็ไม่อนุญาตให้คนหนึ่งคนใดที่อยู่ภายใต้การปกครองที่จะฆ่าเขาได้ แต่เรื่องดังกล่าวเป็นหน้าที่ของผู้นำ หรือผู้ทำหน้าที่แทนผู้นำ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นอกจากเนื่องด้วยความผิดพลาดเท่านั้น** ﴿ บรรดานักวิชาการกล่าวว่า ถือเป็นข้อยกเว้นที่ขาดตอนไปจาก 3 ประเภทนั้น

นักวิชาการได้มีความเห็นขัดแย้งกัน ถึงสาเหตุการประทานอายะฮฺนี้ลงมา

มุญาฮิดและคนอื่นกล่าวว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาในเรื่องของอัยยาช บุตรของอบีรอบีอะฮฺ ซึ่งเป็นน้องชายแม่เดียวกับอบีญะฮัล ที่ชื่อ อัสมาอฺ บุตรีของมุค็อรฺริบะฮฺ เรื่องก็คือ เขาได้ฆ่าชายคนหนึ่งคือ ฮาริษ บิน ยะซีด อัลอามิรีย์ ซึ่งเคยทรมานเขาและน้องชายด้วยเหตุที่เข้ารับอิสลาม อัยยาชจึงเก็บความแค้นที่มีต่อชายคนนั้นอย่างฝังใจ ต่อมา ชายคนดังกล่าวก็เข้ารับอิสลามและอพยพไปยังมะดีนะฮฺโดยที่อัยยาชไม่รู้ เมื่อถึงวันพิชิตมักกะฮฺ อัยยาชก็เห็นเขาและเข้าใจว่าเขายังอยู่ในศาสนาเดิม จึงเข้าจู่โจมและสังหารเขาตาย อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอายะฮฺนี้ลงมา

(อัฏฏอบารี 9/ 32)

อับดุรฺเราะหฺมาน อิบนุ ซัยดฺ อิบนุ อัสลัม ได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้ได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับอบีดัรฺดาอฺ เพราะเขาได้ฆ่าชายคนหนึ่งซึ่งความจริงเขาได้กล่าวคำอีมาน ขณะที่ดาบอยู่บน

ศีรษะของเขาแล้วก้มลงฟัน เขาได้กล่าวคำอีมานนั้นแล้ว แล้วอะบุดดัรฺดาอฺ ได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านนบี ﷺ ฟัง ท่านได้กล่าวว่าที่จริงแล้วเขากล่าวคำนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองตัวเอง แล้วท่านได้ถามเขาว่า ท่านแหวกหัวใจเขาออกมาดูหรือ ถึงได้ทราบเช่นนั้น ?

(อัฏฏอบารี 9/34)

เรื่องนี้มีปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺ แต่ไม่ใช่เป็นอะบิดดัรฺดาอฺ

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดที่ฆ่าผู้ศรัทธาด้วยความผิดพลาดแล้ว ก็ให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไท และให้มีค่าทำขวัญซึ่งถูกมอบให้แก่ครอบครัวของเขา** ﴾

สองประการนี้เป็นเรื่องที่จำเป็น (วาญิบ) ในการฆ่าที่ผิดพลาด นั่นก็คือ :-

1. เสียค่าชดเชย (กัฟฟาเราะฮฺ) อันเนื่องจากทำผิดอย่างมหันต์ ถึงแม้จะเกิดจากความผิดพลาดก็ตาม โดยที่เงื่อนไขในการเสียกัฟฟาเราะฮฺ ก็คือปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาให้เป็นไทหนึ่งคน ทาสหญิงที่ไม่เป็นผู้ศรัทธาก็ใช้ไม่ได้

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานเกี่ยวกับชายชาวอันศอรฺคนหนึ่งที่ได้นำทาสหญิงผิวดำมา แล้วกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แท้จริง จำเป็นแก่ฉันที่ต้องปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาหนึ่งคน ท่านได้กล่าวว่า ถ้าท่านเห็นว่าหญิงคนนี้เป็นผู้ศรัทธา ฉันก็จะปล่อยนางให้เป็นไทไป แล้วท่านรอซูล ก็ได้กล่าวแก่นางว่า “เธอปฏิญาณได้ไหมว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮฺ ?” นางตอบว่า “ได้ค่ะ” ท่านถามว่า “เธอจะปฏิญาณได้ไหมว่า ฉันนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ ?” นางตอบว่า “ได้ค่ะ” ท่านถามว่า “เธอจะศรัทธา เชื่อไหมว่าหลังจากตายไปแล้วจะเกิดขึ้นมาใหม่ ?” นางตอบว่า “เชื่อค่ะ” ท่านได้กล่าวว่า “ท่านจงปล่อยนางให้เป็นไทไปเถิด”

(อะหฺมัด 3/ 451)

ฮะดีษนี้ สายรายงานถูกต้อง โดยที่การไม่รู้ชื่อศอฮาบะฮฺผู้รายงานฮะดีษนั้นไม่มีผลต่อความถูกต้องของฮะดีษแต่อย่างใด

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และให้มีค่าทำขวัญซึ่งถูกมอบให้แก่ครอบครัวของเขา** ﴾ เป็นสิ่งจำเป็นวาญิบ

2. ซึ่งเกี่ยวพันระหว่างผู้ที่ฆ่าและครอบครัวของผู้ที่ถูกฆ่า ซึ่งถือเป็นการชดเชยสำหรับการที่พวกเขาต้องสูญเสียญาติพี่น้องไป ค่าทำขวัญหรือค่าสินไหมนี้ ที่จริงแล้วจำเป็น เป็นห้าส่วนดังที่อิมามอะหฺมัดและบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้รายงานจาก อิบนิ มัสอูด ไว้ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ตัดสินในเรื่องค่าทำขวัญหรือค่าสินไหมของการฆ่าที่ผิดพลาด คือ (1) บินตุ

มะค็อฎ (ลูกอูฐตัวเมียอายุครบ 1 ปีบริบูรณ์) จำนวน 20 ตัว, (2) บนีมะค็อฎ (ลูกอูฐตัวผู้อายุครบ 1 ปีบริบูรณ์) จำนวน 20 ตัว, (3) บินตุละบูน (ลูกอูฐตัวเมียอายุครบ 2 ปีบริบูรณ์) จำนวน 20 ตัว, (4) ญะซะอะฮฺ (ลูกอูฐตัวเมียอายุครบ 4 ปี บริบูรณ์) จำนวน 20 ตัว และ (5) ฮิกเกาะฮฺ (ลูกอูฐตัวเมียอายุครบ 3 ปีบริบูรณ์) จำนวน 20 ตัว นี่เป็นคำรายงานอันนะซาอี

(อันนะซาอี 4799, อะหฺมัด 1/384, อบูดาวูด 3/451)

ค่าทำขวัญหรือสินไหม ที่จริงแล้วจำเป็นแก่ญาติพี่น้องของผู้ฆ่า ไม่ใช่เอามาจากทรัพย์ของผู้ฆ่า ดังที่มีรายงานปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺ อัลบุคอรีและมุสลิม รายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่า มีหญิงสองคนจากเผ่าฮุเษลได้ต่อสู้กัน แล้วคนหนึ่งได้เอาก้อนหินทุ่มใส่อีกคนหนึ่งตายพร้อมกับลูกที่อยู่ในท้อง แล้วตกลงกันไม่ได้ เรื่องจึงมาถึงท่านรอซูล ﷺ แล้วท่านได้ตัดสินให้จ่ายค่าทำขวัญแก่เด็กที่ตายในท้องโดยให้ปล่อยทาสชายหรือทาสหญิงหนึ่งคน และตัดสินให้จ่ายค่าสินไหมแก่หญิงที่ถูกฆ่าโดยเอาจากญาติพี่น้องของหญิงที่ลงมือฆ่า

(ฟัตฮุลบารี 12/263 และมุสลิม 3/1304)

เรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่าข้อชี้ขาดในการเจตนาทำผิดกับการผิดพลาดนั้นก็จำเป็น (วาญิบ) ต้องจ่ายค่าทำขวัญ หรือสินไหมเหมือนกัน แต่ในเรื่องนี้จ่ายค่าสินไหมเป็น 3 ส่วน เช่นเดียวกันกับการกระทำโดยเจตนา เพราะมันคล้ายกับเจตนากระทำ

ในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี รายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบนิ อุมัรฺว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งคอลิด อิบนุล วะลีด ไปยังเผ่าญะซีมะฮฺ เพื่อเรียกร้องเชิญชวนให้พวกเขาเข้ารับอิสลาม แล้วพวกเขาพูดไม่ค่อยเป็นที่จะกล่าวว่า พวกเราเข้ารับอิสลามแล้ว ซึ่งพวกเขาเริ่มพูดว่า “ศ่อบ๊ะนา ศ่อบ๊ะนา” (เราเปลี่ยนศาสนาแล้ว) แล้วคอลิดฆ่าพวกเขา เรื่องดังกล่าวได้ทราบไปถึงท่านรอซูล ﷺ ท่านได้ยกมือทั้งสองของท่านขึ้น แล้วกล่าวว่า

(اَللَّهُمَّ إِنِّيْ أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ خَالِدٌ)

โอ้อัลลอฮฺ ฉันขอยืนยันต่อพระองค์ว่า ฉันมิได้เห็นดีเห็นงามกับสิ่งที่คอลิดได้กระทำเลย

(ฟัตฮุลบารี 7/653)

และท่านได้ส่งอะลีไปมอบค่าทำขวัญแก่คนตายของพวกเขา และชดเชยทรัพย์สินที่เสียหายให้แม้กระทั่งถ้วยที่ใช้สำหรับใส่น้ำให้สุนัขดื่ม

เราได้รับจากฮะดีษบทนี้ ความผิดของผู้นำหรือผู้ทำหน้าที่แทนผู้นำ ให้เอาค่าทำขวัญจากกองคลังกลาง

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นอกจากว่าครอบครัวของเขาจะทำทานให้เท่านั้น** ﴿ คือ จำเป็นต้องเสียค่าทำขวัญ หรือสินไหมส่งมอบไปให้แก่ครอบครัวของผู้ตาย นอกจากพวกเขาจะทำทานให้ก็ไม่จำเป็นต้องจ่าย

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แต่ถ้าหากเขาอยู่ในหมู่ชนที่เป็นศัตรูกับพวกเจ้า โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา ก็ให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไท** ﴿

คือ ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ถูกฆ่านั้น เป็นมุมิน (ผู้ศรัทธา) แต่ผู้ปกครองของเขาเป็นคนกาฟิรฺ เป็นคู่สงครามกัน ก็ไม่ต้องเสียค่าทำขวัญหรือค่าสินไหมให้แก่พวกเขา แต่ให้ผู้ฆ่าปล่อยทาสที่ศรัทธาหนึ่งคนให้เป็นไทเท่านั้น

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และถ้าเขาอยู่ในหมู่ชนที่มีพันธสัญญาระหว่างพวกเจ้ากับพวกเขาแล้ว...........** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ

แล้วถ้าปรากฏว่า ผู้ปกครองของผู้ที่ถูกฆ่าเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองของมุสลิมหรือมีพันธสัญญากับมุสลิม ก็จำเป็นแก่ครอบครัวของผู้ฆ่าจะต้องเสียค่าทำขวัญหรือสินไหมให้แก่ครอบครัวของผู้ที่ถูกฆ่าด้วย ถ้าผู้ถูกฆ่านั้นเป็นผู้ศรัทธาก็ต้องจ่ายค่าทำขวัญหรือสินไหมเต็มครบสมบูรณ์ และจำเป็นแก่ผู้ฆ่าจะต้องปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไทด้วย ﴾ **ถ้าผู้ใดที่ไม่พบ ก็ให้มีการถือศีลอดสองเดือนติดต่อกัน** ﴿ คือ ไม่มีหยุดถือศีลอดในช่วงสองเดือนนั้น จะต้องทำต่อเนื่องกันไปจนครบสองเดือนเลย แล้วถ้าเขางดถือศีลอดโดยไม่มีอุปสรรค เช่น ป่วย, มีเลือดประจำเดือน หรือมีเลือดหลังจากการคลอดบุตรแล้วไซร้ ก็ให้เขาเริ่มนับการถือศีลอดใหม่

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **เป็นการขออภัยโทษจากอัลลอฮฺ และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴿ นี่ถือเป็นการขอลุแก่โทษของผู้ฆ่าโดยผิดพลาดเมื่อไม่มีทาสที่จะปล่อยให้เป็นไท ก็ต้องถือศีลอดสองเดือนติดต่อกัน

การเตือนสำทับในการฆ่าโดยเจตนา

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้อธิบายให้ทราบถึงข้อชี้ขาดของการฆ่าโดยเจตนา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดฆ่าผู้ศรัทธาโดยจงใจ.......** ﴿ จนจบอายะฮฺ นี่ถือเป็นการเตือนสำทับอย่างรุนแรง และเป็นข้อสัญญาอย่างรุนแรงแก่ผู้ที่ทำความผิดอันใหญ่หลวงนี้ โดยมีหลายอายะฮฺที่กล่าวไว้พร้อมกับการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวไว้ในซูเราะฮฺอัลฟุรฺกอนว่า

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ ﴾

และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดเคียงคู่ไปกับอัลลอฮฺ และพวกเขาไม่ฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้ามไว้ เว้นแต่เพื่อความยุติธรรม และพวกเขาไม่ผิดประเวณี และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาจะได้พบกับความผิดอันมหันต์

(ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 68)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ﴾

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า พวกเจ้าจงมากันเถิด ฉันจะอ่านให้ฟังสิ่งที่พระผู้อภิบาลของพวกเจ้าได้ห้ามแก่พวกเจ้า คือ จงอย่าตั้งสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์...... จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อันอาม อายะฮฺที่ 151)

บรรดาอายะฮฺอัลกุรอานและบรรดาฮะดีษที่ห้ามฆ่ามีมากมาย ส่วนหนึ่งจากนั้นก็คือ

(أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الدِّمَاءِ)

สิ่งแรกที่จะถูกตัดสินระหว่างผู้คนในวันกิยามะฮฺ คือ ในเรื่องเลือด (การฆ่ากัน)

(ฟัตฮุลบารี 11/402, มุสลิม 3/1304)

และในฮะดีษอีกบทหนึ่งที่บันทึกโดยอบูดาวูด รายงานจากอุบาดะฮฺ อิบนิศ ศอมิต ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(لاَ يَزَالُ النَّاسُ مُعْنِقًا صَالِحًا مَالَمْ يُصِبْ دَمًا حَرَامًا ، فَإِذَا أَصَابَ دَمًا حَرَامًا بَلَّحَ)

มนุษย์ยังคงยึดติดอยู่กับความดี ตราบที่ยังมิได้ยุ่งเกี่ยวกับเลือดที่ต้องห้าม แล้วถ้าเขายุ่งเกี่ยวกับเลือดที่ต้องห้าม เขาก็จะประสบกับความพินาศ

(ญามิอุลมะซานีด วัสสุนัน 7/143)

ในอีกฮะดีษหนึ่งว่า

(لَزَوَالُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عِنْدَ اللهِ مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ)

แน่นอน การให้โลกนี้สลายไปนั้น สำหรับอัลลอฮฺแล้ว มันเป็นเรื่องที่ง่ายมากยิ่งกว่าการฆ่าคนมุสลิมเสียอีก

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 4/652)

ผู้ที่ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา การขออภัยโทษของเขาจะได้รับการตอบรับไหม ?

ความจริงแล้ว อิบนุ อับบาส มีความเห็นว่า การขออภัยโทษของคนที่ฆ่ามุสลิมโดยเจตนาจะไม่ได้รับการอภัยโทษโดยเด็ดขาด อัลบุคอรีได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดยอิบนิ ญุบัยรฺ ว่า ชาวเมืองกูฟะฮฺได้มีความเห็นขัดแย้งในเรื่องนี้ ดังนั้น ฉันจึงเดินทางไปหาอิบนุ อับบาส ไปถามเขาในเรื่องนั้น เขาตอบว่า อายะฮฺนี้คือ "และผู้ใดฆ่าผู้ศรัทธาโดยจงใจ การตอบแทนแก่เขาก็คือ นรกญะฮันนัม" ได้ถูกประทานลงมาเป็นอายะฮฺสุดท้ายในเรื่องนี้และไม่มีสิ่งใดมายกเลิกเลย

(ฟัตฮุลบารี 8/106)

และเช่นเดียวกัน มุสลิม และอันนะซาอี ก็ได้รายงานฮะดีษบทนี้

(มุสลิม 4/2318, อันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6/326)

นักปราชญ์ส่วนใหญ่แห่งชาวสะลัฟและชนรุ่นหลังมีความเห็นว่า คนที่ฆ่านั้น เขามีทางขออภัยโทษกลับตัวกลับใจได้ระหว่างเขากับอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง แล้วถ้าเขาขออภัยโทษ กลับตัวกลับใจ สำรวมตนและนอบน้อม และทำแต่ความดี อัลลอฮฺ ﷻ ก็จะทรงเปลี่ยนแปลงความชั่วของเขาให้เป็นความดีได้ และจะทรงตอบแทนให้กับคนที่ถูกฆ่า อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ .... إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا ﴾........ الآية

"และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดเคียงคู่ไปกับอัลลอฮฺ" ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า "เว้นแต่ผู้ที่กลับตัวกลับใจ ศรัทธา และประกอบการงานที่ดี"

(ซูเราะฮฺ อัลฟุรกอน อายะฮฺที่ 68, 69 และ 70)

ประโยคนี้เป็นส่วนคอบัรฺ (ที่บอกเล่าเติมเต็มความหมาย) จึงไม่อาจยกเลิกได้ แต่ต้องอธิบายว่าเป็นการกล่าวถึงกรณีของพวกมุชริกีน (พวกบูชาเจว็ด) ส่วนการอธิบายว่าอายะฮฺนี้

เกี่ยวกับกรณีของผู้ศรัทธานั้น ถือว่าเป็นการอธิบายที่ไม่ตรงกับสิ่งที่ปรากฏชัด ซึ่งการจะอธิบายหรือตีความเช่นนั้น จำเป็นจะต้องมีหลักฐานที่บ่งชี้ชัด *อัลลอฮฺทรงทราบดี*

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ قُلْ يَـٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ﴾ .... الآية

จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้ปวงบ่าวของข้าที่เป็นผู้ละเมิดต่อตัวของพวกเขาเอง พวกเจ้าอย่าได้หมดหวังต่อความเมตตาของอัลลอฮฺ........จนจบอายะฮฺ

อายะฮฺนี้เป็นอายะฮฺที่กล่าวไว้กว้าง ๆเกี่ยวกับความผิดทุกอย่างทั้งการปฏิเสธศรัทธา การตั้งภาคี (ชิริก) การสงสัย การกลับกลอก การฆ่าและความชั่วทุกอย่าง และทุกคนที่กลับตัวกลับใจ ขอลุแก่โทษต่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ ก็จะทรงรับการกลับตัวกลับใจของเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ﴾

แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้การที่ให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์ และพระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่สิ่งอื่นนอกเหนือจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 48)

อายะฮฺนี้ได้กล่าวถึงความผิดทุกอย่าง ยกเว้นการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ โดยที่ได้ถูกกล่าวไว้ในซูเราะฮฺนี้ หลังจากอายะฮฺนี้ เพื่อให้เราเกิดความหวัง ซึ่งอัลลอฮฺทรงทราบดี

ได้ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง เรื่องราวที่เกี่ยวกับชาวอิสรออีลที่ได้ฆ่าคนถึง 100 ชีวิต แล้วเขาได้ถามคนที่มีความรู้ว่า เขามีทางจะขอลุแก่โทษต่ออัลลอฮฺไหม ? แล้วผู้รู้ก็ตอบว่า จะมีใครมาขวางกั้นระหว่างท่านกับการขอลุแก่โทษเล่า ? หลังจากนั้น เขาก็ได้แนะนำให้เดินทางไปยังเมืองหนึ่งที่มีการกราบไหว้อัลลอฮฺ แล้วเขาก็อพยพไปแล้วเสียชีวิตระหว่างทาง และแล้วมลาอิกะฮฺแห่งความเมตตาก็มารับเขาไป

(ฟัตฮุลบารี 6/591, มุสลิม 4/2118)

เราได้เคยกล่าวถึงเรื่องนี้มาหลายครั้งแล้ว แม้ว่าเรื่องดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นกับชาวอิสรออีล แต่เมื่อพิจารณาดูแล้ว ประชาชาตินี้ย่อมคู่ควรจะได้รับการอภัยโทษยิ่งกว่า เพราะอัลลอฮฺได้ทรงยกเลิกพันธการและเงื่อนไขความยุ่งยากต่าง ๆที่เคยกำหนดแก่บนีอิสรออีล โดยทรงส่งนบีของเรามาพร้อมความเมตตาและความผ่อนปรน

ส่วนอายะฮฺที่ว่านี้ คือ ﴿ **และผู้ใดฆ่าผู้ศรัทธาโดยจงใจ..........** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

อบูฮุร็อยเราะฮฺ และชาวสะลัฟกลุ่มหนึ่งได้กล่าวว่า นี่ถือเป็นการตอบแทนด้วยการลงโทษถ้าเขาละเมิด ความหมายของข้อความนี้ ก็คือถ้าเขาละเมิดก็จะถูกลงโทษเช่นนั้น ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันในทุก ๆสัญญาการลงโทษเมื่อทำผิด แต่ถ้าเขาทำความดีมันก็จะขัดขวางเขามิให้ถูกลงโทษ ตามทรรศนะของบรรดาผู้ที่เอาเผื่อไว้ ซึ่งถือเป็นวิธีการที่ดียิ่งในเรื่องสัญญาการลงโทษ โดยที่อัลลอฮฺทรงทราบดีถึงความถูกต้อง ถ้าสมมุติว่าผู้ฆ่าจะต้องเข้านรก

ซึ่งตามทรรศนะของอิบนิ อับบาส และคนที่เห็นด้วยก็หมายความว่าไม่มีการขอลุแก่โทษและขออภัยโทษนั่นเอง หรือตามทรรศนะของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ ก็หมายความว่าเขาไม่มีผลงานดี ๆที่จะทำให้เขารอดพ้นไปได้ โดยที่เขาจะไม่คงอยู่ในนรกตลอดกาล แต่คำว่า (اَلْخُلُوْدُ) ที่แปลว่าตลอดไปนั้น มีความหมายเข้าไปอยู่เป็นเวลานาน ซึ่งความจริงได้มีฮะดีษหลายบทจากท่านรอซูล ﷺ ว่า

(أَنَّهُ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِيْ قَلْبِهِ أَدْنَىْ ذَرَّةٍ مِنْ إِيْمَانٍ)

ความจริงจะออกจากไฟนรก ผู้ที่ในหัวใจของเขามีอีมานอยู่แม้แต่นิดเดียวก็ตาม

(อัลบุคอรี 44, 7509, อัตติรฺมิซี 2598)

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا ضَرَبۡتُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلَا تَقُولُواْ لِمَنۡ أَلۡقَىٰٓ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَٰمَ لَسۡتَ مُؤۡمِنٗا تَبۡتَغُونَ عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٞۚ كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبۡلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ فَتَبَيَّنُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ٩٤ ﴾

94. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในหนทางของอัลลอฮฺ ก็จงให้ประจักษ์ชัดเสียก่อน และจงอย่ากล่าวแก่ผู้ที่กล่าวสลามแก่พวกเจ้าว่า มิใช่เป็นผู้ศรัทธา เพื่อแสวงหาสิ่งอำนวยประโยชน์แห่งชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ แต่ ณ ที่อัลลอฮฺนั้น ทรงมีปัจจัยยังชีพ

อันมากมาย ในทำนองเดียวกันนั้น พวกเจ้าก็เคยเป็นมาก่อน แล้วอัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานแก่พวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงให้ประจักษ์เสียก่อน แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

การสลามนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาเอกลักษณ์ของอิสลาม

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากอิกริมะฮฺจาก อิบนิ อับบาสว่า ชายคนหนึ่งจากเผ่าสุลัยมฺได้เลี้ยงแกะผ่านสาวกของท่านนบี ﷺ จำนวนหนึ่ง ชายคนนั้นก็ได้กล่าวสลามแก่พวกเขา แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า ที่กล่าวสลามแก่พวกเรานั้นเพื่อที่จะป้องกันตัวให้รอดพ้นจากพวกเราเท่านั้น แล้วพวกเขาก็มุ่งไปที่ชายคนนั้น แล้วฆ่าเขา และได้นำแกะของเขามาที่ท่านนบี ﷺ แล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมาที่ว่า ﴿ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย........** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

(อะหฺมัด 1/272)

และอัตติรฺมิซี ได้รายงานไว้ในการอธิบายเรื่องนี้ แล้วเขากล่าวว่า ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษฮะซัน ซึ่งในเรื่องนี้มีรายงานจากอุซามะฮฺ อิบนิ ซัยดฺ ด้วย

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/386)

อัลฮากิม ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย แล้วกล่าวว่า สายรายงานถูกต้องแต่ทั้งสอง คือ อัลบุคอรีและมุสลิม มิได้นำเสนอฮะดีษนี้

(อัลฮากิม 2/235)

อัลบุคอรี ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานโดย อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **และจงอย่ากล่าวแก่ผู้ที่กล่าวสลามแก่พวกเจ้าว่า มิใช่เป็นผู้ศรัทธา** ﴾ เขากล่าวว่า อิบนุ อับบาส ได้เล่าว่า ปรากฏว่าชายคนหนึ่งอยู่ในฝูงแกะของเขา แล้วบรรดามุสลิมก็ตามเขามาทันเขาก็กล่าวว่า อัสสลามุอะลัยกุม แล้วพวกเขาก็ฆ่าเขา แล้วเอาแกะของเขามา แล้วอัลลอฮฺก็ได้ประทานอายะฮฺดังกล่าว ที่ว่า ﴿ **และจงอย่ากล่าวแก่ผู้ที่กล่าวสลามแก่พวกเจ้าว่า มิใช่เป็นผู้ศรัทธา** ﴾ อิบนุ อับบาส ได้อ่านว่า (اَلسَّلَامَ)

อิมามอะหฺมัด รอฮิมะฮุลลอฮฺ ได้บันทึกรายงานจากอัลเกาะอฺกออฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ อิบนิ อบีฮัดร็อด ﵁ จากบิดาของเขา คืออับดิลลาฮฺ อิบนิ อบีฮัดร็อด ﵁ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งพวกเราไปที่อิฎ็อม แล้วฉันได้ออกไปกับหมู่มุสลิมกลุ่มหนึ่ง ซึ่งในจำนวนนั้นก็มีอบูกอตาดะฮฺ อัลฮาริษ อิบนิ ริบอี, มุฮัลลิม อิบนุ ญัษษามะฮฺ อิบนิ ก็อยสฺ แล้วพวกเราได้ออกไป

จนกระทั่งพวกเราไปอยู่ที่ใจกลางเผ่าอิฎ็อม และแล้วอามิรฺ อิบนุล อัฎบัฎ อัลอัชญะอีย์ โดยมีพาหนะมาหลายตัวและมีสัมภาระข้าวของบรรทุกมาด้วย แล้วเมื่อเขาผ่านมาที่พวกเรา เขาก็กล่าวสลามแก่พวกเรา ซึ่งพวกเราก็ปล่อยเขาไป แต่มุฮัลลิม อิบนุ ญัษษามะฮฺ กลับเข้าจู่โจมเขา แล้วฆ่าเขาเนื่องด้วยเรื่องที่มีปัญหากันระหว่างทั้งสอง และเอาอูฐและข้าวของไป แล้วเมื่อพวกเราได้เข้ามาที่ท่านรอซูล ﷺ พวกเราได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ท่านฟัง และแล้วอัลกุรอานก็ได้ลงมาเกี่ยวกับพวกเรา ที่ว่า ﴾ **โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในหนทางของอัลลอฮฺ** ﴿ ไปจนถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴿ โดยที่อะหฺมัดได้รายงานฮะดีษเพียงคนเดียว

(อะหฺมัด 6/11)

และอัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอิบนิ อับบาสว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวแก่อัลมิกด๊าด ว่า

(إِذَا كَانَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ يُخْفِيْ إِيْمَانَهُ مَعَ قَوْمٍ كُفَّارٍ فَأَظْهَرَ إِيْمَانَهُ فَقَتَلْتَهُ ، فَكَذَلِكَ كُنْتَ اَنْتَ تُخْفِيْ إِيْمَانَكَ بِمَكَّةَ مِنْ قَبْلُ)

ถ้าปรากฏว่าชายผู้ศรัทธาได้ปกปิดการศรัทธาของเขาเอาไว้ ในกลุ่มชนปฏิเสธศรัทธา แล้วเขาเปิดเผยการศรัทธาของเขาออกมา แล้วท่านก็ฆ่าเขา ดังนั้น มันก็เช่นเดียวกับท่านในครั้งที่ท่านได้ปกปิดการศรัทธาของท่านที่เมืองมักกะฮฺก่อนนั้นแหละ

เช่นนี้แหละที่อัลบุคอรีได้กล่าว ซึ่งฮะดีษนี้เป็นฮะดีษมุอัลลักและสั้น ซึ่งความจริงได้มีรายงานมายาวและเป็นฮะดีษเมาศูล

(อัลบุคอรี 6866)

และอัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อัลบัซซารฺได้รายงานจาก อิบนิ อับบาสว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ส่งกองทหาร ซึ่งมีอัลมิกด๊าด อิบนุล อัสวัด ไปด้วย แล้วเมื่อพวกเขามาถึงกลุ่มชนหนึ่งก็พบว่าพวกเขาหนีแยกย้ายกันไป และมีชายอยู่คนหนึ่งซึ่งมีทรัพย์สินจำนวนมาก จึงไม่ได้เคลื่อนย้ายไปไหน แล้วชายคนนั้นได้กล่าวว่า ฉันขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และอัลมิกด๊าดก็ฆ่าเขาตาย แล้วชายคนหนึ่งจากบรรดาสาวกของท่านนบี ก็กล่าวว่า ท่านฆ่าคนที่กล่าวปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺด้วยหรือ ? ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ แน่นอนฉันต้องเล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านนบี ﷺ ฟัง แล้วเมื่อพวกเขาเข้ามาที่ท่านรอซูล ﷺ พวกเขาก็กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ แท้จริง ชายคนหนึ่งได้กล่าวปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด

นอกจากอัลลอฮฺ แล้วอัลมิกด๊าดได้ฆ่าเขา ท่านจึงกล่าวว่าพวกท่านจงตามอัลมิกด๊าดมาหาฉันซิ (เมื่ออัลมิกด๊าดเข้ามาแล้ว ท่านจึงกล่าวว่า) โอ้มิกด๊าด ท่านได้ฆ่าชายคนที่กล่าวว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ กระนั้นหรือ ? แล้วมันจะเกิดอะไรขึ้นกับท่านในภายภาคหน้ากับคำว่า ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ) เขากล่าวว่า แล้วอัลลอฮฺก็ได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا ضَرَبۡتُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلَا تَقُولُواْ لِمَنۡ أَلۡقَىٰٓ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَٰمَ لَسۡتَ مُؤۡمِنٗا تَبۡتَغُونَ عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٞۚ كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبۡلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ فَتَبَيَّنُوٓاْۚ ﴾

แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวแก่อัลมิกด๊าดว่า ปรากฏว่าชายผู้ศรัทธาคนนั้นได้ปกปิดการศรัทธาของเขาเอาไว้ในกลุ่มชนปฏิเสธศรัทธา แล้วเขาเปิดเผยการศรัทธาของเขาออกมาแล้ว ท่านก็ฆ่าเขา ดังนั้น ก็เช่นเดียวกับท่านในครั้งที่ท่านได้ปกปิดการศรัทธาของท่านที่เมืองมักกะฮฺก่อนนั้นแหละ

(มัจญ์มะอฺ อัซซะวาเอ็ด 7/9)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ณ ที่อัลลอฮฺนั้นทรงมีปัจจัยยังชีพอันมากมาย** ﴿ กล่าวคือ มากมายและดียิ่งกว่าทรัพย์สินในดุนยาที่พวกท่านต้องการ ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้พวกท่านต้องจู่โจมฆ่าชายคนที่กล่าวสลามต่อพวกท่านนั้น และเปิดเผยการศรัทธาต่ออัลลอฮฺให้พวกท่านเห็น แต่พวกท่านกลับไม่สนใจ โดยหาว่าเขาแกล้งทำเพื่อเอาตัวรอดเพื่อที่พวกท่านจะได้มาซึ่งทรัพย์สินในดุนยาทั้งๆที่สิ่งที่มีอยู่ ณ ที่อัลลอฮฺ มีปัจจัยยังชีพอีกมากมายที่ดีแก่พวกท่านยิ่งกว่า

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ในทำนองเดียวกันนั้น พวกเจ้าก็เคยเป็นมาก่อนแล้วอัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานแก่พวกเจ้า** ﴿ คือสภาพอย่างนี้พวกเจ้าก็เคยเป็นมาก่อนแล้วในสมัยที่เข้ารับอิสลามใหม่ พวกเจ้าก็พยายามปกปิดกลุ่มชนของพวกเจ้า ก็ดังเช่นที่ได้กล่าวมาแล้วในฮะดีษมัรฺฟูอฺก่อนหน้านี้ และดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ أَنتُمۡ قَلِيلٞ مُّسۡتَضۡعَفُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ﴾..........الآية

และพวกเจ้าจงรำลึกถึง ขณะที่พวกเจ้ามีจำนวนน้อย เป็นผู้อ่อนแอในแผ่นดิน....... จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลอันฟาล อายะฮฺที่ 26)

และอับดุรฺรอซซ๊ากได้รายงานฮะดีษนี้จากสะอีด อิบนิ ญุบัยรฺเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴾ **ในทำนองเดียวกันนั้น พวกเจ้าก็เคยเป็นมาก่อน** ﴿ พยายามปกปิดการศรัทธาของพวกเจ้าเอาไว้ เช่น เกี่ยวกับผู้เลี้ยงสัตว์คนนี้ที่ปกปิดการศรัทธาของเขาเอาไว้

(อับดุรฺรอซซ๊าก 1/170)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าจงให้ประจักษ์เสียก่อน** ﴿ เป็นการเน้นและย้ำข้อความที่กล่าวมา

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴿

สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ ได้กล่าวว่า เป็นการสำทับและเตือนให้ได้คิด

﴿ لَّا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ
عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ ﴾

95. บรรดาผู้ที่ศรัทธาที่นั่งอยู่โดยมิใช่ผู้มีความเดือดร้อน และบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในหนทางอัลลอฮฺด้วยทรัพย์สมบัติและชีวิตของพวกเขานั้น หาได้เท่าเทียมกันไม่ อัลลอฮฺทรงให้บรรดาผู้ที่ต่อสู้ด้วยทรัพย์สมบัติและชีวิตของพวกเขาเหนือกว่าบรรดาผู้ที่นั่งอยู่ขั้นหนึ่ง และทั้งหมดนั้นอัลลอฮฺได้ทรงสัญญาไว้ว่าจะให้ซึ่งสิ่งที่ดีเยี่ยม แต่อัลลอฮฺทรงให้บรรดาผู้ที่ต่อสู้เหนือกว่าบรรดาผู้ที่นั่งด้วยรางวัลอันใหญ่หลวง

96. (คือพวกเขาจะได้รับ) หลายขั้นจากพระองค์ และ (จะได้รับ) การอภัยโทษ และความเมตตาด้วย และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

คนที่ต่อสู้และคนที่นั่งอยู่ (มิได้ต่อสู้) นั้นไม่เท่าเทียมกัน

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอัลบะรออฺ ว่า เมื่ออายะฮฺที่ว่า ﴿ **บรรดาผู้ที่ศรัทธาที่นั่งอยู่** ﴾ ท่านรอซูล ﷺ ได้เรียกซัยดฺมา แล้วให้บันทึกเอาไว้ แล้วอิบนุ อุมมิ มักตูม ได้เข้ามา แล้วร้องเรียนถึงอุปสรรคต่าง ๆของเขา แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ **โดยมิใช่ผู้มีความเดือดร้อน** ﴾

(ฟัตฮุลบารี 8/108)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานอีกจากสะฮัล อิบนิ สะอัด อัซซาอิดีย์ ว่า ความจริงเขาได้เห็นมัรฺวาน อิบนัล ฮะกัมในมัสญิด เขาเล่าว่า แล้วฉันได้มุ่งหน้าไปจนกระทั่งฉันได้นั่งลงอยู่ข้างเขา แล้วเขาได้บอกให้เราทราบว่า แท้จริง ซัยดฺ อิบนิ ษาบิต ได้บอกให้เขาทราบว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้บอกให้ฉันเขียน (อายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า)

﴿ لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُو۟لِى ٱلضَّرَرِ وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ﴾

แล้วอิบนุ อุมมิ มักตูม ได้มาหาท่าน ขณะที่ท่านบอกให้ฉันเขียน เขากล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ หากฉันสามารถจะออกไปต่อสู้ (ญิฮาด) ได้ละก็แน่นอน ฉันต้องออกไปต่อสู้ โดยที่ปรากฏว่าเขาเป็นคนตาบอด แล้วอัลลอฮฺก็ได้ประทาน (อัลกุรอาน) ลงมาให้แก่ท่านรอซูล ﷺ และปรากฏว่า ขาอ่อนของท่านได้ทับอยู่บนขาอ่อนของฉัน มันหนักต่อฉันมาก จนกระทั่งฉันกลัวว่าขาอ่อนของฉันจะหัก แล้วท่านก็กลับสู่สภาพปกติ แล้วอัลลอฮฺก็ได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴿ غَيْرُ أُو۟لِى ٱلضَّرَرِ ﴾ โดยที่อัลบุคอรีได้บันทึกรายงานเพียงคนเดียว มุสลิมไม่ได้บันทึก

(ฟัตฮุลบารี 8/108)

อัตติรฺมิซีได้รายงานมาจาก อิบนิ อับบาสว่า อายะฮฺ ﴿ **บรรดาผู้ที่ศรัทธาที่นั่งอยู่โดยมิใช่ผู้มีความเดือดร้อน** ﴾ กล่าวถึงสงครามบะดัรฺและผู้ที่ออกรบในสงครามนี้ และเมื่อเรื่องที่เกิดในสงครามบะดัรฺได้ถูกประทานลงมา (อบูอะหฺมัด อิบนุ ญะฮฺชิน) และอิบนุ อุมมิ มักตูม ได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ พวกเรานั้นตาบอด พวกเราจะได้รับการผ่อนผันไหม ? และอายะฮฺที่ว่า ﴿ لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُو۟لِى ٱلضَّرَرِ ﴾ ก็ได้ถูกประทานลงมา และอัลลอฮฺทรงให้พวกที่ต่อสู้เหนือกว่าพวกที่นั่งอยู่หนึ่งขั้น พวกที่นั่งอยู่เหล่านั้น มิใช่ผู้ที่มีความเดือดร้อนมีอุปสรรค ﴿ **แต่อัลลอฮฺทรงให้บรรดาผู้ที่ต่อสู้เหนือกว่าบรรดาผู้ที่นั่งอยู่ด้วยรางวัลอันใหญ่หลวง** ﴾

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **(คือพวกเขาจะได้รับ) หลายขั้นจากพระองค์** ﴿ เหนือกว่าบรรดาผู้ที่นั่งอยู่ โดยไม่มีความเดือดร้อนและอุปสรรค นี่เป็นถ้อยคำของอัตติรฺมิซี หลังจากนั้นเขาได้กล่าวว่า ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษฮะซันษุอรีบ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/388)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ لَّا يَسْتَوِي ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿ เป็นคำที่พูดไว้กว้าง ๆ แล้ว เมื่อวะฮีย์ได้ลงมาทันทีทันใดว่า ﴾ غَيْرُ أُوْلِي ٱلضَّرَرِ ﴿ ก็ทำให้มีข้อยกเว้นที่ได้รับผ่อนผันให้ไม่ต้องออกไปต่อสู้ เช่น คนป่วย คนพิการ คนตาบอด ฯลฯ ดังที่มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี รายงานจากอนัส ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ بِالْمَدِيْنَةِ أَقْوَامًا مَا سِرْتُمْ مِنْ مَسِيْرٍ وَلاَ قَطَعْتُمْ مِنْ وَادٍ إِلاَّ وَهُمْ مَعَكُمْ فِيْهِ ، قَالُوْا : وَهُمْ بِالْـــمَدِيْنَةِ يَارَسُوْلَ اللهِ ؟ قَالَ : نَعَمْ حَبَسَهُمُ الْعُذْرُ)

ที่เมืองมะดีนะฮฺ มีคนกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าพวกท่านจะเดินทางไปที่ใด และไม่ว่าพวกท่านจะขึ้นเขาลงห้วยมากเพียงใด พวกเขาก็จะมีส่วนร่วมกับพวกท่านด้วย พวกเขากล่าวว่า โดยที่พวกเขาอยู่ที่เมืองมะดีนะฮฺหรือ โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ? ท่านกล่าวว่า ใช่แล้ว เพราะอุปสรรคได้กักขังพวกเขาเอาไว้

(ฟัตฮุลบารี 7/732)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และทั้งหมดนั้น อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาไว้ว่าจะให้สิ่งที่ดีเยี่ยม** ﴿ คือ สวรรค์ และสิ่งตอบแทนอันมากมาย ในเรื่องนี้เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นว่า การต่อสู้ (ญิฮาด) นั้น มิใช่เป็นฟัรฺฎูอัยนฺ บังคับแต่ละคน แต่เป็นฟัรฺฎูกิฟายะฮฺ (เมื่อมีผู้อื่นทำบ้างแล้ว ก็ถือว่าเพียงพอ)

หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แต่อัลลอฮฺทรงให้บรรดาผู้ต่อสู้เหนือกว่าบรรดาผู้ที่นั่งด้วยรางวัลอันใหญ่หลวง** ﴿ คือ อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบว่า บรรดาผู้ที่ต่อสู้นั้นได้รับเกียรติเหนือกว่าหลายขั้น เช่น ที่พำนักในสวรรค์อันมีเกียรติ ได้รับการอภัยโทษและความผิดต่าง ๆ ได้รับความโปรดปราน มีสิริมงคล และความดีและได้รับเกียรติ และด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **(คือพวกเขาจะได้รับ) หลายขั้นจากพระองค์ และ (จะได้รับ) การอภัยโทษ และความเมตตาด้วย และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴿

ได้มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานจากอบีสะอีด อัลคุดรี ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّ فِيْ اَلْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللهُ لِلْمُجَاهِدِيْنَ فِيْ سَبِيْلِهِ ، مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ)

แท้จริง ในสวรรค์นั้น มี 100 ระดับ ที่อัลลอฮฺได้ทรงเตรียมมันไว้ให้แก่บรรดานักต่อสู้ในหนทางของพระองค์ ระหว่างทุกสองระดับนั้นห่างกัน ดังเช่นระหว่างฟ้ากับดิน

(มุสลิม 3/1501)

إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُو۟لَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ ۞ وَمَن يُهَاجِرْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِى ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَن يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾

97. แท้จริง บรรดาผู้ที่มลาอิกะฮฺได้เอาชีวิตของพวกเขาไป โดยที่พวกเขาเป็นผู้อธรรมแก่ตนเองนั้น มลาอิกะฮฺได้กล่าวว่า พวกเจ้าทำอะไรกันอยู่ พวกเขากล่าวว่า พวกเราเป็นผู้อ่อนแอในแผ่นดิน มลาอิกะฮฺกล่าวว่า แผ่นดินของอัลลอฮฺนั้นมิได้กว้างขวางดอกหรือ ที่พวกเจ้าจะอพยพไปอยู่ในนั้น ? ชนเหล่านี้แหละที่อยู่ของพวกเขา คือนรกญะฮันนัม โดยเป็นที่กลับไปอันชั่วร้ายยิ่ง

98. นอกจากบรรดาผู้ที่อ่อนแอ ไม่ว่าจะเป็นชาย, หญิง และเด็ก ๆ ก็ตาม ที่ไม่สามารถมีอุบายใด ๆได้ และไม่ได้รับทางนำอีกด้วย

99. ชนเหล่านี้แหละ อัลลอฮฺอาจจะทรงยกโทษให้แก่พวกเขา และอัลลอฮฺ นั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงยกโทษเสมอ

100. และผู้ใดที่อพยพไปในหนทางของอัลลอฮฺ เขาก็จะพบในผืนแผ่นดิน ซึ่งสถานที่อพยพไปอันมากมาย และความมั่งคั่งด้วย และผู้ที่ออก จากบ้านของเขาไปในฐานะผู้อพยพไปยังอัลลอฮฺและรอซูลของ พระองค์ แล้วความตายก็มาประสบแก่เขา แน่นอน ผลตอบแทน ของเขานั้น ย่อมปรากฏอยู่แล้ว ณ อัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรง อภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

ห้ามมิให้คงอยู่กับพวกมุชริกีนสำหรับผู้ที่สามารถจะอพยพไปได้

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากมุฮัมมัด อิบนิ อับดิรฺเราะหฺมาน อะบิลอัสวัด ว่า ชาวมะดีนะฮฺได้ถูกกำหนดให้จัดทัพ (ออกไปรบกับชาวเมืองชาม) ซึ่งฉันก็ได้ไปลงชื่อร่วมทัพด้วย แต่เมื่อฉันได้พบกับอิกริมะฮฺ คนรับใช้ของอิบนิ อับบาส แล้วได้บอกให้เขาทราบ เขาก็ห้ามมิให้ฉันเข้าร่วมเป็นอันขาด พร้อมกับเล่าว่า อิบนุ อับบาส ได้บอกให้ฉันทราบว่า เคยมีมุสลิมกลุ่มหนึ่งอยู่กับพวกมุชริกีน ทำให้พวกเขามีจำนวนมากขณะเผชิญหน้าหน้ากับท่านรอซูล ในสงคราม แล้วมีลูกธนูถูกยิงมา ไปถูกคนหนึ่งในหมู่พวกเขาจนเป็นเหตุทำให้เขาตาย หรือถูกฟันคอตาย อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า ﴾ **แท้จริง บรรดาผู้ที่มลาอิกะฮฺได้เอาชีวิตของพวกเขาไป โดยที่พวกเขาเป็นผู้อธรรมแก่ตนเองนั้น** ﴿

(ฟัตฮุลบารี 8/111)

อัฏเฏาะฮาก ได้เล่าว่า อายะฮฺที่กล่าวมานั้นได้ประทานลงมาเกี่ยวกับพวกมุนาฟิกีน (คนหน้าไหว้หลังหลอก) กลุ่มหนึ่งที่ยังอยู่ในเมืองมักกะฮฺ มิได้อพยพตามท่านรอซูล ﷺ ไป และได้ออกไปในสมรภูมิบะดัรฺพร้อมกับพวกมุชริกีน แล้วได้รับอันตราย แล้วอายะฮฺอัลกุรอานดังกล่าวก็ถูกประทานลงมา โดยกล่าวไว้กว้าง ๆคลุมไปถึงทุก ๆคนที่ยังอยู่กับพวกมุชริกีนทั้ง ๆ ที่เขาสามารถจะอพยพออกไปได้ ก็ไม่ไป ซึ่งพวกเขาไม่สามารถจะทำภารกิจทางด้านศาสนาได้ ก็คือผู้นั้นอธรรมต่อตัวเองและทำความผิด ทำสิ่งที่ต้องห้าม ตามมติของบรรดาปวงปราชญ์

(อัฏฏอบารี 9/108)

ซึ่งอัลลอฮฺ ﷻ ได้ระบุเรื่องของพวกเขาไว้ในอายะฮฺ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **แท้จริงบรรดาผู้ที่มลาอิกะฮฺได้เอาชีวิตของพวกเขาไป โดยที่พวกเขาอธรรมแก่ตนเองนั้น** ﴿ คือ ละทิ้งการอพยพ ไม่ยอมอพยพออกไป ﴾ **มลาอิกะฮฺได้กล่าวว่า พวกเจ้าทำอะไรกันอยู่** ﴿ อยู่ที่นั้นอยู่ทำไม ทำไมจึงไม่อพยพออกไป ﴾ **พวกเขากล่าวว่า พวกเราเป็นผู้อ่อนแอในแผ่นดิน** ﴿ ไม่มีความสามารถที่จะออกไปจากเมืองนี้ได้ ไม่สามารถจะเดินทางไปในแผ่นดินได้ ﴾ **มลาอิกะฮฺกล่าวว่า แผ่นดินของอัลลอฮฺนั้นมิได้กว้างขวางดอกหรือ ?......** ﴿ จนจบอายะฮฺ

อบูดาวูด ได้บันทึกฮะดีษที่รายงานจากสะมุเราะฮฺ อิบนุ ญุนดุบ ว่า อนึ่ง ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ جَامَعَ الْــمُشْرِكَ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْلُهُ)

ผู้ใดร่วม (งาน) กับคนมุชริก และอาศัยอยู่ร่วมกับเขา ที่จริงแล้วเขาก็เป็นเช่นมุชริก

(อบูดาวูด 3/224)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **นอกจากบรรดาผู้ที่อ่อนแอ........** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ ซึ่งกรณีนี้ถือเป็นอุปสรรคที่อัลลอฮฺทรงผ่อนผันให้ไม่ต้องอพยพไป เพราะดังกล่าวนั้นถือว่าพวกเขาไม่สามารถที่จะให้หลุดพ้นออกไปจากเงื้อมมือของพวกมุชริกีน และไม่รู้ทางที่จะไป และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ที่ไม่สามารถมีอุบายใด ๆ และไม่ได้รับทางนำอีกด้วย** ﴿

มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ และอัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า คำว่า “สะบีล” คือทางที่จะไป

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ชนเหล่านี้แหละ อัลลอฮฺอาจจะทรงยกโทษให้แก่พวกเขา** ﴿ คือ ไม่เอาโทษที่ไม่อพยพไป และหวังความเมตตาจากอัลลอฮฺ ﴾ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงยกโทษเสมอ** ﴿

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าขณะที่ท่านรอซูล ﷺ กำลังละหมาดอิชาอฺอยู่นั้น เมื่อท่านได้กล่าว (ขณะเงยมาจากสุญูด) ว่า “สะมิอัลลอฮุลิมันฮะมิดะฮฺ” แล้วท่านได้กล่าวก่อนที่จะสุญูดว่า

(اَللَّهُمَّ أَنْجِ عَيَّاشَ بْنَ أَبِيْ رَبِيْعَةَ ، اَللَّهُمَّ أَنْجِ سَلَمَةَ بْنَ هِشَامٍ ، اَللَّهُمَّ أَنْجِ الْوَلِيْدَ بْنَ الْوَلِيْدِ ، اَللَّهُمَّ أَنْجِ الْــمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الْــمُؤْمِنِيْنَ، اَللَّهُمَّ اشْدُدْ وَطْأَتَكَ عَلَى مُضَرَ ، اَللَّهُمَّ اجْعَلْهَا سِنِيْنَ كَسِنِيْ يُوْسُفَ)

โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดให้อัยยาช อิบนิ อบีรอบีอะฮฺ พ้นภัยด้วยเถิด โอ้อัลลอฮฺ

ขอได้โปรดให้สะละมะฮฺ อิบนิ ฮิชาม พ้นภัยด้วยเถิด โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดให้อัลวะลีด อิบนัล วะลีด พ้นภัยด้วยเถิด โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดให้บรรดาผู้ศรัทธาที่อ่อนแอพ้นภัยด้วยเถิด โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดลงโทษอย่างรุนแรงแก่เผ่ามุฎ็อรฺด้วยเถิด โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดบันดาลให้เกิดปีแห่งความแห้งแล้งแก่พวกเขาดังเช่นปีแห่งความแห้งแล้งในสมัยนบียูซุฟด้วยเถิด

(ฟัตฮุลบารี 8/113)

อัลบุคอรี ได้กล่าวว่า อะบุนนัวะอฺมานได้บอกให้เราทราบว่า ฮัมมาด อิบนุ ซัยดฺ ได้เล่าให้เราฟังจากอัยยูบ จากอิบนิ อบีมุลัยกะฮฺ จากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **นอกจากบรรดาผู้ที่อ่อนแอ** ﴿ เขาเล่าว่า ฉันเอง และมารดาของฉันเป็นผู้ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงอนุโลมให้

(ฟัตฮุลบารี 8/113)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และผู้ใดที่อพยพไปในหนทางของอัลลอฮฺ เขาก็จะพบในผืนแผ่นดินซึ่งสถานที่อพยพไปอันมากมาย และความมั่งคั่งด้วย** ﴿ ข้อความนี้ถือเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อพยพชอบให้แยกตัวออกจากพวกมุชริกีนและผู้ศรัทธา ขณะที่เขาออกไป เขาก็จะพบแต่การต้อนรับ ให้ที่พักพิงที่ปลอดภัย

คำว่า (الْـمُرَاغَمُ) อัลมุรอฆอม เป็นคำมัศดัรฺ (อาการนาม) ที่ชาวอาหรับจะพูดกันว่า (رَاغَمَ فُلاَنٌ قَوْمَهُ مُرَاغَمًا وَمُرَاغَمَةً)

อิบนุ อับบาส กล่าวว่า คำว่า (اَلْـمُرَاغَمُ) มีความหมายว่า การโยกย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

(อัฏฏอบารี 8/119)

และเช่นเดียวกัน ได้รายงานมาจากอัฎเฎาะฮาก, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส และอัษเษารีย์

(อัฏฏอบารี 8/119 - 120)

มุญาฮิด ได้กล่าวว่า คำว่า (مُرَاغَمًا كَثِيْرًا) มีความหมายว่าห่างไกลจากสิ่งที่ทำให้คับอกคับใจ

ส่วนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ وَسَعَةً ﴿ หมายถึง มีปัจจัยยังชีพมากมาย มีความมั่งคั่ง โดยมีผู้ให้ความหมายเช่นนี้ หลายคนด้วยกัน ซึ่งในจำนวนนั้นก็มีกอตาดะฮฺด้วย โดยเขากล่าวเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ يَجِدْ فِى ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ﴿ ว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ คือให้พ้นจากความหลงผิดไปสู่ทางนำที่ถูกต้อง ให้พ้นจากความแร้นแค้นไปสู่ความร่ำรวยนั่นเอง

(อัฏฏอบารี 9/121)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ที่ออกจากบ้านของเขาไปในฐานะผู้อพยพไปยังอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ แล้วความตายก็มาประสบแก่เขา แน่นอน ผลตอบแทนของเขานั้น ย่อมปรากฏอยู่แล้ว ณ อัลลอฮฺ** ﴾ คือ ใครที่ออกไปจากบ้านของเขาโดยตั้งใจอพยพ แล้วเกิดเสียชีวิตในระหว่างทาง เขาจะได้รับผลบุญจากอัลลอฮฺ เช่นเดียวกับผลบุญของผู้อพยพ ดังที่ปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองและอื่นๆที่เป็นหนังสือประเภทศ่อฮาฮฺ, อัลมะซานีดและอัสสุนัน รายงานจากอุมัรฺ อิบนิล คือฏฏ๊อบ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُوْلِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُوْلِهِ ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيْبُهَا ، اَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ)

แท้จริง บรรดาการงานนั้นขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนา และแท้จริง สำหรับทุกคนนั้นจะได้ตามที่เขาตั้งเจตนาไว้ ดังนั้น ผู้ใดที่การอพยพของเขาไปสู่อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ การอพยพของเขาก็ไปสู่อัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ และผู้ใดที่การอพยพของเขาเป็นไปเพื่อโลกนี้ เขาก็จะประสบกับมัน หรือเพื่อหญิงคนหนึ่งที่เขาจะแต่งงานกับนาง ดังนั้น การอพยพของเขาก็เป็นไปตามที่ (เขาตั้งเจตนา) อพยพไป

(ฟัตฮุลบารี 1/164, มุสลิม 3/1515, อบูดาวูด 2/651, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 5/283, อันนะซาอี 7/713, อิบนุมาญะฮฺ 2/143 และอะหฺมัด 1/25)

ฮะดีษบทนี้ได้บอกไว้กว้างๆเกี่ยวกับการอพยพและเกี่ยวกับงานทุกอย่าง

และยังมีฮะดีษที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองเกี่ยวกับชายคนที่ฆ่าคนมาแล้วถึง 99 ชีวิต หลังจากนั้นก็ยังฆ่าคนที่กราบไหว้อัลลอฮฺอีกคนหนึ่งรวมเป็น 100 คน แล้วก็ถามถึงผู้ที่มีความรู้ว่าจะได้รับการอภัยโทษไหม ถ้าเขากลับตัวกลับใจ ขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ ? ผู้รู้ตอบว่า จะมีผู้ใดมาขัดขวางท่านที่จะขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺได้ ต่อจากนั้น ผู้รู้ก็แนะนำว่าให้เดินทางออกไปจากที่ๆเขาอยู่ไปยังอีกเมืองหนึ่งที่ผู้คนเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ขณะที่เขาเดินทางอพยพไปจากเมืองที่เขาอยู่ไปยังอีกเมืองหนึ่ง ก็ได้ประสบกับความตายระหว่างทาง มลาอิกะฮฺแห่งความเมตตดากับมลาอิกะฮฺที่จะเอาโทษก็โต้เถียงขัดแย้งกัน แล้วพวกนั้นกลุ่มหนึ่งบอกว่า เขาเดินทางมาโดยเป็นผู้กลับตัวกลับใจ สำนึกผิดแล้ว แต่อีกกลุ่มหนึ่งว่า แต่เขายังไม่ถึงปลายทางที่มุ่งหมายเลย แล้วพวกเขาก็ถูกใช้ให้วัดระยะทางดูว่ามันใกล้ทางไหน แต่อัลลอฮฺทรงบันดาลให้ใกล้ไปทางระยะทางที่มุ่งไปตรงนั้น มลาอิกะฮฺ ผู้เมตตาจึงเอาเขาไป

และในรายงานหนึ่งว่า เมื่อความตายได้ประสบกับเขานั้น อกของเขาล้มพาดไปอยู่ในแผ่นดินที่เขาอพยพไป

(ฟัตฮุลบารี 6/59, มุสลิม 4/2118)

﴿ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا۟ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ كَانُوا۟ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾ ﴾

101. และเมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในผืนแผ่นดิน ก็ไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้าในการที่จะย่อละหมาด หากพวกเจ้ากลัวบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า แท้จริง บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น เคยเป็นศัตรูอันชัดเจนแก่พวกเจ้า

การละหมาดย่อ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และเมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในผืนแผ่นดิน** ﴾ คือ เดินทางไปในเมืองและประเทศต่าง ๆ ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ ﴾

.... الآية

พระองค์ทรงรู้ดีว่า อาจมีบางคนในหมู่พวกเจ้าเป็นคนป่วย และอีกบางคนต้องเดินทางไปดินแดนอื่น เพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮฺ.......ไปจนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลมุซซัมมิล อายะฮฺที่ 20)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ก็ไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้าในการที่จะย่อละหมาด** ﴾ คือ ให้ทำละหมาดเบากว่าจำนวนที่ถูกกำหนดไว้ คือ จาก 4 ร็อกอะฮฺให้เป็น 2 ร็อกอะฮฺ

ส่วนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **หากพวกเจ้ากลัวบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า** ﴿ ในที่นี้อาจหมายถึง สภาพการณ์โดยทั่วไปขณะที่อายะฮฺนี้ถูกประทานลงมา เพราะในยุคเริ่มแรกของอิสลามหลังจากที่มีการอพยพขึ้น การเดินทางมักจะเต็มไปด้วยอันตรายและความน่ากลัว โดยในยุคนั้น พวกเขาแทบจะไม่ได้เดินทางไปไหน ยกเว้นเมื่อมีสงคราม หรือได้รับคำสั่งให้ออกเดินทางเป็นกองกำลังเล็กๆ ซึ่งในขณะนั้นผู้คนต่างเป็นศัตรูกับอิสลามและผู้นับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ คำพูดที่เป็นลักษณะของการกล่าวถึงสภาพการณ์ทั่วไปที่น่าจะเป็น หรือกล่าวถึงเหตุการณ์หนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จะนำมาเป็นเงื่อนไขหรือประเด็นสำคัญ (กล่าวคือแม้จะไม่มีความหวาดกลัวระหว่างเดินทางก็สามารถย่อละหมาดได้)

ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَلَا تُكۡرِهُواْ فَتَيَٰتِكُمۡ عَلَى ٱلۡبِغَآءِ إِنۡ أَرَدۡنَ تَحَصُّنٗا ﴾

และพวกเจ้าจงอย่าบังคับบรรดาทาสีของพวกเจ้าให้ผิดประเวณี หากนางประสงค์จะอยู่อย่างบริสุทธิ์

(ซูเราะฮฺ อันนูรฺ อายะฮฺที่ 33)

และเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻที่ว่า

﴿ وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ﴾ .... الآية

และลูกเลี้ยงของพวกเจ้าที่อยู่ในตักของพวกเจ้าจากภรรยาของพวกเจ้า.........จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 23)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอิบนิ อุมัยยะฮฺ ว่า ฉันได้ถามอุมัรฺ อิบนัลค็อฏฏ็อบ โดยฉันกล่าวว่า อายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **ก็ไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้าในการที่จะย่อละหมาด หากพวกเจ้ากลัวบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า** ﴿ และความจริง อัลลอฮฺได้ทรงให้ความปลอดภัยแก่ผู้คนแล้ว มิใช่หรือ ? แล้วฉันได้ถามท่านรอซูล ﷺ ถึงเรื่องดังกล่าว แล้วท่านได้ตอบว่า

(صَدَقَةٌ تَصَدَّقَ اللهُ بِهَا عَلَيْكُمْ فَاقْبَلُوْا صَدَقَتَهُ)

มันเป็นการบริจาคทานที่อัลลอฮฺได้บริจาคมันให้แก่พวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงรับทานของพระองค์เถิด

(อะหฺมัด 1/25)

และเช่นเดียวกันนี้ ที่มุสลิมและชาวหนังสือสุนันได้บันทึกเอาไว้ แล้วอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่า ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(มุสลิม 1/478, อบูดาวูด 2/7, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/392, อันนะซาอี ในหนังสือ กุบรอ 6/327 และอิบนุมาญะฮฺ 1/339)

และอะลี อิบนุล มะดีนีย์ ได้กล่าวว่า ฮะดีษนี้เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ เป็นฮะดีษที่รายงานโดยอุมัรฺ และไม่ได้มีการจดจำมานอกจากในแนวนี้ โดยบรรดาผู้รายงานก็เป็นที่ทราบกันดี

อบูบักรฺ อิบนุ อบีชัยบะฮฺ ได้รายงานมาจาก อบีฮันซอละฮฺ อัลฮัษษาอฺ ว่า ฉันได้ถาม อิบนุ อุมัรฺ เกี่ยวกับการละหมาดขณะเดินทาง เขาตอบว่า 2 ร็อกอะฮฺ แล้วฉันได้ถามว่า แล้วดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **หากพวกเจ้ากลัวบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า** ﴿ เราจะเข้าใจได้อย่างไร ในเมื่อพวกเราต่างรู้สึกว่าปลอดภัยแล้ว ? เขาตอบว่า มันเป็นซุนนะฮฺ (แบบฉบับ) ของท่านรอซูล ﷺ

(อิบนุ อบีชัยบะฮฺ 2/447)

อัลบุคอรี ได้รายงานจากอนัส ว่า พวกเราได้ออกไปพร้อมกับท่านรอซูล ﷺ จากเมืองมะดีนะฮฺ ไปยังเมืองมักกะฮฺแล้วปรากฏว่าท่านได้ละหมาดครั้งละ 2 ร็อกอะฮฺ จนกระทั่งพวกเรากลับมาถึงเมืองมะดีนะฮฺ ฉันถามว่า พวกท่านพักอยู่ที่มักกะฮฺเท่าไร ? เขาตอบว่า พวกเราพักอยู่ที่นั่น 10 วัน

(ฟัตฮุลบารี 2/653)

และเช่นนี้แหละที่กลุ่มผู้บันทึกฮะดีษคนอื่นได้นำเสนอ

(มุสลิม 1/481, อบูดาวูด 2/25, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 3/110, อันนะซาอี 3/121 และอิบนุมาญะฮฺ 1/342)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานอะดีษจากฮาริษะฮฺ อิบนิ วะฮับ อัลคุซาอีย์ ว่า ฉันได้ละหมาดพร้อมกับท่านนบี ﷺ อัดดุฮฺริและอัศรฺที่ตำบลมินา โดยมีผู้คนจำนวนมาก และในสภาพที่ปลอดภัย สองร็อกอะฮฺ กับสองร็อกอะฮฺ

(อะหฺมัด 4/306)

และกลุ่มผู้บันทึกฮะดีษก็ได้รายงานเช่นนั้น นอกจาก อิบนิมาญะฮฺ

(ฟัตฮุลบารี 2/655, มุสลิม 1/484, อบูดาวูด 2/493, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 3/621 และอันนะซาอี 3/119)

และถ้อยคำของอัลบุคอรี ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้นำพวกเราละหมาดที่ตำบลมินาในสภาพที่ปลอดภัย สองร็อกอะฮฺ

(ฟัตฮุลบารี 2/655,)

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا۟ فَلْيَكُونُوا۟ مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا۟ فَلْيُصَلُّوا۟ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَٰحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ ۖ وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾

102. และเมื่อเจ้าอยู่ในหมู่พวกเขา แล้วเจ้าได้ให้มีการละหมาดขึ้นแก่พวกเขา ดังนั้น กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาก็จงยืนละหมาดร่วมกับเจ้า และพวกเขาจงเอาอาวุธของพวกเขาถือไว้ด้วย ครั้นเมื่อพวกเขาก้มลงกราบแล้ว พวกเขาก็จงไปอยู่เบื้องหลังของพวกเจ้า และอีกกลุ่มหนึ่งที่ยังมิได้ละหมาดก็จงมา และจงละหมาดร่วมกับเจ้า และพวกเขาจงระมัดระวังพร้อมอาวุธของพวกเขา บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้น หากว่าพวกเจ้าเผลอจากอาวุธ และสัมภาระของพวกเจ้าแล้ว พวกเขาก็จะจู่โจมพวกเจ้าอย่างรวดเร็ว และไม่มีบาปใด ๆ แก่พวกเจ้า หากว่าพวกเจ้ามีความเดือดร้อนเนื่องจากฝนตก หรือพวกเจ้าป่วย ในการที่พวกเจ้าจะวางอาวุธของพวกเจ้า แต่พวกเจ้าจงระมัดระวัง แท้จริง อัลลอฮฺทรงเตรียมไว้แล้ว ซึ่งการลงโทษที่ยังความอัปยศแก่ผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย

อธิบายให้ทราบถึงการละหมาดในยามหวาดกลัว และประเภทของการละหมาด

การละหมาดในยามกลัวนั้นมีหลายชนิด เพราะว่าศัตรูนั้น บางครั้งก็อยู่ทางทิศกิบลัต และบางครั้งก็อยู่ในทิศทางอื่น และการละหมาดนั้น บางครั้งก็สี่ร็อกอะฮฺ เช่น ดุฮฺริ, อัศริ และอิชาอฺ บางครั้ง สามร็อกอะฮฺ เช่น มัฆฺริบ และบางครั้งก็สองร็อกอะฮฺ เช่น ศุบฮิ และการละหมาดของผู้เดินทาง บางครั้งก็ละหมาดญะมาอะฮฺ (รวมกันเป็นกลุ่ม) บางครั้งก็ต้องสู้รบกับศัตรูอยู่ ไม่สามารถจะละหมาดญะมาอะฮฺ ต้องต่างคนต่างละหมาด ซึ่งจะหันหน้าไปทางทิศกิบลัต หรือไม่หันหน้าไปทางทิศนั้นก็ตาม ซึ่งเป็นไปได้ทั้งขณะเดินและขี่พาหนะและต่อสู้กับศัตรูอยู่ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ อนุญาตให้เดินหรือเคลื่อนไหวฟันแทงอย่างต่อเนื่องได้ แม้จะอยู่ระหว่างการละหมาดก็ตาม

ส่วนหนึ่งจากนักปราชญ์ได้กล่าวว่า ในกรณีที่มีการรบติดพันอยู่เช่นนั้น ก็ให้ละหมาดเพียงร็อกอะฮฺเดียว เพราะมีฮะดีษที่รายงานโดยอิบนิ อับบาส ว่า

(فَرَضَ اللهُ الصَّلاَةَ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّكُمْ فِيْ الْحَضَرِ أَرْبَعًا ، وَفِيْ السَّفَرِ رَكْعَتَيْنِ ، وَفِيْ الْخَوْفِ رَكْعَةً)

อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดการละหมาดโดยผ่านลิ้นนบีของพวกท่าน ﷺ ในขณะไม่ได้เดินทาง 4 ร็อกอะฮฺ ในขณะเดินทาง 2 ร็อกอะฮฺ และในยามกลัว 1 ร็อกอะฮฺ

(บันทึกโดย มุสลิม 687, อบูดาวูด 1247, อันนะซาอี 3/169 และอิบนุมาญะฮฺ 1068)

และเช่นเดียวกันนี้ อะหฺมัด อิบนุ ฮัมบัล ได้รายงาน

อัลมุนซิรีย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออัลฮะวาชีย์ ว่า เช่นเดียวกันนี้ มีคำกล่าวจากอะฏออฺ, ญาบิรฺ, อัลฮะซัน, มุญาฮิด, อัลฮะกัม, กอตาดะฮฺ และฮัมมาด และยังเป็นความเห็นของฏอวูส และอัฎเฎาะฮากอีกด้วย

อบูอาศิม อัลอิบาดีย์ ได้เล่ามาจากมุฮัมมัด อิบนิ นัศรฺ อัลมิรฺวะซีย์ ว่า เขามีทรรศนะว่าให้ละหมาดศุบฮิ หนึ่งร็อกอะฮฺในยามหวาดกลัว และยังเป็นทรรศนะของอิบนุ ฮัซมฺ อีกด้วย

และอิสฮาก อิบนุ รอฮะวัยฮฺ ได้กล่าวว่า ในกรณีที่สู้รบติดพัน, ร็อกอะฮฺเดียวก็ถือว่าใช้ได้ด้วยการทำสัญญาณเท่านั้น แล้วถ้าไม่สามารถจะทำได้ก็ให้ก้มลงสุญูด 1 ครั้ง เพราะมันเป็นการระลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ

เราจะขอกล่าวถึงสาเหตุของการประทานอายะฮฺนี้มา ก่อนที่จะอธิบายลักษณะการละหมาด

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานจากอบีอัยยาซ อัซซุรอกีย์ ว่า พวกเราเคยอยู่กับท่านรอซูล ﷺ ที่อัสฟาน แล้วพวกเราได้เผชิญหน้ากับพวกมุชริกีน โดยการนำทัพของคอลิด อิบนุล วะลีด โดยที่พวกเขาอยู่ทางทิศกิบลัต แล้วท่านรอซูล ﷺ ได้นำพวกเราละหมาดดุฮฺริ พวกเขาได้กล่าวว่า ความจริง พวกนั้นอยู่ในสภาพที่เหมาะแก่การโจมตี เดี๋ยวพวกเราจะทำการละหมาดซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเรารักยิ่งกว่าลูกหลานของพวกเขา หรือชีวิตของพวกเขาเองเสียอีก อบูอัยยาซ กล่าวว่า ในขณะนั้น ญิบรีลก็ได้นำอายะฮฺเหล่านี้ลงมาในระหว่างละหมาดดุฮฺริกับอัศริ ﴿وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَوٰةَ﴾ เขาเล่าว่า เมื่อได้เวลาอัศริ ท่านรอซูล ﷺ ก็ได้สั่งให้พวกเราสะพายอาวุธด้วย แล้วเราก็ได้ตั้งแถวละหมาดอยู่ข้างหลังท่านเป็น 2 แถว เขากล่าวว่า เมื่อท่านรุกั๊วะอฺ พวกเราก็รุกั๊วะอฺตาม และเมื่อท่านเงยศีรษะขึ้น พวกเราก็เงยศีรษะขึ้นด้วย หลังจากนั้น ท่านนบี ﷺ ได้นำแถวต่อจากท่านสุญูด ส่วนอีกแถวก็ยืนเฝ้าระวังอยู่ แล้วเมื่อพวกเขาสุญูดกันแล้วก็ลุกขึ้นยืน แถวหลังก็นั่งลงสุญูดในที่ของพวกเขา หลังจากนั้นแถวหลังก้าวขึ้นมาอยู่ในที่ของแถวหน้า ส่วนแถวหน้าก็ถอยลงไปอยู่ในที่ของแถวหลัง หลังจากนั้น ท่านได้กัมรุกั๊วะอฺ พวกเราทั้งหมดก็รุกั๊วะอฺตามท่าน แล้วเมื่อท่านเงยขึ้นจากรุกั๊วะอฺ พวกเราทั้งหมดก็เงยขึ้น หลังจากนั้นท่านนบี ﷺ สุญูด แถวที่อยู่ถัดจากท่านก็สุญูดด้วย ส่วนอีกแถวหนึ่งยืนเฝ้าระวังนั้น ท่านได้กล่าวสลาม แล้วท่านก็ลุกขึ้นออกไป เขาเล่าว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ละหมาดเช่นนี้สองครั้ง ครั้งแรกที่อัสฟาน และอีกครั้งหนึ่งที่แผ่นดินเผ่าสุลัยมฺ

(อะหฺมัด 4/59 และ 60)

และเช่นเดียวกัน อบูดาวูด และอันนะซาอี ได้บันทึกเอาไว้

(อบูดาวูด 2/28 และอันนะซาอี 3/176 และ 177)

ฮะดีษนี้สายรายงานถูกต้อง โดยมีสายรายงานอื่นๆอีกจำนวนมากสนับสนุน ส่วนหนึ่งจากนั้นก็คือ รายงานที่บันทึกโดยอัลบุคอรีรายงานจากอิบนิ อับบาส ﷺ ว่าท่านนบี ﷺ ได้ลุกขึ้นยืน และผู้คนก็ลุกขึ้นยืนพร้อมกับท่าน แล้วท่านได้ตักบีรฺ (โดยกล่าว อัลลอฮุอักบัรฺ) และผู้คนก็ตักบีรฺตามท่าน และท่านได้รุกั๊วะอฺ และผู้คนก็รุกั๊วะอฺตามท่าน หลังจากนั้น ท่านได้สุญูด ผู้คนก็สุญูดตามท่าน หลังจากนั้น ท่านก็ได้ลุกขึ้นยืนในร็อกอะฮฺที่สอง แล้วบรรดาผู้ที่สุญูดก็ได้ลุกขึ้นยืน และเฝ้าคุ้มครองบรรดาพี่น้องของพวกเขา แล้วอีกกลุ่มหนึ่งก็มา แล้วรุกั๊วะอฺ และสุญูดพร้อมกับท่าน โดยที่ทุกคนนั้นอยู่ในการละหมาด แต่คอยระแวดระวังดูแลซึ่งกันและกัน

(ฟัตฮุลบารี 2/502)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจากญาบิรฺ อิบนิ อับดิลลาฮฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้นำผู้คนละหมาดอัลเคาฟฺ (ละหมาดในยามหวาดกลัว) โดยให้แถวหนึ่งยืนข้างหน้าท่าน และอีกแถวหนึ่งยืนข้างหลังท่าน แล้วท่านก็นำแถวที่อยู่ข้างหลังท่านละหมาดหนึ่งรุกั๊วะอฺสองสุญูด

หลังจากนั้น พวกเขาก็ก้าวขึ้นไปยืนแทนแถวที่อยู่ข้างหน้า ส่วนแถวที่อยู่ข้างหน้าก็ถอยหลังไปยืนแทนที่พวกเขา แล้วท่านนบีก็นำพวกเขา (กลุ่มใหม่) ละหมาดหนึ่งรุกั๊วะอฺสองสุญูด แล้วจึงให้สลาม ดังนั้น จึงปรากฏท่านนบี ﷺ ได้ละหมาด สองร็อกอะฮฺแล้ว แต่ผู้คนยังละหมาดแถวละหนึ่งร็อกอะฮฺ

(อะหฺมัด 3/298)

และอันนะซาอี ได้รายงานฮะดีษนี้ และฮะดีษนี้ยังระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิมเป็นอีกถ้อยคำหนึ่ง

(อันนะซาอี 3/174 และมุสลิม 840)

และความจริง ฮะดีษนี้ยังได้ถูกรายงานอีกโดยนักฮะดีษเป็นจำนวนมากรายงานจากญาบิรฺไว้ในหนังสือเศาะฮีฮฺ สุนัน และอัลมะซานีด

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากซาลิม จากบิดาของเขาเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ ﴾

โดยกล่าวว่า นั้นมันเป็นการละหมาดอัลเคาฟฺ ที่ท่านรอซูล ﷺ ได้นำแต่ละกลุ่มในทั้งสองกลุ่ม กลุ่มละหนึ่งร็อกอะฮฺ โดยที่อีกกลุ่มหนึ่งเฝ้าระวังศัตรูอยู่ก่อน แล้วกลุ่มที่คอยเฝ้าระวังอยู่ก็ขึ้นมาละหมาดตามท่านรอซูล ร็อกอะฮฺหนึ่ง แล้วท่านให้สลามแล้วต่อละกลุ่มในทั้งสองกลุ่มนั้นก็ลุกขึ้นมาต่างคนต่างละหมาดอีกร็อกอะฮฺหนึ่ง

(อัดดุรฺรุลมันซูรฺ 2/375)

ฮะดีษบทนี้ กลุ่มผู้บันทึกฮะดีษได้บันทึกมันไว้ในหนังสือของพวกเขาจากหลายสายรายงานด้วยกัน และฮะดีษบทนี้มีสายรายงานมากมายจากบรรดาศอฮาบะฮฺ

และอัลฮาฟิซ อบูบักรฺ อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้นำเสนอสายรายงาน และถ้อยคำของฮะดีษไว้เป็นอย่างดี และเช่นเดียวอิบนุ ญะรีรฺ ด้วย

ส่วนการให้สะพายอาวุธไว้ด้วยในขณะละหมาดอัลเคาฟฺนั้น ทรรศนะหนึ่งของบรรดานักปราชญ์ว่าเป็นวาญิบ (เรื่องจำเป็น, ภารกิจ) เพราะปรากฏอยู่ในอายะฮฺอัลกุรอาน คือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ระบุเอาไว้ว่า ﴾ **และไม่มีบาปใด ๆแก่พวกเจ้า หากว่าพวกเจ้ามีความเดือดร้อน เนื่องจากฝนตกหรือพวกเจ้าเจ็บป่วย ในการที่พวกเจ้าจะวางอาวุธของพวกเจ้า และพวกเจ้าระมัดระวัง** ﴿ คือพวกเจ้าจะต้องเตรียมพร้อมอยู่เสมอ แม้ยามปกติโดยไม่ต้องกังวลอะไรมากนัก ﴾ **แท้จริง อัลลอฮฺทรงเตรียมไว้แล้ว ซึ่งการลงโทษที่ยังความอัปยศแก่ผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย** ﴿

﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَـٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ
جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتْ
عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَـٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ فِى ٱبْتِغَآءِ ٱلْقَوْمِ ۖ
إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ
مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ ﴾

103. ครั้นเมื่อพวกเจ้าเสร็จจากการละหมาดแล้ว ก็จงระลึกถึงอัลลอฮฺ ทั้งในสภาพยืน นั่ง และในสภาพที่พวกเจ้านอนเอกเขนก ครั้นเมื่อพวกเจ้าปลอดภัยแล้ว ก็จงปฏิบัติละหมาด แท้จริง การละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย

104. และพวกเจ้าจงอย่าท้อแท้ในการแสวงหากลุ่มชนนั้น ถ้าหากพวกเจ้าเจ็บ ที่จริงแล้ว พวกเขาเจ็บเช่นเดียวกับพวกเจ้า แต่พวกเจ้าหวังจากอัลลอฮฺ สิ่งที่พวกเขาไม่หวัง และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ผู้ทรงปรีชาญาณ

จงระลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ มากๆหลังจากละหมาดอัลเคาฟฺ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้กล่าวซิกรุลลอฮฺมากๆ หลังจากเสร็จละหมาดอัลเคาฟฺแล้ว ถึงแม้ว่าการซิกรุลลอฮฺจะเป็นบัญญัติ และส่งเสริมให้กระทำหลังละหมาดอื่นๆ ด้วย แต่หลังละหมาดอัลเคาฟฺนั้น เน้นให้กระทำมากที่สุด อันเนื่องจากมีการผ่อนปรนและมีรุกุนน้อย และผ่อนผันให้กระทำละหมาดได้ทั้งขาไปและขากลับ รวมทั้งเหตุผลอื่นๆด้วย ซึ่งจะไม่ค่อยพบในละหมาดอื่นๆ ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับเดือนที่ต้องห้าม ว่า

﴿ فَلَا تَظْلِمُوا۟ فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ ۚ ﴾

ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่าอธรรมแก่ตัวของพวกเจ้าเองในเดือนเหล่านั้น

(ซูเราะฮฺ อัตเตาบะฮฺ อายะฮฺที่ 36)

ดังกล่าวนั้น ถึงแม้จะปรากฏว่าการอธรรมต่อตนเองเป็นที่ต้องห้ามในเดือนอื่นก็ตาม แต่ในเดือนที่ต้องห้ามจะมีการเน้นและย้ำมากกว่า เพราะเป็นเดือนที่สำคัญ และเป็นที่ต้องห้ามมาก และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ครั้นเมื่อพวกเจ้าเสร็จจากการละหมาดแล้ว ก็จงระลึกถึงอัลลอฮฺทั้งในสภาพยืน นั่ง และในสภาพที่พวกเจ้านอนเอกเขนก** (กล่าวคือในทุกๆสภาพ หลังจากนั้น พระองค์ตรัสว่า) **ครั้นเมื่อพวกเจ้าปลอดภัยแล้ว ก็จงปฏิบัติละหมาด** ﴿ คือเมื่อพวกเจ้าปลอดภัยหายกลัวแล้ว และเกิดความมั่นคง สงบแล้ว ﴾ **ก็จงปฏิบัติละหมาด** ﴿ คือจงปฏิบัติละหมาดให้เต็ม ตามที่พวกเจ้าถูกบัญชาใช้โดยมีความสำรวม

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง การละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย** ﴿

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่าคำว่า (مَوْقُوْتًا) แปลว่า (مَفْرُوْضًا) ถูกบังคับ

และเขายังได้กล่าวไว้อีกว่า “แท้จริง การละหมาดมีเวลาที่แน่นอน เช่นเดียวกับเวลาการประกอบพิธีฮัจญ์

(อัฏฏอบารี 9/169)

และเช่นเดียวกัน ได้มีรายงานจากมุญาฮิด, ซาลิม อิบนิ อับดิลลาฮฺ, อะลี อิบนิล ฮุเซน, มุฮัมมัด อิบนุ อะลี, อัลฮะซัน, อัสสุดดีย์ และอะฏียะฮฺ อัลเอาฟีย์ ด้วย

(อัฏฏอบารี 9/167 และ 168)

ย้ำให้ไล่ตามศัตรูไป ถึงแม้จะบาดเจ็บก็ตาม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และพวกเจ้าอย่าท้อแท้ในการแสวงหากลุ่มชนนั้น** ﴿ คืออย่าทำอ่อนแอที่จะไล่ตามศัตรู แต่ให้จงมานะพยายามและไล่ฆ่าพวกเขา จัดเวรดูแลสอดส่องอย่าให้คลาดสายตา เตรียมพร้อมอยู่เสมอ ﴾ **หากพวกเจ้าเจ็บ ที่จริงแล้ว พวกเขาก็เจ็บเช่นเดียวกับพวกเจ้าเจ็บ** ﴿ คือ พวกเขาถูกสังหารและบาดเจ็บเช่นเดียวกับพวกเจ้า ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ ٱلْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُۥ ﴾

หากประสบแก่พวกเจ้า ซึ่งบาดแผลหนึ่งบาดแผลใด แน่นอน ก็ย่อมประสบแก่พวกนั้น ซึ่งบาดแผลเยี่ยงเดียวกัน

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 140)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แต่พวกเจ้าหวังจากอัลลอฮฺ สิ่งที่พวกเขาไม่หวัง** ﴾ คือ พวกเจ้ากับพวกเขาอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียว คือได้รับบาดเจ็บ และเจ็บปวด แต่พวกท่านหวังว่าจะได้รับผลานิสงส์จากอัลลอฮฺ การสนับสนุนและชัยชนะดังที่อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาไว้แก่พวกเจ้าในคัมภีร์ของพระองค์ และผ่านลิ้นของศาสนทูตของพระองค์ ﷺ ซึ่งเป็นสัญญาแห่งความจริงและเป็นสัจจะ โดยที่พวกเขาไม่ได้หวังสิ่งใดจากที่กล่าวมาเลย ดังนั้นฐานันดรของท่านย่อมดีกว่าพวกเขา ในการต่อสู้กับพวกเขา ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾ คือ พระองค์ทรงรอบรู้เป็นอย่างดี และปรีชาญาณยิ่งที่จะดำเนินการและทรงได้รับการสรรเสริญทุกสภาวะ

إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِتَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ
ٱللَّهُۚ وَلَا تَكُن لِّلۡخَآئِنِينَ خَصِيمٗا ﴿١٠٥﴾ وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ إِنَّ
ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَٰدِلۡ عَنِ ٱلَّذِينَ يَخۡتَانُونَ
أَنفُسَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمٗا ﴿١٠٧﴾ يَسۡتَخۡفُونَ
مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمۡ إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ
مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ
جَٰدَلۡتُمۡ عَنۡهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ عَنۡهُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا ﴿١٠٩﴾

105. แท้จริง เราได้ประทานคัมภีร์ลงมาให้แก่เจ้าเป็นความสัตย์จริง เพื่อเจ้าจะได้ใช้ตัดสินระหว่างผู้คนตามที่อัลลอฮฺได้ทรงให้เจ้าทราบ และเจ้าจงอย่าเป็นผู้เถียงแก้ต่างให้แก่บรรดาผู้ที่บิดพลิ้วทั้งหลาย

106. และเจ้าจงขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺเถิด แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

107. และเจ้าจงอย่าโต้เถียงแทนบรรดาผู้ที่บิดพลิ้วต่อตัวของพวกเขาเอง แท้จริง อัลลอฮฺนั้นมิทรงชอบผู้ที่บิดพลิ้ว ผู้ที่ทำบาป

108. พวกเขาจะปกปิดให้พ้นจากมนุษย์ได้ แต่พวกเขาจะปกปิดให้พ้นจากอัลลอฮฺนั้นไม่ได้ โดยที่พระองค์ร่วมอยู่กับพวกเขาด้วยขณะที่พวกเขาวางแผนกันในเวลากลางคืน ซึ่งคำพูดที่พระองค์ไม่ทรงพอพระทัย และอัลลอฮฺนั้นทรงล้อมสิ่งที่พวกเขากระทำไว้เสมอ

109. พึงรู้เถิดว่า พวกเจ้านี่แหละได้เถียงแทนพวกเขากันในชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ และใครเล่าที่จะเถียงกับอัลลอฮฺแทนพวกเขาในวันกิยามะฮฺ ? หรือว่าใครเล่าจะเป็นผู้รับมอบหมายให้คุ้มครองรักษา

จงตัดสินตามบทบัญญัติที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานลงมา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสแก่ท่านรอซูลของพระองค์ คือ มุฮัมมัด ﷺ ว่า ﴿ **แท้จริง เราได้ประทานคัมภีร์ลงมาให้แก่เจ้าเป็นความสัตย์จริง** ﴾ คือ เป็นความจริงมาจากอัลลอฮฺ คือ รวมถึงความสัตย์จริงในทุกเรื่อง ทั้งที่เป็นเรื่องที่บอกเล่ามาและเรื่องที่เป็นบัญญัติใช้และห้าม

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **เพื่อเจ้าจะได้ใช้ตัดสินระหว่างผู้คนตามที่อัลลอฮฺทรงให้เจ้าทราบ** ﴾

ได้มีปรากฏในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองโดยรายงานจากซัยหนับ บุตรีของอุมมิสะละมะฮฺ จากอุมมิสะละมะฮฺ ว่า แท้จริง ท่านรอซูล ﷺ ได้ยินเสียงคนทะเลาะกันที่ประตูห้องของท่าน แล้วท่านได้ออกมาที่พวกเขา แล้วท่านได้กล่าวว่า

(أَلاَ إِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ ، وَإِنَّمَا أَقْضِيْ بِنَحْوِ مِمَّا أَسْمَعُ ، وَلَعَلَّ أَحَدَكُمْ اَنْ يَكُوْنَ أَلْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ فَأَقْضِيَ لَهُ ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ بِحَقِّ مُسْلِمٍ فَإِنَّمَا هِيَ قِطْعَةٌ مِنْ نَارٍ ، فَلْيَحْمِلْهَا أَوْ لِيَذَرْهَا)

พึงทราบเถิดว่า ที่จริงแล้ว ฉันเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ฉันได้ตัดสินไปตามที่ฉันได้ยิน และเป็นไปได้ว่าคนใดในหมู่พวกท่านอาจจะอ้างหลักฐานของเขาดีกว่าอีกบางคน

ฉันก็ตัดสินให้เขาเป็นฝ่ายถูกไป ดังนั้น ผู้ที่ฉันตัดสินให้เขาละเมิดสิทธิของมุสลิมแล้วละก็ มันก็เป็นชิ้นหนึ่งจากไฟนรก เขาจงรับเอาไป หรือทิ้งมันไป

(ฟัตฮุลบารี 5/128, มุสลิม 3/1337)

อิมามอะหฺมัด ได้รายงานมาจากอุมมิสะละมะฮฺ ว่ามีชายชาวอันศอรฺ 2 คน ได้ทะเลาะกันในเรื่องมรดก โดยไม่มีพยานหลักฐาน จนเรื่องมาถึงท่านรอซูล ﷺ แล้วท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวว่า

(إِنَّكُمْ تَخْتَصِمُوْنَ إِلَيَّ ، وَإِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ ، وَلَعَلَّ بَعْضَكُمْ أَلْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ، وَإِنَّمَا أَقْضِيْ بَيْنَكُمْ عَلَى نَحْوِ مِمَّا أَسْمَعُ ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ مِنْ حَقِّ أَخِيهِ شَيْئًا فَلاَ يَأْخُذْهُ ، فَإِنَّمَا أَقْطَعُ لَهُ قِطْعَةً مِنَ النَّارِ يَأْتِيْ بِهَا اِسْطَامًا فِيْ عُنُقِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)

"ความจริง พวกเจ้าทะเลาะกัน (จนเรื่อง) มาถึงฉัน และที่จริง ฉันก็เป็นมนุษย์ (ธรรมดา) หวังว่า พวกท่านบางคนจะอ้างหลักฐานด้วยสำนวนที่ฉะฉานกว่าอีกบางคน และฉันก็ได้ตัดสินในระหว่างพวกท่านตามที่ฉันได้ยินมา ดังนั้น ผู้ใดที่ฉันตัดสินให้แก่เขาโดยละเมิดสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพี่น้องของเขา เขาก็จงอย่าเอาไป ซึ่งที่จริงแล้วมันเป็นชิ้นหนึ่งจากไฟนรก ซึ่งมันจะมาพันอยู่บนต้นคอของเขาในวันกิยามะฮฺ" แล้วชายสองคนนั้นก็ร้องไห้ โดยแต่ละคนจากทั้งสองจะกล่าวว่า สิทธิของฉันให้เป็นของพี่น้องของฉัน แล้วท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أَمَا إِذْ قُلْتُمَا فَاذْهَبَا فَاقْتَسِمَا ، ثُمَّ تَوَخَّيَا الْحَقَّ ثُمَّ اسْتَهِمَا ، ثُمَّ لِيُحْلِلْ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْكُمَا صَاحِبَهُ)

พึงทราบเถิด เมื่อท่านทั้งสองพูดมาอย่างนี้ ก็จงกลับไปแบ่งกันเสีย โดยพยายามทำให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด แล้วให้แต่ละคนรับส่วนของตนตามที่จับสลากได้ แล้วแต่ละคนก็จงขอฮาลาลกับคู่กรณีของเขาเสีย

(อะหฺมัด 6/320)

อิบนุ มัรฺดะวัยฮฺ ได้รายงานผ่านทางอัลเอาฟีย์ จากอิบนุ อับบาส ว่า มีชาวอันศอรฺกลุ่มหนึ่งออกไปร่วมรบกับท่านรอซูล ﷺ ในสงครามหนึ่งแล้วปรากฏว่าเสื้อเกราะของคนหนึ่งในกลุ่มถูกขโมยไป ซึ่งผู้คนก็สงสัยว่าชายคนหนึ่งจากชาวอันศอรฺเป็นผู้ขโมย เจ้าของเสื้อเกราะ

ดังกล่าวจึงมาหาท่านรอซูล แล้วกล่าวว่า ฏอมะฮฺ บิน อุบัยริก ขโมยเสื้อเกราะของฉันไป เมื่อผู้ที่ขโมยเห็นดังนั้น จึงรีบนำเสื้อเกราะไปซ่อนไว้ในบ้านของชายอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ แล้วเขาก็เล่าให้ญาติพี่น้องของเขาบางคนฟังว่า เขาได้นำเสื้อเกราะไปแอบซ่อนไว้ในบ้านของคนนั้นคนนี้ และผู้คนจะพบว่ามันอยู่กับเขา แล้วญาติของผู้ขโมยบางคนก็ไปหาท่านนบีในเวลากลางคืน แล้วกล่าวแก่ท่านว่า ท่านนบีครับ ผู้ที่ถูกกล่าวหานั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ ส่วนหัวขโมยที่จริงแล้วคือคนนั้นคนนี้ ซึ่งเราได้ทราบเรื่องนี้มา จึงขอให้ท่านช่วยแก้ต่างให้เพื่อนของเรา และประกาศความบริสุทธิ์ของเขาต่อหน้าผู้คนด้วยเถิด เพราะถ้าอัลลอฮฺไม่ทรงปกป้องเขา ผ่านความช่วยเหลือของท่านแล้ว เขาต้องแย่แน่ๆเลยครับ ท่านรอซูล จึงช่วยปกป้องเขาและประกาศต่อหน้าผู้คนว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์ อัลลอฮฺจึงประทานอายะฮฺนี้ลงมา

﴿ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِتَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُۚ وَلَا تَكُن لِّلۡخَآئِنِينَ خَصِيمٗا ﴿١٠٥﴾ ﴾

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเขาจะปกปิดให้พ้นจากมนุษย์ได้ แต่พวกเขาจะปกปิดให้พ้นจากอัลลอฮฺไม่ได้................** ﴿ จนจบอายะฮฺ ข้อความนี้เป็นการตำหนิต่อพวกมุนาฟิกีน ที่พวกเขาพยายามปกปิดความน่าเกลียดจากมนุษย์ เพื่อที่พวกเขาจะได้ไม่ถูกผู้คนตำหนิ แต่พวกเขาก็ไม่อาจปกปิดสิ่งนั้นไม่ให้อัลลอฮฺทรงรู้ได้ เพราะพระองค์ทรงทราบการกระทำ และความนึกคิดของพวกเขาเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **โดยที่พระองค์ก็ร่วมอยู่กับพวกเขา ขณะที่พวกเขาวางแผนกันในเวลากลางคืน ซึ่งคำพูดที่พระองค์ไม่ทรงพอพระทัย และอัลลอฮฺนั้นทรงล้อมสิ่งที่พวกเขากระทำไว้เสมอ** ﴿ เป็นการขู่สำทับและสัญญาลงโทษอย่างชัดเจน หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **พึงรู้เถิดว่า พวกเจ้านี่แหละได้เถียงแทนพวกเขากันในชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้............** ﴿ จนจบอายะฮฺ คือ แจ้งให้รู้ว่าที่พวกเจ้ากระทำนั้น พวกเจ้าคิดว่าพวกเจ้าสำเร็จในโลกนี้แล้ว เพราะคนตัดสินนั้น เขาตัดสินตามที่เห็นชัดเจน แต่การกระทำของพวกเขาไม่รอดพ้นอย่างแน่นอนในวันกิยามะฮฺขณะยืนต่อหน้าอัลลอฮฺ เพราะอัลลอฮฺทรงทราบถึงสิ่งที่พวกเจ้าปกปิดและเปิดเผย แล้วจะมีใครที่จะรับมอบหมายดำเนินการให้เกิดความสับสนได้ และตามที่พวกเจ้าต้องการได้ ไม่มีอย่างแน่นอน ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **หรือว่าใครเล่าจะเป็นผู้รับมอบหมายให้คุ้มครองรักษา** ﴿

وَمَن يَعۡمَلۡ سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ
غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ

وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾ وَمَن يَكْسِبْ خَطِيٓـَٔةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ
بِهِۦ بَرِيٓـًٔا فَقَدِ ٱحْتَمَلَ بُهْتَـٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿١١٢﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ
عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ أَن يُضِلُّوكَ وَمَا
يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ ۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَىْءٍ ۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ
عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ
فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

110. และผู้ใดที่กระทำความชั่วหรืออธรรมแก่ตนเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

111. ผู้ใดแสวงหาบาปกรรมเอาไว้ แท้จริงแล้ว เขาแสวงหามันไว้ให้เป็นภัยแก่ตัวเองเท่านั้น และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ

112. และผู้ใดแสวงหาความผิด หรือบาปกรรมเอาไว้ แล้วก็โยนบาปกรรมนั้นให้แก่ผู้ที่บริสุทธิ์ แน่นอน เขาได้แบกความเท็จและบาปกรรมอันชัดเจนไว้แล้ว

113. และหากไม่มีความกรุณาของอัลลอฮฺ และความเมตตาของพระองค์แก่เจ้าแล้ว แน่นอน กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาก็มุ่งที่จะให้เจ้าหลงผิดไป แต่พวกเขาจะไม่ทำให้ใครหลงผิดไปได้ นอกจากตัวของพวกเขาเองเท่านั้น และพวกเขาก็จะไม่ทำอันตรายใด ๆแก่เจ้าแต่อย่างใด และอัลลอฮฺได้ประทานคัมภีร์ลงมาให้แก่เจ้า และความเข้าใจในบทบัญญัติแห่งคัมภีร์นั้นด้วย และได้ทรงสอนเจ้าในสิ่งที่เจ้ามิเคยรู้มาก่อน และปรากฏว่าความกรุณาของอัลลอฮฺที่มีแก่เจ้านั้นใหญ่หลวงนัก

ส่งเสริมให้กลับตัวกลับใจ ขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ ﷻ เตือนสำทับผู้ที่ทำบาป หรือโยนความผิดไปให้ผู้อื่น

อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบถึงความกรุณา และความใจดีของพระองค์ ว่าทุกคนที่กลับตัวกลับใจต่อพระองค์ พระองค์จะทรงรับ ไม่ว่าความผิดนั้นจะเป็นอะไร โดยพระองค์ ผู้ทรงสูงส่ง ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดที่กระทำความชั่ว หรืออธรรมแก่ตนเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจากอิบนิ อับบาส ว่า เขาได้พูดเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า อัลลอฮฺได้ทรงบอกให้บ่าวของพระองค์ทราบถึงการยกโทษ และความใจบุญ ความใจกว้าง ความเมตตา และการอภัยโทษของพระองค์ ดังนั้น ผู้ใดทำผิดเล็กน้อย หรือความผิดใหญ่ ﴿ **แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺนั้น เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴾ ถึงแม้ว่าโทษหรือความผิดของเขาจะใหญ่สักเพียงใด แม้จะใหญ่กว่าบรรดาชั้นฟ้า แผ่นดิน และภูเขาก็ตาม

(อัฏฏอบารี 9/195 โดย อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อะลี رضي الله عنه ว่า ฉันเคย เมื่อได้ยินสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากท่านรอซูล ﷺ ที่อัลลอฮฺให้เป็นประโยชน์แก่ฉันตามที่พระองค์ทรงประสงค์แล้ว สิ่งนั้นก็จะเป็นประโยชน์แก่ฉัน และอบูบักรฺได้เล่าให้ฉันฟัง ซึ่งอบูบักรฺนั้นเป็นผู้ที่พูดจริง มีสัจจะว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَامِنْ مُسْلِمٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا ، ثُمَّ يَتَوَضَّأُ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللهَ لِذَلِكَ الذَّنْبِ ، إِلاَّ غَفَرَ لَهُ ، وَقَرَأَ هَاتَيْنِ الآيَتَيْنِ (وَمَنْ يَعْمَلْ سُوْءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ...... الآية) (وَالَّذِيْنَ إِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ .... الآية)

ไม่ว่ามุสลิมคนใดที่กระทำบาป หลังจากนั้น เขาก็อาบน้ำละหมาด แล้วละหมาดสองร็อกอะฮฺ หลังจากนั้น ก็ขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ ต่อความผิดดังกล่าวนั้น อัลลอฮฺก็จะอภัยโทษให้แก่เขา และท่านได้อ่าน 2 อายะฮฺนี้ ที่มีความหมายว่า ﴿ **และผู้ใดกระทำความชั่ว หรืออธรรมแก่ตนเอง.......** ﴾ จนจบอายะฮฺ และอายะฮฺที่ว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขากระทำความชั่วใด ๆ หรืออยุติธรรมแก่ตนเอง..........** ﴾ จนจบอายะฮฺ

(อะหฺมัด 1/8)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดแสวงหาบาปกรรมเอาไว้ แท้จริงแล้วเขาแสวงหามันไว้ให้เป็นภัยแก่ตัวเองเท่านั้น..........** ﴾ จนจบอายะฮฺ ก็เช่นเดียวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴾

และไม่มีผู้แบกภาระคนใด จะแบกภาระของผู้อื่นได้

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 164)

หมายความว่าไม่มีใครจะแบกรับภาระแทนผู้อื่นได้ เพราะแต่ละคนนั้นจะเป็นไปตามผลงานที่ตัวเองได้กระทำไว้ และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾ อันเนื่องจากความรอบรู้ของพระองค์ ความปรีชาญาณของพระองค์ ความเที่ยงธรรมของพระองค์ และความเมตตาของพระองค์ หลังจากนั้น พระองค์ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดแสวงหาความผิดหรือบาปกรรมเอาไว้ แล้วก็โยนบาปกรรมนั้นให้แก่ผู้ที่บริสุทธิ์ แน่นอน เขาได้แบกความเท็จและบาปกรรมอันชัดเจนไว้แล้ว** ﴾ กล่าวคือดังที่เผ่าอุบัยริกกระทำการอันโฉดชั่ว ด้วยการกล่าวหาคนดีมีคุณธรรม ซึ่งก็คือ ละบีด บิน สะฮัล ดังที่ปรากฏในฮะดีษก่อนหน้านี้ หรือ ซัยดฺ บิน อัสสะมีน ซึ่งเป็นชาวยิว ตามทรรศนะของปราชญ์บางส่วน โดยที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ และพวกเขาเป็นพวกอธรรมและทรยศ ดังที่อัลลอฮฺได้ทรงบอกให้ท่านรอซูลทราบนั่นเอง ซึ่งการตำหนิอย่างรุนแรงนี้ครอบคลุมทั้งพวกเขาและคนอื่นๆ ที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกันนี้ และทำความผิดคล้ายกันกับพวกเขาจึงต้องรับโทษในลักษณะเดียวกัน

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และหากไม่มีความกรุณาของอัลลอฮฺ และความเมตตาของพระองค์แก่เจ้าแล้ว แน่นอน กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาก็มุ่งที่จะให้เจ้าหลงผิดไป แต่พวกเขาจะไม่ทำให้ใครหลงผิดไปได้ นอกจากตัวของพวกเขาเองเท่านั้น และพวกเขาก็จะไม่ทำอันตรายใดๆแก่เจ้าแต่อย่างใด** ﴾ อิมาม อิบนุ อบีฮาติม เล่าจากกอตาดะฮฺ อิบนุ อันนัวะอฺมาน ว่า เขากล่าว (หลังจากเล่าเรื่องเผ่าอุบัยริก) ว่า อัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานอายะฮฺ ﴿ **แน่นอน กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาก็มุ่งที่จะให้เจ้าหลงผิดไป แต่พวกเขาจะไม่ทำให้ใครหลงผิดไปได้ นอกจากตัวของพวกเขาเองเท่านั้น และพวกเขาก็จะไม่ทำอันตรายใดๆแก่เจ้าแต่อย่างใด** ﴾ หมายถึง อุซัยรฺ อิบนุ อุรฺวะฮฺ และพรรคพวกของเขา คือพวกเขากล่าวชื่นชมเผ่าอุบัยริก และตำหนิกอตาดะฮฺ บิน อันนัวะอฺมาน ที่ไปกล่าวหาพวกเขา อัลลอฮฺ ﷻ จึงประทานคำตัดสินในคดีความนี้ และให้เรื่องราวต่างๆปรากฏเป็นที่ชัดเจนแก่ท่านรอซูล ﷺ

หลังจากนั้น พระองค์ทรงเตือนให้ท่านสำนึกกตัญญูในบุญคุณของพระองค์ ที่พระองค์ทรงช่วยเหลือสนับสนุนท่านในทุกสถานการณ์ และยังช่วยปกป้องคุ้มครองอภิบาลท่าน ตลอดจนการที่พระองค์ประทานคัมภีร์อัลกุรอานและซุนนะฮฺให้แก่ท่าน

﴿ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ ﴾

และได้ทรงสอนเจ้าในสิ่งที่เจ้ามิเคยรู้มาก่อน

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 113)

คือ ก่อนที่จะประทานอายะฮฺดังกล่าวแก่เจ้า ซึ่งเช่นเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ ﴾

และเช่นนั้นแหละ เราได้ประทานอัลกุรอานแก่เจ้า ตามบัญชาของเรา เจ้าไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่า อะไร คือ คัมภีร์......ไปจนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัชชูรอ อายะฮฺที่ 52)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَا كُنتَ تَرْجُو أَن يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ﴾

และเจ้ามิได้หวังมาก่อนเลยว่า คัมภีร์จะถูกประทานให้แก่เจ้า เว้นแต่ว่ามันเป็นความเมตตาจากพระผู้อภิบาลของเจ้า

(ซูเราะฮฺ อัลเกาะศ็อศ อายะฮฺที่ 86)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **และปรากฏว่า ความกรุณาของอัลลอฮฺที่มีต่อเจ้านั้น ใหญ่หลวงนัก** ﴾

۞ لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ
أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ
مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ
مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ
مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾

114. ไม่มีความดีใด ๆในการพูดซุบซิบอย่างมากมายของพวกเขา นอกจากผู้ที่ใช้ให้บริจาคทาน หรือให้ทำในสิ่งที่ดีงาม หรือให้ประนีประนอมระหว่างผู้คนเท่านั้น และผู้ใดที่กระทำดังกล่าวเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺแล้วไซร้ เราจะให้รางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา

115. และผู้ใดที่ฝ่าฝืนรอซูล หลังจากที่ทางนำอันถูกต้องได้ประจักษ์แก่เขาแล้ว และเขายังปฏิบัติตามที่มิใช่ทางของบรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น เราก็จะให้เขาหันไปตามที่เขาได้หันไป และเราจะให้เขาเข้านรกญะฮันนัม โดยมันเป็นที่กลับอันเลวร้ายยิ่ง

การซุบซิบกันในเรื่องความดี

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ไม่มีความดีใด ๆในการพูดซุบซิบอย่างมากมายของพวกเขา** ﴿ หมายถึง การพูดกระซิบกันมากของผู้คน ﴾ **นอกจากผู้ที่ใช้ให้บริจาคทาน หรือให้ทำในสิ่งที่ดีงาม หรือให้ประนีประนอมระหว่างผู้คนเท่านั้น** ﴿ คือ นอกจากการซุบซิบของผู้ที่พูดกันในเรื่องดังกล่าว

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานมาจากอุมมิกัลซูม บุตรีของอุกบะฮฺ ว่า นางได้ยินท่านรอซูล ﷺ กล่าวว่า

(لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِيْ يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِيْ خَيْرًا ، اَوْ يَقُوْلُ خَيْرًا)

ไม่ถือเป็นคนโกหกผู้ซึ่งประนีประนอมระหว่างผู้คน แล้วเขาทำให้เกิดดีกัน หรือเขาพูดความดี

นางเล่าว่า ดิฉันไม่เคยได้ยินท่านผ่อนผันให้ในสิ่งใดตามที่ผู้คนได้พูดกัน (ซึ่งเป็นคำโกหก) นอกจาก 3 ประการเท่านั้นคือ ในเรื่องการสงคราม การประนีประนอมระหว่างผู้คน และสามีคุยกับภรรยา และภรรยาคุยกับสามีของนางเท่านั้น

เขาเล่าว่า อุมมุกัลซูม บุตรีของอุกบะฮฺ นั้นเป็นสตรีคนหนึ่งจากบรรดาสตรีที่อพยพไปและให้สัตยาบันต่อท่านรอซูล ﷺ

(อะหฺมัด 6/403)

ความจริงแล้ว กลุ่มผู้บันทึกฮะดีษก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ด้วย ยกเว้นอิบนุมาญะฮฺ

(ฟัตฮุลบารี 5/353, มุสลิม 4/2011, อบูดาวูด 5/218, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 6/70 และอันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 5/193)

อิมามอะหฺมัด ได้บันทึกรายงานจาก อะบิดดัรฺดาอฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أَلاَ أُخبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِيَامِ ، وَالصَّلاَةِ ، وَالصَّدَقَةِ ؟ ، قَالُوْا : بَلَى ، يَارَسُوْلَ اللهِ! قَالَ : (إِصْلاَحُ ذَاتِ الْبَيْنِ) ، قَالَ : وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ)

เอาไหม ฉันจะบอกให้พวกท่านทราบถึงสิ่งที่ประเสริฐยิ่งกว่าการถือศีลอด การละหมาด และการจ่ายซะกาต ? พวกเขาตอบว่า เอาซิครับ โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ท่านจึงกล่าวว่า การประนีประนอมระหว่างสองฝ่ายที่เป็นคู่กรณีกัน ท่านกล่าว (อีกว่า) และความบาดหมางระหว่างคนสองฝ่ายนั้นเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย

ฮะดีษนี้ อบูดาวูด และอัตติรฺมิซี ก็ได้บันทึกไว้ด้วย

(อะหฺมัด 6/444, อบูดาวูด 4919 และอัตติรฺมิซี 2509 โดยอัตติรฺมิซี ได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดที่กระทำการดังกล่าวเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺแล้วไซร้** ﴿ คือ กระทำไปด้วยความบริสุทธิ์ใจในเรื่องดังกล่าว โดยหวังผลตอบแทนจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง ﴾ **เราจะให้รางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา** ﴿ คือ ประทานผลบุญให้อย่างมากมายเหลือที่จะคณานับได้

ผลตอบแทนสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนท่านรอซูล ﷺ และทำตามแนวทางที่ไม่ใช่แนวทางของผู้ศรัทธา

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดที่ฝ่าฝืนรอซูล หลังจากที่ทางนำอันถูกต้องได้ประจักษ์แก่เขาแล้ว** ﴿ คือ ผู้ใดที่ได้ดำเนินอยู่ในหนทางที่ไม่ใช่เป็นบัญญัติที่ท่านรอซูล ﷺ ได้นำมา กลายเป็นว่าอยู่กันคนละขั้วกับบทบัญญัติศาสนา โดยการกระทำโดยเจตนาจงใจ ทั้งๆ ที่ได้ทราบความจริงแล้ว

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และเขายังปฏิบัติตามที่มิใช่ทางของบรรดาผู้ศรัทธานั้น** ﴿ ข้อความนี้เกี่ยวพันกันในฐานะเป็นลักษณะของข้อความแรก ซึ่งหนทางของบรรดา

ผู้ศรัทธานั้นได้ปรากฏชัดอยู่แล้วว่าเป็นอย่างไร และความจริงได้มีบรรดาฮะดีษที่เศาะฮีฮฺมากมายหลายบทในเรื่องดังกล่าวเอาไว้ และอัลลอฮฺได้เตือนสำทับเอาไว้แล้ว จะมีผลเป็นอย่างไร โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **เราก็จะให้เขาหันไปตามที่เขาได้หันไป และเราจะให้เขาเข้านรกญะฮันนัม โดยมันเป็นที่กลับอันเลวร้ายยิ่ง** ﴿ คือถ้าใครเดินตามทางนั้น เขาก็จะได้ผลตอบแทนอย่างสาสม ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ เคยตรัสว่า

﴾ فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ ﴿

ดังนั้น จงปล่อยให้ข้า (จัดการ) เถิด สำหรับผู้ปฏิเสธต่อคัมภีร์อัลกุรอาน เราจะนำพวกเขาสู่ (การลงโทษ) ทีละขั้นโดยที่พวกเขาไม่รู้

- *(ซูเราะฮฺ อัลกอลัม อายะฮฺที่ 44)*

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴾ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ﴿

ดังนั้น เมื่อพวกเขาหันเหไป (จากแนวทางที่เที่ยงตรง) อัลลอฮฺก็ทรงทำให้หัวใจของพวกเขาหันเหออกไป

(ซูเราะฮฺ อัศศ็อฟ อายะฮฺที่ 5)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴾ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾ ﴿

และเราจะปล่อยให้พวกเขาระเหเร่ร่อนอยู่ในความละเมิดของพวกเขาต่อไป

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 110)

พระองค์ได้ทำให้นรกเป็นที่พำนักของเขาในวันกิยามะฮฺ เพราะว่าผู้ที่ออกมาจากทางนำจะไม่มีทางอื่นไปอีกแล้ว นอกจากนรกเท่านั้น

ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ว่า

﴾ ۞ احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٢﴾ ﴿

จงรวบรวมบรรดาผู้อธรรม และบรรดาคู่ครองของพวกเขา และสิ่งที่พวกเขาเคารพสักการะ

(ซูเราะฮฺ อัศศ็อฟฟาต อายะฮฺที่ 22)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَرَءَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓاْ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمۡ يَجِدُواْ عَنۡهَا مَصۡرِفٗا ﴿٥٣﴾ ﴾

และพวกกระทำผิดมองเห็นไฟนรก พวกเขาก็รู้ว่า แน่นอน พวกเขาจะตกลงไปในนั้น และพวกเขาจะไม่พบทางรอดจากมันไปได้เลย

(ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟิ อายะฮฺที่ 53)

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ
وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِن يَدۡعُونَ مِن
دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثٗا وَإِن يَدۡعُونَ إِلَّا شَيۡطَٰنٗا مَّرِيدٗا ﴿١١٧﴾
لَّعَنَهُ ٱللَّهُۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنۡ عِبَادِكَ نَصِيبٗا مَّفۡرُوضٗا ﴿١١٨﴾
وَلَأُضِلَّنَّهُمۡ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمۡ وَلَأٓمُرَنَّهُمۡ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ
ٱلۡأَنۡعَٰمِ وَلَأٓمُرَنَّهُمۡ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلۡقَ ٱللَّهِۚ وَمَن يَتَّخِذِ
ٱلشَّيۡطَٰنَ وَلِيّٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ فَقَدۡ خَسِرَ خُسۡرَانٗا
مُّبِينٗا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمۡ وَيُمَنِّيهِمۡۖ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ إِلَّا
غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنۡهَا مَحِيصٗا
﴿١٢١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ
حَقّٗاۚ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ قِيلٗا ﴿١٢٢﴾

116. แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกนำมาเป็นภาคีแก่พระองค์ แต่จะทรงอภัยโทษให้สิ่งอื่นจากนั้นสำหรับผู้ที่

พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาก็ได้หลงทางไปแล้วอย่างไกลลิบ

117. พวกเขาจะไม่วิงวอนขออื่นจากพระองค์ นอกจากเจว็ดหญิง และ พวกเขาจะไปวิงวอนขอ นอกจากชัยฏอนที่ดื้อรั้นเท่านั้น

118. อัลลอฮฺได้ทรงสาปแช่งมันแล้ว และมันได้กล่าวว่า แน่นอนยิ่ง ฉัน จะเอาจากปวงบ่าวของพระองค์ให้ได้ซึ่งส่วนที่ถูกกำหนดไว้

119. และแน่นอนยิ่ง ฉันจะทำให้พวกเขาหลงผิด และแน่นอนยิ่ง ฉันจะ ทำให้พวกเขาเพ้อฝัน และแน่นอนยิ่ง ฉันจะใช้พวกเขา แล้วแน่นอน พวกเขาก็จะผ่าหูปศุสัตว์ และแน่นอนยิ่ง ฉันจะใช้พวกเขา แล้ว แน่นอน พวกเขาก็จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่อัลลอฮฺทรงสร้าง และผู้ใดที่ ยึดเอาชัยฏอนเป็นผู้ช่วยเหลืออื่นจากอัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาก็จะ ขาดทุนอย่างชัดแจ้ง

120. มันจะสัญญาแก่พวกเขา และจะทำให้พวกเขาเพ้อฝัน และชัยฏอน จะไม่เอาสัญญานอกจากการหลอกลวงเท่านั้น

121. ชนเหล่านี้แหละ ที่อยู่ของพวกเขา คือ นรกญะฮันนัม และพวกเขา จะไม่พบทางรอดใด ๆให้พ้นจากมันไปได้

122. และบรรดาผู้ที่ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลายนั้น เราจะให้พวก เขาเข้าสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างนั้น โดยที่ พวกเขาจะพำนักอยู่นั้นตลอดกาล เป็นสัญญาของอัลลอฮฺอย่าง แท้จริง และใครเล่าที่มีคำพูดจริงยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺ

การตั้งภาคีนั้นจะไม่ได้รับการอภัยโทษ บรรดามุชริกูน (พวกที่ตั้งภาคี) นั้น ในความเป็นจริงแล้วพวกเขากราบไหว้ชัยฏอน

ความจริง คำพูดที่เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานนี้ เราได้เคยกล่าวมาก่อนแล้ว คือดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกนำมาเป็นภาคีแก่พระองค์ แต่จะทรงอภัยโทษให้สิ่งอื่นจากนั้น.........** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ และเราได้

กล่าวถึงสิ่งที่เกี่ยวพันกับเรื่องนี้จากบรรดาฮะดีษที่อยู่ตอนต้นๆของซูเราะฮฺ นี้แล้ว

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และผู้ใดที่ให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้ว แน่นอน เขาได้หลงทางไปแล้วอย่างไกลลิบ** ﴿ คือ แน่นอน เขาได้เดินไปในหนทางอื่นที่ไม่ใช่หนทางแห่งสัจธรรม และหลงออกไปจากทางนำที่ถูกต้อง ห่างไกลไปจากความถูกต้อง ทำให้ตัวเองต้องหายนะ ขาดทุนทั้งในโลกนี้และโลกหน้า พลาดไปจากความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าอย่างน่าเสียดาย

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **พวกเขาจะไม่วิงวอนขออื่นจากพระองค์ นอกจากเจว็ดหญิง** ﴿

ญุวัยบิรฺ ได้กล่าวโดยเอามาจากอัฎเฎาะฮากเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า บรรดาพวกมุชริกูนได้กล่าวว่า แท้จริง มลาอิกะฮฺนั้น เป็นลูกสาวของอัลลอฮฺ

(อัฏฏอบารี 9/209)

พวกมุชริกูนได้กล่าวว่า ที่เรากราบไหว้พวกเขา ก็เพื่อที่จะได้เข้าใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ดังนั้นพวกเขาจึงเอาพวกนางมาเป็นพระเจ้าด้วย เพราะเป็นลูกสาวของพระเจ้า โดยพวกเขากล่าวว่าพวกเหล่านั้นเป็นเสมือนบุตรีของอัลลอฮฺ การอธิบายเช่นนี้เป็นเสมือนดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّـٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنَوٰةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ ﴿٢٠﴾ أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ ﴿

แล้วพวกเจ้ามิได้เห็นอัลลาต และอัลอุซซา และตัวที่สามอีก คือมะนาตดอกหรือ ? สำหรับพวกเจ้ามีเพศชาย และสำหรับพระองค์ให้เพศหญิง กระนั้นหรือ ?

(ซูเราะฮฺ อันนัจญฺมฺ อายะฮฺที่ 19, 20 และ 21)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴾ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَـٰدُ ٱلرَّحْمَـٰنِ إِنَـٰثًا ﴿

และพวกเขาได้ตั้งมลาอิกะฮฺ ซึ่งเป็นบ่าวของพระผู้ทรงกรุณาว่าเป็นเพศหญิง......

(ซูเราะฮฺ อัซซุครุฟ อายะฮฺที่ 19)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴾ وَجَعَلُوا۟ بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَـٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ ﴿

และพวกเขากล่าวอ้างความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ระหว่างพระองค์กับพวกญิน และโดยแน่นอน พวกญินรู้ดีว่าแท้จริง พวกมันจะถูกนำมาปรากฏตัวต่อหน้าอัลลอฮฺ เพื่อการลงโทษ มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่อัลลอฮฺจากสิ่งที่พวกเขากล่าวอ้าง

(ซูเราะฮฺ อัศศ็อฟฟาต อายะฮฺที่ 158 และ 159)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และพวกเขาจะไม่วิงวอนขอ นอกจากชัยฏอนที่ดื้อรั้นเท่านั้น** ﴿ คือผู้ที่ใช้ให้พวกเขากระทำสิ่งที่ไม่ดีดังกล่าว มันพยายามทำให้พวกเขาเห็นว่าเป็นสิ่งดี ซึ่งที่จริงแล้ว พวกเขากราบไหว้อิบลีสนั่นเอง ดังเช่น ที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا۟ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ ﴾

ข้ามิได้สัญญาแก่พวกเจ้าดอกหรือ โอ้ลูกหลานของอาดัม ว่า พวกเจ้าอย่าได้เคารพบูชาชัยฏอนมารร้าย แท้จริง มันเป็นศัตรูตัวฉกาจของพวกเจ้า ?

(ซูเราะฮฺ ยาซีน อายะฮฺที่ 60)

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสให้ทราบเกี่ยวกับบรรดามลาอิกะฮฺว่า ที่จริงแล้ว พวกเขากล่าวเกี่ยวกับพวกมุชริกีนที่ได้กราบไหว้เจว็ดในโลกนี้ว่า

﴿ بَلْ كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ ٱلْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ ﴾

มิใช่พวกเขา แต่พวกเขาเคารพภักดีญิน พวกเขาส่วนมากเป็นผู้ศรัทธาต่อพวกมัน

(ซูเราะฮฺ สะบะ อายะฮฺที่ 41)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **อัลลอฮฺได้ทรงสาปแช่งมันแล้ว** ﴿ คือทรงขับไล่มันออกไปให้ห่างไกลจากความเมตตาของพระองค์ ให้มันออกไปอยู่ห่างจากพระองค์

และพระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **และมันได้กล่าวว่า แน่นอนยิ่ง ฉันจะเอาจากปวงบ่าวของพระองค์ให้ได้ ซึ่งส่วนที่ถูกกำหนดไว้** ﴿ คือจำนวนที่แน่นอนที่ได้ถูกกำหนดเอาไว้

มุกอติล อิบนุ ฮัยยาน ได้กล่าวว่า จากทุกๆพันคนเป็นจำนวน 999 คน ไปลงนรก คงเหลือเพียงคนเดียวเท่านั้นที่จะได้เข้าสวรรค์

﴾ **และแน่นอนยิ่ง ฉันจะทำให้พวกเขาหลงผิด** ﴿ คือออกไปจากสัจธรรม และความถูกต้อง

﴾ **และแน่นอนยิ่ง ฉันจะทำให้พวกเขาเพ้อฝัน** ﴿ คือล่อลวงให้พวกเขาเพลิดเพลินละทิ้งการกลับตัวกลับใจ ทำให้พวกเขาเพ้อฝันอยู่ร่ำไป เฉื่อยชา เกียจคร้าน และหลอกตัวเองอยู่เสมอ

﴾ และแน่นอนยิ่ง ฉันจะใช้พวกเขา แล้วแน่นอนพวกเขาก็จะผ่าหูปศุสัตว์ ﴿

กอตาดะฮฺ, อัสสุดดีย์ และท่านอื่นๆได้กล่าวว่า คือทำให้หูมันฉีกออกเป็นแฉก ทำเป็นเครื่องหมายเป็นสัตว์บูชายัญของเจว็ดตนนั้น ตนนี้ เช่น บะฮีเราะฮฺ, ซาอิบะฮฺ และวะศีละฮฺ เป็นต้น

(อัฏฏอบารี 9/214)

﴾ และแน่นอน ฉันจะใช้พวกเขา แล้วแน่นอน พวกเขาก็จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่อัลลอฮฺทรงสร้าง ﴿

อัลฮะซัน บุตรของอะบิล ฮะซัน อัลบัศรีได้กล่าวว่า ดังกล่าวนั้น หมายถึง การสักตัว

ในหนังสือเศาะฮีฮฺมุสลิม มีฮะดีษที่ห้ามมิให้สักที่ใบหน้า และในรายงานหนึ่งว่า อัลลอฮฺทรงสาปแช่งผู้ที่ทำเช่นนั้น

(มุสลิม 3/1618, ฟัตฮุลบารี 10/392)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺ รายงานจาก อิบนิ มัสอูด ว่า

(لَعَنَ اللهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْـمُسْتَوْشِمَاتِ وَالنَّامِصَاتِ وَالْـمُتَنَمِّصَاتِ وَالْـمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُتَغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ)

อัลลอฮฺทรงสาปแช่ง หญิงผู้ทำการสักตัว หญิงที่ขอให้สักรูป หญิงที่ถอนผม และหญิงที่ถูกถอนผม หญิงที่ถอนฟันเพื่อความสวยงาม โดยเปลี่ยนแปลงสิ่งที่อัลลอฮฺผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งสร้างมา

หลังจากนั้น เขาได้กล่าวว่า พึงทราบเถิด ฉันขอสาปแช่งผู้ที่ท่านรอซูล ﷺ ได้สาปแช่ง คือมีอยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่งอยู่แล้ว หมายความถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴾ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ﴿

และอันใดที่รอซูลได้นำมายังพวกเจ้า ก็จงยึดเอาไว้ และอันใดที่ท่านได้ห้ามพวกเจ้า พวกเจ้าก็จงละเว้นเสีย

(ซูเราะฮฺ อัลฮัชรฺ อายะฮฺที่ 7)

(ฟัตฮุลบารี 8/498)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และผู้ใดที่ยึดเอาชัยฏอนเป็นผู้ช่วยเหลือแล้ว**

แน่นอน เขาก็จะขาดทุนอย่างชัดแจ้ง ﴾ คือ เขาจะขาดทุนทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ซึ่งการขาดทุนดังกล่าวนั้น ไม่มีอะไรจะชดเชยได้

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **มันจะสัญญาแก่พวกเขา และจะทำให้พวกเขาเพ้อฝัน และชัยฏอนจะไม่เอาสัญญานอกจากการหลอกลวงเท่านั้น** ﴾ อายะฮฺนี้ได้บอกให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริง เพราะว่าชัยฏอนนั้น มันจะสัญญาและทำให้พวกเขาเพ้อฝันว่า พวกเขาจะเป็นผู้ได้รับความสำเร็จทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ซึ่งความจริงมันโกหก และกล่าวเท็จในเรื่องดังกล่าว และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **และชัยฏอนจะไม่เอาสัญญานอกจากการหลอกลวงเท่านั้น** ﴾ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับอิบลีส ในวันกิยามะฮฺ ว่า

﴿ وَقَالَ ٱلشَّيْطَٰنُ لَمَّا قُضِىَ ٱلْأَمْرُ إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ ٱلْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ۖ وَمَا كَانَ لِىَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍ ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ ﴾

"และชัยฏอนได้กล่าว เมื่อการงานได้ถูกตัดสินแล้วว่า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นได้ทรงสัญญากับพวกเจ้า ซึ่งเป็นสัญญาแห่งความจริง และฉันได้สัญญาแก่พวกเจ้าแล้วฉันก็ได้บิดพลิ้วพวกเจ้า ฉันไม่มีอำนาจใด ๆเหนือพวกเจ้า" ไปจนถึงดำรัสที่ว่า **"แท้จริง บรรดาผู้อธรรมนั้น สำหรับพวกเขาคือ การลงโทษอย่างเจ็บปวด"**

(ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 22)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ชนเหล่านี้แหละ** ﴾ คือพวกที่เห็นดีเห็นงามกับสิ่งที่ชัยฏอนสัญญาให้ความหวังลม ๆแล้ง ๆแก่พวกเขา ﴿ **ที่อยู่ของพวกเขาคือ นรกญะฮันนัม** ﴾ คือบั้นปลายของพวกเขา และที่พำนักของพวกเขาในวันกิยามะฮฺเป็นนรกญะฮันนัม ﴿ **และพวกเขาจะไม่พบทางรอดใด ๆให้พ้นจากมันไปได้** ﴾ คือไม่มีทางจะหนีออกไปได้ และไม่มีผู้ช่วยเหลือเขาได้เลย

ผลตอบแทนของบรรดาผู้ศรัทธาที่ทำดี

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงสภาพของคนที่มีความสุข ยำเกรงต่อพระองค์ และเป็นผู้ที่ได้รับเกียรติอย่างสมบูรณ์ โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **และบรรดาผู้ที่ศรัทธา และกระทำความดีทั้งหลายนั้น** ﴾ คือผู้ที่หัวใจของพวกเขาสัตย์จริง อวัยวะทุกส่วนทำความดีตามที่พวกเขาถูกบัญชาใช้ ละทิ้งสิ่งที่เป็นที่ต้องห้าม ﴿ **เราจะให้พวกเขาเข้าสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างนั้น** ﴾ คือพวกเขาจะกำหนดให้แม่น้ำเหล่านั้นไหลไปในทางทิศใด

อย่างไรก็ได้ตามแต่ที่พวกเขาต้องการ ﴿ **โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล** ﴾ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง และโยกย้ายไปที่อื่น ﴿ **เป็นสัญญาของอัลลอฮฺอย่างแท้จริง** ﴾ นี่ถือเป็นสัญญาจากอัลลอฮฺที่ได้ให้ไว้แก่พวกเขา และเป็นที่ทราบกันดีว่า สัญญาของอัลลอฮฺเกิดขึ้นจริงเสมอ ไม่เป็นไปอย่างอื่นแน่นอน ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺทรงย้ำและเน้นโดยใช้คำที่เป็นมัศดัรฺ (อาการนาม) เป็นการบ่งชี้เป็นความจริง นั่นก็คือคำที่เป็นภาษาอาหรับว่า (حَقًّا) หลังจากนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า ﴿ **และใครเล่าที่มีคำพูดจริงยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺ** ﴾ คือ ไม่มีผู้ใดจะพูดจริงยิ่งไปกว่าพระองค์อีก โดยที่พระองค์เป็นพระเจ้าที่แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์เท่านั้น โดยไม่มีการสงสัยใดๆทั้งสิ้น และท่านรอซูล ﷺ เคยกล่าวในคำปราศรัยของท่านว่า

(إِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيْثِ كَلَامُ اللهِ ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ ، وَشَرَّ الْأُمُوْرِ مُحْدَثَاتُهَا ، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلَّ ضَلَالَةٍ فِيْ النَّارِ)

แท้จริง คำพูดที่จริงที่สุดคือคำพูดของอัลลอฮฺ ทางนำที่ดีที่สุดคือ ทางนำของมุฮัมมัด ﷺ เรื่องที่เลวร้ายที่สุดคือ บรรดาสิ่งที่ทำขึ้นมาใหม่ (ในศาสนา) และสิ่งใหม่ๆทุกอย่างเป็นอุตริกรรม และอุตริกรรมทุกอย่างหลงทาง และการหลงทางทุกอย่างอยู่ในนรก

﴿ لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَآ أَمَانِيِّ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ ۗ مَن يَعْمَلْ
سُوٓءًا يُجْزَ بِهِۦ وَلَا يَجِدْ لَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾
وَمَن يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَٱتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ
حَنِيفًا ۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبْرَٰهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا
فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾

123. มิใช่ความเพ้อฝันของพวกเจ้า และมิใช่ความเพ้อฝันของชาวคัมภีร์ ผู้ใดที่กระทำความชั่ว เขาก็จะถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น และเขาจะไม่พบผู้คุ้มครอง และผู้ช่วยเหลือใด ๆสำหรับเขาอื่นจากอัลลอฮฺ

124. และผู้ใดกระทำส่วนที่เป็นความดีงามทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็ตาม โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธาแล้วไซร้ ชนเหล่านี้แหละจะได้เข้าสวรรค์ โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอธรรม แม้เท่ารูเล็ก ๆที่อยู่บนเมล็ดอินทผลัม

125. และผู้ใดเล่าจะมีศาสนาดียิ่งไปกว่าผู้ที่มอบใบหน้าของเขาให้แก่อัลลอฮฺ โดยที่เขาเป็นผู้กระทำความดี และปฏิบัติตามแนวทางของอิบรอฮีม เพื่อใฝ่หาความจริง และอัลลอฮฺได้ถือเอาอิบรอฮีมเป็นสหาย

126. และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นทรงรายล้อมทุกสิ่งไว้

ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเพ้อฝัน แต่ขึ้นอยู่กับการกระทำดี

กอตาดะฮฺ ได้กล่าวว่า ได้ถูกเล่าให้พวกเราฟังว่า บรรดามุสลิม และชาวคัมภีร์นั้นต่างพูดโอ้อวดกัน ชาวคัมภีร์ได้กล่าวว่า นบีของพวกเรานั้นอยู่ก่อนนบีของพวกเจ้า และคัมภีร์ของเราก็อยู่ก่อนคัมภีร์ของพวกเจ้า ดังนั้น พวกเราย่อมดีต่ออัลลอฮฺมากกว่าพวกเจ้า และบรรดามุสลิมได้กล่าวว่า แต่พวกเราดี ณ ที่อัลลอฮฺมากกว่าพวกเจ้า นบีของเราเป็นนบีท่านสุดท้าย และคัมภีร์ของเราจะมาชี้ขาดคัมภีร์ที่อยู่ก่อนจากนั้น แล้วอัลลอฮฺจึงได้ประทานอัลกุรอานลงมาว่า **﴾ มิใช่ความเพ้อฝันของพวกเจ้า และมิใช่ความเพ้อฝันของชาวคัมภีร์ ผู้ใดที่กระทำความชั่ว เขาก็จะถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น ﴿ ﴾ และผู้ใดเล่าที่มีศาสนาดียิ่งไปกว่าผู้ที่มอบใบหน้าของเขาให้แก่อัลลอฮฺ โดยที่เขาเป็นผู้กระทำความดี..........﴿** ไปจนจบอายะฮฺ หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้เหตุผลของบรรดามุสลิมดีกว่าผู้ที่โต้เถียงกับเขาจากชาวคัมภีร์

(อัฏฏอบารี 9/229)

เช่นเดียวกัน ได้มีรายงานมาจากอัสสุดดีย์, มัสรูก, อัฎเฎาะฮาก, อบีศอและฮฺ และคนอื่นๆ ด้วย

(อัฏฏอบารี 9/229 – 231)

และเช่นเดียวกัน อัลเอาฟีย์ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส ﵄ ว่า ความจริง เขาได้เล่าเกี่ยวกับอายะฮฺนี้ว่า ชาวศาสนาต่างๆได้โต้เถียงกัน :-

- ชาวคัมภีร์เตารอต กล่าวว่า คัมภีร์ของเราเป็นคัมภีร์ที่ดีที่สุด และนบีของเราเป็นนบีที่ดีที่สุด

- ชาวคัมภีร์อินญีล กล่าวเช่นนั้นเหมือนกัน

- ชาวมุสลิมก็กล่าวว่า ไม่มีศาสนาใด นอกจากอิสลามเท่านั้น คัมภีร์ของเรามายกเลิกคัมภีร์ก่อนๆ นบีของเราเป็นนบีสุดท้าย พวกท่านและพวกเราถูกใช้ให้ศรัทธาต่อคัมภีร์ของพวกท่าน แต่ให้เราปฏิบัติตามคัมภีร์ของเรา แล้วอัลลอฮฺก็ได้ตัดสินในระหว่างพวกเขา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴾ **มิใช่ความเพ้อฝันของพวกเจ้า และมิใช่ความเพ้อฝันของชาวคัมภีร์ ผู้ใดที่กระทำความชั่ว เขาก็จะถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น..........** ﴿ จนจบอายะฮฺ

ความหมายของอายะฮฺนี้ก็คือ แท้จริง ศาสนาไม่ใช่ด้วยการสังกัดอยู่ในศาสนานั้น และไม่ใช่เป็นการเพ้อฝันเท่านั้น แต่ศาสนาต้องศรัทธาด้วยใจ และกระทำด้วยความเชื่อถือจริงๆ ไม่ใช่ว่าใครกล่าวอ้างเช่นไรก็จะได้ และไม่ใช่ทุกคนที่กล่าวว่า เขายืนหยัดอยู่บนสัจธรรม แล้วคำพูดของเขาจะได้รับการยอมรับ จนกว่าจะมีหลักฐานจากอัลลอฮฺอย่างชัดเจนถูกต้อง และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺจึงตรัสอายะฮฺดังกล่าว นั้นคือทั้งพวกเจ้าและพวกเขามิอาจรอดพ้นปลอดภัยด้วยความเพ้อฝันเพียงอย่างเดียวได้ แต่จะต้องพินิจพิจารณาถึงการภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ และปฏิบัติตามซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ เป็นอย่างดี และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสจากนั้นว่า ﴾ **ผู้ใดที่กระทำความชั่ว เขาก็จะถูกตอบแทนด้วยความชั่วเช่นนั้น** ﴿ ซึ่งก็เช่นเดียวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ۝٧ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ۝٨ ﴾

ดังนั้น ผู้ใดกระทำความดีหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน และผู้ใดกระทำความชั่วหนักเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน

(ซูเราะฮฺ อัซซัลซะละฮฺ อายะฮฺที่ 7 และ 8)

ความจริงได้มีรายงานมาว่า แท้จริง อายะฮฺนี้เมื่อได้ถูกประทานลงมา สร้างความลำบากใจให้กับศอฮาบะฮฺเป็นจำนวนมาก

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ ว่า ดิฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ดิฉันทราบถึงอายะฮฺอัลกุรอานที่ถือว่าหนักที่สุด ท่านถามว่า อายะฮฺไหนเล่า

อาอิชะฮฺเอ๋ย ? ดิฉันตอบว่า (مَنْ يَعْمَلْ سُوْءًا يُجْزَبِهِ) แล้วท่านได้กล่าวว่า "มันคือสิ่งที่จะประสบกับบ่าวผู้ศรัทธา แม้กระทั่งการลื่นล้มได้รับบาดเจ็บ"

(อัฏฏอบารี 9/244)

และอิบนุ ญะรีรฺ และอบูดาวูด ก็ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย

(อัฏฏอบารี 9/246 , อบูดาวูด 3/471)

สะอีด อิบนุ มันศูรฺ ได้รายงานว่า แท้จริง อะบาฮุร็อยเราะฮฺ ได้กล่าวว่า เมื่ออายะฮฺที่ว่า ﴿ مَن يَعْمَلْ سُوٓءًا يُجْزَ بِهِۦ ﴾ ได้ถูกประทานลงมา ก็ได้เกิดความลำบากแก่บรรดามุสลิม ดังนั้นท่านรอซูล ﷺ จึงได้กล่าวว่า

(سَدِّدُوْا وَقَارِبُوْا، فَإِنَّ فِيْ كُلِّ مَا يُصَابُ بِهِ الْمُسْلِمُ كَفَّارَةً ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا وَالنَّكْبَةِ يُنْكَبُهَا)

พวกท่านจงยืนหยัด และจะพยายามทำให้ดีที่สุดเกิด เพราะว่าในทุกสิ่งที่มุสลิมประสบนั้น ถือเป็นการลบล้างและชดเชยไป แม้กระทั่งหนามที่ตำ และความยากลำบากที่ประสบอยู่

(สะอีด อิบนุ มันศูรฺ 4/1378)

และเช่นเดียวกัน อะหฺมัด ได้รายงานจากซุฟยาน อิบนิ อุยัยนะฮฺ

(อะหฺมัด 2/248)

ตลอดจนมุสลิม, อัตติรฺมิซี และอันนะซาอี ก็ได้รายงานด้วย

(มุสลิม 4/1993, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/400 และอันนะซาอี ในหนังสือ อัลกุบรอ 6328)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเขาจะไม่พบผู้คุ้มครอง และผู้ช่วยเหลือใด ๆ สำหรับเขาอื่นจากอัลลอฮฺ** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยนำมาจากอิบนิ อับบาส ว่า "ยกเว้น ถ้าเขากลับตัวกลับใจ แล้วอัลลอฮฺก็จะทรงรับการกลับตัวกลับใจของเขา" บันทึกโดย อิบนุ อบีฮาติม

(อัฏฏอบารี 9/239)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และผู้ใดกระทำส่วนที่เป็นความดีงามทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเพศชาย หรือเพศหญิงก็ตาม.........** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

เมื่ออัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงการตอบแทนต่อบรรดาผู้ที่ทำความชั่วว่า จะได้รับอะไรบ้างทั้งในโลกนี้และโลกหน้า พระองค์ก็เริ่มอธิบายถึงความดี ความใจบุญ และความเมตตาแก่บ่าว

ของพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องเป็นผู้ศรัทธาต่อพระองค์ ถ้าเป็นเช่นนั้นก็จะได้รับสวนสวรรค์ โดยที่ความดีของเขานั้นจะไม่ถูกอธรรมแต่ประการใด แม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม ซึ่งอัลลอฮฺได้กล่าวถึงรูเล็กๆที่อยู่ที่เมล็ดอินทผลัม เป็นการเปรียบให้เห็นว่า แม้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ก็ไม่มี เพราะอัลลอฮฺเที่ยงธรรมเป็นที่สุด ซึ่งความจริง พระองค์ได้เคยกล่าวถึงอัลฟะตีล คือ เส้นใยที่อยู่ในเมล็ดข้างในซึ่งทั้ง อันนะกี๊รฺและอัลฟะตีล ทั้งสองอย่างนั้นก็เกี่ยวกับเมล็ดอินทผลัม และยังได้กล่าวถึง อัลกิฏมีรฺ ซึ่งเป็นเยื่อบางๆที่หุ้มเมล็ดอินทผลัมอยู่ โดยทั้งสามอย่างนั้นมีอยู่ในอัลกุรอาน

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และผู้ใดเล่าจะมีศาสนาดียิ่งไปกว่า ผู้ที่มอบใบหน้าของเขาให้แก่อัลลอฮฺ** ﴾ คือ มีความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์ กระทำไปด้วยความศรัทธาและหวังผลตอบแทนจากพระองค์ ﴿ **โดยที่เขาเป็นผู้กระทำความดี** ﴾ คือการงานที่เขาทำเป็นงานที่ดีเป็นไปตามที่อัลลอฮฺทรงบัญญัติ และเป็นทางนำที่รอซูลของพระองค์นำมาประกาศ ซึ่งเงื่อนไข 2 ประการนี้ จะขาดเสียมิได้ สรุปก็คือ ทำไปด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮฺ และถูกต้องตามศาสนบัญญัติ คือจะถือว่าถูกต้อง คือที่เห็นภายนอกตรงตามศาสนบัญญัติ ส่วนภายในใจ ก็ต้องมีความบริสุทธิ์ใจ (อิคลาศ) ต่ออัลลอฮฺ ﷻ แต่ถ้าขาดเงื่อนไขสองประการนี้แล้วก็เสียหาย ดังนั้น ถ้าผู้ใดขาดความอิคลาศ เขาก็ย่อมเป็นมุนาฟิก (คนหน้าไหว้หลังหลอกหรือเป็นคนกลับกลอก) เช่นทำไปเพื่อต้องการให้คนเห็น และคนกล่าวชมเชย สรรเสริญเป็นต้น และถ้าผู้ใดทำงานอย่างนี้ที่ไม่เป็นไปตามศาสนบัญญัติ เขาก็เป็นคนหลงออกไปจากทางของอิสลามอย่างแน่นอน ซึ่งสองอย่างนี้เป็นผลเสียต่อคนๆนั้นอย่างใหญ่หลวง

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และปฏิบัติตามแนวทางของอิบรอฮีม** ﴾ นั่นก็คือ แนวทางที่มุฮัมมัด ﷺ ได้นำมา และได้มีการปฏิบัติตามไปจนถึงวันกิยามะฮฺ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ ﴾

แท้จริง คนที่สมควรยิ่งต่ออิบรอฮีมนั้น ย่อมได้แก่บรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามเขา และปฏิบัติตามนบีนี้ และบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย และอัลลอฮฺนั้นทรงคุ้มครองผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 68)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ ﴾

แล้วเราได้ประทานอายะฮฺแก่เจ้าว่า จงปฏิบัติตามศาสนาของอิบรอฮีม ผู้เที่ยงธรรมเถิด และเขามิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 123)

คำว่า **"ฮะนีฟ"** คือ เอนเอียงออกจากการตั้งภาคี ด้วยการพินิจพิจารณา ใคร่ครวญ และหันไปสู่สัจธรรม และไม่กลับไปทำอย่างเดิมอีก

อิบรอฮีม عليه السلام เป็นคนที่อัลลอฮฺ تعالى ทรงรัก

อัลลอฮฺ تعالى ตรัสว่า ﴿ **และอัลลอฮฺได้ถือเอาอิบรอฮีมเป็นสหาย** ﴾ เรื่องนี้เป็นการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามท่าน เพราะท่านเป็นผู้นำที่คู่ควรแก่การปฏิบัติตาม และเป็นฐานภาพของบ่าวที่จะเป็นผู้ใกล้ชิดพระองค์ จนกระทั่งอยู่ในสถาน "อัลคุลละฮฺ" หรือ "คอลีลา" ซึ่งถือเป็นตำแหน่งที่สูงส่งที่จะได้รับความรักจากอัลลอฮฺ ทั้งนี้ ไม่ใช่อะไรอื่น เพราะท่านภักดีต่ออัลลอฮฺเป็นที่สุด ดังที่อัลลอฮฺทรงกล่าวถึงคุณลักษณะอันนั้นไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَإِبْرَٰهِيمَ ٱلَّذِى وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ ﴾

และ (ในคัมภีร์ของ) อิบรอฮีม ผู้ซึ่งปฏิบัติตามสัญญาอย่างครบถ้วน

(ซูเราะฮฺ อันนัจญ์มฺ อายะฮฺที่ 37)

และอัลลอฮฺ تعالى ตรัสว่า

﴿ وَإِذِ ٱبْتَلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ﴾

และจงระลึกถึงขณะที่พระผู้อภิบาลของอิบรอฮีม ได้ทดสอบเขาด้วยพระบัญชาบางประการ แล้วเขาก็ได้สนองพระบัญชานั้นอย่างครบถ้วน

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 124)

และอัลลอฮฺ تعالى ตรัสว่า

﴿ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ ﴾

แท้จริง อิบรอฮีม เป็นแบบอย่างอันดีเลิศ เป็นผู้สวามิภักดิ์ต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้เที่ยงธรรม และเขามิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี

(ซูเราะฮฺ อันนะฮฺลิ อายะฮฺที่ 120)

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอัมรฺ อิบนิ มัยมูน ว่า แท้จริง มุอาซนั้นเมื่อเขาได้เดินทาง

เข้ามาที่เยเมน เขาได้นำผู้คนละหมาดศุบฮฺ แล้วได้อ่านอายะฮฺที่ว่า ﴿ وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴾ ชายคนหนึ่งในกลุ่มชนนั้นได้กล่าวว่า (لَقَدْ قَرَّتْ عَيْنُ أُمِّ إِبْرَاهِيمَ) "ดวงตามารดา (นบี) อิบรอฮีม นั้นต้องชื่นชมยินดีเป็นแน่"

(ฟัตฮุลบารี 7/662)

ความจริง เขาได้ถูกเรียกว่า "คอลีลุลลอฮฺ" เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ทรงรักเขามาก เพราะเขาเชื่อฟัง และภักดีต่อพระองค์เป็นอย่างยิ่ง และด้วยเหตุนี้ได้มีฮะดีษระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานโดย อบีสะอีด อัลคุดรีย์ ว่า ในคุฏบะฮฺครั้งสุดท้ายของท่านรอซูล ﷺ ท่านได้กล่าวว่า

(أَمَا بَعْدُ ، أَيُّهَا النَّاسُ ، فَلَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ خَلِيْلاً ، لَاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرِ ابْنِ أَبِيْ قُحَافَة خَلِيْلاً ، وَلَكِنْ صَاحِبُكُمْ خَلِيْلُ اللهِ)

อนึ่ง โอ้มนุษย์ทั้งหลาย ถ้าแม้ว่าฉันต้องเอาใครสักคนที่เป็นชาวโลก เป็นเพื่อนซี้แน่นอนฉันต้องเอาอบูบักรฺ บุตรของอบีกุฮาฟะฮฺเป็นเพื่อนซี้ แต่สหายของพวกท่านเป็นคนที่อัลลอฮฺรักไปเสียแล้ว

(ฟัตฮุลบารี 7/51, มุสลิม 4/1854)

และจากรายงานของญุนดุบ อิบนิ อับดิลลาฮฺ อัลบะญะลี , อับดิลลาฮฺ อิบนิ อัมริบนิลอาศ และอับดิลลาฮฺ อิบนิ มัสอูด จากท่านนบี ﷺ ว่า

(إِنَّ اللهَ اتَّخَذَنِيْ خَلِيْلاً كَمَا اتَّخَذَ إِبْرَا هِيْمَ خَلِيْلاً)

แท้จริง อัลลอฮฺ ได้เอาฉันเป็นคนรัก ดังเช่นที่ได้เอา (นบี) อิบรออีม เป็นคนรัก

(มุสลิม 1/377, อิบนุมาญะฮฺ 1/50 และมุสลิม 4/1855)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ** ﴾ คือทั้งหมดนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ พระองค์มีสิทธิ์ที่จะดำเนินการตามประสงค์ของพระองค์ จะไม่มีใครมาถาม ถึงสิ่งที่พระองค์ทรงทำ เพราะพระองค์ทรงยิ่งใหญ่ เดชาสามารถเที่ยงธรรม เมตตา และสงสารบ่าวของพระองค์

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นทรงล้อมทุกสิ่งเอาไว้** ﴾ คือทรงรอบรู้ทุกสิ่ง การกระทำของบ่าวมิอาจจะซ่อนเร้นต่อพระองค์ได้ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเล็กหรือใหญ่

﴿ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ ۚ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

127. และพวกเขาจะขอให้เจ้าชี้ขาดในเรื่องของสตรี จงกล่าวเถิดว่า อัลลอฮฺจะทรงชี้ขาดให้พวกเจ้าในเรื่องของนางเหล่านั้น และสิ่งที่ถูกอ่านให้พวกเจ้าฟังซึ่งสิ่งที่อยู่ในคัมภีร์นั้น ในเรื่องของหญิงกำพร้าที่พวกเจ้าไม่ได้ให้แก่พวกนางซึ่งสิ่งที่ถูกกำหนดแก่พวกนาง และพวกเจ้าปรารถนาที่แต่งงานกับนาง และในเรื่องของเด็ก ๆผู้อ่อนแอ และในการที่พวกเจ้าจะดำรงไว้ ซึ่งความยุติธรรมแก่บรรดาเด็กกำพร้า และความดีใด ๆที่พวกเจ้ากระทำไปนั้น แท้จริง อัลลอฮฺทรงรู้ถึงความดีนั้น

ข้อชี้ขาดสำหรับกำพร้าหญิง

อัลบุคอรี ได้บันทึกรายงานจากอาอิชะฮฺ ﵂ เกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอาน ที่ว่า ﴾ **และพวกเขาจะขอให้เจ้าชี้ขาดในเรื่องของสตรี จงกล่าวเถิดว่า อัลลอฮฺจะทรงชี้ขาดให้แก่พวกเจ้าในเรื่องของนางเหล่านั้น......**ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾**.....และพวกเจ้าปรารถนาที่จะแต่งงานกับนาง** ﴿

อาอิชะฮฺได้กล่าวว่า : เขาคือผู้ชาย เป็นผู้ปกครองดูแลเด็กกำพร้า และยังเป็นผู้รับมรดกของนางด้วย ซึ่งความจริง หญิงกำพร้านั้นได้มีส่วนร่วมในทรัพย์สินของเขา แม้กระทั่งต้นอินทผลัมที่ปลูก และเขาปรารถนาที่จะแต่งงานกับนางโดยไม่อยากให้นางไปแต่งงานกับชายอื่นแล้วมามีส่วนร่วมในทรัพย์สินที่เขามีร่วมกับนาง เขาจึงขัดขวางนาง แล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา

(ฟัตฮุลบารี 8/114)

และอะดีษนี้เช่นเดียวกัน ได้มีบันทึกอยู่ในเศาะฮีฮฺมุสลิมด้วย

(มุสลิม 3018)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอาอิชะฮฺ โดยนางกล่าวว่า หลังจากนั้นผู้คนก็ถามท่านรอซูล ﷺ หลังจากอายะฮฺดังกล่าวได้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับพวกนาง แล้วอัลลอฮฺ ﷻ จึงได้ประทานลงมาที่ว่า ﴿ **และพวกเขาจะขอให้เจ้าชี้ขาดในเรื่องของสตรี จงกล่าวเถิดว่า อัลลอฮฺจะทรงชี้ขาดในเรื่องของพวกนางเหล่านั้น และสิ่งที่ถูกอ่านให้พวกเจ้าฟัง ซึ่งสิ่งที่อยู่ในคัมภีร์นั้น.......** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ

นางเล่าว่าสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าว ที่อัลลอฮฺทรงบอกว่าเป็นสิ่งที่ถูกอ่านให้พวกเจ้าฟัง ซึ่งอยู่ในคัมภีร์นั้น ก็คืออายะฮฺแรกที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ก็คือ

﴿ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاءِ ﴾

และหากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมกับเด็กกำพร้าได้ ก็จงแต่งงานกับสตรีที่ดีแก่พวกเจ้า

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 3)

จากสายรายงานนี้ รายงานจากอาอิชะฮฺ ว่า และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเจ้าปรารถนาที่จะแต่งงานกับนาง** ﴾ หมายถึงการที่คนหนึ่งในหมู่พวกท่านไม่สนใจที่จะแต่งงานหญิงกำพร้าที่อยู่ในการดูแลของเขา หากว่านางไม่ร่ำรวยหรือหน้าตาไม่สวย พวกเขาจึงถูกห้ามมิให้แต่งงานกับหญิงกำพร้าเพราะทรัพย์สินของนางหรือหน้าตาของนาง เว้นแต่ด้วยความเป็นธรรม ซึ่งพื้นเดิมในเรื่องนี้ปรากฏอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง ซึ่งจุดมุ่งหมายก็คือ เมื่อปรากฏว่าชายคนนั้นมีเด็กหญิงกำพร้าที่ได้ดูแลเลี้ยงดูมา ก็อนุญาตให้แก่เขาที่จะแต่งงานกับนางได้ หากไม่มีข้อห้าม โดยบางครั้งเขาชอบที่จะแต่งงานกับนาง อัลลอฮฺก็ใช้ให้เขาต้องให้มะฮัรฺแก่นางตามประเพณี แต่ถ้าไม่ยอมให้ ก็ให้เขาไปแต่งงานกับหญิงอื่น ซึ่งความจริงแล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้เปิดทางให้แก่เขาอย่างกว้างขวาง

(ฟัตฮุลบารี 9/6 และมุสลิม 4/2313)

ซึ่งความหมายนี้ อยู่ในอายะฮฺแรก ซึ่งอยู่ตอนต้นซูเราะฮฺ อันนิซาอฺนั่นเอง และบางครั้งชายคนนั้น ไม่ชอบ อันเนื่องจากหญิงกำพร้าที่เขาดูแลอยู่นั้นขี้เหร่ ไม่สวย แต่อัลลอฮฺ ﷻ ก็ทรงห้ามมิให้ขัดขวางนางที่จะแต่งงาน เพราะกลัวว่าทรัพย์ที่เขามีส่วนร่วมกับนางจะต้องขาดไป ดังเช่น อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้กล่าวโดยเอามาจาก อิบนิ อับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺนี้ คือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ในเรื่องของหญิงกำพร้า..........** ﴾ ไปจนจบอายะฮฺ คือปรากฏว่า

ผู้ชายในสมัยญาฮิลียะฮฺนั้น เมื่อเขามีเด็กหญิงกำพร้าที่ต้องดูแลเลี้ยงดูอยู่ เขาจะเอาผ้าห่มของเขาโยนคลุมไปที่นาง แล้วถ้าเขาทำเช่นนั้นแล้ว ก็หมายความว่าคนหนึ่งคนใดจะไม่สามารถแต่งงานกับนางได้ตลอดไป แล้วถ้าปรากฏว่าหญิงกำพร้านั้นสวย เขาก็ชอบที่จะแต่งงานกับนางเพื่อเอาทรัพย์ของนางเลย แต่ถ้าหญิงกำพร้านั้นขี้เหร่ ไม่สวย เขาก็จะขัดขวาง มิให้ชายใดแต่งงานกับนางจนกว่านางจะตาย แล้วถ้านางตายแล้ว เขาก็เอามรดกของนาง ดังนั้น อัลลอฮฺจึงห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว

(อัฏฏอบารี 9/264)

และเขาได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และในเรื่องของเด็ก ๆ ผู้อ่อนแอ)** โดยปรากฏว่าในสมัยญาฮิลียะฮฺนั้น พวกเขาจะไม่ให้เด็กผู้ชายและผู้หญิงรับมรดก ซึ่งดังกล่าวนั้นคือดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **ที่พวกเจ้าไม่ให้แก่พวกนางซึ่งสิ่งที่ถูกกำหนดแก่พวกเขา** ﴿ ดังนั้น อัลลอฮฺจึงห้ามในเรื่องดังกล่าว และทรงอธิบายให้ทราบถึงเจ้าของส่วนแต่ละส่วน โดยพระองค์ตรัสว่า

﴾ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ ﴿

สำหรับเพศชายนั้นได้รับเท่ากับส่วนได้ของเพศหญิงสองคน

(ซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ อายะฮฺที่ 11)

ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ และเช่นเดียวกัน สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ และคนอื่นๆก็กล่าวเช่นนั้น

(อัฏฏอบารี 9/255)

และสะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **และในการที่พวกเจ้าจะดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมแก่บรรดาเด็กกำพร้า** ﴿ คือถ้าปรากฏว่าเด็กกำพร้านั้นหน้าตาดีและมีทรัพย์สิน เขาก็คงอยากจะแต่งงานและได้นางมาครอบครอง ก็เช่นเดียวกันหากแม้ว่านางไม่สวยหรือไร้ทรัพย์สิน ก็ให้แต่งงานกับนางเช่นกัน

(อัฏฏอบารี 9/255)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และความดีใด ๆ ที่พวกเจ้ากระทำไปนั้น แท้จริงอัลลอฮฺทรงรู้ถึงความดีนั้น** ﴿ คือเป็นการยืนยันให้ทำความดี และปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ และแท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ทุกสิ่งอย่าง โดยพระองค์จะทรงตอบแทนให้อย่างสมบูรณ์ และครบถ้วนเต็มเปี่ยม

وَإِنِ ٱمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنۢ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَآ أَن يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۚ وَٱلصُّلْحُ خَيْرٌ ۗ وَأُحْضِرَتِ ٱلْأَنفُسُ
ٱلشُّحَّ ۚ وَإِن تُحْسِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَن تَسْتَطِيعُوٓا۟ أَن تَعْدِلُوا۟ بَيْنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ
فَلَا تَمِيلُوا۟ كُلَّ ٱلْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَٱلْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِن تُصْلِحُوا۟
وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ
ٱللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِۦ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾

128. และหากหญิงใดเกรงว่าจะมีการเย็นชา หรือมีการผินหลังให้สามีของนางแล้ว ก็ไม่มีบาปใด ๆแก่ทั้งสองที่จะตกลงประนีประนอมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่การประนีประนอมนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า และจิตใจของคนนั้นถูกให้มีความตระหนี่แล้ว และหากพวกเจ้ากระทำดี และมีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

129. และพวกเจ้าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในระหว่างภรรยาได้เลย และแม้ว่าพวกเจ้าจะมีความปรารถนาอันแรงกล้าก็ตาม ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่าเอียงไปจนหมด แล้วพวกเจ้าก็จะปล่อยให้ผู้ที่ถูกทอดทิ้งนั้นประหนึ่งถูกแขวนไว้ และหากพวกเจ้าประนีประนอม และมีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

130. และหากทั้งสองนั้นจะแยกกัน อัลลอฮฺก็จะทรงให้ความเพียงพอแก่เขาทั้งหมดจากความร่ำรวยของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงปรีชาญาณ

ข้อชี้ขาดเรื่องการเย็นชาของสามี

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้ทราบและวางบัญญัติถึงสภาพของสามีภรรยา โดยแบ่งออกเป็น 3 สภาพ คือบางครั้งสามีเย็นชากับภรรยา บางครั้งมีข้อตกลงกับนาง และบางครั้งถึงขนาดต้องแยกจากกัน

สภาพที่ 1 สามีเกิดความเย็นชาต่อภรรยา คือถ้าภรรยากลัวว่าสามีจะเกิดความเย็นชาเบื่อหน่าย หรือหันเหออกไปจากนาง ก็ให้นางสละสิทธิของนาง หรือสิทธิบางส่วน เช่น ลดค่าเลี้ยงดู ค่าเครื่องนุ่งห่ม หรือการนอนค้างหรืออื่นๆลงของนางเพื่อเป็นข้อแลกเปลี่ยน และถ้าสามีของนางก็ยอมรับ ก็ถือว่าไม่เป็นบาปอันใดในการเสียสละเช่นนั้นให้แก่สามี และก็ไม่เป็นไรที่สามีจะยอมรับ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **ก็ไม่มีบาปใด ๆแก่ทั้งสองที่จะตกลงประนีประนอมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง** ﴿ หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ก็ตรัสว่า ﴾ **แต่การประนีประนอมนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า** ﴿ คือดีกว่าที่จะแยกจากกัน

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และจิตใจของคนนั้นถูกให้มีความตระหนี่อยู่แล้ว** ﴿ คือการประนีประนอมยอมความกันนั้น ในภาวะที่คับขันย่อมดีกว่าการแยกจากกัน

อบูดาวูด อัฏฏอยาลิซีย์ ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส ว่า ท่านหญิงเซาดะฮฺ กลัวว่าท่านรอซูล ﷺ จะหย่านาง นางจึงกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูลของอัลลอฮฺ ขอท่านอย่าได้หย่าดิฉันเลย ขอให้ท่านเอาวันของดิฉันให้แก่อาอิชะฮฺเถิด แล้วท่านก็ทำเช่นนั้น แล้วอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมาที่ว่า ﴾ **และหากหญิงใดกลัวว่าจะมีการเย็นชา หรือมีการผินหลังให้จากสามีของนาง ก็ไม่มีบาปใด ๆ แก่ทั้งสอง..........** ﴿ จนจบอายะฮฺ

อิบนุ อับบาส ได้กล่าวว่า สิ่งที่ทั้งสองได้ตกลงประนีประนอมกันในสิ่งใด ก็ถือว่าเป็นที่อนุญาต

(มุสนัด อัฏฏอยาลิซีย์ 349)

และอัตติรฺมิซี ได้รายงานฮะดีษนี้ด้วย โดยเขาได้กล่าวว่า เป็นฮะดีษฮะซันฆอรีบ

(ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 8/403)

ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสอง รายงานโดยอาอิชะฮฺ ว่า เมื่อท่านหญิงเซาดะฮฺ บุตรีของซัมอะฮฺ อายุมากขึ้น นางได้ให้วันของนางแก่ท่านหญิงอาอิชะฮฺ แล้วปรากฏว่าท่านนบี ﷺ ได้แบ่งวันของท่านหญิงเซาดะฮฺให้แก่นาง

(ฟัตฮุลบารี 9/223 และมุสลิม 2/1085)

และในหนังสือเศาะฮีฮฺอัลบุคอรี ก็เช่นเดียวกัน

(ฟัตฮุลบารี 5/257)

อัลบุคอรี ได้รายงานจากอาอิชะฮฺเกี่ยวกับอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า ﴿ **และหากหญิงใดกลัวว่าจะมีการเย็นชา หรือการผินหลังให้จากสามีของนาง** ﴾

เขาเล่าว่า ชายคนนั้นมีภรรยาอายุมาก โดยที่เขาต้องการจะหย่าร้างกับนาง แล้วนางจึงกล่าวว่า ฉันขอสละสิทธิ์ต่างๆที่ฉันมี (เพื่อที่จะได้ไม่ต้องหย่า) แล้วอายะฮฺอัลกุรอานอายะฮฺนี้ก็ถูกประทานลงมา

(อัลบุคอรี 4601)

ความหมายของข้อความที่ว่า ﴿ แต่การประนีประนอมนั้นเป็นสิ่งที่ดีกว่า ﴾

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴿ **แต่การประนีประนอมนั้นเป็นสิ่งที่ดีกว่า** ﴾

อะลี อิบนุ อบีฏ็อลฮะฮฺ ได้เล่าโดยเอามาจากอิบนิ อับบาส ว่า หมายถึง การที่สามีให้สิทธิแก่ภรรยาเลือกว่าจะใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันต่อไป หรือจะหย่าร้างกันยังจะดีเสียกว่าการที่เขาจะไปสนใจหญิงอื่น แล้วไม่ให้ความสำคัญกับนาง

(อัฏฏอบารี 9/272)

และที่ปรากฏชัดจากอายะฮฺ ก็คือการประนีประนอมระหว่างทั้งสองโดยที่ภรรยายอมเสียสิทธิบางอย่างให้แก่สามี และสามีก็ยอมรับถือเป็นเรื่องที่ดีกว่าที่จะแยกทางกัน ดังเช่นที่ท่านนบี ﷺ ได้ยอมรับเรื่องของท่านหญิงเซาดะฮฺที่ได้ให้วันของนางแก่ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ؓ โดยที่ไม่ต้องแยกทางกันกับนาง และปล่อยให้นางเป็นภรรยาคนหนึ่งของท่านต่อไป ที่ท่านทำอย่างนั้นก็ถือเป็นแบบอย่างแก่ประชาชาติของท่านว่าเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้ และเพราะว่าการตกลงประนีประนอมกันเป็นที่รักแก่อัลลอฮฺมากยิ่งกว่าการแยกทางกัน พระองค์จึงตรัสว่า ﴿ **แต่การประนีประนอมนั้นเป็นสิ่งที่ดีกว่า** ﴾ แต่การหย่าร้างนั้นอัลลอฮฺไม่ชอบถึงแม้จะเป็นที่อนุญาตก็ตาม

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และหากพวกเจ้ากระทำดี และมีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นทรงรู้อย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ** ﴾ คือถ้าหากพวกเจ้าพยายามอดทนต่อภรรยาคนที่พวกเจ้าไม่ชอบ และยอมรับในข้อเสนอของนาง อัลลอฮฺก็จะทรงตอบแทนให้แก่พวกเจ้า และพระองค์ทรงทราบเป็นอย่างดี

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเจ้าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในระหว่างภรรยาได้เลย และแม้ว่าพวกเจ้าจะมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าก็ตาม** ﴾

โอ้มนุษย์ทั้งหลาย พวกเจ้าไม่สามารถให้ความเท่าเทียมในทุกเรื่องระหว่างบรรดาภรรยาได้ ถึงแม้จะได้มีการแบ่งเวรกันก็ตาม แต่ในเรื่องของความรัก อารมณ์ทางเพศ และการร่วมประเวณีกันย่อมไม่เท่าเทียมกันแน่ ดังเช่นที่อิบนุ อับบาส, อบีดะฮฺ อัซซัลมานีย์, มุญาฮิด, อัลฮะซัน อัลบัศรี และอัฎเฎาะฮาก อิบนุ มุซาฮิม ได้กล่าวเอาไว้

(อัฏฏอบารี 9/285 -287)

อิมามอะหฺมัด และบรรดาเจ้าของหนังสือสุนันได้บันทึกรายงานฮะดีษจากอาอิชะฮฺ ว่า ปรากฏว่า ท่านรอซูล ﷺ เคยจัดเวรกับบรรดาภรรยาของท่าน แล้วท่านกระทำด้วยความยุติธรรมหลังจากนั้น ท่านก็กล่าวว่า

(اَللَّهُمَّ هَذَا قَسْمِيْ فِيْمَا أَمْلِكُ ، فَلاَ تَلُمْنِيْ فِيْمَا تَمْلِكُ وَلاَ أَمْلِكُ)

โอ้อัลลอฮฺ นี่คือการจัดเวรของฉันในสิ่งที่ฉันครอบครองอยู่ ดังนั้น ขอพระองค์อย่าได้ตำหนิฉันในสิ่งที่ท่านมีอำนาจครอบครอง โดยที่ฉัน (ไม่สามารถ) ครอบครองได้ *หมายถึง หัวใจ สำนวนนี้เป็นบันทึกของอบีดาวูด โดยสายรายงานถูกต้อง*

(อบูดาวูด 2134, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 1140, อิบนุมาญะฮฺ 1971 และอันนะซาอี 7/63)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่าเอียงไปจนหมด** ﴿ คือถ้าพวกเจ้าเอนไปยังภรรยาคนหนึ่งแล้ว ก็จงอย่าเอียงไปเสียทุกอย่างโดยสิ้นเชิง ﴾ **แล้วพวกเจ้าก็จะปล่อยให้ผู้ที่ถูกทอดทิ้งนั้น ประหนึ่งถูกแขวนไว้** ﴿ คือถูกทอดทิ้งโดยแขวนเอาไว้เสมือนไม่ใช่ภรรยา

อิบนุ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, อัลฮะซัน, อัฎเฎาะฮาก, อัรฺรอเบียะอฺ อิบนุ อนัส, อัสสุดดีย์ และมุกอติล อิบนุ ฮัยยาน ได้กล่าวว่าความหมายก็คือ ปล่อยไว้ให้อยู่ในสภาพเสมือนไม่มีสามีและไม่ได้ถูกหย่า

(อัฏฏอบารี 9/290 - 292)

อบูดาวูด อัฏฏอยาลิซีย์ ได้รายงานมาจากอบีฮุรอยเราะฮฺ ว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ فَمَالَ إِلَى إِحْدَاهُمَا ، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَحَدُ شِقَّيْهِ سَاقِطٌ)

ใครที่มีภรรยา 2 คน แล้วเขาได้เอนเอียงไปยังคนหนึ่งในสองคนนั้น เขาจะมาปรากฏในวันกิยามะฮฺโดยที่ (ร่างกายของเขา) ด้านหนึ่งหลุดไป

(มุสนัด อัฏฏอยาลิซีย์ 322)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **และหากพวกเจ้าประนีประนอมกัน และมีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺแล้ว แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ** ﴿ คือ

ถ้าพวกเจ้าประนีประนอมกันในเรื่องของพวกเจ้า และจัดเวรกันด้วยความเที่ยงธรรมตามสภาพ และยำเกรงต่ออัลลอฮฺอยู่เสมอ อัลลอฮฺก็จะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเจ้า ที่เคยเอนเอียงไป

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และหากทั้งสองนั้นจะแยกกัน อัลลอฮฺก็จะทรงให้ความเพียงพอแก่เขาทั้งหมดจากความร่ำรวยของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾

นี่คือสภาพที่ 3 คือสภาพที่ต้องแยกจากกัน โดยอัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบว่าทั้งสอง คือ สามี–ภรรยา ที่ต้องแยกจากกัน อัลลอฮฺก็จะให้ความพอเพียงแก่ทั้งสอง โดยชดเชยให้ทั้งสามีและภรรยาโดยให้คู่ครองที่ดีกว่าที่ผ่านมา ﴿ **และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงปรีชาญาณ** ﴾ ทรงเป็นผู้เมตตายิ่ง ทรงรอบรู้ถึงการกระทำทุกอย่าง

﴿ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟
ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا۟ فَإِنَّ
لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِن يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأْتِ بِـَٔاخَرِينَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ
قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ ٱللَّهِ ثَوَابُ ٱلدُّنْيَا
وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾ ﴾

131. และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และแท้จริง เราได้สั่งเสียไว้แก่บรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ก่อนจากพวกเจ้า และพวกเจ้าด้วยว่า จงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และหากว่าพวกเจ้าปฏิเสธศรัทธา แท้จริง สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงมั่งคั่ง ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ

132. และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิ ของอัลลอฮฺ และพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺได้รับมอบหมายให้เป็นผู้คุ้มครองอภิบาล

133. หากพระองค์ทรงประสงค์แล้วละก็ จะทรงให้พวกเจ้าทั้งหมดไป โอ้มนุษย์เอ๋ย และจะทรงนำพวกอื่นมาแทน และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง

134. ผู้ใดที่ต้องการสิ่งตอบแทนในโลกนี้ ก็ที่อัลลอฮฺนั้นมีสิ่งตอบแทนทั้งในโลกนี้และในปรโลก และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น

สั่งเสียให้ยำเกรงอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ บอกให้ทราบว่า พระองค์ทรงเป็นผู้มีอำนาจครอบครองบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน พระองค์เป็นผู้ตัดสินชี้ขาดสรรพสิ่งที่อยู่ในทั้งสอง และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และแท้จริง เราได้สั่งเสียไว้แก่บรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ก่อนหน้าพวกเจ้า และพวกเจ้าด้วยว่า** ﴿ คือเราได้สั่งเสียพวกเจ้าเช่นเดียวกันที่ได้สั่งเสียพวกเขาให้ยำเกรงอัลลอฮฺ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสูงส่ง โดยให้เคารพภักดีต่อพระองค์เพียงองค์เดียว ไม่เอาผู้ใดหรือสิ่งใดมาเป็นภาคีต่อพระองค์ หลังจากนั้น พระองค์ได้ตรัสว่า ﴾ **และหากว่า พวกเจ้าปฏิเสธศรัทธา แท้จริง สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ.........** ﴿ ไปจนจบอายะฮฺ ดังเช่นที่พระองค์ผู้ทรงสูงส่ง เคยบอกให้ทราบเกี่ยวกับมูซา โดยที่เขากล่าวแก่กลุ่มชนของเขาว่า

﴿ إِن تَكْفُرُوٓاْ أَنتُمْ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ ﴾

หากพวกเจ้า และผู้ที่อยู่ในแผ่นดินทั้งหมดเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงพอเพียง ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญอย่างแน่นอน

(ซูเราะฮฺ อิบรอฮีม อายะฮฺที่ 8)

และพระองค์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ فَكَفَرُواْ وَتَوَلَّواْ وَّٱسْتَغْنَى ٱللَّهُ وَٱللَّهُ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ ﴾

แล้วพวกเขาได้ปฏิเสธศรัทธา และผินหลังให้ แต่อัลลอฮฺทรงพอเพียง (จากการศรัทธาของพวกเขา) เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมั่งมี ทรงได้รับการสรรเสริญ

(ซูเราะฮฺ อัตตะฆฺอบุน อายะฮฺที่ 6)

คือพระองค์ทรงพอเพียงจากบ่าวของพระองค์ ﴿ **ทรงได้รับการสรรเสริญ** ﴾ คือได้รับการสรรเสริญในทุกอย่าง

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และพอเพียงแล้วที่อัลลอฮฺได้รับมอบหมายให้เป็นผู้คุ้มครองรักษา** ﴾ คือเป็นผู้ดำเนินต่อทุกชีวิตตามที่ชีวิตนั้นขวนขวาย เป็นผู้สอดส่อง ดูแล เป็นพยานยืนยันต่อทุกสรรพสิ่ง

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **หากพระองค์ทรงประสงค์แล้วละก็ จะทรงให้พวกเจ้าทั้งหมดไป โอ้มนุษย์เอ๋ย และจะทรงนำพวกอื่นมาแทน และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง** ﴾ คือพระองค์ทรงสามารถที่จะให้พวกเจ้าสิ้นสลายไป และเปลี่ยนเอาผู้ที่ไม่เป็นเช่นพวกเจ้ามาแทนที่หากพวกเจ้าดื้อดึง ฝ่าฝืน และดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُم (٣٨) ﴾

และถ้าหากพวกเจ้าผินหลังให้ พระองค์ก็จะทรงเปลี่ยนกลุ่มอื่นมาแทนพวกเจ้า แล้วพวกเขาเหล่านั้นจะไม่เป็นเช่นพวกเจ้า

(ซูเราะฮฺ มุฮัมมัด อายะฮฺที่ 38)

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **ผู้ใดต้องการสิ่งตอบแทนในโลกนี้ ก็ที่อัลลอฮฺนั้นมีสิ่งตอบแทนทั้งในโลกนี้และในปรโลก** ﴾ คือ โอ้ผู้ที่ไม่มีความมุ่งมั่นสิ่งใดนอกจากชีวิตในโลกนี้พึงทราบเถิดว่า แท้จริง ณ ที่อัลลอฮฺนั้น มีผลตอบแทนทั้งในโลกนี้และในปรโลก และหากท่านขอต่อพระองค์ พระองค์ก็จะประทานให้กับท่าน ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ (٢٠٠) وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (٢٠١) أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۚ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ (٢٠٢) ﴾

ในหมู่มนุษย์นั้น มีผู้กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดประทานให้แก่พวกเรา

ในโลกนี้ด้วยเถิด และเขาจะไม่ได้รับส่วนดีใด ๆในปรโลก * และในหมู่พวกเขานั้น มีผู้ที่กล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดประทานให้แก่พวกเรา ซึ่งสิ่งที่ดีงามในโลกนี้และสิ่งดีงามในปรโลก และโปรดคุ้มครองพวกเราให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด * ชนเหล่านี้แหละ พวกเขาจะได้รับส่วนดีจากสิ่งที่พวกเขาได้แสวงหาไว้ และอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้รวดเร็วในการชำระสอบสวน

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 200 - 202)

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้อีกว่า

﴿ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿ ٱنظُرْ كَيْفَ
فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ وَلَلْءَاخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَـٰتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ ﴾

ผู้ใดปรารถนาชีวิตในโลกนี้ เราก็จะเร่งให้เขาได้รับมันตามที่เราประสงค์แก่ผู้ที่เราปรารถนา" ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า "จงดูเถิด เราได้ทำให้บางคนในหมู่พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคนอย่างไร ? และแน่นอน ปรโลกนั้นมีฐานะยิ่งใหญ่กว่าหลายขั้น และยิ่งใหญ่กว่าในทางดีเด่น"

(ซูเราะฮฺ อัลอิสรออฺ อายะฮฺที่ 18 - 21)

และด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น ﴿

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوا۟ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ
وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ
فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُوا۟ ۚ وَإِن تَلْوُۥٓا۟ أَوْ
تُعْرِضُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾ ﴾

135. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเป็นผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม จงเป็นพยานเพื่ออัลลอฮฺ และแม้ว่าจะเป็นภัยแก่ตัวพวกเจ้าเอง หรือผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และญาติที่ใกล้ชิดก็ตาม หากเขาจะเป็นคนมั่งมี

หรือยากจน อัลลอฮฺก็สมควรยิ่งกว่าทั้งสองกรณี ดังนั้น จงอย่าปฏิบัติตามความใคร่ใฝ่ต่ำในการที่พวกเจ้าจะยุติธรรม และหากพวกเจ้าเล่นลิ้นหรือผินหลังให้ แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ

สั่งให้ดำรงความยุติธรรม และทำหน้าที่สักขีพยานเพื่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้บ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธาให้ดำรงความยุติธรรม ไม่เอนเอียงไปทางขวาและทางซ้าย อย่าให้คำตำหนิ หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาทำให้พวกเขาหันเหออกจากบัญญัติของอัลลอฮฺได้ พวกเขาจะต้องเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ต่อต้านความไม่ถูกต้องและจงช่วยให้ได้รับความถูกต้อง

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **จงเป็นสักขีพยานเพื่ออัลลอฮฺ** ﴿ ดังเช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้อีกว่า ﴾ وَأَقِيمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِ ﴿ ซึ่งมีความหมายว่า และจงให้การพยานเป็นไปเพื่ออัลลอฮฺ" (ซูเราะฮฺ อัฏเฏาะลาก อายะฮฺที่ 2) คือในการเป็นพยานนั้นก็เพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ เมื่อเป็นเช่นนั้น การเป็นพยานนั้นก็จะต้องเป็นไปเพื่อความถูกต้องเป็นไปตามข้อเท็จจริง ต้องเที่ยงธรรม ปราศจากการบิดเบือน การเปลี่ยนแปลงและการโกหก และด้วยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **และแม้ว่าจะเป็นภัยแก่ตัวพวกเจ้าเอง** ﴿ คือต้องเป็นพยานตามความเป็นจริง ถึงแม้ว่าตัวเองจะเป็นอันตรายก็ตาม และถ้าได้ถูกถามถึงเรื่องที่เกิดขึ้น ก็จงตอบไปตามความเป็นจริง อัลลอฮฺจะทรงให้คนที่ภักดีต่อพระองค์ พ้นภัยและมีทางออกที่ดี

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴾ **หรือผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และญาติที่ใกล้ชิดก็ตาม** ﴿ คือ ถึงแม้ว่าคำให้การในฐานะพยานนั้นจะส่งผลเสียต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และญาติที่ใกล้ชิดก็ตาม ก็ต้องพูดความจริง เพราะความจริงนั้น จะได้ข้อยุติทุกอย่าง จะทำให้เกิดความเที่ยงธรรมในสังคม และจะทำให้ประชาชาติสงบสุข และอยู่รอด

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **หากเขาจะเป็นคนมั่งมี หรือยากจน อัลลอฮฺก็สมควรยิ่งกว่าทั้งสองกรณี** ﴿ โดยไม่ต้องเอาใจคนผิดที่ร่ำรวย และไม่ต้องสงสารคนผิดที่ยากจน อัลลอฮฺจะเป็นผู้จัดการแก่ทั้งสอง เพราะว่าอัลลอฮฺนั้น สมควรยิ่งที่จะดำเนินการแก่ทั้งสองมากกว่าท่าน พระองค์ทรงทราบดีถึงความเหมาะสมกับสภาพของทั้งสอง

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ดังนั้น จงอย่าปฏิบัติตามความใคร่ใฝ่ต่ำในการที่พวกเจ้าจะยุติธรรม** ﴾ คืออย่าให้อารมณ์ การเล่นพรรคเล่นพวก และการเกลียดชังของผู้คนมาเป็นสาเหตุให้ละเลยความยุติธรรมในกิจกรรมต่าง ๆของพวกเจ้า แต่จงรักษาไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมในทุกสถานการณ์ ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ ۚ ٱعْدِلُوا۟ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ﴾

และจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นสิ่งที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 8)

และในทำนองเดียวกันนี้ คำพูดของอับดุลลอฮฺ อิบนุ รอวาฮะฮฺ เมื่อท่านนบี ﷺ ได้ส่งให้เขาไปที่ตำบลค็อยบัรฺ เพื่อประมาณการผลไม้และผลิตผลทางเกษตรของพวกเขา โดยพวกเขาต้องการที่จะติดสินบนต่อเขา เพื่อให้เขาอะลุ้มอล่วยกับพวกเขา เขาได้กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ความจริงฉันได้มาหาพวกท่านนี้ โดยมาจากคนที่ฉันรักที่สุด และแน่นอนพวกท่านนั้นเป็นพวกที่ฉันเกลียดมากยิ่งกว่าลิงและสุกร แต่ถึงกระนั้น ความรักของฉันที่มีต่อท่านรอซูล และความเกลียดชังที่ฉันมีต่อพวกท่าน จะไม่ทำให้ฉันกระทำสิ่งที่เป็นการอยุติธรรมต่อพวกท่านอย่างแน่นอน แล้วพวกเขาได้กล่าวว่า อย่างนี้แหละที่บรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินยังดำรงอยู่ (คือด้วยความยุติธรรม) ซึ่งจะได้นำฮะดีษนี้มาอ้างอิงพร้อมสายรายงานในซูเราะฮฺอัลมาอิดะฮฺ *อินชาอัลลอฮฺ*

และดำรัสของพระองค์ที่ว่า ﴿ **และหากพวกเจ้าเล่นลิ้นหรือผินหลังให้** ﴾

มุญาฮิด และชาวสะลัฟคนอื่นๆได้กล่าวว่าคำว่า (تَلْوُوْا) บิดเบือน หรือเปลี่ยนแปลงการเป็นพยาน

(อัฏฏอบารี 9/308)

คำว่า (اَللَّيُّ) คือ การบิดเบือน หรือจงใจโกหก อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ ﴾

และแท้จริง ในหมู่พวกเขานั้น มีกลุ่มหนึ่งที่พลิกลิ้นของพวกเขาในการอ่านคัมภีร์.....จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 78)

และคำว่า (اَلْإِعْرَاضُ) คือ หันเหไปปกปิดความจริง หรือไม่ยอมพูดความจริง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ﴾

และถ้าผู้ใดปกปิดมันไว้ แน่นอน หัวใจของเขาก็มีบาป

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 283)

และท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

(خَيْرُ الشُّهَدَاءِ الَّذِىْ يَأْتِيْ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اَنْ يُسْأَلَهَا)

พยานที่ดีนั้นคือ ผู้ที่มาเป็นพยานก่อนที่จะถูกขอให้มาเป็น

(มุสลิม 3/1344)

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ ได้เอาสัญญากับพวกเขา โดยพระองค์ตรัสว่า ﴿ **แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พวกเข้ากระทำ** ﴾

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ ﴾

136. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์เถิด และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ประทานลงมาแก่รอซูลของพระองค์ และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ประทานลงมาก่อนนั้น และถ้าผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์ และบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ และบรรดารอซูลของพระองค์ และวันปรโลกแล้วไซร้ แน่นอน เขาก็ได้หลงทางไปแล้วอย่างไกลลิบ

จงศรัทธาหลังจากที่ศรัทธาแล้ว

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์ ผู้ศรัทธาให้รักษาบัญญัติแห่งการอีมานไว้ทั้งหมด ไม่ว่าจะแขนงต่าง ๆหลักการและองค์ประกอบ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนสมบูรณ์แบบ และกระทำอย่าสม่ำเสมอ ดังเช่นที่ผู้ศรัทธา (มุมิน) ได้กล่าวว่า ในทุกๆ ละหมาดว่า (اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ) ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกเราสู่ทางอันเที่ยงตรง" ด้วยการอดทน พยายามเพิ่มพูนอีมานของเราอยู่เสมอและยืนหยัดอย่างมั่นคง ดังนั้น พระองค์ทรงใช้ให้พวกเขาให้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ยิ่ง ๆขึ้นไป ดังเช่นอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ ﴾

โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยำเกรงอัลลอฮฺ และจงศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์เถิด

(ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 28)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ประทานลงมาแก่รอซูลของพระองค์** ﴾ หมายถึงคัมภีร์อัลกุรอาน ﴿ **และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ประทานลงมาก่อนนั้น** ﴾ หมายถึง คัมภีร์ต่าง ๆที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมาก่อนหน้านั้นทั้งหมด

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในการประทานอัลกุรอานว่า (نَزَّلَ) เพราะว่าพระองค์ได้ประทานลงมาตามสถานการณ์ตามความจำเป็นกับสภาพของพวกเขาใช้เวลาในการประทานรวม 23 ปี ส่วนคัมภีร์ก่อน ๆนั้น ใช้คำว่า (أَنْزَلَ) เพราะประทานลงมาทีเดียวทั้งเล่ม

และด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ ﴾

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และถ้าผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์ และบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ และบรรดารอซูลของพระองค์ และวันปรโลกแล้วไซร้ แน่นอน เขาก็ได้หลงทางไปแล้วอย่างไกลลิบ** ﴾ คือเขาได้ออกไปจากทางนำที่ถูกต้องแล้ว และห่างไกลไปจากเป้าหมายที่แท้จริง

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزْدَادُواْ
كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًۢا ﴿١٣٧﴾ بَشِّرِ ٱلْمُنَٰفِقِينَ

بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن
دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلْعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾
وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلْكِتَٰبِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا
وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا۟ مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا۟ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦٓ ۚ
إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْكَٰفِرِينَ فِى جَهَنَّمَ
جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

137. แท้จริง บรรดาผู้ที่ศรัทธาแล้วปฏิเสธศรัทธา แล้วศรัทธา แล้วปฏิเสธศรัทธา แล้วเพิ่มการปฏิเสธศรัทธายิ่งขึ้นนั้น ใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงอภัยให้พวกเขาก็หาไม่ และใช่ว่าพระองค์ทรงให้ทางนำใดให้แก่พวกเขาก็หาไม่

138. จงแจ้งข่าวดีให้แก่บรรดาผู้ที่กลับกลอกเถิดว่า แท้จริง พวกเขาจะถูกลงโทษอย่างเจ็บแสบ

139. บรรดาผู้ที่ยึดเอาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตรอื่นจากผู้ศรัทธาทั้งหลายนั้น พวกเขาจะแสวงหาอำนาจที่พวกเขา กระนั้นหรือ ? แท้จริงอำนาจเป็นสิทธิของอัลลอฮฺทั้งหมด

140. และแท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงประทานลงมาแก่พวกเจ้าในคัมภีร์ว่า เมื่อพวกเจ้าได้ยินบรรดาอายะฮฺของอัลลอฮฺเหล่านั้นถูกปฏิเสธศรัทธา และถูกเย้ยหยัน ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่านั่งร่วมกับพวกเขาจนกว่าพวกเขาจะพูดคุยกันในเรื่องอื่น แท้จริง พวกเจ้านั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วก็เหมือนกับพวกเขา แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงรวบรวมบรรดาผู้ที่กลับกลอก และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาไว้ในนรกญะฮันนัมทั้งหมด

สภาพของพวกมุนาฟิกีน และบั้นปลายของพวกเขา

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้เราทราบถึงผู้ที่เข้าอยู่ในการศรัทธา หลังจากนั้นก็กลับอยู่อย่างเดิม (คือออกจากการศรัทธาต่ออัลลอฮฺไป) หลังจากนั้น ก็กลับมาศรัทธาอีก แล้วก็กลับไปอย่างเดิมอีก แล้วยิ่งหลงทางไปใหญ่ จนกระทั่งเขาตายไป ดังนั้น จึงไม่มีการกลับตัวกลับใจอีกหลังจากเขาได้ตายไปแล้ว โดยที่เขาก็ไม่ได้รับการอภัยโทษจากอัลลอฮฺ ไม่ได้รับทางนำที่ถูกต้อง และไม่มีทางรอดใดๆสำหรับเขาเลย ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **ใช่ว่าอัลลอฮฺจะทรงอภัยโทษให้พวกเขาก็หาไม่ และใช่ว่าพระองค์จะทรงให้ทางนำใดให้แก่พวกเขาก็หาไม่** ﴿

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานจากอิบนิ อับบาสเกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แล้วเพิ่มการปฏิเสธศรัทธายิ่งขึ้นนั้น** ﴿ โดยเขากล่าวว่า พวกเขาปฏิเสธศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยมจนกระทั่งพวกเขาได้ตายไป โดยที่มุญาฮิดก็กล่าวอย่างนั้นเช่นเดียวกัน

(อัฏฏอบารี 9/315)

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴾ **จงแจ้งข่าวดีให้แก่บรรดาผู้กลับกลอกเถิดว่าแท้จริง พวกเขาจะถูกลงโทษอย่างเจ็บแสบ** ﴿ คือพวกมุนาฟิกีนที่มีลักษณะเช่นนั้น ที่ศรัทธาแล้วกลับออกไปวนเวียนไปมาเช่นนั้น อัลลอฮฺทรงปิดหัวใจของพวกเขา หลังจากพระองค์ได้บอกให้ทราบว่าพวกเขายึดเอาพวกปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตรแท้ไปแล้ว ปฏิบัติตามพวกนั้น เดินตามพวกนั้นอย่างแยกไม่ออก แสดงตัวว่าเป็นพวกกันอย่างจริงจัง แล้วยังบอกอีกว่าที่ทำเป็นศรัทธานั้นก็เพื่อเย้ยหยันพวกมุสลิม แล้วอัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวปฏิเสธไม่ยอมรับพวกเขาเอาไว้ว่า ﴾ **พวกเขาจะแสวงหาอำนาจที่พวกเขา กระนั้นหรือ ?** ﴿ หลังจากนั้นอัลลอฮฺก็บอกให้ทราบว่าอำนาจทั้งหมดนั้นเป็นของพระองค์เพียงองค์เดียวเท่านั้น ไม่มีที่จะเป็นภาคีหุ้นส่วนกับพระองค์เลย ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอายะฮฺอื่นว่า

﴿ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا ﴾

ผู้ใดต้องการอำนาจ ดังนั้น อำนาจทั้งหมดนั้นเป็นของอัลลอฮฺ

(ซูเราะฮฺ ฟาฏิรฺ อายะฮฺที่ 10)

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٨ ﴾

ส่วนอำนาจนั้นเป็นของอัลลอฮฺและรอซูลของพระองค์ และบรรดาผู้ศรัทธา

แต่ทว่าพวกมุนาฟิกีนนั้นหารู้ไม่

(ซูเราะฮฺ อัลมุนาฟิกูน อายะฮฺที่ 8)

จุดมุ่งหมายก็คือ อำนาจอันแท้จริงนั้นอยู่ภายใต้อำนาจของอัลลอฮฺ และฝ่ายที่อยู่กับอัลลอฮฺเท่านั้น และจะต้องปฏิบัติตามที่อัลลอฮฺทรงใช้ และออกห่างจากสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม ถ้าเป็นเช่นนั้น เขาจะเป็นผู้ได้รับชัยชนะและความสำเร็จทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า

และอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า ﴿ **และแท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงประทานลงมาแก่พวกเจ้าในคัมภีร์ว่า เมื่อพวกเจ้าได้ยินอายะฮฺของอัลลอฮฺเหล่านั้นถูกปฏิเสธศรัทธา และถูกเย้ยหยัน ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่านั่งร่วมกับพวกเขา จนกว่าพวกเขาจะพูดคุยกันในเรื่องอื่น แท้จริง พวกเจ้านั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วก็เหมือนกับพวกเขา** ﴾ คือถ้าพวกเจ้ากระทำสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม หลังจากที่ได้ทราบคำสั่งห้ามแล้ว และพอใจหรือยินยอมที่จะนั่งร่วมอยู่กับพวกเขาในที่ๆอายะฮฺของอัลลอฮฺถูกปฏิเสธ และถูกเย้ยหยัน และยอมรับตามนั้น ก็เท่ากับว่าพวกเจ้าร่วมกับเขาด้วย ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴿ **แท้จริง พวกเจ้านั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วก็เหมือนกับพวกเขา** ﴾ คือมีบาปเช่นเดียวกับพวกเขา สิ่งที่มาขวางกั้นข้อห้ามในอายะฮฺนี้ ก็คือดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่อยู่ในซูเราะฮฺ อัลอันอาม ซึ่งเป็นอายะฮฺมักกียะฮฺ ที่ว่า

﴿ وَإِذَا رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ ﴾

และเมื่อเจ้าเห็นบรรดาผู้ที่กำลังวิพากษ์วิจารณ์บรรดาอายะฮฺของเราแล้ว ก็จงออกห่างจากพวกเขาเสีย........จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 68)

มุกอติล อิบนุ ฮัยยาน ได้กล่าวว่า อายะฮฺนี้ (อายะฮฺที่อยู่ในซูเราะฮฺ อันนิซาอฺ) ได้ยกเลิกอายะฮฺที่อยู่ในซูเราะฮฺ อัลอันอาม คือมายกเลิกข้อความที่ว่า (إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ) เพราะมีดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ ﴾

และไม่เป็นภัยแก่ผู้ที่ยำเกรงแต่อย่างใดจากสภาพของพวกเขา แต่ทว่า ต้องตักเตือนพวกเขาเพื่อว่าพวกเขาจะได้ยำเกรง

(ซูเราะฮฺ อัลอันอาม อายะฮฺที่ 69)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงรวมรวมบรรดาผู้ที่กลับกลอก**

และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาไว้ในนรกญะฮันนัมทั้งหมด 》 ดังเช่นที่พวกเขาร่วมกันปฏิเสธแล้วในทำนองเดียวกัน อัลลอฮฺก็จะทรงให้พวกเขาร่วมกันในการถูกลงโทษ การทรมาน การถูกตีตรวน, ดื่มน้ำร้อน และน้ำหนอง และอื่นๆ ด้วย

﴿ ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓا۟ أَلَمْ
نَكُن مَّعَكُمْ وَإِن كَانَ لِلْكَٰفِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوٓا۟ أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ
وَنَمْنَعْكُم مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَلَن
يَجْعَلَ ٱللَّهُ لِلْكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ ﴾

141. บรรดาผู้ที่คอยดูพวกเจ้าอยู่นั้น ถ้าหากพวกเจ้าได้รับ (ความช่วยเหลือ) จากอัลลอฮฺจนได้รับชัยชนะ พวกเขาก็กล่าวว่า เรามิได้ร่วมกับพวกเจ้าดอกหรือ ? และหากมีส่วนได้ใด ๆแก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา พวกเขาก็กล่าวว่า เรามิได้มีอำนาจเหนือพวกเจ้าดอกหรือ ? และเรามิได้ป้องกันพวกเจ้าให้พ้นจากบรรดาผู้ศรัทธากระนั้นหรือ ? อัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างพวกเจ้าในวันกิยามะฮฺ และอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามีทางใดเหนือบรรดาผู้ที่ศรัทธาเป็นอันขาด

พวกมุนาฟิกีนคอยดูพวกมุสลิมอยู่

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงบอกให้เราทราบเกี่ยวกับพวกมุนาฟิกีนว่า พวกเขาคอยเฝ้าดูบรรดามุสลิมอยู่ คือเฝ้ารอคอยการล่มสลายของมุสลิม และการปฏิเสธศรัทธาก็จะปรากฏขึ้นแก่พวกเขา และทำให้ศาสนามลายสิ้นไป 《 **ถ้าหากพวกเจ้าได้รับ (ความช่วยเหลือ) จากอัลลอฮฺจนได้รับชัยชนะ** 》 คือได้ชัยชนะ ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุน และได้ทรัพย์สินจากสงคราม 《 **พวกเขาก็กล่าวว่า เรามิได้ร่วมกับพวกเจ้าดอกหรือ ?** 》 คือพวกเขาพูดเอาใจบรรดามุสลิมด้วยคำพูดเช่นนั้น 《 **และหากมีส่วนได้ใด ๆแก่บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา** 》 คือได้เปรียบผู้ศรัทธาในบางครั้งบางคราว อย่างเช่น ในวันสมรภูมิอุฮุด เป็นต้น

﴿ พวกเขาก็กล่าวว่า เรามิได้มีอำนาจเหนือพวกเจ้าดอกหรือ ? และเรามิได้ป้องกันพวกเจ้าให้พ้นจากบรรดาผู้ศรัทธากระนั้นหรือ ? ﴾ คือช่วยเหลือพวกเจ้าอยู่เบื้องหลัง โดยสร้างความกังวลใจให้พวกเขาหนักใจจนเป็นเหตุให้พวกท่านชนะพวกเขา

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่า คำว่า (نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ) มีความหมายว่า มีอำนาจเหนือพวกเจ้า

(อัฏฏอบารี 9/325)

ดังเช่นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า

﴿ ٱسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ ﴾

ชัยฏอนได้เข้าครอบงำพวกเขาเสียแล้ว

(ซูเราะฮฺ อัลมุญาดะละฮฺ อายะฮฺที่ 19)

นี่ก็เป็นการพูดเอาใจเช่นกัน โดยพวกเขาแสร้งทำดีกับทุกฝ่าย เพื่อจะได้หลอกลวงให้พวกเขาตายใจ ไม่ระแวง ที่เป็นเช่นนั้นได้ก็เพราะอีมานของพวกนั้นไม่มั่นคง

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **﴿ อัลลอฮฺจะทรงตัดสินระหว่างพวกเจ้าในวันกิยามะฮฺ ﴾** ในสิ่งที่พระองค์ทรงทราบจุดประสงค์ของพวกเจ้าเป็นอย่างดี โอ้พวกมุนาฟิกีนเอ๋ย จากสิ่งชั่วร้ายที่พวกเจ้าซ่อนเร้นเอาไว้ในใจ ดังนั้น พวกเจ้าก็อย่าได้หลงยินดีกับการที่พวกเจ้าได้รับการปฏิบัติในโลกดุนยานี้ เฉกเช่นมุสลิมทั่วไป อัลลอฮฺทรงมีเหตุผลของพระองค์ที่กำหนดให้เป็นเช่นนั้น และในวันกิยามะฮฺมันก็จะไม่ทำให้เกิดประโยชน์อันใดแก่พวกเจ้าเลย เพราะมันเป็นวันที่ความในใจจะถูกเปิดเผยออกมาให้เห็น และจะถูกตอบแทนอย่างเต็มเปี่ยมทั้งดีและทั้งร้าย

และอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า **﴿ และอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามีทางใดเหนือบรรดาผู้ที่ศรัทธาเป็นอันขาด ﴾**

อับดุรฺรอซซาก ได้รายงานจากยุซัยอฺ อัลกินดี ว่า ชายคนหนึ่งได้มาหาอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ แล้วถามว่า อายะฮฺนี้เป็นอย่างไร ? คืออายะฮฺที่ว่า **﴿ และอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามีทางใดเหนือบรรดาผู้ที่ศรัทธาเป็นอันขาด ﴾** แล้ว อะลี ؓ ได้กล่าวว่า เจ้าจงเข้ามาใกล้ๆ (แล้วเขาได้กล่าวว่า) “อัลลอฮฺจะทรงตัดสินในระหว่างพวกเจ้าในวันกิยามะฮฺ และอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามีทางใดเหนือบรรดาผู้ที่ศรัทธาเป็นอันขาด”

(อับดุรฺรอซซาก 21/175)

และเช่นเดียวกัน อิบนุ ญุรัยญฺ ได้รายงานมาจากอะฏออฺ อัลคุรอซานีย์ จากอิบนิอับบาส เกี่ยวกับอายะฮฺที่ว่า **﴿ อัลลอฮฺจะไม่ทรงให้บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามีทางใด**

เหนือบรรดาผู้ที่ศรัทธาเป็นอันขาด ﴾ ว่าดังกล่าวนั้นในวันกิยามะฮฺ

(อัฏฏ็อบารี 9/328)

และเช่นเดียวกัน รายงานจากอบีมาลิก อัลอัชญะอีย์ ว่า หมายถึงในวันกิยามะฮฺ

(อัฏฏ็อบารี 9/328)

อัสสุดดีย์ ได้กล่าวว่าคำว่า (سَبِيلًا) คือหลักฐานหรือเหตุผล

และเป็นไปได้ว่าอายะฮฺนี้ ﴿ **และอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธามีทางใดเหนือบรรดาผู้ที่ศรัทธาเป็นอันขาด** ﴾ จะหมายถึงในโลกนี้ กล่าวคือ อัลลอฮฺจะไม่ให้พวกปฏิเสธศรัทธามีอำนาจเบ็ดเสร็จเหนือผู้ศรัทธาในทุกด้าน แม้ว่าพวกเขาจะได้รับชัยชนะเหนือผู้ศรัทธาบางกลุ่มในบางครั้ง แต่ในบั้นปลายแล้วย่อมเป็นของบรรดาผู้ที่ยำเกรงอัลลอฮฺ ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَـٰدُ ﴿٥١﴾ ﴾

แท้จริง เราจะช่วยเหลือบรรดารอซูลของเรา และบรรดาผู้ศรัทธาอย่างแน่นอน ทั้งในชีวิตความเป็นอยู่ในโลกนี้ และวันที่พยานทั้งหลายจะยืนขึ้นเป็นพยาน

(ซูเราะฮฺ฿ มุอฺฟิรฺ อายะฮฺที่ 51)

ดังนั้น อายะฮฺนี้จึงถือเป็นการตอบโต้พวกมุนาฟิกีน ในสิ่งที่พวกเขาหวังและรอคอย นั่นก็คือ การล่มสลายของประเทศมุสลิม และในเรื่องที่พวกเขากำลังดำเนินอยู่ นั้นก็คือเอาใจพวกปฏิเสธศรัทธา ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้อีกตอนหนึ่งว่า

﴿ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَـٰرِعُونَ ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿ نَـٰدِمِينَ ﴾

"แล้วเจ้าจะได้เห็นบรรดาผู้ที่ในหัวใจของพวกเขามีโรค ต่างรีบเร่งกันไปอยู่ในหมู่พวกเขา".....ไปจนถึงดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า **"(แล้วพวกเขา) ก็กลายเป็นผู้เสียใจ"**

(ซูเราะฮฺ อัลมาอิดะฮฺ อายะฮฺที่ 52)

۞ إِنَّ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ يُخَـٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَـٰدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوٓا۟ إِلَى
ٱلصَّلَوٰةِ قَامُوا۟ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا

مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

142. แท้จริง บรรดาผู้กลับกลอกนั้น กำลังหลอกลวงอัลลอฮฺอยู่ ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ทรงหลอกลวงพวกเขา และเมื่อพวกเขาลุกขึ้นไปละหมาด พวกเขาก็ลุกไปในสภาพที่เกียจคร้านโดยให้ผู้คนเห็นเท่านั้น และพวกเขาจะไม่กล่าวระลึกถึงอัลลอฮฺ นอกจากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

143. โดยที่พวกเขาลังเลใจระหว่างนั้น ไม่ไปทางพวกนี้ และไม่ไปทางพวกนั้น ผู้ใดที่อัลลอฮฺให้หลงทางไปแล้ว เจ้าก็จะไม่พบทางรอดใด ๆ สำหรับเขาเป็นอันขาด

พวกมุนาฟิกีนหลอกลวงอัลลอฮฺ ﷻ เกียจคร้านต่อการละหมาด ลังเลใจระหว่างพวกศรัทธากับพวกไม่ศรัทธา

ความจริงได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ โดยอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ﴾

เขาเหล่านั้นต่างหลอกลวงอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ศรัทธา

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 9)

และในที่นี้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **แท้จริง บรรดาผู้กลับกลอกนั้น กำลังหลอกลวงอัลลอฮฺ ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ทรงหลอกลวงพวกเขา** ﴿ โดยไม่ต้องสงสัยเลยว่า แท้จริงอัลลอฮฺนั้นจะไม่หลอกลวง เพราะพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับ และสิ่งที่อยู่ในหัวใจของพวกเขา แต่พวกกลับกลอก (มุนาฟิกีน) นั้น โง่เขลาเบาปัญญา ความรู้น้อย สติปัญญาก็น้อย โดยพวกเขาเข้าใจว่าเรื่องของพวกเขาหลอกลวงมนุษย์และอัลลอฮฺได้ ที่จริงแล้ว มันเกิดความสับสนที่พวกเขาเอง อัลลอฮฺจึงใช้สำนวนตอบโต้ไปให้คล้ายๆกัน ก็เท่านั้นเอง ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบเกี่ยวกับพวกเขาว่า ในวันกิยามะฮฺพวกเขาจะสาบานต่อพระองค์ว่าพวกเขาได้ยืนหยัดอย่างมั่นคง และคิดว่าที่เขาทำเช่นมันจะเป็นประโยชน์ต่อพวกเขา ณ ที่

พระองค์ ดังเช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ ﴾

วันที่อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาฟื้นคืนชีพขึ้นมาทั้งหมด แล้วพวกเขาก็จะสาบานต่อพระองค์ ดังเช่นที่พวกเขาสาบานต่อพวกเจ้า.......จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลมุญาดะละฮฺ อายะฮฺที่ 18)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ทรงหลอกลวงพวกเขา** ﴾ คือพระองค์ทรงให้พวกเขาอยู่ในความละเมิดและหลงผิดอยู่ต่อไป ให้พวกเขาหันเหออกจากสัจธรรม และการบรรลุสู่สัจธรรมในโลกนี้ และเช่นเดียวกันในวันกิยามะฮฺ ดังเช่นที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱنظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴾

"วันที่พวกกลับกลอกชาย และพวกกลับกลอกหญิงจะกล่าวแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า จงมองมายังเราเถิด เพื่อเราจะได้รับแสงสว่างของพวกเจ้าด้วย" ไปจนถึงดำรัสของพระองค์ที่ว่า **"และมันเป็นทางกลับที่ชั่วร้ายยิ่ง"**

(ซูเราะฮฺ อัลฮะดีด อายะฮฺที่ 13 – 15)

และได้ระบุอยู่ในฮะดีษ ว่า

(مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللهُ بِهِ ، وَمَنْ رَاءَى رَاءَى اللهُ بِهِ)

ใครที่ต้องการให้ได้ยิน อัลลอฮฺก็ทรงให้เขาเป็นที่ได้ยิน และใครที่ต้องการให้เห็น อัลลอฮฺก็ทรงให้เขาเป็นที่มองเห็น

(ฟัตฮุลบารี 11/343)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และเมื่อเขาลุกขึ้นไปละหมาด พวกเขาก็ลุกไปในสภาพที่เกียจคร้าน..........** ﴾ จนจบอายะฮฺ

นี่คือลักษณะของพวกปลิ้นปล้อน กลับกลอก และพฤติกรรมของพวกเขาที่มีต่อการงานที่ประเสริฐที่สุด คือเรื่องละหมาด เมื่อพวกเขาลุกขึ้นไปละหมาดก็ลุกขึ้นไปในสภาพเกียจคร้าน ไม่อยากจะทำ ที่ทำไปก็เพื่อให้มันผ่านพ้นไปเท่านั้น ไม่มีความเชื่อมั่น ไม่มีความสำรวม ตั้งใจที่จะทำ เลยเรื่องนี้ถือเป็นลักษณะที่ไม่ดี นั่นก็คือโอ้อวดให้ผู้คนเห็นเท่านั้น โดยพระองค์

ตรัสว่า ﴿ **โดยให้ผู้คนเห็นเท่านั้น** ﴾ คือไม่มีความบริสุทธิ์ใจต่อ อัลลอฮฺ ไม่ได้ทำเพื่ออัลลอฮฺเลย แต่ที่พวกเขามาร่วมละหมาดกับผู้คนก็เพื่อตบตาอำพรางตนให้ผู้อื่นตายใจ อันเนื่องด้วยเหตุนี้ พวกเขาจึงมาล่าอยู่เสมอ เมื่อเป็นเวลาละหมาดที่ผู้คนอาจมองไม่เห็นพวกเขา (เพราะความมืด) เช่น ละหมาดอิชาอฺ ก็มาจนล่า และเวลาศุบฮิ ก็มาจนแจ้งโร่ ดังที่มีระบุอยู่ในหนังสือเศาะฮีฮฺทั้งสองว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(أَثْقَلُ الصَّلاَةِ عَلَى الْـمُنَافِقِيْنَ صَلاَةُ الْعِشَاءِ وَصَلاَةُ الْفَجْرِ ، وَلَوْ يَعْلَمُوْنَ مَا فِيْهِمَا لَأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبْوًا ، وَلَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ آمُرَ بَالصَّلاَةِ فَتُقَامُ ، ثُمَّ آمُرَ رَجُلاً فَيُصَلِّيَ بِالنَّاسِ ، ثُمَّ أَنْطَلِقَ مَعِيْ بِرِجَالٍ مَعَهُمْ حُزَمٌ مِنْ حَطَبٍ إِلَى قَوْمٍ لاَ يَشْهَدُوْنَ الصَّلاَةَ فَأُحَرِّقَ عَلَيْهِمْ بُيُوْتَهُمْ بِالنَّارِ)

ละหมาดที่หนักที่สุดแก่พวกมุนาฟิกีน (คือ) ละหมาดอิชาอฺ และละหมาดอัลฟะญัรฺ (ละหมาดศุบฮฺ) และถ้าพวกเขารู้ถึงสิ่งที่มีอยู่ในละหมาดทั้งสอง แล้วละก็ เขาจะต้องมาละหมาดทั้งสอง ถึงแม้พวกเขาจะคลานมาก็ตาม ความจริงฉันตั้งใจที่จะใช้ให้ไปนำละหมาด แล้วเมื่อละหมาดจะถูกกระทำ แล้วฉันจะใช้ให้ชายคนหนึ่งไปแล้วนำผู้คนละหมาด แล้วให้มีชายอีกจำนวนหนึ่งไปกับฉัน แล้วเอาฟืนมัดไปด้วยไปยังกลุ่มชนที่ไม่มาละหมาด และฉันจะเอาไฟเผาบ้านของพวกเขาเสีย

(ฟัตฮุลบารี 2/53, มุสลิม 1/451)

และในอีกรายงานหนึ่งว่า

(وَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ ، لَوْ عَلِمَ اَحَدُهُمْ أَنَّهُ يَجِدُ عَرْقًا سَمِيْنًا اَوْ مِرْمَاتَيْنِ حَسَنَتَيْنِ ، لَشَهِدَ الصَّلاَةَ ، وَلَوْلاَ مَا فِي الْبُيُوْتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالذُّرِّيَةِ لَحَرَّقْتُ عَلَيْهِمْ بُيُوْتَهُمْ بَالنَّارِ)

ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ ถ้าคนหนึ่งในหมู่พวกเขาว่า ความจริงเขาต้องพบกับเนื้อซี่โครงที่มีมันติด หรือเนื้อสะโพกดี ๆ สองชิ้นแน่นอน เขาถึงมาละหมาด และหากในบ้านไม่มีสตรี และลูกหลานละก็ ฉันต้องเผาบ้านของพวกเขาด้วยไฟอย่างแน่นอน

(ฟัตฮุลบารี 2/248, มุสลิม 1/325)

และดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **และพวกเขาจะไม่กล่าวระลึกถึงอัลลอฮฺ นอกจาก**

เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ﴾ คือในการละหมาดของพวกเขานั้น ไม่มีการสำรวมแต่ประการใด และไม่รู้ว่าพวกเขากล่าวอะไรไปบ้าง ตรงกันข้าม ในละหมาดของพวกเขาจะมีแต่การหลงๆลืมๆ ไม่มีเป้าหมาย และหันเหออกไปจากความดีโดยสิ้นเชิง

อิมามมาลิก ได้รายงานมาจากอัลอะลาอฺ อิบนิ อับดิรฺเราะหฺมาน จากอนัส อิบนิ มาลิก ว่าท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

(تِلْكَ صَلاَةُ الْـمُنَافِقِ، تِلْكَ صَلاَةُ الْـمُنَافِقِ ، تِلْكَ صَلاَةُ الْـمُنَافِقِ ، يَجْلِسُ يَرْقُبُ الشَّمْسُ حَتَّى إِذَا كَانَتْ بَيْنَ قَرْنَيِ الشَّيْطَانِ ، قَامَ فَنَقَرَ أَرْبَعًا ، لاَ يَذْكُرُ اللهَ فِيْهَا إِلاَّ قَلِيْلاً)

นั่นเป็นการละหมาดของคนมุนาฟิก นั่นเป็นการละหมาดของคนมุนาฟิก นั่นเป็นการละหมาดของคนมุนาฟิก คือเขานั่งดูดวงอาทิตย์จนกระทั่งปรากฏว่าดวงอาทิตย์อยู่ระหว่างสองเขาของชัยฏอน (ใกล้จะตก) เขาก็ลุกขึ้นยืนละหมาดอย่างรีบเร่งสี่ร็อกอะฮฺ โดยที่เขามิได้ระลึกถึงอัลลอฮฺ ในขณะละหมาดเลย นอกจากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

(อัลมุวัฏเฏาะอฺ 1/220)

และเช่นเดียวกัน มุสลิม, อัตติรฺมิซี และอันนะซาอี ก็ได้บันทึกฮะดีษนี้ โดยอัตติรฺมิซีได้กล่าวว่าเป็น ฮะดีษฮะซันเศาะฮีฮฺ

(มุสลิม 1/434, ตั๊วะฮฺฟะตุลอะฮฺวะซี 1/497 และอันนะซาอี 1/254)

ดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **โดยที่พวกเขาลังเลใจระหว่างนั้น ไม่ไปทางพวกนี้ และไม่ไปทางพวกนั้น** ﴾ หมายถึงพวกมุนาฟิกีนนั้นมีความลังเลใจระหว่างการศรัทธากับการปฏิเสธศรัทธา แล้วไม่คิดที่อยู่กับพวกศรัทธาทั้งภายนอกและภายใน และไม่คิดที่จะอยู่กับฝ่ายปฏิเสธศรัทธาทั้งภายนอกและภายใน โดยภายนอกพวกเขานั้นอยู่กับฝ่ายผู้ศรัทธา แต่ในใจของพวกเขาอยู่กับฝ่ายผู้ปฏิเสธ และส่วนหนึ่งจากพวกเขาก็ยังแคลงใจอยู่ ซึ่งบางครั้งก็เอนเอียงไปทางพวกนี้ และบางครั้งก็เอนเอียงไปทางพวกโน้น ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوۡاْ فِيهِ وَإِذَآ أَظۡلَمَ عَلَيۡهِمۡ قَامُواْ ﴾

คราใดที่มันให้แสงสว่างแก่พวกเขา พวกเขาก็จะเดินไปในแสงสว่างนั้น และมันมืดลงแก่พวกเขา พวกเขาก็หยุดยืน......จนจบอายะฮฺ

(ซูเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 20)

มุญาฮิด กล่าวเกี่ยวกับข้อความอัลกุรอานที่ว่า ﴾ **โดยที่พวกเขาลังเลใจระหว่างนั้น โดยไม่ไปทางพวกนี้** ﴿ หมายถึงพวกของมุฮัมมัด ﷺ ﴾ **และไม่ไปทางพวกนั้น** ﴿ หมายถึงพวกชาวยิว

อิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอิบนิ อุมัรฺ จากท่านนบี ﷺ ว่า

(مَثَلُ الْـمُنَافِقِ كَمَثَلِ الشَّاةِ الْعَائِرَةِ بَيْنَ الْغَنَمَيْنِ تَعِيْرُ إِلَى هَذِهِ مَرَّةً ، وَإِلَى هَذِهِ مَرَّةً ،وَلاَ تَدْرِيْ أَيَّتَهُمَا تَتْبَعُ)

อุปมาคนมุนาฟิก ดังแกะหลงฝูงตัวหนึ่งเข้ามาอยู่ในระหว่างฝูงแกะ 2 ฝูง บางครั้งมันจะไปอยู่กับฝูงนี้ และบางครั้งก็จะไปอยู่กับฝูงนั้นที่โดยมันไม่รู้ว่าจะตามฝูงไหนไปดี

(อัฏฏอบารี 9/333)

มุสลิมได้รายงานฮะดีษนี้เพียงคนเดียว

(มุสลิม 4/2146)

ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮฺ ﷻ จึงตรัสว่า ﴾ **และผู้ใดที่อัลลอฮฺให้หลงทางไปแล้ว เจ้าก็จะไม่พบหนทางรอดใด ๆสำหรับเขาเป็นอันขาด** ﴿ คือผู้ที่อัลลอฮฺได้ให้เขาหันเหออกไปจากหนทางที่ถูกต้องแล้ว

﴾ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيًّا مُّرۡشِدًا ﴿

ดังนั้น เขาจะไม่พบผู้ช่วยเหลือ ผู้ชี้ทางแก่เขาเลย

(ซูเราะฮฺ อัลกะฮฺฟิ อายะฮฺที่ 17)

เพราะว่า ใครที่อัลลอฮฺให้เขาหลงทางก็ไม่มีใครที่จะชี้ทางนำให้แก่เขาได้ ดังนั้น พวกมุนาฟิกีนที่อัลลอฮฺได้ให้พวกเขาหลงไปจากทางรอด ก็จะไม่มีผู้ชี้แนะและผู้ทำให้เขารอดได้ เพราะอัลลอฮฺ ﷻ นั้นทรงเป็นที่สุดท้ายในการตัดสินชี้ขาด และไม่มีใครที่จะมาถึงสิ่งที่พระองค์กระทำตรงกันข้าม มนุษย์นั้นจะต้องถูกถามและถูกสอบสวนทุกคน

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُواْ لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾
إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا
﴿١٤٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصْلَحُواْ وَٱعْتَصَمُواْ بِٱللَّهِ وَأَخْلَصُواْ
دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ ٱللَّهُ
ٱلْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَّا يَفْعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمْ
إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنتُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

144. โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าได้ยึดเอาบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตรโดยไม่เอาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าต้องการที่จะให้อัลลอฮฺมีหลักฐานอันชัดเจนจัดการแก่พวกเจ้า กระนั้นหรือ ?

145. แท้จริง บรรดาผู้กลับกลอกนั้นอยู่ในชั้นต่ำสุดของนรก และเจ้าจะไม่พบผู้ช่วยเหลือใด ๆแก่พวกเขาเป็นอันขาด

146. นอกจากบรรดาผู้ที่สำนึกผิดกลับตัวกลับใจ และปรับปรุงแก้ไข และยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ และได้ให้ความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮฺในการนับถือศาสนาของพวกเขาโดยสิ้นเชิง ชนพวกนี้แหละจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ศรัทธา และอัลลอฮฺจะประทานรางวัลอันยิ่งใหญ่แก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย

147. อัลลอฮฺจะทำการลงโทษแก่พวกเจ้าทำไม หากพวกเจ้ากตัญญูและศรัทธา ? และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงขอบใจ ผู้ทรงรอบรู้

ห้ามเอาพวกปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตรแท้

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงห้ามบ่าวของพระองค์ผู้ศรัทธามิให้เอาพวกปฏิเสธการศรัทธาเป็น

มิตรแท้ โดยไม่เอาผู้ศรัทธากันเอง หมายถึงเอาพวกเขาเป็นเพื่อน เป็นคนไว้เนื้อเชื่อใจ เป็นที่ปรึกษา ให้ความรักต่อพวกเขา เผยสภาพของผู้ศรัทธาให้พวกเขารู้ในเรื่องที่ไม่ควรจะรู้ ดังเช่น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ لَا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ﴾

ผู้ศรัทธาทั้งหลายนั้น จงอย่าได้ยึดเอาบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเป็นมิตรอื่นจากผู้ศรัทธา และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาย่อมไม่อยู่ในศาสนาที่มาจากอัลลอฮฺ นอกจากพวกเจ้าจะป้องกันจากพวกเขาจริง ๆเท่านั้น และอัลลอฮฺทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์

(ซูเราะฮฺ อาลิอิมรอน อายะฮฺที่ 28)

คือ อัลลอฮฺทรงเตือนพวกเจ้าถึงการลงโทษของพระองค์ในการที่พวกเจ้ากระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามของพระองค์นั้น ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสไว้ ณ ที่นี้ ว่า ﴿ **พวกเจ้าต้องการที่จะให้อัลลอฮฺมีหลักฐานอันชัดเจนจัดการแก่พวกเจ้า กระนั้นหรือ ?** ﴾ คือ มีหลักฐานที่จะลงโทษพวกเจ้า

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานมาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴾ ว่าทุกคำว่า “ซุลฏอน” ในอัลกุรอาน แปลว่า หลักฐาน คำกล่าวนี้สายรายงานถูกต้อง และเช่นเดียวกัน มุญาฮิด, อิกริมะฮฺ, สะอีด อิบนุ ญุบัยรฺ, มุฮัมมัด อิบนุ กะอับ อัลกุรอซีย์, อัฏเฎาะฮาก, อัสสุดดีย์ และอันนัศรฺ อิบนุ อะรอบีย์ ก็กล่าวเช่นนั้น

พวกมุนาฟิกูน, พวกที่สนับสนุนพวกปฏิเสธ, จะอยู่ในนรกชั้นต่ำสุด นอกจากพวกเขาจะกลับตัวกลับใจ

ต่อจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้บอกให้ทราบว่า ﴿ **แท้จริง บรรดาผู้กลับกลอกนั้นอยู่ในชั้นต่ำสุดของนรก** ﴾ ในวันกิยามะฮฺ ซึ่งเป็นการลงโทษที่พวกเขาปฏิเสธอย่างจริงจัง

อัลวาลิบีย์ ได้กล่าว โดยเอามาจากอิบนิ อับบาส เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴿ **อยู่ในชั้นต่ำสุดของนรก** ﴾ คือ อยู่ชั้นล่างที่สุดของนรก

(อัฏฏอบารี 9/339)

และคนอื่นๆได้กล่าวว่า นรกนั้นมีหลายชั้นเช่นเดียวกับสวรรค์ก็มีหลายชั้น

และอิบนุ ญะรีรฺ ได้รายงานมาจากอับดิลลาฮฺ คือ อิบนิ มัสอูด เกี่ยวกับดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ว่า ﴾ **แท้จริง บรรดาผู้กลับกลอกนั้นอยู่ในชั้นต่ำสุดของนรก** ﴿ ว่าอยู่ชั้นล่างสุดของไฟนรก พวกเขาถูกกักขังไว้อย่างแน่นหนา

(อัฏฏอบารี 9/339)

อิบนุ อบีฮาติม ได้รายงานว่า แท้จริง อิบนะ มัสอูด ได้ถูกถามเกี่ยวกับพวกมุนาฟิกีน แล้วเขาได้ตอบว่า พวกเขาจะถูกนำเขาไปในโลงที่ทำจากไฟแล้วไปตั้งซ้อนกันไว้ในชั้นล่างสุดของไฟนรก ﴾ **และเจ้าจะไม่พบผู้ช่วยเหลือใด ๆแก่พวกเขาเป็นอันขาด** ﴿ ที่จะช่วยเหลือพวกเขา นำพวกเขาออกมาให้พ้นจากการลงโทษอันเจ็บแสบได้เลย

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงบอกให้ทราบอีกว่า แท้จริง คนที่กลับตัวกลับใจในหมู่พวกเขาตั้งแต่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ อัลลอฮฺก็จะทรงรับการกลับตัวกลับใจเขา ถ้าเขากระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮฺ และเสียใจในความผิดที่เขาได้กระทำลงไป ตลอดจนได้ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ปฏิบัติตามอัลลอฮฺอย่างเคร่งครัด ดังนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า ﴾ **นอกจากบรรดาผู้ที่สำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวและปรับปรุงแก้ไข และยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ และได้ให้ความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮฺในการนับถือศาสนาของพวกเขาโดยสิ้นเชิง** ﴿ โดยการเปลี่ยนความยโสโอหังให้เป็นความบริสุทธิ์ใจ งานที่ดี ๆก็จะเป็นประโยชน์ต่อพวกเขา แม้จะน้อยนิดก็ตาม ﴾ **ชนพวกนี้แหละจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ศรัทธา** ﴿ คือจะอยู่ในกลุ่มเดียวกับบรรดาผู้ศรัทธาในวันกิยามะฮฺ ﴾ **และอัลลอฮฺจะประทานรางวัลอันยิ่งใหญ่แก่ผู้ที่ศรัทธาทั้งหลาย** ﴿

หลังจากนั้น อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสให้พวกเราได้ทราบถึงว่าพระองค์นั้น ทรงมั่งคั่งเกินกว่าทุกสิ่ง และที่จริงแล้วที่พระองค์ทรงลงโทษบ่าวของพระองค์ก็เพราะพวกเขาทำผิดทำบาป ดังนั้น พระองค์จึงตรัสว่า ﴾ **อัลลอฮฺจะทำการลงโทษแก่พวกเจ้าทำไม หากพวกเจ้ากตัญญูและศรัทธา ?** ﴿ คือทำสิ่งที่ดี ๆ ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ ﴾ **และปรากฏว่าอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงขอบใจ ผู้ทรงรอบรู้** ﴿ คือทำตัวเป็นผู้กตัญญูรู้คุณอัลลอฮฺ และผู้ใดที่หัวใจของเขามีความศรัทธามั่น พระองค์ย่อมทราบดีเป็นแน่ และจะทรงตอบแทนให้แก่เขาอย่างมากมาย

ISLAMIC BOOK CENTER
ศูนย์หนังสือ
อิสลาม

تفسير ابن كثير

مركز الكتب الإسلامية

المصباح المنير في تهذيب
تفسير ابن كثير

TAFSIR
IBN KATHIR

(ABRIDGED)

Volume 2

ISBN 978-616-7480-51-0

ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ
87/2 อาคารมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ถ.รามคำแหง ซอย 2 แขวง/เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
โทรศัพท์ 089-005-3393, 02-318-8085 แฟ็ก 02-318-8085
www.THAIislamicbook.com